Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) **license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format
Adapt — remix, transform, and build upon the material

(267)

210-ա

ՊԻՇԻՆՃԻ ԳԼՈՒԽ

ՐՕԳԱՄՊՕԼ

ԵՒ ՕՏ

ԲԱՐԻՍԻՆ ՂԱՐԻՊ ՎԱԳԸԱԼԱՐԸ

Րօգանկօղուն սէրկիւզէքլէրի

(ՏԷՎԱՄ)

1

Հիքեաեէվիդ ալէք չախա վար տըր քի, էքեյիճէ վա-
գըճ տըր նազարատան տուր իճ ափք, ֆագաթ պունուն իլէ
զիւատէճէ Ա[illegible] ափկէ իհթիեաճըմըզ պուլունմադ-
ման տըր։ Ակերտիլըզ օ մէկէզ թապափպաէն պահս իճմէք տիր
քի [illegible] սըճագ իգ լիմլի մէսլէքէթլէրտէ հուսուլէ կէլէն
խասթալըգլարը թէտավի իճմէք խուսուսիեէթինի հաիզ օ-
լարադ, Բարիստէ իճրաի թէպապէթ իյլէմէքտէ իտի։

Իշպու տօգթօր, գըրդ եաչլարընտա պիր քիմսէ օլուպ,
Կուատալուբատա, էսիր օլան էպէվիյնտէն տօղմուշ, վէ էֆէն-
տիսի՝ ալիճէնապ պիր ատէմ օլտուղունտան, հիւրրիյէթինէ
մուվաֆֆադաթ իճմիշ, վէ մէրդումուն, իւլումու ֆինունա
դապիլիեէթի օլտուղունու տէրքէէ, էվվէլա իբինճի տէրէճէտէ
էճդաճըրդ մէքթէպինէ, վէ սօնրա թըպպ մէքթէպինէ դօյ-
մուշ իտի։ Եիրմի եաշընա կէլտիկինտէ Սամուէլ Ալպօթ խա-
մինտէ օլան պու քիմսէ՝ տաիմա էֆէնտիի սապըդընըն հիմա-
եէսի ալթընտա պուլունարադ, թէպապէթ չահատէթնամէ-
սինի ախզ իլէ, Պրէզիլիաեա, սօնրա Բարակէյէ ադիմէթլէ,
պիր գաչ սէնէ օրատա իճրաի թէպապէթ իյլէմիշ իտի։

Պիր կիւն, մէրդում, սէյահաթլարտա օլան մէյլի իճա-

2004

պընճա, եւ-ք ալմագ իչին Հինտիսթանա կիթմէք իւզրէ պուլունան պիր թիւճճար սէֆինէսինէ ճէրրահ մագամընտա կիրիպ, ալթը այ սօնրա Գալկիւթտա չըգմըշ, վէ պիր այ սօնրա սէֆինէյնին գաբթանըյլա մուարազա իտէրէք, ճէրրահլըգ մէմուրիէէթինտէն իսթիֆա իլէ, սէնաաթընը իճրա իթմէք իւզրէ Հինտիսթանըն մագդարընտա գալմըշ իտի։

Թապիպի մէրգումՙ, Գալկիւթտա իգամէթինին թա իլը սէնէսինտէ, սէնաաթընըն էն ճալիպ չիւպէլէրինտէն պիրի իլէ, եանի վաըթտի թէտավի մագամընտա ֆէյնի թըպտա իսթիմալ օլունան զէհիրլէրին թէտդիգիյէ մէշղուլ օլմահա պաչլամըշ իտի։

Հինտիսթան գըթասըՙ պու կիպի մուզիրը նէսանէլը իլէ մալամալ պիր մէմլէքէթ օլուպ, օրատա էօյլէ էլմալար վար տըր քի, էօզիւ պիլէ մուհլէք օլտուղու կիւյի, պիր թագըմ էնվահի ճէսիմ աղաճլարընն իրի եաբրաշը տալլարը ալթընտա եաթանլարընն տախի, էպէտիէէթ ուչուդուսունա տալտըգլարը մուհագդադ տըր։ Հաթթա, պու եօրատա մուզիրը ֆիտանլար, նէպաթլար, մաէնիէր տէ էքսիր տէյիլ տիր, վէ լէբատէ սիւրիւնիւբ պիր թագըմ հայվանլարընն տիշլերի էօյլէ պիր զէհիրի հավի տիր քի, պունլար, քէնտի ահվալինի պիլմէէրէք սագլաեանլարը ճիւզիճճ ըսըրճագ օլտալար, թէտավիէէ չարէ եօգ տուր։

Տօգթօրը մէրգումՙ, Գալկիւթտաէն Սէյլանա, Սումաթրաեա վէ Ճավաեա կիտիպ, պատէհու պիր Ֆիլէմէնք պրիք սէֆինէսիյլէ տէկրի ալէմ սէյահաթը իճրա իթմիշ իտի։

Ահատան օն սէնէ կէչտիկի հալտէ, մէլէզ թապիպՙ ֆէյնի թըպտա խայլի իւերլէմիշ վէ թէճրիւպէլէր տահիպի օլմուշ օլտուղու հալտէ, կէչմէզ տէյի ֆարզ օլունան եիւզլերտէքի եաբէ պերելէրի կէչիրտիքտէն, վէ սըթմահա թուաալմուշ, վէ սէֆինէյլէրինն ճէրրահլարը թահաֆընտան թէրք իտիմիշ թապիպլարընն իֆադաթընը պուլտուրտուգտան, վէ էն զիեահտ զէհիրլի եըլանլարընն եաղընտան՝ պազը ճէրիհալահա իլաճ մագամընտա թէճրիպէ եիւ իսթիֆահտ իթտիքտէն վէ

ՀՍՍՌ Գրքային Գրադարան
Гос. Библиотека
ՀՍՍՌ-Арм. ССР
31867-64
45109-64

օլանէ տէկին էն չէտիտ վէ միւէսսիր զէհիր տէյի թանըլմըշ օլան իւբա աղաճընըն եաբրահլարընը պատը զէհիր մագամընտա իսթիմալ իթտիքտէն սօնրա, Բարիսէ կէլէրէք օրատա եէրլէշմիշ, վէ քէնտինին մուվասըլէթինտէն էվվէլ չէօհրէթի հէր թահահա եաեըլմըշ իտի։

Մէրգումՙ, թագրիպա պէշ սէնէտէն պէրու Բարիստէ իգամէթ իթմէքտէ իլքէն, սահիպ մարքի տը Շամրի եանի Րօգամպօլՙ սահիպ կէմիճի Վալթէր Ուայթը քէնտիսինին էվլի թէտավիսինէ իհալե էյլէտի։ Տօգթօրուն իսթիհսալ իթտիկի նէթիճէի մէՀՈՒնէ մալիւմ օլուպ, չէօյլէքի սըր Վիլիամՙ իւրի այ գատար թէտավի օլունմասը սահէսինտէ, նէֆրէէթ իտէճէք տէրէճէտէ պուլունան չիրքինլիկինին իւչտէ էքի քայը պէր թահահ օլտու։

Տօգթօր Սամուէլ Ուլպօթՙ Սէնթ Օնօրէ վարըշընտա հավլի իլէ պաղչէ արատընտա վագը էսկի պիր օվէյնին պիրինճի դահընտա չաեէթ հիւզել պիր աբաթթըմանտա իգամէթ իթմէքտէ իտի։ Մէզքիւր օվէյնն սահիպի մարքի տՙՈ... դահէթ զէնկինն վէ սարլղատէկհահտան օլուպ, 1830տան պէրու նէֆսի Բարիսէ ահագ պատմահարագ, քէնտի էվլադընտան եաչահըպ, օլանէ տէկինն քիմսէսէ իճահա վէրմէմիշ օլտուղու հալտէ, մէլէզ տօգթօր միւբահաճաթընտա, մարքի, մէրգումն իամինի վէ չէօհրէթինի զագէթալարտա օգուժուշ օլտուղունտան, հասըլ օլան իթթիլաֆ իւգէրինէ, տօգթօր, սէքիզ կիւն սօնրա մարքինին օթէլինտէ եէրլէշտի։

. . . . . .

Գօնթ Ալթօֆուն ամի իլէ օրմանա կիթտիկի, վէ նագլ իթտիկիմիզ վագրանըն զուհուրա կէլտիկի կիւն, մարքի տը Շամրի արապա իլէ տօգթօրուն իգամէթկահընա ազիմէթ իտիպ, եանընա չըգարընտա, տօգթօր, խուսուսի տահրէսինտէ ֆէյնինէ մախսուս պազը միւթալէաթ վէ ամէլեաթ իլէ մէշղուլ օլմագտա իտի։

Րօգամպօլՙ տօգթօրու սէլամտամագ իւզրէ էլինի ուզաթտըզը սըրատա,

— Ա՛մէլհաթը ֆէննիէ իլէ մէշղուլ օլտուղունուզ պիր սըրատա սիզի թաստի իթտիկիմտէն տօլաէը աֆվրնըզը ըէճա իտէրիմ։ Ա՛նճաղ գաբունուզուն էօնիւնատէն կէչէրքէն, պէվալը կէմիճիին գուրթարըճըը օլտուղունուզու, վէ թէչէքքիւրաթըմը պէեան իթմիկի պիր տէրէճէ ունուրթմուշ օլտուղումու խաթըրլատըմ։ Պինապէրին պու պապատքի խէթամը իսլահ իչին նէզահինիզ կէլմէքտէն քէնտիմի մէնն իտէմէտիմ, տէտի։

Րօգամպօլ իշպու սէօզլէրի իրատա իթտիկի էտատէ, եանընտաքի չըմինէնին իւզէրինէ պին ֆրանգըզ պիր պանգնօթ վաղ իթտի։

Տօգթօր՝ մարքինէ պիր իսկէմիչ վէրէրէք,

— Մօնսիէօ, վադր օլան էհէմմիեէթսիզ խըրամէթիմտէն տօլաէը պէօյլէ պիր զահմէթէ գաթլանմանընզ՝ մահզա նէզաքէթինիզին էտէրլի տիր, տէյի պէեան իչլէտի։

— Սիզի կէօրմէքլիք մահզունիեէթինի՞ հիչ իչ եէրինէ գօյմա՞զ մըսընըզ, տօգթօր։

Մէյէգ թատիպ թէվազու իթմտի, վէ Րօգամպօլ չու եօլտա տէվամ իյլէտի։ — Տօ՛գթօր, հէմճինալէրինիզի սիւրաթլէ թէտավի իթէք իչին եէնի եէնի թէտպիրլէր պուլմազ իւզրէ, հալէտա պօյնունուզու էեէրէք, քիթապլարընըզըն միւթալեասը վէ ֆէննին է՛ն տէրին ճիհէթլէրինին թէտգիգիլէ մէշղուլ օլուեօրսունուզ։

Տօգթօր։ — (մահճուպանէ։) Մօնսիէօ մարքի, ֆէննն տէնիլէն չէյ՝ զահրը հինտիներն կիրտասլարընա պէնզէր քի, էլմաս արաժադ իւզրէ օ տէնիզէ էնէն պիր տալկըճ՝ աչաղրեա էնտիքճէ, սուլարըն ալթընտա գալմրչ օլան հիսապսըզ զէնկինլիլէրէ հայրան օլուր, վէ պիր ան էվվէլ սուեուն իւզէրինէ չըգմազ լիւզումունու հիտա իլէ պէրաբէր, ապաճըդ թէնէֆֆիւսէ դանաալթ իտէրէք, թէհարրիեաթընա տէվամ իյլէր։ Ալիմ տախի միւթալեա իթտիքճէ, ֆէննին էօյլէ էտաբընա վադրֆ օլուր բի, զաաֆէլթի իճապընճա պունլարըն քիւհնիւնէ վարմազ քէք տէ գօլայ օլաժազ։

Րօգամպօլ։ — Ֆիլվադը, պիզքի ճահիլ վէ նատան աատէմլէրիզ, սիզին կիպի թէճրիւպէքեար տալկըճլար օլուպ տա, իւլումու ֆինուն թէմամիէ իթտիկինիզ կիրտասլա լաէնգաթի էնէճէք օլսադ, աճապա նէ՞ տիեէճէէիզ։

Տօգթօր, կիւլիւմսէտի, վէ Րօգամպօլ տախի չէօյլէ տէվամ իյլէտի։

— Տուրունուզ, տահա տիւն ադշամ պիր էվտէ պուլունտուղումճինէթլէ, սիզտէն պահսլա, էվրօբատա միսլի կէօրիւմէմիշ զէհիրլէր մէճմուատընա մալիք օլտուղունուզու պէեան իտիեօրսուս։

— Ֆիլհադըզա եէտիմտէ բէք չօդ զէհիրլէր վար տըր։

— Հէմթէլէֆ իտէր, հէմգուրթարըր զէհիրլէր, տէյի՞լմի։

— Մէճնուն իտէր զէհիրլէրիմտէ վար տըր։

— Պիլիեօրսուս։

— Ա՛ճա՛յիպ։

— Էվվէլ Ե՛միրտէ պէլլատօնա զէհիրինիզ վար տըր։

— Մօնսիէօ մարքի, պէլլատօնա զէհիրի էվրօբատա մալիմ տիւր։ Պունտան տա պաչգա հասըլ իթտիկի ճինէթմուվադդաթ տըր։

— Լաքին պէն, ճավատտա մալիւմ օլան վէ տինի նէթիճէէի տահա զէեատէ ճիտտի սուրէթտէ հասըլ իտէր տիկէր պիր զէհիր իչինիմիշիմ տիր։ Հաթթա տիւն ադշամ, զիքր իթտիկիմ իսանէտէ, պու մատտէէ տախր հինտիսթանտա տինլէմիշ օլտուղում պիր հիքեաեէէի նադլ իտիեօրսուս։

— Զանն իտէրիմքի, նէ օլտուղունու քէչի իտիեօրսուս։

— Ա՛ճա՛յիպ, պիլեեօ՞րմուսունուզ։

— Պիր էվրօբալը իլէ էվլէնմիշ իքէն, անըն թարաֆընտան թէրք իտիլմէք իւզրէ պուլունան ճաբօնիալը պիր գըզըն հիքեաեէէի տէյի՞լմի տիր։

— Էվվէթ։

— Էյ օ նէթիճէէի հասըլ իթմիշ օլան թօզու կէօրմէք իսթէ՞րմիսինիզ։

— Մէճնունէն։

Ցօգ Թօր՝ Րօգամպօլու պիր ճամէբեանը տօլապ էօնիւնէ կէօթիւրիւպ,

— Շու կէօրտիւկիւնիւզ սարը ըէնկի Թօզ՝ օ տուր, տէտի, վէ պատէհու քէնտի իլմու ֆէննինտէն մէտհ ու սէնա եօլունտա պահս իտիլտիկինէ մէճմուն օլան ալիմլեր կիպի, մահզուզիեէթլէ,

— Պու Թօզ՝ճամատա չըգան պիր նէպաթըն ունու օլուպ, պունուն պիր չիմտիկի պիր պարտագ տէրունինէ աթըլտըղը հալտէ, պունու իչէճէք քիմսէ՝ եօմրիւնիւն պագիսինի տիվանէլիքլէ կէչիրիր տէտի,

— Պունուն իլաճը եօ՞գ մու տուր,

— Լվվէթ, չիւպհէլի պիր իլաճը վար տըր, վէ զէհիրլեր հիքեաեէսինին է՛ն զարիպ խուսուսիեէթլերինտէն պիրի պու տուր,

Րօգամպօլ.- (Թէքրար գօլԹուգ լուսունտա օԹուրարագ.) Ազիզիմ տօգԹօր, էկէր պու պապտէքի իլաճ պիր սըրը տէյիլ իսէ, պունու պու կիւն անլամաեը ֆէվգէլատէ արզու իտերիմ,

— Ասլա պիր սըրը տէյիլ տիր,

ՑօգԹօր, մէզքիւր ճէվապը վէրտիքտէն սօնրա, ճամչքեաը գաբաեարագ, պիր աղ էվվէլ օԹուրմուշ օլտուղու մահէլլետ Թէքրար օԹուրարագ, իֆատէսինէ չու եօլտա տէվամ իլլէտի,

— Պէեան խէճէք օլտուղում մուալիճէ՝Ֆրանսատա պէյն էլխալգ մէվճուտ օլան պիր զաննը խաԹըրա պրագմագտա տըր. պու զաննն իսէ, «պիր ատէմ չիտատէԹլի սուրէԹտէ միւհ-Թէրէգ օլուրսա, աճըսընը Թէսկին, հաԹԹա իզալէ իԹտիր-մէք իչին, իբինճի տէֆա քէնտիսինի եագմալը տըր» սէօզիւնտէն իպարէԹ տիր. Իչպու միւնասիպէԹսիզ պաԹըլիԹիգատ՝ իլաճըմըն հիքեաեէսի տիր,

Րօգամպօլ.- (կիւլէրէք.) Աճայիպ,

— Պիր չիմտիկ գըրմըզը Թօզու տէվանէլիք հասըլ իԹ-տիկինի, վէ պէշ միսլինտէ օլտուղունտա, վէֆաԹը մուճիպ իտուկինի պիր աղ էվվէլ պէեան էյլէմիշ իտիմ. Իմտի այնի

իլաճ եիւզ միսլինէ իպլաղ իտիլիպ, բարչա բարչա եանի պիր իքի սէնէ դատար հէր կիւն պիր կրամբն պինտէ պիրի եէ-նիլիրսէ, պաղէն, տիվանէլիկի հուսուլէ կէԹիրէճէք օլան ֆէ-նալըղը մահվ իտէր,

— Լաքին տօգԹօր, պու սէօյլէտիկինիզ չէյ ֆէվգէլատէ զարիպ տիր, տէտի սահԹէ մարքի՝ սատէտիլանէ պիր հալ կէօսԹէրէրէք,

ՑօգԹօր՝ միԹալէսԹը ֆէննիէօնինէ տէվամ իԹմէք իւզ-րէ իքէն, խաբիճտէ խայիճէ չամաԹա իշիտիլտիկինտէն, խըզ-մէԹքեար՝ պիրտէն պիրէ դաբուսու աչմագլա, էնսէտէ, չաշըրմըշ իքի քիշի կէօրիւլտիւքի, պունլար, «Զաբուդ պիր հէքի՛մ, պիր հէքի՛մ» տէյի նիտա իԹտիքլէրինտէն, պու կի-պի լէյլաչչարա ալըշըդ օլան Թապիպ՝

— Նէ՞ վար տըր, տէյի սօրտու,

Մէրգումար՝ Սէնէթ-Օնօրէ վարըշընտան կէչէն եօճուլար-տան օլուպ, զուհուրա կէլէն պիր դաղաեը կէօրմիւշ օլմալա-րըյլա, պունլարտան պիրի՝

— Մօ՛նսիէօ, դաբունուզուն էօնիւնտէ պիր արապանըն օգունա պիր պիչարէ խըզմէԹքեար չարբըլարագ պաեըլտը, խալգ պու ատէմին էԹրաֆընտա Թօբլանըպ, չօլբաղ արապա-ճընը տէրտէսԹ իԹտիրլէրի որրատա, պու էվտէ պիր Թապիպպուլունտուղունու սէօյլէտիլեր. պիզ տէ, պիչարէ ատէմին Թէ-տավիսինէ հիմմէԹինիզի ըէճա իԹմէք իւզրէ պուրաեա կէլ-տիք, տէտի,

ՑօգԹօր՝ մէրգումանա խիԹապէն, — կէլիեօրում միւ-սիւլէր, տէյի մուգապէլէ իԹտի,

Պատէհու Թապիպ՝ ալէԹլէրինի պիրլիքտէ ալարագ,

— Մօ՛նսիէօ մարքի, պիր միւտտէԹճիք քիւԹիւպհանէ-մին մուհաֆըզը օլմանըղը ըէճա իտերիմ՛, տէտի,

Պէօյլէճէ տօգԹօր՝ պայկըն օլան խըզմէԹքեարըն նէգտի-նէ ազիմլէԹլէ, անը օԹէլին գաբուճուսունուն օտասընա նագէլ իԹտիրտիքտէն սօնրա, էվապընը սօեունտուրուս, վէ կէօմ-լէկինի եըրԹարագ ազասընը մուայեէնէ իլե,

— Գօրգաճագ սէպէպ եօգ տուր... եհւզիւնէ սու սէրքինիզ, սիրքէ իւէ գուլագ թօզլարընըզ օվալաերընըզ... քէնտիսինատէն գան չըգարմագ պիւէ պիհուտէ տիր, տէտի, վէ չէնտ տագըդա սօնրա, խըզմէթքեար կէօզլէրինի աչըպ, ֆէրտհա նէֆէս ալտը, Գու խըզմէթքեար՝ տիւգ տը Շամթօ-Մանին խըզմէթճիսի՝ Զամբա իտի։

. . . . . .

Տօգթօր, քէնտի վազիֆէսինի իճրաեէ չիթագ էթտիկի էանատէ, Րօգամպօլ, իչ տաիրէսինատէքի քիթապլար իւէ գէհիրլէր արասընտա եալընըզ գալտըղընտան, պիր տագըդա պիւէ զայագ իթվէեէրէք, գաբուեու գաբատը, վէ ճամէքեանը աչըպ, թէճէննիւն իթտիրէն թօզտան պիր չիմտիք քեաղըտ տէրունինէ, վէ պատէհու պու քեաղըտը էճգաճըլար կիպի տիւրիւպ ագչէ ճիզտանընտա հըճգ իւէ։

— Սահինէն Զամբա բէք գըյմէթտար պիր ատէմ տիր. արագա օգունա չարբըլմասը բէք էյի վագթա թէսատիֆ էթտի. տօղրուտու պունուն իչին քէնտիսինէ վիրէճէք օտուղում պէչ եիւգ ֆրանգը հագդըյտա գազանտը, տէյի միւս լահազա իթտի, վէ մուախխարէն ազ էվվէլ տօգթօրուն օթուրմուշ օտուղու սուֆրանըն գարշըսընտա օթուրուպ, պիր Զին էլեազըսընը թէտդիդ իտիեօր կիպի պուլունտուղու հալտէ, տօգթօր ավտէթ իթտի։

Րօգամպօլ. - (միւթէէսիր պիր լիսան իւէ.) Նէ՞ օտու պիշարէ ատէմէ, տէյի սիւալ իթտի։

— Եալընըզ պիր գօրգու իւէ սավուշտուրաճագ տըր։

— Պիր կէօնա ֆէնալըգ օլմատ՞ը մը։

— Խայր։

Պատէհու տօգթօր վէ միւսաֆիրի՝ տիկէր ալիր մատտէն պահս իթտիւէր։

Մարքի՝ պիր սաաթ տահա մէյէգ թապիպ իւէ գալըպ, պիր ագ էվվէլ Հինտիանըն զէհիրլէրի հագդընտա քէք չօգ չէյւէր սօրտուղու կիպի, պու տէֆա տա, Զինին էլեազըլարընա տաիր պազը չէյւէր սիւալ իթտի։ Միւթէագըպէն թա-

պիպին նէզտինտէն մուֆարագաթլա, արագասընա րաքէպէն, խանէսինէ ավտէթ իթտիկի էանատէ, եօտա Զամբաեա րասթ կէլտի քի, վագը օյան հատիսէտէն սօնրա քէնտիսինի պուլմուշ օտուղու ճիհէթլէ, էֆէնտիսինին խանէսինէ տէօնմէքտէ իտի։ Րօգամպօլ մէրգումու կէօրտիւկիւնտէ,

— Պագալըմ չու գըբեաֆէթիմիզ պէնի թանը՞ր մը, տիեէրէք, արագաեը խաստէթէն մէրգումուն եանընտան կէչիրտի, վէ նագարը տիգգաթրընը ճէլպ իչին տէ պիր հարէքէթտէ պուլունտու իսէ տէ, Զամբա քէնտիսինի թանըեամատը։

Րօգամպօլ. - (քէնտի քէնտիեէ.) Պու թէճրիպէ քեաֆի տիր, տէտի, վէ եօլունա տէվամլէ, վէրընէօյլ սօգաղընա ավտէթ իյլէտի։

Օլէսնատէ էօյլէեի պիր սաաթ կէչմէքտէ օլուպ, օթէլին հավլիսինտէ պիր գօնագ արագասը պէքլէեօրտու։ Մարքի, թէճաճճիպլէ։

— Գու նէ՞ տիր, աճապա պէնի կէօրմէեէ կէլէն քի՞մ տիր, տէտի, վէ քէնտիսինի գարշըլաեան խըզմէթքեարա խիթաա պէն, — Գու վիգիթա պէնիմ իչի՞ն մի տիր, տէյի սօրտու։

Խըզմէթքեար. - Խայր էֆէնտիմ, Մ. վիգօնթ իչին տիր, վէ կէլէն զաթ տա Մ. գօնթ Ուրթօֆֆ տուր։

Մարքի. - (հայրէթլէ.) Գօնթ Ուրթօֆֆ մու։

— Էվվէթ, մօնսիէօ։

Րօգամպօլ. - (քէնտի քէնտիեէ.) Օհօ՛, գալիպա եէնի պիր վագըա օլմալը. պահս իտէրիմքի պարութ գօնմուշ օյան լաղըմ բաթլամըշ տըր. հէր հալտէ սագընմագ լազըմ տըր։

Պէօյլէճէ Րօգամպօլ աճէլէթէն Ֆապիէնին օտասընա չըգարագ, մէրգումու, կէնճ Րուսիալը իւէ պիրլիքտէ եալընըզ պուլտու։

Գօնթուն լէհճէսի սօյմուշ օլուպ, զաաֆէթ վէ գանըզգուրգ խաստթալըղընա տիւչար օլմուշ օտուղու զանն օլունուեօրտու։

Ֆապիէն՝ Րօգամպօլուն մէմուրին զայրի մուվասըլէթինտէն տօլաեը մէՅուն օլմուշ կիպի կէօրիւնտու, վէ պագըշընտա,

«Ե՛ու միշքիլ միւքեալէվէկեհ խիթամ վիրմէք իւղրէ թամ վագիթինաէ կէլմիշ օլաուննուգ» տիմէք իսթէտիկինի զանն իյէտի։

Բօգամպօլ՝ գաբունուն էշիկի իւղերինաէ տուրմուշ օլուպ, եիւզէրինաէքի ալթիւսթիւկիւ անկամաեօր կիպի պիր թամը իլէ գօնթա վէ էնիշթէսինէ պագմագտա իտի։

Վուգուի հալ իսէ չունտան իպարէթ պուլունմագտա իտի։

2

Գօնթ Ալթօֆ, Օգիամը, վագը օյան մէնգարէ իւղէրինէ սէրսեմ կիպի վէ հէման սէհչէթ իչինաէ պըրագարագ, ամբնա բաբիպէն, քէմալը սիւրանթլէ լիթուալ հուտուտունա գատար կիթտիքաէն ոօնրա, օյատա ամտան էնիպ, հայվանընը օթէլէ կէօթիւրմէսինի խըզմէթքեաըընա իխթար, վէ պատէհու բամթ կէլտիկի իլը գուրէ արագաօընա օթուրուպ, վէրնէօյլ սօգաղընատա Օթէլար Եամբինէ կիթմէք իսթէտիկինի ատրագաճըեա պեհան իյէտի։

Գօնթ՝ իքի կիւն էվվէլ Ֆապիէնին, մահուտ մէքթուպու Բօյանըն էլինտէն գաբըպ եագարզընը խաթըրլաեարագ, անը կէօրմէք իսթէմէքաէ իտի, չիւնքի Ֆապիէնին պու եօյտա հարէքէթի իթմէսի՝ հէր հոյտէ Մ. տը Գյաեէնին սըրըը նա վագըֆ օլմասընատան նէչէթի իթմիշ իտի։ Ֆիլմագը Ֆապիէնին մուամէլէտի, մէգքիւր մ'քթուպուն գարֆը վէ Մ. Օգթավըն հիքեաեէթ զարիպէտի, վէ սաիրէ, հէր պիր արատա կէլիքլէրինաէ, էն գ'ուեատ գալի իթթիգատ։ պիր քիմ

սէնին պիլէ խաթէը իսթէմէզ կէօզլէրինի այմաեա վէսիլէ տիրլէր։ Պուննունլա պէրաբէը գօնթ, զէվճէսինի օլաէրէճ սէվմէքտէ, անրն հադգընատա օլ մէրթէպէ էֆենիեէֆնի պուլունմագտա, հաթթա տահա պիր կիւն էվվէլ մէզպուրէ քէնտիսինէ բագ ունէճիպ կէօրիւնմիշ իտի քի, հալեա չիւպհէ իթմէկէ սայ իթտի։ Ամճագ չիւպհէլէրի չօգ վագըթի իմթիտատ իտէմէտիկինատէն, վէ գօնթ տ'Ամօլուն, քէնտիսինի իճագար իթտիկի իտագտիրտէ, հադգընէթի պիլտիրճէկինէ էմին օյատուգունատան, հայվանընըն եօյա գօյատուգատան սօնրա, տօղրուճա Ֆապիէնին խանէսինէ ագիմէթ իյէտի։ Պու ճիւմլէ իլէ գօնթ, զէվճէսի իլէ գարշը պէ գարշը պուլունատուգունտա, անը գաթթու թէլէֆ իտէպիլէճէկինի տէրք իթմէքլէ պէրաբէը, էյան մէզպուրէյէի տէրճէճի նիհաեէտէ սէվտիկինատէն, մէրգումէ իլէ եիւզ պէ եիւզ կէլմէք իսթէմէտի։

Ֆապիէն, Պանշ իլէ թաամ իթտիքաէն սօնրա քէնտի օտասընա չէքիլէրէք, պիր գաչ մէքթուպ եազմագա մէչղուլ իքէն, գօնթ Ալթօֆ՝ կիւրէկ կիպի իչէրի կիրտի։ Ֆապիէն, մէրգումուն լէհճէսինին սօլկունլուգունատան, պիր ֆէնաէրգ վագը օլմուշ օյատուգունու անկաեարագ,

— Սի՞զ միսինիզ ագիգիմ գօնթ, տէտի։

— Պէն իմ, սիգինէկ պիր իչիմ վար սըը։

Ֆապիէն մէրգումա պիր իսկեմէյէ վէրտի, վէ լաքին անըն՝ էլինի քէնտիսինէ ուգաթմագտա օլմատըգընա տիգգաթ իթմէտի։ Բուսիալը աեագտա տուրարագ,

— Ագիգիմ վիգօնթ, զանն իտէրիմքի, Մ. տը Գյաեէ իլէ իլգէթինիզ բէք գիսատէ սիր, տէտի։

Ֆապիէն։ — (Բօյանըն իտմինի իչիթտիկինատէ սարսըլարագ) Էվվէթ վէ խայր։ քէնտիսի պէնտէն ալթը եէտի սինն քիւչիւք սիւր, լաքին բէտերլէրիմիզ ահագտ իմիշլէր։ պէն տէ, համիսի օյան իհթիեար ամճասընա, Բարիս տէնիլէչն օգիանօստատ անրն իւղէրինէ նէզարէթ իթմէկի վատ իթմիչիմտիր, տէտի։

Գօնթ Ալթօֆ։ Պիգիմ իւլգէթիտիզ ալթը եէտի սէնենէ աէտէն պէրի սիր, տէյի՞մի։

— Էվվէթ ագիզիմ գօնէթ ։

— Ձիտաէն պէնիմ տօսթումմ օլմուշտունուզ տուր ։

— Տահմա տա ճիտահ տօսթունուզ օլտուղումմ գանն իթ-ժէքտէեիմ։ Ֆագաթ ագիզիմ, պու իթարզ լիսան գուլլան-մագտա նէ՞ սէպէպ վար տըր ։

— Ջիւնքի իքի տօսթլարընըզտան պիրի, պէլքի պէն, պէլքի տէ Մ. տը Գլաեէ եարըն պու սահաթտա էօլմուշ օլաճագ տըր ։

Ֆապիէն. — (պիրտէն պիրէ պաչընը եօգարը գալտըըրա-րագ.) Տի՞վանէ՞ մի օլտունուզ ։

— Ագիզիմ վիգօնէթ, սիզէ աչըգտան աչըղա պիր սիւալ արզ իտէճէեիմ, պունա ճէվապ վէրմէնիզ իչին տօսթլուղու-նուզու թէմէննի իտէրիմ։

— Սօրունուզ ։

— Էվվէլքի կիւն, Մ. տը Եամ օ՞Մահնին սէրդէսընտա, պիզիմ իլէ օյնամագտա օլան Մ. Իօլան տը Գլաեէ՝ պիր ժէք-թուպ ալտը ։

— Էվվէթ ։

— Օ ժէքթուպու՝ գայնընըզ Մ. տը Եամրիեէ կէօսթէ-րէեօրտու ։

— Էվվէթ ։

— Սիզ օ ժէքթուպու էլինտէն գասպ իթտինիզ ։

— Ընը տա էգրար իտէրիմ ։

— Վէ եագտընըզ ։

— Էվվէթ ։

— Գունտա նէ՞ սէպէպ վար իտի ։

Ֆապիէն. — (չարէսիզ գալարագ.) Ջիւնքի Իօլան պօշ պիր տէլիգանլը տըր ։

— Ագիզիմ վիգօնէթ, պու ճէվապ տէյիլ տիր ։

— Ջիրա Իօլան՝ պիր գատընըն նամուսունու իթալ իթ-ժէք իւղրէ իտի ։

— Ախվ իտէրսինիզ տօսթում, չուրասընը միւսաատէնիզ-լէ պէեան իտէրիմ՛քի, էկէը սիզ օ գատընը Թանըմըշ օլմա-ա իտինիզ...

— Էօյլէ պիր մուամէլէտէ պուլունմաեաճագ իտիմ, տէ-յիլմի ։

— Հայ հայ ։

— Էվվէթ, տօղրու տուր ։

— Իմտի սիզ օ գատընը Թանըտըգտան պաշգա հագըր օլան միւսիւլէրատէն ՕգԹավ վէ տիկէրլէրին տախի, հիչ տէյիլ իսէ իսմէն Թանըտըգլարը՝ ըէվիշի հալտէն անլաշըլմըշ տըր ։ Ջիւնքի պունլար կիւլիւմսէեիւէր, արաալարընտա ֆըսըլտըյլար ։

— Ֆապիլ տիր, չիւնքի Իօլան սըրր սագլամտագ ։

— Օ հալտէ տօսթում, չուրասընը տա Թէօլիմ իթժէլիսի-նիզ բի, օրատա հագըր պուլունանլարընն ճիւմլէսի հալէ վա-ղըք օլտուղլարը ճիհէԹլէ, սիզին, օ ժէքթուսլու եագմանը-գա հիչ պիր սէպէպ եօգ իտի ։

Ֆապիէն՝ պէօյլէ պիր գուվվէԹլի իֆտատէք մանԹըգիէ գարշըսընտա պուլունաճագընը քէշֆ իթժէմիշ օլտուղունտան շաշըրըպ սիւքիւԹէ ժէճապուր օլտու։ Ֆօնէթ իսէ, սէօղիւնիւ չու եօլտա իլէրի կէօԹիւրտիւ ։

— Սիզէ պու եօլտա հարէքէթ իթտիրէն՝ տահա գուվ-վէԹլի պիր սէպէպ իտի ։ չէօյլէ քի, արամըզտա, օ գատընընն զէվճի օլան պիր քիմսէ պուլունմագտա իտի ։

Ֆօնէթ ԱրԹօֆ, պու սըրատա տահա զիեատ վագարլէ ։

— Վի՛ֆօնէթ, պանա ճէվապ վէրմէնիզ իչին նամուսունուզ իւզէրինէ սիզէ իսրար իտէրիմ, տէտի ։

Ֆապիէն. — (չարէսիզ գալարագ.) Էվվէթ, իֆտատէնիզ տօղ-րու տուր ։

— Ա՜հ, նամուսու՝ իւչ տէօրԹ նէֆէր ժէճնուն ճահիլին է-լինտէ գալմըշ օլան պիչարէնին իտի նէ օլտուղունու սօրուագ իսԹէմէմ։ Ֆագաթ պէնի տինլէմէք իսԹէ՞րիսինիզ ։

— Սէօյլէեինիզ ։

— Մուֆարագաթընըզտան սօնրա, գումար մասասընըն էօնիւնտէ օԹուրտում։ Մ. տը Գլաեէնին ալտըդը ժէքթուպուն զարֆը պու մասանըն ալԹընա տուշմուշ իտի։ Իշպու զարֆը

ալոըմ, վէ իւզերինտէքի եաղըտան՝ զէվճիմին եաղըը օլտուղունու թանըոըմ։

Ֆապիէն պիր հարեքէթի մէյեուսանէտե պուլունտու, ֆագաթ ճէվապ վէրմէտի։

Գօնթ. (տէվամէն.) Օլ վագըթ խանէմէ ավտէթլէ, օ զարֆը զէվճէմէ կէօսթէրտիմ։ Կէօրիւը կէօրմէզ, թէաճճիւպ վէ հայրէթլէ ըէֆը սէտա իթտի, վէ պու տա օլաէրճէ սամիմի իտի բի, պիր արա Մ. տը Գլաեէնին է՛ն ալչագ պիր ատէմ օլտուղունու, վէ օ եաղըը թագլիտա իթմիշ խտուկինի զանն իլէտիմ։

Ֆապիէն, զէվճէսինին միւթթէֆիմ օլտուղունա տաիր գօնթուն տիկէը իսպաթլարը պուլունմատըղընը մէմուլ իտէրէք։

— Պու տախի գապիլ տիր, շու գատար քի իշպու իտագլիտա մուամէլէսի՝ Բօլան թարաֆընտան վուգու պուլմուշ օլմաեըպ, անը ատաթմագ իսթէմիշ պուլունան շու ետա պու հայլազ վէ հաշարի թարաֆընտան գուհուրա կէլմիշ օլապիլիր, տէտի։

— Տուրունուգ, հէնուգ սէօգիւմիւ իքմալ իթմէտիմ։ Զէվճէմ՝ Մ. տը Գլաեէնի տավէթ իթմէքլիկիմի թէքլիֆ իթտի։ Օ ագշամը սիզ տէ անըն իլէ պիրլիքտե խանէմտե իտինիզ։

— Էվվէթ, անճագ շիւպհէէե մահէլլ վէրէճէք պիր պագըշ կէօրմէտիմ, վէ պիր սէօզ իշիթմէտիմ։

— Տուրունուգ... տուրունուգ։

Մուախխարէն գօնթ, վուգուի հալի վէ իշիթտիկի շէյլէրի սիւքիւնէթլէ վէ մուխթասարէն նագլ իթտի։ Մէրգում, իֆատէի հալ իթտիկի սըրատա, Ֆապիէնին էֆքեարընը անլամագ իւզրէ, եիւզիւնէ տիք տիք վէ թէճէսսիւսքեարանէ պագմագտա իտի։

Գօնթ, քէլամընը իլէրի կէօթիւրտիւճէ, Մ. տ'Ամօլպաշընը էյմէքտե օլուպ, գուլագ թօզլարը թէրլէմէքտե իտի։

Գօնթ սէօզիւնիւ շու վէճհլէ իքմալ իթտի։

— Տօսթում, պու ալէմտե հէր շէյ գապիլ տիր. համիթա մէյտանտա ճինաեէթ տե օլմագա, ճինաեէթին թէքմիլ կէօ-

բիւնիւշիւ ճինաեէթ եէրինէ կէչմէէ քեագիի տիր։ Իմտի պիր սաաթ գատար քէնտի քէնտիմէ բէք չօգ շէյլէր տիւշինտիմ։ Մ. տը Գլաեէնին՝ պիր գաարն իլէ էհէմմիեէթսիզճէ իւլֆէթինի իշ եէրինէ գօեարագ, քէնտինճէ պիւեիւք պիր իգպալէ գօնմուշ օլմասընտան տօլայը էօեիւնիւը պիր կէնճ օլտուղունու, վէ համթա պէլքի տէ եագը թագլիտա իթմէք տէրէճէսինտէ ալչագլըղը իրթիբեագ իթտիկինի միւլահագա խյլէտիմ։ Հալպու քի սիզին եարտըղընըզը տա խաթրլատըմ, վէ գարշը գօհամատըղըմ տախիլի պիր միւրատա պէնի պուրատա գատար սէվգ իթտի։ Հագըդէթի հալի թէմամիյլէ պիլտիկինիզի թէֆէքքիւը իյլէտիմ։

— Տիմէք հէր շէյի սիզե պիլտիրմէկէ մէճպուրում։

— Իհթիմալ տըր... լաբին տինլէեինիզ. էկէր սիզ իհատիեէնիզ, պունտան տօղրու Մ. տը Գլաեէնին խանէսինէ կիտերէք. թատանճա իլէ բէնտինինի թէքլիֆ իտէճէեիմ։ Անճագ էկէր զէվճէմին միւթթէֆիմ օլտուղունու պէեան խտերսէնիզ, Մ. տը Գլաեէ իլէ տուէլլօ իտիպ, քէնտինինի նիզամէն թէքլիֆ իյլէնէճէեիմ։ Էկէր զէվճէմին պիտուչ վէ պիկինահ պուլունտուղունու սէօյլերսէնիզ, սիզին քէլամընըզա լինանաճագըմ։

Մ. տ'Ամօլ, նէ տիեէճէկինի չաշըրտը։ Գօնթ տա,

— Ճէվապ վիրմէեօրսունուգ, տէտի։

Ֆապիէն՝ պիր ատ իտերէք, պօղուդ պիր սէալէ,

— Եահխուլերինիզի Բօլանա կէօնտերինիզ, տէյի պէեան իյլէտի։

Գօնթ, պու սէօզ քէնտինինէ եըլտըրըմ կիպի թէէսսիր իթմէքլէ, պիր արա սարսըլըեօր կիպի կէօրինտիւ իսէ տէ, տէրհալ քէնտինինի թօզլաեարագ,

— Բեք էյի, սէօզինիզէ լինանըրըմ. անճագ պանա պիլտիրէճէք իսպաթընըզ վա՞ր մը տըր, տէյի սօրտու։

— Թէէսսիֆ իտերիմքի վար տըր։

— Գօնթէսի Բօլանըն խանէսինտե կէօրտիւնի՞զ մի։

— Էվվէթ, կէօրտիւմ։

(45709-64)
31867-64
ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
ГОС. БИБЛИОТЕКА
ՀԱՍՀ-ԱՍՍՌ
ՀԱՅԿ. ԱՍՍՌ

Ֆապիէն, պու սօն սէօղլերի հէմեն անլաշըլմազ պիր սուրէթաէ իրաա իթմէքաէ իքէն, Բօղամպօլ իչերի կիրաթ։

Մէրդումեն վիրուամ էլզէմ իտի, չինքի դօնթ՝ պուլունտուղու վազիեէթի միւշքիլէ իդթիդասընճա, հէմեն պօղուլմազ հալինէ կէլմիշ իքէն, Բօղամպօլուն իչերի կիրմէսի իւզերինէ, քէսպի ճէսարէթլէ, էլինի ուզաթարագ սէլամլաշտը։ Գօնթուն էկէր լէհճէսինաէբի սօկունտուղ օլմասա իտի, Բօղամպօլուն, դաեէթ սաքին պիր քիմսէնին գարշըսընտա պուլունտուղունու ֆարզ իտէճէք իտի։ Գօնթ իֆատէսինէ տէվամլէ,

— Ազիզիմ վիգօնթ, սիզ պէնիմ տօսթում օլմուշսունուզ տուր, վէ պու տէֆա տա տօսթում օլտուղունուզու իսպաթ իթտինիզ, տէտի։

— Էվվէթ, պու կիւն վէ հէր վագըթ տօսթունուզում։

— Իմտի պունուն պիր իսպաթընը տահա իրաեէ իտին։

— Մէօյլէնինիզ։

— Սիզտէն վագը օլաճագ թաալլիմ միւմքինսիզ պիր շէյ տէյիլ տիր։ Եանի տօսթունուզ օլան պիր քիմսեեէ գարշը պանա չահիտ օլմանըզը իսթէեէճէք տէյիլիմ։

— Իյմա իթտիկինիզ քիմսէ՝ տօսթում օլմուշ տուր, ֆաւ գաթ պու կիւն քէնտիսինի թահգիր իտէրիմ։

— Խայր, ազիզիմ, պէն սիզտէն բէք ատի պիր խըզմէթ իսթէեէճէէիմ։ Պու կիւն խանէմէ ավտէթ իթմէք իսթէմէմ, վէ եարընա գատար միւսաֆիրբէթէն խանէնիզտէ գալմաեը ըէճա իտէրիմ։

— Մօնսիէօ գօնթ, պուրասը խանէնիզ տիր։ իսթէտիկինիզ սուրէթտէ բահաթ իտինիզ։

Օլ վագըթ գօնթ Աըթօֆ՝ պիր մասանըն էօնիւնտէ օթուրուպ, աթիտէքի մէքթուպու եազտը։

«Մա՛տամ,

«Ցիւն վէ պու սապահ, հաթթա պիր սաաթ էվվէլչիւպհէ իթտիմ։.. լաքին չիմտի չիւպհէ իթմէմ։

«Օթէլէ ավտէթ իթմէեէճէէիմ, վէ պունտան պէօյլէ պէնի կէօրմէեէճէբսինիզ։ Եարըն Մ. Բօլան տը Գլաեէ իլէ տուէլլօ իտէճէէիմ։ Ռէնտիսինի դաթլու թէլէֆ լտէճէկիմի մէմուլ իթմէքտէէիմ։

«Պիր սաաթ սօնրա, էկէր քէնտիմ վէֆաթ իթմէզսէմ, քի պիր տիկէրի էլի իլէ վէֆաթ իտէճէք օլսամ մէճպուն օլուրում, Ֆրաննսաեը թէրք իտէճէէիմ։

«Սիզի սէվէր իտիմ, վէ աֆվ իտէրիմ։

«ԳՕՆԹ ԱՐԹՕՓ»

Գօնթ՝ իչպու թէզքիրէէի եազտըդտան սօնրա, տիւրիւպ մէօհիւրլէտի։ պաատհու Մ. տ'Աամօլա խիթապէն, — Պիր սաաթտան կէլիրիմ, Ալլահա ըսմարլատըդ մօնսիէօ տը Շամրի, տէտի։

Գօնթ, քէմալը սիւքիւնէթլէ, լաքին գալպէն ֆէվգէլատէ մահզուն օլարագ արապասըյլա Բրօվանս սօգաղընա կիթտի։

. . . . . .

Մ. Բօլան տը Գլաեէ՝ խանէմինտէ պուլունուպ, օ սապահը կիւեա պէօլէմէ դատընըն էլեազըսը օլարագ պիր մէքթուպ ախզ իթմիշ իտի։ Մէքթուպը մէգբիւտէ պէր վէճհի աթի եազըլմըշ իտի։

«Ցիւն ագշամ եօլունտա հարէքէթ իթտինիզ, պու պապտէքի միւքեաֆիլընըզը իթա իտէճէէիմ։ Թէսատիւֆաթա ինթիզարէն սաաթ պէշէ գատար խանէնիզտէ պուլունունուզ։ Պէկի պիր արա ֆիրարէ ֆըրսաթ պուլարագ, սիզի կէօրմէյէ կէլիրիմ։»

Բօլան, տիշարը չըգմատը, վէ մէրդումէ կէլտիկինտէ, անըն իլէ քեամիլէն եալընըզ գալմագ իւզրէ, օտա խըզմէթճիսինի տէ կէօնտէրտի։ Թապրիպա սաաթ պիր պուչուգտա գաբու չալընմազլէ, մէրդումսաբըլտը, վէ «օ օլմալը տըր» տիէէրէք, գաբուեու այմագ իւզրէ աճէլէթէն աշաղըեա գօչտու։

Լաքին գաբուեու աչտըղընտա, մէրդումէ էէրինէ, գօնթ Աըթօֆու կէօրտիւկինտէ, բէմալը տէհչէթլէ բիւճաթ իթտի։

Գօնթ. — Մօնսիէօ, սիդե տիեճէկիմ ազ չէյ տիր. անճադ դսբունուզուն էչիկի՝ կէօրիւշմէքլիկիմիզե միւնասիպ պիր մահէլլ օլմատըղընտան, էկէր թէնսիպ իտէրսէնիզ, իչէրի կիրէիմ, տէտի.

Գօնթ, պէօյլէ տիեէրէք, տօղրուճա աչըդ օլան պիր սալօնա կիրիպ, աեագտա տուրտու.

Բօլան՝ սօղագ գաբուսունու գաբատըդտան սօնրա, կէլիպ գօնթա գավուշտու. Բօլան, իսթիտա տիւչարը հէեէճան օլտու իսէ տէ, քէնտիսի ճէսուր վէ իկիտ օլտուղունտան, պիր դաչ սանիէ զարֆընտա ալթիսաթլիկիւ կէչտի, վէ գօնթուն թավր ու հարէքէթինտէն տէ, անըն վիզիթասընըն մագսատինի անլաեարագ, բօլունու թէժամիյլէ իյդա իթմէք իւզրէ, թէքէպպիւրանէ վէ թահգիրամիզ կիւլիւմսէմէ իլէ սալօնա կիրտի. Պատէհու սէօզե աղագ իլէ,

— Մօնսիէօ գօնթ, վիզիթանըզըն մագսատինի անլամագա վիւչիւրրէֆ օլապիլիր միեիմ, տէտի.

— Մօնսիէօ, «հեր չէյի պիլիրիմ» տիմէքլիկիմ, վիզիթամըն մագսատինի իյդահէ քեաֆի տիր.

Բօլան պու սէօզէ իթիրազ իտէճէք եէրտէ, պաշընը էեէրէք,

— Մօ՛նսիէօ, էմրինիզե մունթազըրըմ, տէյի պէեան իյլէտի.

— Բէք էյի.

— Սիզին չարթլարընըզ՝ պէնիմտէ չարթլարըմ տըր.

— Էվվէլա թաապանճա, սօնրա գըլըճ իլէ տուէլլօ իտէճէկիզ. զիրա չուրասընը միւթալէա իթմէլիսինիզ քի, տուէլլօմուզ՝ իքիմիզտէն պիրինիզին վէֆաթընա գատար տէվամ իտէճէք տիր.

— Իսթէտիկինիզ կիպի օլսուն.

— Իսթէրսէնիզ, եարըն սապահըն սաաթ եէտիսինտէ տուէլլօ իտէպիլիրիզ.

— Նէ՛րէտէ.

— Պուա տը Պուլօնեըտա տուէլլօ իթմէք իսթէմէեէճէ-

կիմի միւլահազա իտէպիլիրսինիզ, չիւնքի քէնտիսի օրատա կէլէք, րիդդաթ ու մէրհամէթի ճալիպ պիր միենզարէ իճրա իտէպիլիր. Իմտի վէնսան օրմանընտա, օրման իլէ նէժան ատրասընտա տուէլլօ իտէճէկիզ, վէ սաաթ ալթը պուչուգտա Թրօն հուտուտընտա պուլուշաճաղըզ.

— Բէք էյի, պէնտէ չահիտլէրիմ իլէ օրատա պուլունուրում.

— Օ հալտէ մօնսիէօ, չիմտիլիք Ալլահա ըսմարլատըդ, եարըն կէօրիւշիւրիւզ.

— Լվվէթ, եարըն կէօրիւշէճէկիզ.

Պէօյլէ տիեէրէք, Բօլան, քէմալը նէզաքէթլէ նէրտիվէնէ դատար մէրդումա լէֆագաթ իթտի, Սօն տէֆա օրատա սէլամլաշարագ, սէրթ պիր նազար իլէ եէկտիկէրինէ պագըշտըլար. Բօլան, իչպու միւքեալէմէ էանասընտա քէք աղըր տավրանտը, վէ գօնթուն հէր չէյտէն վագըֆ օլտուղունու անլամտը իւզէրինէ, իյդահաթ թալէպ իթմէքսիզին, անըն տուէլլօ իսթէմէմէսինի հագդըը պուլտու, վէ արա սըրա տա քէնտիսինի տահա զիեատէ իհտիյալ էրմիշ տատ իթտի. չիւնքի գօնթուն քէնտիսիյլէ տուէլլօ իթմէքտի սաեէսինտէ, պիր թագըմ մէճնուն տէլիպանըլըլար ինտինտէ չէօհրէթինին տագա զիեատէ արթաճաղը իթթիգատընտա պուլունմագտա իտի. Իչթէ պու մէսէրրէթտի չէտիտէ թէէսսիրիյլէ Մ. Օգթավա զիյարտէքի մէքթուպու եազտը.

«Ազիզ տոսթում,

«Պէչինճի ֆասլ վասըլ օլտու... իննթիգամ կիւնիւ կէլտի. իմտի իրթիքաապ իթտիկիմ եօլսուզլուգլարընն ճէզասընը չէքմէքլիկին սաաթը ուզագ տէյիլ տիր. Օ կիւզել գօնթէս Ալթօֆ՝ վէֆաթըմա սէպէպ օլմաեա միւգթէտիր տիր.

«Պէնի զիեատէսիյլէ սէվկէ իտի. պու եիւգտէն պաշըմը թէհլիքէյէ իլգա իթտի. Գօնթ հէր չէյի պիլիեօր, ազիզիմ, վէ տուէլլօ իտէնլէրտէն պիրինին վէֆաթընա գատար, էվվէլա թաապանճա, սօնրա գըլըճ իլէ տուէլլօ իթմէք իսթէմէքտէ տիր.

«Պու տուէլլօ՝ չօդտան պէրու միսլի կէօրիւմիւշ օլմաեան տուէլլօլարտան պիրի օլաճագ տըր, չինքի խայլի պէժանտան պէրու, էօյլէտէն տէօրթ սաաթ սօնրա տուէլլօ իթմէքլիք, վէ ճիւդի պիր ճէրիհա հասըլ իթտիքտէն սօնրա լաեըղլը լիաամտա պուլունմադըդ ատէթ օլմուշ տուր։ Ցօ՛սթուր, պու վահչիճէ պիր տուէլլօ օլաճագ տըր. ումարըմ քի չահիտիմ օլաճագսըն, տէյի՛լմի։

«Օթէլ Արթօֆտա նէ՛ վագը օլուպ օլմատըղընը պիլմէմ։

«Ճանվէր՝ էլպէթթէ անը թէլէֆ իթմիշ տիր։ Հէր նէ օլսա, պու ագշամտան էվվէլ տիշարը չըդ ամամ։ Ումարըմ քի քէնտիսի (դօնթէս) պանա խապէրլէրինի կէթիրմէէ եախօտ կէօնտէրմէէ պիր չարէ պուլաճագ տըր։

«Ֆէյֆիւէթթի մարքի տը Պ...ւէ պիլտիր.- եարըն սաաթ սաաթ ալթըտա խանէմտէ պուլունուն։

«Էօյլէմ մուխաթթարտընտա պուլունան տօսթունուն։

«ՐՕԼԱՆ»

«Զէյլ.— Զինհիմէ կիւզէլ պիր ֆիքը կէլտի։ Նէկէր օ պիչարէ գօնթու թէլէֆ իտէրսէմ, պունուն՝ Գադդարանըն պէնի սէվմէսինէ մանի օլմաեաճաղը միւհթէմիլ տիր։ Եու գատար քի մէզպուրէ Բարիտանէն մուֆթարադթի իտէճէկինտէն, պէն տէ քէնտիսինի թաագիպ իտէճէէիմ, վէ եալընըզ պիր մահէլտէ սաատէթլէ եաշամաեա մուվաֆֆադ օլաճաղըդ։»

. . . . . .

Գօնթ Արթօֆ՝ Րօլանըն խանէսինտէն չըդտըգատան սօնրա, Մ. տը Շամօ-Մաինին նէզտինէ կիթտի։ Օրատա քէլաժա աղաղլէ,

— Ազիզիմ տիւդ, սիզտէն պիր խըզմէթ ըէճա իթմէկէ կէլտիմ, տէտի։

— Սէօյլէնինիզ գօնթ։

— Եարըն տուէլլօ իտիէօրում։

— Սի՞զ մի։

Էվվէթ պէն. չահիտիմ օլմազ իսթէ՞րմիսինիզ։

— Շիւպհէսիզ. չու գատար քի...

— Շու գատար քի, տուէլլօ իթմէքլիկիմին սէպէպինի անլամազ իսթէէօրսունուզ։

— Էվվէթ, չինքի տուէլլօ իթմէքլիք՝ թէէսսիւֆ իտէճէք պիր շէյ տիր։

— Շու սէպէպլէ տուէլլօ իտիէօրում քի, տիւն, հաթթա պու սապահ էն մէսուտ ատէմիէրտէն պիրի օտուղում հալտէ, պու կիւնքի կիւն պիլմիշ օլունուզ քի, է՛ն պէտպախթըըմ։

— Նէ՞ սէօյլէէօրսունուզ։

— Շունու սէօյլէէօրում քի, պէն սէվէր իտիմ, հալպու քի քէնտիմ սէվիլմէզ իմիշիմ։ Կէչմիշ էօմիւրլէրինտէն բիւշման օլանլար՝ մէլաիքէ սրրասընա կէչէրլէր տէյի զանն իթտիկիմ հալտէ, եանըլմըշըմ, չինքի ախլէագը պօղուդլուղու իլէ էօմիւրլէրինի կէչիրէնլէր պիր արա ֆազիլէթ եօլունա կիրսէլէր պիլէ, էր եա կիճ եինէ ֆէնալըգ կիրատապընա բիւճու իթտիքլէրինի պու տէֆա իսպաթըյտա անլատըմ. իչթէ տօ՛սթուր, չու սրրատա պէնիմ տուէլլօ իթմէքլիկիմին սէպէպի պու տուր։

— Ֆագաթ... պու սէօյլէտիկինիզ... սիւ պհա՛ն Ալլահ։։։ գապի՛լմի տիր... գօնթէս...

Կէնճ Րուսիալը՝ պիր իշարէթլէ մէրդումուն սէօզիւնիւ քէսէրէք։

— Օնտան պահս իթմէեինիզ... օ պէնիմ իչին էօլմիւշ տիւր, տէտի։

3

ՆագԼ իթտիկիմիզ պու վագբալաբըն հիյնի ճէրէեանընատա, Թէբինիէր սօգաղընտա քեայինՕյիէԼ Ալրեօֆտա տախի տիկէը պիր մէնզարէի միւթէէսսիֆէ վուղուա կէլմէքտէ իտի։

Խաթըրլարտա օլտուղու իւզրէ, գօնէթ, էօյլէ թաամրընտան սօնրա աթա սիւար օլարագ խանէսինտէն մուֆարագաթ իյմիչ իտի։ Մէրգուվ, ատաթճա վէ գալպէն ֆրանսըզլաշմըշ օլտուղունտան, իքի կիւնտէն պէրու Բարիսէ կէլմիչ օլտուղու հալտէ, Բարիսի կէօրմէքտէն տօեամազ իտի։ Պիր կիւն էվվէԼ, սագահտան ագշամ թաամը վագթընա գատար տիշարտա գալմըշ օլտուղու կիսի, օ կիւն տէ Պագգարա՝ մէրգուժուն տիշարը չըգտըղընը կէօրտիւկիւնտէ,— Հա՛յտէ ազիզիմ, քէյֆինէ պագ, ագշամ թաամը վագթընա գատար սանա իզին վէրիեօրում, տէտի։

Պագգարա տա պազը չէյլէր սաթըն ալմագ իչին տիշարը չըգտը։

Մէզպուրէ՝ սաաթ իւչ բատտէլէրինտէ ավտէթլէ, գօնթուն՝ աթընը կէրի կէօնտէրիպ, քէնտիսինին պիր գուբէ արապասըյա կիթմիչ օլտուղունու խապէր ալտը։ Պու խուսուս մէզպուրէեէ ղարիպ կէօրիւնտիւ իսէ տէ, զիեատէ էհէմմիեէթ վիրմէտի։

Պիր սաաթ սօնրա պիր մէքթուպ վիրուտ իթտի։ Իշպու մէքթուպ՝ Մ. տ'Ասմօլուն խանէսինտէ գօնթ Ալրեօֆ թարաֆընտան եազըլմըշ մէքթուպ օլմաեըպ, Մ. Բօլան սը Գլաեէնին պիր թէզքիրէսի իտի։

Բօլան՝ սաաթ պէշէ գատար քէնտի խանէսինտէ գալըպ, քիմսէնին մէյտանա չըդմատըղընը կէօրմէսի իւզէրինէ, Պագդարաեա աթիտէքի մէքթուպու եազտը։

«Ազիզ մէլէեիմ,

«Սիզի սէվմէքտէ օլան քիմսէ՝պիր սաաթտան պէրի քէսկինի աթէչ իւզէրինտէ պուլունուեօր։ Սիզի էօյմիւչ պուլաճաղըմ դօրդուսու՝ խանէնիզէ գօշուպ կէլմէքլիկիմէ մանի օլուեօր։

«Ալլահ վէրէ տէ օ ճանվէր՝ հադդընըզտա պիր թագըմ ալչագճա ճէպր ու զուլմիճրասընտա պուլունմուչ օլմատա, քէնտիսի պուրատան հարէքէթի իթտի։ Եարըն տուէլլօ իտէճէեիզ, Ա՛հ, սիզին իչին էօլմէքլիը՝ պէնիմ իչին էօլիւմլէրին էն չէրէֆլիսի տիր։ Էկէը պիր գօրդում վար իսէ, վէֆաթընտան սօնրա սիզին նէ օլաճաղընըզ տըր։

«Իմտի, սիզի հիմաեէ իտէպիլմէք իչին զալէպէ իտէճէք գատար գուվվէթի վէ ճէսարէթիմ օլաճագ տըր։

«Ալլահ աշգընա օլսուն, եալընըզ պիր քէլամընըզը ըէճա իտէրիմ։

«ՐՕԼԱՆ ՏԸ ԳԼԱԵԷ»

Պու մէքթուպ՝ Մ. տըԳլաեէնին օտա խըզմէթճիսի էլի իլէ կէթիրիլտի։ Բօգամպօլուն իչպու մէմուրու թէլաչէ օթէլին հավլիսինէ կիրիպ, արապա էտէվաթընը թէմիզլէմէքլէ մէշղուլ օլան կէնճ պիր ոէյիսէ բասթ կէլէրէք, մէրգուժուն էլինէ իքի լուի ալթունու սըգըշտըրտըղը Հալտէ,

— Մատամ՝ գօնթէս եալընը՞զ մը տըր, տէյի սօրտու։

— Պիր ազ էվվէԼ ապտէթ իթտի։

— Պու մէքթուպու չիմտի քէնտիսինէ վիրէպիլի՞յիսին։

— Վէրիրիմ։

— Լաքին օնտան պաշգա քիմսէեէ թէսլիմ իթմէնիզի իսթէմէմ։

— Բէք էյի։ քի՞մին թարաֆընտան տըր։

— Գըղգարընտաչը թարաֆընտան։

Սէյիս՝ մէքթուպ իլէ եօգարը չըգըպ, թէսլիմ իթթիկի սըրատա,

— Եալընըզ գաթընըզա թէսլիմ իտիլմէք իւզրէ մատամ Բօլան թարաֆընտան իրսալ գըլընմըշ տըր, տէտի,

Գադգարա՝ զարֆըն իւզէրինտէքի եազըեա պադըպ, գըզգարընտաչընըն եազըսը օլմատըգընը կէօրտիւկիւնտէ, թէաճճիւպտէ գալտը, Զարֆը եըրթմադ իւզրէ իքէն, հավլիտէ պիր արապանըն թէքէրլէք սէսի իչիտիլտի, Գօնթէս՝ կէլէն քիմսէ զէվճի օլտուղունու զանն իլէ, մէքթուպու աչաճադ եէրտէ քէնչիրէեէ գօչուպ պադտը, վէ կէլէն արապա՝ գըզգարընտաչընըն օլուպ, Սըրիզին պու արապատան էնտիկինի կէօրմէսի իւզէրինէ իզհարը թէաճճիւպ իթթի, Քէնտի քէնտիեէ տէ,

— Պու գըզ տիվանէ տիր, Հէմ պանա մէքթուպ եազըեօր, հէմտէ քէնտիսի կէլիեօր, տէտի վէ երինէ մէքթուպու աչմաեարադ, մատամ Բօլանը գարշըլամաեա կիթթի,

Իքի գըզգարընտաչլար պիրի պիրինի տէրաղուշ իթթիլէր,

Գադգարա՝ Սըրիզի քէնտի հալվէթ օտասընա կէօթիւրէրէք,

— Գը՛զգարընտաչըմ, կէլտէ չունու պանա անլաթ քի, հէմ պուրաեա կէլմէքլիկին, հէմ պանա մէքթուպ եազմադըզընըն հիքմէթի նէ՞ տիր, տէտի,

Սըրիզ,,— (թէաճճիւպանէ,) Մէքթո՞պ մու,

— Գունտան պաչգա պիզգաթ եազմաեըպ տա պիր տիկէրինէ եազտըրմադտա նէ՞ սէպէպ վար տըր,

— Լաքին պէն սանա մէքթուպ եազտըրմատըմ,

Գադգարա՝ չըմինէ իւզէրինտէքի մէքթուպու ալարագ,

— Իչթէ, պու մէքթուպու, սէնին թարաֆընտան տըր տիեէրէք, պիր ազ էվվէլ պուրաեա կէթիրտիլէր,

— Պէնիմ թարաֆըմտան մը,

— Էվվէթ,

Պու սէօզլէր արասընտա Գադգարա մէքթուպու աչըպ, իմզասընա պագտըղընտա, «Բօլան տը Գլաեէ» իսմինի կէօրինճէ, թէաճճիւպիւ տահա զիեատէ արթտը, վէ իլք սահիֆէսինի օգուր օգումազ, հայրէթլէ ըէֆը սէտտա իտէպ, լէհճէսի սօլտու,

— Սիւպհա՛ն Ալլահ, տի՞չ միւ կէօրիւեօրում, տէտի,

Մէքթուպ՝ մէզպուրէնին էլինտէն տիւշտիւկիւնտէն, Սըրիզ եէրտէն ալըպ օգուտուգտան սօնրա, — Լաքին պու ադլէ սըղմազ չէյ տիր, տէտի,

Այնի վագըթտա իքի գատընլար պիրիպիրինէ պագըտըլար, Գադգարա ադլը պայընտան կիտէրէք, քէմալը վագար վէ չիտտէթլէ,— Ֆագաթ պէն պու ատէմի բէք ճիւզի թանըրըմ, էլիմի ասլա բուս իթմէմիչ տիր, տէյի պէեան իթտի,

— Ա՛հ գըզգարընտաչըմ, սանա ինանըրըմ, սանա էմնիեէթ իտէրիմ, Ֆագաթ պու ատէմ մէճնուն տուր, եախօտ նէ՞ տիմէք իսթէեօր, Ֆի՞մտէն պահս իտիեօր, քի՞մ քէնտիսինի թահրիք իթմիչ, քի՞մին իլէ տուէլլօ իտիեօր,

Գօնթէս,,— (զայագըլ պիր հալ իլէ,) Ցիվանէ օյաճաղըմ զանն իտիեօրում, տէտի,

Օ արա գաբու աչըլարագ, օտա խըզմէթճիսի՝ պիր սօֆագ քէօչէսի համալընըն կէթիրմիչ օլտուղու պիր մէքթուպու թէսլիմ իթտի,

Խըզմէթ քեար, էֆէնտիսինին էլեազըսընը թանըմըշ օլտուղունտան,

— Միւսիւ գօնթ թարաֆընտան տըր, տէտի,

Գադգարա՝ տիթըրէեէրէք իչպու մէքթուպու ալըպ, օգուտուգտան սօնրա, եիւքսէք սէս ըէֆ իլէ, սըրթ իւսթիւնէ եէրէ տիւշտիւ,

Զանն իտէրսին քի պու մէքթուպ՝ մէզպուրէեէ, եըլտըրըմտան վուրուրճասընա թէէսսիր իթմիչ իտի,

. . . . . .

ԵՒրատան պիր չարեէք սահաթ կէչտիքտէն սօնրա, Գադգարա, քէնտիսինի պուլուպ, լաքին քէտէրի ազիմ իչինտէ օյարագ, հընչգըրտամադլա գըզգարընտաչընա չու սէօզլէրի սէօյլէմի,— Կէ՛լ, կէ՛լ օ ատէմէ, կիտէլիմ... քէնտիսինի

կէօրմէլիեիմ... սէվկիւլիւ Սթանիսլասըմ... ազիզ զէվճիմ... օ՜հ, ալչաղ, պու եաղը... Պու թադլիա իտիլմիշ օլան եաղը... եա՜ Բապպի... եա՜ Բապպի...

Գօնթէս՝ հալէա զայագըլ պիր հալ իլէ վէ սալլանարադ, անճադ գըզդաբընտաչընա տաեանմըշ օլարադ, Սըրիզին ա-բրապասընա բաքիպէն, արապաճրեա, — Նէ՛ գաատր միւմքին խսէ սիւրաթլէ Բրօվանս սօգաղընա կիլթմէք իսթէրիմ, տէտի։

Սըրիզ՝ գըզդաբընտաչընըն եանընտա օթուրմուշ օլուպ, էլէբինի թուլթարադ, քէմալը տէհշէթլէ եիւզիւնէ պագ-մադտա իտի, զիրա Պագդարա պիւթիւն պիւթիւն տիվանէ-եէ պէնզէեօրտու։

Ազրապաճը՝ ճինս օլան աթրընը գամչըլամագլա, ազ վա-գըթտա մահէլլի մագսուտէ վասըլ օլունտու, եօլտա գօն-թէս, տիշէրի սըգըշմըշ, վէ պագըշընտա տակընըզ հուսու-լէ կէլմիշ օլտուղու հալտէ, պաղը բապըթասըզ սէօզլէրատէն զայրի պիր իֆատէտ պուլունամատը։ Ազրապա տուրտուղուն-տա, Սըրիզ,

— Սէն պէնի արապատա պէգլէ, սէնին եօգարը չըգ-ժա-նը իսթէմէմ։ Օ ատէմի սէնին տիզլէրին հուզուրունա կէ-թիրմէք իսթէրիմ, տէտի։

Պաղ գարա ճէվապ վէրմէնիպ, հէօնկիւր հէօնկիւր աղլա-տըզը հալտէ, եաալընըզ պիր իշարէթ իթմէգլէ բուի բիզա կէօս-թէրտի, վէ քէնտիսի տէրմանսըզ վէ թագաթսըզ սուրէթտէ արապատա գալըպ, Սըրիզ եօգարը չըգտը, վէ Բօլանըն գա-բուսու օլտուղունու թարիֆլէ անլատըզը գաբունուն էօնիւն-տէ տուրուպ, չիատէվլէ չանը չէքտի։ Խըզմէթքէար հէնուզ ավտէթ իթմիշ օլմատըզընտան, գաբուեու Բօլան աչտը, վէ թանըմատըզը պիր գաատնը կէօրմէգլէ, թէաճճիւպլէ բիւ-ճաթ իթտի,

Սըրիզ՝ Մ. տը Գլաեէ սի՞զմիսինիզ։

Բօլան՝ Էվվէթ մատամ, պէն իմ։

Սըրիզ իշէրի կիրիպ գաբուեու գաբատըզտան սօնրա, հէ-եէճանընտան նաչի սիւրաթլէ իֆատէի հալ իտէրէք,

— Մօ՛նսիէօ, իսմիմ, մատամ Լէօն Բօլան տըր, տէտի։

Բօլան՝ (թէաճճիւպանէ պիր հարէքէթլէ։) Գօնթէսին գըզդաբընտաչը՞մը... կիրինիզ մատամ, կիրինիզ։

— Գըզդաբընտաչըմ՝ աչաղըտա արապամտա տըր։

— Սաղ վէ սալիմ օլարադ, տէյի՞լմի՝ ա՜հ, թէչէքքիւր իտէրիմ, մատամ, թէչէքքիւր իտէրիմ։

Բօլան՝ պու սէօզլէրի մէսէրրէթ սէտասըլա թէլէֆֆիւզ իթտի։ Սըրիզ տէ թէաճճիւպիւ կիլթաիքճէ արթարադ, չէօյ-լէ տէվամ իլլէտի։

— Ֆագաթ գըզդաբընտաչըմ, նէ՛ սիզին, վէ նէ՛ տէ զէվ-ճինէն մէքթուպլարընը անլամաեօր։

Պունու տիեէրէք Սըրիզ՝ գօնթուն մէքթուպունու Բօլա-նա կէօսթէրտի։ Մէրդում, պու մէքթուպու օգուտուգտան սօնրա, թապիի պիր սիւքիւնէթլէ,

— Պիչարէ գաատընըն հէեէճանը, տէհշէթի սէպէպինի ան-լամաեօրում... Ֆագաթ մատամ, պէնտէնիզ պուրատաեըր... քէնտիսինի վիդաեէ իտէճէեիմ... զիրա անը սէվէրիմ, տէտի։

— Մօ՛նսիէօ, պու իշտէ Իա եանլըշ պիր պէնզէթիլիշ վար տըր, եախօտ սիզ ալչագլարընը ալչաղըսընըզ։ Գըզդաբընտա-չըմ սիզի բէգ աղ թանըեօր... սիզի ասլա սէվմէեօր վէ սէվ-մէմիշ տիր։

Բօլան՝ (սօզուգ գան իլէ վէ Սըրիզին սէօզիւնիւ քէսէ-րէք։) Աֆվ իտէրսինիզ, Լուիզին քէնտի էսրարընը սիզէ պիլ-տիրմէմիշ օլտուղունու, պինապէրին պէնիմ հարէքէթիմ չօլ-բազճա իտուկինի անլաեօրում։ Պու խուսուսու անլամալը իմ-տիմ, եախօտ անլամաեօր կիպի կէօրիւնմէլի իտիմ։ Անճադ մատամ, ալչագ մուամէլէսինէ վէ թապիրինէ տէ պաշ էեէ-մէեէճկիմտէն, չունու սիզէ սէօյլէմէկէ պէնի մէճպուր իտի-եօրսունուզ քի, գըզդաբընտաչընըզ հադգըմտա զաեէթ խայր-խահանէ տավրանմըշ տըր, պէնի սէքիզ կիւնտէն պէրու Բա-սիտէ, կիզլի պիր խանէտէ գապուլ իթմէքտէ տիր, վէ քէն-տիսի տէ իւչ տէֆտա պուրաեա կէլմիշ տիր։

Սըրիզ՝ ըէֆը սէտա իտիպ, պիր տիվանէնին գարշըսընտա

պուլունտուղունու զանն իլէ, տէրհալ օտատան ֆիրար իտէրէք, աճէլէթէն նէրտիվէնտէն աշաղբեա էնտի, վէ եարը էօլիւ հալինտէ պուլունան գըզդարընտաշընըն գօլունտան թուրթարագ,

— կէ՛լ, կէ՛լ, գըզդարընտաշըմ... քէնտիսինի Բասիտէ կիզլի պիր խանէտէ դապուլ իթտիկինի, վէ պիզդաթ պուրաեա, քէնտի խանէսինէ կէլտիկինի պէեան իտիեօր... պու ատէմ տիվանէ տիր, տէտի։

Պադգարա, պու սէօզլէրտէն տիւշարը հէյեճան օլարագ, ինանըլամազ մէրթէպէյտէ ճէսարէթ քէսպ իթտի, վէ արապատան տիշարը ֆըրլաեըպ, գըզդարընտաշընըն արդասընտան կիթտիկի հալտէ, աճէլէթէն նէրտիվէնտէն եօգարը չըդտը։

Բօլան՝ հէնուզ օտասընըն դաբուսունտա օլմասըյլա, գօնթէսի կէօրտիւկիւնտէ, մէսէրրէթլէ պաղըրըպ, հէման գօշարագ, վէ,

— Ա՛հ, Լուի՛զ... Լուի՛զ... տիեէրէք, քէնտիսինէ սարըլմագ իսթէտի։

Ֆագաթի Պադգարա՝ բիւրհիտտէթլէ մէրգումու եիթէրէք,

— Սիզ, եա՛ պիր ալչագսընըզ, եախօտ տիվանէսինիզ, տէտի, վէ իլավէթէն տէ, — պէնի Լուիզ թէմամիեէ իթմէկէ հադգընըզ եօգ տուր, տէյի պէեան իյլէտի։

Բօլան։ — (թէվէճճիւհբեարանէ պիր լիսան իլէ։) Մէվկիւլիւ տօսթումա, պէն նէ՛ մէճնունումա, նէ՛ ալչագ։ անճագ գըզդարընտաշընըզը հէր չէյտէն խապէրտար գաննի տէրէք, չօբաղա հարէքէթտէ պուլունտում։

— Ֆագաթի գըզդարընտաշըմըն նէ՞ չէյտէն խապէրի օլապիլիր... նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուզ... պէյնիմիզտէ պէր միւնասիպէթ վա՞ր մը տըր։

Բօլան պաշընը էեէրէք,

— Պէն տէ չիմտի սիզէ տիվանէմիսինիզ տէյի սօրապիլի՞րմիեիմ, եախօտ Բիչիէօնիւն, Պէլ Իսլ օեունունտա պու նամտա օլան մատամազէլ իյլէ իճրա իթմիշ օլտուղու մէնզարէ՞ մի իճրա իթմէք իսթէեօրսունուզ, տէյի պէեան իյլէտի։

Պադգարա՝ պիր իսկէմյէտէ օթուրուպ, եիւզիւնիւ էլլերի տէրունինտէ կիզլէեէրէք,

— Օ՛հ, պու ատէմ՝ ալչագ պիր քիմսէ տիր, տէտի։

Պադգարա՝ սախթէ Պադգարատան սինինճէ ճիւզի ֆէրգի օլուպ, չու գատար բի, արիզ ու ամիդ կէօրէպիլէն քիմսէ իչին պու ֆէրգի անլատագըդ թապիի իքէն, իչպու տուզագա տիւչիւրիւլմիւշ օլան գատընըն ալթիսթիւկիւ սէպէպիյլէ եիւզիւնտէքի հէեէճանտան տօլաեը պու ֆէրգ կէօրիւլէմէմէքտէ օլտուղունատան, Բօլան՝

— Միւլահազա իտինիզ քի, Բիչլէէօ՝ գարանլըգտա պուլունտուղու սըրատա մահպուպէսինի կէօրմիւշ, հալպու քի պէն... Բասիտէ... խանէնիզտէ... պէնիմ խանէմտէ... Պա՛գընըզ... չու եասթըղը թանըեօ՞րմուսունուզ... էվվէլիսի կիւն, պուրաեա կէլտիկինիզտէ, հուզուրունուզտա պունուն իւզէրինտէ տիզ չէօքմիւշ իտիմ, տէտի։

Պու սօն սէօզլէր իւզէրինէ, Պադգարա, բիւր հիտտէթ օլարագ վէ կէօզլէրի հատտէն դիեատէ բարլաեարագ, էլտիվէնլի էլինի եօգարը գալտըրտը, վէ Բօլանըն եիւզիւնէ վուրմագ իւզրէ իքէն, Սըրիզ՝ գօլունու թուրթարագ, մէննն իթտի։

Սըրիզ, ֆիքըրինտէ պիր միւլահազա հասըլ օլարագ,

— Ա՛հ, հէր չէյի անլաեօրում... հէր չէյի տէրք իտեօրում... սանա պէննզէմէքտէ օլան օ գատըն... տէտի։

Պադգարա տախի եիւբսէք սէտա իլէ,

— Ա՛հ, սիւպհան Ալլահ, էկէր սահիհ իսէ... էկէր... տէյի պէեան իյլէտի, վէ քէնտինի թահդիր իտէն ատէմէ սիլլէ աշդ իթմէք իւզրէ էլինի եօգարը գալտըրմըշ օլան օ մուազզամ գօնթէս՝ տէրհալ մահճուպիեէթի վէ սիւքիւնէթ քէսպլէ, Բօլանըն էլինի թուրթուպ, բէննէրէնին էօնիւնէ կէօթիւրտիւ, վէ այտընըղդա գարշը տուրարագ, — Մօ՛նսիէօ, տիգգաթլըճա եիւզիւմէ պագընըզ, վէ պանա պէննզէր պիր գատըն պուլունտուղունու, վէ անը՝ պէնի զանն իթմիշ իտուկինիզի, վէ օ գատընըն իսմիմի չալտըղը կիպի, եազըմը տախի թագլիտ իթմիշ օլտուղունու սէօյլէեինիզ։ Բէճա իտէրիմ,

վէ տիզ չէօքէրեք իսթիրհամ իտէրիմ, եիւղիւմէ տիզդաթ-
լըճա պադընըզ, տէտի։

Պու սէօզլեր՝ օլ տէրէճէ հադըդէթի հավի իտիլեր, վէ օլ
մէրթէպէ խալիսեթի իւզրէ թէլէֆֆիւզ իտիլտիլեր քի, Բօլան
սարսըլարագ։

— Լաքին խա՛յր, խա՛յր, պու գապիլտէյիլտիր··· սի՛զ-
սինիզ··· բէք ալէա սի՛զսինիզ··· սիզին սէսինիզ··· սիզին
եիւղիւնիւզ··· սիզին կէօզլէրինիզ··· սիզին սաչլարընըզ տը-
ր··· պունտան պաշգա իչթէ մէքթուպլարընըզ··· պէսլեմէնիզ
եազտըրտըզընըզ մէքթուպլար··· վէ տիւն սապահ ալտըզըմ
մէքթուպ՝ պունտա տը-
ր, տէյի պէեան իյլէտի, վէ Րէպէգա-
նըն՝ Բօգամպօլուն էմրի իլէ եազմըշ օլտուղու, վէ սէրդըրտէն
ավտէթինտէ, զէվճի իլէ քէնտի արաալարընտա ճէրէեան իտէն
ահվալի հիքեաեէ իթթիհկի մէքթուպու գօնթէսե վէրտի։

Պու մէքթուպ՝ Պադդարանըն ադընը պիւսպիւթիւն ալ-
մագլա, իքինճի տէֆա պիշարէ, էնտիշէի ազիմէ իլէ պաղըրըպ
պայկըն հալտէ եէրէ սէրիլտի։ Բօլան վէ Սըրիզ մէրգուվէեի
գուճագլատըլար։ Պու սըրատա Սըրիզ իմտատ տիլէտիհկի կի-
պի, Բօլան տախի միւթէէսիր օլարագ, իթթիգատ ու էֆքեա-
րընճա չիւպհէ հասըլ օլմաեա պաշլատը։

Եանընտաքի աբարթըմանըն խըզմէթքեարլարը ֆիղան ու
ֆէրեատլարը իչթիմէքլէ, եէթիշտիքլէրինտէն, Սըրիզ՝ պուն-
լարա խիթապէն,

— Արապամա կէօթիւրէլիմ···· պանա եարտըմ իտինիզ
քէնտիսինի պուրատա պրագմադ իսթէմէմ, տէտի, վէ Բօլանըն
վէ իշպու մէնզարէի ղարիպէնին պիրինճի սէպէպինի պիլ-
մէեէն ատէմլէրին մուավէնէթիյլէ գըզգարընտաչընը քէնտի
արապասընա կէօթիւրտի, վէ խանէսինէ կիթմէք իսթէտի-
կինի արապաճըսընա իսթար իթտի։

Սըրիզ, Պադդարաեը, գօնթուն իլք հիտատէթ ու ղազա-
պընտան գուրթարմադ իսթէեօրտու։ Անճագ Բօլանտան այ-
րըլմազտան էվվել,

— Մո՛նսիէօ, պիր սաաթա գատար խանէմէ կէլմէնիզլի

բէճա իտէրիմ։ պու իշտէ տէհշէթլի պիր սըրը մէվճուտ օլ-
մասըյլա, պունու հէր հալտէ հալլ իթմէք լազըմտըր, տէյի
պէեան իյլէտի։

Բօլան։— Կէլիրիմ, տէտիկի սըրատա, սահիհէն աճապա
տիվանէ՞ մի օլմուշ տուր, տէյի բէնտի քէնտիեէ տիւշիւն-
մէեէ պաշլատը։

. . . . . .

Մատամ Լէօն Բօլանըն արապասը՝ Բրօվանս սօգաղընտան
մուֆթարագաթ իթթիհկի սըրատա, պիր միւտէթտէն պէրու
էլլի ատըմ գատար աչըգտա տուրմուշ օլան տիկէր պիր ա-
րապատան պիր ատէմ չըգարագ։ Պագդարա իլէ Սըրիզին
թէրք իթթիքլերի խանէեէ կիրտի։ Պու ատէմ Բօգամպօլ օ-
լուպ, Բօլանըն նէրտիվէնինտէն եօգարը չըգարքէն,

— Միւքեաէմէյէրի բէք ղարիպ օլմուշ օլմալը տը-
ր, տէտի։

Բօգամպօլ, Բօլանը պիտէրման պուլտուղունտան, մէր-
գումուն ֆիքրինտէ չիւպհէ կիրէլիտէն պէրու տիւչար օլտու-
ղու նէվիմա քէսիքլիկի վէ տուրկունլուղու տիկէր պիր սէպէ-
պէ հավը իտիեօր կիպի կէօրիւնէրէք,

— Ազիզ տօսթում, օլանը կէչէնի պիլիրիմ։ գօնթ Արթօֆ
վագըատան խապէրտար օլմազլէ, պուրաեա կէլիպ, սիզի տու-
էլաեա թահրիք իթտի, տէյի՞լմի, տէտի։

— Էվվէթ։

— Եարըն տուէլո՞մու իտէճէքսինիզ։

— Էվվէթ։

— Տիմէք սիզի կէօրմէեէ կէլմէքլիկիմ թապիի տիր։ գօնթ
Արթօֆ՝ Ֆապիէնի կէօրմէեէ կէլտի, վէ անը՝ հադըդէթի հա-
լի պիլտիրմէեէ մէճպուր իթտի։ Հալպու քի պիւթիւն ֆէնա-
լըղա՝ տօսթունուզ Օգթավ սէպէպ օլմուշ տուր։

Բօլան՝ Բօգամպօլուն սէօյլէտիքլէրինէ էհէմմիեէթ վիր-
մէեէրէք,

— Ազիզիմ, գօնթէս Արթօֆ պիր ազ էվվէլ պուրատան
տիշարը չըգտը, տէտի։

— Սիւպհա՛ն Ալլահ, պունա ճէսապէթի իսէպիլտի՞ մի։

— Տօղրուսու Թէճէննիւն իսէճէք տիր զանն իմ տիմ։

Օլվագըթ Բօգամպօլ՝ վուգուի հալի նագԼ վէ իֆատա. Թընը շու եօլտա իքմալ իմտի։

— Պու ինանըլաճագ չէյ տեյիլ տիր... Պեօյլե պիր միւշապէհէթին վիճուտի գապիլ օլամազ... պունունլա պէրաբեր գօնԹէս աղլաեօրտու... էլլէրինի օվուշտուրուպ տուրուեօրտու... գարշըմտա տիզ չեօքտիւ... (Բօլան էսրարընը չունա պունա ֆաշ իմտիլ օլմասընտան տօլաևը նատիմ օլաբադ։) Ա՛հ, պէն խաֆիֆմէշըրէպլիք իմտիմ, գապահաթ իշլէտիմ. պու ճիւմլէ իլե էկէր գօնԹէսէ Թէմամիլլէ պէննզէեէն պիր գատընըն տուզաղընա տիւշտիւմ իսէ, եէխսիմտէն նաչի քէնտիմի Թէլէպ իսէճէեիմ։

Բօգամպօլ՝ Բօլանըն սեօզիւննիւ քէսմէեէրէք սօնունա գատար սօղուգ գան իլե տինլետի։ Բօլան իքմալ իսինճէ, Բօգամպօլ կիւլիւմսեմէքլէ եիւզիւնէ պագարագ։

— Գաչ եաշընտասընըզ, տեյի սօրտու։

— Եիրմի տեօրԹ եաշընտաեըմ։ Պունու սօրմագտան մագսէտինիզ նէ՞ տիր։

— ՏօսԹում, սիզ կէննճսինիզ, վէ Թէճրիւպէ սահիպլի օլմատըզընըզը տա կեօրիւեօրում։ Սիզ, գատընլարը Թանըմագսընըզ։

— Նէ՞ տիմէք իսԹէեօրսունուզ։

— Տիմէք իսԹէեօրումքի, գօնԹէս վէ գըզդարընտաչը գաեէԹ գուրնագ տըրլար, վէ սիզի տէքէ կէԹիրմիչ տիրլէր։

— Պէննի՞ մի տէքէ կէԹիրմիչլէր տիր։

— ԷվվէԹ. զաննընըզ վէճճլէ, մէյտանտա սախԹէ գօնԹէս ԱբԹօֆ տէյի քիմնէ օլմաեըպ, եալընըզ պիր վէ հագըդի գօնԹէս վար տըր քի, օէքիզ կիւնտէն պէրու սիզի օէվտիկի հալտէ, սիզ քէնտիսինի Թէճրիւքէլի պիր վազիեէԹէ գօյտուղունուզ իչին, իքի սաաԹ զարիքընտա տիւշմէնի մուհաիքինիզ օլմուչ տուր։

— ՖագաԹ, պու սեօյլէտիկինիզ...

— Պիր ազ ուզուննճա իյզահաթա լիւգում պուլունտուղունու անլաեօրում. իմտի պէնի տինլէեինիզ։

— Սէօյլէեինիզ։

— Գօնի՝ վագըտան խապէրտար օլտուղունտա, խանէսինէ ավաէթի իտէճէք էէրտէ, գարըսընա մէքԹուպ եազմըշ, վէ օ տա գըզդարընտաչընը ալարագ պուրաեա կէլիպ, եօլտա, սիզէ օյնատըգլարը օեունու տիւշիւննմիւշէր տիր։ Կէօրիւեօրսունուզ քի մուվաֆֆագ տա օլմուշլար տըր, գիրա չու սահԹտա սիզ՝ գօնԹէսէ հէր ճիհէթիէ պէննզէր տիկէր պիր գատըն պուլունտուղունա իսքեաթ օլմուշսունուզ տուր։ Իմտի էկէր պէն կէլմէմիշ օլսա իտիմ, պագընըզ նէ՞ օլաճագ իտի։ պու էֆքյարընըզ կիթ կիտէ զիհնինիզտէ քէօքլէչէրէք, եարըն տուէլլօ մահէլլինէ կէլտիկինիզտէ, գօնԹա խիԹապէն, «— Մօնսիէօ, աֆվընըզը ըէճա իտէրիմ։ Պէն՝ գօնԹէսի ասլա Թանըմամընըզ չըմ տըր, վէ սիզին կիպի պէն տէ տէհչէթլի պիր տուզաղա տիւշմիւշիւմ տիր։ Իմտի իսԹէրսէնիզ, պէնի Թէլէֆֆոնիզ, լաքին էճլի նամուս մագամընտա, հաԹթա էօյլէք հալինէ պուլունանլարա մախսուս օլարագ, հագըդէթի հալի իզբար իչին, գօնԹէսին պիսուչ վէ պիկիւնահ օլտուղունու պէեան իտէրիմ, տիւեէճէք իտինիզ։

«Պինապէրին, գօնԹ տախի, գըլըճընը ալԹարագ, տուէլլօ վուգու պուլմաեաճագ, վէ իքինիզ պիրլիքտէ խէեալի գատընը արամաեա գալգըշարագ, իչ տէօրԹ կիւն ԹէճԹի եէրտէ արաեաճագ իտինիզ, զիրա վիճուտի օլմաեան պիր նէսնէնին պուլունամաեաճաղը տէրքեար տըր։

— Բասիտէքի էվի նէ՞ եաբմալը։

— Սիզ օ էվի պիլիեօ՞րմուսունուզ. նէրէյտե պուլունտուղու ժալիւմիւնի՞զ միւ տիւր։ Սիզի օրաեա տաիմա տօնունագճամը բէննէիրէլէրի պուլունան արապա իլե կէօՃիւրմիշլեր տիր։ Իչպու էվին Բասիտէ՞ մի եօգսա ՕԹէօյլաէ՞մի պուլունտուղունու քի՞մ սիզէ սէօյլէտի։

— Տօղրու տուր։

— Իմտի իչպու իչ տէօրԹ կիւն արաընտա գօնԹուն

հէտտէթի թէսկին օլաճադ, վէ հեր զեվճինն՝ զեվճէսինի պիկիւնահ վէ պիսուչ կէօրմէքտէ տաիմա մէնֆաաթը պուլունտուղունտան, գօնթէսին տէ, դար կիպի լէքէսիզ վէ պէհաղ օլմասընա իւչ տէօրթ կիւն ըիֆաեէթ իտէճէք իտի։

— Հալպուքի արանըլան գաատըն պուլունամաեաճադ իտի, վէ օլվադըթ...

— Օ հալտէ ազիզիմ, գօնթէս զեվճինէ, քէնտիսի պիսուչ վէ պիկիւնահ օլտուղու թագտիրտէ, միւթթէհիմ սիզ իտուկինիզի կիւն կիպի աչիքտար սուրէթտէ կէօսթէրէճէք, վէ անըն՝ սիզի հադըդէթէն սէվմիչ վէ սիզին տէ խայրխահանէ պիր եալան իլէ քէնտիսինի գուրթարմըզ օլտուղունուզա իսբեաթի օլմուչ օլան բէք չօղ քէսանըն գիհինլէրինտէ պու մէսէլէ հադդընտա տաիմի պիր չիւպհէ հասըլ ըթտիրմէք իւզրէ, սահթէ գօնթէսի պուլմամագտա մէնֆաաթընըզ օլտուղունու անլաթաճադ իտի։

— Լաքին պու ալչադըդ տըր։

— Խայր, գաատըն տիքլօմաթըղըզ տըր։ Պիր քէրրէ գօնթ պու ֆիքրէ իսքեաթի օլտո՞ւմու, սիզի թէքրար տուէլլօեա տավէթ իտէրէք, սիզի թէլէֆ իտէճէք, վէ պունա տա գօնթէս ֆէվգէլատէ մէմնուն օլաճադ իտի։ Չիւնքի չուբաեը պիլմէլիսինիզ քի, գօնթէս, էսրարը մալիւմէհի ֆաշ ըթմիչ օլմասընըզտան տօլաեը սիզէ ասլա աֆվ իտէմէզ, զիրա տիլկիրլիկի, վէ սիզէ գարշը օլան պուղղու ատավէթի՝ մահզա պունտան նէշէթ ըթմիչ տիր։

— Մէօյլէտիկինիզ տօղրու տուր, վէ պէնի տէքէ կէթիրմիչ օլտուգլարընը պէհան իթտիկինիզտէ, հադդընըզ վար տըր։ Իմտի գօնթէս վէ գըզդարընտաչը պէքլէմէքտէ օլսունլար։ քէնտիլէրինի թահդիր իտէրիմ, եարըն տա գօնթի իլէ տուէլլօ իտէճէհիմ։

— Ցագալի քէնտինիզի միւտաֆաա իտինիզ։

— Օ խուսուստա միւսթէրիհ օլուն։

Բօգամպօլուն մուֆարագաթընտան սօնրա, Բօլան՝ Սըրիզէ չու մէքթուպու եազտը։

Մա՛տամ,

«Գարարըմըզ վէճհլէ, պու ադշամ խանէնիզէ կէլէմէ տիկիմտէն տօլաեը մասազուրում. անճագ օ ագիլէ Լուիզին օյնատըղը քիւչիւք գօմէտիանըն սէպէպլէրինէ վագըֆ օլտում։

«Պինապէրին մատամ, եէնիտէն կէօրիւշմէքլիկի միզին լիզումսուզլուղունու տէրք իտէպլիրսինիզ։

«Էլլէրինիզի պուս իտէրիմ, վէ սիզի տաիմա սեվէրիմ։

«ՐՕԼԱՆ»

Բօլան պու մէքթուպու կէօնտէրտիքտէն սօնրա էլպիսէսինի կիեինիպ տիչարը չըգտը։ Քէնտի քէնտիեէ տէ,

— Իհթիմալքի եարըն թէլէֆ օլուրում, իմտի տօսթլարըմ իլէ վէտալաշմագսըզըն թէրքի հաեաթ իթմէք իսթէմէմ, տէտի, վէ մէնսուպ օլտուղու սէրգլըեէ միւթէվէճճիհէն հաբէքէթ իթտի։

4

Բօգամպօլ՝ Բօլան տը Գլաեէտէն մուֆարագաթ իթտիքտէն սօնրա, Վէրնէօյլ սօգաղընա ավտէթլէ, տօղրուճա էնիշլէսինին օտասընա չըգտը, վէ Ֆապիէնի՝ գօնթ, Արթօֆ իլէ պիրլիքտէ պուլտու։ Գօնթ, Բօլանըն, պատէհու տիւգ տը Շաթօ-Մաինին խանէսինէ կիթտիքտէն սօնրա, մալիւմիւմիւզ օ-

լան մէքթուպու կէօնտէրմիչ իտի բի, իշպու մէքթուպ՝ պագ-
գարաեա եըլտըըըմ կիպի թէէսսիր իթմիչ իտի։ Միւթէա-
գըպէն օթել տը Շամբիւե ավտէթլէ, Ֆապիէնին թէնէֆֆիւս
տաիրէսինտե պիր չօգ մէքթուպլար եազմադըա մէշղուլ օլատու։

Մ. տ'Ասմօլ՝ պիր գաչ ատըմ ուզագտա օթուրմուշ օ-
ուպ, մահզունիէթլէ մէրգումա պագմադտա, Ֆադաթ սէօզ
սէօյլէմէկէ ճէսարէթ իտէմէմէքտե իտի։

Գօնթ, զաեէթ սաքին օլուպ, եազը եազմադտա վէ իշլե-
րինի սըրաեա գօյմադտա իտի։ Ամատան պիր սաաթ կեչին-
ճէ, Ֆապիէնէ իսթապէն,

— Ազիզ տօսթում, վասիեէթիմին իճրասընա մէմուր օլ-
մադտան իճթինապ իտէրմիյինիզ, տէյի սօրտու։

Ֆապիէն։ — (Թէաճճիւպանէ գօնթա պագարագ։) Մի՞զ
տիվանէ՞մի օլտուընուզ։

— Նի՞չին տիվանէ օլաճաղըմ։

— Զիւնքի իսթէտիկինիզ մէմուրա վէ վասիեէթէ ասլա
իհթիեաճընըզ եօգ տուր։

— Պէն թէլէֆ օլապիլիրիմ։

— Ջէնապը Ալլահ պու եօլտա հադդսըզլըգլարա միս-
սաատէ իթմէզ։ Պունտան պաչգա սիզ...

— Օնուն նէ՞ էհէմմիեէթի վար տըր։

Ֆապիէն՝ տիդգաթլէ մէրգումա պագարագ,

— Գօ'նթ, սիզ էլան օ գաատընը սէվիեօրսունուզ, տէյի՞մի,
տէտի։

— Էվվէթ։

— Էկէր... սիզ... թէլէֆ օլմազսանըզ։

— Ֆէնտի քէնտիմի թէլէֆէ իտէճէեիմ։

— Տիվանէլիք տիր։

Գօնթ, ահը տէրուն չէքտի, վէ պիր միւտաեէթ սիւքիւթ-
տէն սօնրա, իֆտաէսինի չու եօլտա իլէրի կէօթիւրտու։

— Վասիեէթնամէմի եազարմ. իբի նէվ սէրվէթիմ վար
տըր։ Պիրի Րուսիատա օլուպ, մալիմմիւնիւզ օլտուզու վէճհլէ
ճէսիմ պիր սէրվէթ տիր, վէ ֆամիլեամա միրաս գալաճագ

տըր։ տիկէրի տէ, Ֆրանսատա սաթըն ալմըշ օլտուզում էմ-
լաք օլուպ, թագրիպա ալթմըշ պին ֆրանգ իրատ կէթիր-
մէքտէ տիր։ Իշթէ պու իքինճի սէրվէթի սիզէ իհալէ իթ-
մէք իսթէեօրում։

— Ֆադաթ ազիզիմ...

Գօնթ... (մէրգումուն սէօզիւնիւ քէսէրէք։) Տօ'սթում,
պանա սէօյլէեէճէքլէրինիզի պիլիրիմ։ Պէն, ֆէնա պիր իգ-
պալ ալթընտա տօղմուշ օլտուզում ճիհէթլէ, եարընքի տու-
էլլօտա թէրքի տաղտաղալի ճիհան իտէճէկիմի գալպէն հիսս
իթմէքտե իսէմտէ, վէլէվ պու հիսսիմ տօղրուտա չըգմասա,
սաատէթիմի զայգ իթտիքտէն սօնրա, եաչամամընը գաթիէն
նիեէթ իթմիյիմ տիր։ Պէնիմ, թէքմիլ վէ եէկեանէ սաա-
տէթիմ, սէպէպի հասիաթըմ իսէ, օ գաատըն օլուպ, եալընըզ
անը սէվմիշ, վէ օ պէննիմ գալգիմի, բուհումու օլտէրէճէ
զապթ վէ իշղալ իլէմիյ տիր քի, տիկէր պիր մուհապպէթ ի-
չին անտէ ասլա եէր գալմամըշ տըր։

— Տօ'սթում, հիսսիեաթը սաիրէյի տէրխաթըը իթտիր-
մէկէ սայու թէճրիպէ իթմէքլիկին վազթը տէյիլ տիր. ան-
ճագ չունու արզ իտէրիմքի, եաչամագ խուսուսընտա ճէսա-
րէթի էլտէն պրագմագ ճաիզ օլամագ։

— Պիլիեօրում, ֆադաթ պէննիմ ճէսարէթիմ եօգ տուր։
Պէննէ էօյլէ պիր գըրըգլըգ հասըլ օլմուշ տուր քի, պէնի
զաթէն թէլէֆ իթմիյ օլան քիմսէնի թէլէֆ իթտիկիմհալտէ,
պիղզաթ եէրէ սէրիլէրէք պիր տախի տօղրուլմաեա իգթի-
տարըմ գալմաեաճաղընը, վէ օ սըրատտա էօլմիշ օլաճաղըմ-
տան, քէնտի քէնտիմի թէլէֆէ իհթիեաճ գալմաեաճաղընը
հիսս իտիեօրում։

Գօնթ, պու սէօզլէրի օլտէրէճէ քէսիք սէտա իլէ իրատ
իթտի քի, Ֆապիէն՝ հէր կէօնա թէսէլլինին ֆայտէսիզ օլտու-
ղունու, վէ էր եա կիճ էօլիւմ իլէ հէր շէյի ունութմաեա գա-
թիէն գարար վճրմիշ պիր մէյեուս գարշըսընտա պուլունտու-
ղունու անլաեարագ,

— Բէք էյի, իսթէտիկինիզի եաբաճաղըմ, տէտի։

— Վասիէթիմին իճրասընա մէմուր օլաճադսընըզ, տէյի՞լմի

— Էվվէթ ։

— Շու վասիեէթնամէեի, վէ չու մէքթուպլարը պուրատա պրագըեօրում։ Էկէր եարըն ...

Բօգամպօլ պու արա իչերի կիրտիկինտէն, Ֆապիէն՝ գօնթա պիր իշարէթ իթտի ։

Բօգամպօլուն օրատա պուլունմասը՝ Ֆապիէն իւէ գօնթ արասընատա պիր մէնզարէյի միւէսսիրէննին զուհուրինէ մանի օլտու ։ Ֆապիէն՝ քէնտի կէնճ զէվճէսինի ֆէվգելատէ սէվտիկի ճիհէթլէ, միւսաֆիրինին հիսս իտէկլէտիկի քէտէրլերի վէ մէյեուսիեէթի հէր քէստէն զիեատէ անլամաեա միւգթէտիր իտի ։

Գօնթ Աըթօֆ՝ սօղուգ գանլըլըղընը վէ սէպաթընը մուհաֆազա իթմէք իւզրէ սապահտան պէրու ֆէվգելատէ իգտամաթտա պուլունտուղու հալտէ, նիհաեէթ սիւքիւնէթինի զայզ իթմէքտէ իտուկինի հիսս իյլէմէքտէ, վէ Բօգամպօլուն իչերի կիրտիկի էսնատէ, հիտտէթ ու ղազապընտան նաչի հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամագ հալինտէ պուլունմագտա իտի ։

Սախթէ մարքի ։ — (սէօզէ չու եօլտա աղազ իյլէտի ։) Մօնսիէօ գօնթ, իգթիզա իտէն էվամիրի վէրտիմ։ եաթագ օտավրն եանընտա սիզին լչին պիր տաիրէ հազըրլատըլար ։

Գօնթ ։ — (քէնտիսինի թօգլամաեա մուվաֆֆագ օլարագ ։) Թէշէքքիւր իտէրիմ մօնսիէօ ։

Բօգամպօլ ։ — (իլավէթէն ։) Վէ, գըզգարընտաշըմ վիգօնթէս՝ սիզին պուրատա պուլունտուղունուզտան խապէրտար օլմատըզը, վէ խապէր վիրմէքտէ լիւզումսուզ իտուկի ճիհէթլէ, օխէլին իքինճի գաթընտա պէնտէնիզէ միւսաֆիր օլաճագսընըզ ։

Գօնթ ։ — (կիւլիւմսէյէ իւէ իզհարը թէշէքքիւր իտէրէք ։) Թէք էյի մօնսիէօ ։

Պու սէօզլէրտէն սօնրա մարքի աեագա գալգարագ,

— Սաաթ ալթընը իւչ չարեեք կէչիեօր, Ֆապիէնի պըրագագ իտէլիմ, էֆէնտիմ, պիրլիքտէ թաամիլաթ սինլէր, տէտի ։

Բօգամպօլ, գօնթու բէֆագաթընա ալարագ, քիւչիւք պիր գաքուտան տիշարը չըգարար, վէ իքինճի գաթտա պուպիր սալօնա կէօթիւրմէսինտէն չէնտ տագըդա սօնրա, պիր լունան խըզմէթճի՝ հազըրլանմըշ պիր սուֆրա կէթիրտի ։

Բօգամպօլ ։ — Մօ՛նսիէօ, սուֆրաեա օթուրմագ խաթէ՞րիմիսինիզ ։

Գօնթ ։ — (մահզունանէ պիր կիւլիւմսէմէ իւէ ։) Ացըզ վէ սուսուղլուգ հիսս իթմէմէյի՞մ բէք էյի տէրը իտէպիլիրսինիզ ։

— Էվվէթ, ֆագաթ եարըն տուէլլօ իտէճէկինիզի վէ աճ օլարագ տուէլլօ իտիլէմէեէճէկինի տէ տիւչհունմէլիսինիզ ։

— Սահիհ տիր ։

Պէօյլէճէ գօնթ սուֆրաեա օթուրուգ, Բօգամպօլ՝ չօճուգ կիպի մէրդումա եէմէք եէտիրտի ։

Բուսիալը՝ աէրիսօշլուգա տէրտ ու գասավէթինի ունուէթմագ իւզրէ, թաամէննասընտա խայլիճէ եէեիպ իշտի, թաամտան սօնրա, սուֆրատա խըզմէթ իտէն ուշագ՝ գահվէ վէ իշկի կէթիրտի ։ Գօնթ՝ իսթէմէտիկինի պիր իշարէթլէ անլաթմասը իւզէրինէ, Բօգամպօլ՝

— Մօնսիէօ գօնթ, սիզէ պիր նասիհաթ վիրմէքլիկիմի իսթէ՞րմիսինիզ, տէտի ։

— Շիւպհէսիզ ։

— Գահվէ իշմէեինիզ, ֆագաթ չու էսկի քիրչ չարապընտան պիր գաատհ իչինիզ ։

— Նի՞չին ։

Գօնթ, պու սիւալի չօճուգ կիպի իրատ իթտի, զիրա չօգտան պէրու ֆիքրի պաշդա թարաֆա հասր օլունմուշ իտի ։

— Զիւնքի քիրչ չարապը ինսանը ուեուտուր ։

— Ուեուտմա՞գ մը ։

— Էվվէթ, սիզին ուդուեա իհթիեաճընըզ վար տըր ։

— Գապիլ տիր ։

— Պէն Հինտիսթան գումբանիասընտա չալըշտըղըմտա,

բագալըմ գ էվճէսի նէզտինէ կիտէրէք, պիրլիքտէ թաամիլաթսինլէր, տէտի ։

Բօգամպօլ, գօնթու բէֆագաթընա ալարագ, քիւչիւք պիր գաքուտան տիշարը չըգարար, վէ իքինճի գաթտա պուպիր սալօնա կէօթիւրմէսինտէն չէնտ տագըդա սօնրա, պիր լունան խըզմէթճի՝ հազըրլանմըշ պիր սուֆրա կէթիրտի ։

Բօգամպօլ ։ — Մօ՛նսիէօ, սուֆրաեա օթուրմագ խաթէ՞րիմիսինիզ ։

Գօնթ ։ — (մահզունանէ պիր կիւլիւմսէմէ իւէ ։) Ացըզ վէ սուսուղլուգ հիսս իթմէմէյի՞մ բէք էյի տէրը իտէպիլիրսինիզ ։

— Էվվէթ, ֆագաթ եարըն տուէլլօ իտէճէկինիզի վէ աճ օլարագ տուէլլօ իտիլէմէեէճէկինի տէ տիւչհունմէլիսինիզ ։

— Սահիհ տիր ։

Պէօյլէճէ գօնթ սուֆրաեա օթուրուգ, Բօգամպօլ՝ չօճուգ կիպի մէրդումա եէմէք եէտիրտի ։

Բուսիալը՝ աէրիսօշլուգա տէրտ ու գասավէթինի ունուէթմագ իւզրէ, թաամէննասընտա խայլիճէ եէեիպ իշտի, թաամտան սօնրա, սուֆրատա խըզմէթ իտէն ուշագ՝ գահվէ վէ իշկի կէթիրտի ։ Գօնթ՝ իսթէմէտիկինի պիր իշարէթլէ անլաթմասը իւզէրինէ, Բօգամպօլ՝

— Մօնսիէօ գօնթ, սիզէ պիր նասիհաթ վիրմէքլիկիմի իսթէ՞րմիսինիզ, տէտի ։

— Շիւպհէսիզ ։

— Գահվէ իշմէեինիզ, ֆագաթ չու էսկի քիրչ չարապընտան պիր գաատհ իչինիզ ։

— Նի՞չին ։

Գօնթ, պու սիւալի չօճուգ կիպի իրատ իթտի, զիրա չօգտան պէրու ֆիքրի պաշդա թարաֆա հասր օլունմուշ իտի ։

— Զիւնքի քիրչ չարապը ինսանը ուեուտուր ։

— Ուեուտմա՞գ մը ։

— Էվվէթ, սիզին ուդուեա իհթիեաճընըզ վար տըր ։

— Գապիլ տիր ։

— Պէն Հինտիսթան գումբանիասընտա չալըշտըղըմտա,

չօգ տէֆա տուէլլօ իթտիմ· անճագ տուէլլօ կիճէսինի օեուն իլե կէչիրմէք կիպի ֆէննա պիր ատէթիմ վար իտի· Պու սէպեպլե տուէլլօ մահէլլինէ, եօրկուն վե ույդուսուզ կիմտէն, ազ գալսը քի իքի տէֆա թէլէֆ օլաճագ իտիմ·

— Նէ՛ պասիրէթսիզլիք·

— Շիւպհէսիզ աղիզիմ գօնթ, սիզ կիճէնի օեուն իլե կէչիրէճէք տէյիլսինիզ, ֆագաթ չու պուլունտուղունուզ միւզտաքըպ հալտե ուեուեամաեաճաղընըզտան, ույդու կէթիրիճի պիր վասըթաեա միւրաճաաթա մէճպուրսունուզ· Զանն իտէրիմ քի, Բօլան թարաֆընտան թէլէֆինիզի իսթէմէզսինիզ·

Գօնթ, իշպու իսմի իչթիթիկինտե, կէօզլէրինտե վահշիեանէ բարլագըդ հուսուլէ կէլէրէք,

— Հագգընըզ վար տըր, տէտի, վէ գատէհինի ուզաթմաբաղ, — Իսթէտիկինիզի վէրինիզ, տէյի պէեան իյլէտի·

Բօղամպօլ·– (տէրունինտե գաեա սուեու կիպի պէեաղ վէ պէրրաղ պիր մատտե պուլունան քիւչիւք պիր չիչէեի էլինէ ալարագ·) Ֆէննաի իճաաթէրտէմ օլարագ, սիզե ույդու կէթիրիճի պիր իլաճ վիրմէքլիկիմի իսթէ՞րմիսինիզ·

— Վա՛յ, սի՞զ մի իճաա իթտինիզ·

— Էվվէթ, քիրշ վէ Հօլանտանընն էսկի քիւրաեօսունու դաբըշտըրմագլա եաբըլմըշ պիր իչկի տիր·

Մարքի պու սէօզլէրի սէօյլէեէրէք, մատտէեի մէղքիւրէեի հավի՞օլան գատէհէ քիրշ տօլտուրտու· պատէհու մէղքիւր գատէհէ տիկէր պիր քիւչիւք չիչէտէքի մատտէեի պօչալթմագլա, սաբը րէննկիլ պիր իչկի հասըլ օլտու·

Գօնթ·– Էյ պու ուեուտո՞ր մու·

Բօղամպօլ·– Թէմամըյլա·

Բօղամպօլ՝ չըմինէտէքի աստա սաաթա պագըպ, քէնտի քէնտինէ,

— Պուննուն իչինն եիրմի տէօրթ սաաթ քեաֆի տիր· Շիմտի ագշամըն եէտիսի օլուպ, գօնթ սապահ սաաթ եէտիտէ տուէլլօ իտէճէք տիր, տէտի·

Գօնթ՝ պիր եուտուժտա գատէհի պօչալթըպ,

— Բի՛ւհ, քէք աճը տըր, տէտի·

— Սահի՞հ մի·

— Տատըննա սիզ տէ պագընըզ·

Բօղամպօլ·– (կիւլէրէք·) Պէն ուեուժագ իսթէմէմ·

Պինապէրին մէրդում պիր գատէհ իօմ իչտի վէ գօնթա պիր սիկարա վէրտի·

Սաաթ սէքիզտե գօնթ Ազթօֆ՝ սէրհօչ հալտե սուֆրատան գալգարագ·

— Ղարիպ չէյ տիր· քիւրասօ իլե քիրշտէն եաբըլան իչկինիզ չիժտիտէն պաչըմա չարբար, տէտի·

Բօղամպօլ՝ չանը չալմագլա պիր խըզմէթքեար կէլիպ, պուննա,

— Միւսիւ գօնթու օտասընա կէօթիւրիւնիւզ, տէյի էմր իթտի·

Գօնթ՝ էլինի ալընընա վագ իտէրէք,

— Պաչըմ բէք աղըր տըր, Ալլահա ըսմարլատըգ, մարքի, կիճէլէր խալը օլսուն, տէտի·

Բօղամպօլ, կէնճ Բուսիալըեա, հազըրլաթմըշ օլտուղու աքարթըմանընն գաբուսունա գատար րէֆագաթ իթտի· Պատէհու սըր Վիլիամսըն տաիրէսինէ կիտիպ, վէ մէրդումուն եանընտա օթուրուպ,

— Ամճա, սանա քէք չօգ չէյլէր նագլիտէճէեիմ, տէտի՝

Սըր Վիլիամսըն եիւզիւ կիւլտիւ, վէ մէրագլէ պէքլէեօր կիպի կէօրինտիւ·

Բօղամպօլ·– Պագդարա եարը տիվանէ օլմուշ տուր·

Սըր Վիլիամսըն տօտագլարընտա պու տէֆա տահա աչիքեար պիր ժահզուզիեէթ էսէրի հասըլ օլտու·

Բօղամպօլ·– (տէվամէն·) Պագդարա Բօլանը կէօրտիւ·

Պու տէֆատա սըր Վիլիամսըն գաչլարը չաթըլտը·

Բօղամպօլ·· Նկէր պէն օլմասա իտիմ, օ պուտալա՝ սէվտիկի գատըն օ օլմատըղընը անլամագ իւզրէ իտի· Պէրէքեաթ վէրսին պէն իւսթէ եէթիչտիմ·

Բօղամպօլ՝ ագշամքի վագբալարը սըր Վիլիամսա նագլ

իմաւ, չիւնքի եօղնաւէն պէրու մէրդումի բեօր՝ ահվալէ վաղըի աէյիլ իսի։ Գաաէհու Բօղամպօղ, իլավէթէն,

— Եիրմի աէօրմ սաաթսա մնթլուգ հասըլ օլաճաղընա էմի՞նմիսին, աէսի։

Քէօր... (պաշը իլէ իշարէթ իաէրէք։) Եվվէթ։

— Եիրմի աէօրմ սաաթսան պիեսաէ աէյիլա՛։

— Էվվէթ... էվվէթ։

—Ճապամի, էկէր վապըա սահա էվվէլ վուղու պուլո՞ր իսէ։

Սըր Վիլիամս։ (Թաշրն իւղերինէ եազարաղ։) Օ հալսէ նէմիճէ սահա չարուգ հասըլ օլուր օլսւր։

— Բէք էյի։ պիլաքիս սօնրա վապը օլո՞ր իսէ։

Սըր Վիլիամս։ (եազմաընա սէվամ իաէրէք։) Օվ վաղըմ Մ։ Բօլանըն հալի ֆէննա օլաճագ սրը։

— Գօնթուն անը թէյէֆ իաէճէկի մուհագդաճ մը սրը։

— Պէնիմ էֆէնդըմ օ մէրքէզսէ սիր։

— Պունունլա պէրապէր օ եօլսա պուսալաթսան վէ պօշ սաէմիէրսէն պիր նէֆէր արմմէշ, եաթսա էքսիլմիշ, պունսա նէ՞ պէիս վար սրը։

Սըր Վիլիամս։ — (ուժուզարընը չէքէրէք։) Հիշ պիր պէյիս եօղ սուր։ (Գաէմիէ սէ չու սէօղիէրի իլավէ իմաւ։) Գուճլիմէ իլէ միսաֆիէրիհ օվ վապըա՝ քէշֆ իմաւիկիմ եօլսա պուհուրա կէլէճէք սիր։

. . . . . .

Գօնթ Արմօֆուն, սէրթաշ օլալագ օմէվ սը Ճամիթէ եաթագըը, վէ Բօղամպօղ իլէ սըր Վիլիամըն՝ ագշամըն սաաթ օնունսա գաաար կէօրուշէրէք, իշլէրինի թագամ իմաւիքլէրի սըրսաա, պիշարէ Սըրիդ՝ քեաէրինաէն նաչի եօլու վէ մէճնունն հալսէ պուլունան Պագդադրաէը, պուլմար Պօմնըշէաէ քէնաի խանէսինէ կէօմիւրմիշ իսի։

Օղուէանլարքմըզդն մնալուճի պուլունան Լէօն Բօլան հէնուգ ապաէի իմմէզ օլմաէըգ, թէսաաուիֆամը մուխէէսսուֆէաէն օլարագ, օ կիւնու քէնաինէն օրսաա պուլունմսաըն-

սան վէ նսաիհսաթլսրընսան Գամիլէսսրնճա պէլրի խաթիֆսաէ օլունսապիլէճէք իքէն, մէրդում, Բարիսին սիկէր ուճունսա մուգիմ պիր քէրէսաէ թաճիրինէն խանէսինսաէ թսաամ իմմէք իւղրէ գալմշխսաի։ Լէօն, սաաթ օնսա մուվասլէթինսաէ, Գագդարա՝ դրդդարընսաշրնէն եամսաագրնսա Գէվգէլսաաէ հէրսաէթ իշինսաէ օլարագ եամմէշ օլուգ, սաէրդսաէօրսաու Գիրսաէթ իշինսաէ գսաարնճրդագ՝ Լէօնու թանրէսաանսաը։ Սըրիդսաէ սէլ կիչսաէ գսաարնճրդագ՝ Լէօնու թանրէսաանսաը։ Սըրիդսաէ սէլ կիգող եաչը սէօրիւէօրսաու։ Տէրհալ պիր թագիգ ճէլգ իսպի կէօղ

— Արթըգ իւմիտ գալմատը. գօնթ տուէլլօ իտէճէք տիր, տէտի, վէ Լէօն տախի,

— Խայր, պէն պու Մ. Րօլան տը Գլաեէնին խանէսինէ կիտիպ, անը պուրաեա կէթիրէճէեիմ, տէյի պէեան իյլէտի։

Պինապէրին Լէօն չաբգասընը կիեինիպ, արապա իլէ Բըրօվանս սօգաղընա կիտէրէք,

— Մ. տը Գլաեէ պուրատա՞ մը օթուրուր, տէյի սօրտու։

Գաբուճու.. էվվէթ, տաիրէսի՝ իւչիւնճիւ գաթտա, սօլ թարաֆտաքի քէմէրին ալթընտա տըր։

Խըզմէթքեար.. (գաբուեու աչարագ.) Մ. տը Գլաեէ տիշարը չըգտը։

— Նէ՞րէեէ կիտի, ավտէթ իտէճէ՞ք մի տիր։

— Հէր ագշամ ավտէթ իտէր։

— Էօյլէ իսէ քէնտիսինէ պէքլէեէճէեիմ։

Լէօնուն պիր ազ դուվվէթլիճէ իֆատէի հալ իթմէսի՝ խըզմէթճիեէ թէէսիր իթմէքլէ, մէրգումու պէր սալօնա կիրտիրտի, վէ լամպալարը եագտրգտան սօնրա չէքիլտի։

Լէօն եարը կիճէեի իբի սաաթ կէչէնէ գատար պէքլէեիպ, լաքին Րօլան մէյտանա չըգմատըղընտան, քէնտի քէնտիեէ,

— Պու աատմ կէլմէեէճէք տիր. հէր հալտէ գօնթ իլէ տուէլլօ իթմիշ տիր, տէտի։

Խըզմէթքեար տախի՝ էֆէնտիսինին ավտէթ իթմէմէսի իւզէրինէ շիւպհէ վէ թէէաճճիւպ իթմէկէ պաշլամըշ իտի։ Րօլան, չըգտըղը զէման խըզմէթքեարընա, «Պէն սաաթ օն պէր բատտէլէրինտէ ավտէթ իտէճէեիմ» տէմիշ իտի։

Կիճէ կէչիպ, սաաթընը պիրինճի զիեալարը զահիր օտուղու հալտէ, Րօլան էլան կէօզիւքմէտի։ Օլ վագըթ Սըրիզին զէվճի՝ Րօլանըն ավտէթ իթմէմէսինի՝ տուէլլօնուն վուգու պուլմատընա իսնատ իլէ, օթէլ Աբթօֆա գօչտու, վէ գօնթու օրատա պուլմագ իւմիտինատ իբէն, պու իւմիտի ատ պօչա կիեթտի, չիւնքի գօնթ ավտէթ իթմէմիշ իտի։

5

Վուգուի հալ չու իտի։ Րօգամպօլուն ազիմէթինատէն ազ սօնրա Րօլան խանէսինատէն մուֆարագաթ իտիպ, ագշամ եէմէկինի պուլմատա եէտի, վէ պատէհու Օգթավը պուլ-մագ վէ եաղընտա վուգու պուլաճագ տուէլլօնուն անըն վա-սրթասըյլա չաի օտուղունու իշինէմէք մէմուիյլէ, մէնսուպ պուլունտուղու գլուպէ ազիմէթ իթտի։ Հալպուքի Րօլան պու պապտէ եանըլմագտա օլուպ, զիրա Օգթավ՝ օ սապահը գօնթ Աբթօֆ իյլէ վուգու պուլան մուքեալէմէսինին թէէս-տա գօնթուն էմրի գաթիսինէ իթտաթ իթմիշ, վէ սապահ-լաեըն Օգթավընը ըէֆագաթընտա պուլունմուշ օլան տեյի-գանը տախի գլուպէ կիմմէտիկինատէն, վուգուի հալտէն քիմէնէ խապէրտար օլամամըշ իտի։ Իմտի Րօլան, գը-լուպէ կիրմէսինտէ, հէր քէսին նագարը տիգգաթընը ճէլպ իտէճէկինի մէմուլ իթմէքտէ իքէն, պու պապտէ մէրատընա էրէմէտի։ Պունունլա պէրապէր Օգթավընը եագընտա կէլէ-ճէկինէ իսքետաթ օլմուշ օտուղունտան, պիլա ֆիքիր ահընպ-պասըյլա թօգալաշարագ, պիր քէօչէտէ օթուրուպ, իւշ սաաթ գատար սիկարալար իչմէք վէ ղազէթալար օգունագ-լա վագընը կէչիրտի։ Պու միտտէթ էնտասընտա Օգթավ կէլմէտիկինատէն, Րօլան քէնտի քէնտիեէ չու սէօզլէրի սէօյլէտի։

— Հագըգէթէն Օգթավընը մէյտանա չըգմատըը գարիպ չէյ տիր. եարընը պէն տուէլլօ իտէճէք օտուղում հալտէ, պունու քիմնէ պիլմէեօր. հալպուքի պու խուտուտու պէն իլան իտէմէմ. պէնիմ իչինի պու չօլբաղընը տըր։

Բօլան՝ Օգթավը գլուխէ կէլմէմէսինտէն տօլաեը բիւր հիտտէթ օլարագ, անը՝ քէնտիսի արամաեա գարար վէրտի, վէ պիր արապաեա բաքիպէն մէրդումուն խանէսինէ ադիմէթ իյէտի։

Օգթավ խանէսինտէ օլմասըյլա, Բօլան մէրդումու դաեէթ մահդուն պուլտու։ Եէօյլէ քի, օտա իչինտէ կիեիլմէկէ մախսուս պիր էլպիսէ իլէ պաչընա թագեա վէ աեադլարընա բապուճ կիեինմիչ օլտուղու հալտէ, սէտիր իւզէրինտէ եասանմըչ իտի։

Բօլան՝ էշիկին իւզէրինտէ տուրուպ, գօլարընը դաւուշտուրարագ,

— Աճայի՛պ, սէն տիվանէ՞մի սին, տէտի։

— Խա՛յր։ պունու տիմէքտէ մագսէտին նէ՞ տիր։

— Մէքթուպումու ա՞լմատըն մը։

— Ալտըմ։

— Բէք էյի, ալտըն իսէ նի՞չին մուճիպինճէ հարէքէթ իթմէտին։

— Պ... նէ մէքթուպ եազտըմ։

— Կէ՞լմէտի մի։

— Եարըն սապահ սաաթ պէշ պուչուղտա պէնի ալմաեա կէլէճէք տիր։

— Նամուսում հադդը իչին սէօյլէրիմքի, սէնի ֆէվգէլատէ տուրկուն կէօրիւեօրում։

— Կէրչի պուրատա մահպուս օլտուղումտան տօլաեը միւթէէսսիֆ իսէմտէ, նէ՞ չարէ գապահաթ պէնիմտէյիլտիր։

— Մահպո՞ս մու։

— Էվվէթ, մահպուս,

Օլվագըթ Օգթավ, ըէֆիգինէ, քէնտիսի պիր տօսթույա կէօրիւչիւրքէն, գօնթուն, իտիլէն սէօզլէրի տինլէմիչ վէ սօնրա իւզէրինէ հիւճումլէ, էվտէն տիշարը չըգմամաեա քէնտինի մէճպուր իթմիչ օլտուղունու, վէ գօրգուսունտան նաչի պու էրին խիլաֆընտա հարէքէթի իտէմէնէճկինի պեեան, վէ Բօլան տա, բէնտինէ վագը օլան հալլերի հիքեաեէ

իտիպ, պատէհու Օգթավ՝ օ կիճէեի բէնտի խանէսինտէ կէչիրմէք իւզրէ բէֆիգինի տավէթի իթտիկինտէն, Բօլան իչպու թէքլիֆի գապուլ իյէտի, վէ ֆէրտտաը սապահ, հէնուզ չօճուգուգ հալինտէ պուլունան մարքի տը պ... պիր. չինֆիթ դուչը իլէ իթապանճաեը հալի պիր դուքթուեու համիլ օլարագ մուվասըլէթ իթտի։

Օ կիւնիւ հավա պիր ադ սիսի օլմասըյլա, Օգթավ՝ գաբալը պիր արապա հազըրլաթմագը. իչ տէլիգանլըլար՝ թամ սաաթ ալթը պուչուղտա մահէլլի մուայինէնէ վասըլ օլտուլար։

Բօլան՝ ֆիլհագըգաղ կէօրիւնմէմէէ չալըշմասընա բաղմէն, դաեէթի ադըը վէ վագտալը հալտէ օլուպ, պու իսէ, Օգթավըն վէ տիկէր չահիտին, տաւէլսօտա թէչէֆֆօլտագիկի խուսուսընտա քէնտիսինէ վէրմիչ օլտուղտարը գօրգուտան նէչէթ իթմիչ իտի։ Մէրդումլարըն վասըլ օլտուղտարը սըրատա, իլի ալթը պիր արապա տուրմուչ օլուպ, Օգթավ՝ ախթարընը վէ արապա թագըմընդէ՝ Մ. տը Շաֆօ Մահինին մալի օլտուղունու թանըտը։

. . . . . .

Պիր սաաթ էվվէլ Մ. մարքի տը Շամըի՝ գօնթ Ալթօֆուն օտասընա կէլմիչ օլուպ, գօնթի տէրին պիր ույգունտա տալմըչ օլտուղու հալտէ, Բօգամպօլ քէնտիսինի կիւճ իլէ ուեանտըրապիլտի։

Գօնթ՝ էլպիսէսինի կիեինտիկի ղէման էլինի ալընընա կէօթիւրիպ,

— Գու ղարիպ չէյ տիր. պաչըմ ֆէննա սուրէթտէ աղըրլաշմըչ տըր, տէտի։

— Տիշարը չըգըպ հալա ալըսանըգ, պաչընըգըն աղըրլըղը պէր թարաֆ օլուր, տէյի գօնթ ճէվապ վէրտի։

— Պէլքի։

Գօնթ՝ կէրչի իլք կիւնքի վագըալարը լաերդըյա խաթըրլաեապիլմէքտէ իտի իսէ տէ, կէօզլէրինտէ քէսքինլիք վէ տօտագլարընտա բէբէլէմէքլիք հալի մեվճուտ պուլունմագտա իտի։

Գօնթ պիր չարեէք սաաթ զարֆընտա էլպիսէսինի կիեինտի։ Րօգամպօլ տա,

— Սիզէ չահիտ օլամաեաճաղըմը քէնտինիզքէք էյի տէրք իտէպլիրսինիզ, ֆագաթ սիզի Մ. տը Եաթօ-Մաինին խանէսինէ կէօթիւրէպլիլրիմ, վէ պունուն իչին տէ արապամը հազըրլամըշ օլտուղում կիպի, ատէմլէրիմտէ էմրինիզե թապի տիրլէը, տէյի պէեան իլլէտի։

— Թէշէքքիւր իտէրիմ։

Պաէհու գօնթ՝ ժարքի իլէ թօգալաշըպ արապաեա րաքիպ օլտու։

Արապա՝ վէրնէօլ սօգաղընըն քէօչէսինի տէօնէր տէօնժէզ, Րօգամպօլ աթա օթուրուպ, սիւրաթը ֆէվգէլատէ իլէ Սիւրէյն սօգաղընտաքի իգամէթկեահընա պիլազիմէ, տիւգ տը Եաթօ Մաինին արմաղընը հավի պիր արապաճը գըեաֆէթինէ կիրտի։ Մէրգում՝, օրատան, եապընտա պուլունան Պիւվօ մէյտանընա կիտէրքէն,

— Պէշ սէնէ մուգատտէմ աբը Վիլիամ իլէ տուէլլօ իթտիկիմ գէմիան, Պագգարա՝ օլանը կէչինի կէօրմէք իչի սէյիս գըեաճէթինէ կիրմիշ իտի։ Պու պիր կիւզէլ վասըթա օլուպ, շիմտի պէն տէ պու վասըթատան իսթիֆատէ իթմէք իստէրիմ, տէտի։

. . . . . .

Պու միւտտէթ էնտասընտա գօնթ Արթօֆ՝ Մ. տը Եաթօ-Մաինին խանէսինէ վասըլ օլտու։

Տիւգ վէ մէրգումուն ահըպպասընտան պիր զապիթ՝ հաղըր պուլունմապտա իտիլէր։ Տիւգ՝ գօնթուն կէօզլէրինին վէ եիւզիւնիւն հալինտէն տօլապը իզհարը թէաճճիւպ իթմէտիլլէ, մէրգում՝,

— Ջիվապը նէ օլտուղումու պիլմէմ. պու կիճէէի տէրին պիր ույգու իլէ կէչիրտիմ, վէ ուէանտըղըմտան պէրի տէ զարիպ հիսսէեաթ իչինտէ պուլունուեօրում, տէտի։

Տիւգ, մէրգումու տիգգաթլէ թէճճէսսիս իթտի, վէ գօնթ իֆատէսինէ տէվամէ,

— Տօ՛թում, պիր ապ էվվէլ հավլիեէ կիրտիկիմտէ, պիր արալըգ զայպուսէթ իթտիմ. պու գաապը էրքէն խանէնիզէ նիչին կէլմէքտէ օլտուղումու խաթըրլամաեօրում, տէտի։

Կէնճ տիւգ իլէ զապիթ, — Պիչարէ աաէմէ, քէտէրինին չիտտէմինաէն նաչի տիվանէլիք կէլմիչ տիր, մանէապընտա օլարապ եէկատիկէրինէ պագըշըպար։

Գօնթ... (կիւլէրէք։) Լաքին խաթըրլաեօրում, կիտէլիմ։ Մ. տը Գլաեէեի պիրան էվվէլթէլէճի իթմէք իստէրիմ, տէտի։

Օտա խըզմէթճիսի Զամբա պու արա իչէրի կիրէրէք,

— Մօ՛նսիէօ տիւգ, արապաճընըզ պու կիճէ աղըրճա խաստաթալանմըշ օլտուղունտան, եէրինէ յօլտա Ս...նին եանընտան չըգմըշ պիր ինկիլիզ արապաճը կէօնտէրմիչ տիր, տէտի։

Տիւգ... Բէք էյի, հանկըսը օլուրսա օլսուն, պէյիս եօգտուր։

Պաէհու սաաթընա պագարագ,

— Վագըթ տըր, միւսիւլէր, կիտէլիմ, տէտի։

Գօնթ Արթօֆ՝ պիրտէն պիրէ նէվիմա մահզուգիէէթ քէսպ իտէրէք, վէ սարը բէրուգասը վէ գըրմըզը եիւզիւ իլէ ճալիպ պիր հալտէ կէօրիւնմէքտէ պուլունան արապանընն իսկէմլէսի իւզէրինտէքի Րօգամպօլու տիգգաթլէ թէճճէսսիս իտտէրէք,

— Սահիհէն պու արապաճընըն թավը ու հարէքէթի բէք միւքէմմէլ տիր, Եա՛թօ-Մաի պու արապաճըէը պանա վէրիրսինիզ, տէյի՛ղմի, տէտի։

— Պիլիրսինիզ քի պու արապաճը պէնիմ տէյիլ տիր։

— Հադգընըզ վար տըր. պէն պու խուսուսու ունութտում. Խիւտա ալիմ ագլըմ պաչըմտան կիտիեօր։

Հէր նէ իսէ գօնթ վէ չահիտլէրի արապաեա օթուրտուլար։ Րօգամպօլ, ուսթա պիր արապաճը կիպի մէհարէթի մախսուսէ իլէ հայվանլարը սիւրտիւ։ Անճագ արապանընն էօն ճամլարը էնաիրլիմիչ օլտուղունտան, էնտան բահտէ, ճէրէեան իտէն սէօզլէրտէն պիրինի պիլէ գաչըրմատը։ Գօնթ Արթօֆ, պու սըրատա վագարլը վէ մահզուն օլմասը լազըմ կէ-

լիրքէն, կիւլմէքտէ, վէ չու եօլտա էֆտաէի հալ իթմէքտէ իտի։

— Ազիզիմ տիւդ, պախթընըզ եավկը օլմատըղընը սիզ տէ անլաէօրսունուզ։ Եաղմուր եաղըէօր։ տօղրուտու տուէլլօ իթմէկէ միւնասիպ պիր հավա տէյիլ միր։

— Տօղրու տուր։

— Ջանն իտէրսինիզ քի, Օաէսատա պուլունուէօրուզ, դիրա՛օրատա միւթէմատիէն իւչ այ եաղմուր եաղար։ Պահա իտէրիմ՝ քի խասմիմիզ ալի իլէ կէլէճէք միր։

Գօնթ՝ պիր գաչ լաթիֆէ սէօզ տահա սէօյլէմէքչէ, մահէլլի մադազուտէ եագլայչըլար։

Տիւգ՝ զաիլիթին գուլաղընա էեվլէրէք,

— Զէվալը գօնթ, գօրդարըմ՛բի ագլընը զայը լտիւօր, տէտի։

Տիւգիւն արապասը, էվվէլճէ մահէլլի մադազուտէ մուվասըլէթլէ, տուրտու։ Լաքին գօնթ Ալթօֆ՝ արթըզ կիւլմէքտէ օլմաեըզ, նէվիտա տակընըլըզա տիւշտիւ, վէ Բօլան իլէ չահիտէրինի պէքլէմէք իւզրէ արապանըն տուրմուշ օլտուղունու անլատաը։

Բօլան իլէ չահիտէրի, չօգ սիւրմէեիզ կէլտիլէր։

Տիւգ իլէ Օգթայ՝ պիր վագըթտա պայլարընը արապա գաբուտունատան տիշարը չըգարըզ տէյամիաչալար։

Պատէհու տիւգ արապաճրէա, եանի Բօգամպօլա խիթապէն,

— Օրմանըն իչինտէն կիտինիզ, վէ իւք թէտատիւֆ իտէճէկինիզ ադաճլարընն տէյրէք մահէլլինտէ տուրունուզ, տէտի։

Բօգամպօլ, վէնատան օրմանընըն հնր ճիհէթինի պիւտիկի ճիհէթէլէ, տիւգ իլէ իքի րէֆիգէրինի, թարիֆ օլունատ եօլտա պիր մահէլլէ կէօթիւրտիւ։ Օրատը, գըլըճ իլէ եախօտ թապանճա իլէ տուէլլօ իսիմսիզ իւնք միւտահիտ իտի։

Բօլանընն վէ չահիտէրինն արապասը տա, պիր ադ արդատան կիմզմէքտէ իտի։

Գօնթ Ալթօֆ՝ Թրօն կէչիտինատէն պէտ իլէ, ուէուշուդլուգ հալինէ տիւշիւդ, իագաթ արապա թէէքրար տուրտուղունատա, վէ տիւգինն աչաղընտա էնտիկինի կէօրտիւկինէ, քէնտիսի տէ եէնիտէն քէսպի ճէսարէթլէ, արապատան աչաղընտա էնտի, վէ չահիտէրինէ պիրլիքտի Բօլանը գարշըլատմատա միւսարատաթ իթտի։

Բօգամպօլ։ (պու հալի կէօրմէքլէ, քէնտի քէնտինէ։) Պու նէ՞, ճատապա տօգթէօր Ղամուէլ Ալպօ վէ ամճամ սըր Վիլիամս պէնիմլէ էյլէնտիլէ՞ր մի, տէտի։

Ֆիլվագը գօնթ՝ գավի ատըմլար իլէ վէ մադրուբանէ տուրէթտէ եիւրիւեէրէք, իքի չահիտինին արատընտա պուլունան Բօլանա տօղրու եիւրիտիւ, վէ անը պաչտան աեադա գատար իէճէսսիս իթտի։

Օգթայ՝ օթուրտուղու եէրտէն, վէ մէնզարէի մէզքիւրէնին թէզէրրուտթընատան հիչ պիրինի զայը իթմէեէն Բօգամպօլտա, իսկէմէսինատէն,

— Բօլանընն եաչամատընա իւմիտ գալմամըչ տըր, տէյի միւսահատա իթտիլէր։

Գօնթ։ (Բօլանա։) Մօ՛նսիէօ, պիր ադատան գըլըճլա տուէլլօ իտէճէկինիզ, վէ պուլունատուղումուզ մահէլլինտէ, զանն իտէրիմ քի, հիչ գուսուրու եօգ տուր։

— Սահիհ տիր, տէյի Բօլան միւթէքէպպիրանէ ճէվապ վէրտի։

Գօնթ։ (տէվամէն վէ սիւքիւնէթլէ։) Հալպու քի պիր գատընա տիւտատէ օլմուչ օլան կէնճ պիր տիվանէ հագգընտա նէ՞ էֆքեարտա պուլունուէօրսունուզ։։։ օ գատըն՝ օ մէճնունու սէվմէտիկի հալտէ։։։

Բօլան։ Օ՛հ մօնսիէօ, պու չէյլէր հագգընտա արթըզ պահա իթմէկէյիմ։

— Աֆվ իտէրսինիզ, միւսահատէ իտինիզ քի, սէօզիւմիւ իքմալ իտէեիմ։

Բօլան։ (պէլլիսիզճէ ուժուզլարընը չէքէրէք։) Բէք էյի, տէվամ իտինիզ։

Գօնթ։ Իչթէ օ մէճնուն անը սէվմէկէրէք, անըն մահվընա գարար վէրմիչ տիր։

— Մօնսիէ՛օ...

— Համթա ալէյհինաէ աէ միւֆթէրիեաթա գալդըմըշ տըր։

— Ֆագաթ մօնսիէ՛օ...

— Լէհասըլ, կիւեա օ գատըն թարաֆընան սէվիլմէքտէ օլտուղու հադդընտա թէքմիլ Բարիս էհալիսինի գանտըրմագ իսթէմիշ տիր...

Բօլան.- (գօնթուն սէօզիւնիւ քէսէրէք.) Ա՛հ, աֆվ իտէրսինիզ, մօնսիէօ, սիզ բէք զիեատէ իլէրի կիտիեօրսունուզ։

— Խայր, իլէրի կիթմէեօրում, լաքին մօնսիէօ, բէճա իտէրիմ, միւսաատէ խոհնիզ բի, իքմալ իտէեիմ։

Գօնթուն սէսի՝ բէճա վէ խոթիրհամ թարզընտա օլուպ, Բօլան թէաճճիւպլէ մէրգումա պագալը։ Շահիտլէրէ կէլինճէ, պունլարտա, գօնթուն, ուսուլը մէրիե խիլաֆընտա օլարագ, տուէլլօ ժահէլինէ խաամինէ խիթապէն սէօզ սէօյլէմէքտէ օլմասընտան տօլայը թէաճճիւպտէ գալարագ, եանընա եագալաշմըշ իտիլէր։ Գօնթ չու վէճհլէ տէվամ իթտի.

— Ֆագաթ համտ օլսուն մօնսիէօ, ինսանըն թապիեաչէը նէ տէրէճէ ֆասիտ օլսա, ֆագիլէթէ տօղրու թէմաեիւլաթը, նէտամէթ արզուլարը վէ իղթիրապը գալպ սաաթլարը վար տըր։

Բօլան.- (սապրը թիւքէնէրէք, իբինճի տէֆա.) Լաքին մօնսիէ՛օ...

Գօնթ.- (կիթտիքճէ տիւչարը հէեէճան օլարագ.) Խայր, խայր, պէնի սօնունա գատար տինլէեէճէքսինիզ, զիրա մատտէ սիզհը զէվճինիզին նամուսու հադդընտա տըր։

Բօլան.- (քէմալը հայրէթլէ.) Պէնիմ զէվճէ՛րմի, տէյի սիւալ իթտի։

Շահիտլէր.- Ջանըմ զէվճէսի, տէտիլէր։

Գօնթ.- (միւէսսիր սէսլէ չէօյլէ տէվամ իթտի.) Մօնսիէօ գօնթ Արթօֆ, սուրէթթի նալատրդէտէ զէվճէնիզ գօնթէսէ իֆթիհրա իթտիմ, պու պապատէ աֆվընըզը ըճա իտէրիմ։

Պու սօն սէօզլէր՝ երլտըրըմ մագամընտա թէէսսիր իթժէքլէ, Բօլան վէ շահիտլէրի վէ գօնթուն շահիտլէրի՝ հայրէթի վէ թէաճճիւպլէրինտէն նաշի ըչըը սէտա իյլէտիլէր։

Գօնթ՝ պու սըրատա չու սուրէթտէ տէվամ իթտի.

— Մօնսիէօ գօնթ, սիզ գօնթ Արթօֆ թէամիլ օլունտուղունուզ կիպի, պէնիմտէ իամիմ Բօլան տը Գլաեէ տիր։ Ի քիմիզ տէ ասըլզատէկեանտանըզ, վէ...

Բօլան.- Պէն գօնթ Արթօ՛ֆ, վէ սիզ Բօլան տը Գլաեէ՛, ֆագաթ մօնսիէօ, սիզ տիվանէսինիզ։

Գօնթ.- Օ տիլպէր վէ հաիզէ ասալէթ օլան Պադգարաեա պագմաեա ճէսարէթի իտէլիտէն սէրու, էվվէլի մօնսիէօ, պէն մէճնուն օլսում. ֆագաթ պանա աֆվ իտէճէքսինիզ, աէյի՞Լ մի. էլինիզի պանա ուզաթարագ, մսաղէրէթիմի գապուլ իտէճէքսինիզ։

Գօնթ, Բօլանըն գարշըսընտա տիզ չէօքտու, վէ պու մէնզարէի զարիպէեի կէօրէնէրը աէ, — Տիվանէ տիր, տէյի նիտա իթտիլէր։

Բօգամպօլ.- (քէնտի քէնտինէ.) Պու ատէթա հիքմէթ տիր. թամ սաաթ եէտիեի պէշ կէչիեօր. սըր Վիլիամս վէ տօգթէօր քեաչիֆ տիրլէր... գօնթ՝ պաղանաճագ տիվանէ օլմուշ տուր։

Տիւգ տը Շաթօ-Մաի՝ Բօլանըն գուլաղընտա էեիլէրէք, — Մօնսիէօ, պու պիչարէ ատէմին մատղուր օլտուղունու սիզ տէ կէօրիւեօրսունուզ. գարշընըզտա պուլունան քիմսէ՝ նամուսունու ատաղ ալթընա ալմըշ օլտուղունուզ գօնթ Արթօֆ օլմաեըպ, իլլա պիր մէճնուն տուր, պիր պիչարէ տիր քի, զէվճէսի հադդընտաքի մուհապպէթի չէտիտէսիյլէ ագլընա խալէլ կէթիրմիշ տիր, տէտի։

. . . . . .

Իշպու զարիպ վէ մէմուրին զայրի մէնզարէտէն պիր գաչ սաաթ սօնրա Բօգամպօլ՝ սըր Վիլիամսա չէօյլէ սէօյլէմէքտէ իտի. — Ա՛մա, սէնի թէէմին իտէրիմ՛քի, Վէնսան օրմանընտան ավտէթիմիզ բէք զարիպ օլմուշ տուր։ Շէօյլէքի գօնթ

քէնտինի Բօլան տը Գլաեէ վէ Բօլանը տա գօնթ Արթօֆ գանն իմտիկի հալտէ, արագատա Բօլանըն եանընտա օթուրմագ իսթէտի, վէ եօլտա թէքրար պէ թէքրար ափվլըգ տիլէհէրէք, քէնտինի օմէլ Արթօֆա կէօմիւրմէսինի Բօլանա րէճա իմտի, չիւնքի գօնթէսին տիզլէրինէ գարանտագ իսթէհօրտու, Լաքին Պագդարանըն՝ օրատա օլմահըպ, գըզդ արընտաչընըն խանէսինտէ եարը էօլիւ վէ մէճնուն հալտէ պուլունտուղու մուահխարէն անլաշըլտը։

Սըր Վիլիամս.- (իշարէթէ.) Սօ՞նրա։

— Պիչարէ մէճնուն օմէլինտէ ալը գօնուլտու, վէ գօնթէսին՝ տիչարը չըգմըշ օլուպ, եագընտա ավտէթ իտէճէկի խապէր վէրիլտի։ Շիմտի օրատա, տիզլէրինէ գարանտագ իւրէ գօնթէսէ պէքլէհօր։

Սըր Վիլիամս.- (պաշը իւէ իշարէթ իտէրէք.) Բէք էյի, բէք էյի։

Բօգամպօլ.- Իմտի ամճա, իսթէտիկինի եարտըմ. գօնթ Արթօֆուն տիվանէլիկինտէն նէ կիպի իսթիֆատէմից օլաճաղընը պանա իյգահ իտէ՞լմիսին։

Սըր Վիլիամս.- (Թաշըն իւզէրինէ եազարագ.) Թապիպէր՝ գօնթա սէյեահաթ իլմէսինի թալսիէ իտէճէքլէր տիր։ Պագդարա տա անըն իւէ պէլրապէր Բարիստէն մուֆտրագաթլա, պիզի Թաճիզ իլմէհէճէք տիր։

— Բէք էյի, պու պիր ֆիքր տիր. սօ՞նրա։

Սըր Վիլիամս.- (Թաշըն իւզէրինէ եագմասընա տէվամ իտէրէք.) Սօնրա, տիւգ տը Շաթօ-Մաի քէնտի քէնտիհէ գալաճաղընտան, եալընըզ անըն իւէ մէշղուլ օլապիլէճէհիզ։

— Հէ՛ հէ՛, պու Թաստավուր իշիմէ եարաեօր։ Ամճա, պու պապտէ պիր բլանըն վա՞ր մը տըր։

Սըր Վիլիամս, էվվէթ մանէասընտա օլարագ պաշընը ժալատը։

Բօգամպօլ.- Պու բլանըն նէտէն իպարէթի օտուղունու անլաեապիլի՞միեիմ։

Սըր Վիլիամս.- (պաշընը սալաեարագ.) Խայր։ (Թաշըն

իւզէրինէ տէ պէր վէճհի աթի իլավէ իթտի. — Սէն եալընըզ էմրլէրիմի պիլա իթիրազ իճրա էթ. իթիրազ իտիպ գարշը կէլիրսէն, էր եա կիճ իգթիատըգընը զայպ իտէրիզ։ Պունտան պաշգա սէն պանա կիւվէնէպիլիրսին։ Գօնսէքսիօն իլէ իզահիմաճընա մանի օլահագ օլան տիւգ տը Շաթօ-Մաի տէյիլ տիր։

6

Գօնթ Արթօֆ իւէ Բօլան տը Գլաեէ արասընտա տուէլօ վուգու պուլաճաղը կիւնիւն ֆէրտասը կիւնիւ Պագդարա, Մ. տիւգ տը Շաթօ-Մաիեէ աթիտէքի մէքթուպու կէօնտէրտի.

«Ազիզիմ տիւգ,

«Նամուսու իճալ իտիլմիշ, բարմագլա կէօսթէրիլմիշ, անլաշըլմագ պիր պէտպախթըղա դուրպան օլմուշ պիր պիչաըչ գաատն՝ սիզէ էլվէտա, պէլքի տէ միւէպպէտ պիր էլվետա իճմէք իւզրէ պու մէքթուպու եազըեօր։

«Պիլմէմքի, սիզ տէ պէնի միւթթէհիմ զանն իտէնլերտէն միսինիզ, լաքին սիզ խայրխահ, էհլի նամուս վէ նէճիպ իւէ գալպ պիր քիմսէյինիզ, վէ էկէր սիզ տէ տիկերլերի կիպի, խէեալի պիր գապահաթա ինանըեօր իսէնիզ, Բարիստէն մուֆարագաթըմ էնասընտա, օն միլահագամ սիզէ միւնհասըր օտուղունու տիւշիւնմէյէք, հիչ օլմազսա հադդըմտա պիր տէրէճէ թէվէճճիւհ սագլաեաճագընըզ։

«Պունտան պէօյլէ տիւնեա իւղէրինտէ ասլա սաատէթիմ օլմատըղը, վէ հաւաթըմը՝ մահճուպիւէթի, սիւքիւնէթի վէ հադդարէթի իչինաւ կէչիրմէյէ մահքիւմ պուլունտուղու, վէ հազդըմտա, «Պու գըզ զաթէն ֆահշիւաթի ալէմինտէ իտի, պիւեիւք պիր գալպ սահիպի քէնտիսինի կիրտասիյան չըգարմըղ իքէն, քէնտիսի էր եա կիճ թէքրար էսկի ալէմինէ կիրմէք թապիեաթընտա պուլունմուշ օլմասըյլա, ախլէտագը մէզմուժէսինի իճրա իթմիշ տիր» տէնիլէճէկի ճիհէթլէ, սիզի տիւ իւնմէք իսթէրիմ, մէսուտ օլմանըզը վէ Ֆօնսէքսիօն իլէ էվէնմէնիզի արզու իտէրիմ։

«Պիզ եարըն կիտիեօրուզ։

«Թապիպի մէչհուր տօգթէօր Զ... պիչարէ Սթանիսլասըմըն ճիննէթի՝ նագտպիլի չիֆա օլմատըղընը, վէ Իզվիցէրիանըն իդիմի, վէ տաղլարտա ալընան պէրրաղ հավա, վէ տաիմի եօլճուլուգլար՝ ահվալը սըհհիէսինի թատիլ, վէ ճիննէթինի թէսկին իլէ ադըընը իեատէ իտէպիլէճէկինի պէեան իյլէտի։ Ա՛հ, քեաշքի տօգթօրուն իֆատէսի սահիհ օլսա իտի։

«Բէյ էյի պէլիրիմ քի, սէվկիւլիւ Սթանիսլասըմ, պէնիմ իչին միւէյյիտէն զայըֆ օլմուշ տուր, վէ էկէր ադը պաշընա կէլէճէք օլուր իսէ, ժահզա պէնի թարտ իթմէք, վէ պէնի լանէթլէմէք իչին ադըընը գուլլանաճադ տըր, ֆադաթի պէնճէ պունուն ասլա էհէմմիեէթի եօգ տուր, զիրա քէնտիսի հէնուզ կէնճ օլուպ, միւսթադպէլի տէ վար տըր, վէ պէլքի եարէսի կիւնիւն պիրինտէ գաբանաճադ տըր։

«Տօ՛սթում, զանն վէ մէմուլ իտէրիմքի, – պու իսմի գուլլանմադըզըմա միւսաատէ իտէճէքսինիզ, – տօ՛սթում, շուբաեը տա պիլմիշ օլուն քի, սիզին իչինիզէ իչթիղալ իթմէզտէն էվվէլ Բարիսի թէրք իթմէք իսթէմէմ։

«Նէ եաբարըղըմը վէ իւմիտէրիմի թէմմամիյէ սէօյլէմէք իսթէրիմ։

«Պու սապահ, իըսըմընըզ օլան Հիւլան ասքէրի միրալայընատն պիր մէքթուպ ալտըմ։ Միւնատէրիճաթընը Բարաֆընըղա թէպլիղ իտէրիմ։

«Ազիզէմ Ֆօնթէս,

«Մէքթուպունուզ, իսըսըմըմ կէնճ տիւգիւն մէքթուպու իլէ պիրլիքտէ վասըլ օլտու։ Ճէվապընը բօսթախանէյէ պըրագմադ իւղրէ Օտէսաեա պիր Թաթար կէօնտէրիեօրում։ Ալմանիա չըմէնտըֆէրլէրի սաեէսինտէ, բօսթա, Թաթարլարտան տահա զիեատէ սիւրաթլէ կիթմէքտէ իսէ տէ, տիկէրի եանի Թաթար գատար էճնիեէթլի տէյիլ տիր։ Պիր մէքթուպ զայպ օլապիլիր, լաքին մաաթաո զայպ օլմազ։

«Իմտի բօսթանըզընը մուվասլէթինի Թարաֆընըղա պիլտիրիրիմ։ Մէրգում, զաեէթ եօրկուն օլուպ, իչ տէօրթ կիւն գատար իսթիրահաթա միւհթաճ տըր։ Հաֆթանըն նիհաեէթինտէ քէնտիսինի աթ իլէ եօլճու իտէճէեիմ, վէ ֆէվգէլատէ էհէմմիեէթի վէրտիկինիզ պիր մէքթուպ վէ քեաղըտլարը համիլ օլարագ քէնտիսինի սիզէ կէօնտէրէճէեիմ։

«Ֆօնթա իլթիֆաթըմը արզ իլէ, գալըրըմ։

«Մուխլիսինիզ

«Եըվալիէ տը ՇԱՖՕ-ՄԱՒ

Պագդարա՝ մէքթուպունա չէօյլէ տէվամ իթմիշ իտի։

«Իչթէ, ազիզիմ տիւգ, սիզէ պու խաեըրլը խապէրի վըրմէք իսթէրիմ։ Տէօրթ պէշ կիւնէ գատար բօսթախանէնիզէ վասըլ օլաճագ տըր, վէ Ֆօնսէքսիօնուն զէվճի օլմանըզա մէտար օլաճագ իքի էվրագը եագրնտա էլտէ իտէճէքսինիզ տիր։ Պէն տէ, տիւգ տը Սալոնտրէյեա մէքթուպ եազարագ, իշպու հիքեաեէյի նագլ, վէ սէնին հագգընտաքի թէքլիֆիվի թէճահի իտէճէեիմ։

«Տիւգ, Իսքանիաոա տըր, վէ ֆէլաքէթիմին խապէրի հէնուզ քէնտիսինէ վիրուտ իթմէմիշ տիր։ Իտտի մէքթուպումուն Թարիխինի տէ էվվէլճէ եազմաեա իճթիհաը իյլէտիմ։ Քէնտիսինէ եազտըղըմ պու մէքթուպտա, մէսուտ վէ պախթիեաը պիր գաոըն կիպի տավրանտըմ։

«Շիւպհէսիզ տիւգ մէքթուպումու ալըր ալմազ, աճէլէ-

թէն Բարիսէ կէլէճէք տիր, վէ օ տադրգատան իլթիպարէն իճապը հալին իճրասը՝ սիզին եէտը իգթիտարըննըզտա պուլունաճագ տըր։

«Ալլահա բամալլատըգ տօսթում, պէնի աճըէրննըզ, սիզ արզ իլթմէկէ իճթիսար իլէտիկիմ թէմէննիեաթը ըէտտա իլթմէեինիզ։

«ԳՕՆԹԷՍ ԱՐԹՕՅ»

Ցիւդ, իշպու մէքթուպու օգուտուպ պիթիրտիքտէն սօնրա

— Պիչարէ գատընճըզա՛զ, պիլմէմ ամմա, գապահաթը օլմատըղընը տախիլի պիր հիսս պանա խապէր վէրիեօր։ Իմ տի պէնիմ հուզուրումտա քէնտիսինէ հադարէթ իտիմէսինէ միւսաատէ իլթմէեէճէեիմ, տէտի։

Ցիւդ, ագշամ տիշարը չըղտըզը զէման իշպու մէքթուպու ալըպ, թուալէթ օտասընըն չըմինէսի իւգերինտէ, տամա սաաթըն արգասընա վազ իլթտի։ Զամբա՝ պունա տիգգամ իլթմիշ իտի, չիւնքի մէքթուպը մէղքիւ՝ գօնթ Ալբօֆոն պիր խըզմէթքեարը թարաֆընտան կէթիրիլմիշ օլմասը։յա, պու խուսուս մէրգումտն նանի Զամբանըն նազարը նհէմինեէթինի պիր տէրէճէ ճէլպ իլթմէսի թապի իտի։ Պինապէրին Մ։ տը Շաթօ-Մաի կիթտիկինտէ, Զամբա թէքլիֆսիզճէ մէրգումտն գօլթուգլու իսկէմէյէսինտէ օթուրտու, վէ էֆէնտիսինին հազըը սիկարալարընտան պիրինի եազարագ, մէքթուպուն միւնաէրիճաթընա վագըֆ օլտու։ Քէնտի քէնտիէ տէ,

— Զանն իտէրսէմ պիր ազաճըգ տիւշիւնմէքլիք ֆայտէտէն խալի տէյիլ տիր։ Մ։ տը Շաթօ Մաինին խըզմէթինէ տախիլ օլտուղումտան պէրի, նէնի էֆէնտիմին ախլէագընը վէ ալիճէնապլըղընը թագտիր իտիպլիմիշիմ տիր։ Ցիւդ բէք զէնկին օլուպ, զաէէթ պիւեիւք պիր զաթ տըր։ Նկէր պէնիմ ճըյմէթիմի, վէ էօրաբըմըն տէեէրինի պիլմիշ օլսա, պէյրի խըզմէթինտ պուլունտուղում մէճհուլ քիմսէտէն տահա գիեաատէ պանա իւճրէթի վէ պէնսէյ վէրիր։ Սահիհ տիր քի, օ աէճհուլ քիմսէ յոք, հանաիրզը նլինէ կէչիրմիշ տիր, վէ պու տա։ թահթը նազարը տիգգաթա ալընաճագ մուհիմմ պիր խուսուս տուր, Հալպու քի չու տախի սահիհ տիր քի, Մ։ տիւդ, պէնիմ կիպի պիր պիչարէնին աֆվընը իսթիհսալ իտեպիլէճէք գատար մէվգի վէ ըիւճթպէ սահիպի տիր։ Պու տա տիկէը պիր ճաի տիգգաթ նօգթա տըր։ Շիմտի մէսէլէեի խիւլասա իտէլիմ. չիւպհէսիզ ֆէվգէլատէ զէնկին օլարագ տիկէը պիր ըիմսէ վար տըր քի, մուամէլաթ վէ հարաքատ ըէնա պագըլըըսա, միւքէմմէլ պիր քիւլհանի օլան պու չախս՝ մատաղէլ տը Սալլանարէրա իլէ էվլէնմէք իսթէմէքտէ տիր։ Պու ատէմ, հաեաթըմը էլինէ կէչիրմիշ օլուպ, կէչմիշ էօմրիւմիւ պիլիր, վէ պէնի գաթըկհատա գատար չըգարագպիլիր. Հալպու քի պէն Զամբա, անըն իտմինի տէ պիլմէմ, վէ եալընըզ վատըթա օլան բիմսէեի թանըմըշըմ տըր։ Իմտի, քէօր քէօրունա խըզմէթինտէ պուլունտուղում ատէմ, Սալլանարէրա ֆամիլեատը էմլաքընըն վէքիլհարճլըղընը պանա վատ իլթտի։ Մատաշըմըն դաեէթ տօլկուն օլաճագընա էմինիմ։ Պունլա պէրապէր Մ։ տիւդ ավտէթ իլթտիկինտէ, «Մատամագէլ տը Սալլանարէրա իլէ էվլէնմէք իւզրէ պանա պիր միւեօն ֆրանգ վէրիճմիսինիզ» տէյի սօրարատմ, պու սիւալիմէ միւսաիր ճէվապ վիրմէեէճէկինի քի՞մ պիլիր։

Զամբա, միւեօն քէլիմէսինի քէնտի քէնտիէ իրատ իլթտիքտէն սօնրա, տէրհաի միւլահազաթա տալտը, վէ չու ձէօզլէրի իլավէ իլթտի։

«— Ֆագաթ Մ։ տը Շաթօ-Մաի, պէհան իտէճէք սըրըլարըմա մուգապիլ պու տէրճճէ պիւեիւք պիր միւքաֆաթ իտէրսէ, պունտան քէնտինին նէ՞ իսթիֆատէի օլաճագ տըր, Քի՞մէ խըզմէթ իլթմէքտէ օլտուղումու, վէ էլինտէ պիր ալէթ օլուպ օլմատըղըմը պիլմէմ։ Եու հալտէ իհթիմալ քի պու ալթինն եէրինէ պիր տիկէրի կէզեր, վէ տօն ֆօզէեի վուրան կիզլի էլ՝ Մ։ տը Շաթօ Մաինի տախի վուրուր, վէ պէն տէ պիր սօգագ քէօշէսինտէ գաթէլ իտիլիրիմ։ Իմտի, տօսթում Զամբա, չիմտիքի եարտըղընըն մուղաթրինի եաբմագլըղը պիր տադըգա տիւշհէնմէքլիք պիլէ խէթթա տըր։

Գատէհու մէրգում խըզմէթքեար՝ մէքթուպուն պիր տու-

րէթինի չէքէրէք, ճէպինառէ հըֆզ իթառ։ Պիր սաաթ սօրա իչպու սուրէթ Բօգամպօլուն էլինէ կէչառ քի, օլ էանատէ ժառամաղէլ Գօնսէքսիօնատան ամբշ օլառուղու պիր մէքթուպու օգուէօրառու։ Պու մէքթուպուն միւնաէրիճաթը տա չու իտի։

Տօ՛սթում,

«Պու թէզքիրէմին կէօնաէրիլմէսինատէն իւչ կիւն սօնրա եօլա չըգըէօրում։

«Իւչ կիւնատէն, բէտէրիմ, վալիտէմ վէ պէն, Բարիսէ ալատէթ իթմէք իւզրէ Սալանտրէրատան Հարէքէթ իտէճէիդ։

«Բէտէրիմ պէօյլէ իսթէէօր. Հանի տօն ֆօզէնին վէֆաթը իւգերինէ պիր արա ֆէվգէլատէ միւթէէսսիր օլմուշ օլան օ ատէմ, պու տէֆա Լէնինատէն տիրիլմիշ, էվվէլքի ճէսարէթինէ քէսպ իթմիշ, վէ քէտերի ազիմինի՝ սայքի ունումմուշ տուր։

«Նիչին, — Տիւն ագշամքի միւլագաթըմըզըն հիքէաեէսի՝ պու խուսուսու սիզէ անլաթապիլիր։

«Գապրիսթանա միւշապիհ օլան թաամ սալասընը թէրքէ, սալօնտա օթուրմաէա կիթմիշ իտիք։ Թաամ էննասընտա բէտէրիմ, միւթաալը վէճհյէ հալը սիւբիւնէթմէտէ պուլունմուշ իքէն, պիրտէն պիրէ սալօնտա պաշընը եօգարը գալտըրարագ,

«— Գօ՛նսէքսիօն, սէն Եիրմի եաշընտասըն, վէ էվլէնիպ էվլէնմէմէքճէ տէ սէրպէսթսին, տէտի։

«Պէն, պու սէօզտէն տօլայը տիթրէմէքճէտէն քէնտիմի մէնն իտէմէէիպ, էնամիշէ իյէ բէտէրիմէ պագտըմ։ Բէտէրիմ չէօյլէ տէվամ իյլէտի։ — Գօ՛նսէքսիօն, տօն ֆօզէ վէ տօն Բէարօ վէֆաթ իթտիլեր։ Հալպու քի պու ալէմտէ պիր իհթիեաճ վար տըր քի, օ սէնինի միւրաաբն իւզերինէ իճրաի հիւքմ իթմէքճէտ տիր։ Քէնտինէ պիր զէվճ ինթիխապ իտէպիլիրսին։ Մէն պիր Սալանտրէրատըն վէ հազրընտա իթիխատըմ պէրքէմալ օլառուղու ճիհէթլէ, պու զէվճին սանա վէ քէնտիսինէ կէօթիւրէճէք օլառուղուն սէրվէթէ լաերդ օլաճաղընա իսքեաթ օլմուշում տուր։

«Օլատէրէճէ միւթէէսսիր իտիմ վէ տիթրէեօրառումքի, պիր քէլիմէ իյէ պիլէ մուգապէլէնէ ճէսարէթի իտէմէտիմ։

«Բէտէրիմ, ահը տէրուն իյէ չու եօլտա իյլավէ իթմտիս։ — Ֆիւգ տը Շաթօ-Մաիեի բէտտ իթմէբլիկիմիզ՝ պիւտիւք պիր ֆէլաքէթի տիմէք օլառու, Շաթօ-Մաի իսմի կիւզել պիր իտմ օլառուգտան պաշգա, սէրվէթի ճէսիմէէ տէ մալիք տիր, վէ միւթէպէրան վէ ասըլզատէկեանա մէնառուպ տուր։

«Պու իսմի իչիթտիկիմատ յէհճէմ սօլառու։ Բէտէրիմհէեճանըմը կէօրառիս, վէ պուննու տիկէր պիր սէպէպ համլ իյէ, վալիտէմէ հավաշ սէտա իյէ,

«— Զէվալլը դըգճըղազ, տօն ֆօզէնի սէվէր իտի, տէտի, վէ վալիտէմատ, — խայր, տօն Բէարօեու սէվէր իտի, տէյի ճէվապ վէրտի։

«Ա՜հ, տօ՛սթում, վալիտէմին տօղրու սէօյլէճէկ սէօյլէմէկինի պիլմէմ. պիլտիկիմ չու տուր քի, պիր այտան պէրի տիր կէօզլէրիմ տաիմա, Բարիսի պէննէն կիզլէմէքտէ օլան ուֆուգա աթֆ օլունմագտա տըր... Ա՜հ, Բարի՛ս, Բա-բի՛ս, գալպիմ օրատա չարբամաեա, տիթրէմէճէ վէ իւմիտ իթմէկէ պաշլատը։ Եօճու օլմազլըղընըզ իչին կէլէճէք օլան տէօքթ կիւն ատապա նէ՛ գատար ուզուն սիւրէճէք տիր... Բարի՛ս, ոիզ տէյի՛լ միսինիզ։

«Իմնի եօլա չըգաեօրուզ, վէ սիզի թէքրար կէօրէճէկիմ սաաթ եագլաշմըշ տըր։

«Գա՛գընըզ տօսթում, տիւննէն պէրու պէլքի իւք տէֆա օլարագ ճիտտի սուրէթտէ իւմիտսիզ օլտում։ Խայր, գապիլ տէյիլ տիր քի, ասիւման, եա պախթ, - եախօտ գատըր, հէր նէ իսմի իսթէրսէնիզ վէրինիզ, - պիզէ էվվէլա եարատըմ իթսին, վէ ասնրա տախի պիզի թէրք իյլէսին։ Տիւննէն պէրու ֆիքրիմտէ պիր թագըմ ղարիպ, լաքին սաաաէթպախշ միւլահազաթ վէ հիսսիեաթ հասըլ օլուեօր։

«Զանն իտէրիմքի, պիր տիկէր իսմ ալմագ իւզրէ Սալանարէրա իսմինի ղայպ իտիշիմ իւչ տէօրթ այտան պէրի

տիր։ Վագաա էլան տիւգիւն գըզըեըմ, ֆագաթ մարքիզ օլմուշում տուր։

«Զըգան կիճէ կիւզէլ պիր բիւեա կէօրտիւմ. պիր ճատէ եօլտա պիր բօսթա արապասընտա պուլունուեօրտում, էլէլէ վէրմիշ օլտուղումուզ հալտէ, սիզ տէ պէնիմ եանըմտա պուլունուեօրտունուզ։ — Նէ՞րէեէ կիտիեօրուզ, տէյի սիւալ իթտիմ, սիզ տէ պանա, - պիր սէնէ գատար իթալիատա իգամէթ իթմէկէ կիտիեօրուզ, տէյի ճէվապ վէրտինիզ։

«Ա՜հ տօսթում, իսթէտիկիմ քիմսէ իլէ էվլէնմէք իւզրէ սէրպէսթ օլտուղումու տիւնքի կիւն բէտէրիմին պէեան իթտիկինտէն պէրու, նէ՞ տէրճէճ մէճնունանէ իւմիտէրտէ, վէ ղարիպ ֆիքը ու միւթալէաատա պուլունտուղումու էկէր պիլսէնիզ...

«Ու կիւն աեըն օն պիրի տիր։ Աեըն օն տէօրտիւնճիւ սապահը եօլա չըգաճաղըզ, վէ օն սէքիզինտէ Բարիսէ մուվասըլէթ իտէճէեիզ։

«Իշպու մէքթուպումու սապահըն սաաթ իրիսինտէ եազըեօրում։ Սալանտրէրատա հէր քէս ուեուեօր։ Ապապըմ սէսիզճէ չաթօտան չըգըպ, աթա սիւար օլարագ, Գօրթաեա կիտէճէք տիր։ Գօրթա՝ սէֆիլ պիր գասապա օլուպ, բօսթախանէ օրատա պուլունմագտա տըր։ Բօսթախանէնին մէմուրու՝ սագաթլանմըշ ատի պիր ասքէր օլուպ, բէք ազ օգումագ պիլիր, վէ մէքթուպումուն զարֆը իւզէրինտէքի եազըեա ասլա տիգգաթ իթմէեէճէկի տէ չիւպհէսիզ տիր։ Քէնտիսինին եալըեըզ «Ֆրանսատա Բարիս» քէլիմէլէրինի օգուեաճաղը մուհագգագ տըր։

«Ալլահա բոմարլատըգ տօսթում, եագընտա կէօրիւշիւրիւզ, պէն սիզէ էվին օլտուղում կիպի, սիզ տէ պանա էվին օլուն։

«ԳՕՆՍԷՒՍԻՕՆՈՒՆՈՒԶ»

«Չէյլ։ - Աեըն օն սէքիզինճի ագշամը, սաաթ օն պիրտէ պուլվար տէզ Էնվալիտատ... պիլի՞ըսիսինիզ։»

. . . . . .

Սախթէ մարքի տը Շաւըի իշպու մէքթուպու օգումագտա իքէն, հօճա Զամբա, Պագգարանըն Մ. տը Շաթօ-Մաի-տա իքէն, եազմըշ օլտուղու մէքթուպուն սուրէթինի համիլ օլարագ վասըլ օլտու։

Իշգամպօլ՝ Զամբանըն վէրտիկի մէքթուպ սուրէթինէ քէսպի վուգուճ իտինճէ, գիհնի ուեանարագ, քէնտի քէնտինէ, իթտիմ իսէ տէ, պագ քի օ պիշարէ գօնթէս Աըթօճ՝ սէվկիւ-մագսըզըն Բարիսի թէրը իթմէք իսթէմէմիշ տիր։ Օ չէյ իսէ, Մ. տը Սալլանտրէրատա կէօնտէրտիկի պիր մէքթուպ տուր քի, պունատա Մ. տը Շաթօ Մաինին՝ քէնտի սիլսիլէսինտէն օլտուղունու, վէ պիր թագըմ էվրագ պէքլէմէքտէ իտուկինի վէ սաիրէնի պիլտիրիեօր։ Շու հալտէ էկէր տիւգ պու մէքթուպու ալաճագ օլուր իսէ, պիւթիւն էմէկիմ պօշա կիթմիշ օլաճագ տըր, տէտի։

Զամբա՝ Իշգամպօլուն հէեէճանընը տէրը իթմէքլէ։

— Պանա էօլլէ կէօրիւնիւեօր բի, պու մէքթուպ... տէտի։

Իշգամպօլ.- (պիրտէն պիրէ.) Պու մէքթուպ՝ պիզի պիր տէրէճէ էնտիշէեէ տիւշիւրէճէք իսէ տէ, պու խուսուս սանա բուճի տէյիլ տիր. սէն տիւգիւն խանէսինէ ավտէթ իտէպիլիրսին։

Զամբա.- Թէքրար կէլէճէ՞քմիեիմ։

Իշգամպօլ.- (ֆիքրինտէ պիր միւլահազա հասըլօլարագ. Պու ագշամ սաաթ սէքիզտէ կէլմէլիսին։

Զամբա՝ պու սէօզլէրտէն սօնրա պրագըպ կիթտի։

Սախթէ մարքի՝ եալընըզ դալտրղընատա, տէրհալ էլպիսէսինի թէպտիլ իտիպ, հէր վագըթքի ագըլ հօճասընըն ըէյիճնի ալմագ իւզրէ սըր Վիլիամսըն նէզտինէ ազիմէթ իլէտի։

Կիւնտիւզ վագթը Իշգամպօլ, Զամբաեը պէքլէտիկի սըրատա, պին տիւրլիւ լէէատապիրի իհթիեաճթիեէ իթթիհազ իթմէքտէ իտի։ Շէօլէքի Սիւրէյն սօգաղընատաքի խանէնին,

իքի գաբուտու վէ իքի նէրտիվէնի պուլունուպ, սախթէ ժարքի արապաօքնը՝ Մատլէն սօղաղընէն քէօչէխինան պրագարագ, Զամբանքն ժալովու օյան գարչը Տիհէթտաէքի գաբուեա գատար եաեա կիտէր իտի։ Զամբա, տիշարը չըգժագ եախօտ իչէրի կերմէք իչին, պիւեիւք նէրտիվէնի դուլանարըքնատ, Բօղամպօլատ խրզմէթքեարքնա մախատուս օյան նէրտիվէնատէն կերիպ չըգմադատ իտի։ Իմտի, պիր կիւն ժրդում, արագաօքնըն պէքլէմէքտէ օյտուղու Մատլէն սօղաղընա եաեա կիտիպ, բաքիպ օյտուղու արագաօը Սէնթ Օնօրէ վարրչընա մուվաֆըղէթինատէ, արագաճընըն ճօր տէյի բէֆ իլէտիկի սէտատան՝ Բօղամպօլ, հէնուղ պաշլամադատա օյան տարկընըղընատան տերլարագ, կէօզլէրինի սօղադա աթֆ իթտի։

Ուղուն պօյլու պիր ատէմ, եօլուն պիր թարաֆընատան տիկէր ճիհէթինէ կէշմէք իւղրէ իքէն, արագաճընըն իսթաբը իւղերինէ կէչմէկէպ, արագաճընա փուֆը իտէրէք տուբտու, Բօղամպօլ ժէրդումու կէօրմէքլէ սարսըլտը։ Եախսը ժէրդում դըր սաչը վէ նակի էլպէտէլի օլուպ, հավանըն եաղմուրու օրմանընա ժէպնի, ատի պիր չէմանէ ալմընատա քէնտիրէ մուհաֆազա իթմէքտէ իտի։

Բօղամպօլ՝ պու ատէմին Վանթիւբ օյտուղունու անինատ թանըտը։ Վանթիւբ՝ մատամ Մալատինին սագըդ վէքիլսարճը, Մ. մարքի ոօն Ինիկօ ու յօս Մօնթէսին օտա խըզմէթճիլիկինի իտէն սախթ Հապեշլի օլուպ, գօնթ Արթօֆու ալիճէնապէդէլըը, վէ իրթիքատ իթտիկի խիեանէթ պետէ ալտը՝ ժիքեաֆամէտարտա ատէմ պէնգեհէմէմիշ օյտուղու՝ էլպիէօնին բէք սեվիլ հատէ օրմանընատան անկայըրըօրտու։

Սախթ ժարքի, ժէրդումատն վէքիլսարճըղը զէմանընտա գուլանարըղը ալմուն քէօմէկկինի համիլ օրմանըղընը, վէ վիճուտա ադամէթինի մուհաֆազա իթմէկտիկինի կէօրմէքլէ, իղհարը թէճաճիւպ իտիպ,

— Ադաչիպ, նէ՛ գատար թէճդիտէտ, տէյի վիւլահադա իթտի։

Բօղամպօլ՝ վազթ ու զէմանըյտա արագա տէրունինէ չէքիտիկինատէն, վէ վանթիւբ տէ արագաճըեա քիւֆը իթժէքտէ օյտուղունատան, Բօղամպօլու կէօրէժէտի։ Օ տախ քէնտի քէնտինէ։

— Զանն իտրիմ՛քի, եակի տօսթումուղ իլէ եէնիտէն պիր ադ իւլֆէթ բէյտա իթժէք ֆայտատէն իտի էէյիլտիր, տէտի։

Մուախատրէն արագա պիր ադ տաշա եօլունա տէվամ իտիպ, պիրտէն պիրէ Բօղամպօլ արագաերը տուբտուբտու, վէ սիւրատէլէ աշաղընա ամիտատերպ, արագաներն պիր թարաֆընատա տամիտա սագլատորդը չէմնիէմինի աչըպ, արագաճընա, օթէյէ ավտէթ իրժմէմինի իսթեթար իթտիքատէն ծօներա, քէնտիտի, Վանթիւբրիւն կիրժմէքատէ օյտուղու ճիհէթէ տօղրու իւէրլէտտի։

Բօղամպօլ՝ Վանթիւբէ բատթ կէլտիկի զէման, ժէրդում պիւեիւճէք պիր սիկարա իչմէքատէ օրմասըյտա, քէնտիտի տէ պունուն ամէէյինատէն սիկարատներ եապտը, վէ մագսատի իսէ, Վանթիւբրիւն քէնտիտինի թմանըեըպ թմանըտամատաճաղընը անյամագ օյտուղու հալտէ, թմանըյմատաղընը անյտաերնճա, հավի պիր լէվհա ատըը օյան պատատաղ պիր խանէեէ կիրտիկինի կէօրտիւ։

Վանթիւբ իչէրի կիրտիկի սըրատատա, պունուն հէման արգատներտա պուլունան Բօղամպօլ՝ իհթիեատ պիր գատընըն,

— Իչիպ, վիւտիւ Ժօնամթա, անամիթ սըրընըղը վէրիեօրում, յաքին զէվճիմ տէտի քի, էկեր նատըն հեր հալտէ սեքիպ կիտնիւք քիրա պօրճունուղու էօտէժէղէնիպ, անամիթատ վէրիյմէեէճէք տիը, չիւնքի վիւտատէթինիպ իչ կիւն կէճիրտի, տէյի պէհատ իլէտիկինի իչիթտի։

Բօղամպօլ՝ Վանթիւբրիւն գապտ պիր սէօյե քիւֆիւբ իթտիկինի տախի իչիժմէքլէ օրատատն տավուշտու։ Մերդում, իսթէտիկի ժալիւժաթը ալտը, հանի Վանթիւբրիւն օ էվտէ իգամէթ իթտիկինի, վէ իտի Ժօնամթա օյտուղունու անյատը, Պատէհու պիր արագա պուլուպ օժուրատատ, Վերնէօյլ սօղա-

ղընա ավտէթ իթտի, վէ հօճասը սըր Վիլիամսըն նէզտինէ չըգտը։

Ֆէօր՝ պադգարանըն, Մ. տը Շաթօ-Մաիեէ վէ Գօնսէքսիօնուն Բօգամպօլա եազմըչ օլտուգլարը մէքթուպլարը տիգգաթլէ տինլէտի, վէ օլ վագըթ գաչլարը չաթըլարագ, թաչըն իւզէրինէ,

— Վանթիւրիւ էլտէ իթմէլիեիզ, տէյի եազտը։

— Նի՞չին։

— Ֆէնաիսինէ մուհիմ պիր մէմուրիեէթ իհտաէ իլէ, մէմալիքի էճնէպիէեէ կէօնտէրմէք իչին։

— Օհօ՛... Նէրէէե կէօնտէրիլէճէկինի աճապա պիլէպիլի՞րմիեիմ։

— Իսթանիաեա։

— Ամճա, պու կիպի էֆքեար վէ միւթալէաթ սահիպի օլմադ իչին, սէնին հալինտէ օլմադ լազըմ սըր։ Վանթիւր՝ կի տէճէք եէրինտէ նէ՞ եապաճագ սըր։

— Պադգարանըն Մ. տը Սալիանտրէրաեա եազաճաղը մէքթուպու պուլաճագ սըր։

— Կիւզէլամմա, գաթէն տիւգ օ մէքթուպու ալմը՞չ իսէ...

— Թայր, տիւգ՝ հէնուզ օ մէքթուպու ալմամըշ սըր։ Քէնտիսի եանի Պադգարա աիւն հարէքէթ իթմիշ օլուպ, Գօնսէքսիօնուն մէքթուպունա պագըլըբսա, տիւգ տէ՝ աերն 18/ինճի կիւնիւ, եանի պու սապահ Սալլանտրէրատան մուֆթարագաթի իթմիշ օլաճագ սըր։ Շու հալտէ մէքթուպ վէ տիւգ եօլտա պիրիպիրինի գարշըլաեաճագլար սըր։

— Անլաեօրում։

7

Եէվմի մէգքիւրտէ, ագշամ սաաթ օն պիր րատտէլէրինտէ, Վանհիւր մէյհանէտէ պիլարտօ օհնաեարագ, եէտի Ֆըրանգ էլլի սանթիմ գազանմըշ օլտուղու հալտէ, իգամէթկեահընա ավտէթլէ, սուբէթի մաղրուրանէտէ էվէ կիրտի, վէ գարուճունուն օտա գաբուսունու չալարագ,

— Էյ խաթուն, անախթարըմը վէր պագալըմ, տէտի։

— Մէրիզ կիւնլիւք իճարէ օլան իչ Ֆրանգ օն սանթիմի վէրտիկինիզ հալտէ, անախթարընըզը իթա իթմէքլիկի զէվճիմ սէօյլէտի։

Հօճա Վանթիւր.- (մաղրուրանէ պիր թարզտա.) Հէ՛, նէ՞ վար սըր, իսթէտիկինիզ իչ Ֆրանգ օն սանթիմի ալընըզ։

Մէրգում, եէլէկինին ճէպինի արաշթըրըպ, աեաղը գըրըգ պիր սուֆրանըն ալթընա եիւզ սուլուգ պիր սիգքէ աթտը։

Իհթիեար գարը՝ թէշէքքիւրէն պաշընը սալլատը, վէ հօճա Վանթիւր տէ,

— Գուսուրունու վէրինիզ, տէտի։

Մէզպուրէ, պիր չէքմէճէ ուչրպ, կէրիեէ օթտուզ սոն իթա իթտի, վէ մէրգում իշպու մէպլաղը ճէպինէ վազ իլէտիկի սըրատա, նումէրօլու պիր թապլօտան պիր անախթար ալտը, վէ պունուն իլէ պիրլիքտէ պիր մէքթուպ թէսլիմ իտէրքէն,

— Պու մէքթուպու սիզին իչին կէթիրտիլէր, տէտի։

Վանթիւր՝ մէքթուպ ախզ իթմէկէ բէք տէ ալըշըգ օլմատըղընատան, իհթիեար գարընըն վէրտիկի մէքթուպունէվիմա թէսլտտիւտէ ալտըղընատան, իհթիեարէ զատըն՝

— Էվվէթ, էվվէթ, սիզին իչին տիր, տէյի պէեան իլէտի։

Վանթիւբ՝ գաբուճունուն օտասբնա կիրիպ, մէպպուբէն ին եագ մըշ օլտուղու չամատանա եագլաշաը։ Մուախխարէն մէբթուպուն իւզերինէ, «Պէհօմ մէյտանընաա, մընսիէօ Ժօնաթանա՝ իպարէսինի օղուտու։ Ջարֆը՝ կիւղէլպիր քեազըա նէ ֆիս գօղուլու վէ իվլասը տօղրու օլուպ, ժավր ըէնկլի մէօհիւրիւ իւզերինէ տէ ժարքի թաճը պուլունմադտա իսի։

Մատամմալասինինսապըգ վէքիլխարճը՝ ճիւղիճէ ախմըէմէքլէ զարֆըէրըմըզպ, մէքթուպու աչտը, վէ քէնտի քէնտիէ,

— Ա՛ճապա ալիճինաց պիր զաթ թարաֆընտան պիր պանքէր իւզերինէ պանա պիր բօլիցա՞ մը կէօնտէրիլմիշ տիր, տէտի։

Հալպու քի մէքթուպտա պու եօլտա հիչ պիր քեազըա պուլունմաէրպ, անճագ իւք «ագիզիմ Վանթիւբ» քէլիմէլէրի՝ Մ. Ժօնաթանըն նազարը տիզգաթընը ճէլպ իյլէտիկինատն, մէրգում քէնտի քէնտիէ,

— Պէնիմ հագըգի իսմիմի պիլէն քի՞մ տիր, պիշ սէնէ. տէն պէրի պէն օ իսմի թաչըմտաեօրում՝ վէ թէքմիլ Մօնմարթրըտա տա Մ. Ժօնաթա տէյի թանըլմըչըմ տըր, տէտի։

Հօճա Վանթիւբ՝ մէքթուպուն զիյրինտէ «տըր Վիլիամս» իսմինի օգուտուղունատ, թէճճիւպ վէ էնտիշէմի նէվիմտա տէհշէթէ թահվիլ օլտու. չինըի տըր Վիլիամնը Պադդարատա զամմազտանան վէ տիլինին քէսիլմէմինէ վէ եիւզիւնիւզ խուրտէխաչ իսիլմէսինէ տէպէպ տէ բէնտիսի օլմուչ իսի։

Վանթիւբ, տըր Վիլիամնըն ինտան էթի եէնէէն վահչիլէրին բէնչէսինտէ մահվ իսիլմիչ օլտուղունա իսկեատի օլմուչ օլտուղու ճիհէթլէ, պէշ սէնէ գատար հուզուր ու բահաթի իչինտէ եաչամըչ իսի։

Գլսսա, ֆագաթ չէտիա իւլմէալ օլան մէքթուպը մէզքիւր՝ չու եօլտա եազըլմըչ իսի։

«Ագիզիմ Վանթիւբ,

«Ճանի էյ մահուա հայտուա վէ ատիրէ, էրէյիճէ ուզուն պիր տէվրի այէմ սէյեահաթընտան ավաէթ իսիեօրում, Խայրխահ տօսթլարըմ թարաֆընտան կէօրտիւկիւմ մուավէ-

նէթ սաեէօինտէ կիւզէլ պիր վազիեէթտէ պուլունուեօրում, վազտա պիր թէք կէօզիւմ՝ վար ատը, լաքին պուտա պանա քեաֆի տիր, վէ կէրչի տիւիմ Պադդարատն մադտաը ալթընտա տիւշմիւշ իսէ տէ, հիչ օլմազտա եազտազիլիրիմ, վէ էմրլերիմի իթտա խէպիլիրիմ։

«Իքի սատան պէրի մաեէթիմտէ պուլունան ֆըրդա՝ կէրմիեէթլէ սէնի արամըշ, վէ պուլմադ իւզրէ Լօնտրա վէ Բաբիսին հէր թարաֆընը լէհհարըն իթմիշ տիր. նիհաեէթ սէնի պուլմուչ օլտուղումուզտան, իսթէտիկիմիզ կիւնտէ վիճուտուզ ժահվ իսիլէպիլիր. Պու պադդէ նէ՞ էֆքեարատասըն ագիզիմ Վանթիւբ։

«Սէօզ սէօյլէմէմէքլիք նէ՛ աէրիճէ ճէֆիա օլտուղունու պիլմիկիմտէն, մուդտաէյէէի պիլ միսլ օլմազ իւզրէ, սէնին տէ տիւյնի քէստիրմէէի պիր արա տիւչիւնտիւմ։

«Ֆագաթ պէն խայրխահ պիր ըրէնսիմ, վէ պէնի էլէ վիրէն քիմսէյսիզ պիլէ, քէնտիլէրինտէն պիր տէրէճէ իսթիֆատէմ օլտուղու հալտէ աֆվ իլթիմէեի պիլիրիմ։ Իմտի ինթիխապ էթ. թէքքար էսիրիմ օլմաեը՞մը եօզտա վիճուտունէն մահվ իսիլմէսինի՞ մի իսթէրսին։

«Էկէր էսիրիմ օլմաեը դադուլ խաէր իսէն, եարը կիճէ բատտէյէրինտէ թէքճիքլէրին արգասընտա տօլաչ։

«Էկէր պուննան պէօյլէ իյլէրիմէ դաըրչմատաեը թէրճիհ իյլէր իսէն, պէնտէն խապէրլէրէ պէքլէ։

«ՏԸՐ ՎԻԼԻԱՄՍ»

Իչպու մէքթուպ՝ Վանթիւբիւ պիւթիւն պիւթիւն թէպտիլ իլթիմէքլէ, իհթիեալ գաըը,

— Սիւպհա՛ն Ալլահ, մընսիէօ Ժօնաթա, պու մէքթուպ սիզէ նէ՛ գատար թէէսսիր իլթտի... լէհճէնիզ քեամիլէն օլտու, տէտի։

— Թայր... խայր... հիչ պիր չէյիմ եօգ տուր։

— Ֆէնա խապէրլէ՞ր մի ալարընըզ։

— Խայր... անճագ գըզըմ...

Մէրգուա էլինի ալնընա կէօթիւրտիւ, վէ իհթիեար գաբը տա,

— Ա՛հ, էվվէթ, էվվէթ, զալիպա տէրք իտիեօրում, պաշտան չըգմըշ պիր գըզընըզ օլմալը տըր, տէտի։

Վանթիւր՝ ալտըղը անախթարը թէքրար եէրինէ վազ իթտի։

Գաբուհու գատըն.- Եօգաբը չըգմաեօրսունուզ։

— Խայր։

— Ավատէթ իՙթմէեէճէքմիսինիզ։

— Պիլմէմ։

Վանթիւր՝ հավաեա իհթիեաճը պուլունտուղունատան, տիչարը չըգտը, վէ Պէյհօմ մէյտանընտա պիր գանաթէ իւզերինտէ օթուրուպ տիւշիւնմէեէ պաչլատը. քէնտի քէնտիեէ շու սէօզլէրի սէօյլէտի.

— Շուրատը մուհագգաթ տըր քի, էկէր սըր Վիլիամս ավտէթ իթմիչ իսէ, վէ էկէր էմրի ալթընտա պիր ֆըրգա պուլունմագտա իսէ, պէն սայքի էօլմիւչ սաեըլըրըմ։ Սապրդալը պիր քիմսէ օյտուղում ճիհէթլէ, քէնտիմի գօմիսերին հիմաեէսի թահվիընա վազ իտէմէմ։ Պունտան պէօյլէ սըր Վիլիամս իլէ տէ ուղրաչամամ։ Եիմտի էն գօլաեը՝ արդը իթաաթ իթմէք տիր։

Վանթիւր՝ պիր սանիէ գարթընտա պու գարարը վէրտի։ Տիկէր թարաֆտան, «պէյքի տէ պու պիր տուզաղ տըր» տէյի միւլահազա իթտի։ Հալպու քի սըր Վիլիամ էկէր քէնտիսինէն ինթիգամ ալմագ իսթէսէ, պու եօլտա պիր խապէր վիրմէեէճէկինէ տիւշիւնմէքլէ, մէգքիւր զաննը տէրհալ թէրը էյլէտի։ Մուախախարէն սըր Վիլիամսըն մէքթուպունուն հավէ օյտուղու տէհշէթլէ թէհտիտին թէէսսիրլի իլէ Վանթիւր՝ թէբէճիքլէրէ տօղրու կիթմէեէ պաչլատը։

Հալէա եաղմուր եաղմագտա օլուպ, կիճէ տէ ղաեէթ գարանլըգ իտի։ Վանթիւր, ագչամքի սէրխօշլուղու չօգտան կէչմիչ օլմագլա պէրապէր, չամուրլու ասղադլարտա սալանարագ եիւրիւմէսինէ տէվամ իթտի։

Մէրգուա, Բարիսին էն մուրտար սէմթէ օլուպ, պիր թագըմ բայավրա թօբլաեա-անլարըն, կիճէլիք օտա քիրալաեանլարըն վէ հօգգապաղլարըն իգամէթկեահը օլան վէ կազ պօրուլարը պուլունմաեան պիր ճիհէթէ տօղրու կիթմէկէ պաչլատը։ Մօնմարթր քիլիսեսի օրալարա եադըն օլուպ, Վանթիւր՝ օ թարաֆա կիթմէքտէ իքէն, պիրտէն պիրէ արգատան աեագ սէօլերի իչիյտի։ Պուղ կիեինմիչ, վէ պաչընա գասքէթա գօյմուչ պիր ատէմ, Վանթիւրիւն եիւրիւմէքտէ օլտուղու եօլտան սիւրաթլը ատըմլար իլէ կէլմէքտէ օլմասըյլա, կէչէրքէն մէրգումա չարբըլտը։ Վանթիւր, պու ատէմի, Քլինիատուր քէօյիւնէ ավտէթ իտէն պիր ամէլէ զանն իտէրէք, եարը արգասընա տէօնիւպ,

— Տիգգաթ իթմսէնէ, հայվան հէրիֆ, տէտի։

Ամէլէ զանն օլունան չախս տուրուպ, Վանթիւրիւն գուլաղընա էեիլերէք, եավաչ սէտա իլէ, «Սըր Վիլիամս» տէյի պէեան իյլէտի։

Վանթիւր պու իտամի իչիթտիեիկինտէ, սարսըլարագ, քէնտիսի տէ քէմալը հայրէթլէ տուրտու, վէ գարանլըգտա մուսահիպինին քիսվէթինի թէճէոսիւս չալըշտը։ Ֆագաթ մուսահիպի,

— Հօ՛ճա Վանթիւր, օթուրալըմտա պիր ազ կէօրիւշէլիմ տէտի։

Վանթիւր.- Ա՛հ, պու սէս... պու սէս...

Րօգամպօլ.- (Ինկիլիզլէրէ մախսուս օլան թէլէֆֆիւզիւ պէրթարաֆ իլէ, քէնտի սէսինի գուլլանարագ.) Աճա՛իպ, պէնի թանը՞մաեօրմուսուն։

Վանթիւր.- (տիւշիւնէրէք.) Թանըմագ իչին սիզի կէօրմէք լազըմ սըր։

— Խայր տօսթում, պու կիճէ բէք գարանլըգ տըր, վէ էկէր բարլագ օլմուչ օլսա իտի, պէն տէ պուրաեա կէլմէզ իտիմ։ Կիւնտիւզ, պէնիմ օլմաեան պիր քիսվէթի թաչըրըմ, վէ սօգագտա կէօրսիւկիւն սըրատա պէնի թանըմանը իսթէմէյ։

Վանթիւր.- (Նիհաեէթ խաթըրլաեարագ.) Րօգամպօ՛լ...

— Թա քէնտիսի՛,

— Սըը Վիլիամըն ատէմի՛...

— Էվվէթ, հիասթափութիւնդ թէպէտ իչին անըն թարաֆընտան թայէին օլունան մէժուր...

Բօղամպօլ՝ ատերհալ պիր թապանճանըն ապզընը վանթիւրիւն կէօթիւնէ տաեաթարզընտան, մէրդում բիւճաթ իթտի՛,

Բօղամպօլ՝ - (իլավէթէն.) Մէժուլ իթմէմքի սէն տէ պէնիմ կիպի սիլահը օլասըն. անճագ էկէր թէապիրսիզճէ պիր ճիւզի հարէքէթտէ պուլունուր իքէն, պիրմիշ օլբի վիճուտինի մահվ իտէրիմ՛

— Եէրիմէն գըմըրտանմամ, լաքին սիզ տէ պէնի թէլէֆ իթմէյէին՛

Պաութհու Բօղամպօլ՝ վանթիւրիւ չամուրու թօբրադտա օթուրմահա մէճպուր իտիլ, քէնտիսի տէ հանընտա օթուրարաք՝

— Պիր աղ կէօրիւչէլիմ, տէտի՛,

— Պուհուրուն, սիզի տինլէէօրում՛,

— Շիմտի սէն մուդամիդա իչինտէ պուլունուհօրսուն, տէյի՞մ՛,

— Էվվէթ, տէհշէթլի մուդամիդա իչինտէ պուլունուհօրում՛, իչիմտէ նօգ տուր՝ Պիր վագըթտան պէրի գապըթա չիտտէթի արթըրմըշ, հէր թարաֆա մէժուրլար սէվդ իթմիշ, վէ թապիաթիլլէ չալմահա վաստըթա գալմամըշ տըր՛

— Պին ֆրանգըդ պիր պանդնօթուն օլուր իսէ, նէ՞ հաբարսըն՛

— Իսթէտիկինիդի հաբարըմ՛,

— Ֆիւրէհէ գաթլանը՞լմըսըն՛,

— Հայ հայ՛,

— Իքի գայմէն օլո՞ւրսա՛,

— Կիյհօթինէ պիլէ գաթլանըրըմ՛,

— Բէք էյի՛ պին ֆրանգ իչին քէնտինի թէլէֆ իթտիրի՞լմիսին՛

— Նէ՛ չարէ, հաչամադ իչին հէր չէյէ գաթլանմադ լազըմ տըր՛

— Հագգընտա տահա պիհտատէ ալիճէնագճա տավրանըլաճագ տըր՛

— Պաչգա նէ՞ վէրիլէճէք տիր՛

— Աֆվ իտէրսին, տանա նէ վէրիլէճէկլինի պիլմէզտէն էվվէլ, նէ՛ հաբաճաղընը պիլմէլիսին՛

— Տօղրու տուր՛

— Պէն հալէա սըը Վիլիամըն վէքիլիեիմ՛

— Ֆագաթ սըը Վիլիամ նէ՞ իչտէ տիր՛

— Բարիստէ տիր՛ չու գատար քի, իամինի, թէնինի վէ եիւզիւնիւ թէպտիլ իթմիշ օլտուղունտան, քէնտիսինի թանընհամազընը՛ Հաթթա պէնի տէ թանընհամազընը՛

Վանթիւր՛ - (ինանմահօր կիպի պիր թավր իլէ.) Օ՛հ, էկէր պու տէրէճէ գարանլըդ օլմասա իտի՛...

— Եանըլըհօրսուն՛ հարըն, կիւնահիդ վագթը պուվարտա գարշը պէ գարշը բահթ կէլտէք տէ, պէնի թանընհամահազընը թէէմին իտէպիլիրիմ՛

— Սըը Վիլիամս չիմտի նէ՞ հալտէ տիր՛

— Միլիօնլար իլէ օյնահօր՛

— Էյ սէ՞ն՛

— Պէն տէ ուֆագ թէֆէրք ագչէլեր իլէ՛

— Վիգօնթ տէյի՞լմիսին՛

— Նէ՛ վիգօնթում, նէ՛ ժարքի՛ Անճագ կիւզել պիր իչիմիզ վար տըր՛

— Սահի՞հ մի՛

— Էվվէթ, վէ օ իչէ սէնի տէ իլհագ իթմէք իսթէհօրուզ՛ Իմտի ժէսեյէհէ կէլէիմ՛ Սանա աչըգտան աչըղա պէհան իթմէք իսթէրիմ՛

— Սէօյլէ պագալըմ՛

— Սէն զէնկին տէյիսին, վէ պին ֆրանգա ժուգապիլ հէր խըզմէթի իճրա իտէճէկլին տէրքհար տըր՛

— Օրասը հօյլէ՛

— Ֆագաթ սէն վագթիլէ պիղի ղամհազլատըն, վէ պիղ տէ սէնի պուլմաեա մուվաֆֆագ օլտուգ։ Իմտի էկէր իսթէրսէմ, սէնին պաշընա պիւեիւք պիր ֆէլաքէթ կէթիրէպիլիրիմ։

— Լաքին... պանա իհթիեաճընըզ վար ուրը։

— Եանի էկէր իսթէսէք, սէնին իլէ թէսվիհ իտէճէք պաղը հիսապլարըմըզ պուլունտուղունտան, սէնի պատիհսավա չաւըշըրապիլիր իտիք։ պինապէրին սանա իճընէթ վիրմէքլիկիմիզ սըրֆ ճէօմէրտիք նէթիճէսի տիր։

— Բէք էյի, նէ՞ եաբաճաղըմ։

— Էվվէլէմիրտէ շուրասընը պէեան իտէրիմրի, իգթիզա իտէն թէտապիրի իհթիեաթիէեի իթթիխազ իթմիչ օլտուղումուզտան, պիղի եինէ ղամմազլաեապիլիրսին։

— Օ՛հ, նէ՛ էֆքեար։

— Շու հալտէ թասավվուրաթըմըզ հագդընտա սանա պիր քէլիմէ պիլէ սէօյլէմէյէճէեիզ։

— Ցիմէք պէն պիր ալէթ օլաճաղըմ։

— Էվվէթ։

— Սէօյլէ պագալըմ, խըզմէթիմ նէ՞տէն իպարէթ օլաճագ ուրը։

— Պիր ժէքթուպու էլտէ իտէճէքսին։

— Օ ժէքթուպ նէ՞րէտէ տիր։

— Խսբանիատա պիր բօսթախանէտէ։

— Պու էյի, տիմէք սէյհահաթ իտէճէեիմ։

— Օ ժէթուպու Բարիսէ կէթիրիպ, զարֆ իչինտէ օյարագ, բօսթախանէտէ գալմագ իւզրէ, Մ. Ալպէր իսմինէ պըրագաճագսըն։ Էկէր միհրի պօղուլմամըշ, վէ իւք զարֆըն քէնարլարը աչըլմամըշ իսէ, — զիրա պիլիրսինա, պէն պու շէյէրի անլարըմ, - մուվասըլէթինին իրթէսի կիւնիւ պինէր պրանդըզդ պէշ աութա պանդնօթ ալաճագսըն։

— Էկէր զարֆը եըրթա՞ր իսէմ... էկէր միւնաէրիճաթընա քէսպի վուգուֆ իտէ՞ր իսէմ...

— Էվվէլ էմիրտէ զարֆըն իչինտէ, մուպաահէթ իտիլիր հիչ պիր գըյմէթլի քեաղըտ եօդ տուր։ Սանիէն՝ հէր քիմէ

խիթապէն եաղըլմըշ իսէ, եօլտան չէվրիլմէսի սէպէպինի անլաեամաճագ, վէ օ ժէքթուպու ժամվ իթթիրմէքտէ քիմլէրին ալէագատար օլտուգլարընա չիւպհէ պիլէ իթմիէեէճէք տիր։ Պունտան գաթիննազար պիղի թէքրար էլէ վիրմէք կիպի պիր պուտալալըգտա պուլունուր իսէն, սէնի տէրտէսթ իթտիկիմիզ կիւն մահվ օլաճագսըն։

— Բէք էյի։ չիմտի սիզ պանա էմին օլուն վէ թալիմաթընըզը վէրին։

— Պէնիմլէ կէլ։

Պէօյլէճէ Բօգամպօլ՝ իհթիեաթը վէ էմրի պասիրէթի ասլա պրագմատըզը ճիհէթլէ, թապանճասը էլինտէ օլարագ, վանթիւրիւ գօլունտան թուրթուպ, Մօնմարթր քիլիսէսինին արգա ճիհէթինէ գատար կէօթիւրտիւ։ Ալէնատէ օրթալըգ ազարժաեա պաշլամասըյլա, ուզագտա, պիր արապանըն ֆէնէրլէրինէ միւշապիհ իբի ըշըգ կէօրիւնմէքտէ իտի։

Բօգամպօլ՝ աէօղէ տէվամէ։

— Զիքր իթտիկիմ ժէքթուպ զաթէն կէօնտէրիլմիչ տիր։ Եանի սէնտէն սայքի օթուգ իւչ սաաթ եվվէլ եօլա չըգաըրըլմըշ ուրը, տէտի։

— Պու ժէքթուպա եէթիշմէք լազըմմը ուրը։

— Թայը, չիւնքի միւժրին տէյիլ տիր։ Ընճագ բօսթատան օն իքի սաաթ գազանմաեա չալըշմագ, վէ եալընըզ եիրմի տէօրթ սաաթ կէրի գալմագ կէրէք տիր։

— Օ սըրատա ժէքթուպ բօսթախանէտէ պուլունաճա՞գմը ուրը։

— Եանի միւբահիլիէյհ Բարիսէ ավտէթ իթմիչ օլտուղունտան, ժէքթուպ տախի իհտաէ գըլընաճագ ուրը։ Պունտան գաթիննազար, աչաղրտա ֆէնէրլէրինի կէօրմէքտէ օլտուղուն բօսթա արապասընըն չիլէթսի իւզէրինտէ...

— Վա՛յ, օ արապա պէնիմ իչի՞ն մի տիր։

— Էվվէթ, իչմէ օ արապանըն չիլէթսի իւզէրինտէ պիր ճիզտան պուլաճագսըն։

— Իչինտէ նէ՞ վար ուրը։

— Թալիմաթըն վէ խարճրահ օլմադ իւզրէ իքի պին ֆրանգ։ Գլաղուզլարընըն իւճրէթինի պունտան վիրէհէքսին, լաքին էկեր սէնտէն խօշնուտ գալընըր իսե, իշպու իքի պին ֆրանգ իեատե իտիլէճէք տիր։

— Օ հալտե եէտի պին ֆրանգ օլաճագ տըր։

— Էվվէթ։

— Իֆատէլէրինիզ հէր պո՛ւ մու տուր։

— Մէն-Տրնի իլէ Բարիս արասընտաքի ճատատէհէ կէօթիւրէն պու եօլտան տօղրուճա բօսֆա արապասընըն տուրտուղու եէրէ կիտիպ, արապաճրեա, «պէն ժօնաթանըմ՛» տէտիկին հալտե, օ տա՛ սանա «օթուրունուզ» տէյի ճէվապ վիրէճէք տիր։

— Բէք էյի։

— Բօսֆա արապասը Բարիսատէն կէչիպ, Ռնֆէր սինօրունտան չըգաճագ վէ այնի աթլար իլէ Վիլ ժիւիֆէ կիտիպ, օրատա տիկէր աթլար պուլաճագսընն։ Օրլէանտա, արապանըն արգասընա վազ իմտիրմիշ օլտուղում չանթաեր աչըպ, միւնասիպ էլպիսէլէր կէօրճէքսին, չիւնքի բօսֆա արապասըյա եօլճուլուգ իտէն պիր ատէմ, լաեըգլը սուրէթատ կիւեինմիշ օլմալը տըր։ Իմտի Ալլահա ըսմարլատըգ։

— Պիր սէօզ տահա սէօյլէեիմ։

— Սէօյլէ։

— Պու իշտե ատէմ էօլտիւրմէք լազըմ օլաճա՞գ մը տըր։

— Պէլքի... լաքին միւմքին մէրթէպէ չալըշ քի պունտան սագընասըն։

Պու սէօզլէրտէն սօնրա, մէրգումլար այրըլտըլար։

Ալատան պիր չարեէք կէչինճէ, հօճա Վանթիւր՝ բօսֆա արապասընա ժուվասըլէթլէ, իսմինի վէրիպ, վէ «Պօրտօ Թաւրիգինէ» տէյինճէ, արապա սիւրաթլէ հարէքէթէ իպթիտար իյլէտի։

. . . . . .

Պիր սահաթ սօնրա Բօգամպօլ իլէ սըր Վիլիամս կէօրիւշ-

մէեէ պաշլատըլար։ Եանի Բօգամպօլուն սիւալլէրինէ քէօր՝ թաշը իւզէրինէ եազմադլա ճէվապ վիրմէքտէ իտի։

Բօգամպօլ։ — Ամճա, սանա պիր շէյ սօրմադըղընըմա միւսաատէ իտէ՞րմիսին։

ՄՆր Վիլիամս։ (պաշը լիէ իշարէթէ իտէրէք։) էվվէթ։

— Պադդարանըն մէքթուպունու էլտէ իտէճէկիմիզի մէմուլ իտիեօ՞րմուսուն

— Էվվէթ։

— Պունտան նէ՞ իսթիֆատէմիզ օլաճագ տըր։

— Շու իսթիֆատէմիզ օլաճագ տըր քի, տիւգ տը Շաթօ-Մաի՝ քէնտի հիքեաեէսինի տիւգ տը Սալլանտրէբաեա պիզդաթ նադլ իմմէկէ մէճպուր օլաճագ, վէ օ տախի անը տինլէտիկինտէ, պու շէյլէր հադդընտա զէրրէ գատար ժալիւմաթը օլմատըղընը, վէ Պադդարատան հիչ պիր մէքթուպ ախզ իմմէմիշ իտուկինէ պիլտիրճէք տիր։

— Ֆագաթ տիւգէ ինանըլաճագ տըր։

— Պէլքի... շու գատար քի էվրադը մուսատտագաեա պէքլէնէճէք տիր։

— Եա օ էվրադ կէ՞լիրսէ...

— Պադդարանըն մէքթուպլարընը եօլտա ալըգօյմադ վանթիւրիւն իշի օլտուղու կիտպի, տու տա սէնին խըտմէթին օլաճագ տըր։

— Բէք ալէա, էլտէն կէլէնէ տիրիգ իմմէմ։

8

Մատմազէլ Գօնսէբսիօնուն սախէթ մարքի տը Շամբիէ եազտըղը սօն մէքթուպտա իշար իտիլէն Գօրթա գարիէսի՝ Բիրէնէ տաղլարընըն ճէնուպի ճիհէթինատ եէպանի պիր տէրէ իչինատ վէ Պաեօնտան Բամբլիւնէ կիտէն ճատտէնին իչի թարաֆընտա վագը օլուպ, օթուզ դատար խանէ վէ պիր մէչխանէտէն միւթէչէքքիլ տիր։ Էհալիսինին պիւեիւք գըսմը մէքեարէճի օլուպ պագըլարը հուտուտտա կէօմրիւք իչէրի կէօրմէքլէ բահաթճա, վէ տիկէրլերի կէօմրիւք գաչագճըլըղը իթմէքլէ թէհլիքէլիճէ եաշարլար։ Կիւնահիւզէրի էրքէքլէր, խանէլէրինին էշիկինատ եասլանըպ, սիկարալարընը իչմէքլէ, գուպպէի ատխւմանը սէյր ու թէմաշա իտէրլէր։ Խամէր բէնկլի, չալը սաչը վէ եարը չըպլագ չօճուգլար, սօգագտա թօզլար իչինատ օյնարլար։ Գատընլար, հէր էվին էօնիւնատ տիքիլմիշ օլուպ, կէօյկէսկյէ կիւնէչին հէյրաբէթինի մէնն իտէն չամ եախօտ մէչէ ագաճլարընըն ալթընտա օթուրուպ չալըշըրլար։ Պիր բօսթա արապասը, եախօտ բօսթա չանթասը, վէ եախօտ պիր գաթըը սիւրիւսիւ կէչտիկի սըրատա, էրքէքլէր, ֆիլտուրսուզճա պաչլարընը եօգարը գալտըրըրլար, վէ օլանէ տէկին սիւքիւթ իւզրէ տուրան գատընլար՝ արապարընտա պագը սէօզ սէօյլէրլէր, վէ չօճուգլար արապանըն արգասընտան գօչարլար։ Պատիհու եինէ սուսլուգ վէ սիւքիւնէթ վագը օլուր։ Կինճ օլունճա մէնզարէ տէեիչիր։ էրքէքլէր գալգարլար վէ հարէքէթէ պաչլարլար։ Գաթըրլարըն չընկըրազը իչիտիլիր։ Պիր թագըմ կէօյկէյէր՝ սէսսիզճէ քէօյտէն մուֆարագաթ լտիպ, չօճուգլար եաթարլար

վէ գաչագճըլարըն գարըլարը տա աթէչլէրինի վէ մուվլարընը սէօնտիւրիպ, գէվճէրինին իշի բասթ կիթօին իչին տուա իտէրլէր։

Հիբեաեէմիզ էանասընտա Գօրթանըն խալի պիր թարաֆընտա քիւչիւք պիր էվ՝ բօսթախանէ իթթիխազ իտիլմիշ օլուպ, պունտա, պիրի կէնճ վէ տիկէրի իհթիեար օլարագ, եալնըզ իքի քիշի իգամէթ իթմէքտէ իտի։ Իհթիեարընը իսմի Միւրիւօ վէ լագապը ժամպտը-Գուա օլուպ, Նաբօլէօն զէմանընտա, Ֆրանսա իմբէրաթօրլուղունտա խըզմէթի սըպգաթ իթմիշ, վէ իմբէրաթօրը միւշարիէյհ քէնտիսինէ նիշան վէրմիշ օլտուղու կիպի, Իսբանիա դրալիցասը տա, օն սէնէ ժուգատէմ բօսթա մէմուրլուղու խըզմէթինի էօհտէսինէ իհալէ իլէմիշ իտի։

Կէնճ քիմսէնէ կէլմինճէ, օ տա օն պէշ օն ալթը եաշլարընտա Բէտրօ իսմինատ պիր տէլիգանլը իտի։

Ցօգուզ սէնէ էվվէլ, պիր ապշամ, Միւրիւօ, եաթաղընտա եաթմագ իւզրէ իքէն, եարտըմ տէյի պաղրըշըլարագ, գաբուսու չալընտը։ Իհթիեար ասքէր գաբուեու աչընճա ալթը եաշլարընտա պիր չօճուղու էլինատ թուրթմուշ օլան մէճհուլ պիր քիսմէ իչէրի կիրտի։ Իշպու մէճհուլքիսմէ, գանլարա միւլէմմա օլուգ, կիւճ իլէ աեագտա տուրապիլմէքտէ իտի։ Մէրգում, կէօմրիւք գաչագճըսը օլուպ, պիր գուրշուն իլէ վուրուլմուշ իտի։ Գու ատէմ էվին տիվարընտա տաեանըպ, պիր գաչ քէլիմէ բէրէքէտի, վէ մասանըն իւգէրինէ ալթուն տօլուսու պիր քէսէ աթտրգտան սօնրա, չօճուղու կէօսթէրտի, վէ պունուն իսմինի վէրինպ, պիրուհ եէրէ սէրիլտի։ Ժամպտը-Գուա՝ Բէտրօեու գապուլ իտիպ, օն պէշ եաշընտա օլտուղունտա, պունուն իչին բօսթա միւվէզզիլիկի մէմուրիեէթինի իսթիհսալ իլլէտի։

Ֆրանսատան կէլէրէք Բամբլիւնէ կիտէն բօսթա չանթասը՝ ալէյումում սապահըն սաաթ իքիսինատ մահէլլի մէքթուբէ վասըլ օլտուղունտան, Ժամպտը-Գուա օ սաաթտա եաթագտան գալգար իքի բաքէթինի հազրլար, վէ սաաթ իքիտէ թէք-

բար եամթար խոր։ Ռէարօ առա մէշին չանթասքնը վէ գարա-պինասքնը ալըպ, աէվրէ պաշլար։ վէ խոթխոտա Սալանտարէ-բա չանթօսունա վէ ասնրա ճիվար չինճինճրէրէ վէ քէօյլէրէ կիտէը խոր։ Ալէոսէվիւէ ատ, էօյլէտէն իբի առամ ասնրա, եանի Բամբլիւնատէն Պաեօնա կիտէն չանթանքն Գօրթառան կէչմիկի սրրառա ամառթ իյլեր խոր։ Պաղէն եօլլար չամուր-լու օյառուդունառա, եախօա ուդաղ պիր ժահէլլէ կէօթիւրիւէ-ճէք մէքթուպլար պուլունառուդունառա, կէճիրտիկինատէն, Ցը-բանառա եախօա ալինօրլարա մախառա օյան մէքթուպլար՝ Գօրթա բօսթախանէսինատ եիրմի ատօրթ առամ պէրլէմէք-տէ խոր։

Ինճոթ պիր առապահ, առամ իբի պուչուդ գարարլարքն-առա, Ռէարօ՝ էլպիսէսինի կիճինէրէք, հէյպէսինէ պիր ապ բէյնիր վէ պիր բարչա էրմէք գօյառուդու, վէ Ժամպ-օր-Պուա առա օթուրմուչ օյառուդու մնասանդն իւղէրինատ մէքթուպ-լարը արրակառդը էանառատ, ատլիդ անդըկա խոթխոպէն,

— Տիւդ առ Սալլանտարէրանքն կիտմիչ օյառուդունու ատօյ-լէմէխ՞ն մի, ատտ։

Բէթրօ՝ Էվվէթ։

— Պունա էմի՞նմիսին։

— Կիտմիչ օլմազը առը, չինքի Սալլանտարէրանքն վէքիլ-թարճը, էֆէնթիսինին՝ ատքն օն ատքրիճինճի առապահը հարէ-քէմ իտէճէկինի ատօյլէտի։ Լաքին իւչ կիւն տիւր քի Եախօ-ա կիտէճէք ատպէտիմ օլմառը։ Տիւդ ճէնապկէրի Գօրթա-տան կէչմէդ։ Ինճոթ պուրատան պիր ֆարառա ուդաղտա օյան եօլտան կէչէճէք տիր։

— Ցօղրու առը։

— Լաքին բէտէր, պու սիւալտէն մադաէտա նէ՞ տիր։

— Զինքի տիւդ իչին պիր մէքթուպ կէլմիչ տիր։ Էկէր կիտմիչ օյառուդունա էմին օյառա իտոմ, մէքթուպու պուլկիւն-քի բօսթա իլէ թէէքրար Ֆրանսառա կէօնտէրիր իտոմ։

— Բէք էյի։ պէն չաթօառա կիտէրիմ։ էկէր տիւդ կիտմիչ ի-սէ, Ֆրանսա բօսթասքնքն վազթինատ ատտէթէ չալըշըրըմ։

Պէօյլէճէ Բէարօ՝ մէքթուպու ալըպ չանթասընառա հըփղ իթտի։

Լաքին հատանքն ֆէվզէլատէ հէրարէթինէ մէպնի, եօլ-առա պիր գաչ քէրրէ ազաճ ալթընառա օթուրմառա մէճպուր օյառուդու կիտի։ Սալլանտարէրանքն վէրիլմառըճառա, միւթառ վէճհլէ քէնառինինէ առամթուդ կէօտմէրիտ, պիր գաչ գառէհ պիր նէվ բագը իլէ գարըշըդ լիմօնառա իչիրտիկինատէն, Բէա-րօ՝ թագթի կէվչէտի, վէ Բամբլիւն-Պաեօնա բօսթասընքն հա-ըէքէթինատէն պիր առամ ասնրա Գօրթառա մուվասըլէթ իչ-լէտի։ Ինճոթ տիւդ առ Սալլանտարէրառա խոթխոպ իտիչի, վէ ֆիլմագը պիր կիւն էվվէլ առապահատքն սէվդ օյառնմուչ օյան մէքթուպ թէէքրար Գօրթա բօսթախանէսինէ վիրուա իթմէրլէ, իրթէսի կիւն սէվդ խոթլէճէք պուլունան մէքթու-լարքն չանթասընա ախթըլար։

Ժամպ-օր-Պուա՝ մէքթուպ գարֆընքն քիչինքիրիկնու-նու, խաֆիֆլիկինի վէ ատրէսինին նագիք եազըսընքը թէա-գիդ իտէրէք։

— Լհէմմիեէթսիդ պիր մէքթուպ առը, վէ տէրունինատ հիչ պիր գըյմէթտար չէյ եօգ առը։ Ինճոթ տիւդիւն պու մէքթուպու պիր կիւն առնրա ալմասընառա պէյիս եօգ առը, ատտ։

. . . . . .

Իրթէսի կիճէ, առամ իքիտէն ազ էվվէլ, Ժամպ-օր Պուա գամքըլարքն չընկըրագ սէալէրինատէն վէ գամչը վուրուչա-րընառան պիրատէն պիրէ ուեանառ։

Միւրիւլօ, քէնառի քէնառիե, «Պու կիւն բօսթա չանթասը էրքէն վիրուա իթտի» տիեէրէք, եախթաղընառան ախթառըգ, ահէլէթէն էտտապընր կիեինառի։ Պառէհու գաբառառնու աչըգ, բօսթաճքնքն, հէր կիճէ արապանքն իւղէրինատէն ախթըգը մէչին չանթաեր ալմատա Հաղըրլանարագ, էչիկ իւղէրինատ առառու։

Լաքին Միւրիւլօ պու պագատ եառնքլմըչ իտի, չինքի վիրուա իտէն բօսթա չանթասը օլմատըգ, պէչ րէս գախթըրա

գօշուլու եօլճուլուղա մախտուս պիր բօսթա արապատը իտի քի, իշ նէֆէր արապաճը, Խրանեօղլարըն ուսուլինճէ եանտան գօշտուգլարը հալտէ, բօսթախանէյէ տօղրու իլերլէմէքտէ իտի։

Իշպու արապա՝ բօսթախանէ էօնիւնտէ տուրտուղուն տա, պիր ատէմ, պաշընը գաբուտան տիշարը չըղարարադ, Ֆրանսըզճա,

— Նէ՞րէտէ պուլունուեօրուղ, տէյի սօրտու։

Ժամպազ-Պուա՝ Նաբօլէօնուն ասաքիրի միեանընտա չալըշըյ օլմասըյա, Ֆրանսըզճաեը անլատըղը վէ թէքէլլիւմ իթտիկի ճիհէթլէ։

— Գօրթատա, տէյի ճէվապ վէրտի։

— Գօրթա՝ Սալլանտրէյա սէյհինէսինէ էն եադըն օլան քէօյ տէյի՞լմի տիր։

Միւրիլլօ՝ արապանըն ֆէնէրլէրի այտընլըղը սաեէսինտէ, քէնտիսիյլէ կէօրիւշէն չախսընը՝ սիեահ էլպիսէ կիւհինմիշ, վէ եօլճուլուղ մանթօսունա սարըլմըշ չիշմանն ւիհճուտու պիր քիմսէ իտուկինի կէօրտիւ։

Օղուեանլարըմըզճա էլպէթթէ անլաշըլմըշ օլտուղու վէճհէլէ, չահսը մէրդում հօճա Վանթիւբ օլուպ, մէրդում,

— Սալլանտրէյաեա ճիվար օլան դատապա պո՞ւմու տուր, տէյի սիւալ իթտի։

— Էվվէթ մօնսիէօ։

— Եաթօ պուրատան նէ՞ գատար ուզագտա տըր։

— Իքի ֆարսախ։

Վանթիւբ՝ էլլէրինի օվուշտուրարադ։

— Եօլ կէչի՞տմի տիր, վէ արապա իլէ կիտիլէպիլի՞ր մի, տէյի սիւալ իթտի։

— Մօնսիէօ, արապա իլէ Սալլանտրէյաեա կիթմէյէք իչին, պուրատան պիր ֆարսախ կէրիեէ տէօնմէյէք, վէ սօլ թարաֆտա պուլունան պիր եօլտան հարէքէթ իթմէյէք լազըմ տըր։ Ջաթէն տիւգ ճէննապլէրի ալէստէվինէ օ եօլտան կէչէրլէր։

— Տօղրուտու պէն Իսրանեօղճա պիր քէլիմէ պիլմէմ, ա-

րապաճլարըմտա Ֆրանսըզճա պիլմէդիգը։ Պինապէրին իֆտատէլերիմի ասլա անլատամատագտա տըրլար։ Պունունլա պէրաբեր Սալլանտրէյա իսմինի բէյք չօղ տէֆա թէքքրար իթմիշիմ տիր։

— Ջաթը ալինիզ, էֆէնտիմ, տիւգ ճէննապլէրինին ահըպասընտա՞ն մըսընըզ։

— Պէն մարքի տը Գօդ-Հէրօնում. տիւգ տէ պէնիմ մուհիպ տօսթումտ տուր։ Մատրիտէ կիտիեօրում, քէնտիսինէ տէ, պուրատան կէչէրքէն վիզիթա վիրմէքլիկի վատ իթմիշիմ տիր։

Միւրիլլօ թէպէսսիւմ իտէրէք,

— Ջաթը ալինիզ եանըլըեօրսունուզ, էֆէնտիմ, չիւնքի տիւգ՝ Սալլանտրէյատա տէյիլ տիր։

— Աճայի՛պ, լաքին պանա Պաեօնտա թէէմին իթտիլէր քի...

— Տիւգ ճէննապլէրի իքի կիւն էվվէլ կիթտիլէր։

— Էմի՞նմիսինիզ։

— Հայ հայ, էմինիմ, էֆէնտիմ, Իսպաթը տա չու տուր քի, պուրատա, Բարիստէն քէնտինտընա կէօնտէրիլմիշ պիր մէքթուպ վար տըր քի, քէնտիսինէ իրսալ իթմէքտէեիմ։

— Ա՛հ, նէ՛ թէրսլիք, տէտի Վանթիւբ, վէ Միւրիլլօեու սէլամլատըղը սըրատա, այ մահիթապըյա, մէրդումտուն իգամէքեահընը վէ պաղչէսինի թէտգիգ իթտի,

Պատէհու արապասընա րաքիպէն,

— Բօսթա մէնզիլի պուրատան ուզա՞գ մը, տըր, տէյի սիվալ իթտի։

— Պիր ֆարսախ ուզագտա տըր։

— Թէշէքքիւր իտէրիմ, մօնսիէօ, Ալլահա ըսմարլատըգ. ինշալլահ պիր կիւն թէքրար կէօրիշիւրիւզ։

— Ինշալլահ, էֆէնտիմ, տէյի իհթիեար ասքէր ճէվապ վէրտի, հօճա Վանթիւբիւն մարքի իւնվանընը ճիտտի զանն իտէրէք։

Բօսթա արապասը հարէքէթէ իպթիտար իլե, Գօրթա դատապասընտան կէչտի, վէ չամ ադաճլարընըն քիւչիւք պիր

օրմանընա կէտի քի, պունուն կէօլկէսի այ մահիթապընը թէ-
մամիլլէ սէմը իթմէքտէ իտի։

Մահէլլի մէզքիւրտէ եօլ եօդուշ օլտուղունտան, գաթըր-
լար, եօրկունլուդ ալմագ իւզրէ տուրտուրուլտու։ Իւչ արա-
պաճըլար, միւթաւալրը իւզրէ, վէ գաթըրլարընն՝ եօլուն օր-
թասընտան կիթմէկէնճէքլէրինէ էվին օլտուդլարընտան, պիր
թէքէեվ տօղրու չըգտըլար։

Վանթիւր, պու ֆըրսաթտան իսթիֆատէ իթտի։ Շէօյլէ
քի իւչ արապաճըլար, չամ աղաճլարընն ալթընտա դայպ օ-
լուր օլմազ, Բօղամպօլուն մուխպիրի տէրհալ արապատան
տիշարը աթլաեըպ, ճամլարը եէրլէրինէ վազ իթտիքտէն վէ
մէչին բէրտէլէրի չէքտիքտէն սօնրա արապանըն գաբուտու-
նու գաբատը։ Քէնտի քէնտինէ տէ,

— Արապաճըլարըմ պէնի ույգուտա զանն իլէ, արապա-
նըն պօշ օլտուղունու կէօրմէքսիզին, բօսթա մէնդիլինէ մու-
վասըլէթ իտէճէք տիրլէր, տէտի։

Պէօյլէճէ Վանթիւր կէրիեէ տէօնիւպ, պիր թագըմթար-
լալար իչինտէն կէչէրէք, Միւրիլլօնուն իդամէթկեահրընը ի-
հաթա իտէն քիւչիւք պաղչէնին տիվարլարընա վասըլ օլտու-
վէ օրատա եագաճագ պիր եըղըն օտունուն արդասընտա գար-
նը իւզերինէ եաթտը։ Օլէնատէ բօսթա չանթասընը համիլ
օլան արապա մուվասըլէթ իթմէքլէ, բաքէթլէր թաաթի օ-
լունտու։

Հօճա Վանթիւր՝ իսքանեօլճա պիլմէտիկինի պէեան իթմիշ
իտի իսէ տէ, հագըդ եէթտէ լիսանը մէզքիւրու բէք էյի պիլիր
իտի, հաթթա Պաեօնտան իթթիպարէն արապաճըլարըլա կէօ-
րիւչէրէք, պունլարտան, Գօրթանընն բօսթա մէմուրու՝ ժամպ-
տը-Պուա լագապլը Միւրիլլօ իսմինտէ պիր բիմսէ օլուպ, մէք-
թուպլարընն միւվէզզիի օլան պիր քիմսէ իլէ պէրլիքտէ եաչա-
տըղընը, վէ միւվէզզինին՝ սապահլարըն սաաթ իւչ րատտէլէ-
րինտէ հարէքէթ իթթիհինի թահդըդ իթմիշ իտի։ Հէր նէ իսէ
Վանթիւր՝ գարնը իւզերինէ եաթմըշ օլարագ, բօսթա չանթա-
ը արապասընընն եօլունա տէվամ իթմէսինէ, վէ եարըմ սաաթ

սօնրա ժամպ-տը-Պուանըն կէնճ բէֆիդի Բէտրօնուն կիթմէ-
սինէ պէրլէտի։ Բէտրօ, պիր գաթըրճը չարդըսը օդուեարագ,
Վանթիւրիւն թա եագընընտան կէչտի, վէ անըն զայպուգէ-
թինի միւթէագդըգ, Բօղամպօլուն մուխպիրի՝

— Շիմտի իհթիեար եալընըզ տըր, մէքթուպ տա պէնիմ
եէտիմէ կէչէճէք տիր, տէյի միւլահազա իթտի։

Մուախխարէն Վանթիւր՝ խըրսըզ կիպի էվին էթրաֆընը
տօլաչտը, վէ գաթէն խարապ հալտէ պուլունան տիվար-
արտա, վիճուտինին կիրէպլիչէճէկի տէրէճէտէ կէնիչ պիր
արալըգ մէվճուտ օլտուղունտան, մէրդում, իչպու արալըգ-
տան իչէրի կիրտի։

Գօրթաատա գաչագճըլար բէսրէթլի իսէ տէ, խըրսըզ եօգ
տուր։ Իմտի էհալիսի, բէննէրէլէրի աչըգ օլարագ, վէ անախ-
թարլարընը գաբուլարընն իւզերինտէ պրագարագ եաթար-
լար։ Վանթիւր պաղչէեէ կիրտիկինտէ, կիճէնին սէրին հա-
վասը իչէրի կիրտին իչին, ալթ գաթտաքի իքի բէննէրէ
գանատլարընն եարը աչըգ օլտուղունու կէօրտու։

Իհթիեար ասքըր եաթմըշ, վէ միւթաատը վէճճէլէ տէրհալ
ույգուեա տալմըշ իտի։

Վանթիւր՝ շիման վիճուտլու օլմասըլա պէրապէր, բէննէ
չիրէնին իւզերինէ չէվիքլիքլէ չըգապիլտի, վէ Միւրիլլօնուն
իքի օտասընտան պիրինէ կիրտիքի, մէրդում պու օտաեը
եազընանէ իթթիհազ իթմիշ օլուպ, պունուն տէրունինտէ
մէվճուտ օլան պիր մատա իւզերինտէ, քիլիտլէ գաբալը մէ-
չինտէն պիւեիւք պիր թօրպա, վէ օտանըն էչեասը կէօրիւ-
լէպիլմէքտէ իտի։ Վանթիւր՝ պիր միւտտէթճիք օտանըն օր-
թասընտա տուրարագ, բէննտի քէնտինէ,

— Բօղամպօլ, պանա, էկէր քիմսէեի էօլտիւրմէեէ իհ-
թիեաճ օլմասա, էօլտիւրմէ տէտի։ տօղրուսու պու թախթա
աեագը (1) ատէմ իսէ, պէնիմ խօշումա կիթմէքտէ տիր։

(1) Շուրասընը մալիումաթ օլմագ իւզրէ պէեան իտէրիգ քի, մէրդում իհթիեար՝ ասքէրլիկի զէմանընտա վէ մուհարէպէ էսնա-
սընտա աեագը սագաթլանմըշ օլմասըլա, թախթատան աեագ եա-

իմաի չու թէչէպպիւսիւմ արասընտա պէնի բահաթսըզ իթ-
ժէզսէ, ույգուսունա մանի օլմաեաճաղըմ, տէյի միւլահազա
իթաի։

Օլզէման Վանթիւր՝ ճէպինտէն պիր չիֆթ թապանճա չը-
գարըպ, մասանըն իւզէրինտէ, մէշին թօրպանըն եանընա
գօյտու։ ժուախխարէն տիշլէրի արասընա պիր գամա վազ ի-
տէրէք, օտաեը պիւսպիւթիւն գարարթմազ ֆիքրիյլէ ըս-
թօրլարը չէքաի։ Միւրիլլօնուն խըրըլթըսը իշիտիլմէքտէ օ-
լան վէ եազըխանէ օտասըյլա վասըթաի իխթիլաթ պուլու-
նան գաբու եարը աչըգ օլմաղլէ, Վանթիւր՝ իշպու գաբու-
եու գաբատը։

Գատէհու մէրգումա, եէտինտէն պիր քիպրիթ չըգարըպ,
եանընտա սագլատըղը պիր նէվ քիւչիւք ժումու եագտը, վէ
մասանըն իւզէրինէ վազ իթաիքտէն սօնրա, մէշին թօրպաեա
եագլաշտը։

Օլէնատէ Միւրիլլօ՝ խըրլաեարագ ուեուժագտա իտի։

Մէշին թօրպա մագպուլթ, խայլիճէ աղըր, վէ քիլիտլի օ-
լուպ, Վանթիւր՝

— Շիւպհէսիզ մէքթուպ պու թօրպանըն իչինտէ տիր, լա-
քին թօրպա գաբալը օլտուղունտան, եըրթժագ լազըմ տըր,
տէտի։

Գու սըրատա Վանթիւր թէրէտտիւա իթժէկէ պաշլա-
տը։ Մէրգումուն եէտինտէ, միւխատը խիլաֆընտա օլարագ,
քիլիտլէրի աչաճագ ալէթլէրտէն պիր թանէ պիլէ պուլուն-
մաեըպ, եէկեր պուլունտա իտի, մէզգիւր թօրպանըն քիլիտինի
աչարագ, իւզէրինտէ տիւգ տը Սալվանտրէրա իտմի եագըլմըշ
օլան մէքթուպու ալապիլիր, վէ պատէհու եինէ գաբամագլա,
իհթիեար ասքէրէ զէրրէ գատար շիւպհէեէ մահէլլ վէրմէգ
իտի։ Իմաի չու սըրատա Վանթիւր քէնտի քէնտիեէ շէօյլէ
սէօյլէտի։

Բըլմասընա մէճպուրիեէթ հասըլ օլմուշ, վէ ժամպ-տը-Գուա լագա-
պը քէնտիսինէ պու եիւզտէն գօնմուշ իտի։

— Իչ թէտպիր իթթիխազ իտէպիլիրիմ, Պիբինճիսի՝ թօր-
պաեը թէքմիլէն աչըրմագ վէ հուտուտու կէչտիքտէն սօնրա
իչինտէքի էչեաեը արաչարըմագ տըր։ վագաա գահիրէն պու
թէտպիր բէք սատէ իսէ տէ, բէք չօգ մէքթուպլարը հավի
օլան պիր թօրպաեը աչըրմագլըգ, թօրպանըն աղըրլըղընտան
պաշգա, Ֆրանսըզ վէ Իսբանեօլ ժանտարմալարընը ալէյհի-
մէ սէվգ իթհարմէք կիպի պիր ժահզուրու մուճիպ օլապիլիր։
Իքինճի թէտպիր՝ պըչագլա թօրպաեը եըրթժագ տըր, ֆա-
գաթ Միւրիլլօ շիւպհէսիզ պունու կէօրէճէկինտէն, Իսբանիա
ժանտարմալարընըն պէնի եինէ գօվալամալարընա սէպէպ
օլաճագ տըր։

«Իչինճիս թէտպիրէ կէլինճէ, գօրգարըմքի պու թէտ-
պիր՝ Մ. Րօգամպօլ Թավսիէէսինի, եանի քիլիտին անախ-
թարընը արաժմաեը պիհուտէ գըլմասըն։ Շաեէտ օ անախ-
թարը պուլամագ իսէմ, ույգուտա օլան ատէմի ուեանտըրըպ,
քէնտիսինէն իսթէմէք լազըմ կէլիր, լաքին իհթիմալքի օ տա
հիւանի միւրաաջյա վիրմէք իսթէմէէէճէք տիր։

Վանթիւր՝ պիր էլինտէ մումու, տիկէրինտէ թապան-
ճասընը թուխթարագ, գաբուեու աչըպ, տէրունինտէ իհթի-
եար ասքէրին խըրլաեարագ ուեուժագտա օյտուղու օտաեա
կիրտի։ Գամա տա աինէլէրինին արասընտա պուլունմագտա
իտի։

Մարիլլօնուն եաթմագտա օյտուղու օտա՝ էվին պաշլըճա
տաիրէսի օլուպ, հէմ եաթագխանէ, հէմ մաթպախ, հէմ
գապուլիեէթի սալասը եէրինէ գուլլանըլմագտա իտի։ Եաթագ
ճիհէթի՝ վասի պիր մահէլլ օլուպ, մէշինտէն բէրտէլէր իլէ
հրիզ իտիլմիշ օլան պու մահէլլին արգասընտա, պիրի ժամպ-
տը-Պուանըն, վէ տիկէրի Բէտրօնուն օլմագ իւզրէ իքի գար-
եօլա պուլունմագտա իտի։

Միւրիլլօ՝ էլպիսէսինի սօհունմաեարագ եաթմագտա օ-
լուպ, եալընըզ օտունտան աեաղընը չըգարմըշ իտի։ Վան-
թիւր, մումու էլինտէ թուխի արագ եագլաշտը։

Քէնտի քէնտիեէ տէ,

— Խանչէրլիմին իրի բաւսունաւ պօղազընա սարլանըպ, մէքթուպու գապմըմա կէշիրտիքտէն սօնրա, եապընարտաա պուլունան սինօրա ֆիրար իմմէք, բէք գօլայ չէյ սիր, սապահըն սաամ ալթըրնատան էվվէլտէ օրաէա վարել օյապիլիրիմ, ֆագամ ... տէտի։

Վանթիւր պուրաճըգտաա ալներնր դաշըմաէա պաշլատը, ֆէնտի քէնտիէ, տահա պիր թագըմ միւլահազաթտաա պուլունմազտաա իքէն, պիր արա իհթիեարըն պօղազընաա մէշինտէն քիւշիւք պիր իր կէօրտիւ, վէ ֆիլբրինատէն,

— Պու իքտէն էլպէթթէ պիր անահթար ատլմըշ տըր. էկէր օ անահթար՝ չու քիլիտին տէմիլ իսէ, մահանըն չէքմէ. ճէօնին օյաճագ տըր, իմտի, պիր քէլըրէ թէճրիպէ իտէլիմ, տէյի տիւշինտիւ։

Պատէհու Վանթիւր՝ մուտտաու եօթաղըն եանընա վազ իլէ, պիր էլինէ պըչաղընը ալտը, տիկէը էլինի տէ կէօրտիւկիւ իքէ եազլաշտըրտը։ Եավաշ սէս իլէ տահի,

— Տօ՛ղրու, ուհանմամադ-ըղընը իհթար իտէրիմ, պիրա չու տագըգտաա ուհանմագ-ըղընը էաեըրըլը օյտմազ, տէտի։

Միւբիլիօ օլէնատէ տէրին ոյդուսունա տէվամ իհթիէքտէ օյտուղու հալտ, Վանթիւր՝ պըչաղըմա իրի քէստի, վէ պատէհու եավաշճա քէնտիէ չէքտի։

Ժամը-տը Պուա՝ ատրըլտրղընատն, Վանթիւր՝ գաչլարընը չամարագ, խանչէրինի էլինէ ալտը, ֆագամ Միւբիլիօ կէօզլերինի աչմաէրգ, եան թարաֆընա տէօնտի։ Վանթիւրին չէքտիկի իրին ուճուրտաա ֆիլմագը պիր անահթար պուլունմազտաա իտի։

Հայտուտը մէրդումտուն մէմուլ իհթիկի վէճհէ, մէգքիւր անահթար՝ եազըխանէ տէյի գուլլանըլան մահանըն վէ պիչարէ բօսթա մէմուրընըն գատարընըն անահթարը օյուգ, Վանթիւր՝ պուննունա աչտըգը չէքմէճէ տէրուննինտէ իրի իւչ ատէտ ալմուն վէ պիր ամուճ գատար պէնագ ադչէ կէօրտիւ։ Ֆէնտի քէնտիէ տէ,

— եէտի սէքիզ կիւն մուգատատէմ, պուննատն տահա ագ

մէպագ իչին պիր ատէմի գարմըտ իհթիկէ իհթէկէ իհթիեատիտ իհմմէդ իտիր, ֆագամ պու կիւնքի կիւն պու հարէքէթիմ գահմէթի տէյմէդ տէյի տիւշինմէքտէմիր, տէտի։

Պինաթերին չէրմէճէնինն իչինտէն պիր տէմէթ անահթարտար ատը իտի տէ, ագ չէկէ կը տօղունատուրմատը։ Իչպու անահթարտաան պիրի, գանն իհթիկի իտըր. մէչին թօրպանըն ատմա քիլիտինին անահթարը օյուգ, Վանթիւր՝ պուննունա քիլիտի աչըգ, էլինի տէրտունինէ տօղատուղունտա, էլի տէրթ պիր ճիտմէ թէնատիֆ իհմմէքլէ, պիրտէն պիրէ ատարտըգ, վէ գալըն պէգտէն տէքքիլ, մէօհիւրիւ վէ իմգատը պիր քիւշիւք չէգըն չէգտարտը քի, իւզերինտէ Իսրանեօղտա, «Սինեօր Էսթէտան թարաֆընատան Պաեօնտա իհիւճճար Մ. Պրէօն իլէ շիւրէքտատընա ալթուն վէ գայմէ օյարագ կէօնտէրիմիշ եիրմի պին ֆրանգ տըր» տէյի եազըմըշ իտի։ Վանթիւր, ֆիքրինատէն, — Ալատնա պիր ատէմրի, պէն քէնտիսինի գուրթարմագ իսթէմիյիմ հալտէ, պէտագախթըղը քէնտինի մահքիմ գըլաեօր, տէտի։

9

Վանթիւր՝ պիր էյնամ չըգընը էլլէրի տէրտունինտէ թուրթարագ, պիր թարաֆտան օլպիր թարաֆա չէվիրտի։ Մէրդում բէք չօգ վագըմտան պէրու, քէնտի ժալի օյարագ պու ատար ալթուն կէօրմէմիշ օյտուղունատն, գալպի չարբատա-

եա պաշլատը, վէ հէեէճանընտան նաչի պիր իսկէմկէտ օ-
թուրտու, Ֆագաթ Վանթիւր՝ուզուն միւտաէթ թէրէտտիւտ-
տէ գալան վէ ագլընը զայպ իտէն քիմսէկսէրտէն օլմասըղըն-
տան, տէրհալ սօղուգ դանլըլըղընը քէսպ իտէրէք, չէօյլէ
տիւշիւնտիւ։

— Շիւպհէսիզ մէքթուպու ալտըգտան սօնրա Ֆիրար ի-
տէպիլիրիմ, Ֆագաթ էկէր չու սատէտիլ սատմ ուէհանը-
ղընտա, թօրպանըն աչըլմըշ օլտուղունու կէօրմէզսէ, վէ Ֆարդ
իտէլիմքի, իբի վէ չէքմէճէնին անախթարընը երինէ պօղազընա
կէչիրէճէք օլուրսամ, հարըն պէհէմհալ, բօսթա չանթասը-
նը նագլ իտէն իլէ, պու գատար ագչէճի հավի օյան բա-
քէթի մուայեէնէ իտէճէք, վէ իհթիմալ սըր քի պէնի իսա-
թըրլաեարագ, էչքեալըմը թարիֆ իտէպիլէճէք տիր։ Տիկէր
թարաֆտան բէք իհթիմալ սըր քի, միւվէզզի՝ իշպու երիմի
պին Ֆրանգըն վիճուտինատէն իսապէրտար տէյիլ տիր։ Իմտի
պու սաֆտէրուն սատմին վէֆաթընտան սօնրա, թօրպա հէյ-
եէթի ասիէսինատ վէ ադչէ տէ գատաընտա պուլունուր իսէ,
պու խուսուս՝ ինթիգամու զարագա հավլ իտիլիպ, սիրգաթա
հավլ իտիլմէեէճէք տիր։ Հէր պու չէյլէր՝ միւհթաճը միւ-
լահազա սըր։

Վանթիւր տիւշիւնէպիլմէք իչին, չրգընը տէրճէպ իտիպ,
էլինի թէքբար թօրպաեա սօգտու, վէ հավի օյտուղու մէք-
թուպլարը չրգարար։ Պունլարը պիրեր պիրեր կէօդտէն կէչիր-
մէք սատէսինատ, իւղէրինատ միւդ տը Սայլանտրէբա իտտի
եազըլմըշ օյան մէքթուպու պօյտու։ Պէօյլէճէ Պադդարանընն
եազմըշ օյտուղու մէքթուպտա, Վանթիւրիւն ճէպինտէրի երը-
մի պին Ֆրանգա գավուշտու։ Պատէհու հայտուտը մէրգումտ,
մէքթուպլարը, թօրպաեը վէ անախթարլարը երլրի երլրինէ
տիզիպ, քէստիկի իբի տէ գարըշընա վազ իլէ տիւշիւնմէճէէ
պաշլատը։ Շէօյլէքի, - Իբի պօղազընատան չրգարտըղըմ սըրա-
տա ուեանմատըղը կիպի, Թէքբար թագտըղըմտա տա, իհթի-
մալքի ուեանմազ, Ֆագաթ... տէտի։

Վանթիւր՝ պու ոըրատա սէօղիւ քէստի։ Մէղքիւր Ֆագաթ

քէլիմէսի՝ բէք պիւեիւք միւլահազաթը հավի իտի։ Մէրգումտ,
քէլամընը չու եօյտա իլէրի կէօթիւրտիւ։

— Ֆագաթ հէր հալտէ, վուգուա կէլէն սիրգաթը կէօ-
րէճէկի կիպի, եազընտաքի բօսթա մէնզիլինատէ տէ, արապա-
մըն պօչ օլտուղու անլաչըլաճագ սըր։ Գապահաթլըլարընն իհ-
տաճ վէ իեատէսի գայտէսի՝ Ֆրանսա իլէ Իսբանիա արասըն-
տա ճարի տիր։ Պու չէյլէր իսէ, չու սատէտիլ սատմին վէ-
ֆաթընտան զիեատէ պէնճէ տիւշիւնիւլէճէք մուհիմմատտէ-
լեր տիր, խուսուսա...

Պու արա Վանթիւրիւն ֆիքրինատէ եէնի պիր թասավվուր
հուսուսլէ կէլէրէք։

— Խուսուսա էկէր պու սատմին վէֆաթը՝ պիր գազա-
եա, եահօա սուի գատտա հավլ իտիլիրսէ, տէտի։

Վանթիւր ուզուն միւտաէթ թէրէտտիւտ իտէրքէն, ար-
թըգ թէրէտտիւտ իհմմատի, վէ Միւրիլլօնուն եաթագ օտա-
սընա նագըր օյան գաբուեու աչըպ, Թէքբար եաթաղա եագ-
լաչար։ Լաքին պու տէֆա բարմադլարընըն ուճունա պասմա-
եա հաճէթ կէօրմէդիպ, Միւրիլլօեու, պիլա թէքլիֆ բարմա-
ղընը տօգունատուրմագլա ուեանըրըտը։ Միւրիլլօ պիրտէն պի-
րէ սարսըլարագ կէօզլէրինի աչըպ, Վանթիւրիւ, պիր էլինատ
ժումմ, վէ տիկէր էլինատ գամա թուհմուշ օյարագ կէօրտիւ-
կինատ, րէֆը սէտտա իթտի։

Վանթիւր։ Սուս օյուն, պաղըրմաեըն տօսթում. սիգին
իլէ պիր ազաճըգ կէօրիւշմէք իսթէրիմ։

Ժամպատր։ Պուա։ (մէրգումուն՝ բօսթա արապասըյա կէլ-
մէզ օյան չախս իտուկինի թանընարագ։) Մարքի՛...

Վանթիւր։ (թէքբար իտէրէք։) Սուս օյուն տիեօրում։

Միւրիլլօ՝ Վանթիւրիւն քէնատ իսանէսինէ նասըլ կիրմիշ
օյտուղունու էվվէլճէ տիւշիւնմէտի, վէ րիւեա կէօրմէքտաե ի-
տուկինի զանն իյլէտի։ Տիկէր թարաֆտան Վանթիւր, զաեէթ
թէմիզ գըեաֆիէթտէ օլմասըյլա, խրրսըզա պէնզէմէեօրում։

Վանթիւր, Իսբանեօյճա։ - Ազիզիմ մօնսիէօ Միւրիլլօ, է-
կէր պաղըրըր իսէնիզ, սէօյինիզին իչտիրլճէկի իհթիմալտէն

օլմատըգտան պայդա, պէնի տէ, սիպի թէլէֆ իթժէք ժէճ-պուլիճէթինէ պուլունաուրաճադ սընըզ։

Միւրիւօ տէրհալ եաթաղընա օթուրաու, վէ պունուն պաղ ըչընտան, Վանթիւը, ժէրամընա գօլայըգլա վաըլ օլա ժաեաճադընը անլատը։

Մուախխարէն ժէրգում,

— Սիպ քի՞մինիզ, վէ պէնաէն նէ՞ իսթէճաօրսուննուզ, աէյի սիւալ իթտի։

Վանթիւը օթուրաու, վէ թապանճասընը ժէրգուժուն ալ-նընա սօղրուլթարաէ։

— Ֆիմ օլաուզուժու անլամանըզտա իչճէ էհէմմիյէթ եօգ տուր։ պունունլա պէրապէր, Բարիսին Գօզ-Հէրօն նամ սօզաղընտա վագը պիր թաման իչինաէ իզ ամէթ իթտիկիմ-տէն պէրու, իամիմին իչպու սօզաղըն իամիյլէ Լէամիէ օլունաուզունու թէքրար իաէրիմ, աէտի։

— Պէնաէն նէ՞ իսթէճաօրսուննուզ։

— Սիպին իլէ պիր ազ կէօրիւշմէք իսթէրիմ։

— Նէ՞ խուսուստա։

— Ցօսթումտիւգ տը Սալանտրէրա հադդընտա։

Միւրիւօ՝ իչպու իամի իչիթտիկինաէ, պիր ազ բահաթլա-նարագ։

— Լաբին անըն կիթմիշ օլաուզունու սիզէ պէճան իթտիմ, տէտի։

— Բարիսաէն քէնտիսինէ կէօնտէրիլմիշ օլան մէքթուպ-տա՞ մը կիթտի։

Միւրիւօ՝ իզհարը թէաճճիւպ իթտի, վէ Վանթիւը՝ սէօ-զէ տէվամէ,

— Իչթէ սիզին իլէ կէօրիւշմէք իսթէտիկիմպու մատաէ-նէ տաիր տիր, տէյի պէճան իլլէտի։

— Աճա՛իպ։

— Զիրա օ մէքթուպա իհթիճաճըմ վար տըր։

— Սիզի՞ն մի։

— Վէ օ մէքթուպու ալմադ իչին պուրատա կէլիշիմ տիր։

— Վանթիւը՝ պու սէօզլէրի սէօյլէրքէն, մէքթուպու ճէ-պինաէն չըգարըպ կէօսթէրտի։

Միւրիւօ։ (Ախըսէք սէպէ։) Սիրդաշթ..., մէքթուպ սիր-դաթը՛...

— Օ՛հ, պունտան պահս իթժէհինիզ, դիրա պու մէքթուպ սիզէ բէք պիւեիւք ֆէնալըզը մուճիպ օլապիլիր։

— Պանա՞ մը։

— Էվվէթ, պիր ազ էվվէլ էվինիզդէ կիրթիմ, մումու եադտըմ, վէ լաբին սիզ ուեանմատընըզ։

— Սօ՞նրա։

— Պու իչի վէ սօնրա չու անաթթարը պօղազընըզտան ալտըմ։

— Զէքմէճէմին անաթթարը... տիմէք ազ չէմի չալտընըզ։

— Զէքմէճէնիզտէ եալընըզ եիւզ ֆրանգ վար իտի, պէն եալընըզ իչպու մէքթուպու համիլօլաուզունու դանն իթտիկիմ մէչին մէօրպանըն աամա քիլիտինի օ չէքմէճէտէն ալտըմ։

Միւրիւօ՝ թօրպատա եիրմի պին ֆրանգ մէվճուտ օլաու-զունու խաթըրլամադըա, ժիւթէէսիր օլաու։

Վանթիւը։ (ժիւէսիր պիր սուրէթի իֆատէ իլէ։) Պա-գընըզ պախթիեարլըգ նէ՞ տիր։ թօրպաները աչաըզըմտա, նի-եէթիմ, մէքթուպու ալտըգտան սօնրա թէքրար գաբաժագ, մէչին իբի վէ անաթթարը եինէ պօղազընըզդա կէչիրմէք, վէ սիզի ուեանաըրմաեարագ, կէլտիկիմ թարաֆտան սիվիշիպ կիթմէք խտի։ չիւնքէ սիզ տէ մէքթուպուն սիրդաթ օլունաու-զունտան խապէրտար օլմաեաճագ խտինիզ, ֆագաթ...

Պու սըրատա Վանթիւը ժահզունանէ պիր կիւլիւմսէմէ իլէ,

— Պագընըզ պէտապախթիլըգ նէլէ՛ր եաբըսօր։ մէկէր թօր-պանըն իչինաէ տիկէր պիր թօրպա տահա վար իտիշ, տէտի։

Վանթիւը, պու տէֆա տա, տէրունինաէ ալմուն վէ պանգ-նօթ օլարագ եիրմի պին ֆրանգ պաւունան չըգընը կէօս-թէրէրէք։

— Սիզ տէ բէք էյի անլարընըզ քի, ագիզիմ իհթիեար, պու եիրմի պին ֆրանգ պէնիմ զաեէթ մադպուլում օլաճագ

տըը, վէ պու ժէպլաղը պէնատէն իսթէմէզլէը իսէ, սիզէ միւ-
թէշէբքիւը օլաճաղըմ, տէտի։

Ժամպ-տը-Գուա՝ Վանթիւրիւն իգըար իտէմէեճէք պիր
ֆիքըի պուլունտուղունու անլամագլա, եաթաղընտան մէր-
գումուն իւզերինէ սըչրամագ իսթէտի իսէ տէ, Վանթիւը,
տէմիր կիպի գուվվէթլի էլի իլէ պիչարէեի հարէքէթտէն ժէնն
իտէրէք,

— Էկէը գըմըլտանըը իսէն, սէնի պիր տագըգատա պօղա-
րըմ, տէտի։

Միւրիլօ՝ ուղրաշմաեա չալըշտը իսէ տէ, Վանթիւրիւն
գուվվէթինէ գարշը մուվաֆֆագ օլամտաը։ Մուախխարէն քէ-
լամա աղագլէ,

— Գէնի տէնլէ, իհթիեար, վէ ագիլանէ տավրան. էկէը
սէնի գաթլու թէլէֆէ պէնի մէճպուը իտէրսէն, վէ ատալէթ
տէ պու իշէ գարըշըը իսէ, թահթը հիմաեէնտէ պուլունան
Բէտրօնուն պայըննա Ձէլաքէթ կէթիրմիշ օլուրսուն։ Անը հապս
վէ իթհամ իտէրլէր, վէ քիւրէեէ աթարլար, տէտի։

Միւրիլօ՝ էլան Վանթիւրիւն տէմիր կիպի պիլէկի աղբըն-
տա չապալանմագտա օլուպ, պու սըրատա խապիսի մէրգում
իֆատէսինի չու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ։

— Հալպու քի տիվարտա ասըլը կէօրտիւկիւմ չու իրի
պօղաղընա կէչիրմէքլիկիմէ միւսաատէ իթտիկին թագտիր-
տէ... տէյի պէեան իյլէտի, վէ այնի վագըթտա ուճունտան
պիր սու գապաղը ասըլմըշ պուլունան վէ շահատէթ բարմաղը
գալընլըղընտա օլան պիր իրի՝ բարմաղը վէ կէօղիւ իլէ կէօս-
թէրմէքտէ իտի։

Մէրգում, իլավէյէն տախի,

— Հալպու քի չու իրտէն քէնտինի աստըղըն թագտիրտէ
սուի գաստ իթմիշ օլտուղուն զանն օլունաճագ վէ էվլատը-
ղըն՝ իհթիմալքի էվլինէ վէ բօսթա մէմուրլուղու մէմուրիւէ-
թինէ վարիս օլաճագ տըը, տէտի։

Վանթիւը պու սէօզլերի սէօյլէեէրէք, դիքը օլունան իրի
ալըպ, հալէա ուղրաշմագտա վէ պօղուգ սէսլէը ըէֆ իթմէք-

տէ օլան Միւրիլլօնուն պօղաղընա կէչիրտի, վէ պիչարէեի
գուվվէթլի էլի իլէ պօղտաս։

Միւրիլօ՝ պիր գաչ սանիէ գատար սինիր գուվվէթիլէ
սարսըլտը, վէ պատէհու գըմըլտանմագ օլտու, Պիչարէ օլէս-
նատէ թէրքի հաեաթ իթմիշ իտի։

Օլվագըթ Վանթիւը՝ ուղրաշմագըգ նէթիճէսի օլարագ
եաթագ իւզերինատէ զուհուրա կէլմիշ օլան ալթիւսթլիւկիւ
տիւզէլթտի, իրտէն եուվարլագ պիր հալգա թէչքիլէյիտի, վէ
զէվալը Միւրիլօնու՝ իքի սաաթ էվվէլ Բէտրօնուն գարա-
պինատը ասըլմըշ պուլունան մէզքիւը հալգատան ատտը, վէ
մուախխարէն մէրգումուն, քէնտիսի ասմագ իւզրէ իս-
թիւնէ չըգմագ իչին չուլլանտըղը իսկէմլիսի՝ ասըլտըգտան
սօնրա աեաղըյա տէվիրմիշ մագամընտա զանն իթտիրմէք
իչին, աեաղընըն ալթընա տէվրիլմիշ հալտէ պիր իսկէմլէ վագ
իթտի։

Չօճա Վանթիւը պու մուամէլէսի իճրատէն սօնրա թա-
պանճալարըյա գամտասընը ճէպլէրինէ եէրլէշտիրիպ, մանթո-
սունու տախի կիեինիպ, մալիւմ օլան մէքթուպու վէ եիրմի
պին ֆրանգը համիլէն բէննիրէատէն վէ պաղչէտէն տիշարը
չըգտը։

Օլէսնատէ սապահըն սաաթ տէօրտիւնէ եագըն օլուպ,
սաաթ ալթըտա Վանթիւը հուտուտա վասըլ օլարագ, պուն-
տան կէչտիկի սըրատա, քէնտի քէնտինէ չու սէօզլերի սէօյ-
լէտի։

— Բէք ալէա իսքեաթ օլմուշումտուր քի, Րօգամպօլտա
պէնիմ եէրիմտէ օլսա իտի, ինսանիեէթքէրվէրլիք էֆքեարընա
ըաղմէն, պէնիմ կիպի հարէքէթ իտէր իտի։ Շու սապէգ աս-
քէր էյի պիր ատէմ իտի. իշթէ պունտան տօլաեը թէէսսիֆ
իտիեօրում։ Լաքին եալընըզ պիր աեաղը վար իտի. չաեէտ
պիր կիւն պու հարէքէթիտէն տօլաեը մահքէմէյի ճինա-
եէթ հուզուրունա չըգաճագ օլուրսամ, օտունտան աեագ
գուլլանմասը՝ ճինաեէթիտին թահաֆֆիֆիյէ, ճէզամըն օլվէճհա
լէ թէրլէտիպ ու իմայէնինէ մէմտար օլաճագ տըը։ Գուտա

թահթը նագարը տիգամա ալընաճագ մուհիմ պիր նօգթա տըր։

Իչ կիւն սօնրա վանթիւր Բարիսէ մուվասըլէթ իլլէտի։

. . . . . .

Իմոի թէսատիւֆաթը զարիպէտէն, վէ պէլքի տէ ճինահաթ գուեուտաթընտա միսլի կէօրիւլմէմիշ օլարագ, օ կիճէսի, վէ հէման այնի սաաթտա, իքի եիւզ ֆարսախ ուզագ տա տիկէր պիր ճինահէթ վուգուա կէլէրէք, պունուն նէթիճէլէրինէն՝ հիքմահէ իթտիկիմիզ վագըտար իւզէրինէ ֆէվգէլատէ թէէսսիրի պուլունմուշ տուր։

Բարիստէն Լիօն չէհրինէ գատար տէմիր եօլու ինչա իտիլտիքտէն սօնրա, Մէլիւնէ կիտէն ճատտէ սայքի լիէրք իտիլիպ, պու ճատտէնին պիր գըսմը եանի Լիէօզէն նամ ահէլլէն կէչիլիպ, Մէնար օրմանընտան Բարիսէ տօղրու իլէրի կիտիլտիկի սըրատա, եօլ չամուրլու, ինթիզամսըզ վէ խալի տիր։

Պիր ագշամ, սաաթ օն րատտէլէրինտէ, (եաննի եարը կիճէէ իքի սաաթ գալարագ) պլուզ կիեինմիշ պիր ատէմին թահթը իտարէսինտէ պուլունան պիր աթլը քիչիւք պիր արապա՝ զալիպա Մէլիւնտէն կէլէրէք, Լիէօզէն սօգաղընը կէզտիքտէն սօնրա, պիր խանըն գաբուսունտա տուրատու։ Արապանըն սէսինտէն, խանըն գաբուսու աչըլտը, վէ արապաեը գուլլանան, օ եօլտաքի արապաճըլարա մախսուս օլարագ, գամչըսընը չիտտէթլէ վուրուպ, պօղուգ պիր սէսլէ, — Պուրատա եաթըլը՛ը մը, տէյի սօրտու։

Գաբունուն էչիկինտէ, էլինտէ պիր ֆէնէր թուֆարագ տուրմուշ օլան իրիճէ պիր գատըն,

— Էվվէթ, չէհիրլի, տէյի ճէվապ վէրտի։

— Արապալըզընըզ վէ ախբըրընըզ վա՛ր մը տըր։

— Էվվէթ չէհիրլի։

— Սամանընըզ տա վա՛ր մը։

— Պօլ պօլ։ Թո՛ւանէթ (պաղըրարագ։) արապալըզըն գաբուսունու աչ։

— Պիր բարչա տանա էթի վէ պիր չիշէ բիդթօն տա պուլունո՛ւր սու։

— Նի՞չին պուլունմասընը։ տիւն տիւեիւնիւմիւզ վար իտի. պագըեէլէրի էլան տուրուեօր։

— Ալէա։

Պու սէօզլէր արասընտա արապալըզ աչըլմագ լա, չախսը մէճհուլ արապասըյլա իչէրի կիրտիքտէն սօնրա, արապատան աշաղըեա էնտի, վէ պու սըրատա կիւզէլ պիր աշճը գըզ տախի պէյկիրին կէմիէրինի սէօքմէքլէ մէչղուլ օլարագ,

— Շէհիրլի, սիգ բահաթընըզա պագընը, պէն աթլարը գաեըրմագ եօլունու պիլիրիմ, հէր կիւն իչ րէս հայվան պագըեօրուգ, տէտի։

— Տիմէք տահմա բօսթանըզ վար տըր։

Պու արա խանճը իւսթէ կէլմէքլէ,

— Էվվէլ, ֆագաթ չու վագըթտա պու խըզմէթիմիզ բէք տէ մէճպուն օլունաճագ հալտէ տէյիլ տիր, տէյի պէեան իլլէտի։

Խանճը՝ աթլարըզ չաղլարընտա չիրին վէ նամուսլու պիր ատէմ վէ չախսը մէճհուլտա կէնճ, ուզուն պոյլու վէ գըրմըզը սագալը օլուպ, պաշընա գօյտուղու էնլի քէնարը չաբգասըյլա եիւզիւնիւն նըսֆը սէթը իտթիմիշ իտի։

Արապանըն աթը ախբրա կէօթիւրիւլտիւկիւ էնատէ, չախսը մէճհուլ խանճը իլէ պիրլիքտէ էվէ տախիլ օլուպ, չըմինէնին պիր թարաֆընտա օթուրտու։ Արապարընտա չու եօլտա միւքեալէմէ ճէրէեան իթտի։

— Ուզագտա՞ն մը կէլիեօրսունուզ։

— Մէլիւնտէն։

— Նէ՞րէեէ կիտիեօրսունուզ։

— Բարիսէ։

— Պուրատա եաթաճագսընըզ, տէյի՞մի։

— Իչի պիւիր։ Հայվանըմ բէք գուվվէթլի տիր. պագալըմ, թաամտան սօնրա պէլքի եօլա չըգարըմ. Զաթէն կիճէլէրկէ եօլճուլուղա միւսաիտ տիր։

— Ցագաթի այ մահիճապը եէնի չըգմըշ օտուդունատն, Մէնար օրմանը գիւատէճէ դարանլըգ տըր։

Շախսը մէճհուլ, էսասը միւքեալէմէհի թէպտիլ իտէրէք, ֆիթուրսուզճա պիր թավը իլէ,

— Միզ պուրատա բօսթաճըլը՞գ մը իտէրսինիզ, տէյի սօրտու։

— Էվվէթ, եիւզ սէնէտէն պէրու պու խըտմէթի պիղէ, բէտէրտէն էվլատա ինթիգալ իթմէգտէ տիր։

— Նա՞սըլ, իշլէր եօլունատա՞ մը տըր։

— Շու մէէլուն տէմիր եօլլար եաբըլալըտան պէրու, պիւսպիւթիւն պօզուլմուշ տուր։ Մէնէտէ պիր բօսթա արապասը պիւէ կէշմէզ։

— Էյ թաթարլա՞ր...

— Ըրասըրա կէշէրլէր։ Օն պէշ կիւն էվվէլ Ալմանիատա կիթմէք իւզրէ պիրլի կէշմիշ, վէ աւրն խիթամընտան էվվէլ ավտէթ իտէճէկսինի սէօյլէմիշ իտի։ Մէլիւնէ դատար կիթմէք իւզրէ էն էյի աթըմը քէնտիսինէ վէրտիմ։

— Գաչ ըլա աթընըզ վար տըր։

— Իւչ։

— Իշէ եարար չէյլէ՞ր մի տիր։

— Պու ադշամ իչին եարամազլար։ Չիւնքի իքինճի Մէլիւնէ կիթմիշ օլուպ, զաեէթ եօրկուն հատէ ավտէթ իթմիշ տիրլէր։ Իւչիւնճիսիւ տէ թաթլատան հէնուզ կէլմիշ տիր։ Շաեէտ պու ադշամ պէքլէտիկիմիզ թաթար վասըլ օլուր իսէ, եօլունա եաեա տէվամ իտէճէք տիր։

Խանճընըն գարըսը պու արա կէլէրէք։

— Էյ չէհիրլի, պիզիմ իլէ թաամ իտէ՞ըմլիսինիզ, տէտի։

— Մէճպուունէն, վալիտէ։

— Եօլլէ խսէ, սուֆրաեա պուեուրուն։

Շախսը մէճհուլ, խանճը իլէ գարըսընըն արասընտա սուֆրաեա օթուրուպ, լաեըզ բ.յա եէհիպ իչտիքաէն սօնրա, սուֆրատան գալգտը, վէ չըմինէնինն եանընտա օթուրարագ, քիբօսունու իչմէեէ պաչլատը։

Պատէհու խան սահիպլէրինէ խիթապէն,

— Պէն պուրատա ուեուրում, սապահ օլուր օլմազ սիզ պէնի ուեանըրըն, տէտի։

Պու սէօզլէրին իրատա իտիլտիկի էսնատէ, խարիճատէն սիւրաթլը պիր աթ եիւրիւեիւշիւ իչիտիլտի։

Խանճը — Էէր հալտէ թաթար օլմալը տըր։

Խարիճատէն — Օհէ՛, բօսթաճը՛։

Խանճը խրզմէթճիսի գաբուեու աչարագ, մահզունիեէթլէ,

— Օ տուր, տէտի։

Թամար — Հայատ չաբուգ, պանա պիր պէյկիր հազըրլաեըն։

— Շէ՛հիրլի, պէյկիրիմ եօգ տուր։

— Նէ՞, պէյկիրինիզ եօ՞գ ժու տուր։

— Վար տըր ամմա, զաեէթ եօրկուն տըրլար։

— Լաքին պէն պու կիճէ Բարիսէ վասըլ օլմալըեըմ։

— Պու կիճէ պուրատա գալըն, սապահլաեըն էրքէն եօլա չըգարսընըզ։

— Խայր, օլամազ։

Պու արա չախսը մէճհուլ գաբուեա տօղրու իլէրլէեէրէք,

— Պանա պագըն չէհիրլի, էկէր իքի ատէտ եիւզ ատուգ սիքքէեի գըսդանամազ իսէնիզ, պէն սիզի Բարիսէ կէօթիւրիւրիւմ, տէտի։

— Ալթընըզ վա՞ր մը տըր։

— Էվվէթ, լուի ալթունու կիպի եուվարլանըր պիր արապա իլէ կիւզէլ պիր ալթըմ վար տըր։

— Օլուր, ֆագաթի չաբուգ կիտէ՞ըմիեիզ։

— Սապահըն սաաթ իքիսինատէն էվվէլ սինօրա վասըլ օլուրուգ։

Ըրապաճը, պօղուգ սէսիյլէ,

— Օհէ՛ քիչիւք գըզ, աթըմա իբի տէֆատա ալթը լիթրալըգ սաման վ՛ր, վէ հազըրլա, տէյի պաղըրտը։

10

Թաթար՝ գըրդ պէչ եաշլարընտա ուզուն պօյլու վէ գավի իւլ պիւնեէ պիր քիմսէ օլուպ, իչերի կիրտիկի նտէ, քէնտիսինի Բարիսէ կէօթիւրմէկի թէքլիֆ իթմիչ օլան չախսըն գարշըսընտա օթուրտուգտան սօնրա,

— Ցօղրուսու արապանըզ պուլունմասընա բէք մէՅՅուն օլտում, չինքի ուզուն պիր եօլճուլուգտա աթա սիւար օլմագտան արթըզ օսանտըմ, տէտի,

— Ուզագ եէրտէ՞ն մի կէլիեօրսունուզ,

— Րուսիատան,

— Ինանմագ կէլմէեօր,

— Նամուսում հագգը իչին սէօյլէեօրում. պունունլա պէրապէր պէօյլէ պիր ուզուն եօլճուլուգու իքի ատէտ ատի քեաղըտ իչին իթմիչ օլտուգումա քիմսէ ինանմագ,

— Իքի ատէտ պանգնօթ իչին մի,

Շախսը մէճհուլ պու սէօզիւ դաեէթ սաֆտէրունճա սէօյլէեօր կիպի կէօրիւնտի,

Թաթար՝ ուժուգլարընը չէքէրէք,

— Խայր, պու իքի քեաղըտ բարչասը՝ իքի մէքթուպ տուր. քիմսէ իչին ֆայտէսի եօգ իսէ տէ, դալիպա կէօնտէրէն գիեաատ էհէմմիեէթի վէրիեօր,

— Պու տէրէճէ ուզուն պիր սէյեահաթ իթմէնիգէ պագըրըրսա, ֆիլմագը օ քեաղըտլարընը էհէմմիեէթի գիեաատէճէ օլմալը տըր,

Թաթար.— (խանճըեա խիթապ իտէրէք.) Գիր դապ չապսա վէրին, Մէլիւնտէ եէմէք եէտիմ, ֆագաթ հէրարէթիմ գիեաատէ տիր,

Թաթարըն իսթէտիկի չարապ կէթիրիլտի, օտա իչէրքէն, պիր գատէհ չախսը մէճհուլա թագտիմ իլլէտի,

Խրզմէթճի գըրդ.— Շէ՛հիրլի, աթընըզ սամանը եէտի,

— Ցօղտո՞ւ մու,

— Էվվէլթ,

— Էօյլէ իսէ, գըրդըմ, հայտէ արապաեա գօչ,

Գատէհու մէսարիֆինին պէտէլի օլարագ, մասաեա եիւզսու գըյմէթինտէ պիր սիքքէ ֆըրլաթտը,

Ամ՝ արապաեա գօչուլտուղու սրրատա, թաթար իլէ արապաճը՝ թօգալաշտրգտան սօնրա, պիրէր պիւեիւք գատէհ բագը իչտիլէր,

Արապաճը.— Զանն իտէրիմ քի, սիզի պիր պուչուգ սաաթտա Բարիսէ կէօթիւրիւրսէմ, հագգըմտա ճէօմէրտճէ տավրանաճագսընըզ,

— Շիւպհէսիզ, գիրա եօլճուլուգ մէսարիֆի պանա ախտ տէյիլ տիր,

— Օ հալտէ սիզի, չըմէնտըֆէը կիպի կէօթիւրէճէիմ,

Խանճը.— Մուս օլուն, պիր բօսթաճընըն խանէսինտէ չըմէնըֆէրտէն պահս իթմէնիզ՝ խաեըրլը օլամագ,

Գու սէօզլէրտէն սօնրա, խանըն մաթպախ տաիրէսինտէն հավլիեէ չըգըլըպ, թաթար իլէ արապաճը արապաեա օթուրտուգ լարընտա, հայվան, եէտիկի գամչընըն թէէսսիրիյլէ բարիսէ տօղրու սիւրաթլէ կիթմէկէ պաչլատը,

Սէնար օրմանընա մուվասըլէթլէրինտէ, արապաճը՝

— Բէք եօրկուն կէօրիւնիւեօրսունուզ, տօսթում՛, տէտի,

— Ֆիլմագը իքի սաաթ սօնրա ույգուեա տալարսամ, կէօզլէրիմի կիւճ իլէ աչաճաղըմ՛,

— Արապատա եասլանընըզ, րահաթճա ուեուեապիլիրսինիզ,

— Խայր օրման բէք էմնիեէթլի տէյիլ տիր,

— Աճա՛յիպ, օն սէնէտէն պէրի տիր քի, տաիմա կիճէլէրի

Մէլիւնտէն Բարիսէ, վէ Բարիստէն Մէլիւնէ կիտիպ կէլիեօրում։ Համտ օլսուն հիչ պիր գազաճա թէհատիւֆ իթմէմիշիմ տիր։ Իզէրիմտէ տէ պիր պըչաղըմ եօղ տուր։

Թաթար։ — (մանթօսունու աչարագ։) Պէն չիւպհէլիեիմ, պագընըղ թապանճալարըմը բէմէրիմտէ սագլաեօրում։

— Պու հարէքէթինիզ՝ սըրֆ իհթիեաճտան իպարէթ տիր։

— Պունունլա պէրաբէր սագընաճագ պիր չէյիմտէ եօղ տուր։ Ագչէմի եօլտա սարֆ իթմիշ օլտուղումտան, իզէրիմտէ 12 ֆրանգտան ֆազլա պուլունմամագտա տըր։

— Պէննէ, էկէր սիզի գաթլու թէլէֆ իտէն օլուր իսէ, պունա պագմագ։ Զըրան սէննէ նէֆսի Բարիստէ օթուղ սոս իչին պիր ատէմ էօլտիւրտիւլէր։

Թաթար։ — (կիւլէրէք։) Սիզ պանա էյի պագըն, հէր նէ գատար եօրկուն իսէմտէ, տէրիմի վէ 12 ֆրանգըմը բէք ուճուղ սաթանլարտան տէյիլիմ։

— Էկէր պէն Մէլիւնիւն՝ քիմսէնին մալինէ էլ տօղունտուրմուչ օլմահան նամուսլու մէհվէճիի օլմահըպ տա, գանը գաթիլ պիր խրրըղ օլսա իտիմ, իբի ատէտ թապանճալարընըղ վէյէվ օլմասա, սիզէ գարշը թէչէպպիւստէ պուլունմագտան էվվէլ իբի՛ տէֆա եիւզիւնիւզէ պագար, վէ օնտան սօնրա, եաբաճագ իչիմտէն կէրի տուրուր իտիմ։

Պու սէօզլէր՝ օլ գատար սատէտիանէ վէ թէհայեիւրլէ իրատ օլունտուլար քի, թաթար, իզզէթի նէֆսինճէ քէֆֆիլէնտի, վէ իֆատէեէ աղազլէ։

— Ֆիլվագը պէն գուվվէթլի պիր ատէմիմ, վէ սիզին կիպիլէրի էլիմլէ գալտըրտըղըմտա, ասլա աղըրլըղ հիսս իթմէմ, տէտի։

Մէյվէճի։ — (մահճուպճա։) Ցօղրու տուր։

Մէրդում, իչպու ճէվապը վէրտիկի սըրատա, գաթէն սիւրաթը ֆէվգէլատէ իլէ եիւրիւմէքտէ օլան հայվանա պիր գամչը վուրտու։ Ամպա օլէննատէ օրմանըն գարանլըղ պիր ճիհէթինտէն կէչմէքտէ օլուպ, անճագ թէք ֆէնէրինին այտընլըղը էթրաֆտա ղարիպ կէօկէլէր հասըլ իթմէքտէ իտի։

Մէյվէճի։ — Օ գատար ուզագ պիր մահէլտէն սիզէ կէթիրթմէքտէ օլտուգլարը իբի քեամըրտ բարչասընընէ՞ դըյմէմի վար տըր։

— Պիր իգտիվաճա միւթէալլիգ տիր։

— Իգտիվաճ գօնթրաթը՞մը տըր։

— Խայր, ֆագաթ զանն իտէրիմքի, օտա իսրգմէմճիսինին րիվաեէթինէ պագըլըրսա, իբի գըթա մէքթուպտան իպարէթ օյան պու քեամըրտար՝ տիւնքի չէյլէր տէյիլտիրլէր։

— Հա՛նկը օտա իսրգմէճիսի պու րիվաեէթի սիզէ իթտի։

— Մէքթուպտարա միւթէասըրըֆ օյան Ռուսիայը ասքըգատէնին իսրգմէճիսի։ զաւիպա օ մէքթուպտար՝ պիր քիմսէնին իգտիվաճընա եասրըմ իտէճէքլէր տիր։

— Էօյլէ՞ մի։

— Պու ճիւմլէ իլէ պու չէյլէր՝ պանա ֆարգ օյան չէյլէրտէն տէյիլ տիր։ ։ ։

Ամպաճը։ — (թաթարըն սէօզիւնիւ պիրտէն պիրէ քէսէրէք։) Հայ Ալլահ ճէզասընը վէրսին, ֆէնէրիմտէ սէօնտիւ։

Ֆիլվագը թէք ֆէնէրին մուտու թիւքէնտիկինտէն, սէօնիւպ, ամպաճա պիւսպիւթիւն գարանլըղ իչինտէ գալտը։ Ամպաճը հայվանը տուրտուրուպ, ամպատան աչաղըեա աթլատը, վէ ֆէնէրի աչարագ։

— Իչթէ չիմտի պէլամըզը պուլտուգ, մում թիւքէնմիշ։ էկէր ամպանըն սանտըղընտա տա մում եօգ իսէ, պէօյլէ պիր գարանլըղ կիճէտէ եօլուժուգա նասըլ տէվամ իտէճէկիմիզի պիլմէմ, տէտի։

Մէրդում, պու ամա ճէպինտէն պիր գաչ քիպրիթ չըգարըպ, պունլարտան պիրինի բանթալօնունա սիւրթէքէք եագտըղը հալտէ։

— Պիր ատ գալդըն վէ եասթըղը գալտըրըպ, սանտըղը աչըն, վէ տէրունինէ պագըն, տէտի։

Թաթար, վադը օյան իւթաթ մուճիպինճէ գալդըպ, պիր էլինտէ քիպրիթի թութարագ, վէ արգասը ամպաճընըն թարաֆընտա օլտուղու հալտէ էէիլիպ ամպանըն սանտըղը գա-

բաղընը աչտը, վէ քիպրիթին ըշըղըլյա, սանտըգտա պիր մուտ բարչասը պուլունուպ պուլունմատրղընը արամագլա մէչղուլ իքէն, արապաճը եախօտ մէ յվէճի օլաուղունու պէեան իտէն չախս՝ քէտի կիպի սիւրաթլէ արապանըն պասամաղընա պաստը, վէ պիչարէ թաթարը պօղազընտան գավրաեըպ, էնսեսինէ էօյլէ պիր չիտտէթլի գամա սաբլատը քի, գէվալը թաթար սէս պիլէ չըգարամաեարագ, եըլտըրըմտան վուրուլմուշճասընա օրատա գալագալտը։ Գատէհու գաթիլ, մագաթուլուն նաչընը գանըն ագմասընա մանի օլաճագ պիր թարգտա եաթըրըպ, եուլարը էլինէ ալարագ եօլունա տէվամէթտի։ Ընճագ օրալարտա պիր քիրէճ գուեուսու պուլունտուղունու պիլտիկինտէն, արապասընը օ թարաֆա տօղրու կէօթիւրտիւ, վէ եօլտա մագթուլուն էլպիսէլէրինի ոօեուպ, գուեուեա եագլայտրղընտա, նաչը՝ եինէ իհթիեաթլըճա ուժուղունա ալարագ, սըճագ քիրէճլէ թանըլմաեաճագ պիր հալէ կէթիրմէք իւզրէ, նաչը մէզքիւրու իչպու գուեուեա աթտը, վէ էսվապընը տա, չիւպհէսիզ գըյմէթտար մէքթուպլարը հավի մէչին թօրպաեը եէտինտէ սագլաեարագ, պօղչալատըգտան վէ տէրունինէ պիր թալ գօեուպ պաղլատըգտան սօնրա, ապրապա իլէ եանընտան կէչտիկի սըրատա Մարն նէհրինէ ֆըրլաթտը, վէ արապա տէրունինտէ վէ քէնտի իւզերինտէ գան լէքէլերի պուլունուպ պուլունմատրղընա թէէմին օլտուգտան սօնրա, եիրմի տագըգա զարֆընտա սինօրա մուվասըլէթ իթտի։ Օրատա, պիր խանըն հավլիսինտէ արապաեը տուրտուրուպ, ախըրըն ուչաղընա,

— Ալթըմը գաեըրըն վէ պէնի պուրատա պէքլէեին. գայնըմ պու կիճէ մէմուր օլտուղունտան, քէնտիսինի կէօրմէք իւզրէ կէօմրիւք տաիրէսինէ կիտիպ կէլէճէեիմ, տէտի,

Ֆիլվագը արապաճը՝ աթը իլէ արապասընը թէրքլէ, կէօմրիւք տաիրէսինէ տօղրու կիթտի, ֆագաթի ասլու էսասը օլմաեան գայնընը սօրաճագ եէրտէ սինօրու կէչիպ, Բարիսէ տախըլ, վէ էյլէնճէ մահէլէրինտէն ավտէթ իթմէքտէ պուլունան վէ կէճիքմիչ օլան խալդ արասընտա ղայպ օլտու։

Թագրիպա օն էքի սաաթ սօնրա, եանի իրթէսի կիւն էօյլէ բատտէլէրինտէ, մարքի Ֆրէտէրիդ-Ալպէրթ-Օնօրէ տը Շամբի՝ սըր Վիլիամսըն օտասընա չըգտրագ,

— Սապահլար խայր օլսուն ամճա, պու կիճէ էյի ուեուտո՞ւն մու, տէտի,

Սըր Վիլիամս.- (Րօգամպօլուն սէսինի իշթէթտիկինտէ, նէվիմա մէսէրըթթ իզհար իտէրէք, վէ պաշընը սալլաեարագ.) Խայր,

— Պահս իտէրիմ քի, պու կիճէ միւզտարըպ իտին,

— Էվվէթ,

— Զիեատէճէ՞ մի,

Սըր Վիլիամս.- (պաշընը սալլաեարագ.) Էվվէթ, էվվէթ,

— Ցօղրուսու, ամճա, պէնի գաեէթ թէհլիքէլի պիր հալէ գօյտուն,

Քէօրուն տօտագլարընտա նէվիմա կիւլիւմսէմէ հուսուլէ կէլտի,

Րօգամպօլ.- Ասալէթի թաստիգ օլունմուշ ասըլզատէկեանտան մարքի տը Շամբի օլտուղումու ունուտուեօրսուն,

Պու քէլիմէլէր իւզերինէ սըր Վիլիամս կիւլիւմսէմէքլէ, տօտագլարը հատտէն զիեատ աչըլտը,

Րօգամպօլ.- Ցիւչիւնմէլիսին քի, պու խըզմէթին մալի պանա չօղա օլտու, ֆէնա պիր ըօլ իճրա իթտիմ, Մարքի տը Շամբի կիպի պիւեիւք վէ ասըլզատ պիր քիմսէ, վէ եագընտա Իսքանիա ասըլզատէկեանը սըրասընա կէչէճէք օլան պիր զաթ՝ատի պիր արապա իլէ սէյահաթ իթմէկէ, վէ պիր խանճը, պիր աչճը գըզ վէ պիր պաեաղը խըզմէթճի իլէ եէմէք եէմէկէ մէճպուր օլմուշ տուր,

Սըր Վիլիամս, օթուրմուշ օլտուղու գօլթուգլու խոկէմլէսինտէ կիւլմէսինտէն պաեըլմագ տէրէճէսինէ կէլմէքտէ իտի,

Րօգամպօլ, իֆատէսինի չու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ,

— Պիր թաթար իլէ եէր էլմասը բագըսը իչտիմ, վէ Մէլիւնտէ կէօեա մէյվէճիլիք իթմէքտէ օլտուղումտան պահս իթտիմ,

Սըր Վիլիամս, պիր իչարէթլէ Բօգամպօլուն աէօղիւնիւ քէսերէք, թաչըն իւզերինէ չու ճիւմլելերի եապար.

— Նիհաեէթ ճիղտանը էլտե իթաի՞ն մի.

— Հայ հայ.

— Իքի մէբլաղու տա, տէյի՞մի.

— Էվվէլ. իլմէկ պունտա տրը.

— Թաֆտրը էօլտուրաի՞ն մի.

— Էվվէլ.

— Թապանճա տարպէսի իլէ՞մի.

— Խայր, չիւնքի թապանճա սէօյլէմէքսիզին վէ պաղըրմադըզըն թէրքի հաեաթ իթտի.

Պաեէհու Բօգամպօլ, Սէնար օրմանըննտաքի ճինաեէթի նօգթասը նօգթասընա հիքեաեէ իտիպ, խիթամըննտա չու աէօղլերի սէօյլէտի.

— Պահս իտէրիմ քի, իչ կիւնտէն մէհաքիմ դապէթալարընտա աֆիտէքի ֆըգրա կէօրիւլէճէք տիր.

«Սօն կիւնլէրտէ Սէնար օրմանընտա տէհղիթլի պիր ճինաեէթ վուգու պուլմուչ տուր. Շէօյլէ քի պիր քիրէճ գուեուսու տէրունինտէ չըպլադ վէ ասլա թանըլամազ պիր հալտէ, վէ գարնը իւզերինէ եաթմըչ օլարակ, պիր ինսան նաչը պուլունուպ, էվվելա պիր գադաեա համլ իտիլմիչ իտէ տէ, մուախխարէն թէչրիհ իտիլմէքլէ, մէրգումուն միւտհիչ պիր ճինաեէթէ գուրպան օլաուզու անլաչըլմըչ տըր.

«Պու ատէմ պիր խանչէր տարպէսի իլէ վուրուլմուչ օլուպ, տէրհալ վէֆաթ իթմիչ ա՛լր.

«Իւզերինտէ ապչէ պուլունմաըզընտան, ճինաեէթին սէպէպլի սիրգաթի օլտուզու անլաչըլմըչ տըր.

«Մագֆիրէտուն քիմ իտի՞կի հէնուզ մալիւմ օլմաեըպ, ֆագաթի իւմիտ իտէրիզ քի, վէ ասիրէ վէ ասիրէ.»

Սըր Վիլիամս՝ Բօգամպօլու տինլէրքէն կիւլմէքտէ իտի,

Բօգամպօլ՝ Օտէսատան վիրուա իթմիչ օլան իքի մէքթուպու ճէպինտէն չըգարարագ,

— Եագմաղտան էվվէլ, իսթէրսէն օգուեաեըմ, տէտի.

Քէօր՝ օգունմասընա իչարէթլէ մուվաֆագաթի իմտիկի ճիհէթլէ, Բօգամպօլ՝ օգուտու, վէ պիմիրտիկինտէ, քէօր՝ սօլ էլի իլէ չըրաղընըն գօլունու թուխտուղու սըրատա, սաղ էլի իլէ տէ թաչըն իւզերինէ, «Գունլարը սագըն եագմահասըն» տէյի եապար.

Բօգամպօլ՝ պու պապտէ իդհարը թէճաճիւպ իթմէքլէ, քէօր՝ մէգբիւր քէլիմէլերէ մանէտաի մահտուտէ վիրմէք իւզրէ, գիյրինէ պիր չըգիը չէքտի, վէ եիւզիւնտէ տախի չիտտէթ հասըլ օլտու.

11

Բօգամպօլ.— Ա՛մճա, պու խուտուտտա էֆքեարընդ նէ՞տիր, Քէօրիւն եիւզիւնտէ թէպէսսիմ էսէրի հասըլ օլտու, վէ Բօգամպօլտա իֆտտէհէ աէվամլէ,

— Նէ՞ աճիպ չէյ տիր քի, տիւգ տը Եաթօ-Մահնին՝ մատմազէլ տը Սալանտրէրա իլէ էվլէնմէսինի թէէմին իտէն պու իքի քեաղըտ զապթըմըդա կէչիրմէք իչին, պանա տիր ատէմ թէլեֆ իթտիրտիկին հալտե, չիմտի պունլարը մա՛վ իթմէք իսթէմէէօրսուն, տէտի.

Սըր Վիլիամս.— (եագտարագ.) Իլէրուտէ նէ օլաճաղը պէլինէմէզ. մատմազէլ տը Սալանտրէրա սէնինլէ պօգուշապիլիր.

Րօգամպօլ, ուժուզլարընը չէքերէք, պու սէօզէ էհէմմիեէթ վիրմէտի։

Քէօր.. (թաչ իլէ.) Պախթ վէ թէսատիւֆ չօդ չէյլեր եաբապիլիրլէր, էն սօն տագըդատա մէմուլին ղալրի վագալար զուհուրի գապիլ տիր։ Քի՞մ պիլիր։

— Ամճա, սէն սաեըդլաեօրսուն։

— Սէքիզ կիւնտէն, օն պէշ կիւնտէն, եախօտ պիր այտան սէնին իլէ Գօնսէքսիօն արասընտա հեր չէյին մահվ օլամաեաճաղընը քի՞մ թէէմին իտէպիլիր։

— Սէն ագլընը դայպ իթմիշսին։

— Օլվագըթ Մ. տը Շաթօ-Մաի՝ սարարմըշ օլան պու իքի բարչա քեաղըտ իչին մէճպուռնէն պիր միլեօն թէէտիեէ իտէճէք տիր։

— Հադդըն վար, ամճա, պէն պուրասընը տիւչիւնէմէմիմ, իմտի պու քեաղըտլարը չիմտի նէ՞ եաբմալը։

— Սագլամալը։

— Ֆագաթ էկէր եանըմտա պուլուրլա՞ր իսէ։

— Էյի եա, տիմէք սէն ունուտուեօրսուն քի...

— Ցօղրու տուր. պէն ժարքի տը Շամրիեիմ, վէ բօլիս նէզարէթի տէ հադդըմտա չիւպհէ իտէմէզ։

Պատէհու Րօգամպօլ՝ մէզքիւր իքի մէքթուպու ճէպինտէ հըքգ իլէ,

— Պաչգա պիր տիեէճէկին վա՞ր մը տըր, տէյի սօրտու։

— Խայր։

— Գօնսէքսիօնուն ավտէթինէ տէկին եաբաճագ խըրվէթիմ եօ՞գ մու տուր։

— Խայր։

Րօգամպօլ՝ մէզքիւր քեաղըտլարը կիզլէմէք իւզրէ քէնտի օտասընա կիթտի իսէ տէ, սօնրատան ֆիքրինտէ հասըլ օլան պէր միւլահազա իւզերինէ,

— Խայր, քիմ էօլիւր, քիմ գալըր, քիմսէ պիլմէզ, եաբըն տուէլլօտա վէֆաթ իտէպիլիրիմ, եախօտ պիր պիր պօրա էսնասընտա պաչըմա պիր քիրէմիտ տիւչիւպ, օրատա թէլեֆ

օլապիլիրիմ. Օ հալտէ քեաղըտլարըմ թէտգիգ վէ թէֆթիշ իտիլտիկինտէ, վէֆաթընմտան սօնրա մարքի տը Շամրի իսմինին նամուսունա լեքէ կէլմիշ օլաճագ տըր, Իմտի պունա բաղը օլամամ, Պու սէպէպլէ իչպու քեաղըտլարը Սիւրէյն սօգաղընտաքի տաիրէմտէ սագլամագլըղմ՝ տահա զիեաատէ էվնիեէթպախչ տըր, զիրա պէնի օրատա Մ. Ֆրէտէրիք տէյի թանընըլար, մարքի տը Շամրի օլտուղումու քիմսէ պիլմէզ, տէտի.

Պատէհու Րօգամպօլ՝ մէզքիւր իքի քեաղըտը ճէպինէ վագ իլէ, տիշարը չըգարըէն, Ֆագիէնէ թէսատիւֆ իթտի, Վիգօնթ՝ մանեէալը պիր կիւլիւմսէմէ իլէ գայնընը գարշըլաեարագ, եավաչ սէտա իլէ,

— Ազիզիմ, սէն նէ՞ թարզ էօմիւր կէչիրիեօրսուն, տիւն էօյլէտէն պէրու հիչ սէնի կէօրմէտիք, տէյի պէյի պէեան իյլէտի.

Րօգամպօլ.. (կիւլէրէք.) Ազիզիմ, պէն՝ Րօլան տը Գլաեէնին մէսլէքի խիլաֆընտաեըմ. Օ քէնտի իգպալինի իլան իտէր, պէն կիզլէրիմ.

Վիգօնթ.. Հադդըն վար տըր, տէտի, վէ պու պապտէ իսրար իթմէտի.

Մարքի.. Պէնիմ քէօրու կէօրտիւմ, բէք էյի տիր.

Ֆագիէն.. Պիչարէ ատ՛մ.

Րօգամպօլ. (տէվամէն.) Շիմտի տէ օրմանտա տօլաշմաեա կիտիեօրում.

— Ագշամ պիզիմ իլէ թաամ իտէճէ՞քմիսին.

— Էվվէթ, շիմտիլիք Ալլահա ըսմարլատըդ, ագշամ կէօրիւշիւրիւզ,

Գէօյլէճէ իքի կէնճլէր պիրիպիրինտէն այրըլտըլար, վէ Րօգամպօլ, իֆատէսի մուճիպինճէ օրմանտա պիր տէվր իճրասը իչին ամեա բաքիպ օլտու. Շու գատար քի էվվէլճէ Սիւրէյն սօգաղընա ազիմէթ իյլէտի.

Մարքի՝ սաաթ տէօրթ բատտէլերինտէ մուվասըլէթ իտիպ, Գօնսէքսիօնուն պիր մէքթուպունու պուլտու քի, բօսթա իլէ կէլմիշ օլտուղու հալտէ, միւնտէրիճաթը շու իտի.

«Տօ՛սթում, ամէլէթէն պու մէքթուպու թաւրաֆընընզա եւ ղվազդըղըմ՝ պու սապահ Բարիսէ մուվասըլէթիմիզի խա-պեր վէրմէք իչին տիր։ Վալիտէմ վէ բէտերիմ՝ տօն ժօղէ-նի՛ն վէֆաթընտան պէրու օլտուղու կիպի էլան, մահզունն վէ մուքէտտեր տիրլէր։ Պէն տէ հէվէճան ու իղթիրապ իչինտէ օլմազլա պէրապեր, սիզի թէքրար կէօրէճէկիմտէն տօղաբը պախթիւարըմ։

«Վաքին տօսթում, բէք զիեատէ մէսրուր օլմաբըն, զի-րա պիրիպիրիմիզտէն հէնուզ բէք ուզաղըզ, վէ տահա բէք չօղ միւչքիլաթ վէ մէվանիին տէֆ ու իղալէսինէ մէճպուրուզ։

«Պու ագշամ կէլինիզ տէ կէօրիւշէլիմ։

«ԳՕՆՍԷՔՍԻՕՆ»

Մարքի՝ ագշամ թաամընը դըզդարընտաչընըն նէզտին-տէ իթտիքտէն սօնրա, մէնսուպ օլտուղու սէրդըընէ կիթտի, վէ եարը կիճէէ չարեէք գալարագ օրատան չըդը։ Վագ-թը մէզքիւր՝ սէօղլիւ պուլունտուղու զէման իտի։

Իլք տէֆալար կիպի, ժամամզէլ Սալանտրէրանըն արագ խըզմէթքարը պաղչէ գաբուսունտա պէրլէմէքտէ իտի։ Եա-րը կիճէտէ Բօգամպօլ իչէրի կիրտիկինտէ, կէնճ գըզ պիւրիւք պիր գօլթուդլուտա օթուրմուշ օլմաբըլա պէրապէրը, հէվէ-ճանը ազիմինտէն նաչէ պաշընը եօգաբը գալտըրըպ պագա-մատը։ անճագ Բօգամպօլ՝ սէսսիզճէ մէրդումէէ տօղրու ի-լէրլէեիպ, էլինի թուրթտու, վէ քէմալը թէվագու վէ ըիաեէթ-լէ էօբտիւ։

Զէնտ տագըդա գաատար մէրդուման կէնճլէր, պիր սէօզ պիլէ թաաթի իթմէքսիզին պիրիպիրինէ պագըշտըլար։ Նիհա-եէթ Բօգամպօլ՝ ասլա հիսս իթմէմի՛, օլտուղու հէվէճանընը կիւեա թէսկին իտէրէք։

— Պիր ատան պէրի տիր քի, իլք տէֆա օլարագ, գալ-պէն վէ ֆիքրէն քէնտիմի պուլուեօրում, գիրա պու միւտ-տէթ զարֆընտա եալընըզ խաթըրէ իլէ եաչաեօրտում, տէտի։

Գօնսէքսիօն՝ պու արա մէրդումուն էլինի սըգտը, վէ տախի սէօզիւննիւ չու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ։

— Հարէքէթինիզտէն սօնրա կիւնլէրի սայտըմ։ ավտէթի-նիզ խապէրինի ալտըղըմտան պէրու սաաթլարը սաեբեօրտում, վէ թէզքիրէնիզի ալտըղըմտան պէրու տէ, տագըդալար պէնիմ իչին սօբր գատար ուզուն կէօրիւնմէքտէ իտիլէր։

Գօնսէքսիօն։ - (նիհաեէթի սէօզ սէօյլէմէկէ միւգթէէթեր օ-լարագ։) Լաքին տօսթում, սիզ պէնիմ գատար մուազզազ օլ-մաբընըզ, հիչ օլմազսա մէքթուպլարըմը ալըեօրտուննուզ։

— Պէն իսէ սիզէ մէքթուպ եազամաեօրտում, տէյի՛լմի։

— Լէվվէթ, սիւքրիւթինիզ բէք միւտհիչ իտի... Ֆիլվագը պու եօլտա իրագլըգ, վէ ուզագտա օլանլարընն միւլահազա-թընը պիլմէմէքլիք, հաթթա տօսթլարընը ունութմուչ օլմա-լարը հագգընտա տիւչարը վէավէտ օլմազլըգ, վէ պագէն տէ հաեաթտա օլուպ օլմատըգլարընտան տօլաբը վէավէտ իթ-մէքլիք, վէ պէլքի տէ... սահիհէն զաեէթ տէհզիթլի հալտիր։

— Սուս օլունուզ Գօնսէքսիօն, սուս օլունուզ։ ուղրունու-զա էօմրիւնիւ մահվ իթմէք տէրքճէէօինտէ ֆէտաքէար օլան պիր ատէմէ իֆթիրա իտիեօրսունուզ։

Գօնսէքսիօն՝ միւքեալէմէնին էսասընը թէպտիլ իթմէք իսթէրճէսինէ,

— Տօ՛սթում, պիլի՞րմիսինիզ քի, էնտիչէ վէ իղտիրապը ազիմ իչինտէ օլարագ Բարիսէ ավտէթ իտիեօրում, տէտի։

— Սիւպհա՛ն Ալլահ, սի՞զ մի։ Ֆագաթ մուխաթապա նէ՞-բէտէ տիր, վէ պէն հազըր նազըր տէյի՞լմիեիմ։

— Տօ՛սթում, սիզ պէնի պիր տէֆա սօն ժօղէտէն գուրթ-թարտընըզ, տէյի՞լմի։

— Շիւպհէսիզ։

— Լաքին իհթիմալ տըր քի, բէտէրիմին միւրատընտան գուրթարամաեաճագտընըզ։

— Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուզ։

— Բէտերիմին պէնիմ հագգըմտաքի հըրսը չանը բէք զի-եատէ տիր։

— Սիզին հադգընըզտա՞ մը,

— Տիւչէսօլմամը իսթէեօր... Սալլանտրէրատան հարէքէթիմիզտէն պէրու, պու ատէմ, տօն Ժօզէնին ճէննագէ ալաեընտա եըլտըրըմտան վուրուլմուշճասընա պաեըլմըշ օլան քիմսէ օլմաեըպ, թէքրար տօն Բաէզ տիւգ տը Սալլանտրէրա օլարագ, իսմինի վէ իւնվանլարընը՝ վէլատէթ վէ սէրվէթլէ քէնտիւէ միւսավի օլան պիր ատէմէ ինթիգալ իթմէկ իսթէեօր. Ընէօլի հադգընտաքի ղուրուրիւէթի չիտատէթլի սուրէթտէ թագէլէնմիշ տիր,

— Անլաեօրում, պէն՝ բէտէրինիզին նազարընտա, ֆամիլեաճա խըսըմըզգ բէյտա իթմէկէ լաեըգ ատտ օլունմաեաճաղըմ,

— Ա՜հ, պու սէօզիւ սէօյլէմէեին,

— Զիրա պէն տիւգ վէ զէննկին տէյիւիմ,

— Ֆագաթ պէն սիզի սէվէրիմ,

Բօգամպօլ՝ պու սըրատա ալիճէննագընըգ վէ մէնֆաաթ կէօզէթմէմէքլիք հիսսինի իպրագ իթմէկ իսթէտիկինտէն,

— Մա՛տամազէլ, պէնի տինլէեին. գալպինիզին քիւհնինէ էնին, վէ սիւքիւնէթի վէ սօղուգ գան իլէ իսթիճվապ իտին քի...

— Նէ՞ տիմէկ իսթէեօրսունուզ,

— Էվվէմի, քէօր քէօրունա պիր չիւքրանիեէթէ թապէօլուպ օլմատըղընըզը թահդըգ իտին,

— Մէմուլ իտէ՞րմիսինիզ,

— Ֆի՞մպէիր. պէլքի սիզի գուրթարմըշ օլտուղումտան, քէննինիզի գարշըմտա պօրճլու ֆարզ իտիեօրսունուզ, իմտի Գօնսէբսիօն, էկէր բէտէրինիզ սիզին իչին եիւքսէք մէվգիտէ պիր իզտիհամ թահմիմ իտիեօր իսէ, քէնտիսինէ իթաաթ իտինիզ,

— Սահիհէն սիզ բէք զալիմ իմիշսինիզ,

— Պէնի ունուտտունուզ,

— Ասլա,

— Պէն տէ սիզի ունութմաեաճ չալըշաճաղըմ, վէ էկէր պունա միւգթէտիր օլամագ իսէմ...

Գօնսէբսիօն քէսիք պիր սէսլէ պաղըրտը, վէ իքի էլինի ուզաթարագ,

— Պու սէօզլէրի սէօյլէմէքլէ, պէնի թէլէ՞ֆ մի իթմէք իսթէեօրսունուզ, տէտի,

Բօգամպօլ՝ մէզպուրէնին էլլէրինի թուԹուպ էօբտիւկիւ սըրատա, կէննճ գըզ,

— Սիզ պէնտէն տօլաեը չիւպհէ իտիեօրսունուզ, ֆագաթ պիր Սալլանտրէրանըն եէմինի մուգատատէս օլտուղունու, վէ կիւնիւն պիրինտէ զէվճէննիզ օլմաեա եէմին իթմիշ օլտուղումու տա պիլմէլիսինիզ, տէտի,

Գօնսէբսիօն պու սէօզլէրի իրատ իթտիքտէն սօնրա հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամաեա պաշլատը,

Օլ վագըթ Բօգամպօլ, մէրգումէնին էլլէրինի քէնտի էլլէրի իչինտէ թուԹարագ գարշըսընտա տիզ չէօքիւգ, թարաֆէյն՝ վատաարընը, եէմինլէրինի թէքրարլատըլար, վէ պիր սաաթ սօնրա սախթէ մարքի՝ մէզպուրէնին նէզտինտէն մուֆալադաթ իթտիկի սըրատա, իքի աչըգլար՝ եէկտիկէրինտէն միւէպպետէն այրըլմագտան իսէ, տիւնեաընըն ուճունա գատար պիրլիքտէ ֆիրար իթմէկէ եէմին իթմիշ իտիլէր,

. . . . . .

Բօգամպօլ՝ էվին պաղչէսինտէն չըգտըգտան սօնրա, քէնտի քէնտիեէ չու սէօզլէրի սէօյլէտի,

— Օլտուգճա կիւզէլ պիր ֆիԹուհաթտա պուլունմուշ օլտուղումտան տօլաեը իֆԹիխար իտէպիլիրիմ, վէ ամճամըզը Վիլհամս տա պէնտէն տօլաեը թէֆախխուր իտէպիլիր, Քէնտիսի սահիհէն պիր վիգօնթ օլտուղու, վէ միւքէմմէլ թալիմ ու թէրպիեէ կէօրմիշ պուլունտուղու հալտէ, պունտան տաա հա ալէա իշ կէօրէմէզ իտի, Էկէր օ պիր տիւնեաաեա եօլճու իթմիշ օլտուղում պապա Նիգօլօ՝ Ս. Տրնի կիպի, պաշընը էլինտէ թուԹարագ թէքրար պու ալէմէ կէլմիշ օլսա, հարէքէթի վագըամա հայրան օլուր, եա ֆիքար խաթո՞ն...

Բօգամպօլ՝ էօեէ վալիտէսինին իսմինի վէրտիկի սըրատա

ճէպինատէն Բուսիա մաթթաը օյարադ ժէչին գաբլը պիր գուբթու չըգարըպ, պունուն իչինատէն խալիս պիր հավանա սիկարասը ալտը, վէ ֆիքրինատէն,

— Սաատէթիմին միւքէմմէլ օլմասը իչին պիր ազ աթէչ լազըմ տըր, տէտի, վէ թէժէննաաը հիւսնի գապուլ օլմուշճասընա, օթուզ աեագ գատար ուզագտա պիր ըշըդ կէօրտիւ։ Գու ըշըդ՝ պիր բաչավրաճընըն ֆէնէրի օլուպ, ժէրգումէ, քէնտի քէնտիեէ,

— Կիճէնին պու վագթընտա գուրուրիեէթ լազըմ տէյիլ տիր։ Կիտիպ Տիօժէնին ֆէնէրինատէն չու սիկարամը եագաաեըմ, տէտի, վէ բաչավրաճըեա տօղրու իլերլէտի։

Իշպու բաչավրաճը՝ գատըն օլուպ, Րօգամպօլ, ժէզպուրէեէ խիթապէն,

— Խաթուն, ֆէնէրինիզտէն սիկարամը եագապէլի՞միեիմ, տէտի։

Բաչավրաճը գարը, պու սէսի, վէ օ սէօզլէրի իչիթտիկինտէ, գանճասընը եէրէ աթտը։ Րօգամպօլ, պիր գաչ ատըմ տահա իլերլէմէքլէ, ֆէնէրին ըշըղը եիւգիւնէ թէսատիւֆ իթտիկինտէն, ժէզպուրէ պօղուդ սէպէ,

— Սիւպհա՛ն Ալլահ, օղլում տուր, տէյի պէեան իթտի։

Րօգամպօլ բիւճաթ իթտի։ Ինթիեար գարը տա գօլըրընը աչըպ սախթէ մարքիեի տէրատուշ իթմէք խաթէեէրէք,

— Օ՛հ, թանըրըմ. վագաա քիսվէթին թէպտիլ օլմուշ խէ տէ, սէնսին... Րօգամպօլաան, տէտի։

Րօգամպօլ·· (պիր ազ ինկիլիզքեաբի թէլէֆֆիւզէ պաչլաեարագ·) Սիզ տիվանէսինիդ։

— Տիվանէ՞ մի... խայր, խայր, սէն՝ սէվկիլիլիւ վալիտէն օլան ֆիքարըն օղլու Րօգամպօլաան, տէտի, վէ ֆիքար օլան պու գարը Րօգամպօլաան պօղազընա սարըլմագ խաթէտիկինտէն, ժէրգումէ թահդիրլէ քէնտիսինի եիթտի, վէ,

— Տէֆ օլ իհթիեար սէրհօշ, պէն սէնի սօլա կէօրմէմիշճիմտիր, վէ Ալլահ իթմէհէ քի, պէնիմ կիպի պիր զաթ... տէտի։

— Նէ՞ օ, նէ՞ օ, պու գատար ժաղրուրլանտը՞ն մը, նանքէօ՞ր ժու օլտուն։

Բաչավրաճը գարը ֆիլհագըգա Րօգամպօլու թանըմըշ օլտուղունտան, վէ կիւնտիւզ կէօրսէ, տահա զիեատէ թանըեաճաղը տէրքէար պուլունտուղունտան, սախթէ մարքի՝ արզը թէսլիմիէթէ ժէճպուր օլտուղունու անլաեարագ, եավաշ սէսլէ։

— Մուս օլ, կէօրիւշմէ՞ք մի իսթէեօրսուն, տէտի։

— Պէնի թանըտը՞ն մը։

— Հայ հայ։

Րօգամպօլ՝ ժէրգումէեէ եագընըգդ կէօսթէրմէքլէ։

— Վա՛լիտէ, եավաշ սէտա իլէ կէօրիւշէլիմ, վէ ֆէնէրինի տէ սէօնտիւր, տէտի։

— Նի՞չին։

— Զիւնքի բօլիս ժէժուրլարը պէնի թաագիպ խտիեօրլար։

— Ֆագաթ գալըպ գըբեաֆէթին բրէնս կիպի տիր։

— Սէն օնա պագմա։

Բաչավրաճը գարը ֆէնէրինի սէօնտիւրտիւ։ Օլ վագըթ Րօգամպօլ՝ էթրաֆը թէճէսսիւս խտիպ, ժէզպուրէեի, արապաագըյա ատէժլէրինին պուլունտուգլարը թարաֆըն աքսի ճիհէթինէ կէօթիւրտիւ։ Գէօյլէճէ իքի-ի պիրլիքտէ Բաօի քէօքրիւսիւնիւն ալթընա էնիպ, քէժէրին ալթընտա, վէ սու եօլունուն իւզէրինտէ օթուրտուլար։

Էթրաֆլարընտա տէրին պիր սուսուդ հիւքմ իթժէքտէ օլուպ, սուեուն, քէօքրիւնիւն տիրէքլէրինէ չարբըլմասը սէտասընտան պաչգա պիր սէս իչիտիլմէեօրտու։ Կիճէ գաեէթ գարանլըգ օլմասըյլա, Սէն նէհրինին իքի թարաֆընտաքի կապ պօրուլարը պիլէ կիւճ իլէ կէօրիւլէպիլիեօրտու։

Րօգամպօլ·· Եիմտի իսթէտիկինի սէօյլէեէպիլիրսին։

Ֆիքար·· Բէք էյի։

— Նէ՞րէտէ օթուրուեօրսուն։ Օն պէշ կիւնտէն պէրի Բարլատէեիմ, վէ սէնի հէր թարաֆտա արատըղըմ հալտէ պուլամատըմ։

— Ըահի՞հ մի։

— Սէնին կիպի պիր վալիտէ հիչ ունուտուլո՞ր մու։

— Լաքին պէնի պէչ սէննէտէն պէրի ունուԹտուն։

— Պու գապահաԹ պէնիմ տէյիլ տիր տէօրԹ սէնէ գաւտար ինկիլիզ բրանկալըլարընըն նէֆի իտիլտիքլէրի Պօթանիքայտա ԹահԹը Թէվգըֆտա գալտըմ։

— Միւտաէթինի իքմալ իտէրէ՞ք մի չըգտըն։

— Խայր, հէնուզ եիրմի ալԹը սէնէ մահպուս օլմագլըղըմ լազըմիտի իսէ տէ, ֆիրար իԹտիմ, վէ իքի ֆարսախ ժահէլի եիւզերէք գաԹԹ իԹտիկիմ հալտէ, պիր Ա՛ժէրիգա սէֆինէսինտէ Թայֆա ժադամընտա գապուլ օլունտում։

— Նէ՞ գատար զէմանտան պէրու Բարիտէ պուլունուեօրսուն։

— Օն պէչ կիւնտէն պէրու։

— Բարան վա՞ր մը։

— Պիր ագ, իքի խըրսըզ իլէ չալըշըեօրում, վէ պիր տէրճէճ քէնտիմի տիւզիւեօրում։ Սէն նէ՞ եաբըեօրսուն։

— Պէն պիր Թագըմ ֆէլաքէԹլէրէ տիւչար օլտում. կէօրիւեօրսուն ա, չիմտի տէ բաչավրաճըլըգ իտիեօրում։ (Ա՛հը տէրուն չէքէրէք։) Ֆիլվագը իչլէրիմիզ սօն վագըԹլարտա հիչ միւսաիտ կիԹմէտի. գալիպա պարօնէ Թէսմիեէ իԹտիկիմիզ սըր Վիլիամընը տա տիլի քէսիլմիչ. պունու պանա ՎանԹիւր սէօյլէտի։

Բօգամպօլ։- (սարսըլարագ.) Սէն ՎանԹիւրիւ կէօրի՞եօրմուսուն։

— Զօգ տէֆա. քէնտիսիյլէ պագէն պիր գաչ գատէհ տէ չագըեօրուզ։

— Նէ՞րէտէ իգամէթ իտիեօրսուն։

— Գլինեանգուրտա։

— ՎանԹիւր նէ՞րէտէ իգամէթ իտիեօր։

— Պէհօմ մէյտանընտա։

Բօգամպօլ՝ Ֆիբարըն ՎանԹիւր իլէ միւնասիպէԹտէ օլուպ, քէնտինէ տէ Թէսատիւֆ իԹմէսինի էյի կէօրմէտի, վէ մէպպուրէեէ խիԹապէն,

— Վալիտէ, պու գատար կէօրիւշմէմիզ քեաֆի տիր, պէն սէնի կէօրմէկէ երինէ կէլիբիմ, տէտի։

— Նէ՞ վագըԹ։

— Եարըն։

— Սահի՞հ մի, սէվգիլիլիւ օղլում։

— ԷվվէԹ. չիմտիլիք սանա իքի լուի ալԹունու վէրէեիմ։

Ֆիբար՝ չօգտան պէրու եիւզ ստհ պիլէ կէօրմէմիշ օլտուղունտան, մէսէրրէԹլէ,

— Իքի լուի ալԹունո՞ւ մու, տէտի։

Բօգամպօլ՝ ճէպինի արաեօր կիպի կէօրիւնտիւ, լաքին իքի ալԹունու էլինտէ ԹուԹտուղու սըրատա, ուզագտան գուլաղընա աբս իտէն միւպհէմ՛սէլէրի տինլէմէքտէ իտի։ Գատէհու Ֆիբար՝ մէզքիւր իքի ալԹունու ալմագտա իքէն, Բօգամպօլ՝ մուհապպեԹի չէտիտէ իզհար էլէ,

— Սէվգիլիլիւ վալիտէ, տէտի, վէ գօլլարընը մէրգումէնին պօղազընա սարարագ,

— Ա՛հ, սէնի զիեատէ սէվէրիմ, տէյի Թէքրարլատը։

— ՖագաԹ նէֆէսիմի քէսիեօրսուն։

— Եանի սէնի պօղուեօրում։

Այնի վագըԹտա մէրգում, իքի էլիյլէ Ֆիբարընը պօղազընը օլտէրէճճ գումվէԹլիճէ, վէ մէննկէնէ կիպի սըգտը քի, բաչավրաճը գարը ուղրաչմահա պաշլատը, ֆագաԹ Բօգամպօլուն չէլիք կիպի էլլէրինէ գարչը պիր չէյ եաբամագ իտի։

Մէրգում, — Ա՛հ պէնի Թանըտըն վէ ՎանԹիւրիւ տէ էլան Թանըեօրսուն, էօյլէ՞ մի, տէտի։

Ֆիբար՝ պիր միւտաէթ տահա տէպէլէնիպ պատէհու սինիր հարաքեաԹը Թէտրիճէն ազալտը, վէ նիհաեէթ ասլա գըմըլտանամագ օլունճա, Բօգամպօլ՝ նաչընը եիԹմէքլէ, Սէն նէհրինէ աԹտը, վէ ճիսմի մէգքիւր սուլարըն ալԹընտա դայպ օլտուղունտա, մարքի տը Եամրի արապասընա ավտէթ իյլէտի։

12

Րօգամպօլուն՝ Գօնսէքսիօն իլէ միւլադաթընըն վէ պինա-պէրին Մ. տը Սալլանտրէրանըն Բարիսէ մուվասըլէթինին իր-թէսի կիւնիւ, Մ. տիւգ տը Շաթօ-Մաի, ուէհանտրողը սըրատա, Զամբաեը եաթաղընըն պաշընատա կէօրիւնճէ, պունուն թավրը մախսուսունտան տօլաեը մէրագատա գալարագ,

— Օրատա նէ՞ եաբըեօրսուն, տէյի սօրտու,

— Ուէհանմանըզա պէքլէեօրում, էֆէնտիմ,

— Նի՞չին, ուէհանտրողմ գէմիան չանը չալմագլըգ միւթա-տըմ տէյի՞լմի տիր,

— Եվվէթ էֆէնտիմ,

— Օ հալտէ նէ՞ իսթէեօրսուն,

— Միւսաատէնիզ օլուր իսե, գաթընըզլա կէօրիւշմէք իս-թէրիմ,

— Սէօյլէ պագալըմ, նէ՞ տիր,

— Պիր տէ էֆէնտիմ պազը մէրթէպէ հիւրրիեէթ իսթէրիմ,

— Նէ՞ կիպի հիւրրիեէթ,

— Զաթը ալինիզին խըտմէթինատ պիր խըզմէթքեար օ-տուզումու պիր միւտտէթճիք ունունթմալըեըմ. պէլքի տահա գիեատէ սէրահաթէն ֆիքրիմի անլաթապիլիրիմ,

— Բէք էյի,

—Միւսիւ տիւգ, պազը խուսուսաթտան ժալիւմաթըմ պու-լունտուղունա աֆվ իթմէլիսինիզ,

— Նէ՞ պիլիեօրսուն,

— Պէնտէնին միւթէվէքքա տօն ֆօզէնին օն սէնէ խըզմէ-թինատ պուլունամում,

— Պիլիեօրում,

— Պիչարէ էֆէնտիմտէ պանա պիր տէրէճէ էհթիեէճ կէօսթէրիր իտի,

— Պէն տէ սէնի օ էհթիեէճէ լաէրգսըն տէյի պանն ի-տէրիմ,

— Հաթթա պէնի պագէն քէնտինին մահրէմի էսրարը պի-լէ իթմիշ իտի. Պու սաեէտտէ տօն ֆօզէնէ, ժատմագէլ տը Սալլանտրէրաեա վէ սիզէ տաիր բէք չօգ չէյլէր էօյրէնտիմ,

— Պանա տաի՞ր մի,

— Տօն ֆօզէ ժատմագէլ Գօնսէքսիօնու բէք գիեատէ սէվ-ժէեօրսու,

— Մէմուլ իտէ՞րմիսին,

— Ընճագ, իւնվան վէ սէրվէթ խաթրը իչին անըն իլէ հվլէնմէք իսթէեօրսու,

— Անլաեօրում,

— Տիկկէր թարաֆտան մատմագէլ Գօնսէքսիօն տա տօն ֆօ-զէնի ֆէվգէլատէ թահգիր իտէր իտի,

Պու սէօզտէն կէնճ տիւգ մէսէրրէթ հիսս իտէրէք,

— Նի՞չին, տէյի սօրտու,

Զամբա.. (պիր ազ թէէրէտտիւտտէն սօնրա.) Զիրա էվ-վէլ էմիրտէ տօն ֆօզէնին գարըընտաշը տօն Բէտրօեու սէվէր իտի,

— Սօ՞նրա,

— Սօնրա, տօն Բէտրօեու սէվմէքտէն տուր օյտուղուն-տա, պէլքի պիր տիկկըրինի սէվէր իտի,

Պու սօն սէօզլէրտէն տիւգ ղարիպ պիր հէեէճան իլէ սար-սըլըը, վէ տիթրէեէրէք,

— Քի՞մի սէվէր իտի, տէյի սօրտու,

— Պիլմէմ ամմա... պէլքի...

Տիւգ. (սապըրսըզլըգա.) Իքմալ էթ,

— Իսիմ պէեան իտէմէմ, լաքին պազը ահվալի հիքեա-եէ իտէպիլիրիմ,

— Հայտէ, սէնի տինլէեօրում,

Տիւգ, ժէրագ իչինտէ օլուպ, Զամբանըն տօտագլարըն-

տան ասլլմըշա պէնդէհօլտու։ Խըզմէթքեար՝ իֆատէսինէ չու եօլտա տէվամ իլլէտի։

—Պունտան ալթը այ էվվէլ, պիր ադշամ, տիւգէ պիր մէքթուպ թէսլիմ իթմէք իւզրէ տօն ժօղէ պէնի Սալլանտրէրա օթէլինէ կէօնտէրտի։ Տիւգ՝ Գօնսէքսիօն իլէ եալընըզ իտի։ Տիւգիւն խուսուսի օտասընըն եանընտաքի իչ օտատա չէնտ տադըգա պէքլէտիմ, վէ խուսուսի օտանըն գաբուսու եարը աչըգ օլտուղու հալտէ, չու պիր գաչ սէօզիւ իշիտէպիլտիմ։ Տիւգ չէօյլէ տիեօլտու։ «— Սէվկիլիւ գըզըմ, կիւզէլլիկին պէնի զաեէթ միւշքիլ պիր հալէ գօեօր։ Պիր ազ էվվէլ գօնթէս Ալթօֆ, կէնճ տիւգ տը Շաթօ-Մաի իչին սէնին տէսթի իզտիվաճընը թէվէննի իթմէք իւզրէ պուրաեա կէլմիշ իտի։» Պու իսմ վէ պու սէօզլէր՝ թապիի մէրագըմը թահրիք իթտիլէր։

Տիւգ։ — Է՛յ։

Զամբա։ — Գաբունուն արալըղընաան պագտըմ, վէ մատամազէլ Գօնսէքսիօնուն ֆէվգէլատէ գըզարմըշ օլտուղունու կէօրտիւմ։

Տիւգ։ — (գալպի շիտտէթլէ չարբարագ։) Նէ՞ճէվապ վէրտիմ

— Հիչ պիր ճէվապ վէրմէտիմ, վէ տիւգ տէ չէօյլէ տէվամ իլլէտի։ «— Շաթօ-Մաի սիսիլէսի՝ պիւեիւք պիր իսմէ, պիւեիւք պիր սէրվէթէ մալիք տիր։ իսմի վագը օլան թէքլիֆի ըֆտա իթմէքլիւք պէնիմ իչին քէք միւշքիլ իտի իսէ տէ, նէ՞ չարէ, պաշգա տիւրլիւ հարէքէթ իտէմէզ իտիմ։»

Տիւգ։ — (հէյեճան իլէ։) Է՛յ մատամազէլտը Սալլանտրէրա՞...

— Եինէ ճէվապ վէրմէտիմ։ Ֆագաթ զանն իտէրիմքի, գալպէն պիր ահ չէքտի, վէ եիւզիւ գըզարմըշ իքէն, սօյտու։

Տիւգ սարսըլարագ խըզմէթքեարա պագըպ,

— Սա՛գըն, էկէր պանա մատամ սէօյլէեօր իսէն, էկէր եասէօյլէեօր իսէն... տէտի։

— Տօղրու սէօյլէեօրում. պիր այ էվվէլ, զաթըննըգ իչին պիր թավսիյէննամէ ալմագ իւզրէ մատամազէլ Գօնսէքսիօնա ւրաճաաթ իթտիկիմտէ...

— Վա՛յ սէ՞ն մի օ թավսիյէննամէյի իսթէտին։

Զամբա, — (եիւգիւնտէ գուրնազճա պիր կիւլիւմսէմէ հաւըլօլարագ։) Մատամազէլ Գօնսէքսիօնուն պու թավսիյէննամէյի ըէտտա իթմէյէճէկինի, վէ զաթըննըզըն տա պունու թահթը նազարը տիգգաթա ալաճաղընըզը տէրք իթտիմ։

— Ֆիլվագը էյի հիսապ իթմիշսինիզ։ սօ՞նրա։

— Զաթըննըզըն իսմինի վէրտիկիմտէ, վէ նէզտինիզէ խըզմէթճիլիկ կիրմէք արզուսինտէ օլտուղումու անլաթտըզըմտա, մատամազէլ Գօնսէքսիօն եէնիտէն դըզարտը, վէ լաքին պիր քէյիմէ պիւէ իրատ իթմէյէրէք, թավսիյէննամէյի վէրտի։

— Սօ՞նրա,

— Սօնրա չու նէթիճէյի չըգարտըմքի, զաթըննըզ՝ արզու օլունան քմմէ...

— Սո՛ւս օլ։

— Ախվ իտէրսինիզ, սօն պիր սէօզ տահա իրատ իթմէքլիկիմէ միւսաատէ իտին։

— Սէօյլէ պագալըմ։

— Տօն ժօղէ վէֆաթ իթտի, տէյի՛մի։

— Պիլիեօրում։

— Մատամազէլ Գօնսէքսիօն տա էլան էվլէնէճէք պիր գըզտը։

— Օնու տա պիլիեօրում։

— Վէ մատէմքի չու էօնատէ Բարիսէ կէլմիշ տիր...

Տիւգ եաթաղընտան սըչրաեաբագ,

— Կէլտի՞ մի, կէլտի՞ մի, տէյի սիւալ իթտի։

— Էվվէթ, տիւն սապահ կէլտի։

— Բէտէրի իլէ պիրլիքտէ՞ մի։

— Էվվէթ, բէտէր վէ վալիտէսիյլէ պիրլիքտէ։

Պու խապէրտէն Մ. տը Շաթօ-Մայի պիր արա ալթիւսթ օլուպ, տէրագատ եաթաղընտան գալգարագ, սէրիան տիշարը չըգմագ իսթէրճէսինէ էվապընը կիեինտի, վէ լաքին պու հէեէճանը՝ սօղուգ գան իլէ վագը օլան միւլահազաթը իւզերինէ բէք չաբուգ թէսկինի օլարագ, սիւքիւնէթլէ Զամբաեա,

— Մ. տիւք տը Սալլանտրէբանըն ավտէթ իթմիշ օլտուղունու նէ՞տէն պիլիթօրսուն, տէյի սօրմադըա իքթիֆա իթտի։

— Տիւն ադշամ քէնտի օտա խըզմէթքեարընտան խապեր ալտըմ։

— Վայ։

— Վէ սիզին տէ պու խապէրի ալտըղընըզտա սըզըլմաեաճաղընըզը միւլահազա իթտիմ։

— Բէք էյի. օ հալտէ պէնի պիր ազ եալընըզ պրագ։

Ջամբա՝ պիր սէօզ սէօյլէմէքսիզին տիշարը չըգտը. Օլվագըթ Մ. տը Շաթօ-Մաի՝ եազըխանէսինին գարշըսընտա օթուրուպ, պաշընը իւի էլէրի տէրուննինէ ալտըղը հալտէ, տիւշիւնմէեէ պաշլատը։

Մէրդում, պիր միւտտէթ սիւքիւթտէն սօնրա,

— Եա՛ Բապի, էկէր պու խըզմէթքեարըն տէտիկի տօղրու իսէ, էկէր Գօնսէրսիօն պէնի սէվիւօր իսէ... տէտի, վէ էլինէ պիր գալէմ ալարագ, Մ. տը Սալլանտրէբաեա աթիտէքի մէքթուպու եազտը.

«Մօնսիէօ տիւք,

«Թարաֆընըզդա իշպու թէղքիրէնի եազտըղըմ սըրատա, զաթընըզդա կէօրիւշմէեի նէ տէրէճէ արզու իթմէքտէ օլտուղումու պէլքի գօնթէս Ալթօֆուն սէօզլէրինտէն անլամըշընըզդ տըր։ Ալամըզտա մէվճուտ օլան խըսըմըզդ պաղտըր՝ խայրխահլըղընըզդա թէէմինաթ օլուպ, պէնի գապուլ իթմէք իստիկլինիզ թագտիրտէ, քէնտիմի պախթիեար ատտ իտէճէեիմ.

«Սիզէ իթաաթ վէ հիւրմէթ իտէն պէնատէնիզ

«Տիւք տը ՇԱԹՕ ՄԱԻ

Ցիւք՝ իշպու մէքթուպու եազըպ մէօհիւրլէտիքտէն սօնրա, Ջամբաեը չաղըրըպ,

— Իշպու մէքթուպու Սալլանտրէրա օթէլինէ կէօթիւրիւպ ճէվապընը կէթիրմէլիսին, տէտի։

— Բէք էյի էֆէնտիմ։

Ջամբա մէքթուպու ալըպ, գաբուեա տօղրու իլէրլէրքէն, տիւք։

— Պիր ան էվվէլ կիթմէք իչին, արապամա, եախօտ աթլարընտան պիրինէ րաքիպ օլ, տէտի։

Ջամբա՝ թէվազու իտէրէք տիշարը չըգտը, վէ տիւքիւն աթլարընտան պիրինէ օթուրուպ, Սիւրէյն սօղաղընա միւթէվէճիհէն հարէքէթ իթտի։

Րօգամպօլ՝ թէպտիլ գըեաֆէթիյլէ պէքլէմէքտէ օլմասըյլա, Ջամբա՝ մէքթուպու վէրտի, վէ օ տա տէրքեար օլան մէհարէթիյլէ աչըպ միւնտէրիճաթընա վագըֆ օլտու, վէ տիւք իւէ խըզմէթքեարը արասընտա ճէրէեան իթմիշ օլան միւքեալէմէնին նագիեէթինի տինլէտի։

Ջամբա.— Շիմտի նէ՞ եաբմագ լազըմ տըր։

Րօգամպօլ.— Ցիւնքի թալիմաթընա նօգթաստ նօգթաստնա սաղիք օլմալըսըն։

Րօգամպօլ, պիր ազ տիւշիւնտիւգտէն սօնրա, չէօյլէ իլավէ իթտի.

— Ցիւքիւն ագրապասընտան միրալայ տը Շաթօ-Մաինին էլի իւէ եազըմըշ օլուպ, պիր ադշամ պանա կէթիրմիշ օլտուղուն էվրագըն գօնուլտուղու մահէլլի պիլիեօ՞րմուսուն։

— Պանա կէրի վէրտիկինիզտէ, կէօթիւրիւպ թէքրար եազըխանէնին տէրուննինէ գօյտում։

— Էլան օրատա՞ մը տըր։

— Խայր։ Մ. տիւք անը՝ պազը քեաղըտլարը, ֆօնտօլարը, պանգա գայմէլէրինի, եախօտ սէհիմլէրի հավի օլան օտտունտան քիւշիւք պիր սանտըգճա տէրուննինէ վազ իթտի։

— Օ սանտըգճա՝ եազըխանէ տէրուննինտէ՞ մի տիր։

— Խայր։

— Նէ՞րէեէ գօյմուշ տուր։

— Իշ օտասընտա շըմինէէնին եանընտա պուլունան վէ եազը եազմագ իչին գուլլանըլան պիր մասա իւէրինէ։

— Բէք էյի։

Բօգամպօլ· – (պիր ազ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա·) Օ սանտրգճա ալէսսէվիէ օրատա՞ մը տուրուր։

— Պազը տէֆա· պազէն տէ տիւգ եազրխանէեէ գօր·ֆագաթ պու սապահ մասանըն իւսթիւնտէ իտի, վէ տիւգ մէշղուլ օլմուշ օլմասըյլա, օրատան գալտըրմամըշ օլաճագ տըր։

— Սանտրգճանըն պիր իքինճի անախթարը եէտինտէ՞մի տիր։

— Էվվէթ։

— Իյթէ պու ալէա։

— Էվվէլ էմիրտէ պու մէքթուպու կէօթիւրմէլիսին, վէ մատմազէլ Գօնսէքսիօնուն տիգլէրինէ գաբանմալըսըն, սէպէպինի պիլիւօրսուն։

— Բէք էյի, սօ՞նրա։

— Սօնրա Մ· տը Շաթօ-Մաիեէ եազաճաղը մէքթուպու պանա կէթիրմէլիսին։

Պու միւքեալէմէեի միւթէագբպ Զամբա, թէքրար աթա պինէրէք, Բօգամպօլու տէրին միւլահազաթ իչինտէ պրագտըղը հալտէ, սիւրթիլէ Սալլանտրէրա իգամէթկեահըննա աւ գիմէթ իյլէտի, վէ տիւգիւն եաթագտան գալգըպ գալգմամըշ օլտուղունու սիւալ իտիպ, մէրգուժուն օ կիճէսի կէճճէ եաթմըշ օլմասըյլա, հէնուզ տէրին ույգուտա պուլունտուղունու անլամասը իւզէրինէ, խըզմէթքեարլարտան պիրի վասըթասըյլա մատմազէլ Գօնսէքսիօնուն նէզտինէ չըգմագըղը ըէճա իթտի։

Գօնսէքսիօն՝ բէտէրինտէն տահա կէճ եաթմըշ, վէ ըահաթճա տա ուեուեամամըշ օլտուղունտան, սապահլաեըն էրքէն եաթագտան գալգմըշ իտի։

Մէզպուրէ, Զամբանըն օ սաաթտա կէլմիշ օլմասընտան վէ քէնտիսինի կէօրմէք իսթէմէսինտէն տօլայը թէճաճճիւպտէ գալարագ, իչէրի կիրտիրիլմէսինի էմր իյլէտի։

Գօնսէքսիօն, Զամբաեը՝ ատն ժօղէնին խըզմէթքեարը օլտուղու զէմանտան սէվմէէրպ, անը մէլուն վէ ֆէնա պիր քիմսէ ատտ իթմէքտէ, վէ կէրչի պու տէֆա մէրգումու գապուլ

իտիշինտէ տէ այնի նէֆրէթի հիսս իյլէմէքտէ իտի իսէ տէ, մէրագ տուղուսու իլէ թահրիք օլունտուղունտան, նէզտինէ կէլմէսինէ միւսաատէ իթմիշ իտի։

Զամբա՝ իչէրի կիրտիկինտէ, պէսլէմէէ էօյլէ պիր աթֆը նազար իթտի քի, Գօնսէքսիօն, մէրգուժուն, քէնտիսիյլէ եալընըզ գալմագ իսթէտիկինի անլաեաբագ, վագը օլան պիր իշարէթի իւզէրինէ, խըզմէթճի գըզ տիշլարը չըգտը։

Զամբա· – (Գօնսէքսիօն իլէ եալընըզ գալտըղընտա·) Մատմազէլ, պէնտէնիզ պիւեիւք պիր միւթթէֆիմ օլտուղումտան, վէ իզթիրապը գալպիմ պէնի թազեիգ իթտիկինտէն, աֆվու մէրհամէթինիզի իսթիրհամ կէլտիմ։

Պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի զէման, Զամբա՝ մէրգուժէնին գարշըսընտա տիզ չէօքտիւ։

Կէնճ գըզ՝ իզհարը թէհայեիւրլէ,

— Չօճա Զամբա, նէ՞ կիպի ճինաեէթ իրթիքեապ իթտինիզ, տէյի սօրտու։

— Սիզէ խիեանէթ իթտիմ։

— Պանա խիեանէ՞թ մի իթտինիզ։

— Էվվէթ։

— Պանա նա՞սըլ խիեանէթ իթմիշ օլապիլիրսինիզ, հիչ պիր վագըթ խըզմէթիմտէ պուլունտունո՞զ մու։

— Տօն ժօղէեէ խըզմէթ իտիեօրտում։

— Է՛յ։

— Տօն ժօղէ պէնի, զաթընըզըն ճատուսու իթմիշ իտի։ Պէն իսէ էֆէնտիմ ֆէտաքեար օլտուղումտան, հէր էմրինի քէօր քէօրունա իճրա իտէր իտիմ։

— Տիմէք պանա ճատուսլուգ իթտինիզ։

— Էկէր միւսաատէ իտէրսէնիզ օլանը կէչէնի հիքեաեէ իտէեիմ։

— Մէօյլէեինիզ։

— Տօն ժօղէ՝ զաթընըզտան սէվիլմէտիկինի պիւիր իտի, վէ մահզա բէտէրինիզէ իթաաթ իթմէք իւզրէ...

— Սօ՞նրա։

— Սօնրա պիր տիկէրքինէ մուհապպէթինիզ պուլունտուղունու պիլիր, եահօտ զանն իտէր իտի։

Գօնսէքսիօն սարսըլտը, վէ Զամբաեը ֆահդիրամիզ սուրէթէ պաշտան աեաղա գատար թէճէսսիւս իթտի։

Զամբա։ — (տէվամէն։) Տօն ժօզէ, ազ շավլարը, իգամէթ-կեահրնըզ էթրաֆընատա տօլաշմաեա պէնի մէմուր իթմիշ իտի, կէնճ գըզըն լէհճէսի սօլտու։

Զամբա։ — Զաթընըզըն՝ քէնտիսինի սէվմէտիկինիզէ իսքեաթ օլմուշ օլուպ, պէլքի Մ. ոը Շաթօ-Մաիեի սէվմէքտէ օլատուղունուզու մէմուր իտիեօրտու։

— Եանլըշ ոըր։

— Իմտի, պիր ազ շամ, Պուլվար տէզ-Ինվալիտտէ պուլունտուղում սըրատա...

Զամբա սէօզիւ քէստի, վէ Գօնսէքսիօն տա տիթրէմէէէ պաշլատը։

Զամբա։ — (տէվամէն։) Պիր ատէմ, ըրխթըմ թարաֆընտա արապատան աշաղըեա էնտի, վէ եաեա պուլվարտան կէչիպ, իգամէթկեահրնըզըն պաղչէ գաբուսունատա տուրտու։ Ապաղ խըզմէթճինիզ օ ատէմի պէքլէեօրտու։

— Սէֆի՛լ, սուս օլ։

— Մատմազէլ, սօնունա գատար պէնտէնիզի տինլէեին, պէլքի աֆվ իտէրսինիզ։

— Սօ՞նրա։

— Պու ատէմին իշլերի կիրթկինի, վէ պիր սաաթ սօնրա աիշաըը չըգտըղընը կէօրտիւմ, վէ...

— Քէնտիսինի թանըտընըզ, տէյի՛լմի։

— Խայր, տիւգ տը Շաթօ-Մաեի տէյիլ իտի, էկէր օ օլսա իտի, թանըր իտիմ։

Գօնսէքսիօն նէֆէս ալտը, վէ Զամբա՝ շու եօլտա տէվամ իթտի։

— Իրթէսի կիւն քէյֆիեէթի տօն ժօզէեէ հիքեաեէ իթտիմ։

— Տօն ժօզէ նէ՞ սէօյլէտի։

— Տօն ժօզէ պանա, «Բէք էյի, մատէմքի պու չախս՝ ալէյհինատ պուպդ ու ատավէթթաշընտատա օլտուղումտիւք տէյիլ տիր, անըն րէգատպէթինատէն իսէ, պու ատէմին րէգատպէթինէ դաթլանըրըմ, տէյի պէեան իյլէտի։

— Օ ատէմին քիմ օլտուղունու արաշթը՞մատըն մը։

— Խայր մատմազէլ, չինքի տօն ժօզէ օ կիւնիւ գաթլ օլունտու, ֆադաթի...

Զամբա՝ պու սըրատա իգնարը թէրէտտիւտ իթտիկինատէն, Գօնսէքսիօն՝

— Սէօյլէ, սէօյլէ, տէտի։

Զամբա։ — (սէօյլէմէք իչին կիւճլիւք կէօսթէրըրէք։) Ֆագաթի, պիշարէ էֆէնտիմի գաթլ իտէն քիմսէեի պիլիրիմ։

Գօնսէքսիօնան լէհճէսի սօլտու։

Զամբա։ — (տէվամէն։) Վէ անտէն ինթիգամ ալմսեա եէմին իթտիմ։

Մատմազէլ տը Ծալանտրէթա՝ խըզմէթքեարը մէրգումանէն քէնտի էսբաբընա վագըթի օլտուղունու զանն իյլէ, օլտէրէճէ ալթիսաթ օլտու քի, ազ գալտը սըրթի իսաթիւ եէրէտիւչէճէք իտի։

Զամբա, չէօյլէ տէվամ իթտի։

— Տօն ժօզէեի գաթլու թէյէճք իթտիրէն՝ Մ. ոը Շաթօ Մաի տիր։

Գօնսէքսիօն։ — (պաղըրարագ։) Օ՛ մու, տէտի, վէ չիւպհէսիզ, — Խայր, պու եալան տըր, գաթիլ օ տէյիլ տիր, տէյի նիտա խտէճէք իքէն, իշպու իֆատէսի՝ քէնտի մահվը, վէ ասըլ գաթիլլի թանըտըղընը իգրար իթմէսի տիմէք օլտուղունատան, պաշընը էեիպ սիւքիւթ իթտի։

Զամբա։ — (չու վէճհյէ իֆատէսինի իյլերի կէօթիւրտիւ։) Պու սէօյլէտիկիմին խաթաթընը էյտէ իթտիկիմ կիւն, էֆէնտիմին ինթիգամընը ալմադատան ղայրի մադսէտիմ, թատավվուրում պուլունմատը։ Իշթէ պու սէպէպտէ մատմազէլ, աեաղալընըզա, տիզէրինիզէ գաբանարագ րէճա իտէրիմ քի...

Գօնսէքսիօն՝ Զամբաեա, աեաղա գալգմասընը էմր իտէրէք։

— Հօճա Զամբա, ժէճնուն օլուպ օլմասըզընըզը պիլմէմ, ֆագաթի սիզ նէ՞ կէօնա աֆվ իթմէքլիկիմի իսթէմիկինիզի անլամաէօրում. Սիզ ոօն ժօզէնէ խըզմէթի իթաիկինիզ ճիհէթլէ, պանա խիեանէթի իթմէտինիզ, տէտի.

— Մատմազէլ, պէնատէնիզ՝ զաթընըզըն էլեագընընը թագլիա իթաիմ.

— էլ եագըմը՞ մը.

— Վէ սիզին սախթէ պիր մէքթուպունուզա Մ. տըեաթօ-Մանինին խանէսինէ թագատիմ օլունատում.

— Նա՞բէլ, նիչին, նէ՞ մագսէտլէ.

— Անըն խըզմէթինէ կիրմէք մագսէտիլէ.

— Սիզի գապուլ իթմա՞մի.

— Եիմաի անըն օտա խըզմէթքեարլըեըմ.

Գօնսէքսիօնուն կէօզլերի բարլաեարագ, հէման մէրգումու գօմուպ, «Զըդընըզ, սիզի տիւդիւն խանէսինատէն թարատ իթաիրէճէեիմ, տէյի նիտա իտէճէք իքէն, անըն, օթէլքն պաղչէ գաբատունատան կիճէ վագթը ատէմ չըգատըզընը կէօրմիւշ օլատուզունու, եանի էսրարընատան պիր գըսմընա վագըֆ պուլունատուզունու տիւշիւնմէքլէ, սիւքիւթ իթաի. անճագ Զամբանըն եիւդիւնէ պագարագ.

— Բէք էյի, տիւդիւն ինսանինատ սիզի եագանճը չըգարմամ, ֆագաթի սիզ անըն նէզաինատ նէ՞ եաբմագ էֆքեարընատաեըմ.

— Ոօն ժօզէնին ինթիգամընը ալմագ էֆքեարընատաեըմ.

— Նա՞բէլ.

— Ցիւդիւն՝ սիզին իլէ էվլէնմէսինի ժէնն իթմէքլէ.

— Հալէա քէնատի պունու տիւշիւնիւեօ՞ր մու.

— Հէր վագըթատան զիեատէ.

Գօնսէքսիօն՝ իլիքլէրինէ գատար տիթրէտի.

13

Զամբա. - (տէվամէն.) Ցիւդ ըը Եաթօ-Մատի գաթքընըզա էվլէնմէքլիկի հիչ պիր վագըթ ֆիքրինատէն չըգարմամըշ ըըը, հաթթա պու ատէմին պագը հալէրինի հիքմատէեէ ճէսարէթի իտէպիլսէմ, ալչագլըզընըն տերսճէսինի կէօսթէրէպիլէրիմ.

Ցիւդ ըը Եաթօ-Մատի կիպի պիր ատէմին նա՞բէլ ալչագ օլապիլէճէկինի Գօնսէքսիօն տիւշիւնմէքլէ իզհարը թէհայիւը իթաի իսէ տէ, խապհինն եիւգիւնատ էօյլէ պիր սաֆսէրուճա հալ մէվճուտ իտի քի, մէզպուրէնին հայրէթի տահա գիեատէ արթտը.

Զամբա. - Ալլահ աշգընա օլսուն ժատմագէլ, պէնատէնիզի սօնունա գատար տինլէեին.

— Մէօյլեեին.

— Գօնթէս Արթօֆ վէ տիւդ ըը Եաթօ-Մատի, պունատան սէքիզ կիւն էվվէլ, սիզի էյտէ իթմէք իւզրէ պիր թէատիր տիւշիւնմիւշլեր տիր.

— Գօնթէս Արթօ՞ֆ մու.

— Մէօյլէտիկիմ խուսուս՝ ֆէլաքէթատէն էվվէլ տիր.

— Հա՞նկը ֆէլաքէթ.

— Հադգընըզ վար ըըր ժատմազէլ, սիզ տահա տիւն Բարիսէ կէլտինիզ, վուգուաթ իսէ էվվէլճէ վագը օլմուշ ատւր.

— Նէ՞ վագը օլատու.

— Գօնթ հէր չէյի անլատը.

— Նէ՞ճի.

— Գարըսընըն հարէքէթինի, Մ. Բօլան ըը Գլաեէ իլէ գուբատուզու էնթրիգալարը, վէ...

Գոնակբոխն՝պու բելիժելքի բեժալը խելհայիւրլ սինելու։
Ջաժքա։ — Վէ, պիր տաւելլո պուհուրա կելու։
— Տաւելլո՞ մու։
— Եանի գանի՝ քենոխինի ակվիկէն պարլորը ալաբլեճ սկվիր խոքի, պու մուհապէնի սախպասրյա տաւելլո մահելլինաճ ապլընը գայպ խիմի. վէ տաւելլո տա վուդու պուլսաղը։

Գոնակբոխն ալանճ ակկին Պապպարա հապդրնաս հիւանդ կֆքճար խաշըրքէն, պուղարը իշխիմիկինաճ,

— Լաքին պուղար իշխիլվէժ, վէ ահնկիմիլ չկ յիկը սիր, ասաս։

— Տուրուղաղ, տահա պաշդա վուդուխի իշխաճեճք սինիդ։ Ղալիպա սիւդ՝ գանիճա իլ բնք տասի արրար, վէ պու տա խատին սիր, չիղնի սիւդ իլ գանի՝ տաճխա սրբաշ արրար։ Գոնիճա, սիւդ օյան տասխլուդու խճապրնճա, սիդի անընը իլ կվինախրվէր խոմկվէշ սիր, քարին պապդրնրդ նա՞ղլ։

Ջաժքա, պու ապա սկոփու քճասի, վէ Գոնակբոխն տա ասապրը խիւքճնկրնք։

— Ա՞նրա, սկյի ասքաս։

— Պուղնաղն սկքիդ ան կիւն ուսդ տաուկէ, պիր ապչաղ գանի խանճախնաճ պուլղնաղնաղ տա իլճն, գանիճա, պիսնիւք պիր չալա ասրրվիշ վէ նիւպիճնի։ Նիդ ապլա նարքվիշ օյանբաղ նալրնրդճա կելու։ Պճն ա ապա, Մ՝ սիւդ իւն խճնկֆիւս ասասարնրն նանրնասաքի խատակի տասրկսիճնակ օյանդուճնան, վիւքճալէժկլրինի սինկնկապիւթաղ։

— Նէ՞ կնօրիւչիւկը։

— Նփվկլ կժիրակ գանիճա խնրվիճիւրդճկ պիր գօխատդլու խակկվէկաճ օխնւրաս դ, սիւդ իւն իւքի կլինի խատխատաս հալաճ։

— Ակիդիմ, պու ասապաճ ֆիկրրիճնակ պիր խատավվուր ասդաս, ակաս։ Ջիւդ ակ։

— Նէ՞ խատավվուր, սկյի ասքաս։

— Ակնի Խաքանիա ասբկպատակկեանը սբրասրնա կկչիրմկբվէք խատավվուրաս։

— Ջաճկնն պու խատավվուրաս վար խոք, հալդպաս քի պկվիրսին քի մուվաֆֆիգաղ օյանճաղդ։

— Օյ վադրմի տան ֆօգկ ասդ խոք։

— Տօդրաս տաւր։

— Եիժան վկֆաճի խիմիշ օյաւդաս հալակ, խատավվուրաս ասկնսիճնակ հկր չկյ նօյաւնաս հկրկնան խակճկք ապր։

— Խատավվուրաս նկ՞ սիր պադալըմ։

— Բաւսխատաս ակնին ադրտադան վար սրր, վէ պաւնկրատան պիրի՝ գանիճաս դօմչաւտաս տաւր։ Եիժան պաւնաս խատրաֆիրնաս նադպվրշ սրր կիւդ պիր մկքճաւդ խկրճիճդ խոտդ, պաւնատա ատնա, կիւնա ֆամիլկաճա պիր նորատ գահիրկ չդդարրր, վէ Գոնակբոխնաս բկաերի՝ Սալադնարկրատֆկնմիկ օյաւնիժանա հադդրը օյաւդաս կիւդ, ակնին տասխ պաս հադդր հարդ օյաւդաւնաս մկչատնա գօրաւդ։

— Ֆադասի պաս բկք միւնատիգկճդիդ չկյ սիր։

— Ասյա միւնատիգկճդիդ ակչիկ սիր։ պաս պադասկ կկդկկ պիր հճքճաճկ ախշիւնմիւչիւմ սիւր։

«Գոնճկա օկ վադրմի սիւդիւն դուդաղրնա կճիկկրկք, ադան ադատիկ կկօրիւչիւ, ֆադասի օկդատար նամաչակտա իկ քի, հիշ պիր ակօդ իշխաէմկսիմ։ Ադճադ ժահքկմճկօդկրին խոճմանրնտա, սիւդիւն,

— Հճքճաճկն կիւդկկ սիր, չաքին միւչքկի՝ վիճատ օյնճաճան մկքճաւդաս պաւլնադ սրր, ակսիկինի իշխիմսիմ։

— Պաւնատա ատյա միւչքիլսի՞ճ նօդ տաւր։։ ատաքը ախճդ ատան ատտա օյաւնան մկքճաւդալարը նադպադկիր պիր բիմակ պաւրատաւդ։

«Պաւ սրա սիւդ չանր չալարդրնատան, սիկկը հիշ պիր ակօդ իշխաէմկսիմ»։

Գոնակբոխն օկ դատար հկնկճանա սիւչար օյժաւշ խոք բի, ճկվադ վիրկմկսիւ։

Ջաժքա։ Եիժան ժատանադկկ, ևկկր պանա կ[illegible]

օլուր խսէ, տիւգ որ Եաթօ-Մաինին մասքէսինի աչպղեա ալաճաղըմա եէմին իտէրիմ։

Գօնսէքսիօնուն ճէվապ վիրմէեէ վագիթը օլմատը, չիւնքի պէոլէ մէսի իչէրի կիրիպ, Զամբաեա,

— Մ. տիւգ հաղրէթլէրի սիպի պէքլէեօր, տէտի։

Զամբա. — (կէնճ դըզա եավաշ սէտա իլէ.) Եէնի էֆէնտիմ թարաֆընտան Մ. որ Սալանսէրբաեա պիր մէքթուպ կէթիրմիշիմ տիր, ճէվապընը ալըպ կէօթիւրէճէեիմ։

Զամբա ու֊ֆարագաթ իթտի, ֆագաթ տիշարը չըգմադտան էվվէլ, Գօնսէքսիօնուն գուլաղընտան,

— Մա՛ամմաղէլ, սիպի թէքրար կէօրէճէեիմ, տէյի պէեան իլէտի։

. . . . . .

Տիւգ. — (խըզմէթքեարընն թագտիմ իթտիկի մէքթուպու օգուտուգտան սօնրա.) Զա՛մբա, տիմէք չիմտի սէն Մ. որ Եաթօ-Մաինին խըզմէթինտէ պուլունտուեօրսուն։

— Մուվաֆֆաթէն մէօնսիէօ տիւգ, գիրա բէք էյի պիլիրսինիզ քի, էֆէնտիմ, պէն բուհում վէ ճիամիմ իլէ սիպինիմ։

— Սէնի գիեասէթիյլէ սէվմէքտէ օլան պիչարէ տօն ժօզէֆին խաթընըէսի իչին, սանա պագը էյիլիքլէրտէ պուլունաճաղըմ։

Զամբա՝ էլինի կէօզլէրի իւզէրինէ վագ իլէ, սախթէ պիր տամլա եաշը սիլիեօր կիպի կէօրիւնտիւ։

Տիւգ. — Տօղրուսու, էֆէնտիներնէ տիմէք իսթէտիկինի անլաեօրսուն։ Գաւնունլա պէրապէր ճէվապընը եազաճըմտա քէնտինէ կէօթիւր։

Տիւգիւն եազարընը մէքթուպու Զամբա ալտըդտան սօնրա, Սիւրէյն սօղաղընա կիթտի։ Րօզամպօլ՝ քէնտիսինի օրտասա պէքլէեօրտու։ Իչպու մէքթուպ՝ այնի իհթիեաճլէ աչըլըպ, Րօզամպօլ՝ պէր վէճհի աֆֆ օղուտու։

«Ազիզիմ տիւգ,

«Գօնթէս Աբթօֆտան հիչ պիր մէքթուպ ալմատըմ, իհ-

թիմալ որր քի, էկէր պանա մէքթուպ եազմըշ իսէ, հարէքէթիմինէն սօնրա Սալանսէրբաեա վասըլ օլուշ օլաճագ, վէ շիւպհէսիզ թէքրար Բարիսէ կէօնաէրիլէճէք տիր։ Նէ՞ կիպի խըսըմըզդ պաղլարընտան պահս իթտիկինիզի անլամաեօրում, վէ պանա պագը իյդահաթ վէրմէնիզտէ մէճպուռն օլաճաղըմը պէեան իտէրիմ։

«Սիպի պէքլէեօրում, էվիմինէն պիր եէրէ կիթմէեէճէեիմ։

«Տօսթունուզ

«Տիւգ որ Սալանսէրբա

Րօզամպօլ՝ մէքթուպու թէքրար գաբաէրագ, պիր էյիեամ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա,

— Էֆէնտին էլպիսէֆինի կիէճնէմի՞ մի տիր, տէտի։

— Ֆէնտիսինի պրագտըղըմ գէման, բօգ որ չամպըրսընը կիէճնէմիշ իտի։

— Եագըճանէնին վէ սանտըղճանըն անախթարընը նէ՞րէ. տէ սագլար։

— Տիշարը չըգտըղը գէման ալէսսէվիէ բանթալօնուն ճէպինտէ, վէ եավապընը կիյմէգտէն էվվէլտէ թէնէֆֆիւս խանէնէն չըմինէսի իւգէրինտէ պուլունուր։

— Բէք էյի, չիմտի սանա լագըմ օլան թալիմաթը վէրէեիմ։ — Իքի չըգտատան պիրի օլաճագ տըր. եա տիւգ աճէլէթէն Սալանսէրբա օթէլինէ կիտէրէք, խըսըմը միրալայընն մահուտ մուխթիրէսինի պիրլիքտէ կէօթիւրմէնի տիւշինէմէեէճէք տիր, եախօտ օ քեագընը՝ իսպաթ մագամընտա եէտինէ ալաճագ տըր։

— Գապիլ տիր։

— Օ հալտէ սէն անախթարլարը աչըրմալըսըն։ Տիւգ անախթարլարը արաեաճագ, վէ պուլմաէրնճա, քէնտի քէնտիեէ, «Ավտէթիմտէ պուլուրում, եախօտ սանտըղճանըն քիլիսինի գըրարըմ» տէեիպ, մուխթիրէնի պիրլիքտէ ալմագըզըն կիտէճէք տիր։

— Բէք էյի, օ հալտէ՞։

— Օ հալաէ կ'ետէրսէ, սէն մուխթիրէնի մահվ իտէրսին,
— Նա՞սըլ,
— Մասաեը, սանտըղճաեը վէ քեաղըտլարը եադարսըն,
— Եա պանդնօթլա՞ր,
— Անլէրի ճէպինէ սադլարսըն, տիւնեաստա պուլունան պիլճիւմլէ քեաղըտլարըն քիւլիւ այնի ըէնկաէ տէյի՞մ տիր,
— Գէն տէ պունու տիւշիւնիւեօրսուն,
— Պիր եանկըն չըգարըպ, սանտըղճանը աթէչէ աթարսըն,
— Անլասըմ,

. . . . . .

Ցիւղ, ըօպ տը չամպրըսընա սաբըմըշ օլսուղու հալաէ, Թէննէֆֆիւս տաիրէսինէ սապրըսըգըղլա Զամբանըն ավտէթինէ պէքլէտիկի սըրատա, մէրգում մուվասըլէթի իթտի,

Ցիւղ՝ մէքթուպու զարֆըննատան չըգարըպ օգուտու, Անըն օգուտուղու սըրատա, խըզմէթքեար տա չըմինէ իւղէրինէ մէվղու օլան էշեաեը սըրաեա գօյմադլա մէշղուլ օլուեօր կիպի կէօրիւնէրէք, անախթարլարըն տէմէթինի գօյունուն իչինէ աթտը, Լաքին տիւղ, նէ՛ անախթարլարը վէ նէ՛ սանտըղճաեը տիւշիւնմէեէրէք,

— Զա՛մբա, չաբուգ էսվապըմը կիեինտիր, վէ արապամը հազըրլաթ, տէտի,

— Միւսիւ տիւղ, տիշարը՞ մը չըգըեօրսունուգ,

— Եիմտի չըգմազ իսթէրիմ,

Զամբա՝ հավլիեէ նազը օլան թէննէֆֆիւս տաիրէսինին բէնիչիրէսինի աշարագ,

— Մ. տիւգիւն արապասընը հազըրլաեըն, տէյի պաղըրտը,

Գաոէհու չօճուգ կիպի սապրըսըգըղլա աեադտա պէքլէմէքտէ պուլունան տիւղիւ պիր չարեէք սաաթտա կիեինտիրիպ, մէրգուժուն, արապասընա բաքիպէն վէ Սալլանտրէրա օթէլինէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթինատէն օճրա, Զամբա եալընըգ գալընճա,

— Նամուսսու՛ հադգը իչին, պէնի այէթ տէյի գուլլանմազտա օլան չախս՝ բէք գարիպ տիր, Սանտըղճաեը աթէչէ

աթմամը էմր իթտիկի հալաէ, եազ մէվսիմինտէ օլսուղուժուղու, վէ չըմինէնին եօսուն իլէ տօլու օլսուղունու ունուտուեօր, Եօսուն գուրու տուր, վէ կիւզէլճէ եանար Մ. տիւգպու սապահ սիկարա իչիեօրսուս. ճօճրա պիր մէքթուպու մէօհիւրլէտի, եանմըշ պիր քիպրիթի չըմինէէ աթտը, եօսուն թուէթուչսու, վէ աթէչտէ խալըճա, խալըտան մասաեա, մասատան քեաղըտլարա սիրաեէթի իթտի, վէսսէլամ, տէտի,

Օլվադըթի Զամբա՝ սանտըղճաեը աչըպ, արիգ ու ամիգ սրաշտըրտըգտան սօճրա, մահուտ մուխթիրէնի ալըպ չիմինէէ աթտը, վէ օն գատար պանդնօթլարը տա ճէպինէ եէրլէչէիրտի. Ֆադամի թէտավիւլի միւշքիլ օլան տէմիր եօլու սեհիմլէրինի պրագըպ, սանտըղճաեը թէքրար գաբատըգտան սօճրա, անը տախի չըմինէէ աթտը. Մուախաբէն պիր քիպրիթլէ եօսուննա վէ մասաներն իւղէրինէ գօնմուշ, եախօտ պիր սէքէթին ալթընա աթտըմըշ օլան քեաղըտլարա աթէչ վէրտի,

Պունու եաբըպ հալլէթ օտասընատան տիշարը չըգտը, վէ գաբուեու գաբաեարագ, քինտի քէնտիե, — Պիր չարեէքտէն եանկըն վար տէյի պաղըրաճաղըմ, վէ թուումպաճըլարը ճէլպ իտէճէեիմ, չինքի թէքմիլ օթէլին թուէթուչտասը իսթէմէմ. Պունատան գաթինագար օթէլ սիկուրթալը օլսուղունատան, եանկըն սիկուրթատ գումրանիալարընը գաբարտատ իթմէք տէ ճախ տէյիլ տիր, տէտի,

. . . . . .

Մ. տը Եաթօ-Մատ՝ օթէլ Սալլանտրէրաեա մուվասըլէթինատ, տիւգ՝ կիւզէլվէ ֆամիլեա թասվիրլէրի իլէ միւշէյէէն վատ պիր օտատա օթուրմուշ օլսուգ, կէնճ տիւգիւն իչէրի կիրմէսինատ, Խօրանիա ասըլզատէկեաճընա մախսուս պիր վադար ու ադամէթլէ սեաղա գալդըգ սէլամատը, վէ պատէհու պիր իսկէմլէ կէօսթէրէրէք,

— Պուեուրսուն օթուրուն, տէտի,

Մ. տը Եաթօ-Մատ՝ ֆէվգէլատէ միւթէէսիր հալաէ իւ-

տի։ Տիւգ. տը Սալլանտրէրա պու հէեէճանը կէօրմէքլէ, չու եօլտա քէլամա աղազ իլլէտի։

— Միւսիւ տիւգ, պիզգաթ խանէնիզէ կէլմէեիպ տէ, վիզիթանըզը պէքլէտիկիմտէն տօլաեը աֆվընըզը ըէճա իտէրիմ, լաքին գալպիմտէքի եաս, էվապըմըն կէօրիւնիւշիւնտէն տաե հա գիեատէ օլտուղու ճիհէթլէ, հիչ պիր եէրէ կիտէմմէմքտէ ժաագուրում։

— Միւսիւ տիւգ, գաթընըզը կէօրմէեէ կէլմէքլիք՝ պէնիմ վազիֆէմ իտի։

Պու սէօզլէրտէն սօնրա, սէտատա կէլինտիքտէ, Մ. տը Սալլանտրէրա՝

— Սիզ պանա, գօնթէս Արթօֆուն պիր մէքթուպունտան պահս իտիեօրսունուզ, տէյի՞լմի։

— Էվվէթ մօնսիէօ։

— Օ մէքթուպ չիւպհէսիզ Սալլանտրէրաեա վասըլ օլմուշ տուր։

— Զաթէն օրա իչին եազըլմըշ իտի։

— Մուֆարագաթըմտան սօնրա եէթիշմիշ օլաճագ տըր։

— Իհթիմալ տըր։

— Իմտի թէքրար Բարիսէ կէօնտէրիլէճէկի տէրքեար իսէ տէ, սիզ պանա շիմտիտէն միւնտէրիճաթընը պէեան իտէպիլիրսինիզ։

Մ. տը Շաթօ-Մաի՝ ժալիւմիւմիւզ օլան հիքեաեէեի նագլ իթտի քի, պու հիքեաեէ մուճիպինճէ վէ միրալայ տը Շաթօ-Մաինին գավլինճէ, իքի տիւգէրին՝ տօղրուտան տօղրու Սալլանտրէրա սիլսիլէսինտէն նէշէթ իթմիշ օլտուգլարը անլաշըլտըղընտան, Մ. տը Սալլանտրէրա, պու նագլիեէթի թէհայեիւրլէ տինլէտիքտէն սօնրա,

— Լաքին պու բէք ղարիպ շէյ տիր, տէտի։

— Պանա տա էօյլէ ղարիպ կէօրինմիշ տիւր։

— Ատէթա բիւեա կէօրմէքտէ օլտուղումու զանն իտիեօրում։

— Թըպգը պանա տա։

— Մօնսիէօ տիւգ, Ալլահ իթմէեէ քի, սէօզիւնիւզէ պիր տագըգա չիւպհէ իտէեիմ, լաքին շուրասընը բէք էյի անլարընըզ քի...

— Սէօյլէեին էֆէնտիմ։

— Սիզի իղֆալ իթմէմիշ օլտուգլարընա գաթիէն էմի՞նվիսինիզ։

— Ահա՛իպ,

— Խըսըմընըզըն սիզին իլէ էյլէնմէմիշ օլտուգունու պիլի՞ըմիսինիզ։ Պունունլա պէրապէր քէնտի մէքթուպունու օգումաեա ֆէվգէլատէ մէրագ իտիեօրում։

— Մօնսիէօ, պու ադշամ, նիհաեէթի եարընը, զիքր իթտիկիմ իքի մէքթուպու կէթիրմէք իւզրէ Օտէսաեա կէօնտէրմիշ օլտուղում թաթար ավտէթ իտէճէք տիր։ Խըսըմընըն մէքթուպունա կէլինճէ, պուրաեա կէթիրմէք իւզրէ օն տաե գըգա միւսաատէնիզի ըէճա իտէրիմ։

Կէնճ տիւգ աեաղա գալգտը, վէ Մ. տը Սալլանտրէրա գաբուեա գատար մէրդումա կէօնտէրի կիթտի։

Մ. տը Շաթօ-Մաի՝ արապասընա օթուրուպ, սիւրաթլէ խանէսինէ ավտէթ իթտի, վէ էօնաի րահտէ, «Ղարիպ տիր քի, տիւգ պանա ինանմաեօր կիպի կէօրիւնիւեօր, տէտի։

. . . . . .

Ֆիլվագը տիւգ տը Սալլանտրէրա Մ. տը Շաթօ-Մաինին մուֆարագաթընտան սօնրա,

— Տօղրուսու ինանմագ կէլմէեօր. տիւգիւն սէօյլէտիկի նա՞սըլ սաղհ օլապիլիր, զիրա ֆամիլեաճա էվրագըմըզդա վէ պիր թագըմ րիվաեէթլէրիմիզտէ էօյլէ պիր վագըանըն զիքըր պիլէ եօգ տուր։ Լաքին էկեր օ իքի քեաղըտըն վիճուտի վար իսէ... տէտի, վէ պու միւլահազա իւզերինէ պաշընը եօգարը գալտըրարագ,

— Տիմէք օլուր քի, Սալլանտրէրա էօլմէմիշ տիր։ Սալլանտրէրա ասլա էօլմէեէճէք տիր, վէ պու նէճիպ ու ալի իսմասըրլարճա քէնտինին խալիս բարլագըղընը մուհաֆազա իտէ-

ճէք տիր։ Օ հալտէ Գօնսէքսիօն մուԹլադա տիւդ իւէ էվիւնէճէք տիր, տէյի պէեան իյլէտի։

Տիւդ՝ եավաշ սէսլէ պու սէօզլերի իրատ իԹմէքտէ իբէն, գաբու աչըլարադ, Գօնսէքսիօն էչիք իւզերինատէ զահիր օլտու։

Տիւդ.– Իչերի կիր գըզըմ, տէտի, վէ Գօնսէքսիօն քէտերինի կիւլէր եիւզ կէօրսիւկիւնատէ սարսըլտը։

Տիւդ.– (տէվամէն.) Եանըմտա օԹուր գըզըմ, սանա մուհիմմ պիր խապէր, եախօտ պիւեիւք պիր իւմիտ վէրէճէեիմ, տէտի։

Կէնճ գըզ՝ Թէյաճճիւպանէ քէտերինէ պագտը։ Տիւդ՝ մէրգումէեի էլինատէն Թութուպ, եանընտաքի սէտիր իւզերինատէ օԹուրմտու։

Տիւդ.– Գօնսէքսիօն, իչիմէ պէնի կէօրիւեօրսուն ա՛, եիրմի եաչ կէնճէչմիչ կիպի պիր հալտէեիմ։

— Սի՞զ մի էֆէնտի քէտեր։

— Էկէր քէչի օլունան վուգուտաԹ սահիհէչքրսէ... էկէր ալտանմաեօր իսէմ...

— Օյան նէ՞ տիր, էֆէնտի քէտեր։

— Նէսլիմին մահվ օլտուդունու կէօրէրէք, մահդուն վէ միւքէտտեր հալտէ մէզարա կիրէճէք նէրատէ, պէյթի ճէնապը Ալլահ պանա ուզուն էօմիւր իհսան պուեուրմադը, իսմիմէ վարիսլեր զուհուր իԹմիիկինի կէօրմէք պախԹիեարլըղընա նաիլ օլաճաղըմ, վէ պունա տա սիզ վէ...

Գօնսէքսիօն՝ հապըդէյի հալի անլամտաը իսէ տէ, քէտերինին քէնտիսինէ պիր զեվճ իհԹիսաս էԹմիչ օլտուդունու տէրքէտ չէօյլէ ճեվապ վէրտի։

— էֆէնտի քէտեր, Սալլանտըրըա սիլսիլէսինին սօն նէսլի սիզ օլտուդունատուդունուզ կիպի, գատընըա-ըըն տա...

— Եանըլըեօրսուն զըզըմ։

— Զէ՞ն մի եանըլըեօրսում։

Գօնսէքսիօն տիմիրլեմէրէք քէտեր նէ պագտը։

Տիւդ.– ԷվվէԹ, նէյսի Բարիսատ, սիզին վէ պէնիմկիպի Սալլանտըրըա սիլսիլէսինէ մէնսուպ պիր քիմսէ պուլունտուդունու Թահգըգ իմԹիհան։ Օ ատէմ, պիզիմ իւէ օլան գարապէԹինի իսպաԹ իտէպիլիրսէ, սէնին զեվճին օլմազ լազըմ կէլէճէք տիր Գօ՛նսէքսիօն։

— Լաքին էֆէնտի քէտեր...

Տիւդ.– (ասարը աՄիգասընա ֆէվգէլատէ բիտաէէԹի պուլունան ատէմլերէ մախսուս պիր Թավրը ճէպպարանէ իւէ։) Հէր չէյտէն էվվէլ, նէսլիմիզին աէվամընը վէ նամուս ու հայսիեէԹի մուհաֆազա իմԹիհան կէրէք տիր։

Գօնսէքսիօն՝ պաեըլմազ տէրէճէսինատէ զաաֆէԹի հիսս իմԹիհան կիպի, սէսի տախի գըսըլտը։ Աֆնի վազըԹտա պիր աբապանըն քէմալը սիւրաԹլէ հավլիեէ կիրտիկի իշիտիլտի։ Աղ սօնրա նէրտիվէնատէն աեաղ սէալերի իշիտիլիպ, մուախախաբէն պիր խըզմէԹքեար՝ գաբունուն իքի գանատընը աչտը։

Գօնսէքսիօն՝գաբունուն էչիկի իւզերինատէ զահիր օլան չախսը կէօրտիւկիւնատէ, պաշը տէօնմէեէ պաշլատը։ Պու ատէմ՝ տիւդ տը ՇաԹօ-Մաի օլուպ, Մ. տը Սալլանտըրըա՝ իՖԹիխարէն,

— ԻչԹէ, պու զաԹ տըր, տէտի։

Լաքին կէնճ տիւդիւն բէնկի սօկուն օլուպ, հէեէճանը չէտիտ իչինատէ պուլունտուդու՝ բէվիչինատէն անլաչըլըեօրտու։

14

Մ. տը ՇաԹօ-Մաինին ալԹիսԹիւկիւնատէն, տիւդ տը Սալլանտըրըա պիր ֆէլաքէԹ վուդու պուլմուչ օլտուդունու քէչֆէե։

— Միւսիւ տիւդ, ֆէլաքէ՞Թ մի վազը օլտու, տէյի սօրտու։

Տիւք՝ Գօնսէքսիօնու սէլամյատը, վէ անը կէօրմէքլէ, պիւ-թիւն գանը գալպինտէ պէրիքիէօր գանն իթտի։ Մէզպուրէ տէ, բէտէրինին պիր իչարէթի իւզէրինէ, կէնճ տիւք էեա-տէի սէլամ իտէրէք, քէնտիսինտէն պիր գաչ ատըմ ուզագտա օթուրտու։

Մ. տը Շաթօ-Մաի՝ սալօնուն օրթասընտա ատագտա տիւ-սիզ կիպի տուրուպ, Մ. տը Սալլանտէրբա՝ քէլամա աղագ ի-տէրէք,

— Մօնսիէօ տիւք, վուգուի հալ նէ՞ տիր, տէյի սօրտու։

— Մէքթուպ եանմըշ։

— Եանմը՞շ մը։

— Պիր սանտըգճա տէրունինէ գօյմուշ իտիմ, սանտըգ-ճատաքի քեաֆֆէյի էշեա իլէ եանմըշ։

— Մօնսիէօ տիւք, իյգահ իտինիզ։

Մ. տը Շաթօ-Մաի՝ պիր տէրէճէ քէնտինի պուլարագ, շու իյգահաթը վէրտի։

— Խըսըմըմ միրալայ տը Շաթօ-Մաինին մէքթուպու՝ ա-լէսսէվիեէ տէրունինէ ֆօնտօլար գօյտուղում պիր սանտրգճա իչինտէ իտի, Իչպու սանտըգճա, իշ օտամտա, չըմինէնինին եա-գընընտա պիր մտսա իւզէրինտէ օյտուղու հալտէ, պէն աճէ-լէթէն պուրաեա կէլտիմ։ Ավտէթիմտէ, իգամէթկեահըմը, ասքէրլէր վէ թուլումպաճըլար իլէ տօլու պուլտում։ Ամէն իշ օտամտան գունուր իթմիշ օլուպ, պունտա մէվճուտ օլան քեաֆֆէյի էշեա եանմըշ իտի։

— Նիհաեէթ աթէշ սէօնտիւրիւլտի՞ միւ։

— Էվվէթ, լաքին նէ՞ էհէմմիեէթի վար տըր։ քեաշէի թէքմիլ օթէլիմ եանա իտի տէ, խըսըմըմ միրալայըն մուխ-թիրէսի զայ օլմաեա իտի։

Տիւքիւն սէտասընտա հադրդէթ ու սաֆվէթ աչիքեաւ-րէն մէվճուտ օյտուղունտան, Մ. տը Սալլանտրէբա պու պապ-տէ հադրդի քէտէր հիսս իլէ,

— Թէէսսիւֆ իթմէեին ազիզիմ տիւք, խըսըմընըզըն մուխ-թիրէսի՝ պիր ասըլտան պէրու վէֆաթ իթմիշ օլան տէտե-

մին մէքթուպու տէյիլ միր։ քէնտիսի հէյնուզ պէրհաեաթ օյտուղու հալտէ, եազտըղընը թէքրար եազապիլիր։

Տիւք։ (մէսրուրիեէթլէ։) Թէչէքքիւր իտէրիմ էֆէն-տիմ։ պունտան պայղա օն պէշ կիւն մուգատտէմ գօնթէս Արթօֆ թարաֆընտան Օտէսաեա կէօնտէրիլմիշ օլան թաթար տա եագընտա ավտէթ իտէճէք տիր։

Մ. տը Սալլանտրէբա գըզընա պագտը։ պու արա մէր-դումէնին լէհճէսի ֆէվգէլատէ սօյմուշ օլուպ, ֆագաթ բէ-տէրի պու հալի, մէզպուրէնէն, քէնտիսիլլէ եագընտա էվլե-նէճէք օլան պիր ատէմին գարշըսընտա պուլունմատընտա համլ իթտի։ Գատէհու էլինի Մ. տը Շաթօ-Մաիեէ ուզաթարագ,

— Միւսիւ տիւք, պիղիմ կիպի զէվաթ արասընտա թէա-թի օլունան պիր քէլամընը... տէտի։

Կէնճ տիւք։ — (մէրդումուն սէօզիւնիւ քէսէրէք։) Քեաֆֆէյի մուսաատտագ էվրագտան տահա զիեատէ տէեէրէքվար տըր։

— Էվվէթ, սիզ օ իչի մէքթուպու պանա կէթիրին։

Մ. տը Սալլանտրէբա՝ պու սըրտտա, Գօնսէքսիօնուն իւ-չիթմէսինի իսթէմէեօր կիպի սէսինի եավաշլաթարագ,

— Օ հալտէ, էվլատըմ օլաճագսընըզ, տէյի իլավէ իթ-տի, վէ Մ. տը Շաթօ-Մաինին ուգուն միւտաէթ օրտտա գալ-մասընը թէճվիզ իթմէտիկինի անլաթմագ իւզրէ սեաղտա գալգտը։

Կէնճ տիւք տէ սեաղա գալգըգ, սելամ վէրտի, վէ քէն-տիսինէ թահգիրամիզ սուրէթտէ աթֆը նազար իթմէքտէ պուլունան Գօնսէքսիօնուն գարշըսընտա պաշընը էեէրէք, տի-շարը չըգտը։

Շիւպհէսիզ տիւք տը Սալլանտրէբա՝ գըզընըն եանընա եագլաշարագ, մէսէլէեի քէնտիեէ աչաճագ իքէն, պիրտէն պիրէ տիւշէս, պարօնն տը Սէն-Մագսանս իսմինտէ պիր գա-տըն իլէ պիրլիքտէ իչէրի կիրտի։

Պարօնն ղաեէթ լաֆզէն, զէնկինն վէ խայրխահ օլուպ, չօգ տէֆա տիւշէս տը Սալլանտրէբաեը կէօրմէեէ կէլիր իտի։ Իմ-տի մէրդումէնին վիրուտի իւզէրինէ, տիւք մագսէտինէ մու-

վաֆֆագ օլամնատրղընտան, պիր գաչ տագըղ ատան պէրու ագիմէնտիչէ իչինտէ պուլունան Գօնսէբսիօն նէֆէս ալապիլտի։

Պարօնն՝ ոն ժօղէնին վէֆաթընտան ոօլաեը տիւգէ պէեանը թաաղիեէթ իտիպ, Գօնսէբսիօն հագդընտա տախի բէը չօգ թէվէճճիւհիւ վար տըր կիպի կէօրիւնտիւ։ Լաքին մէղպուրէ գաեէթ սօղուգ գան իլէ տուրմագտա օլտուգունտան, միւքեալէմէ տիկէր պիր սուրէթ քէսպ իթտի։ Պիր չարեէք սաաթ գարֆընտա, լաֆզէն գատըն՝ սալօնլարտա չունուն պուտնուն ալէյհինտէ սէօյլէնէն գէմ վէ ֆասըլճըլըգտան, էն եագընտա վուգու պուլմուչ օլան րէզալէթլէրտէն, բրէնս Բ... նին իզտիվաճընտան, մարէչալ Խ.քս...ին ճէննագէ ալայընտան Նաբօլիլի մարքի Ֆ...նին տուէլլօսունտան պահս իթտիկի կիպի, գօնթ Արթօֆուն հիքեաեէսինէ տախը սալօնլարտա իշիտիլէն միւքեալէմաթը տախի գիքը իթտի։ Հաթթա թէէսսուֆանէ վէ միւրահիճէ պիր քէտէր իլէ,

— Էյի խաթըրմա կէլտի, պիլի՞րմիսինիզ, պու պիչարէ գօնթ Արթօֆտա թէճճէննիւն իթտի, տէտի։

Տիւգ.— Նէ՞ սէօյլէօրսունուզ։

Տիւչէս.. Աճա՛յիպ, գօնթ տիվանէ՞մի օլտու։

— Էվվէթ, մատամ, պաղանաճագ տիվանէ օլտու։

— Ֆագաթ նա՞սըլ վէ նէ՞ վագըթ։

— Սէքիզ կիւն ագտէմ, սագսաղըն սաաթ եէտիսինտէ, վէննան օրմանըընտա տուէլլօ իսէճկի էննատէ ագըընը զայպ իթտի։

— Սիւպհա՛ն Ալլահ, քի՞մին իլէ տուէլլօ իթտիկի էննատէ։

— Մ. Բօլան տը Գլաեէ իլէ։

— Մ. Բօլան բի՞մ տիր։

— Ֆէնտի րաքիպի իտի։

Տիւչէս.. (չաշըրարագ.) Գօնթուն րաքիպի՞ մի Մա՛ատամ, Լաթիֆէ՞ մի իտիօրսունուզ։

— Աչիքեարէն անլաշըլըեօր քի, սիզ Խսքանիատան հէնուզ ավտէթ իթտիկինիզ ճիհէթլէ, հիչ պիր չէյտէն խապէրինիզ ՅՕՔ տուր։

Տիւգ.— Էվվէթ, գօնթ Արթօֆուն թէճճէննիւն իթտիկինէն խապէրիմիզ եօգ տուր։

— Ֆիլվագը գօնթէս Արթօֆ, ճիւմլէմիզի հայրէթտէ պրագմըշ օլան օ գատըն՝ նէֆրէթ իտիլէճէք պիր մսկուգ իմիշ։

Տիւգ վէ տիւչէս, հէման ինանմատըգլարընտան, թէաճճիւպ վէ թէհայեիւրի միւպէյհին րէֆը սէտա իթտիլէր։ Լաքին պարօնն՝ իհթիմալքի Գօնսէբսիօնուն օրատա պուլունտուղունու ունուտտարագ, հիրեաեէնի թաֆսիլաթըլյա նագլ իթտիկինտէն, հայրէթլէրինի տահա զիեատէ արթըրտը։ Տահա զիեատէ Մ. տը Սալլանտրէբա մահգուն վէ միւքէտտէր կէօրիւնիւեօրտու։ Մէրգում, պարօննուն մուֆթարագաթ իտէճէկի էննատէ,

— Մատա՛մ, Մ. Արթօֆուն հա՞նկը կիւն թէճճէննիւն իթտիկինի պանա պէեան իտէպիլի՞րմիսինիզ, տէյի սորտու։

— Զրդան բէնչէնապիհ կիւնիւ։

— Պու կիւն տէ բէնչէնապիհ օլտուգու հալտէ, տիմէք սէքիզ կիւն տուր. պու իտէ զարիպ չէյ տիր։

Պարօնն կիհթիրտէն սօնրա Գօնսէբսիօն տիւգէ,

— Եֆէնտի բէտէր, գօնթէս Արթօֆուն Սալլանտրէբատա սիզե մէբթուպ եազտըղընը Մ. տը Շաթօ-Մաի սէօյլէ՞մէտի մի, տէտի։

Տիւգ, գըզընըն, պու խուսուսու նասըլ պիլսիկինի տիւշիւնմէեէրէք։

— Էվվէթ, ֆագաթ գըզըմ, պու սիւալտէն մագսատ նէ՞ տիր, տէյի սորտու։

— Զիւնքի պու իշտէ զաեէթ զարիպ պէր հալ վար տըր։

— Նէ՞ կիպի։

— Իհթիմալ քի գօնթէս Արթօֆ Մ. տը Շաթօ-Մաի հագդընտա սիզե պահս իթմէէք իւզրէ եազտըղը մէբթուպունու չըգան բէնչէնապիհտէն էվվէլ եազմըշ տըր, իմտի պու մէքթուպ գալէմէ ալընալը աչ ալլահ սօգուգ կիւն օլուպ, պիզ իսէ պէշ կիւնտէն պէրու Սալլանտրէբատան հարէքէթ իթմէքիզ

տիր։ Շու հալտէ նասը՞ղ օլուր քի պու մէքթուպ չիմտիեէ տէկին ալընամազ։

Ցիւդ սարսըլըը, վէ պու միւթալէա՝ քէնտի էֆքեարընա օղ տէրէճէ մութապըդ իտի քի, Գօնսէքսիօնա, պու շէյլէրի նա՞սըղ պիլմէքտէ օլտուղունու սիւաղ իթմէկի տիւշիւնմէտի։

Ցիւդ.– Ֆիլվագը պու բէք զարիպ շէյ տիր։

Գօնսէքսիօն.– Պունտան տահա զիեատե զարիպի՝ պիր ազ էվվէղ պուրատա պուլունան տիւֆիւն պիր քեաղըտ կէթիրմէք իւզրէ խանէսինէ կիթմիշ օլտուղու հալտէ, խանէսինին պիր գըսմընըն օ քեաղըտ իլէ եանմըշ օլմասը քէյֆիեէթի տիր։

Պու տէֆա Մ. տը Սալլանտրէրա՝ գալպինէ պիր խանչէր սաբլանմըշճասընա միւթէէսսիր օլտու, վէ Գօնսէքսիօն՝ օտատան տիշարը չըղմազ իւզրէ աեաղա գալգարազ։

— Պունտան պաշգա էֆէնտի բէտէր, չուրաեը տա թահթը նազարա ալըն քի, էկէր գօնթէս Արթօֆ՝ սահիհէն ախլէագը պօղուգ պիր գատըն իսէ, իչար իտէճէկի սիլսիլէ վէ խըսըմլըգ միւնասէպաթը տա, ֆազիլէթի կիպի սախթէ օլապիլիր։

Գօնսէքսիօնուն՝իչպու սօն սէօզլէրի իլէ տիւգ տը Սալլանտրէրա պիւտպիւթիւն տիւշարը եէիս օլտու։

«. . . . . .

Պիր սահթ սօնրա Գօնսէքսիօնուն արապ խըզմէթճիսի՝ ժարքի տը Եամրիեէ խթիապէն պիր թէղքիրէ եազտը։ Րօգամպօլ՝ Պուա-տը-Պուլօնեբուան ավանթինտէ, մէղքիւր թէղքիրէեի աչըպ, աթխտէքի ճիւմլէլէրի օգուտու։

«Ցօսթում,

«Պու ագշամ հէր հալտէ կելինիզ, եէնիտէն պիւեիւք պիր մուհաթապա պիզի թէհտիտ իտիեօր։ Եալանճը պիր քիմսէ, բէտէրլիմին էմնիեէթինի գազանմաեա, վէ տամարլարընտա Սալլանտրէրա գանը ճէվէլան իթտիկինի գանտըրմաեա չալըշըեօր։

«Էկէր կելմէզսէնիզ, էկէր պանա նասիհաթ վերմէզսէնիզ, վէ պէնի իլթիգամ իլմէզսէնիզ բէտէրիմ, ասլընըն պաթըլ իթիգատլարընա գաբըլարազ, պիլա իղթիրապը գալպ պէնի ֆէտա իտէպիլիր պիր ատէմ տիր։

«Կելինիզ, հէր հալտէ կելինիզ։

«ԳՕՆՍԷՔՍԻՕՆ»

Րօգամպօլ՝ իչպու թէղքիրէեի սրը Վիլիամա օգուտուգտան սօնրա,

— Ղալիպա Զամբա վազիֆէսինի միւքէմմէլէն իճրա իթմիշ տիր բի, Գօնսէքսիօն՝ Եաթօ-Մ'աինին պիր այազ վէ պաեաղը ատէմ օլտուղունա գանմըշ տըր, տէտի։

Ֆէօր՝ գալէմինի էլինէ ալարազ թաչըն իւզէրինէ պազը թալիմաթընը եազտը, վէ Րօգամպօլ՝ թալիմաթը մէղքիւրէեի պիր դաչ քէրրէ օգուտուգտան սօնրա,

— Անլամաեօրում, ֆագաթ մատէմ՛քի պիլա իթիրազ էմրէրինի իճրաեէ ալըշմըշ իսէմ, պու տէֆա տախի իթաաթ իտէճէեիմ, տէտի։

Սըր Վիլիամս կիւլիւմսէտի, վէ ժարքի տէ, գըզգարընտաշընըն նէզտինէ կիտէրէք ագշամ թաամընը պէրիլքտէ իթտի։

Եարը կիճէ էանալէրինտէ ժարքի՝ Գօնսէքսիօնուն նէզտինէ կիթտի, վէ պու տէֆա մէրգուման, մուհագագ օլան մուխաթարա գարշըսընտա ճէսարէթ քէսպ իթմիշ կիպի պուլտու, կէնճ գըզ՝ մէրգուման գարշըլաեարազ,

— Կելինիզ, կելինիզ, վէ պագրընըզ տիւնեատա նէ ալչագլար վար տըր, տէտի։

Րօգամպօլ.– (թէաճճիւպլէ.) Ալչագլա՞ր մը։

— Էվվէթ, ալչագլար։

— Լաքին... իսիմլէրի։

— Պունլար՝ պիրի գատըն, տիկէրի էրքէք օլարազ իքի քիշի տիր։

— Գատըն քի՞մ տիր։

— Գօնթէս Արթօֆ տուր։

Գօնսէբսիօն, շիւպհէսիզ մարքինին՝ «Ա՛հ, օ մախլուգուն իսմինի աղգընդրա ալմաերն» տիեէճէկինի մէմուլ իթմէքտէ իքէն, Բօգամպօլ, մուղաիրի օլարագ, — Սի՞զ տէ մի օ գատընը իթհամ իտիեօրսունուզ, վէ միւթթէհիմ օլտուղունա ինանընեօրսունուզ· պիչարէ գատը՞ն... տէյի ճէվապ վէրտի,

— Աճա՛լիպ, սիզ ինա՞նմաեօրմուսունուզ, շիւպհէ՞ մի իտիեօրսունուզ,

— Էվվէթ, պէն՝ ալէմին չօգ տէֆա հադգսըզ օլտուղունա վէ պազը տէֆա պիր պիկիւնահը հիւքմ իթտիկինէ ինանընըրմ· Լաքին պու իֆատէմին իսպաթընը սիզէ իրաեէ իտէմէեէճէկիմտէն, սիզ այլագ սըֆաթընա լաերդ կէօրիւլէն չախսըն իսմինի պիլտիրինիզ,

— Օ ատէմտէ, տիւգ տը Եաթօ Մաի տիր,

Մարբի· — (սախթէ պիր թէճաճիւպ հալի կէօսթէրէրէք·) 0° մու, տի՞գ մի՞,

— Էվվէթ, տիւգ տը Եաթօ-Մաի,

— Գօ՛նսէբսիօն, սիզ տիւշիւնմէեէրէք պու սէօզիւ սէօյլեեօրսունուզ· Տիւգ թէմամիյլե ասըլզատէ պիր քիմսէ տիր, Ասալէթիյլե մաարուֆ տուր,

Բօգամպօլ՝ շիւպհէսիզ սըր Վիլիամսընն էմրի մուճիպինճէ Եաթօ-Մաի հադգընտա պիր թագըմ մէտհուսէնաէրտէ պուլունաճագ իքէն, Գօնսէբսիօն՝ ամիրճէ պիր թամր իլէ մէրգումուն սէօզիւնիւ քէստի, վէ պատէհու իֆատէեէ ագաղ իտէրէք,

— Լադըրտըմ քէմէեէրէք սօնունա գատար պէնի տինլէմէկէ սէօզ վէրի՞նօրմուսունուզ, տէտի,

— Բէք էյի, սէօյլէեին,

Օլվադըթ Գօնսէբսիօն, Բօգամպօլա, անըն քէնտինտէն տահա գիեատէ պիլտիկի չէյլէրի, Եանի տիւգ տը Եաթօ-Մաինին սիլսիլէսի հիւքեաեէմնի, վէ պու հիքեաեէնին, — քէնտի գիւիւմունճէ, գօնմէս Արթօֆ թարաֆընտան ույտուրումուշ օլտուղունու վէ մէզպուրէ թարաֆընտան պիր մէքթուպ եազըլմըշ իսէ տէ, տիւգ տը Սալվանտէրբանըն էշպու

մէքթուպու ախզ իթմէմիշ իտուկինի, վէ միրալայ տը Եաթօ-Մաինին պիր մուխթիրէսի մէվճուտ իքէն, պունուն օ սապահը եանմըշ օլտուղունու նագլու պէեան իթտի· Մէրգումէ, Զամբա հադգընտա հիչ պիր քելիմէ իրտատ իթմէքսիզին, նագլիեէթինի պուրտաճըգտա քէսէրէք, մուտահիպինին եիւզիւնէ պագտը·

Բօգամպօլ՝ իշպու հիքեաեէնի գաեէթ տիգգաթլէ տինլեեօր կիպի կէօրիւնիւպ, եիւզիւնտէ կեահ թէճաճիւպ, կեահ հայրէթ վէ կեահ քէտէր հալլերի միւշահէտէ օլունտու, վէ խիթամընտա,

— Գու հիքեաեէտէն պէնճէ անլայըլան շէյ տուր քի, Մ· տը Եաթօ·Մաի գաթէն տէսթի իգտիվաճընըզը իսթիհսալէ գաեէթ լաերդ իքէն, պու տէֆա իշպու խուսուստա ինքեար օլունմազ վէ մուգատտէս պիր հադգ գազանըշ տըր, տէտի,

— Տիմէք սիզ պու մասալա ինանընեօրսունուզ,

— Վա՛յ, պու մասա՞լմը տըր,

— Էվվէթ, տինլէեինիզ, կէօրիւրսիւնիւզ,

Օլվադըթ Գօնսէբսիօն օ սապահ Զամբա իլէ կէօրիւշմիւկիւնիւ հիքեաեէ իթտի, վէ Բօգամպօլտա քէմալը տիգգաթլէ տինլէտի,

Գօնսէբսիօն եինէ, Բօգամպօլուն հիտտէթամիզ պիր թավրու լիսան գուլլանաճաղընը մէմուլ իթմէքտէ իքէն, պու տէֆա սախի եանըլտը, չիւնքի Բօգամպօլ մահգումիեէթ վէ սիւքիւնէթլէ,

— Զամբա քիմտիր, պիր խըզմէթքեար, տէյի՞լմի, Տիւգ քի՞մտիր, պիր ասըլզատէ, տէյի՞լմի, Խըզմէթքեար տախի տօղրու սէօյլեեէպիլիր, ֆագաթ մատմազէլ, պէն տէ պիր ասըլզատէեիմ, վէ ասըլզատէ պիր քիմսէեի եալանճը զանն իթմէզտէն էվվէլ, պիր խըզմէթքեարըն չահատէթինտէն տահա գիեատէ միւթէպէր չահատէթէ իհթիեաճ պուլունտուգունու իթիրաֆ իտէրիմ, տէտի,

Գօնսէբսիօն սապտըտը, վէ տէհզէթլէ Բօգամպօլա աթֆը նազար իտէրէք,

— Ֆագաթ հէբ պունլար սահիհ օլապիլիր, տէյի՞լմի, տէտի։

— Էվվէթ։

— Լաքին էկէր եալա՞ն իսէ... էկէր տիւգ եալանճը՞ իսէ...

— Մասքէսինի աչաղրեա ալաճաղըմ։

Գօնսէբսիօն կէօզլէրինի էնտիրիպ, հէեէճանընտան նաչի տիթրէմէքտէ օլան սէտասըյլա,

— Ֆագաթ էկէր խըզմէթքեար եալան սէօյլէմի՞չ խսէ... տէտի։

Րօգամպօլ՝ էլինի ալնը իւզէրինէ վազ իտիպ, ազիմ պիր ղայրէթ իպրազ իտիեօր կիպի կէօրիւնտիւքտէն սօնրա,

— Պէնի տինլէեին Գօնսէբսիօն էկէր տիւգիւն իֆատաթը տօղրու իսէ, տէսթի իզտիվաճընըզա լաեըգ օլտուղու թէպէյեւն իտեր, վէ պինապէրին բէտէրինիզէ իթաաթ իթմէք լազըմ կէլիր, տէտի։

Կէնճ գըզ ըէֆը սէտա իլէ, եիւգիւնիւ էլլերի տէրուննինտէ կիզլէտիքտէն սօնրա, հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամաեա պաշլատը։

Օլվագըթ սախթէ մարքի՝ մէրգումէնին եանընա եագլաշարագ ալնընտան էօբտիւ, վէ եավաշ սէտա իլէ,

— Ալլահա ըսմարլատըգ... եարըն թէքրար կէլիրիմ վէ պէլքի սիզէ, հագրգէթի հալի անլամագ թէտպիրինի պէեան իտէրիմ... հաթթա օ հագրգէթ՝ վէֆաթըմըն իլամը տախի օլսա, անըն զահիրէ չըգմասընը իսթէրիմ, տէտի։

Մէրգումՙ պիր ահ իտէրէք վէ Գօնսէբսիօնու քէտէրի ազիմ իշինտէ պրագարագ, տիշարը չըգտը։

15

Վանթիւր՝ բօսթախանէ միւտիրի Միւրիլօեու պօղտուգտան, վէ վէֆաթընը սուի գաստա համը իթտիրմէք իւզրէ աստըգտան սօնրա ֆիրար իտիպ, պիր սէյրանկեահտան ավտէթ իտէն քիմսէ կիպի ֆիլմուրսուզճա եիւրիւեէրէք, եաեա հուտուտա վասըլ օլտուղունտա, կիւնէչին իլք բէրթէվլէրի, Բիրէնէ տաղլարընըն նիհաեէթ սինօրու օլան վէ Ֆրանսա իլէ Իսքանիաեը եէկտիկէրինտէն աեըրան մահէլլի թէնվիրէ պաշլամըշ իտի։

Մէրգումՙ հէնտեեի կէչտի, վէ Ֆրանսա թօքրաղընտա պիր թաշ իւզէրինէ օթուրուպ, քէնտի քէնտիեէ,

— Մատեմ՛քի Մ. ժօնաթա նամընա ժունթազամ պիր բասօրթու վար տը, թէլաշ իթմէեէրէք եօլուժա տեվամ իտէպիլիրիմ, տէյի տիւշիւնտիւ։

Վանթիւրլիւն կիեէինժիշ օլտուղու էվապ՝ գալըն վէ եաեա եօլճուլուգա միւսաիտ օվատըղընտան, բօսթա արապասընա պէքլէմէք իւզրէ, եարըմ սաաթլըգ ուզագտա պուլունան պիր խանա կիթտի։

Իչպու խան՝ երքէք վէ գատըն իքի նամուսլու տաղլընըն թահթը իտարէսինտէ օլուպ, գատըն՝ եվ իչլէրիյլէ վէ եօլճուլարա եէեէչճէք վէ իչէճէք վիրմէքլէ, երքէք տէ կիւնտիւզլէրի գիրաաթ վէ կիճէլէրի կէօմրիւք գաչագճըլըգյա մէշղուլ օլուրլար իտի։

Բիրէնէ տաղլարընըն իքի ճիհէթինտէ կէօմրիւք գաչագճըլըգը՝ կհալինին ատի սընըգիլարը արասընտա միւթէպէր պիր սէնաաթ օլուպ, գաչագճըլարը պէյքի Օբէրա Գօմիք թէատրօսունտան գիեատե սէվէրլէր, պիր էվին երքէեի պիր գաչագ

ճրեա քէնտի դարապինասըն վէրտիկի կիպի, գարըսը տա անը գարեօլասըն ալթընտա կիզլէր, վէ էկէր եօլունու ղայպ իտէրսէ, չօճուգլարը գյաղուզլուգ իտէրլէր։ Թապիի տիր քի, կէօմրիւք մէմուրու օրալար էհալիսինտէն Թահգիր իտիլիպ, էկէր պիր մէմուր պիր գաչագճըեը գօվալար իսէ, եօլունու ղայպ իթտիրմէկէ չալըշըրլար, վէ էկէր կիճէ վադթը մէճրուհ, վէ գան իլէ միւլէմմա վէ եարը էօլիւ օլարագ կէլիպ պիր էվին գաբուլսունու չալար իսէ, ույգուտա կէօրիւնէրէք, գաբուլու աչմազլար։

Ֆրանսըզ վէ Իսբանեօլ լիսանլարընտա այնի ֆէնասահաթլա Թէքէլլիւմ իտէն հօճա Վանթիւր՝ էհալիեի մէրգումէնին պու ախլագ ու ատաթընը պիլտիկի ճիհէթլէ, իչար իթտիկիմիզ խանըն գաբուլսունու չալտը, վէ օրատա քէնտիսինի գաչագճը կիպի կէօսթէրմէքլէ, հիւսնի գապուլիեէթ պուլտու, վէ գարնընը տօեուրտուգտան սօնրա, բօսթա արապասընա պէքլէտի։ Արապանըն ժուվասըլէթինտէ, մէրգում՝

— Արապաճը, պօչ եէրինիզ վա՞ր մը տըր, տէյի սօրտու։

— Եանընմտա պօչ պիր եէր վար տըր, տէյի արապաճը ճէվապ վէրտի։

Վանթիւր՝ չիչման վիճուտու օյմասընա բաղմէն, չեվիքլիքլէ արապաճընըն եանընա չըգըպ օթուրտու։ Արապա տէրունինտէ պիր իհթիեար Իսբանեօլ տախի պուլունմագտա իտի։

Էննաի բահտէ Վանթիւր, արապաճըեա,

— Իսբանիաճա բօլիթիգաեա միւթէալլիգ եէնի պիր խապէր վա՞ր մը տըր, տէյի սօրտու։

— Պէնիմ օ եօլտա իչլէրտէն խապէրիմ եօգ տուր, անճագ ազ էվվէլ ասլըը պիր ատէմ կէօրտիւք։

— Նէ՞։

— Ասլըը պիր ատէմ կէօրտիւք, տէյի արապաճը Թէքրարլատը։

— Եօլտա՞ մը։

— Խայր, խանէսինտէ։

— Էվի նէ՞րէտէ տիր։

— Գօրթատա։

— Գօրթաեը պէլիրիմ, չըգան սէնէ պաչ բաբասըն խաննէսինտէ Թաամ իթտիմ։

— Էյի պիր բահիպ տիր։

— Մէմուլ իտէրիմ քի, ասլըան օ տէյիլ տիր։

— Խայր։

— Գօրթանըն էհալիսինի Թանըրըմ. ասլըանըն իամինի պիլի՞եօրմուսունուզ։

— Բօսթախանէ միւտիրի իտի։

— Սիւպհան Ալլա՛հ, ժամպ-տը-Գուա՞մը։

— Թա քէնտիսի։

— Քէնտիսինի ասմը՞չ մը։

— Էվվէլթ, պու կիճէ։

— Էօյլէ պիր նամուսլու քիմսէ՛... Ֆագաթ սիզ պունա էմի՞նմիսինիզ։

— Էմինիմ, չիւնքի կէօգիւմ իլէ կէօրտիւմ։

— Ֆագաթ նի՞չին ասմըչ։

— Քէտերինտէն նաչի օլմալը։

— Քի՞մ պիլիր, պէլքի տէ ասմըչլար տըր։

— Մէմուլ իթմէմ, էկէր ասմըչ օլսալար, մալքնի չալարլարտը, հալպու քի չէքմէճէսի ագչէ իլէ տօլու տուր։

Վանթիւր.. (Փիքրինտէն.) Իչ մէյտանա չըգմազտան, պէն Պաեօնա վասըլ օլուրում։

Մէրգում, գիեատէսկյէ Թանըրըղընը պէեան խյէտիկի ժամպ-տը-Պուանըն տիւչար օլտուղու հալտէն տօլաեը իգհարը Թէէասիւքլէ, եօլունա տէվամ իթտի։

Պիր գաչ սաաթ սօնրա բօսթա արապասը Պաեօնա վասըլ օլտու։ Վանթիւր օրատա պիր Թապագ չօրպա իչիպ, Բարիսէ միւթէվէճճիհէն եօլունա տէվամլէ, իւչ կիւն սօնրա կիճէ վագթը չէհրլի մէզքիւրէ վասըլ օլտու։ Անճագ էթմամբտա բօսթա արապասընը Թէրքլէ, քիրալատըղը տիկէր պիր արապա իլէ իվրի հուատուտունա մուվասըլէթ իթտի։ Մէրգում, պու եօլճուլուղու էսնասընտա չու եօլտա տիւչիւնտիւ։

— Բօգամպօյա պիր կիւն էրքէն եախօտ կէճ կէլմէեի վատ իթմէմիշիմտիր, վէ ժատէմ-քի եօլճուլուղում սիւրաթլէ վուգու պուլմուշ տուր, եարընա գատար տիւշիւնմէկեէ վադ-թըմ վար սըր։ Պունտան պաշգա պէնի թէյլէֆ իթտիրիպ, մահուտ մէքթուպու պէտէյիդ էլիմտէն ալմադ իւզրէ, էվիմին էթրաֆընտա պաղըլարընը մէմուր իթմէկէ սըր Վիլիամս միւգթէտիր օլտուղունտան, էվիմէ կիթմէքլիկիմ քեարը ա-գըլ տէյիլ տիր։

Վանթիւրիւն պու միւլահազասը հադդսըդ տէյիլ իտի։ Մէրդումուն իքինճի միւլահազասը տա չունտան իպարէթ իտի։

— Եէտի կիւն մուգատտէմ պանա իհալէ օլունան մէ-մուրիեէթի գապուլ իտիշիմ խաեըրըը օլտու։ Օն բարամ պի-լէ եօգ իտի։ պէշ պին ֆրանգլըգ պիր իշ իսէ, րէտտ օլու-նաճագ իշլէրտէն տէյիլ տիր։ Լաքին մէքթուպու հավի օլան թօրպատա եիրմի պին ֆրանգ պուլաճաղընը նէ՛ սըր Վիլիամս նէ՛ Բօգամպօլ քէշֆ իթմէմիշլէր իտի։ Եիրմի պին ֆրանգ էյի պիր ագչէ տիր։ պունունլա պէն իչիմի սըրաեա գօեա-պիլիրիմ։ Իչտի մէքթուպու եարընա գատար սագլամալընըմ։

Պատէհու Վանթիւր՝հուտուտտա պիր խանա էնիպ, թաամ իթտի, վէ եիրմի պին ֆրանգընը էճնիեէթ ալընա ալմադ իւզրէ, թաամընտան սօնրա, խանտան տիշարը չըգտը։ Քէն-տի քէնտիսէ տէ,

— Իգամէթկեահրմ Ֆիքար խաթտունուն խանէսինտէն խայ-լի ուզագ տըր։ Պիչարէ՝ բաչավրաճըլըգա պաշլաեալըտան պէ-րու, Շամօ-Րուժուն էնսէսինտէ Գիւեանգուրտա իգամէթ իտիեօր։ Սաաթ հիսապըյլա Վիլէթտէն պիր արապա թուս-թուպ, անըն խանէսինէ կիտէրիմ։ Ֆիքար խաթտուն էյի պիր գատըն տըր, վէ քէնտիսինի զարուրէթ իչինտէ պրագտասըն-տան պէրու Բօգամպօլու սէվմէզ, տէտի։

Վանթիւր՝ արապա իլէ խայլի մէսաֆէ կիտիպ, էվէ եագ-լաշաբղընտա արապատան էնտի, վէ արապաճըը եօլա գօ-եուպ, քէնտիսի եաեա օլարագ պիր թագըմ էսկի պինալարա տօղրու իլէրլէտի։ Ֆիքարըն իգամէթկեահը՝եալընըզ ալթ գաթ

օտասընտան իպարէթ պիր նէվ գուլիպէ օլուպ, պունուն իւա-թ գաթը՝ հայվանաթ պէսէեիճիսի օլան պիր ատէմէ ահտ սա-ժան անպարը իտի։

Սաաթ օն բատտէլերինտէ Վանթիւր վասըլ օլտու։ Բէն-չիրէնին եաղը ճամլարը վէ գաբունուն արալըգլարը արա-սընտան պիր ըշըգ կէօրիւնիւեօրտու։

Վանթիւր։ (քէնտի քէնտիսէ։) Իհթիեար էվինտէ օլ-մալը, տէեիպ, գաբուեու չալտը։

Իչէրտէն զահիճ պիր սէս՝

— Անախթար՝ գաբունուն իգէրինտէ տիր, տէյի ճէվապ վէրտի։

Վանթիւր անախթարը չէվիրիպ իչէրի կիրտի։ Տէրուշը օտատա էչեա օլարագ պիր էսկի մասա, իքի գըրըգ իսկէմլէ վէ պիր նէվ եաթագ մէվճուտ օլուպ, եաթագտա Ֆիքար խա-թտուն եաթմըշ իտի։ Էկէր Վանթիւր, իչ կիւն էվվէլ, մէր-գումէ իլէ Բօգամպօլ արասընտա Բասի քէօքրիւսիւնիւն ալ-թընտա ճէրէեան իթմիչ օլան ահվալի կէօրմիւշ օլսա իտի, չիմտի պու իհթիեար գարընըն պէրհաեաթ օլմասընտան տօ-լաեը թէաճճիւպ իտէճէկի տէրքեար իտի։

Լաքին Վանթիւրիւն հիչ պիր չէյտէն խապէրի օլմատըղը ճիհէթլէլէ,

— Նէ՞ օ վալիտէ, խաեթա՞մըսըն, տէյի սօրտու։

— Լօյտիւմտէ թէքքրար կէլտիմ, տէյի մէրգումէ զահիճ պիր սէտա իլէ ճէվապ վէրտի։

— Լաթիֆէ՞ մի իտիեօրսուն։

— Խայր, իքի սաաթ գատար էօլիւ գալտըմ. ինանմազ-սան, հայտուտ Բօգամպօլա սօր։

Վանթիւր։ (պաչտան աեաղա գատար սարսըլարագ։) Բօգամպօ՞ղմու։

— Էվվէթ, օ պէնի պօղտու։

— Պօղտո՞ղ մու։

— Սօնրա տա Ան չաեընա աֆտը։

— Խուտա ալիմ, սէն ագլընը դայպ իթմիչսին վալիտէ։

— Էվվէթ, պիր արա ադլըմը տա ղայպ իթտիմ, ֆագաթ շիմտի պուլտում։

— Տիմէք Բօգամպօլու կէօրտիւն։

— Բարմագլարըյլա պօղազըմը գուվվէթլիճէ սըգտըղընը հիսա իթտիմ։

— Լաքին նէ՞րէտե վէ նէ՞ վագըթ օլտու։

— Իչ կիւն էվվէլ, Բասի քէօբրիւսիւ ալթընտա։

Ֆիքար խաթուն՝ օգուեանլարըմզդա մալում օլան ահվալի վանթիւրէ նագլ իթտիքտէն սօնրա, սէօզիւնէ շու հօլտա նէթիճէ վէրտի։

— Օ ճանվէր պօղազըմը սըգտըգտան սօնրա, պէն ադլըմը ղայպ իմտիմ, վէ շիւպհէսիզ խապիս պէնի էօլմիւշ զանն իտէրէք, վիճուտիմի սուեա աթտը։ Համտ օլսուն օրալարտա պիր գաբըգ պուլունտուղունտան, անըն սաեէսինտէ գուրթուլտում։

— Ումեուն ալթընա նա՞սըլ կիթմէտին։

— Էվվէլ էվիրտէ ֆիսթանըմ պունա մանի օլտու, վէ սօղուդ սու տա ադլըմը պաշըմա կէթիրտիկինտէն, իսթիմտատ իթտիմ։ Գաբըգ ուզագտա օլմատըղընտան, պիր ատմեիւզէրէք պանա կէլտի, վէ պէնի գուրթարտը։

— Իդ պալին եավէր իմիշ։

— Պիր էյէտմ աէրսէվէնտիկիմտէն, նէրէտէ պուլունտուղում պիլմէէօրտում։

— Սօնրա քէնտինի պուլտուղունտա, Բօգամպօլու էլէ վէրտի՞ն մի։

— Օ դատար ահմագ տէյիլիմ։

— Տիմէք օ հայտուտու էլան սէվիճօրսուն։

— Ա՛սլա։

— Էօյլէ իսէ։

— Բօգամպօլ, պէնի, եանի ազիզ վալիտէսինի թէլէֆ իթմէք իսթէմէսիյլէ, պէնտէն դօրդտուղունու անլաթմըշ տըր։

— Տօղրու տուր։

— Էկէր պէնտէն գօրդուճօր իսէ, տիմէք քէնտինէ ֆէնալըգ իտէպիլիրիմ։ իմտի պու ճիհէթին իճապընա պագա պիլիրսի։

— Բէք կյի, դաեըգտաքի ատէմլէրէ նէ՞ սէօյլէտին։

— Զարուրէթ սէպէպիյլէ թէլէֆի նէֆս իթմէք իսթէտիկիմի անլաթտըմ։ Ինլար տա աբալարընտա ալթը ֆրանգ թօքլաեըպ պանա վէրտիլէր։

— Տօղրուճա պուրաեա՞մը ավտէթ իթտին։

— Էվվէթ, սիրիքլէնէ սիրիքլէնէ կէլտիմ, վէ տէրհալ եաթագա եաթտըմ, էլան տա եաթագտաեըմ։ Ֆագաթ տիշարը չըգտըղըմ հալտէ...

— Նէ՞ եաբաճագտըն։

— Օ հայտուտ Բօգամպօլու պուլուպ, ղարէդիմի ալաճաղըմ։

Վանթիւր.. (տիւշիւնէրէք.) վա՛լիտէ, Բօգամպօլ սանա սըր Վիլիամսըն վէֆաթ իթմիշ օլտուղունու սէօյլէտի՞ մի։

— Էվվէթ։

— Էմի՞ նմիսին։

— Գէն զանն իտէրիմ քի, օ հայլազ սէրպէսթ օլուպ, քտի հիսապընա իշ կէօրիւեօր։

— Ա՛հ, էկէր պունա էմին օլսամ... պէն Բօգամպօլտը-ղէ գօրդմամ։

Վանթիւր՝ պու սօն սէօզիւ քէնտի քէնտիեէ իրատ իտի՛ւ-նը պատէհու պիր միւտտէթ սիւքիւթտէն սօնրա,

— Վա՛լիտէ, օն բարամ օլմատըղը իչին պէնի իգամէթ՝ կեահրմոան թարտ իթտիլէր։ շու քէօչէտէ եաթմամա միւսաաեէ իտէ՞րմիսին, տէտի։

— Բէք էյի, եաթ օղլում։

— Թէչէքքիւր իտէրիմ, վալիտէ, սէն էյի պիր խաթունսուն։

Վանթիւր՝ օրատա պուլունան պիր սամանլըգ իւղէրինէ սէրիլիպ, քէնտի քէնտիեէ շու սէօզլէրի սէօյլէտի։

— Սըր Վիլիամտան գօրդմագտա օլտուղում տէրքեար տըր, յաբին Բօգամպօլտան գօրդմամ։ Էկէր սըր Վիլիամսըն վէֆաթ իթմիշ օլտուղունա էմին օլսա իտիմ, Բօգամպօլուն թէհսիլտէրինի իշ եէրինէ գօյմագ իտիմ։ Ֆագաթ սըր Վի-

լիամ պէր հաեաթ տա օլսա, Ինկիլթէրրանըն պիր թարաֆը-նա կլուէպիլիրիմ, վէ ժատէմքի Բօգամպօլ՝ տիւգ տը Սալ-լանտրէրաեա եազըլմըշ օլան մէքթուպ իչին պանա պէշ պին ֆրանգ միւքեաֆաթ վատ իտիեօր իսէ, տիմէք պու մէքթու-պուն տէեէրի վար տըր։ Իչթէ պուրասը տիւչինիւլէճէք պիր նօգթա տըր։

Վանթիւր՝ խիեանէթ վէ ղամմազըղտա օլտուղճա մէ-հարէթի օլմասըյլա, իւզէրինտէ պիր չամռան եանմադտա օ-լան մասաեա եազլաշտը, վէ ճէպհէրինի արաչթըրըպ, Իս-բանիլը Մ՚իւրիլլօնուն վէֆաթընա սէպէպիէթի վիրէն մահուտ մէքթուպու չըգարտը, վէ թէրէտտիւտէ պիր գաչ քէրրէ էվիրիպ չէվիրտի, վէ իւզէրինտէքի իպարէնի թէքրար պէ թէքրար օգուտու։

Նիհաեէթ մէօհրիւ գօբարըպ, մէքթուպու մահֆազասընը-ան չըգարտըգտան սօնրա միւթալէա իթտի։

եազընտա վասըլ օլաճաղընը իխպար իթմիչ օլուպ, Վանթիւր՝ մէքթուպը մէզքիւրու արտ արտա իքի տէֆա օգուտու, ֆէն-տի քէնտիէ տէ,

— Պաղդարա իլէ սրր Վիլիամս, եախօտ խալէֆի Բօգամ-պօլ արասընտաքի տահմի մուհարէպէտէն ասլա գուրթուլա-մաեաճաղըզ, տէտի։

Ֆիլվագը Վանթիւր՝ Մ. տը Շաթօ-Մաի վէ գօնթէս Ար-թօֆ խիմէրինտէն՝ Բօգամպօլուն եինէ պունլարընն իչէրի-նէ գարըշմըչ օլտուղունու անլատը։

Ֆիբար.. Նէ՞ օգուեօրսուն։

Վանթիւր.. Պանա աչըգ օլան պիր գարընըն մէք-թուպունու։

— Մ՚օնսիէօ ժօնաթա, սիզ հալէա գատընլար թարաֆըն-տան ժաղհարը իլթիֆաթ օլուեօրսունուզ։

— Հայ հայ։

Պատէհու Վանթիւր մումու սէօնտիւրիպ ուեուժագ իս-թէեօր կիպի կէօրիւնտիւ։ Լաքին սապահա գատար ուեուեա-ժաեըպ, պիլաքիս տէրին պիր միւլահազաեա տալտը։

Օրթալըգ աղարտըղընտա, վէ Ֆիբար խաթուն ուեանտը-ղընտա, մէրգումու սաման եըղընը իւզէրինտէ, կէօզլէրինի եէ-րէ տօզրու էյմիչ, վէ գաչլարընը չաթմըչ օլարագ կէօրտիւ։ Մէրգումէնին ճիւզի պիր հարէքէթինտէ, Վանթիւր պաչընը գալտըրըպ, մէզպուրէնին ուեանմըչ օլտուղունու կէօրիւնճէ, տիք տիք եիւգիւնէ պագարագ,

— Մէօյլէ պագալըմ իհթիեար, սահիհէն Բօգամպօլա գարչը ատավէթին վա՞ր մը տըր, տէտի։

— Ա՛հ օ ալչագ...

— Ինթիգամ ալաճա՞գմըսըն։

— Գապիլ օլսա, եիւրէկինի եէրիմ։

— Վա՛լիտէ, պէն սէնի թանըրըմ. չիմտի Բօգամպօլսա-նա կէլէրէք եալթագլանսա, պու տէֆա տա ինթիգամընը ու-նուտուրսուն։

— Ֆէնտի սէպէպիլէ կիյէօթինտէ իտամ իտիլմիչ օլան

Մալիւմ օլտուղու իւզրէ, իչպու մէքթուպ՝ Պաղդարա թարաֆընտան տիւգ տը Սալլանտրէրաեա եազըլմըշ, վէ պուն-տա, գօնթէս Ար թօֆ՝ Մ. տը Շաթօ-Մաինին չայեանը իսթիղ-րապ վէ էսրարի ասլընը, վէ քէնտիսինին, պիր սէնէ մուգատ-տէմ, մէրգում իչին Ֆօնսէրսիօնուն տէսթի իզտիվաճընը իս-թիհսալ իթմէք իւզրէ վագը օլան միւրաճաաթընը իչար, վէ Մ. տը Շաթօ-Մաինին, Մ. տը Սալլանտրէրանըն տամատը օլմասընա հագգ գազանտըրաճագ օլան իքի դըթա էվրագընն

պիչարէ Նիգօլօժուն պաշը իւզերինէ եէմին իսէրիմքի, արթըդ պու տէֆա քէնտիսինէ աֆվ իթմէեէճէեիմ։

— Օ հալտէ պէն տէ սանա եէմին իսէրիմքի, Բօղամօլ պէյասընը պուրաճագ տըր։

Ֆիքարըն կէօզլէրինտէ մէսէրլէթ շէօյէսի հասըլ օլտու։

Վանթիւր... (տէվամէն.) Լաքին պունուն իչին սէն պանա իթաաթ իթմէլիսին։

— Իսթէտիկլինի եաբաճաղըմ։

— Գուրատան չըգժալըսըն։

— Եա պէնիմ էչեամ. պունտան պաշգա խանէ սահիպինէ օլան պօրճումու էօտէմէքսիզին տէ պիր եէրէ կիտէմէմ։

— Տօղրու տուր, լաքին էչեանը պրագապիլիրսին։

— Խայր. օ օլամազ։

— Պիր թագըմ գըրըգ տէօքիւք էչեա իչին նագլիէ մէսալիֆի տէյմէզ։

Պատէհու Վանթիւր՝ ճէպինտէն իւչ լուի ալթունու չըգարըգ մասանըն իւզերինէ վազ իմտիկինտէն, իհթիեաբէ՝

— Նէ օ՞, սէնտէ ալթուն վար իմիշ, ֆագաթ տիւն աքշամ տիեօրտուն քի... տէտի։

— Տիւն՝ պու կիւն տէյիլ տիր։ Տիւն էօյլէ սէօյլէմէեէ սէպէպլէրիմ վար իսի... Բօղամօլու էլան սէվիպ սէվմէտիկլինի անլամադ իսթէեօրտում։

— Ալթո՛ւն, ալթո՛ւն հա. պու օլտուգտան սօնրա, ինսան հէր իսթէտիկլինի եաբապիլիր։

Պու սէօզտէն սօնրա, իւչ կիւնտէն պէրու եաթագտա եաթմագտա օլան Ֆիքար՝ տիրիլէրէք եաթագտան գալգտը, վէ Վանթիւր չու եօլտա տէվամ իթտի։

— Ույէն տէ անլաեապիլիրսին քի, սէնէ ահրէթտէ զանն իթմէքտէ օլան Մ. տը Բօղամօլ՝ պու պապտէ եանըլտըղընը բէք չարուգ անլամամալը տըր, եօգսա...

— Պէնի գաթլու թէլէֆ իտէպիլիր։

— Իմտի, վէրտիկիմ ալթունլարը սագլա, վէ չու գըրգ սուլուգ սիքքէեի ալ։

— Նէ՞ եաբմադ իչին։

— Պիր լէմէրա չարտագ, պիր ագ էթմէք վէ պիր միդտար տօմուզ սուճուղու սաթըն ալմադ իչին, զիրա աճըգտան էօլուեօրում։

— Պէն տէ, տէյի Ֆիքար ճէվապ վէրտի, վէ չիւպհէսիզ խասթալըղը պիւսպիւթիւն տէֆ օլմագլա էսկի պիւսկիւ վէ քիրլի էլպիսէլէրինի կիւնէինիպ տիշարը չըգտը։

Վանթիւր եաղընըղ գալտըղընտա, չու միւլահազաեը իթտի։

— Մաաէմ քի Բօղամօլ՝ Իսքանիատան արամաեա կէթտիկիմ իչպու մէքթուպ իչին պու գաատար իւճրէթի վէրիեօր իսէ, ժուրնալագա տիւգ տը Սալլանտրէրանըն իչպու մէքթուպտա նէ՞ տէնիեօր։ Մաատմ գօնթէս Արթօֆ, եանի տօսթուժուզ ժատամ Պագդադա՝ Մ. տը Շաթօ-Մաիեի՝ ժատմաղէլ տը Սալլանտրէրա իլէ էվլէնտիրմէք իսթէեօր քի, օ տա եա պիզգաթ քէնտի միւրատընա եախօա բէտէրինին էմրինէ իթաաթլա, պու խուսուսա րազը օլմաեօր։ Լաքին Մ. տը Սալլանտրէրա՝ տիւգ տը Շաթօ-Մաինին քէնտի ֆամիլիասընտան օլտուղունու խապէր ալտըղընտա, մուխալիֆէթտէն կէրի տուրաճաղընը Պագդադա մէմուլ իտիեօրու Ֆու էյի, պունտան գաթինագար Բօղամօլ՝ իչպու մէքթուպու եօլտան չէվիրմէք իսթէտիկի ճիհէթլէ, տիմէք պու խզմիվաճըն իճրա օլունմասընը իսթէմէեօր։ Ճճապա նիչին իսթէմէեօր։

Պու սիւալ իւզերինէ Վանթիւրիւն ֆիքրինէ բէք չօգ չէյլէր կէլիպ, միւլահազասընա չու սուրէթտէ տէվամ իթտի։

— Վալէ-տը-Քէօր չիրքէթի զէմանընտա, պու հաչարի զաթէն ասլան կիպի, վէ սայէի սահիհ պիր վիգօնթ իտի։ աթլարը արապասը օլուպ, գատընլարըն ագընը չէլիեօրտու... եէնիտէն գօնթ եախօա մարքի օլուպ տա, ժատմաղէլ Գօնսէքսիօն իլէ էվլէնմէք իսթէմէտիկլինի քիմպիլիր։ Վագաա պու ֆէվգէլատէ պիր չէյ իսէ տէ, չայեանը թէճճիւպ պիր էէյֆիլեէթ տէյիլ տիր։

Պու իֆատաթտան անլաշընլտըղը վէճհլէ, Վանթիւր, էլե-

նէ կէչմիշ օլան ժահուա մէբթուպ սաեէսինաէ բէք չոդ մատաէլէրի քէշֆէ միւֆթէտիր օլուպ, միւսահադաթը խուսուսիէսինէ տէվամ իթմէքտաէ իքէն, Ֆիքար ավտէթլէ, ժասանըն իւղերինէ էթմէք, տօմուզ սուճուղու, պիր լիմբրա չարապ վէ իքի գաաէհ գօյտու։

Վանթիւր, սուֆրանըն պաշընա կէչիպ, ֆագաթ տաիմա միւթէֆէքքիր օլտուղու հալտէ,

— Իհթիւար, աէօյլէ պագալըմ, գալըպ գըեաֆէթթիտիւգկիՆն միւ իտի, տէյի սօրտու։

— Ֆի՞միհն։

— Բօգամպօլուն։

— Էվվէթթ, բրէնս կիպի կիեէինմիշ իտի։ ժանչէթլէրինտէքի գօբճալար էլմաս օլտուղու կիպի, բարմաղընաա տա էլմաս թաշը պիր եիւզիւք վար իտի։

— Պու նէ՛ շէքլիք։

— Սահիհ տիր քի, եաեա օլարագ էնվալիտ պուլվարընտան կէլիեօրտու, ֆագաթ բրիլթլըմ թարաֆընտան կէչտիկիմ սրրատա, պուլվարըն քէօչէսինտէ տուրմուշ իքի ադըը միւքէլլէֆ պիր արապա կէօրտիւկիւմիւ չիմտի խամբըլաեօրում։

— Իէք էյի։

Վանէմիւր՝ պու խուսուսու ֆիքրինտէ սագլաեարագ, սուճուղու տօղրաեըպ եէմէկէ պաշլատը։ Հալպու քի հագըգէթմտէ նէ՛ աճ նէ՛ սուսուգ օլմատըղընտան, միւսահադասընը չու սուրհթլէ իլերի կէօթիւրտիւ։

— Ֆարգ իտիլմ քի, Բօգամպէլ, Մ. տը Շամօ-Մանինին իզտիվաճընը մէնն իթմէքտաէ ալէագատար օլտուղու ճիհէթլէ, քէնտինի Ֆօնսէքսիօն իլէ էվլէնմէք իսթէյին։ Պու խուսուսու իլէրուտէ իթատիգ իտէճէեիմ։ Պունու ֆարգէն գապուլ իթմիյիմիզ հալտէ, օ հայլազընն, Պագդարանընն մէքթուպունու եօլունտան ալըգօյմագ իսթէմէսի թագիիր տիր, լաքին Մ. տը Շամօ-Մանինին ասընը իսպանի իտէր էվրագընն վիրուտ իթտիկի կիւն, իշպու մէքթուպուն էհէմմիեէթլի գալմաեաճագ տըր, Իմտի, Բօգամպօլ օ էվրագընն մէվճուտ օլտուղունու պիլիրսէ, հէր հայտէ անլէրի մահվ իթմէք իւզրէ թէտապիրի լազըմէեի իթթիհազ իյլէմիշ տիր։ Պունտան շու նէթիճէ չըղաեօր քի, Պագդարա իլէ Բօգամպօլ արասընտա միւտաաէյէ պաշլամըշ տըր։ Պու սրրատա պանա աիտ օլան՝ ինթիհազ ճիհէթի տիր։ Բօգամպօլա՞ մը, եօգսա Պագդարաեա՞ մը խըզմէթի իթմէյիեիմ։

Պու ժիւշքիլ սիւա՛ Վանթիւրիւ պիր գաչ սանիէ տահա թէֆէքքիւրաթի իչինտէ պրագըպ, քէնտի քէնտիեէ շու աէօղլէրի սէօյլէտի։

— Շէքմտի իչի թէէրազիեէ գօեուպ, Բօգամպօ՚ղմու, եօգսա Պագդարա՞ մը աղըը կէլտիկինի անլամալը։ Պիրինճիտէն պաշլաեաալըմ։ Էկէր մայիւմ օլան մէքթուպու միւնասիպ սուրէթտէ թէէքրար մէօհիւրէյէէրէք, Բօգամպօլա կէօնտէրիր իսէմ, վէ օ տահի աչըլմըշ օլտուղունու կէօրմէզսէ, իհթիմալ քի պանա պէչ պին ֆրանգը կէօնտէրէճէք տիր։ Էկէր աչըլմըշ իտուկինի տէրք իտէրսէ, պանա հիչ պիր շէյ կէօնտէրմէէճէք տիր, վէ իւք ֆըրսաթտա պիր պըչագ տարպէսի ալմազսամ, պունու ժահզա իգպալ ատտ իթմէյիեիմ։ Նիհաեէթ հէր հանկը թարաֆա տէօնսէմ, օնտան, էյի պիր գապուլէէթ պուլմաեաճաղըմ։ Շու հալտէ թէէրազիտէ Բօգամպօլուն թարաֆը բէք աղըը տէյիլ տիր։ Կէլէլիմ Պագդարաեա։ իհթիմալ տըր քի, Բօգամպօլուն Բարիտէ պուլունտուղունա, վէ անըն քէնտի ալէյհինէ պիր բլան գուրմուշ օլտուղունա տաիր գօնմէէս Աբթօֆուն զէբրէ գատար մալիումաթը եօգտուր։ Էկէր գօնմէէսէ միւրաճաաթլա, քէնտիսինի սագընտըրսամ, պանա եիւզ պին ֆրանգ, վէ պէյքի տահա զիեատէ միւքեաֆաթ վիրմէեէ միւգթէտիր տիր։

Պու սօն սէօզլէր՝ Վանթիւրիւն թէէրէտտիւտինի պէր թարաֆ իթմէքլէ,

— Պագդարանըն թարաֆը ֆէվգէլատէ աղըը տըր, տէյի միւսահաղա իթտի։

Մէրճումմ, թաամընը պիթիրտիքտէն սօնրա, Ֆիքրա,

— Պու ադշամ կէլիպ, սէնի պուրատան էճիեէէթլի պիր

մահէլլէ կէօթիւբիւբիւմ, տէտի, վէ օրատան մուֆթարադաթ-
լա, Պաթինեօլ վէ Գիլչի ճիհէթլէրինտէն նէֆսի Բարիսէ տա-
խիլ օլտու։

Վանթիւը՝ իւսթիւ պաշը թէմիզ օլուպ, ֆավօրի սապա-
լըննը թրաշ իթմիշ վէ սաչլարընը տախի քէսմիշ օլտուղունտան,
էզդաղա սօղադտա Բօղամպօյա թէսատիւֆ պիլէ իթտէ,
մէրդում թարաֆինտան թանըլմաեաճաղընը իւմիտ իթմէք-
տէ իտի։

Վանթիւը՝ պիր գաչ սօղադտան կէչտիքտէն սօնրա, օ-
թէլ Ալթօֆա վասըլ օլտու։

Գաբուճու՝ քիչիւք գաբունուն էչիկինտէ սիկարա իչմէք-
տէ օլուպ, օթէլին քեաֆֆէի գաթլարընընն բէնչիրէլէրի տէ
գաբալը իտի։

Վանթիւը.- Մ. գօնթու կէօրէպիլի՞ըմիեիմ, տէյի գա-
բուճուեա սօրտու։

Գաբուճու.- (Վանթիւրիւ պաշտան աեաղա գատար թէ-
ճէսսիւս իտէրէք.) Մ. գօնթ զայպուպկէթ իթմիշ տիր։

— Բարիստէ՞ն մի զայպուպկէթ իթմիշ տիր։

— Էվվէթ։

— Օ հալտե մատամ գօնթէնի կէօրէպիլի՞ըմիեիմ։

— Մատամ՝ Մ. գօնթ իլէ պէրապէր կիթտի։

Վանթիւը.- (պու ճէվապտան մէյեուս օլարագ.) Սա-
հի՞ մի սէօյլէօրսունուզ։

— Էվվէթ։

— Հալպուքի պէն եէտի կիւն էվվէլտատամտան մէքթուպ
ալտըմ։

— Մատամ կիտէլի սէօրթի կիւն օլտու։

— Նէ՞ վագըթի ավտէմ իտէճէք տիր։

— Մ. գօնթուն էմէժամիյէ քէսպի աֆիեէթի իթմէսինտէն
սօնրա։

— Տիմէք խասթա տըր։

— Մէճնուն տուր։

— Մէճնո՞ւն մու տուր։

— Սիզ գօնթու թանը՞ր մը իտինիզ։

— Գէնիմ էյիքտարըմ օլմուշ տուր. պէլքի տէ քէնտի-
սինէ մուհիմմ պիր խըզմէթտէ պուլունաճագ իտիմ։

— Սի՞զ մի։

— Գէլքի։

Գու սէօզլէր՝ գաբուճուեու մէրագտա պրագմագլա, Վան-
թիւրիւ օտասընա գապուլ իլէ իսթիճվապ իթմէք իսթէտի։

Լաքին Վանթիւը՝ իհթիեաթը էլտէն պրագմաեըպ, պի-
լաքիս գաբուճու պօշպօղազ օլտուղունտան, պիր չարեէք
սաաթ զարֆընտա Վանթիւը՝ օթէլ Ալթօֆտա վուգուա կէլ-
միշ օլան ֆէճիխի զարիպկեէ վագըֆ օլտու։ Եանի Բարիստէ
գօնթէս հազգընտա զուհուրա կէլմիշ օլան իֆթիթրալարա,
վէ գօնթուն տուէլլօ իտէճէկի էնատէ ագլընը զայպ իթտի-
կինէ, վէ պիչարէ Պազգարանըն պիտուչուղու հազգընտաքի
պէեանաֆթընա մալիւմաթ քէսպ իլէտի։ Վանթիւը պու հի-
քեաեէլէրի իսթիղրապը ազիմ իլէ տինլէտիքտէն սօնրա, նէ-
վիմա ուհուշուպլուգլա Օթէլ Ալթօֆտան մուֆթարագաթ իթ-
տի, ֆագաթ Պազգարա ալէյհինտէքի իֆթիթրալար իլէ տիւգ
տը Սալանտրէրանըն պիր մէքթուպունու ժահվ իթմէնին ա-
րասընտաքի եագընլըղը մուգաեէսէ իտէպիլէճէք գատար ագլ
ու ֆիքրի պուլունմագտա իտի։ Իմտի, քէնտի քէնտինէ,

— Գու իչլէրին ալթընտա Բօղամպօլ վար տըր, տէտի։

Վանթիւը՝ վագը օլան էնթրիգանըն թէֆէրրուաթընա
պու սուրէթլէ պիրէր պիրէր վագըֆ օլուպ,

— Մատէմքի Պազգարա եարը տիվանէ օլմուշ, վէ գէվ-
ճի տէ պիւթիւն պիւթիւն ագլընը զայպ իթմիշ տիր, Մ. տը
Շաթօ-Մաիտէն սլայդա միւրաճաաթ իտէճէք քիմսէմ գալ-
մազըշ տըր. իմտի տօղրուճա անըն նէզտինէ կիտիեօրում, տէ-
տի, վէ Գօվօ մէյտանը թարաֆընա պիր գաչ ատըմալըզը օլ-
տուղու հալտէ, պիրտէն պիրէ տուրուպ,

— Տաիմա սաիրլէր իչին չալըշմըշըմ տըր. պիր ազ տա
քէնտիմ իչին չալըշըրսամ, նէ՞ օլուր։ Տիւգ պէնի տինլէեէ-
պիլիր, վէ վէրէճէկիմ մալիւմաթա միւքեաֆաթ օլարագ,

քէք ճիւղի պիր մէպլաղ, եանի պիր իքի թանէ պին ֆրանգ-ըէդ դ«յմէ իթաաբ.յա պէնի սավապիլիր։ Ֆիլվադը զանն ի-տիեօրում ճին կիպի պիր ագլէ մալիք օյուեօրում։ Եվվէթ, պէն տէ իսթիֆատէ իթմէք իսթէրիմ։ Ֆի՞մ պիլիր, պէյքի ժամամղէլ Գօնսէբսիօնուն տէսթի իզտիվաճընը Մ. տը Շաթօ-Մաիէ սաթապիլիրիմ, տէյի մէւլահազա իթաի։

Վանթիւը եօլունա տէվամ իտէճէք եէրատ, Բէբինիէր սօգաղը վէ Սէնթ-Օնօրէ վարըշը քէօշէսինդէ վագը պիր գահվէխանէյէ կիրտի։ Մէրգուժուն հէնուզ տիւշինմէյէ իսթիեաճը պուլունսուդու՝ մէզքիւր գահվէխանէյէ կիրտիքտէն, վէ կարսօնա պիր գատէհ պիրա կէթիրթաիքտէն սօնրա, «եիրմի պէշ պին սաբէսի հավի օյան թաղ վիմի (ալմանա) վէրինիզ, Մ. տիւգ տը Սալլանտրէյրանըն իզամէթկեահընը անլամագ իսթէրիմ» տիմէնսէն անլաշըլապիլիր իտի։

Կարսօն՝ մէզքիւր ճէսիմ քիթապը կէթիրտի, վէ Վանթիւը՝ եայլի արաապդան սօնրա, «Մ. տիւգ տը Սալլանտրէյրա՝ Իսբանիա ասըլզատէկեանընան, Պապիլօն սօգաղընտա 108 նումէրօտա» ճիւմլէսինի պուլտուդունտա,

— 108 նումէրօ՛... Էնվալիտա սօգաղը վէ պուլվարընըն քէօշէսի օլմալը չիմտի իչին ըէնկի անլաշըլըեօր... Ֆիքար խաթուն, սապահըն սաաթ իքիսինտէ Բօգամպօլա Պուլվար տէդ էնվալիտատէ բաութ կէլմիշ... տիմէք Սալլանտրէյրա օթէլինտէն կէլիեօրմուշ... Ֆագաթ... տէյի մէւլահազա իթմտի։

Իչպու ֆագաթ, պիր չօդ թախմինաթ վէ զանիինաթը համվի օլուպ, Վանթիւրիւ չու եօլտա թէֆէքքիւրաթ իչինտէ պրագտը։

— Կէօրիէյինտէ էլմաս գօբչալար վէ բարմաղընտա էլմաս թաչլը եիւգիւք թաչլըեան պիր առէմ, հէր հալտէ եահա եիւրիւմէգ։ Իմտի Ֆիքար խաթունուն կէօրմիշ օյտուդու գուբէ արապասը՝ ժուէթլագա անըն օլաճագ տըր։ Լաքին Բօգամպօլուն՝ Սալլանտրէյրա իզամէթկեահընտան չըգտըղը հալտէ, արապասընըն օլգատար ուզագտա ըրհաթըմ իւգէրինտէ պէքլէմէսինէ նէ՞ մանէա վէրմէյի։ Ցիմէք օրատան կիպի սուրէթլէ վէ թէպիլ դըեագիէթլէ չըգմըշ օլաճագ տըր։ Ցիմէք Բօգամպօլ՝ մամամղէլ Գօնսէբսիօնուն աշըգը տըր, չիմտի հէր շէյ ագըլ էրտիրիեօրում։

Վանթիւը՝ հալկի միւշքիլ օյան պագը պուլտու, եախօտ պուլմուշ օլտուդունու զանն իթմտի իսէ տէ, եայընըզ պունու պուլմագ քէագին օյմաեընը պ, օ պագը չէօզմէք լազըմ իտի։

Իմտի մէրգուժ, հագդըը սուրէթտէ միւթալէաթընա չու եօլտա տէվամ իյլէտի։

— Պագդարա՝ Բօգամպօլտան վէ սըր Վիլիամստան տահա զիեատէ սահիպլէր իգթիտար իտի։ Իսպաթը տա չու տուր քի, սօն միւտաաբէպտէ անըն տիլինի քէստիրտի, Ֆագաթ Պագդարաեա զալէպէ չալըշը օյմասընա պագըլըրսա, զալթպա պու տէֆա տա Բօգամպօլ թէրագդը իթմիշ տիր։ Իմտի էկէր Պագդարաեա զալէպէ իթտտի իսէ, տիւգ տը Շաթօ-Մաինին քէնտիսի իչին պիւեիւք պիր էհէմմիեէթլի օլմազ, զիրա պու կիպի նամուսլու տէմիրը, պիզգաթ ֆէնալըգ իճրասընա միւգթէտիը օլմատըգլարը ճիհէթլէ, տիկէրլէրին ֆէնալըգընա տա ինանմազլար։ պինագէրին պու ճիհէթտէ զաեէթ զաիֆ օլուրլար։ Էկէր պէն պու չէյլէրի Մ. տը Շաթօ-Մաինէ նագլ իտէճէք օյուրտում, եա պանա ինանմաեաճագ տըր, եախօտ քէնտի իչինի քէնտիսի կէօրմէք իսթէեէճէք տիր։ Օ հալտէ ժաղլուպ օլարագ, պէն տէ Բօգամպօլ իլէ օյան հիսապըմը կէօրէմէեէճէյիմ։ Իմտի, քէնտիսի պիլմէեէրէք տիւգե խըզմէթ իթմէք իսթէրիմ։ Սօնրա միւքաֆաթըմը էլպէթթէ վէրիր։ Շիմտի իչին միւշքիլի՝ անըն խանէսինէ կիրէպիլմէըլիկիմ տիր։

Վանթիւը՝ պու եօլտա տիւշիւնմէքլէ, էլինէ պիր դագէթա ատը, վէ օգուեօր կիպի կէօրիւնտիւ։ Լաքին աթիտէքի իյան նասըլսա կէօդիւնէ իլիշմէքլէ, պիրտէն պիրէ սարսըլմը։

«Ճինս հայվանլարը գուլլանագիլիր վէ պիր սաբաթ սրապասը իտարէ իտէպիլիր պիր Ինկիլիզ արապաճըեա իհթիեաճ օլուպ, թաւիպ օյան՝ Պօմօ մէյտանընտա Շաթօ-Մաի իգամէթկեահընա միւրաճաաթ իթմէլի տիր։»

Վանթիւը, պու իլանը օգուտուղունատա,

— Պէն ինկիլիզճէեի բէք էյի պիլիրիմ, օն սէնէ տէ ատապաճըլըգ ԻԹԻԼԻՉԻՄ տիր։ Պու կիւնատէն Մ. տիւգիւն խըզմէթինէ կիրէպիլիրիմ, վէ քէնտինին տարաթի արապասընտան մատատա, տիւգիւն արապասընը տահի ժիւքէմմէլէն դուլլանմաեա ժիւգԹէտիրիմ, տէտի։

Րօգամպօլ. ՆիհաեէԹ ճիտատի պիր խասիմ գարշըսընա չըգտը. պագալըմ միւտարէպէտէ մաղուլ օլաճաՂ ը իտի։

17

Կէնճ տիւգ տը Շաթօ-Մաինին՝ Մ. տիւգ տը Սալլանտրէրա իլէ ժուգու պուլան ժիւլագաթընտան իքի կիւն սօնրա, սապահըն սատաթ օն րատտէլէրինտէ, եանի էֆէնտիսինին էլպիսէօինի կինինտիրմէք իչին անըն նէզտինէ կէլմէեի ատէթ ԻԹԻԼԻՉ օլտուղու վագըԹտա Զամբա իչէրի կիրիպ, էֆէնտիլէրինին մահրէմի էսրարը օլան էմէքտարլարա մահսուս պիր Քէքլիֆսիզլիքլէ գաբուեու գաբատը, վէ ճէպինտէն պիր մէքԹուպ չըգարըպ, մէրգումուն զարիպ Թավըրընտան տօլաեը Թէաճճիւպ ԻԹԻմէքտէ օլան տիւգէ վէրտի։

Տիւգ՝ մահֆազաեը այըպ, իչինտէն զուհուր իտէն գօգուլու պիր քեաղըտ իւզէրինտէքի իմզասըզ եազըեը կէօրտիւկինտէ, անինտէ Թանըեարագ սարսըլտը, վէ եիւզիւ գըզարտը։ Իչպու եազը՝ պիր այ գատար էվվէլ Զամբաեը քէնտիեէ Թավսիյէ ԻԹԻմէք իւզրէ կէօնտէրիլմիչ օլան մէքԹուպուն եազըընա պէնգէմէքտէ իտի։ Տիմէք Գօնսէքսիօն ԻմարաֆընտանԿէօնտէրիլմիչ իտի։

Տիւգ. — (Հէեէճանը ազիմ իլէ.) Պու Թէզքիրէէի սանա քի՞մ վէրտի։

— Ադրապ։

— Հա՞նկը արապ։

— Մատմազէլ Գօնսէքսիօնուն արապը։

Զամբա՝ Թէվազու իլէ տիշարը չըգտըգտան սօնրա, տիւգ օգուժաեա պաշլատը։ ՄէքԹուպ ժուխԹասար վէ ժիւնտէրիճաԹը պէր վէճհի աԹի իտի.

«Զօգ տէֆա եէկատիկէրինի սէվինէլը՝ պիւեիւք ժէվանի իլէ այրը գալըրլար։ Ֆագաթ սէպաթ վէ ճէսարէԹլէ պազէն օ ժէվանիի զալէպէեէ ժուվաֆֆագ օլուրլար։

«Ղալիպա բէտէրիմ, ֆամիլեամըզտան օլտուղունուգու իսպաթ իտէն ժէքԹուպլարա սապըրսըզլըգա պէքլէեօր, լաքին օ ժէքԹուպլար վիրուտԻԹտէ, եինէ քեաֆֆէի միւշքիլաԹը էօնիւ ալընամաեաճագ տըր։ Պիր սըրը վար տըր քի, օ սըրրը սիզէ պէեան իտէժէմ, վէ եալընըզ զէվճիմ պիր կիւն պիլէճէք տիր։ Պու սըրը՝ խուսուսի պիր ըօլ իճրասընա պէնի ժէճպուր գըժագտա տըր։ Բէտէրիմ, սիզին իլէ պէնի էվլէնտիրմէք իչին եալընըզ իքի ժէքԹուպուն ժէյտանա չըգմասընա ինանըր իխլար իտիեօր, ֆագաթ բէտէրիմ, եէմին իլէ պազը օլտուղումու, վէ սօն սաաԹա գատար սիզէ ըետա ճէվապը վիրմէկէ ժէճպուր պուլունտուղումու պիլմէզ։ Մամաֆի սիզի սուրԹի խէֆիէտէ վէ չօգտան պէրու սէվէրիմ։

«Սիզ պէնիմլէ էվլէնմէք իսթէտինիզ, բէտէրիմտէ ըէյիմի սօրտու։

«Գալպիմ ժէսէրրէԹլէ մալամալ օլտուղու հալտէ, քէնտալը իԹաաթ վէ մահզունիեէԹլէ, բէտէրիմէ, «իԹաաթ իտէճէեիմ» տէտիմ։

«Պու միւրաիլիկլին սէպէպինի պէեան իտէեիմ։ Պիր եէժին իլէ պազլըեըմ, վէ պէնի քիլիսէեէ կէօԹիւրտիւկինիզ կիւն օ եէմինտէն խալի օլաճաղըմ։ ՕլվագԹա գատար, բուհում իւժիտ իչինտէ օլմագլա պէրաբէր, ժէյհուս կէօրինէճէեիմ, կէլտիկինիզ զէման կէօզէրիմի ասլա իւզէրինիզէ աԹֆ

իթմէնէէճէնիմ, վէ բէտէրիմէ տէ, սիզի սէվմէքտէ օլմատըղը-մը սէօյլէնէէճէնիմ։

«Եա՛ Բապպի, պէլքի տէ պիր կիւն, պէնիմլէ եալընըզճա կէօրիւշմէք իսթէնէէճէքսինիզ։ Կէլտիկինիզտէ, զահիրէն եալընըզ գալաճաղըզ, լաքին էթրաֆըմըզտա պիզի կէօզէթէն վէ տինլէնէն կէօզլէր վէ գուլագլար պուլունաճագ տըր։

«Օլվագըթ պէն՝ պէնիմլէ էվլէնմէքտէն ֆէրաղաթ իթմէնիզի, չիւնքի սիզի սէվմէզ օլտուղումու, վէ պիր տիկէրինի սէվտիկիմի, վէ պէնի քէնտինիզէ ճէպրէն զէվճէ իթմէք իսթէտիկինիզ՝ հաեաթըմը պէտպախթ գըլմագ իտուկինի պէեան իտէճէնիմ։

«Անճագ գօրգմաերըն, վագը օլաճագ մուամէլաթըմտան հիչ պիրի խալիսանէ օլմաեաճագ տըր։ Իմտի բէճալարըմը կիւլիւմսէմէքլէ տինլէնէին, վէ քէնտի էֆքեարընըզտա հէր հալտէ խըրալ իտին։

«Ֆի՞մ պիլիր, պէլքի տէ սիզէ, ֆամիլեաճա զիւրրիեէթ հիքեաեէսինի գօնթէա Ավթօֆ իլէ թէրթիպ իթմիշ օլտուղունուզտա, վէ պէքլէտիկինիզ եախօտ իրաեէ իթտիկինիզ քեաղըտլարըն սախթէ օլտուգլարընը պէեան իտէճէնիմ։ Սիզ կիւլիւմսէնինիզ, վէ գաչամագ եօլլու ճէվապ վէրինիզ։ Ասլա հիտաէթլէնմէնինիզ, վէ եալընըզ չու գաատարը սէօյլէմէքլէ իքթիֆա իտինիզ։ «Խուտա ալիմ մատմազէլ, պէն սիզի սէվէրիմ, վէ սիզին զանննեաթընըզ սահիհ պիլէ օլսա, հէր հալտէ եինէ մաազուրում, զիրա մուհապպէթ՝ հէր գուսուրու էօրթէր։

«Խուսուսիլէ տիզ չէօքէրէք սիզէ ըէճա իտէրիմ, եագմանըզը ըէճա իթտիկիմ պու թէկզիրէէե տաիր պիր քէլիմէ պիլէ իրաա իթմէէին։

«Պու սըրրը անլամաեա չալըշմաճըն, զիրա անլամաեաճագ-սընըզ։ անճագ պանա մուհապպէթինիզ օլտուղունու սէօյլէմէքլէ իքթիֆա իտինիզ...»

Պալէատէ պէեան իթտիկիմիզ վէճհլէ, իչպու թէկզիրէ իմգասըզ օլուպ, ֆագաթ հէր պիր սաթըրընտան՝ Գօնսէքսիօն

թարաֆընտան Մ. տը Եաֆօ-Մաիեէ խիթապէն եագըլմըշ օլտուղու անլաշըլմագտա իտի։

Տիւգ՝ քէնտի քէնտիեէ, «Իչթէ պու դարիպ» տիեէրէք, թէզքիրէէի թէքրար պէ թէքրար օգուտու, վէ մանէասընը անլամաեա ճահտ իթմտի իսէ տէ, անլաեամատը։ Անճագ Գօնսէքսիօնուն քէնտիսինէ մուհապպէթի օլմասընտան տօլաէը գալպի մէսրուր օլտու։ Պատէհու թէզքիրէէի եագըպ չանը չալտը։ Զամբա պու տէֆա կէլտիկինտէ տիկէր պիր մէքթուպ կէթիրտի, լաքին տիւգ՝ էվվէլ էմիրտէ պուննա էհէմմիեէթ վիրմէեէրէք, Զամբաեա,

— Մատամազէլ տը Սալանտրէրանըն տէսթի իզտիվաճընը տօն ժօզէ իլէ պէնտէն զայրի իսթէէէն օլտուղունա տաիր մաւլիմաթըն վա՞ր մը տըր, տէյի սորտու։

Գօնսէքսիօնուն իչար իլէտիկի սըրրը իյզահ իտիլէպիլմէք իչին, մէրգումէեէ տօղրուտան եախօտ տօլաէրտան պիր իւչհինճիւ թաւիպ պուլունտուղունու պիլմէքլիք քեաֆի օլուպ, Զամբա իսէ, չիւպհէսիզ էվվէլինտէն տէրսխնի էօրէնմիշ օլտուղունտան, պիլա թէէրէտտիւտ,

— Մատամ տիւչէս՝ զաթընըզլա հէմէֆքեար տէյիլտիր, էֆէնտիմ, տէտի։

— Հա՞նկը խուսուստա։

— Ա,ինի նէսլ վէ իտմէ մէնսուպ օլմագլըգ խուսուսունտա։ Պէնիմ պիլտիկիմէ կէօրէ, քէնտիսի տօն ժօզէէի սէվմէզ իտի։

— Սահի՞ն մի։

— Էվվէթ, նասըլ քի զաթընըզը տա սէվմէզ։

— Եանի գըզընըն տէսթի իզտիվաճընա թաւիպ օլան պիր իւչհինճիւ չահսը խէֆիէն հիմաէ իթմէքտէ տիր, տէյի՞ւմ։

— Էվվէթ։

— Պու իւչհինճիւ թաւիպ քի՞մ տիր։

— Իամինի պիլմէմ, վէ քէնտիսինի տէ կէօրմէմիշիմ տիր։ Պիլտիկիմ չու տուր քի, սիգտէն գիեատէ զէնկին, կէնճ վէ կիւզէլ օլուպ, էսկի պիր խանէտանա մէնսուպ տուր, վէ սիզին կիպի տէ տիւգ տիւր։

Մ. տը Շաթօ-Մաինին գաչլարը չաթըլտը։

Ջամբա.– (տէվամէն.) Պու ալէմի ճէսիմտէ բէք չօգ էսբար ձէվճուտ օլուպ, էկէր մատամ տիւշէս՝ պէնճէ ժէճհուլ օլան պու թալիպի խէֆիէն հիմաեէ իտիեօր իսէ, չիւպհէսիզ պու պապտէ պիր խալլի սէպէպլէրի պուլունմալը տըր։

— Էկէր քիմ օլտուղունու պիլիեօր իսէն, սէօյլէ պագալըմ. պէն՝ սատըդ պիր էմէքտարա լաեըգըյլա միւքեաֆաթ վիրմէքտէ թէրէտտիւտ իթմէմ։

Ջամբա.– (մաղրուրանէ պիր թարզ իլէ.) Միւսիւ տիւգ, պէնտէնիզի քիւչիւլթիւեօրսունուզ։

— Նէտէ՞ն։

— Ջիրա ժէնֆաաթ արգասընտան կիթմէքտէ օլտուղումու զանն իտիեօրսունուզ. հալպու քի, մահզա մատմազէլ Գօնսէքսիօնա իթտաաթ իթմէկը իւզրէ խըզմէթինիզէ տախիլ օլմուշում՝ տուր։

— Բէք էյի, պու պապտէ էօզիւր տիլէրիմ. չիմտի սէօյլէ պագալըմ։

— Տիւշէս տը Սալլանտրէրա՝ իրլանտալը տըր։

— Պիլիեօրում։

— Տիւշէսին պիր գըզգաբընտաշը վար իտի։

— Օնու տա պիլիեօրում. պու իսէ մարքիզ Օպիրան օլտուղու հալտէ, պունտան օն սէնէ մուգատատէմ պիլա էվլատ վէֆաթ իթմիշ տիր։

— Միւսիւ տիւգ, պու խուսուստա պիր տէրէճէ հանըլըեօրսունուզ։ Մարքիզին էրքէք պիր օղլու պուլունուպ, պունուն վէլատէթի ըէմմէն թաստիգ իտիէմմեէճէկինտէն, անճաղ սիճիլի նուֆուս իտարէսինտէն պիր իլմու խապէր չըգաբըլմըշ տըր։

— Պու՞ մու...

— Պէլքի... իչթէ միւսիւ տիւգ, սիզէ պունտան զիեատէ պիր շէյ սէօյլէեէմէմ։

Մ. տը Շաթօ-Մօի՝ Ջամբանըն պուտուր քէսիք իլգահաթընտան՝ մէրգումուն տիւշէս գարշըսընտա եէմին իլէ պաղը օլտուղու կիպի, Գօնսէքսիօն հադգընտա տախի պաղը իտուկինի գանն իլէ,

— Անլաեօրում, Գօնսէքսիօն պէնի սէվիեօր, անճաղ պէնիմլէ էվլէնէրէք, բէտէրինին էմրի գաթիսինէ թէլիմիեէթ իտիեօր կիպի կէօրիւնմէք իսթէեօր, տէյի միւլահազա իթտի։

Տիւգ՝ քէնտի քէնտիեե վէրտիկի պու իլգահաթտան խօշնուտ գալարագ, Ջամբանըն՝ պիր թէքսի տէրունինտէ կէմիչի օլտուղու իքինճի մէքթուպու ալտը։

Պու մէքթուպ՝ բէք չօգ Ալման վէ Րուս քուլլարընը հավի օլուպ, տիւգ՝ իհթիեար միրալայ տը Շաթօ-Մաինին եազըսընը թանըտը, վէ տէրհալ այըպ, աթիտէքի ճիւմլէլէրի օգուտու։

«Օտէսա,

«Ազիզիմ ամճազատէ,

«Պիր գաչ կիւն մուգատատէմ գօնթէս Ալթօֆա եազտըղըմ մէքթուպտա, քէնտի թահրիրաթընը ախզ իթտիկիմի, վէ թաթարըն վասըլ օլտուղունու պիլտիրտիմ։

«Պու տէֆա տախի այնի թաթարըն հարէքէթինի սիզէ պիլտիրմէք իւզրէ իչպու մէքթուպու թարաֆընընզա եազըեօրում. թաթար, էվվէլքի սապահ, իւչ սաաթ իսթիրահաթտան սօնրա, ֆէվգէլատէ ալէագատար օլտուղունուզ իքի գըթա էվրագը համիլ օլարագ եօլա չըգտը։ Պէլքի մէքթուպումտան էվվէլ Բարիսէ վասըլ օլաճագ, վէ պանա եազաճաղընըզ ճէվապ իսէ, անճաղ անըն վէրուտինի իհպարտան իպարէթ պուլունաճագ տըր։»

Մէքթուպուն պագիսի՝ պաղը իլթիֆաթա տախը օլուպ, տիւգ, պունու օգուտուգտան սօնրա,

— Իչպու մէքթուպու Մ. տը Սալլանտրէրաեա կէօնտէրէեիմքի, սապր իլէ պէքլէեէպիլսին, տէյի միւլահազա իթտի, վէ միրալաեըն մէքթուպունու զարֆ տէրունինէ գօյմագլա պէրապէր, աթիտէքի սաթըրլարը տա քէնտի թարաֆընտան իլավէ իթտի։

«Մօնսիէօ տիւգ,

«Վէֆֆէն կէօնտէրտիկիմ մէքթուպտան՝ սապըրսըզլըգ լա պէքլէմէքտէ օլտուղում էվրադըն եադընատա եէտիմիզէ վասըլ օլաճաղընը անլաեապիլիրսինիզ. Պէլքի պու ադշամ, պէլքի պիր սաաթտան, սիզին կիպի, Սալանտրէրա սիւսիլէսինէն օլտուղումու վէ օղլունուդ օլմաեա հադգըմ պուլունտուղունու իսպաթ իտէպիլէճէեիմ.

«Իհթիրամաթը խալիսանէմի թագտիմ իտէրիմ.

«Տիւգ տը ԵԱԹՕ-ՄԱԻ.»

Տիւգ.. (Զամբաեա.) Ալթա օթուր, վէ պու մէքթուպու Սալանտրէրա օիլէյինէ կէօթիւը.

— Ճէվապընը կէթիրէեի՞մ մի.

— Էկէր օլուրսա կէթիր.

Զամբա տիշարը չըգըպ, պիր սանիէ սօնրա ավաէթլէ.

— Մօնսիէօ տիւգ, իբի իչ կիւնտէն պէրի տիր քի պիր արապաճը իսթէմիչ իտինիզ, տէտի.

— Եիւպհէսիզ, չիւնքի Ճօն կիտիեօր.

— Ի՛չ օտատա պիր ատէմ վար, Ինկիլիզ վէ արապաճը օլտուղունու սէօյլէօր, վէ սիզէ թագտիմ օլունմադ իսթէեօր.

— Սէօյլէ իչերի կիրսին.

Զամբա.. (դաբուննուն էշիկինատ տուրարադ.) Իչերի կիրին տէլիդանլը.

Արապաճը իչերի կիրտիքատէն սօնրա, Զամբա, մէքթուպու կէօթիւրտիւ.

. . . . . .

Բօգամպօլուն մէլանէթի բուհու օլան Զամբանըն պիլա թէրէտտիւտ իչերի կիրտիրտիկի արապաճը՝ հօճա Վանթիւը օլուպ, մէրգում պիր կիւն էվվել Բարիսէ կէլմիչ օլտուղու հալտէ, պիր ղազէթանըն տէօրտիւնճի սահիֆէսինտէ, տիւգիւն նէչը իթտիրտիկի իլանը օչուտմասընտան իբի սաաթ սօնրա, օթէլ տը Եաթօ-Մաիեէ կէլմիչ իտի. Մէրգում մէզ-

բիւը իբի սաաթ զարֆընտա սրրֆ Ինկիլիզէ պէնզէեէճէք սուրէթտէ թէպաիլի քիսվէ իթմէյէ, պիւթիւն հալի իչէ օլտէրճէ Ինկիլիզէ պէնզէեօրտու քի, իլք տէֆա օլարադ Մանչ տէնիզինատէն կէչմիչ օլտուղու զանն իտիլմէքտէ իտի.

Ալտապաճը՝ սէնաաթտաշլարընա մախսուս պիր թարզտա տիւգիւ սէլամլասը, վէ խըզմէթ իթմիչ օլտուղու էֆէնտիլէրինատէն ալտըղը շահատէթնամէլէրի վէ էլլի եէտի եաշընտա, Էտվարտ-Ճօննի Գրամբ նամընա վէրիլմիչ, վէ Լօնտրատա Ֆրանսա սէֆարէթի ճանիպինատէն վիզէ իտիլմիչ պիր բասաօրթու հալի պիւեիւք պիր բաքէթի թագտիմ իլլէտի. Տիւգ՝ սախիէ արապաճընըն հիւանի աթվարընտան մէՃՃուն օլարադ,

— Սօն տէֆա քիմէ՞ խըզմէթ իթտինիզ, տէյի սօրտու.

Վանթիւը.. Լանգաչայր միւթէպէրանընտան լօրտ Հ...եա.

— Սիզի թէճրիւպէ իչին խըզմէթիմէ ալընըմ, վէ էկէր մէՃՃուն օլուրսամ, մաաչընըզը թախսիս իտէրիմ.

Սախիէ Ինկիլիզ.. (ասըլ Ինկիլիզլէր կիպի պօղաչընատան թէլէֆֆիւզ իտերէք.) Մի՛ օրա, պէնտէնիզ արթխթ օլտուղում, վէ սիզ տէ Բարիսատ էն ալէա աթլարա մալիք պուլունտուղունուզ հալտէ, զաթընըզ կիպի պիր միւօրտուն եանընտա խըզմէթտէ պուլունմադընըզմ՝ մուճիպի իֆթիխարըմ'ըր.

Տիւգ չանը չալմադըա, պիր խըզմէթքեար վէ սօնրա էսկի արապաճըսը կէլէրէք.

— Ճօ՛ն, պուրատան կիթմէք իչին, եէրինիզէ պիր տիկէրինին կէլմէսինէ պէքլէեօրտուղում. Իչթէ խալէֆինիզ. Աթլարըմըն ահվալինի վէ պէնիմ սաաթըմը քէնտիսինէ էօյրէթին. օնտան սօնրա կիտէպիլիրսինիզ, տէտի.

Հադըդի վէ սախիէ Ինկիլիզլէր պիրի պիրինէ պագըշըրլար, յաքին Վանթիւը օլաէրէճէ միւքէմմէլէն թէպաիլ օլմուշ իտի քի, Ճօն, սախիէ պիր Ինկիլիզ գարչըսընտա պուլունտուղու հադգընտա ասլա շիւպհէ իթմէտի.

Իբի արապաճընըն կիթմէմէսինէն սօնրա, տիւգ, թաթարընը եադընատա մուվաֆըգլէթինի, Գօնսէքսիօնուն զարիպ մէքթուպունու, վէ Մ. տը Սալանտրէրանըն պէյքի օ կիւնիւ քէն-

տիսինի տավէթ իտէճէկինի տիւշիւնէրէք, ևաթագ օտասընտա էնինէ պօեունա տօլաշմաեա պաշլատը։

Սալանտրէրա օթէլինէ կիթմէլիք, զաթէն քէնտիսի իչին մուճիպի սաատէթ տէյի՞լմի տիր։

Հէր նէ իսէ, տիւգ, վագթընը կէչիրմէք իւզրէ պիր էնթարի կիեէրէք, ախըրլարա էնտի, վէ օրատա ևէնի վէ էսկի արապաճըլարընը պուլատու քի, էսկիսի՝ ևէնիսինէ իճապ իտէն չէյլէրի էօյրէթմէքլէ մէշղուլ իտի։

Վանթիւը՝ էն ճիւզի մալիւմաթա պիւէ ֆէվզէլատէ էհէմիյիեէթ վէրիեօր կիպի կէօրիւնիւպ, թամր ու հարէքէթի իսէ, հէմ ագիլանէ, հէմ նամուսքեարանէ իտի։

Ցիւգ, մէրգուման, հէր խուսուստա մալիւմաթ իսթէմէքտէ օլտուղունու, վէ հէր թարաֆը կէօզտէն կէչիրմէքտէ իտուկինի, հաթթա էսկի արապաճընըն միւթալէաթընտան պաղըսընը թաստիգ իտիպ, պաղըլարը հագգընտա իթիրա զաթտա պուլունտուղունու կէօրմէքլէ, մէճպուն օլտուղու կիպի, ինկիլիթէրրանըն ատի սընըֆլարընտան զուհուրա կէլէն միւսթահսէն վէ ժահիր պիր արապաճըեա բասթ կէլմիչ օլտուղունու տա անլատը։

Շուրասը թաստիգ օլունմուչ տուր քի, Ֆրանսըզ արապաճըլարը նէ գատար մահիր օլսալար, ինկիլիզ արապաճըլարը պունլարտան զիեատէ մահիր տիրլէր։

Ցիւգ, ինկիլիզ լիսանընը միւքէմմէլէն պիլտիկի ճիհէթլէ, վանթիւը իլէ կէօրիւչտիւ, վէ չէնտ տագըգա գարֆընտա անընն մէհարէթի հագգընտաքի էֆքեարընտա գանատթ հասըլ իթտի։

Օն տագըգա գատար տիւգ իլէ Վանթիւը վէ ճօն կէօրիւչիւպ, պիր արա հավլիտէ պիր աթընն աեագ սէսի իչիտիլմէսի իւզէրինէ, տիւգիւն լէհճէսի պիրտէն պիրէ սօլտու, վէ տիւչարը հէեէճան օլմագտան քէնտիեի մէնն իտէմէտի։

Ազթ իլէ կէլէն քիմսէ Զամբա օլուպ, մէրգում՝ Սալանտրէրա իգամէթկեահընտան ավտէթ իթտիկի ճիհէթլէ, էլինտէ պիր մէքթուպ պուլունմագտա իտի։

Վանթիւը։ — (խէֆիլէն Զամբաթը կէօզէթլէտիկի հալտէ, ֆիքըրինատէն։) Բօգամպօղ իլէ չիւրէքեատը էնթրիգասընըն խապէրլերի պաշլանտը, տիգգաթ լազըմ, տէեիպ քէմալը հիւրմէթլէ պիր թարաֆա չէքիլտի, վէ Շաթօ-Մաի տէ հէեէճանը արթտըղը հալտէ, մէքթուպու ժահֆազասընտան չըգարըպ, աթիտէքի ճիւմլէլերի օգուտու։

«Ազիզիմ տիւգ, պու ագշամ լուքֆէն պիզիմ իլէ պիրլիքտէ թաամ իթմէք իսթէ՞ըմիսինիզ։ Ամճազատէնիզ օլան միրալայ տը Շաթօ-Մաի՝ խըսըմըզգ պաղլարըմըզ հագգընտա խսրար իթտիկի ճիհէթլէ, ֆամիլեատա թօքլանաճաղըզ։ Օտէսատան եօլա չըգարըլտըղը թարաֆընըզա խապէր վէրիլէն իքի էվրագ հագգընտա ուզուն ուզատիեէ կէօրիւչէպիլիրիզ։

«Մուխլիսինիզ

«Տիւգ տը ՍԱԼԼԱՆՏՐԷՐԱ»

Կէնճ տիւգ՝ տէրհալ ախըրլարը թէրքլէ, հէեէճանընը վէ մէսէրըէթինի թէսկին իթմէք իւզրէ քէնտի օտասընա չըգտը։

. . . . . .

Հիքեատէմիզտէ զիեատէ իլէրի կիթմէզտէն էվվէլ, մատժազէլ տը Սալլանտրէրա թարաֆընտան կէօնտէրիլտիկի զանն օլունան մէքթուպու իյզահ իթմէք իւզրէ, պիր կիւն էվվէլօլանը կէչէնի հիքեատէ իտէլիմ։

18

Բօգամպօլ՝ Գօնսէքսիօն իւէ իքինճի միւլագաթընըն իր-թէսի կիւնիւ, սըր Վիլիամսըն եանընա կիտէրէք.

— Ամճա, իգրար խէրիմքի, սէն հագըդէթէն ճին կի-պի ագըլ սահիպիսին. պիր այտան պէրի պէնի գուգլա կի-պի օյնաթըեօրսուն. հէր էմրինի իճրա իտիեօրում, վէ ու-թանարագ իմթիրաֆ իտէրիմքի, պու չէյլէրտէն հիչ պիր չէյ անլամաեօրում, տէտի.

Սըր Վիլիամս կիւլիւմսէտի, վէ թաշընը էլէ ալարագ, «Իչ-լէրին եօլունտա կիմսիկի հալտէ, նէ՞տէն թէշէքքի իտիեօր-սուն» սէօզիւնիւ եազտը.

— Տօղրու տուր.

— Տօն ժօղէ վէֆաթ իմտի, իքի քեաղըտլար եվտիմիզէ կէչտի. չիմտիեէ գատար տա հէր շէյ եօլունտա ճէրէեան իտիեօր.

— Ամճա, Մ. տը Շաթօ-Մաիեէ խիմտապ օլմագ իւզրէ, Գօնսէքսիօն թարաֆընտան եազըլմըշ կիպի պանա եազտըրտը-ղըն վէքթուպտան մագսատ նէ՞ տիր.

Բօգամպօլուն պու սէօզիւ՝ պիր կիւն սօնրա խըզմէթքեա-րը Ջաւթանըն էլի իլէ տիւգէ թէսլիմ իտիլէն վէքթուպա տաիր օլուպ, սըր Վիլիամս՝ պունա ճէվապէն աթիտէքի իպա-րէէի եազտը. — «Տիւգ տը Շաթօ-Մաի քէնտի ասլընը իսպաթի իտէն իքի էվրագը իրաեէ իտէպիլսէ խի, հէր հալտէ Մ. տը Սալլանտրէբրանըն տաժտաը օլաճագ իտի, լաքին տիւգ՝ օ էվ-րագըն զայպ օլտուղունու եախօտ չալընտրղընը իսպաթի իտէ-պիլիրսէ, վէ պու սէօզլէրինի՝ խըսըմընըն միւթէպէր շահատ-թիյէ թաստիգ իյլէեէպիլիրսէ, եինէ շայեանը գապուլ պիր

տաժտատ օլմագ հագդընը իհրագ իտէճէք տիր. Պէչ ալթը եիւզ պին ֆրանգ տա իրատը վար, վէ Սալլանտրէբա ֆամիլեասըն-տան տա օլժատա, էկէր տիւգ՝ քէնտի իսմինա պիր տա-մատ պուլմագտան ֆէրագաթի իտէրսէ, եինէ գըզընը անըն իլէ էվլէնտիրմէքտէն մէհճուն օլաճագ տըր.

— Էվվէթ, պու տա տօղրու տուր.

— Իմտի, Մ. տը Շաթօ-Մաիեէն թէմամիյլէ գուրթուլ-մագըզըմըզ իչին տիւգ. տը Սալլանտրէրանըն, խուսուսա մատ-մագէլ Գօնսէքսիօնուն ֆիքրինտէն քէնտիսինի պիւթիւն պիւ-թիւն իզալէ իթմէկ լազըմտըր. Իչթէ պունուն իչին կիւզէլճէ պէնզէթմէքտէ օլտուղուն Գօնսէքսիօնուն եազըսը իւէ չու ճիւմ-լէեի սանա եազտըրտըմ.

«Եա՛ Բապպի, պէլքի տէ պիր կիւն, պէնիմլէ եալընըզճա կէօրիւշմէք իսթէեէճէքսինիզ. Կէլտիկինիզտէ, զահիրէն եալը-նըզ գալաճաղըզ, լաքին էթրաֆըմըզտա պիզի կէօզէթէն վէ տինլէեէն կէօզլէր վէ գուլագլար պուլունաճագ տըր.

«Ֆի՛մ պիլիր, պէլքի տէ սիզէ, ֆամիլեաճա զիւրրիեէթ հիքեաեէսինի գօնթէս Արմօֆ իւէ թէրթիպ իթմիչ օլտու-ղունուզտու, վէ պէքլէտիկինիզ եախօտ իրաեէ իթտիկինիզ բեաղըտլարըն սաևխթէ օլտուգլարընը պէեան իտէճէեիմ. Սիզ կիւլիւմսէեինիզ, վէ գաչամագ եօլլու ճէվապ վէրինիզ.

— Խաթըրլաեօրում, լաքին էյան անլաեամաեօրում.

— Պու ագշամ, Գօնսէքսիօնուն նէզտինէ ավտէթ իտէճէք օլտուղունտան, իգթիզա իտէն թալիմաթը վէրէճէեիմ, վէ օլվագըթ անլաեաճագսըն.

— Նէ՛ տատէմ, տաիմա սօն սէօզիւ քէնտիեէ սագլամագ-տա տըր.

— Սօն սէօզիւ էվվէլճէ սէօյլէեէն՝ ահմագ տըր, վէ միւս-թապպելի թէհլիքէեէ գօր.

Գատէհու սըր Վիլիամս՝ պիր էյհամ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա, չու եօլտա եազտը,— Ավտէթինտէն պէրու Մ. տիւգ տը Սալլանտրէրաեա հէնուզ բեսմի վիզիմանը վիրմէտին, տէ-յէ՛լմի.

— Խայը ամճա։

— Պու կիւն քէննչչէնպիհ տիր. պունտան էվվէլ քէննչչէնպիհ կիւնլէրի ըէսմի վիզիթա գապուիւէէթի կիւնիւ իտի։ իմտի կիթմէլիսին։

— Նիչի՞ն։

— Էվվէլ էմիրտէ սէնի ունութմամալը տըր։

— Սօնրա՞։

— Սօնրա տա, Գօնսէքսիօնուն քէտէրի, սանա, տօն ժօզէնին վէֆաթընտան տօլայը հասըլ օլան քէտէրինի խաֆիֆլէթմէք իչին, պազր լէչէպպիւսաթը սանաիէէ իպթիտայը իթմէք ֆիքրինտէ պուլունտուղունու պէհան իՙթմէտի մի։

— Էվվէթ։

— Վէ Ֆրանչ-Գօնթէտէ Լ...նին պիւեքլը ֆուրունլարընը վէ ժատէնլէրինի սաթըն ալմադ իւզրէ օլտուղունու տա սէօյլէՙմէտի մի։

— Էվվէթ։ Նօթէրի՝ պունլարը սաթըն ալմասընը քէնտիսինէ իպթար իտիեօր։

— Էնիչթէն վիգօնթ Ֆապիէն տ'Ասմօլ՝ պու ժատէնլէրտէն իքի ֆարսախ ուզագտա պիր միլքէ միւթէսարրըֆ տէյՙլմի տիր։

— Էվվէթ Հօ-Բա չաթօսու քէնտինին տիր։

— Սաթմադ իպթէՙմէեօր մու։

— Իպթէեօր։

— Էյի եա, պու իչտէ սէն տէլլալօլ, վէ կէլէճէք հաֆթա զարֆընտա Ֆապիէն տէ պէրապէր օլարագ, օ չաթօեու կիտիպ կէզմէեի Մ. տը Սալլանտրէբաեա թէքլիֆ էթ։

— Տիւգիւն՝ Հօ-Բա չաթօսունու սաթըն ալմասընը՞ մը իպթէեօրսուն։

— Խայը, սէքիզ կիւնէ գատար Բարիսի թէրք իթմէսինի իպթէեօրում։

— Նի՞չին։

— Իլէրուտէ անլարսըն։

Բօգամպօլ՝ պիր գաչ սագըգա տահա տէհշէթլի միւշա-

վէրի իլէ կէօրիւշիւպ, պատէհու Ֆապիէնին օտասընա էնտի։ Օրատա տախի շու եօլտա միւքեալէմէ ճէրէեան իլլէտի։

Բօգամպօլ.— Տօ՛սթում, հէյ էյի հէմ խաեըրլը պիր իշ կէօրմէք իսթէ՞միսին։ Պունլարտան պիրի պէնիմ իչին, տիկէրի սէնին իչին տիր։

— Սէօյլէ պագալըմ, նէ՞ տիր։

— Պէն հէր վագըթ տիւշիւնմիւշիւմ տիւր քի, պիր ատէմի գազանմագ իչին է՛ն էյի թէտպիր՝ պիզգաթ անըն մէնֆաաթընը վասըթա իթթիխազ իթմէ՛ք տիր։ Իմտի միւսաատէ էթ քի, իչտէն պահս իտէեիմ։ Սէն Հօ-Բա չաթօսունու սաթմագ իսթէեօրսուն։

— Էվվէթ, չիւնքի պունուն թամիրաթը պանա չօղա մալ օլուպ, հիչ պիր իսթիֆատէմտէ օլմաեօր։

— Նէ՞ ֆիեաթ թագտիր իտէրսին։

— Իքի եիւզ պին ֆրանգ։

— Էկէգ իքի եիւզ էլլի պին ֆրանգ պուլուրսա՞մ։

Վիգօնթ.— (տիգգաթլէ Բօգամպօլա պագարագ։) Աճաեիպ, տէլլալըղա՞ մը պաշլատըն։

— Ասլա։

— Եօգսա նօթէրլիկէ՞ մի։

— Խայը։

— Օ հալտէ էվգաեըրընը իյգահ էթ։

— Բէք էյի. պահս իտէճէկիմ խուսուս՝ պանա իտէճէկին էյլիկէ տահիր տիր։

— Սէօյլէ պագալըմ։

— Հիսսիեաթը հարիսանէմի վէ էսրարը գալպիեէմի ուզուն միւտտէթ կիզլէտիմ։

— Էվվէթ։

— Ֆագաթ պու խուսուսու տէրը իթթիկին ճիհէթլէ, սէնին իլէ աչըգտան աչըգա կէօրիւշէպիլիրիմ։

— Եանի մատմագէլ տը Սալլանտրէբատան պահս իթմէք իսթէեօրսուն, տէյՙլմի։

— Էվվէթ։

— Բէք էյ, չիմաի օ իչին նէ՞բէսինտէսին։

— Ջանն խաէրիմքի պէնի սէվիւօր, վէ տիւգ իլէ իչճէ պիր միւնասիպէթ բէյտա խոխլիրսէմ, պէլքի...

— Հօ-Բատաքի սէյֆիեէմի քէնաինէ՞մի սաթմազ խաթէճօրսուն։

— Էվվէթ, էկէր պու պապտէքի միւղաքէրաթա պէնի մէմուր խաէրսէն...

— Բէք էյի։

— Օ հալտե թէչէքքիւր խաէրիմ, վէ թալիմաթը միւքէմմէլէնի համիլ օլարագ, պուրատան տօղրուճա տիւգիւն խանէսինէ կիտէճէեիմ։

— Մուվաֆֆագըյէթ թէմէննի խաէրիմ։

. . . . . .

Օգուեանլարըմըզ՝ Բօղամպօլուն արգասընտան՝ Մ. տը Սալլանտրէբանըն խանէսինէ կիթմէեիպ, անճագ եարը կիճէ բատտէլէրինտէ, մէրգումու, պէր միւթաա կիր հիշ օլտուղու ժատմազել Գօնսէքսիօնուն ըէսիմխանէսինտե պուլարագ, կէնճ գըզ իլէ ճէրէեան իտէն միւքեալէմէսինտէն՝ տիւգ իլէ վագը օլան միւքեալէմէսինին նէթիճէսինի անլաեաճագ տըրլար։

Գօնսէքսիօն՝ էնտիչէի ագիմէ իչինտե օլարագ վագթը միւլագաթա պէքլէեիպ, Բօղամպօլ իչէրի կիրտիկինտե, մէրգումէնին էլինի թուԹտու, վէ տիթրէտիկինի հիսս իթտի։ Սախթէ ժարքի, շիւպհէսիզ սըր Վիլիամսոան ալմըշ օլտուղու թալիմաթ իճապընճա, մահզունի վէ վագարլը պիր հալտե օլտուղու կիպի, էլինտե տախի քիչիւք պիր բաքէթ թուԹմուշ իտի։

Մէդքիւր բաքէթտե կէնճ գըզըն մէքթուպլարը պուլունմագտա իտի։

Բօղամպօլ՝ մէզկուրէնին եանընտա օթուրտուգտան սօնրա, չու եօլտա քէլամա պաչլատը։

— Մա՛մմազէլ, եիրմի տէօրթ սաաթտան պէրու տիւչար օլտուղումճէվիու ճէֆտաեը սիզե թարիֆ խոէմէմ, լաքին չիմ-

տի ճէսարէթիմ վար տըր, վէ սօն միւլագաթըմըզտա...

— Սօն միւլագաթըմը՞զ մը, նէ՞ տիեօրսուննուզ։

— Մա՛մմազէլ, պու սէօզլուն մանէեասը՝ միւլագաթըմըզըն նէթիճէսինտէն մէրպութ տուր։

— Նէ տիմէք խոթէտիկինիզի իյզահ խոխինիզ։

— Գօ՛նսէքսիօն, զանն խաէրիմքի հէննուզ էօյլէ պիր վագըթտա պուլունննուեօրուզ քի, ահվալէ սօզուզ գան իլէ նազար խոէպիլիրիզ։

— Սօզուզ գան իլէ՞ մի, ֆագաթի պու նէ՞ տիմէք տիր։

— Տինլէեինիզ Գօնսէքսիօն, վէ կէչմիշ ահվալի մուխթասարէն իշար իմմէքլիկիմէ միւսաատ խոխինիզ։

Կէնճ գըզ՝ պաշը իլէ ժուվաֆֆագաթ իշարէթթի կէօսթէրտի, վէ Բօղամպօլտա շէօյլէ տէվամ էյլէտի։

— Պէնի չաղըրտըղընըզտա, վէ քէնաինիզի պանա էճհիեէթ խաէրէք, հիմաեէմի արզու իթտիկինիզտէ, պիր ալչաղընճ բէնչէսինէ տիւշմէք հալինտե պուլունննուեօրսունուզ, վէ բէտէրինիզին գալպինի ինճիթմէմէք իչին, անընճ ալչագլըղընը մէյտանա գօեամաեօրսունուզ։

— Օ սըրատա սիզ ալիճէնագ վէ խայրխահ պուլունարագ, պէնի գուրթարտընըզ։

— Պէն սիզին իչին ինթիգամ ալըճը պիր հիքմէթի ըէպպանիէ սըրատընա կէչտիմ, վէ ճէնագը Ալլահ տա պէնի թէէտիսլ խաէճէք եէրտէ, իլթիգամ իյլէտի։

Բօղամպօլ՝ պու սօն քէլիմէլէրի, հաքիմլեր կիպի ազմէթի մախսուսէ իլէ թէլէֆֆիուզ իթտի, վէ սէօզիւ չու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ։

— Տօն փօղէ պիր ալչագ օլտուղու, վէ սիզին զէվճինիզ օլմասը գագիլ օլմասընը իչին, քէնտիսինի վուրտում՝ ֆագաթ Գօ՛նսէքսիօն, շիմտի այնի վազիեէթտե պուլունմաեօրսունուզ, շիմտի հէր շէյտէն էվվէլ բէտէրինիզե իթագաթ իթմէլիսինիզ։

— Սիւպհա՛ն Ալլահ։

— Տիւգ տը Սալլանտրէբա՝ նէսլինի էպէտի գըլմաեը խա-

թէմէքլէ, հադդէը տըր, զիրա ասալէթի գաաիմ վէ տաիմ սագլամադըգ իթիգաաը՝ մուգատտաս վէ ալի պիր ֆիքը ու միւլահազա տըր։— էկէր հադըգէթէն Մ. տիւգ տը Շաթօ-Մաի՝ Սալլանտրէրա սիլսիլէսինին տիկէը պիր չիւպէսինէ մէնսուպ իսէ, մատամազէլ, քէնտիսինէ էվլէնմէլիսինիզ, բէտէրինիզէ իթաաթ իթմէլիսինիզ։ Իչթէ պու իհթիմալէ մէպնի մէքթուպլարընըզը կէթիրտիմ։

Րօգամպօլ՝ պու սէօզլէրի քէմալը թէէսսիւրլէ իրաա իտիպ, Գօնսէքսիօն տա,

— Սագլաընըզ, եագսանըզ պիւէ, պունլարը սիզատէն կէըրի ալմաեաճաղըմ, տէտի։

— Ցիւչէս տը Շաթօ-Մաի-Սալլանտրէրա օլաճաղընըզ կիւն եագաճաղըմ։

— Լաքին օ ատէմ եալան սէօյլէմիշ տիր, եալան սէօյլէօր։

— Նէ՞տէն պիլիեօրսունուզ։

— Ցիւն սիզէ սէօյլէ՞մէտիմմի։

— Էվվէթ, խըզմէթքեարընն սէօզլէրինի սէօյլէտինիզ։

— Լաքին օ ատէմ քէք խալխսանէ սէօյլէեօրտու։

Րօգամպօլ՝ տիւշիւնիւեօր կիպի կէօրիւնտիւ, վէ պատէհու,

— Բէք էյի, էկէր տիւգ եալան սէօյլէմիշ իսէ, պու խուսուս անլաշըլապիլիր, տէտի։

— Նա՞սըլ։

— Իտտիա իթմէքտէ օլտուղու ասլընը իսպաթ իտէն մէքթուպլարը կէօսթէրէմէմէլի տիր։

— Էկէր սախթէ քեաղըտլար իրաեէ իտե՞րսէ, վէ պիր թագըմ եաբմա թիրիշէ քեաղըտլար մէյտանա չըգարը՞րսա...

— Օ՛հ, նէ՛ ալչագլըգ...

Գօնսէքսիօն՝ սիւքիւթ իթտիկի հալտէ, Րօգամպօլ, պիրտէն պիրէ հիսսի մահսուսա թապի օլմուշ կիպի կէօրիւնէրէք, մէրգումէնին էլինի թուտտու,

— Ցի՛նէէինիզ, պէնի սէվէ՞րմիսինիզ, տէտի,

— Պէօյլէ պիր չէյի պանա սօրապիլի՞րմիսինիզ։

— Պանա էՅհէհէէթինիզ վա՞ր մը տըր։

— Էվվէթ։

— Սիզէ պիր նահսիհաթ վէրիրսէմ, եաբա՞րմըսընըզ։

— Էվվէթ, սէօյլէեինիզ, իթաաթ իտէճէէիմ։

— Էվվէլէմիրտէ ճէսուր օլմալըսընըզ։

— Օլաճաղըմ։

— Պիր միւտտէթ բէտէրինիզէ գարշը տուրաճագ ճէսարէթինիզ օլմալը տըր։

— Բէք էյի, օ ճիհէթէլէ տէ ճէսուր օլաճաղըմ։

— Իմտի եարըն բէտէրինիզի կէօրիւն, վէ քէնտիսինէ չուննու սէօյլէեին։ «Ցիւգ տը Շաթօ-Մաի եալան սէօյլէեօր։ եալան սէօյլէտիկինի սիզէ իսպաթ իտէճէէիմ։» Բէտէրինիզ իթիրազ իտէճէք իսէ տէ, սիզ իսրար իտին, վէ չէնտ տագըգա տիւգ տը Շաթօ-Մաի իլէ կէօրիւշմէք խուսուսընտա միւսաատէսինի իսթիհսալ իտին։

Րօգամպօլ՝ սօն սէօզլէրի իրաա իթտիքատէն սօնրա աեաղա գալդըգ, պիր թուալէթ օտասընա նագըր օլան ճամլը պիր գաբուեու աչտը։ Պու օտանընն տար պիր սօֆա իլէ իսթիրահաթը պուլունմագտա իտի։ Մուահհաբէն մէրդում, թէաճճիւպ իչինտէ գալմըշ օլան Գօնսէքսիօնուն նէզտինէ ավտէթլէ,

— Ցիւգ տը Շաթօ-Մաի պուրաաա կէլէճէք տիր։ քէնտիսինի պուրաատա պէնիմ պուլունտուղումչուեէրտէ օթուրտունուզ, վէ բէտէրինիզի տէ չու թուալէթ օտասընտա կիզլէեինիզ։ Օրատան հէր չէյի տինլէեէպիլիր, վէ Մ. տը Շաթօ-Մաինին սիմասընը հէր սանիէ կէօրէպիլիր։

— Օ հալտէ՞։

— Օ հալտէ, ասըլզատէ պիր քիմսէեէ խիթապ իտէրճէսինէ տիւգէ խիթապ իտինիզ, քէնտիսինի սէվմէտիկինիզի, սէվմէեէճէկինիզի, չիւնքի գալպինիզ պիր տիկէրինէ հասր օլմուշ օլտուղունու սէօյլէեինիզ, վէ տահա գիեատե իլէրի վարարագ, «Պագընըզ մՕնսիէօ տիւգ, աշգ ու մուհապպէթինիզի չօգտան պէրի պիլիրիմ, վէ տէսթի իզտիվաճըմը իսթիհ-

սալ իչին սիզի հէր չէյէ միւդթէտիր զանն իտէրիմ... իմոի պէնիմէ սէրպէսթ օլունուզ, չու զարիպ սիլսիլէ տավանլըզ՝ գօնթէս Ալթօֆուն իճառը օլտուղունու իգրար իտինիզ տէ. Եինիզ։

— Պունա ճէսարէթիմ օլապիլի՞ր մի։

— Ճէսարէթինիզ օլմալը տըր մատաղել, պէլքի քէնտիսի ուլթանմաան ինքեար եօլունա սաքաճագ տըր, լաքին շիւպհէսիզ ալթիսթի օլաճաղընաան, բէտէրինիզին ֆիքըրինտէ շիւպհէ հուսուլէ կէլէճէք տիր։

— Սահիհէն սիզ իլհամը սիւպհանիէեի հափզինիզ։

— Պէնտէքի իլհամ՝ մուհապպէթի օլան ատէմլերին իլհամլընաան տըր։ Հէր նէ իսէ, պու խուսուսատա ճէսարէթինիզ օլաճագ տըր, տէյի՞լմի։

— Լվվէթ։

— Պու թավսիեէմի նէ՞ վագըթ մէվգըի իճրաեէ գօեաճագ սընըզ։

— Եարըն, բէտէրիմի կէօրտիւքտէն սօնրա, տիւգէ մէքթուպ եազաճաղըմ։

Իքի աչըգլար՝ չէնտ տագըդա տահա կէօրիւշիւպ, պատէհու Բօգամպօլ իլավէթէն,

— Պու կիւն բէտէրինիզի կէօրտիւմ, վէ էնիչթէմ վիդօնթ տ'Ասմօլուն միւթէսարըֆ օլտուղու վէ սաթմազ խաթէտիկի Հօ-Բատաքի չաթօսունտան պահս իթմիմ, տէմի։

— Բէտէրիմ՝ իմաամտա պու խուսուսատա պիզէ պահս իթտի. հաթթա օ չաթօսու տա զիեարէթ իթմէք ֆիքըրինտէ տիր։

— Էյի եա, պու եօլճուլուղու իճրա իթտիրմէկէ սայ իտին։

— Նի՞չին։

— Պիլմէմ ամմա, պիզիմ իչին պունուն խայրը օլաճաղընը զանն իտիեօրում։

— Բէք էյի, չալըչըրըմ։

. . . . . .

Պիր սաաթ սօնրա մարքի տը Շամլի խանէսինէ ավտէթ, վէ իրթէսի կիւնիւ, թէպտիլ գրեաֆէթինէ կիրմիչ օլտուղու հալտէ, Սիւրէյն սօգաղընտաքի խանէսինտէ Զամբանըն վիրուտինէ պէքլէմէքտէ իտի։

Զամբա՝ Մ. տը Շաթօ Մաինին տիւգ տը Սալանտրէբաեա եազտըղը մէքթուպու համիլ օլարագ կէլտի։ Բօգամպօլ, մէքթուպու աչըպ թէբրար գաբաատըգտան սօնրա, — ճէվապընը տա պանա կէթիրմէլիսին, տէտի։

Զամբա կիթտի, վէ Մ. տը Սալանտրէբանըն տիւգ տը Շաթօ Մաինի ագչամ թաամընա տավէթ իչին եազմըշ օլտուղու մէքթուպու համիլ օլարագ, պիր սաաթ սօնրա ավտէթ իթտի։

Բօգամպօլ, իշպու տավէթնամէեէ վագըֆ օլտուգտան սօնրա աթիտէքի թէգքիրէեի եազտը։

«Տօ՛թուր, սատագաթըընզտան պէքլէմէքտէ օլտուղում զարիպ բօղու պիր գաչ սաաթ էվվէլ սիզե եազմըշ իտիմ։

«Վուգուաթլար եէկտիկէրինի թաագիպէն սիւրաթլէ եիւրիւօր։ Պիր ազտան պէնտէն րէսմի պիր թէգքիրէ ալաճագսընըզ քի, պիր գաչ սաթըրտան իպարէ՛ օլաճագ տըր։ Պու թէգքիրէտե, պունտա տէտիկիմ կիպի, «սիզի սէվէրիմ» միմէկճէեիմ, լաքին թէլաշ իթմէէեին, վէ պանա իթաաթ իտին։

«Միսթագպէլ պունտան մէնուէթ տուր։

«Խուսուսիյլէ Բուսիատան պէքլէմէքտէ օլտուղունուզ մէքթուպար մէսէլէսի հագդընտա գաչամագ եօլունտա ճէվապլար վէրինիզ։

«Պու զարիպ չարթը սիզի պէեան իթտիկիմին սէպէպինի պիր կիւն անլարսընըզ։

«Հէր վագըթ վէ հէր եէրտէ սիզինիմ։»

Բօգամպօլ՝ իշպու թէգքիրէեի տիւրիւպ, սատէ էքմէք իչիյլէ եաբըշտըրտը, վէ Զամբաեա թէսլիմ իթտի։ Քէնտի քէնտիեէ տէ,

— Շիմտիեէ գատար իչլէր բէք եօլունտա ճէրէեան իթ-

տի, վէ սրը Վիլիամսըն ճին կիպի ադլը պուլունտուղու տա թաստիգ օլունտու։ Գօնսէքսիօն պէնի սէվիեօր, վէ քեաղըտլար զապթըժտա տըր, վէ տիւգ տէ, գաեըն բէտէրիմօլաճագ քիմսէնին նազարընտան պիւթիւն պիւթիւն տիւշէճէք տիր։ Հէր շէյ եօլունտա ճէրէեան իթմէքտէ իսէ տէ, եալընըզ պիր խուսուս պէնի իգտիրապ իչինտէ պրագմագտա տըր։ Իւչ տէֆա բօսթախանէյէ կիթտիմ, հիչ պիր էսէր պուլամատըմ։ Վանթիւր հէնուզ ավտէթ իթմէտի՞ր, եօգսա մէքթուպու աչտը՞մ։ Էկէր աչտ իսէ, իչիմիզին պօզուլմուչ օլտուղու, վէ սրը Վիլիամսըն իգպալի եավէր օլմատըղը անլաշըլաճագ, վէ գուրուլան տօլապ՝ էն սօն տագըգտատա ժահվ օլաճագ տըր, տէտի։

Մէրգումէն իգտիրապ ու էնտիչէսի արթմաեա պաչլատը։

Ջամբանըն՝Ֆալանտրէրա իգ ամէթկեահընտան կիթմէսինտէն չէնտ տապըգա սօնրա, միրապայ տը Շաթօ-Մաինին մէքթուպունու տիգդաթլէ օգուժուչ օլան սիւգ՝ Գօնսէքսիօնուն քէնտի օտասընա կիրտիկինի իէօրսիւ։

Կէնճ գըզ, իչհճէսի պիր ազ սօլմուչ օլմազլէ պէրապէր, եիւրիւեի. չիւ գավի վէ պագըշը սէրպէսթի իտի։ Տիւգ, մէրգուժէեէ խիթապէն,

— Գը՛զըմ, էյի վագըթտա կէլտին. պէն տէ սէնի խոթէեէճէք իտիմ, տէտի։

— Պէնի կէօրմէ՞ք մի արզու իտիեօրտունուզ, էֆէնտի բէտէր։

— Էվվէթ։

— Պէն տէ սիզի կէօրմէք արզուսինտէ իտիմ։

— Լաքին գըզըմ, սէնտէ պաչգա պիր հալ կէօրիւեօրուս։

— Սիզին իյէ կէօրիւչէճէք օլտուղում մատտէեէ զիեատէ էհէմմիյէթի վիրմէքլիկինի ներթիճէսի տիր։

— Գը՛զըմ, ատէթա սիւֆէրա լիսանը գուլլանըեօրսուն։

Գօնսէքսիօն։ — (օթուրարագ։) Էվվէլ պէ էվվէլ, էֆէնտի բէտէր, պէնի նի՞չին կէօրմէք իսթէտիկինիզի անլաեապիլի՞ր-միեիմ։

— Շիւպհէսիզ։

— Օ հալտէ սիզի տինլէեօրում։

— Գօ՛նսէքսիօն, գը՛զըմ, սանա իգտիվաճընտան պահս իթմէք իսթէրիմ։

Գօնսէքսիօն սարսըլտը, ֆագաթի պիլա թէրէտտիւտ,

— Պէն տէ, քէզալիք պունուն իչին սիզի կէօրմէք արզուսինտէ իտիմ, տէյի ճէվապ վէրտի։

— Մ. տիւգ տը Շաթօ-Մաիեի ադչամ թաամընա տավէթ իթմիչ օլտուղումու սանա պիլտիրմէք իսթէեօրսում։

— Պէն տէ էֆէնտի բէտէը, պունու բէճա իթմէք իչին պուրաեա կէլտիմ։

Տիւգ թէաճճիւպ հալի կէօսթէրտի, վէ Գօնսէքսիօն չէօյլէ տէվամ իյլէտի։

— Էֆէնտի բէտէր, սիզի տիւնեատա հէր չէյտէն զիեատէ սէվէրիմ, վէ սիզին միւրատընըզա տա տաիմա միւթիեիմ։

Մէրգուժէ պու սէօզլէրի օլտիրէճէ թէէսսիւր իյէ իրատ իթտի քի, տիւգ սարսըլտը, վէ իֆատէեէ աղազլէ,

— Գը՛զըմ, նէ՞ տիմէք իսթէեօրսուն, տէտի։

— Էֆէնտի բէտէր, սիզ հագըգի պիր ասըլզատէօինիզ, վէ իսինիզի, էլգապընըզը՝ անլէրի թաչըմատա լաեըգ օլան պիր աատէվէ հասը իթմէք իստուսընտաքի միւսահազանըգ օլգատտա նէճիպ տիր քի, պու պապտէ պէեանը իթիրազաթա

ճէսարէթի իտէմէմ, Ընճաղ էկէը Մ. տը Եաթօ Մաի բէնտի ասլընը իսպաթի իտէմէզսէ...

— Իսպաթի իտէճէք տիր. գը՛ղըմ, պաղ չու մէքթուպա։

Տիւգ, օ սապահը, Մ. տը Եաթօ Մաինին, խրսըմը մի բալայտան ալմըշ օլտուղու մէքթուպու Գօնսէքսիօնա վէրտի։

Մէրգումէ, մէքթուպը վիգթիւրու օղուտուղտան սօնրա, սօղուղ գան իլէ բէտէրինէ կէրի վէրտի։

Տիւգ.- Պու մէքթուպ՝ բէք միսէրրահ տըր։

Գօնսէքսիօն.- Էֆէնտի բէտէր, էկէը Մ. տը Եաթօ-Մաի հագըդէթէն Սալանտրէրա սիլսիլէսինտէն խոսէ, էկէը իրահեթ իտէճէկի քեաղըտար հագըդի խոսէ...

Տիւգ.- (մէրգումէնին սէօզինի քէսէրէք.) Ֆագաթի պու պապտէ շիւպհէլի կէօրիւնիւեօրսուն։

— Էվվէթ, էֆէնտի բէտէր։

— Գը՛ղըմ, սէն մէճնունէսին։

— Էֆէնտի բէտէր, տիւգ տը Եաթօ Մաի պիր եալանճը տըր։

Տիւգ, պու սէօզտէն միլիէէսսիր օլարագ բիւճաթի իթթի։

Գօնսէքսիօն.- Մէճնունէ օլտուղումու պիլմէմ. պիլտիկիմշու տուր քի, գօնթէս Արթօֆ, եանի նէտտամէթինէ ալէմ ինանտըղը հալտէ, ախլէագը պօղուդ պիր գատըն օլտուղունու իսպաթի իտէն օ գարը՝ Մ. տը Եաթօ Մաի իլէ պէրապէր իշպու քեաղըտար մասալընը թէրթիպ իթթիրմիշ տիր։

— Ֆագաթի պու տէրէճէ պաետաղըլըդ օլապիլիր մի։

— Պէլքի իսպաթընը կէօսթէրէպիլիրիմ։

— Սի՞զ մի գըղըմ։

— Պէն, էֆէնտի բէտէր։ Պիլմէմքի Մ. տը Եաթօ-Մաի՝ պահս իթթիկի իքի քեաղըտը կէօսթէրէպիլէճէ՞ք մի տիր։ Զաթէն պունլարընը վիրուտի բէք կէճիքմիշ օլմագլա պէրապէր, սախթէ օլտուղլարընա տա իսքեամի օլմուշումտուր։

Գօնսէքսիօն պու սէօզլէրի՝ պիղդամի իգնա օլմուշճասընա իրատ իթթիկինտէն, տիւգ ղաեէթի միլիէէսսիր օլտու, վէ կէնճ գըզ՝

— Էֆէնտի բէտէր, պագընըզ տիզէրինիզէ գաբանարագ, աատէթի խաթիրսամ իտիւօրում, տէտի, վէ այնի վագըթտա տիզ չէօքաիւ։ Լաքին տիւգ՝ տէրհալ մէրգումէնի աետագա գալտըրարագ։

— Ոէօյլէ գըղըմ, պէն սէնինի բէտէրին, հաթթա սէնի սէվդէն բէտէրին տէյի՞ժիմիմ, տէտի։

— Էֆէնտի բէտէր, պիր սըրր վար տըր քի, սիզէ ֆայ իտէմէմ, չիւնքի պու սըրր պանա պիտ տէյիլ տիր. ֆագաթի սէօզլէրիմէ ինանմամընըղը բէճա իտէրիմ։ Տիւգ տը Եաթօ-Մաի հըրսը չան մէրագընըր վէ եալանճը պիր տատմ տիր։

— Տիմէք, սանա զէվճ տէյի թաեէին իթթիկիմ տատմին ալէյհինէ պուլունուեօրսուն։

— Էկէը իչթիտիկիմ չէյլէր սահիհ իսէ, էվվէթ, քէնտի ալէյհինէէիմ. էկէը եանըլմըշ վէ ալտանմըշ իսէմ, ալէյհինէ տէյիլիմ, վէ պու սըրատա սիզ արզու իտէրսէնիզ, պէն անընն զէվճէսի օլաճաղըմ։

կէնճ գըզընն պու սէօզլէրի՝ Մ. տը Սալանտրէրանընն էֆքեարընը պիւսպիթթիւն ալթիւսթ իթթիլէր. Մէրգում, պիր արա պարօննն տը Սէն-Մագսանընն հիքեաեէսի, վէ գօնթէս Արթօֆունն քէնտիսինէ նազմըշ օլտուղու մէքթուպունն վիրուտ իթթիէմէսի, վէ միրալայ տը Եաթօ Մաի թարաֆընտան խըսըմընա եազըլմըշ օլան մէքթուպունն եանմասը իւզէրինէ, էֆքեարը պօղուլմուշ իտի իսէ տէ, օ սապահը կէնճ տիւգիւն՝ ուզուն միւտտէթի եօլտա գալմըշ օլան, վէ Օտէսանընն վէ տիկէը բօսթանճէլէրինի բուլարընը համիլ պուլունան մէքթուպու ալտընընա, իլք իթթիգատ վէ էֆքեարընա տէօնմիւշ օլմասընյա, Գօնսէքսիօնուն պէեանաթընը իչթիտիկինտէ,

— Գը՛ղըմ, չուրասընը տիւշիւն քի, Մ. տիւգ տը Եաթօ-Մաի քիսպարզատէ չէօհրէթինի հաիզ տիր, տէտի։

— Էֆէնտի բէտէր, պաղը տէֆա պու կիպի չէօհրէթլէր եալանճը վէ ալտատընը օլուրլալ։

— Ֆագաթի գըղըմ, պու սէօզլէրինի իսպաթ իթթիէլիսին։

— Ուժարըմքի իսպաթ իտէպիլիրիմ։

— Նասը՞լ։

— Բէսիմհանէմի պիլիրսինիզ։

— Էվվէթ։

— Պիլիրսինիզ քի, անըն եանընտա պիր քիւչիւք տաիրէ պուլունուպ, գաբուսու՝ հօպլէն խալըսը իլէ էօրթիւլմիւշ տիւր։

— Պիլիեօրում։

— Օ տաիրէնին պիր տար սօֆա իլէ իսթիլաթը օլուպ, պու սօֆատան տա նէրտիվէնէ կիտիւիր։

— Պիլիեօրում. նէ՞ նէթիճէ չըգարաճագսըն։

— Էֆէնտի բէտէր, պիր երքէք տիկէր պիր երքէնէ պիլա հիճապ եալան սէօյլէնէպիլիր, նասըլըքի տիւգ տէ սիզէ եալան սէօյլէմիշ տիր։ Ֆապաթի սէվտիկի եախօտ սէվտիկինի իտտիա իյլէտիկի պիր գատընըն գարշըսընտա պուլունուրսա այնի ճէսարէթի կէօսթէրէմէզ։

— Գըզըմ, տիւգ սէնի սէվիեօր։

— Բէք էյի, պէն տէ օնա ինանմազ իսթէրիմ։

— Շուրաեր տա տիւչիւնմէյիսին քի, տիւգ, քէնտի սէրվէթի խուսուսիեէսի իճապընճա...

— Էֆէնտի բէտէր, գըզընըզա, իֆաատսինի իսպաթ իթմէք իւզրէ թէբիիք իտէճէկի պիր թէսապիրին իմթիխազընա միւսաատէ իտէրսինիզ, տէյի՞լմի։

— Բէք էյի, սէօյլէ պագալըմ։

— Տիւգիւ թաամ իչին պուրաեա տավէթ իթմէնիզ լազըմ տըր։

— Զաթէն տավէթ իթմիչիմ տիր։ Պիզիմ իլէ պէրապէր թաամ իտէճէք տիր։

— Պու կի՞չն միւ։

— Էվվէթ, պու կիւճ։

— Բէք էյի. թաամտան սօնրա տիւգիւ, թաավիըլէրիմի կէօրմէք իւզրէ բէսիմհանէմէ տավէթի իտէճէեիմ։ Օլվագըթ սիզ տէ էֆէնտի բէտէր, պիր ազ էվվէլ իչար իթտիկիմնէրտիվէնաէն չըկըպ, քիւչիւք օտաեա կիրեր, վէ կիզլէնիրսինիզ։

—Լաքին գըզըմ, պու եօլտա պիր մուամէլէ՝ պիզնմ կիպի աատմլէր իչին զայրը լաեըգ տըր։

— Էօյլէ իսէ, էֆէնտի բէտէր, պէն տէ հէր սէօյլէտիւ կիմի կէրի ալըրըմ։ Մ. տը Շաթօ-Մաե՝ պիր ասըլզատէ տիր, վէ պէն տէ քէնտիսիյլէ էվլէնմէկեէ հազըրըմ։

Գօնսէքսիօն պու սէօզլէրի օլ գատար իսթիհզաքեարէ վէ մէյեուսանէ իրատ իթտի քի, Մ. տը Սալլանտրէրա միւթէէսիր օլարաք։

— Բէք էյի, գըզըմ, արզունու իճրա իտէճէեիմ, տէտի։

— Էֆէնտի բէտէր, իսթէտիկիմ հէր պու տէյիլ տիր։

— Պաշգա նէ՞ վար տըր։

— Հէր նէ սէօյլէրսէմվէ հէր նէ եարարսամ, հարէքէթ վէ սէօզլէրիմ սիզէ նէ գատար զարիպ վէ աճիպ կէօրիւնէճէք օլսա, սիւքիւթ իտէճէկինիզէ տաիր Սալլանտրէրա նամը նա վատ իտէ՞րմիսինիզ։

— Վատ իտէրիմ գըզըմ։

Գօնսէքսիօն՝ բէտէրինին էլինի թուԹուպ, քէմալը հիւրմէթլէ էօբտիւ։ Եավաշ սէսլէ տէ,

— Սիզ խայրխահ վէ ալիճէնապ պիր զաթօըընըզ, վէ գըզընըզ սիզի, միւէքլէրին՝ ճէնապը Ալլահը սէվտիքլէրի կիպի սէվսէր, տէտի։

Գատէհու Գօնսէքսիօն՝ Մ. տը Սալլանտրէրանըն եազըխանէսինէ եագլաչարապ, աթիտէքի թէզքիրէնի եազտը։

«Մօնսիէօ տիւգ,

«Բէտէրիմ, սիզին զեվճինիզ օլմագլազըմ լազըմ կէլտիկինի վէ օլաճաղըմը պանա սէօյլէտի։ Բէտէրիմին միւրատը գարշըսընտա պաշ էյմէքտէն պաշգա պիր շէյ եարամամ, լաքին էվվէլճէ պէնիմլէ պիր սաաթ գատար կէօրիւշմէքլիկէ մուվաֆֆագաթ իթմէ՞զմիսինիզ։

«Մուվաֆֆագաթ իթմէկեէճկինիզի մէմուլ իթմէմ։

«Պու ագշամ օթէյտէ թաամ իտէճէքսինիզ, թաամտան սօնրա բէսիմհանէմէ չըգմանըզը բէճա իտէրիմ։

«Պու խուսուս մուսիրանէ թալէպ, հաթթա ըէճա իտէրիմ։

«Ճարիէնիզ

«ԳՕՆՍԷՌՍԻՕՆ ՏԵ ՍԱԼԼԱՆՑՐԷՐԱ»

Կէնճ գրգ իչպու մէքթուպու եազտըգտան սօնրա բէտէրինէ կէօսթէրտի, վէ պատէհու Մ. Շաթօ Մաիեէ կէօթիւրիւլմէք իւզրէ պիր խըզմէթքեարա լիէսիմ իթտի։

. . . . . .

Կէլէիմ, Մ. տը Սալլանտրէրանըն տավէթնամէսինի ալտըգտան սօնրա քէնտինտէ հասըլ օլմուշ օլան մէսէլըթէ ու հէվէճանը կիզլէմէք իւզրէ, ախըրլարը թէրքլէ օտասընա չըգմըշ օլան Մ. տը Շաթօ. Մաիեէ։

Մէրգումտ, պէշ տագրգտատան պէրու օտասընտա պուլունտուղու հալտէ, Զամբա իչէրի կիրտի։ Տիւգ՝ մէրգումա տօղրու տէօնէրէք,

— Սալլանտրէրա իգամէթկեահընա կիտիպ կէլմէլիէք պիր սաաթտան զիեատէ՞ մի սիւրէր, տէտի։

— Լիֆէնտիմ, աֆվընըզը ըէճա իտէրիմ, մատմազէլ Գօնսէրթիօն պէնի չաղըրթտը...

Տիւգ, պիր մէքթէպլի չակիրտա կիպի գըզարարագ,

— Քէնտիմինի կէօրտի՞ն մի, տէտի։

— Հայ հայ։

— Պէնիմ հագգըմտա սանա պահս իթտի՞ մի։

— Թապիաթիյլէ։

— Նէ՞ տէօյլէտի։

Զամբա, ճէվապ օրտագ ճէպինտէն պիր մէքթուպ չըգարըպ, թագտիմ իթտի։

Մէքթուպը մէզքիւր եալընըզ Ս... հարֆը իլէ իմզալը օլուպ, Բօգատօլոն էլինտէն չըգմըշ իտի։

Տիւգ՝ կէնճ գըզըն էլեազըըընը թանըեարագ, մէօհրիւ եըրթըպ, ախիտէքի ճիւմլելըրի օգուտու։

«Վուգուաթլար եէկոնիկէրինի սիւրաթլէ թագիպ իտի-

եօր։ Սիզին իլէ վագը օլմասը լազըմ կէլէն վէ պունտան էվվէլ պահսը իտիլմիշ օլան միլագաթ պու ագշամվուգտա պուլմալըըը, էվվէլթ, տօսթում, պու ագշամ կէօրիւշմէլիեիզ։ Օթէլտէ թատմ իթմէկէ կէլէճէքսինիզ։ սուֆրատան գալգտըղընըգտա, ըէօհմէհանէմէ չըգմանըզը սիզէ ըէճա իտէճէիմ։

«Սիզ քի սէվկիլիւմսիւնիւզ վէ քամինիզի թաչըեաճաղըմտան տօլայը իֆթիհար իթմէքտէիմ, պիրինճի մէքթուպումուզ թէքրար օգումանըզը, վէ թավսիյէ իթտիկիմ խուսուսաթ հագգընտա միլթալէա իթմէնիզի ըէճա, վէ պէտագաթը-ղըմտան նայի սիզէ չարճի մագամընտա վազ իլէտիկիմ վազիճէ նէ գատար միւշքիլ օլսա, պու վազիճէեի սօնունա գատար իլգա իթմէնիզի՝ տիզ չէօքէրէք իսթիրհամ իտէրիմ։ Սաատէթիմիզ՝ պէլքի սուրէթի գաթիէտէ պունտան մէրգումտ տուր։

«Զէյլ. Պէլքի պիր ազտան սիզէ տահա գաթի վէ ըէճմիք պիր թէզքիրէ տէ եազաճաղըմ։

«Ս...»

Տիւգ՝ պու մէքթուպու ալտըգընտա, տէրհաի թէֆէքքիւրաթա տալտրագ։

— Իսթէտիկինի եաբաճաղըմ, լաքին պունուն մանէտաը նէ՞ տիր, տէյի տիւշինտիւ։

Տիւգ՝ Սալլանտրէրա իգամէթկեահընա կիթմէք իչին հէնուզ պիր խալէ վագթը պուլունտուղունտան, պիր աթա օթուրուպ, Պուա-տը-Պուլօնըրեա թէնէզզիւհէ կիթտի, վէ ավտէթինտէ Արքիօֆ օթէլինէ ուղրաեըպ, Օտէսատան պէքլէնիլէն թատթարըն վիրուտա իտիպ իթմէտիկինի գաբուճուեա սօրտու, վէ հէնուզ կէլմէմիշ իտուկինի թահդըզ իլէտիկինտէ,

— Հագըգէթէն պիր իտատթարըն՝ քօսթա իլէ կէլէն մէքթուպտան իշ կիւն զիեատէ կէճիքմէսի թէտաճճիւպ օլունաճագ չէյ տիր. ատատա պիր ֆէլաքէ՞թ մի վուգու պուլտու, տէտի։

Պու միւլահազա՝ Մ. տը Շաթօ Մաիեի սարսըը իսէ տէ,

պէօյլէ պիր հալ տախի վագը օլմուշ օլսա, եէտինտէքի մէք-
թուպլար՝ պէնտէն զայրի քիմսէեի ալէագատար իթմէեէճէ-
կինտէն, զայ օլմաեաճաղը, վէ պուլունաճաղը տէրքեար, վէ
պէնիմ իչին տէ էասի մատտէ պունտան իպարէթի տիր, տէյի
միւլահազա իտէրէք, ֆիքրի պիր ազ րահաթլանտը։

Ցիւգ խանէսինէ ավտէթինտէ, Գօնսէբսիօնու կէօրմէսի
իչին հէնուգ իքի սաաթ վագթը վար իտի։

Զամբա, թուալէթ օտասընտա էֆէնտիսինէ պէքլէմէքտէ
օլտուղունտան, մէրգումուն էսվապընը կիեինտիրտիկի սըրա-
տա, Սալանտրէրա իգամէթկեաՀընտան ազ էվվէլ տիկէր պիր
մէքթուպ կէլմիչ օլտուղունու խապէր վէրտի, վէ ցիւգ տէ,
մատամ եախօտ մատմազէլ տը Սալանտրէրանըն պիրտէն պի-
րէ վուգու պուլմուչ օլան նամուզաճլըղընա մէպնի, իլը տա-
վէթին կէրի պրագըլմըչ օլտուղունու զանն իլէ, պիր սուֆ-
րանըն իգէրինէ գօնուլմուչ օլան մէքթուպը մէգքիւրու տիթ-
րէեէրէք ալտը։ Լաբին Գօնսէբսիօնուն եազըսը օլտուղունու
թանըտըղընտա, ֆէրահլանտը։

Պու տէֆա սահիհէն մէքթուպու եազան կէնճ գըզ օ-
լուպ, բէտէրինին եազըխանէսի իւզէրինտէ եազմըչ օլտուղու
մէքթուպը մալիմ իտի, վէ Բօգամպօլ՝ չիւպհէսիզ պու-
նուն եազըլաճաղընը էվվէլճէ պիլիր իտի քի, Ս... իմզա-
սըյլա եազըլմըչ օլան մէքթուպտա «տիկէր պիր միսսէրրահ
վէ բէամի թէզքիրէնինի» իբտալ իտիլմէճկինտէն պահս իչլէմիչ
իտի։

Ցիւգ՝ իլը մէքթուպլարտաքի հէր պիր քէլիմէեի թահ-
թը նազարը միլթալէանա ալըրքէն, պունու էօյլէ եաբմատը։
Շիւպհէսիզ սօն թէզքիրէ պիրինին մուամաճճէհէսինտէ եազըլ-
մըչ օլտուղու հալտէ, քեամիհէթտէն խալի օլամազ իտի։ Ան-
ճագ Գօնսէբսիօնուն՝ օ մէքթուպու քիմին կէօզիւ էօնիւնտէ
եազմըչ օլապիլէճէկի մէսէլահազասը մէրգումուն ֆիքրինի իս-
թիլա էթտի։ Մ. տը Սալանտրէրանըն գարշըսընտա եազա-
մազ, վէ եազամատըղը թագսիրատ, մուբալագա, քէնտի իւ-
զէրինտէ ֆէվգէլատէ վէ զարիպ թէէսսիր իճրա իտէն էրա-

քեք եախօտ գատընլար գարշըսընտա եազմըչ օլմալը տը-
տէյի տիւչիւնտիւ։

Հէր նէ իսէ տիւգ՝ Զամբա իլէ պիր միւտտէթ կէօրիւչիւպ
կիտճէկ վագթը կէլտիկինտէ, արապասընա օթուրտու, վէ
սաաթ ալթըեա չէնտ տագըդա գալարագ. Սալանտրէրա ի-
գամէթկեաՀընա վատըլ օլտու, վէ պիր խրզմէթքեարըն էվ-
վէլճէ խապէր վիրմէսինի միւթէագըպ. մատամ տիւչէսին
տէրունինտէ պէքլէմէքտէ օլտուղու սալօնա կիրտի։

20

Եաթօ-Մահինին իչէրի կէրտիկի զէման, մատամ տը Սալ-
լանտրէրա եալընըզ օլուպ, մէրգում տէլիգանըրը խայրխա-
Հանէ թէպէսսիմ իլէ գապուլ իթտի, վէ օթուրմագլըղա
տավէթ իտէրէք.

— Մօնսիէօ տիւգ, Մ. տը Սալլանտրէրա հէնուզ ավտէթ
իթմէմիչ տիր. պու պապտէ աֆվ իտինիզ, տէյի պէեան իչ-
լէտի։

— Պու կիւն հավա գաեէթ կիւզէլ օլտուղունտան, չիւպ-
հէսիզ Մ. տիւգ ֆայթօն իլէ տիշարը չըգմըչ օլաճագ, վէ օր-
մանտան ավտէթ իտճէք տիր։

— Մ. տը Սալլանտրէրա պագը իչէրի իչին տիշարը չըգ-
տը, վէ վիգօնթ տ'Ասմօլուն խանէսինէ կիթտի։

— Վիգօնթու թանըրըմ։

— Ցիւչար օլտուղումուզ իքի ֆէլաքէթտէն պէրու Մ. տը
Սալլանտրէրա Իսբանիատան սօղումուչ տուր։

պէօյլէ պիր հալ տախի վագը օլմուշ օլսա, եէտինտէքի մէք-
թուպլար՝ պէնտէն ղայրի քիմսէեի ալէագատար իթմէեէճէ-
կինտէն, զայ օլմաեաճաղը, վէ պուլունաճաղը տէրքեար, վէ
պէնիմ իչին տէ էասի մատտէ պուռնտան իպարէթի տիր, տէյի
միւլահազա իտէրէք, ֆիքրի պիր ազ բահաթլանտը։

Տիւգ խանէսինէ ավտէթինտէ, Գօնսէքսիօնու կէօրմէսի
իչին հէնուզ իքի սաաթ վագթը վար իտի։

Զամբա, թուալէթ օտասընտա էֆէնտիսինէ պէքլէմէքտէ
օլտուղունտան, մէրդումուն էսվապընը կիեինտիրտիկի սըրա-
տա, Սալլանտրէրա իգամէթկեահընտան ազ էվվէլ տիկէր պիր
մէքթուպ կէլմիչ օլտուղունու խապէր վէրտի, վէ տիւգ տէ,
մատամ եախօտ մատամազէլ տը Սալլանտրէրանըն պիրտէն պի-
րէ վուգու պուլմուչ օլան նամիգաճլըղընա մէպնի, իլը տա-
վէթին կէրի պրագըլմըչ օլտուղունու զանն իլէ, պիր սուֆ-
րանըն իւգէրինէ գօնուլմուչ օլան մէքթուպը մէգքիւրու տիթ-
րէեէրէք ալտը։ Լաբին Գօնսէքսիօնուն եազըսը օլտուղունու
թանըտըղընտա, ֆէրահլանտը։

Պու տէֆա սահիհէն մէքթուպու եազան կէնճ գըզ օ-
լուպ, բէտէրինին եազըխանէսի իւգէրինտէ եազմըչ օլտուղու
մէքթուպը ժալիմ իտի, վէ Բօգամպօլ՝ չիւպհէսիզ պու-
նուն եազըլաճաղընը էվվէլճէ պիլիր իտի քի, Մ... իմզա-
սըյլա եազըլմըչ օլան մէքթուպտա տարկէր պիր միւսէլրրահ
վէ բէսմի թէզքիրէնինէ իրսալ իտիլճէկինտէն պահս իյլէմիչ
իտի։

Տիւգ՝ իլք մէքթուպլարտաքի հէր պիր քէլիմէեի թահ-
թը նազարը միւթալէասա ալըրքէն, պունու էօյլէ եաբմատը։
Շիւպհէսիզ սօն թէզքիրէ պիրինին ժուրնաճճէհէսինտէ եազըլ-
մըչ օլտուղու հալտէ, թէամիւլթտէն խալի օլամազ իտի։ Ան-
ճագ Գօնսէքսիօնուն՝ օ մէքթուպու քիմին կէօդիւ էօնիւնտէ
եազմըչ օլապիլէճէկի միւսահազասը մէրդումուն ֆիքրինի իս-
թիյա էթտի։ Մ. տը Սալլանտրէրանըն գարշըսընտա եազա-
ժազ, վէ եազժատրը թագտիրտէ, մուխլագա, քէնտի իւ-
զէրինտէ ֆէվգէլատէ վէ զարիպ թէէսսիր իճրա իտէն էրւ-

քէք եախօտ գատընլար գարշըսընտա եազմըչ օլմալը տըր,
տէյի տիւշիւնտիւ։

Հէր նէ իսկ տիւգ՝ Զամբա իլէ պիր միւտտէթ կէօրիւշիւպ
կիտէճէք վագթը կէլտիկինտէ, արապասընա օթուրտու, վէ
սաաթ ալթըեա չէնտ տագըգա գալարագ, Սալլանտրէրա ի-
գամէթկեահընա վասըլ օլտու, վէ պիր խըզմէթքեարըն էվ-
վէլճէ խապէր վիրմէսինի միւթէագրպ. մատամ տիւշէսին
տէրունինտէ պէքլէմէքտէ օլտուղու սալօնա կիրտի։

20

Եաթօ-Մահինին իչէրի կիբտիկի զէման, մատամ տը Սալ-
լանտրէրա եալընըզ օլուպ, մէրդում տէլիգանլըեը խայրխա-
հանէ թէպէսսիմ իլէ գապուլ իթտի, վէ օթուրմագլըղա
տավէթի իտէրէք։

— Մօնսիէօ տիւգ, Մ. տը Սալլանտրէրա հէնուզ ավտէթ
իթմէմիչ տիր. պու պապտէ աֆվ իտինիզ, տէյի պէեան իյ-
լէտի։

— Պու կիւն հավա գաեէթի կիւզէլ օլտուղունտան, շիւպ-
հէսիզ Մ. տիւգ ֆայթօն իլէ տիշարը չընմըչ օլաճագ, վէ օր-
մանտան ավտէթի իտէճէք տիր։

— Մ. տը Սալլանտրէրա պագը իչէրի իչին տիշարը չընգ-
տը, վէ վիգօնթի տ'Ալսօլուն խանէսինէ կիթտի։

— Վիգօնթու թանըրըմ։

— Տիւշար օլտուղումուզ իքի ֆէլաքէթտէն պէրու Մ. տը
Սալլանտրէրա Իսբանիատան սօղումուչ տուր։

Տիւգ, պու սըրատա միւնասիպ եօլտա թաապիեէթի հավի պագը սէօզլէր իրատ իթմէ, վէ ժատամ՛ոը Սալանտրէրա տաիւ ճէվապ էն՝

— Տիւգ՝ հիչ օվմազսա պիր գաչ սէնէ գատար Ֆրանսատա գալմազ նիեէթինէ տիր, տէմի։

Մ. տը Շաթօ-Մաի սէվինճինաէն սարսըլար։

Պունլար, արաալըընտա պիր միւտաէթ տահա կէօրիւշ տիւքլէրի հալաէ, տիւգ տը Սալանտրէրա վաըլ օլտու, վէ Մ. տը Շաթօ-Մաինին պուլունտուղու սալօնա կիրիպ, թօգալաչմագ իւզրէ էլինի ուգաթմագ իւզրէ իլէն, Գօնսէգսիօն իւսթէ կէլտիկինաէն, տիւգ, օ սապահը գըզը իլէ ճէրէեան իթմիչ օլան միւքեալէմէէի խաթըրլամագլա, ֆիքրինէ շիւպհէ հասըլ օլուպ, սաաէճէ սէլամ վիրմէյէ իքթիֆա իթմէ։

Գօնսէգսիօնուն թավրը սօղուգ վէ իհթիեաթքեարանէ օլմազլէ, Մ. տը Շաթօ-Մաի պունու Զամբաճըն սէօզլէրինէն՝ քէնտի կիզլի խասմի օլտուղունու. զանն իթմէքտէ պուլունտուղու տիւշէսին օրատա պուլունմասընա հասը իթմէ։

Գօնսէգսիօն՝ վալիտէսինի տերաղուշ իթմիկի էսնատէ, Մ. տը Սալանտրէրա՝ կէնճ տիւդէ խիթապէն։

— Տօ՛սթում, Օտէսատան խապէր ալտընը՞զ մը, տէյի սորտու։

— Հէնուզ այմատըմ մօնսիէօ տիւգ, վէ թաթարըմ եօլտա խասթայանմըշ օլմալը տըր տէյի վէսվէսէ իթմէկէ պաշլաեօրում։

Տիւգ... (Մ. տը Շաթօ Մաինին եիւզիւնէ տիգգաթլէ պագարագ.) Օյապիլիր։

Գօնսէգսիօն՝ Օտէսա քէլիմէսինի իչիթտիկինատ, Շաթօ-Մաեէ աթգը նազար իթտիկինաէն, մերգում գըզարտը։

Հէր խուսուս՝ զանն իտէրսին քի Բօգամպօլուն չէյթանի թաապվուրլարընա եարտըմ իթմէքտէ իտի. չինքի Գօնսէգսիօնուն պագըշընտան տօլաեը հուսուսէ կէլէն գըրմըզըգ՝ Մ. տը Սալանտրէրա թարաֆընտան տիկէը պիր սէպէպ համլ օլունտու։ Եէօլէքի իհթիեար տիւգ՝

— Պօղուլաեօր։ տիմէք գըզըմընն հագգը վար տըր, տէյի միւլահազա իթմէ։

Պու արա պիր խըզմէթքեար իչէրի կիրիպ, սուֆրանընն հազըր օլտուղունու խապէր վէրտի։

Կէնճ տիւգ, Մ. տը Սալանտրէրանընն ֆիքրինէ, քէնտի այէչինէ հուսուսէ կէլմիչ օլան միւլահազա հադգընտա շիւպհէ պիլէ իթմէյէրէք, աեաղա գալգըպ, թաամաալընա կիմսէք իչին մատամ տիւշէսի գօլթուղունա ալմագլըղը թէքլիֆ իթտի։

Գօնսէգսիօն տա, բէտէրինէն գօլթուղունա կիրտի, վէ իսքանեօճա, եավաչ սէտա իլէ,

— Էֆէնտի բէտէր, վատընըզա կիւվէնեեօրում, տէտի։

— Բէք էյի գըզըմ՛, տէտի։

— Թէէմին իտէրիմ՛քի, եավան սէօյլէեօր։

Կէնճ գըզ պու սէօզիւ՝ օլ գատար գավլի սուրէթտէ թէէլֆիւզ իթտի քի, տիւգ սարսըլտը, վէ եավաչ սէտա իլէ,

— Պիր ազատան պու ժատտէե թէէմին օլաճազըզ, տէտի։

Թաամ, ֆամիլեաճա օլուպ, կէնճ տիւգ՝ Օտէսատան պէքլէտիկի էվրագ կէլմէճինճէ, Գօնսէգսիօն իլէ իդտիվաճը հադգընտա տօղրուտան տօղրուեա պահս օլունամաեաճաղընը անլատըղընտան, միւքեալէմէլէրի՝ տէրքեար օլան ատի հուտուտու կէչմէտի։ Եէօլէքի Մ. տը Սալանտրէրանըն սաթընը ալաճաղը էմնաքտան սոնրա, իսքանիանըն ահվալինտէն վէ նիհաեէթ ըէսիմճիլիքտէն պահս օլունտու։

Գօնսէգսիօն՝ պիր տէֆա պիլէ Մ. տը Շաթօ-Մաինին եիւզիւնէ պագժաեըպ, լաքին սուֆրատան գալգտըգլարընտա,

— Մօնսիէօ տիւգ, զանն իտէրիմ քի, սիզ ըէսիմճիլիկի վէ ըէսիմլէրի սեվէրսինիզ, տէտի։

Տիւգ.. — Բէք զիեատէ սեվէրիմ ժատմազլէ, վէ ըէսիմհանէնիզտէ քի ասալը նէֆիսէեի, խուսուսիլէ սիզին ֆըրչանըզտան չըգմըչ օլանլարը կէօրմէյէի ֆէվգէլատէ արզու իտէրիմ։

Գօնսէգսիօն.. (Կիթտիրճէ միւթէէսսիր օլարագ.) Իմտի մօնսիէօ, էկէր գօլունուզու պանա թագտիմ իտէրսէնիզ, սիզ-

զի մէջնուն իթիւէկէ հազըըմ. Բէտէրիմ թաաժատն ոնրա սիկարա իչմէկի ատէթ իթիւչ տիր. պրագալըմ սիկարասընը իչմէքտէ օլսուն, պիզ ըէսիվխանէնէ կիտէլիմ.

Տիւգ տը Սալանտրէրա մուվաֆագաթ իշարէթի կէօս-թէրտի, վէ Մ. տը Շաթօ-Մաի տէ էլինի կէնճ գըզա սուն-տու. Գոնսէքսիօն մանէատար սուրէթտէ բէտէրինէ պագ-տըգտան սօնրա, կէնճ տիւգ իլէ պիրլիքտէ սալօնտան տիշա-րը չըգտը.

Ըէսիվխանէ՝ օթէլին իքինճի գաթընտա վագը օլուպ, պու-գաթ՝ թէմաժէն վէ եալընըզ, Գոնսէքսիօնա հասր իտիւմիշ, վէ մէզպուրէ թարաֆընտան, քէնտի կուսթօսու մուճիպինճէ, ֆագաթ սանաի պիր սուրէթտէ թէֆրիշ գըըընմըշ իտի.

Գոնսէքսիօն.—Լվվէլ էմիրտէ սիզէ, հալվէթխանէմտէ պու-լունան իքի կիւզել թաավիրի կէօսթէրէեիմ, սօնրա ըէսիմ տաիրէմէ կիտէրիպ, տէտի.

կէնճ տիւգ, մէրդումէնին քէնտիսի էվվէլա հալվէթխա-նէյէ կիրտիրմէսի՝ բէտէրինին թուալէթ օտասընտա կիզլէնմէ-սինէ վագըթ վիրմէք իչին օլտուղունու ֆիքրինտէն պիլէ կէ-չիրմեեըէք.

— Էմրինիզ մունթազըըմ ժաժազել, տէյի պէեան իչ-լէտի.

կէնճ գըզըն արապ խըզմէթքեարը պունլարըն էօնիւնտէն եիւրիւմէքտէ օլուպ, եօլտա տիւգ, պիր գաչ քէրրէ եիւգիւ-նիւ մէրդումէյէ աթֆ իլէ, եավաչ սէտա իլէ պագը սէօգ սէօ-լէմէքլիկի արզու իթտի իսէ տէ, օ սապահը ալմըշ օլտուղու թէզքիրէտէքի թաավսիէլերի խաթըրլաեարագ, պունտան կէ-րի տուրտու.

Հալվէթխանէտէն ըէսիմ տաիրէսինէ կիրտիքլէրինտէ, արապ խըզմէթքեար՝ չիւպհէսիզ ալմըշ օլտուղու թալիմաթ ժուճիպինճէ, տաիրէնին օրթասընտա պուլունան պիր հավիգե-նին մուժարընը եապտը, վէ պունլարըն ըշըղը՝ էթրաֆտաքի այնալարըն չավգը իլէ տահա զիեատէ արթմագլա, տէրունք տաիրէ կիւնտուզ կիպի ըշըտը.

Գոնսէքսիօն՝ կէնճ տիւգիւ քէնտի եանընտա օթուրթ-տու. Իքիսի տէ հավիգէեէ եագրն օլմալարըյլա, Մ. տը Շա-թօ-Մաինին սիմասը զիեատէ ըշըղա գարշը օլմագլա, աչի-քեարէն կէօրիւնիւեօրտու.

Պիր արա կէնճ գըզ՝ թուալէթ տաիրէսինին գաբուսունա տօղրու խէֆիլէն աթֆը նազար իթտի, վէ լաքին պու պագըշ հէր նէ գատար սիւրաթլը իտի իսէ տէ, եինէ Մ. տը Շաթօ-Մաինին կէօզիւնէ իլիշմէքլէ, օ սապահը ալմըշ օլտուղու թէզ-քիրէնին միւնտէրիճաթընը թաստիգ էյլէտի.

Գոնսէքսիօնուն լէհճէսի գաեէթ սօլկուն վէ քէնտիսի միւ-թէէսիր իտի իսէ տէ, թէքմիլ Բարիստէ ժարքի տը Շամրի տէյի թանըլմըշ օլան քիմսէ հագգընտաքի աշգ ու ժուհապ-պէթի քէնտինէ ճէսարէթ վիրէրէք, սէսի անճագ ճիւզիճէ տիթրէտիկի հալտե,

— Մօնսիէօ, զանն իտէրիմքի, թէզքիրէմի պիր ապ էվվէլ ալտընըզ, տէտի.

Մ. տը Շաթօ-Մաի՝ կէնճ գըզ գատար ժիւթէէսիր օ-լարագ.

— Էվվէթ ժատմազել, տէյի ճէվապ վէրտի.

— Շու հալտէ մօնսիէօ տիւգ, պիր թագըմ մուգատտե-մաթա լիւզում օլմաեըզ, թաավիրլէրիմի կէօրմէքլիկէ սիզի տավէթի իտիչիմտէ սէպէպսիզ օլմատըղընը տէրք իտէպիւր-սինիզ.

— Օնա նէ՞ չիւպհէ.

Գոնսէքսիօն... Մօնսիէօ տիւգ, զանն իտէրիմքի զաթը-նըզ պիր ասըլզատէսինիզ.

Տիւգ.—(թէպէսսիւմ իտէրէք.) Հիչ տէյիլ իսէ, ժատ-մազել, պու չէօհրէթի հայիզ պուլունուեօրում.

— Տիմէք օլուր քի, տիւգ տը Շաթօ-Մաի, հագգի պիր ճէնթըլմէնէ թէվճիհի խիթապ իտիեօրում.

Տիւգ պաչընը էյտի.

Գոնսէքսիօն տա, տէվամէն չէօյլէ սէօյլէտի.

— Մօնսիէօ տիւգ, պէնիմ տէսթի իզտիվաճքմը բէտէրիմտէն թաւէպ իթտինիզ, տէյի՞լմի։

— Գալպիմ պէնի պու հարէքէթէ սեվդ իլէտի։

— Բէք էյի, ֆագաթ մօնսիէօ, պիւթիւն պիւթիւն ըէսմի օլան պու հարէքէթտէն էվվէլ, պիր ազ տա պէնիմրէյիմի ալմադըղընըզ լազըմկէլտիկինի հիչ միւլահազա ի՞թմէտինիզ մի։

Գօնսէքսիօն՝ տիգգաթլէ մէրդումա պագտըղընտա, Մ. տը Շաֆօ-Մաի պու պագըշտան ալտանարագ, «Պանա պու սէօզլէրի սէօյլէթիէօրլար, մունճիպինճէ ճէվապ վէրինիզ» տէյի անլատը, վէ պինապէրին,— Մաամմազէլ, գուսուրումու իթթիրաֆ իտէրիմ, վէ պունուն թամիրինէ հազըրըմ, տէտի։

— Մօնսիէօ տիւգ, պէնի սէվմէքտէ օլտուղունուզ սահի՞ն մի տիր։

— Մաամմազէլ, նամուսում հագգը իչին սէօյլէրիմքի, սիզի սէվէրիմ։

— Հալպու քի... էկէր... պէն սիզի սէվմէսէ իտիմ...

— Գալպինիզէ կէօթիւրէն եօլու պէր կիւն պուլաճաղըմը իւմիտ իտէր իտիմ։

Գօնսէքսիօն՝ ճիւզիճէ ումուզունու չէքիպ, պատէհու թահդիրամիզ սուրէթտէ,

— Մօնսիէօ տիւգ, բէտէրիմտէն տէսթի իզտիվաճըմը թաւէպ իթտինիզ։ բէտէրիմտէ պու խուսուսա մուվաֆֆագաթ իթմէք իւզրէ տիր։ Բէտէրիմին միւրաճը՝ կէրի ալընմազ սուրէթտէ օլուպ, անըն հէր իսթէտիկինի պէն տէ իսթէմէլիեմ... վէ լաքին... տէտի։

Մէզպուրէ թէրէտտիւտ իտիեօր կիպի կէօրիւնտիւկիւնտէն, տիւգ,

— Ոէօյլէնինիզ մաամմազէլ, տէտի։

Գօնսէքսիօն։ — (տէվամէն։) Վէ լաքին պէն սիզի սէվմէմ... զիրա սիզի սէվմէք... պէնիմ իչին միւմքին տէյիլ տիր... չինքի, թէէսսիֆլէ սէօյլէրիմ, գալպիմ պէնիմ թաասրուճքմտան չըգմըշ տըր։

Ցիւգ, Ս... իմզալը մէքթուպուն հէր պիր ճիւմլէսինի

ֆիքրինտէ սագլամըշ օլտուղու հալտէ, մէզպուրէնին իֆտատէսի գարշըսընտա ֆիթուրսուզճա տուրտու։ Ընճագ ճէվապ աղազլէ,

— Մաամմազէլ, իֆտատէնիզ՝ պէնճէ չայեանը թէճճիւպ տէյիլ տիր, տէտի։

Գօնսէքսիօն սարսըլտը, վէ տիւգ իլավէթէն,

— Լաքին պէն սիզի սէվէրիմ, վէ մուհապպէթինիզէ լաեըգ օլմաեա չալըշաճաղըմ, տէյի պէեան իլէտի։

— Մօնսիէօ տիւգ, այնի վազըֆտա իչի քիչի սէվիլէմէզ։

— Հալպու քի ունուտուլապիլիր։

— Ջանն իթմէմ։

Ցիւգ, կէնճ գըզըն թամախթէլէրինէ նօգթա պէ նօգթա իթտաթ իթմէքտէ օլտուղունու զանն իտէրէք, զաեէթ սաբին օլուպ, պու սիւքիւնէթտէն տօլաեր Գօնսէքսիօն ֆէվգէլատէ միւթէէսսիր օլտու, պատէհու սէրմճէ,

— Մօնսիէօ, պիր ասըլզատէ քիմսէ՝ քէնտինի սէվմէէն կէնճ պիր գըզ իլէ էվլէնմէզ, տէտի։

Ցիւգ, սիւքիւթլէ թէպէսսիմ իթտի։

Գօնսէքսիօն... էվվէթ, օ գըզ պիր տիկէրինի սէվմէքտէ տիր։

— Թէէսսիֆ իտէրիմ քի, էօյլէ օլտուղունու պէն տէ կէօրիւեօրում։

— Վէ սիզի տէ ասլա սէվմէէճէք տիր։

— Մաամմազէլ, իլէրուտէ իչին նէ՛ ըէնկ քէսպ իտէճէկինի քիմսէ պիլմէզ։

Գօնսէքսիօնուն տօտագլարընտա թահդիրամիզ պիր հալ հուսուլէ կէլէրէք,

— Մօնսիէօ տիւգ, թէքմիլ հագըգէթի սիզէ իգրար իթմէք լազըմմը տըր, տէյի սօրտու։

— Սիզի տինլէեօրում, մաամմազէլ։

— Բարիստէ պիր ատէմ վար տըր քի, պէնի սէվէր, պէն տէ անը սէվէրիմ։ Բէտէրիմին գարշը գօնուլմազ օլան միւրաճը՝ պէնի պիր տիկէրիյլէ էվլէնմէքլիկէ մահքիւմ իթտիկի

թաղտիրտէ, ճանչէն վէ գալպէն օ ատէմէ սատըգ գալմա-
եա եէմին իթմիշիմ տիր։

Ֆիւգ, օյնամագտա օլտուղու պու գօմէտիատան մէմպուն
օլմաերպ, պու ճիւմլէ իլէ բօլունու նօգթասը նօգթասընա
իճրա իթտիկի հալտէ,

— Մա՛տմազէլ, սէօյլէտիկինիզ չէյլէրին էհէմմիեէթի ին-
տիմտէ զիեատէ տէյիլ տիր, վէ պիր կիւն սիզի, գատընալար
իչինտէ էն պախթիեարը գըլաճալըմա օլ գատար իսքեաթ
օլմուշում տուր քի, կէնճ գըզլարա մախսուս օլմագ իւզրէ
ագլընըզ պայընըզտա օլմաեարագ իթտիկինիզ եէմինտէն տօ-
լաերը ասլա միւզտարըպ տէյիլիմ։

— Մօնսիէօ, պու իֆատէնիզ՝ պիր ասըլզատէեէ եապըշ-
մազ։

— Մատմազէլ...

— Միւսաատէ իտինիզ քի, սիզի իսքեաթէ սայ իտէեիմ
ֆագաթ պիր ազ սէրթճէ օլան պազը սէօյլէրիմէ աֆվ իտինիզ։

— Անլաեօրում մատմազէլ, լաքին նէ չարէ քի, պէն տէ
գալպէն սիւզան օլուեօրում։

Գօնսէբսիօն թահգիրամիզ սուրէթտէ պագմագտա օլուպ,
տիւգ պիր արա իխթիեարը սիւքիւթ իթտի իսէ տէ, միւզ-
տարըպ օլտուղու րէվիչինտէն անլաշըլըեօրտու, չինքի իճրա
իթտիկի բօլ ճանըընը ֆէվգէլատէ սըգմագտա իտի։

Գօնսէբսիօն.— Տիմէք ասլա մէրհամէթինիզ եօգ տուր։

— Եանի սիզի սէվէրիմ։

— Վէ իսրար իթմէքտէսինիզ։

— Էկէր բէտէրինիզ՝ տէսթի իզտիվաճընըզը պանա վիր-
միկէ ժուվաֆագաթ իտէրսէ...

Գօնսէբսիօն՝ մէնահիլինի կէօզլէրինէ թուԹարագ,

— Իչթէ միւսիւ տիւգ, պու գատարը խայլինլիք տիր...
տէտի։

Մ. տը Շաթօ.Մա՛ր՝ Գօնսէբսիօնուն հէր պիր սէօզիւ, պիր
տիկէրին միւրատը իւգէրինէ սէօյլէնմէքտէ օլտուղունա օլտէ-
բէճէ գանմըշ իտի քի, մէզպուրէնին սօն սէօզլէրինտէն միւ-

թէէսսիր օլմաերպ, եալընըզ կիւլիւմսէմէքտէ, վէ «Միւսթագ-
պէլ պէնի հագդը չըգարաճագ տըր» տիմէքտէ իքթիֆա իթտի։

Պիր արա Գօնսէբսիօն՝ հէեէճան վէ թէէսսիւրինտէն նա-
շի տէրմանտան վէ գուվվէթտէն տիւշմէք իւզրէ իքէն, քէտէ-
րինին, կիզլէնմիշ օլտուղու մահէլլտէն տիւգիւն հէր սէօզիւ-
նիւ իչիմէքտէ, վէ հէր հարէքէթինի կէօրմէքտէ իտուկինի
պիլ միւլահազա եէնիտէն քէօպի ճէսարէթլէ,

— Բէք էյի, մատէմքի պիր կիւն հէր հալտէ տիւշէս տը
Շաթօ-Մա՛ր թէսմիեէ օլունմաեա մահքիւմ օլմուշում տուր,
հիչ օլմազտա հէր չէյի տօղրու սէօյլէմէք իսթէ՞միսինիզ, տէտի։

— Հայ հայ։

Գօնսէբսիօն՝ թուալէթ օտասընըն եարը աչըգ օլան գա-
բուսունա թէքրար աֆֆը նազար իթմէքտէն քէնտիեի մէնն
իտէմէտի, վէ տիւգ պու պագըշը տախի չագտը։

Գօնսէբսիօն.— Մօնսիէօ տիւգ, զանն իտէրիմքի, պէնի
սէվէբսինիզ։

Տիւգ.— (Ելինի գալպի իւզէրինէ վազ իտէրէք.) Օնա
չիւպհէ՞ մի վար։

— Պէնճէ, հարէքէթի վագըանըզ նէ գատար ղարիպ օլսա
մուհապպէթինիզ օ հալի աֆվ իթտիրմէքտէ տիր։

— Ղարիպ տիմէքլիկինիզ՝ պէլքի ասըլ լուղէթի տիր։

— Իմտի հագդըմտա հիսսիյատկէլտիկինիզ աչգ ու մուհապ-
պէթ սէպէպիլէ, մուճիպի նէֆրէթի պիր հէյլէ ու տէճհսէ, վէ
էվրագա վէ ասալէթէ տաիր պիր մասալ ույտուրտուղունուզու
իգրար իտինիզ։

Գօնսէբսիօն սօն քէլիմէլէրի՞ իրատ իթտիկի էանատէ,
թուալէթ օտասընտա մօպիլեատա ճիւզիճէ տօգունու-
լուբճասընա պիր չամաթա հասըլ օլտու, վէ կէնճ գըզ պու
սէսի իչիմտիկինտէ, լէհճէսի սօլտու։

21

Տիւգ, թուալէթ օտամընտա հասըլ օլան չամաթաեը իչիթտիկինտէ, Գօնսէքսիօնտան կէլտիկինի զանն իթտիկի թէզքիրէնին «Պազը կէօզլէր վէ գուլագլար պիզի կէօրէճէքլէր, վէ տինլէեճէքլէր վէ սաիրէ վէ սաիրէ» իպարէսինին սահիհ օլտուղունա հիւքմ վէրտի։ Իմտի մէրդում, թուալէթ տաիրէսինտէ պիր քիմսէնին կիզլէնմիշ օլտուղունա չիւպհէ իթմէմէքլէ պէրապէր, Գօնսէքսիօնուն լէհճէսի սօյկունլուղունու կէօրմէեօր կիպի կէօրիւնտիւկիւ հալտէ,

— Մա՛տմազէլ, պու մէսէլէ հադդընտա սիւքիւթ իթմէքլիկիմէ միւսաատէնիզի բէճա իտէրիմ։ Վէլէվ... տէտի, վէ օ սապահը ալտրդը մէքթուպուն թալիմաթը իդթիդասընճա թէրէտտիւտ կէօսթէրտիկինտէն, Գօնսէքսիօն՝

— Բէճա իտէրիմ, սէօզիւնիւզիւ իքմալ իտինիզ, տէտի։

Տիւգ՝ մէքթուպը մէզքիւրուն մանէատար ճիւմլէսինի խաթըրլաեարագ,

— Նիհաեէթ մատմազէլ, պու հարէքէթիմ՝ աշդ ու մուհապէթիմէ՝ պիր տէլիլ տիր, տէյի պէեան իթտի։

— Աճա՛իպ, տիմէք դապուլէ ճէսարէթ իտիեօրսունուզ քի, պու հիքեաեէ...

— Մատմազէլ, պէն հիչ պիր շէյ դապուլ իթմէմէօրում։

— Էվվէթ, թգրար իտինիզ քի օ հիքեաեէեի՝սիզ վէ գօնթէս Արթօֆ թէրթիպ վէ թատմիր իթմիշսինիզ տիր։

— Միւսաատէ իտինիզ մատմազէլ։

— Մօնսիէօ, հադդէթէն Սալամանտրէա սիլսիլէսինտէն օլտուղունուզա գանմըշ օլմանըզ հադդընտա ասըլզատէլթէ նամուսունուզ իզէրինէ եէմին իտ՚րմիսինիզ։

Տիւգ, կէնճ գըզըն թարաֆընտան վագը օլմուշ օլտուղունու զանն իթտիկի թավսիեէլէրէ էսիր օլարագ, եինէ թէրէտտիւտ կէօսթէրտի, վէ ճէվապէն,

— Գու եէմինի իտէմէմ, տէտի։

Օլվագըթ Գօնսէքսիօն ազամէթլէ աեաղա գալգարագ,

— Բէք էյի, պու գատարը պանա քեաֆի տիր մօնսիէօ, տէտի, վէ պատէհու բարմաղըյլա գաբուեու կէօսթէրիպ,

— Մ՚օնսիէօ, պէն հէնուզ սիզին զէվճէնիզ տէյիլիմ, վէ պուրասը պէնիմ խանէմ տիր։ Չըգընըզ, չիմտի տիշարը չըգընըզ, տէտի։

Տիւգ շաշըրսը իսէ տէ, Գօնսէքսիօնուն քէնտիսի կիպի սախթէ պիր րօլ իճրա իթմէքտէ օլտուղունա իսքեաթ օլարագ, պիր քէլիմէ պիլէ սէօյլէմէքսիզին աեաղա գալգտը, վէ քէմալը թէվազու իլէ սէլամ վէրտիքտէն սօնրա, գաբուեա տօղրու իլէրլէտի։ Լաքին օրաեա մուվասըլէթինտէ արգասընա տէօնէրէք,

— Ալլահա ըսմարլատըգ մատմազէլ, կէօսթէրտիկինիզ չիտէթէ բաղմէն սիզի սեվէրիմ, վէ ճէնապը Ալլահըն եարտըմըյլա, գէվճէմ օլաճագսընըզ, տէյի պէեան իթտի։

Մ. տը Շաթօ-Մաի իչ օտատա Գօնսէքսիօնուն արապ խըզմէթքեարլընը պուլուպ, իշպու խըզմէթքեար, էլինէ պիր մումմալարագ եօլ կէօսթէրմէք իչին էօնտէն եիւրիւմէէ պաշլատը։ Տիւգ, պիրինճի գաթա էնտիկինտէ, տիւգ վէ տիւշէսի պուլմագ իւզրէ սալօնա տօղրու իլէրլեմէքտէ իքէն, իչ օտանընն էշիկի իւզէրինտէ տիկէր պիր խըզմէթքեար քէնտինի գարշըլաեարագ,

— Մատամ տիւշէս բահաթսըզ օլտուղունտան, օտասընա չէքիլտի, տէտի։

— Բէք էյի, տիւգիւն թէնէֆֆիւս տաիրէսինէ պէնի կէօթիւրիւնիւզ։

— Միւսիւ տիւգ տէ եէրմի տագըդատան պէրու տիշարը չըգտը։

— Տիշարը մը չըգտը։

— Էվվէթ ժիւսիւ։

— Պու ղարի՛պ։

— Աղըը խասթա օլան Իսքանիալը ժէնէրալ Ս...նին խանէսինէ կիթժէը իւղրէ կէլիպ քէնտիսինի չաղըրտըլար։

Պու սէպէպ՝ Մ. տը տը Շաթօ-Մաիէ դաեէթ ժադուլ կէօրիւնտիւկիւնտէն, օլապատէ զիւեատէ իսրար իմմէեէրէք, քէնտի ատէմլէրինի իսթէտի։

Խըզմէթքեար՝ տիւգիւն արապասընը ճէլպ իթտիկի կիպի, նէրտիվէնին սօն գատէմէսինէ գատար տա մէրգուժա ըէֆագաթ իթտի։

. . . . . .

Պու միւտտէթ զարֆընտա Գօնսէքսիօն թուալէթ օտասընա գօյուպ, գաբուեու աչտը։ Մ. տը Սալլանտրէրա, լէհճէսի էօլիւ կիպի սօլմուշ օյտուղու հալտէ տիշարը չըգտը։

Գօնսէքսիօն. — Նա՞ըլէֆէնտի բէտէր, իչիթտինի՞զ մի։

— Հէր չէյի իչիթտիմ։

— Եիւզիւնիւ կէօրտիւնի՞զ միւ։

— Էվվէթ։

— Հալէա ինանըեօ՞ըմուսունուզ։

— Խայը։

— Իչթէ պէնի զէվճէլիկէ վիրմէք իսթէտիկինիզ ատէմ պու տուր, եալանճընըն պիւեիւկիւ տէյի՞մի։

Ֆիւգ, էվվէլճէ ճէվապ վիրմէեիպ, տուղդուսուզ ատէմկիպի գըմըլտանմագսըզըն վէ կէօզլէրինի աչաղըեա էյմիչ օյատրագ տուրտու։ Պատէհու պիրտէն պիրէ եիւրէկինատէն տէրին պիր ահ զուհուր իտէրէք, էլինի ալնընա վուրտուղու հալտէ,

— Սիւպհա՛ն Ալլահ, հէր չէյ պիթտի. տիմէք Սալլանտըէրա սիլսիլէսի քեամիլէն սէօնտիւ, տէտի։

Գօնսէքսիօն ճէվապ վիրմէտի, վէ բէտէրինին, քէնտիսինի Մ. տը Շաթօ-Մաի իլէ էվլէնտիրմէք թաստավվուրունտան վազկէչտիկինի անլատը։

Ֆիւգ.. (քէսիք պիր սէտա իլէ.) էյ պէնիմ ատալէթլի վէ մտարուֆ նէսլիմ, տիմէք պէն սէնին սօն ազանըմ, տէտի, վէ իքինճի տէֆա պաշընը էլլէրի տէրուհինէ ալարագ, բարմագլարը արասընտան պիր կէօզ եաշը տամլատը զուհուր իթտիկի կէօրիւլտիւ։

Օլվագըթ Գօնսէքսիօն՝ տիւգիւն պօղազընա սարըլարագ,

— Էֆէնտի բէտէր, սիզի սէվէրիմ, տէտի։

Պիր արա բէտէր իլէ գըզը արասընտա չէտիտ պիր հէեէճան վէ թէէսսիւր հասըլ օլարագ, պու արատա Գօնսէքսիօն՝ գալպինտէքի սըրրը թէմամիյլէ ֆաշ իտէճէք իքէն, տախիլի պիր սէտաի իհթիեաճ քէնտինի ժէնն իլէ, Մ. տը Շամբրի հագգընտա հիչ պիր սէօզ սէօյլէմէտի։ Լաքին Մ. տը Սալլանտրէրա չու իֆատաթը իրատ իյլէտի.

— Ֆը՛զըմ, սէնին հագգընտաքի իզտիվաճ թաստավվուրլարըմը իզալէ իթմէք իչին մութլագա պախթ ուղրաշըեօր։ Եիմտիեէ տէկինի սիլսիլէմիզին տէվամը արզուսու կիպի եիւքսէք պիր միւլահազաեա իթթիֆագէն, սէնի տօն Բէտրօ իլէ, տօն ֆօզէ իլէ, վէ նիհաեէթի տիւգ տը Շաթօ-Մաի իլէ էվլէնտիրմէք իսթէտիմ։ Ֆօն ֆօզէ իլէ տօն Բէտրօ իքիսի տէ վէֆաթ իթտիլէր, տիւգ տը Շաթօ-Մաի տէ պաեաղը պիր քիմսէ օլմագլա, սանա լաեըգ տէյիլ տիր։ Իմտի գըզըմ, պունտան պէօյլէ սէնի սէրպէսթ պրագըրըմ, իսթէտիկինի քիմսէեէի զէվճ իննթիխապ իտէպիլմըսին։ Ագաեէթի հաիզ պիր իսմի վէ պիւեիւք պիր զամը իննթիխապ իտէճէկսինէ էվվէլճէ իսքեաթի օլմուշում տուր։

Ֆիւգ, սու քէլիմէլէրի իրատ իտէրքէն, օթէլին ավլիսինատէ պիր աթ սէսի իչիտիլտի, վէ տէրհալ մալիսիմիզ պուլունան Գօնսէքսիօնուն արապ խըզմէթքեարը զահիր օյտուղունտա, տիւգ,

— Կէլէն բի՞մ տիր, տէյի սօրտու։

— Մ. տը Շաթօ-Մաինին օտա խըզմէթքեարը օլուպ, պիր մէքթուպ կէթիրմիչ տիր։

Ձյնի վագըթտա Զամբա՝ արզատան կէօզլուքտիւ, վէ տիւգիւն սիմասընըն ալթուսթլիկիւնտէն վէ Գօնսէքսիօնուն

չիւքրանիեէթի միւպէյեին պագըշընտան՝ գօմէտինին միւքէմմէլէն օյնանըլըպ պաշա չըգմըշ օյտուղունու անկատը։

Ջամբա՝ տիւղիւ քէմալը հիւրմէթլէ սէլամլաեըպ, մէքթուպու վէրտի։ Տիւգ մէքթուպու աչըպ օգուտուգտան սօնրա,

— Հա՜ հա՜ հա՜, տիւգ քէնտինի օլ գատար իլէրտէ զանն իտիեօր քի, պէքլէմէքտէ օյտուղու խէեալի իւնվանլար հագ-գընտա եէնիտէն պիր թագըմմալիւմաթ իթա իտիեօր, տէտի։

Մ. տը Սալլանտրէրա մէքթուպը մէղքիւրու գըզընա վէրիպ, օ տախի ումուզլարընը չէքէրէք օգուտու։ Պատէհու տիւգ՝ պիր մասանըն էօնիւնտէ օթուրուպ, պիր գաչ սաթըրտան իպարէթ պիր թէզքիրէ եազարագ, Ջամբաեա վէրտի, վէ մէրգումա խիթապէն,

— Ջա՜մբա, տօսթում, սէնին, տիւգ տը Շաթօ-Մաինին եանընտա գալման էյի տէյիլ միր։ իմտի երինէ պէնիմ խըզմէթիմէ կիրմէյիսին, տէտի։

— Էֆէնտիմ, պունտան էվվէլճան ու թէնիմկէ տօն ժօզէնին օյտուղում կիպի, սիզին տախի հէր էմրինիզի իճրաեէ հազըրըմ։

Ջամբա պու սէօզլէրտէն սօնրա, Մ. տը Սալլանտրէրանըն ճէվապնամէսինի համիլ օլարագ մուֆարագաթ իթտի, վէ նէրտիվէնտէն էնէրքէն,

— Մութլագա Մէհաքիմ զազէթասընըն պէնտի պիւեիւք թէէսսիր իճրա իտէճէք միր, տէտի։

. . . . . .

Ջամբանըն սօն սէօզլէրինին մանէասընը վէ պաղթէթէն Սալլանտրէրա իգամէթկեահընա մուվասըլէթինին սէպէպինի անյամագ իչին պիր սաաթ գատար կէրիլէեէրէք, Շաթօ-Մաի իգամէթկեահընա կիլիմէքլիկիմիզ լազըմտրը։— Տիւգ, գաիմ բէէէրի օյաճագ չախսըն խանէսինտէ թաամ իտիպ, Գօնսէքսիօնուն ըէսիմխանէսինէ չըգտըղը էսնատէ, Ջամբա՝ տիզէրինի գավուշտուրմուշ, վէ ազընա պիր սիկարա ալմըշ օլարագ, էֆէնտիսինին հէմ իչ օտասը, հէմ թէնէֆֆիւս-

խանէսի օլան տաիրէտէքի գօլթուգլուտա եասլանմըշ օյտուղու հալտէ, քէնտի քէնտիեէ չէօյլէ տիմէքտէ իտի։

— Պիչարէ էֆէնտիմին՝ իզտիվաճ իչինի պիւթիւն պիւթիւն էլտէն չըգարմագտա օյտուղունու, վէ մատմազէլ Գօնսէքսիօնուն քէնտիսինի սէվմիկինէ իսքեաթի օյարագ պուրաեա կէլէճէկինի ինսան տիւչիւնիւրսէ, պու հալէ թէաճճիւպ իթմէմէք էլտէն կէլմէզ։

Մէրգումա պու եօլտա միւլահազա իթմէքտէ իքէն, եավաշճա գաբու չալընտըղընտան, կէլէն՝ էֆէնտիսի օլմատըղընա իսքեաթի օյարագ,

— Պի՞մ տիր օ, տէյի սիւալ իթտի։

Պիր չօճուգ սէսի։ — Պէնիմ։

— Սէն քի՞մսին։

— Գաս-Գոս

— Իչէրի կիր։

Ջամբա պու սըրատա օթուրմասընըն չէքիլինի թէպտիլ իթմէտի։

Գաբու այըլարագ Գաս-Գու իամինտէ օլան չախս իչէրի կիրտի։

Մէրգում, իչ պուչուգ աեագ ուզունլուգունտա պիր սէյիս օլուպ, էմսալի օլմաեան ճէսարէթինտէն տօլայը տիւգ քէնտիսինի սէվմիչ, վէ գարիպլիկինէ մէպնի, քէնտինէ մէզքիւր իսմի գօյմուչ իտի։ Գաս-Գու, զապթ օլունմագ տէյի թանըլմըշ օլսն ամլարա պինտիկինտէ, պունլարը անինտէ թէսկին իթմէքտէ իտի։ Մէրգումուն՝ հալվան իլմինճէ բէք չօգ մալիումաթը պուլունտուգունտան, պու սաեէտէ էֆէնտիսինին նագարը թէվէճճիհիւնիւ գազանմըշ օլուպ, վէ Ջամբա տա օտա խըզմէթքեարը օլմասըյլա, տիւգիւն խըզմէթքեարլարը միեանընտա թէէսսիր վէ նուֆուզ գազանմըշ օյտուգունտան, քէնտինին Գաս-Գուեու թահթը հիմաեէսինէ վէ մաեէթինէ ալմըշ իտի։

Ջամբա։ — Նէ՞ իսթէեօրսուն։

Գաս-Գու։ — Սիզի թաճիզ իթտիկիմտէն տօլայը միւթէէս-

սիֆիւմ, լաքին աչաղըտա ավլիտե պիր ատէմ վար տըր, սի-
զին իլէ կէօրիւշմէք իսթէեօր։

— Պէնիմլէ՞ մի։

— Էվվէթ։

— Նասը՞լ ատէմ տիր։

— Էսկի պիւսկիւ էտվապ կիեէինմիշ պիր ատէմ տիր։

— Իհթիեա՞ր մը կէ՞նճ մի տիր։

— Իքիսինին արասը։

— Էչքեալընը իքմալ էթ։

— Գըրմըզը եիւզիւ վէ սարը սաչլը տըր։

Ջամբա.- (քէնտի քէնտինէ.) Մուխթադա պէնիմ մէճ-
հուլ իւլահվալ ատէմիմ տիր։ (աչիքտարէն.) Քէնտինէ եօղա-
րը չըղար։

— Պուրաեա՞ մը։

— Էվվէթ։

Գաս-Գու կիթտի, վէ ազ սօնրա Բօղամպօլ իլէ պիրլիք-
տէ եօղարը չըղտը։ Բօղամպօլ՝ Ջամբաեա պէլիսիդճէ պիր
իշարէթ իթտիկինտէն, Ջամբա Գաս-Գուեա,

— Հայտէ սէն կիթ, մօնսիէօ՝ ագրապամտան օլուպ, ֆա-
միլեաճա պիր իշտէն տօլաեը պէնիմլէ կէօրիւշմէեէ կէլմիշ
աիր, տէտի։

Գաս-Գու կիթտիկինտէ վէ գաբու մաղպուզճա իչէրտէն
գաբանտրղընտա, Ջամբա, միւթաոը վէճհլէ միւթի պիր պէն-
տէ հալի քէսպ իլլէտի։

Բօղամպօլ.- Ղալիպա իչէրի կիրտիկիմ գէման, տիւգիւն
եէրինէ կէչմիշ իտին, վէ պիր գաչ եիւզ պին ֆրանգ իրատա
մալիք օլանլար կիպի չու գօլթուդլուտա եաշանմըչ իտին,
տէտի։

Ջամբա.- Էկէր հիմաեէնիպ դուսուրտա պուլունմազ իսէ,
պէլքի պիր կիւն օ սէրվէթի մալիք օլապիլէճէեիմ։

Բօղամպօլ օթուրուպ ճէպինտէն պիր ղազէթա չըղարտը։

Ջամբա.- Օ նէ՞ ղազէթա տըր։

Բօղամպօլ.- Մէհաքիմ ղազէթասը տըր։ Ղալիպա գօն-

թէս Աըթօֆուն Օտէսաեա կէօնտէրմիչ օլտուղու թաթարըն
պաշընա պիր ֆէլաքէթ կէլմիչ տիր։

— Աճապա էօլտի՞ միւ։

— Էվվէթ։

— Մէհաքիմ ղազէթասը՞ մը եազըեօր։

— Էվվէթ. դանն իտէրիմ քի էֆէնտին պիր ազտան ավ-
տէթ իտէճէք տիր։

— Էվվէթ, քէնտիսինէ պէքլէեօրում։

— Կէլիրսէ, պու ղազէթաեը կէօսթէրիրսին։

— Բէք էյի։

— Ֆիւգիւն ախըրլարը հադդընտա պաճա պազը վալիւ-
մաթ վէրի՞րմիսին։

— Մէճպուճնէն։ Ֆիւգիւն օթուղ աթը վար տըր։

— Մէմուրլարը քի՞մլէր տիր։

— Պիր ախըը միւտիրի, պիր արապաճը, սէքիզ նէֆէր
սէյիս, վէ իքի սէյիս մուավինի։

— Ախըը միւտիրինին, եախօտ արապաճընըն թըղմէթլէրի
նէ՞տէն իպարէթ տիր։

— Ախըը միւտիրի՝ աթլարը սաթըն ալըը, եախօտ թէպ-
տիլ իտէր։

— Արապաճընը՞ն։

— Արապաճը սէյիսլէրի՝ եօլա գօր եախօտ ալըգօր։

— Ֆիւգիւն րիգասընը ալմազ օրդընը մը։

— Հէման տահիմա ալմազ օրդը՞ն։

— Բէք էյի, արապաճը իլէ իւլֆէթին նաՏըլ տըր։

— Հէնուզ նէ՛ էեի տիր, նէ՛ ֆէնա տըր։

— Պու նա՞սըլ օլուր։

— Ջիւնքի տահա պու սապահ իչէ պաչլամըչ տըր։

— Նա՞սըլ ատէմ տիր։

— Խալիս Ինկիլիզ տիր։ Գըրմըզը ըէնկիի, իրի եարը պիր
քիմսէ տիր։ պագըչընտան էյի պիր չօճուղա պէնզէեօր։

— Սէյիսլէ՞ր։

— Իչլէրինտէն պիրի՝ քեամիլէն պանա միւթի տիր։

— Բէք էյի՝ անըն իլէ ուզլաշ քի, քենտիսինէ պուրատան եօլ վէրիլսին։

— Ֆագաթ պու խուսուսա մուվաֆագաթ խտէճէկինի բէք էյի պիլմէմ։

— Պուրատա նէ՞ դազանըեօր։

— Սէնէտէ պին իքի եիւզ ֆրանգ։

— Քէնտիսինէ օն լուի ալթունու վէրիրսին, վէ սէքիզ կիւնէ գատար թէքրար պուրաեա կիրտիրէճէկինի վատ իտէրսին։

— Գէլքի պունա բաղը օլուր։

— Էկէր օն լուիեի ըէտտա իտէրսե, իքի միսլինէ խպլաղ իտէրսին։

— Սօնրա՞։

— Սօնրա իչի էօյլէ թէրթիպ իտէրսին քի, պէնիմ հիմաեէ իթտիկիմ ճօն իսմինտէ պիրի անըն եէրինէ կէչսին։

— Բէք էյի։

Պատէհու Բօգամպօլ տեեադա գալդարադ։

— Էֆէնտին ամտէթ իթտիկինտէ, վէ Մէհաքիմ դազէթասընը օգուտուդունտա, եիւգինէ տիգգաթ իթմէլիսին, տէտի։

— Սօնրա՞։

— Եարըն սապահ Սիւրէյն սօգաղընա կէլէրէք, օլանը կէչէնի պանա պիլտիրմէլիսին։

Ջամբա, Բօգամպօլու եօլա գօյտուգտան սօնրա, երինէ գօլթուգլուտա օթուրուպ, պիր սիկարա տահա իչմէքտէ իքէն, արապա գաբուսունուն աչըլտըղընը վէ տիւգիւն արապասընըն իչէրի կիրտիկինի իչիթտի։

Մէրդում, — Սալլանտրէրա իգամէթկեահընտա նէ՛ գատար էրքէն թաամ իտիեօրլար, տիեէրէք, էֆէնտիսինի գարշլատը։ Մ. տը Եաթօ-Մաի, մէգքիւր իգամէթկեահտա ճէրէեան իտէն ահվալտէն ֆէվգէլատէ միւթէէսիր օլտուդու ճիհէթլէ, ժահդուն վէ միւթէֆէքքիր կէօրիւնիւեօրտու։

Տիւգիւն թէնէֆֆիւս օտասընա կիրտիկի էսնատէ Ջամբանըն էլինտէքի ղազէթաեը գաբտը։

— Նէ՞ տիր օ, տէյի սօբտու։

Ջամբա։ — (միւթէրէտտիւտ կէօրիւնէրէք։) Էֆէնտիմ, պիր ղազէթա տըր քի, սիզին իչին ալտըմ։

— Նի՞չին։

— Էֆէնտիմ, միւնտէրիճաթը թէքմիլ պիր հիքեաեէ տիր։

Տիւգ։ — (գօլթուգլուսունա օթուրարադ։) Վէր պագալըմ։

Ջամբա։ — (տէվամէն։) Պիր ազ էվվէլ տիչարը չըգարադ, պուլվարտա պիր գահվէխանէեէ կիրտիմ։ Մէհաքիմ ղազէթասը էլիմէ կէչտի։ միւնտէրիճաթընա աթֆը նազար իլէթիկիմ սըրատա, պիր պէնտի կէօզիւմէ իլիչտի։

— Նէ՞ ժաատէ հադգընտա եաղըլմըշ պէնտ իտի։

— Մէլօն վէ Բարիս արաօընտա քեաին Սէնար օրմանը տախլինտէ վուգու պուլմուշ օլան պիր ճինաեէթի հադգընտա։

— Պու ճինաեէթին պէնճէ նէ՞ չումուլի վար տըր։

— Ջանն իտէրիմ քի մադթուլ՝ պէքլէմէքտէ օլտուդունուզ թաթարա պէնգէեօր։

Տիւգ՝ պաչտան աեադա գատար սարսըլտը, վէ տէրհալ Ջամբանըն էլինտէքի ղազէթաեը գաբտը։

22

Մէհաքիմ ղազէթասընըն պէնտի պէր վէճհի աթի իտի։

«Ու էսնատէ ատլիէնին նազարը տիգգաթընը էսրարի պիր վագըա ճէլպ իթմիչ տիր։

«Զէնտ կիւն ագատէմ գուվվէթլի պիր աթա գօչուու ։

— Բէք էյի · անըն իլէ ուզլաշ քի , քենտիսինէ պուրատան եօլ վէրիլսին ։

— Ֆագաթ պու խուսուսա մուվաֆագաթ խտէճէկինի բէք էյի պիլմէմ։

— Պուրատա նէ՞ դազանըեօր ։

— Սէնէտէ պին իքի եիւզ ֆրանգ ։

— Քէնտիսինէ օն լուի ալթունու վէրիրսին , վէ սէքիզ կիւնէ գատար թէքքար պուրաեա կիրտիրէճէկինի վատ խտէրսին ։

— Գէլքի պունա բազը օլուր ։

— Էկէը օն լուիեի ըէտտ խտէրսէ , իքի միսլինէ խպլազ խտէրսին ։

— Սօնրա՞։

— Սօնրա իչի էօյլէ թէրթիպ խտէրսին քի , պէնիմ հիմաեէ իթտիկիմ ճօն իսմինտէ պիրի անըն եէրինէ կէչսին ։

— Բէք էյի ։

Գատէհու Րօգամպօլ տեեադա գալդարադ ։

— Էֆէնտին ավտէթ իթտիկինտէ , վէ Մէհաքիմ դազէթասընը օգուտուղունտա , եիւգինէ տիգգաթ իթմէլիսին , տէտի ։

— Սօնրա՞։

— Եարըն սապահ Սիւրէյն սօգաղընա կէլէրէք , օլանը կէչէնի պանա պիլտիրմէլիսին ։

Ջամբա , Րօգամպօլու եօլա գօյտուգտան սօնրա , երինէ գօլթուգլուտա օթուրուպ , պիր սիկարա տահա իչվէքտէ իքէն , արապա գարուսունուն այլտըղընը վէ տիւգիւն արապասընըն իչէրի կիրտիկինի իչիթտի ։

Մէրդում , — Սալոնտրերա իգամէթկեահընտա նէ՛ գատար էրքէն թաամ խտիեօրլար , տիեէրէք , էֆէնտիսինի գարշելատը ։ Մ· տը Եաթօ-Մաի , մէզքիւր իգամէթկեահտա ճէրէեան իտէն ահվալտէն ֆէվգէլատէ միւթէէսիր օլտուղու ճիհէթլէ , ժահդուն վէ միւթէֆէքքիր կէօրիւնիւեօրտու ։

Տիւգիւն թէննէֆֆիւս օտասընա կիրտիկի էսնատէ Ջամ-

բանըն էլինտէ Մէհաքիմ զազէթասը պուլունմազլէ , տիւգ ։

— Նէ՞ տիր օ , տէյի սօրտու ։

Ջամբա · ֊ (միւթէրէտտիւտ կէօրիւնէրէք ·) էֆէնտիմ , պիր զազէթա տըր քի , սիզին իչին ալտըմ ։

— Նի՞չին ։

— էֆէնտիմ , միւնտէրիճաթը թէքմիլ պիր հիքեեէ տիր ։

Տիւգ · ֊ (գօլթուգլուտունա օթուրարադ ·) Վէր պագալըմ ։

Ջամբա · ֊ (տէվամէն ·) Պիր ազ էվվէլ միչարը չըգարադ , պուլվարտա պիր գահվէխանէեէ կիրտիմ ։ Մէհաքիմ զազէթասը էլիմէ կէչտի · միւնտէրիճաթընա աթֆը նազար իլլէթիկիմ սըրատա , պիր պէնտի կէօզիւմէ իլիչտի ։

— Նէ՞ մատտէ հադգընտա եաղըլմըշ պէնտ իտի ։

— Մէլօն վէ Բարիս արաօընտա քեահին Սէնար օրմանը տախիլինտէ վուգու պուլմուշ օլան պիր ճինաեէթի հադգընտա ։

— Պու ճինաեէթին պէնճէ նէ՞ չումուլի վար տըր ։

— Ջանն իտէրիմ քի մադթուլ՝ պէքլէմէքտէ օլտուղունուզ թաթարա պէնզէեօր ։

Տիւգ՝ պաչտան աեադա գատար սարսըլտը , վէ տէրհալ Ջամբանըն էլինտէքի զազէթաեը գաբտը ։

22

Մէհաքիմ զազէթասընըն պէնտի պէր վէճհի աթի իտի ·

«Եու էսնատէ սալիէնին նազարը տիգգաթընը էսրարի պիր վագըա ճէլպ իթմիչ տիր ։

«Զէնտ կիւն ագտէմ գուվվէթլի պիր աթա գօչուլու ։

լան քիւչիւք պիր արապա Մէլօնատէն Բարիսէ կիտէն եօլուն իւզերինտէ վագը Լիօսէն նամ ժահէլլետէ պիր ժէյխանէհին գաքուսունտա տուրուպ, պլուզ կիեհինմիշ օլան վէ ուզուն վէ դըրմըզը սագալը պուլունան օթուզ օթուզ պէշ եաշլարընտա պիր ատէմ պու արապատան աշաղըեա էնէրէք, Թաամիթ-ժէք իսթէմիշ տիր։

«Ազ սօնրա, սարը վէ լանճիվէրտ ըէնկլի էսվապ կիեհինմիշ օլան պիր Լաթաար վիրուտ իտէրէք, պիր բօսթա պէյկիրի իսթէմիշ իսե տէ, խանճը՝ պէյկիրի օլմասըղընը պիլտիրմէսի իւզերինէ, էվվէլճէ Լիէօսէնտէ եաթմագ նիեէթինտէ պուլունմուշ օլան մէրգում արապաճը՝ Թաթարը օն ֆրանդ պէտէլ իլէ Բարիսէ կէօթիւրմէքլիկի Թէքլիֆ իլէմիշ, վէ Թաթար գապուլ իթտիկինտէն, արպանըն աթը գօշուլարագ, օ կիճէ բէք զիեատէ գարանլըգ օլմասընա րազմէն, եօլա չըգմըշ տըր։

«Էսնաի բահաէ նէ օլուպ օլմասըղընը քիմսէ պիլմէգ։ Լաքին օ կիճէսի սաաթ տէօրթ պէշ գարարլարընտա մէգքիւբ արապա Եարանթօն սինօբունա մուվասըլէթլէ, ալէօսէվիէ աբապաճլարըն էնտիքէրի պիր խանըն գաբուսունտա տուրմուշ տուր։ Գըրմըզը սագալը ատէմ եալընըգ օլուպ, հայվանընը ախըրըն ուշաղընա Թէսլիմ իլէ, քէնտիսի, կէօմրիւքտէ մէմուր օլտուղունու պէեան իթտիկի գայնընա պիր գաչ սէօղ սէօյլէեէճէկինի պէհանէ իթմիշ տիր։

«Օնտան սօնրա մէրգում մէյտանա չըգմաերպ, ախըրըն ուշագը տա պէքլէմէքտէն եօրուլարագ կիտիպ եաթմըշ, վէ սապահըն օն բատտէլերինտէ ուեանտըղընտա, աթը վէ արապաեը եէրլէրինտէ պուլմուշ տուր։ Օ կիւնիւ վէ կիճէ կէչէպ, մէգքիւբ էշեաեը արաեան օլմամըշ տըր։

«Արապատա հիչ պիր եաֆթա պուլունմատըղը կիպի, սահիպինի խանըթաճագ էշեա տախի կէօրիւլմէմիշ տիր։ Անճագ, աթը վէ արապաեը սագլամմագ իւզրէ կէօնտէրտիքլերի էնատէ, Լիօսէնտէքի խանճը, Բարիսէ իշի օլտուղունտան, Եարանթօն հուտուտընտաքի րէֆիգինին նէզտինէ միւսաֆիրէթէն կէլմէքլէ, աթը վէ արապաեը թանըմըշ, վէ արապաճը հագդընտա վէրտիկի ժայիւմաթ՝ մէգքիւբ ախըրտա պուլունան ուշաղըն ժայիւմաթընա մուԹապըգ պուլունմուշ տուր։

«Կէօմրիւք մէմուրլարը հիչնի խաթիճվապլարընտա, այնի չախընը, սապահընը սաաթ տէօրթ պէշ բատտէլերինտէ կէչտէկինի կէօրմիւշ օլտուգլարընը խաթըրլամըշլար տըր։ Մէրգում եաեա օլուպ, պիւեիւք վէ գըր ըէնկլի պիր գաբօթա սարըլը իմիշ։

«Լիէօսէն մէյխանէճիսի՝ պու գաբօթու Թաթարըն իւզերինտէ կէօրմիշ օլտուղունու պէեան իտիեօր։ Թաթար նէ՞ օլմուշ տուր։ պու խուսուս ժայիւմ օյմաերպ, լաքին պիլինմէսի էհէմմիյէտլի տիր։ Անճագ, արապաճընըն Թաթարը գաթլ իթմիշ օլտուղու միւհիմ տիր։ Եու գատար քի, Թաթար, Լիօսէնտէքի խանտա պուլունտուղու զէման, հէման բէք ազ ադըէսի եանի, օն իքի ֆրանգը օլարագ Բարիսէ ավտէթ իթմէքտէ օլտուղունու գաթիէն պէեան իմիշ տիր։

«Իմտի արապաճընըն՝ պիլարէ Թաթարը գաթլու Թէլէֆ իմէսինտէ, սիրգաթտան պաշգա տիկէր նէ սէպէպի օլապիլէճէկի ժայիւմ տէյիլ տիր։

«Իյավէի ժայիւմաթ. — Ղաղէթամըզը Թապը էսնաըընտա պու խուսուստա Թարաֆըմըզգա աթիտէքի Թաֆսիլաթ վէրիլմիշ տիր։

«Իքի կիւնտէն պէրու մէմուրիյնի ատլիէ, Սէնար օրմանընընա իճրաի Թէհարրիեաթլա մէշղուլ օլտուղու հալտէ, տիւն ապշամ, պիր քիրէճ գուեուսու տէրունինտէ, չըրչըպլագ պիր ինսան նաշը պուլունմուշ, վէ պազը ալէամէթլէրտէն մէրգում Թանըմըշ տըր։ Նաշը մէգքիւր՝ եիւզիւ վէ գարնը իւզերինտէ օլարագ քիրէճ գուեուսունա աթըլմագլա, եիւզիւ, կէօմէսի, էլլէրի վէ աեագլարընըն ուճու քեամիլէն եանմըշ իսե տէ, սրրըթըլա վիճուտինին էնսե Թարաֆընըն էթի մուհաֆագա խոյմիշ տիր։ Սօլ ուժուղունտա, վէ հէման պօղազընըն պաշլանկըճ ճիհէթինտէ, ժուհարէպէ գըլըճը եախօտ

խանչէը տարպէսի օլարագ իւչ բէօշէլի պիր տէլիք կէօրիւլմիւչ տիւր։

«Տէրհալ պիր ճէրրահ ճէյագ իլէ, նաշ թէշրիհ իտիլմիշ, վէ տէօրթ պէշ կիւն էվվէլ վէֆաթ իթմիշ, վէ պու վէֆաթըն՝ ճինաեէթ նէթիճէսի օլարագ, պիր խանչէը իլէ իճրա գըլընմըշ իտուկի անլայըլմըշ տըր։

«Պու սօն վագըա՝ ճինաեէթին սէպէպլէրինի տահա գիեատէ գարանըլդ իչինտէ պրագմագտա տըր։ Շէօյլէքի պու ճինաեէթի էկէրչի էվվէլճէ թաստիմ վէ թէրթիպ իտիլմիշ պիր շէյ տէյիլ իսէ, արապաճը էանաֆըընտա նատիրէն կէօրիւլէն մէզքիւր սիլահըն՝ գաթիլին եէտինտէ պուլունմասընա նէ՞ մահնէա վիրմէլի։

«Ծաղ տիգինտէ եանմըշ պարուի իլէ պիր իշարէթի եաբըլմըշ տըր։

«Էկէր էլպիսէլերին զայագ օլմասը, վէ իւչ բէօշէլի ճէրիհա՝ պու ճինաեէթէ դարիպ պիր մահինէթի վէրտիրմիշ օլմասալար իտի, մէզքիւր իշարէլմիէ, մագթուլուն քիմ օլտուղու անլայըլագիլիր իտի։

«Բէք չօգ արանըլմըշ իսէ տէ, թաթարըն էվլագը պուլունամամըշ տըր։

«Ումարըդ քի, իշդու տէհչէթի էսրար եագընտա անլայըլաճաղը կիւպի, գաթիլ տահի հիւքիւմէթին թէագիպաթըն տան ուղուն միատէթ եագտըրը դուրթարամաճաղ տըր։

«Մագթուլուն նաշը Լիսանէ կէօթիւրիւլմիշ օլուպ, պիր գաչ կիւն էնգարը ուժուրիէնէ վազ իտիլէճէք տիր։»

Մ. տը Շաթօ Մաի՝ զագէթանըն մէզքիւր միւնաէրիճաթընը թէքմիլէն օգուտուգտան սօնրա, սանէմ կիւպի գըմըլտանմագտըզըն գալագը։

Զամբա՝ խէֆիէն էֆէնտիսինէ պագարագ։

— Միւսիւ տիւգ, զանն իտէրիմ քի պէնաէնիգի մաագուր թուաթարընըզ։ Իշդու զագէթաեր սիզէ կէօսթէրմէգլիկի նիհահէթ վազիֆէ ատտ իթմիշ, տէտի։

— Բէք էյի, բէք էյի։

Պատէհու տիւգ՝ պիր սուֆրանըն էօնիւնատ օթուրուպ, տիւգ տը Սալանտրէրաեա աթիտէքի թէզիրէէի եազտը։

«Մօնսիէօ տիւգ,

«Իրտըմըմ միրայայ տը Շաթօ-Մաինին Օտէսատան պատնա կէօնատէրմէքտէ օլտուղու պիչարէ քեաղըտլար հագդընտա նէ՛ կիպի պէտապահթըգ մէվճուտ օլտուղունու պիլմէմ։

«Էվիմէ ավատէթ իթմէկիմտէ, Լիսանէնտէն ազ ուզագտա վագը Սէնար օրմանքնտա պիր թաթարըն գաթլու թէլէֆ իտիլմիշ իտուկինի խապէր ալտըմ։

«Պու թաթար՝ պէնիմ թաթարըմ օլմասըն տէյի վէսվէսէ իտիեօրում, վէ կիճէնինն բէք կէճ օլմասընա բաղմէն, Լիսանէ միւթէվէճճիհէն եօլա չըգաեօրում։

«Հէր նէ օլուրսա օլսուն, քեաղըտլարը պուլուպ, եարըն ապահ ավատէթիմտէ պիրլիքտէ կէթիրէճէկիմի մէմուլ իտիեօրում, զիրա կիտիպ կէլտիկիմ սրլատտա, հիչ պիր եէրտէ տուրմաեաճաղըմ։

«Մուխլիսինիզ

«Տիւգ տը ՇԱԹՕ-ՄԱԻ»

Պու մէքթուպու եազտըգտան սօնրա, տիւգ՝ Զամբաեա,

— Մէրհան Սալանտրէրա իգամէթկեահըընա կիթմէլիսինիզ, տէտի։

Զամբա։ — Բէք էյի, էֆէնտիմ. ճէվապա պէքլէեէճէքսինիզ։

— Ճէվապը եօգ տուր. մամաֆի ավատէթինտէ, պէն պուլատտա օլմաեաճաղըմ։ — Աչաղըեա էնտիկինտէ, արապաճըը պանա կէօնտէր։

Զամբա՝ մէքթուպու ալըպ, բէնտի քէնտիեէ չու սէօզլէրի սէօյլէտի։

— Պիլմէմ քի, մէճհուլում պուլունան քիմսէ՝ Մ. տիւգիւն պու սէյեահաթընը քէշֆ իթմիշ մի տիր, լաքին չու սահիհ տիր քի. Մէհաքիմ զագէթասը պիր տէրճէ իճրաի թէէսսիր

իյլէմիշ տիր։ Պունտան գաթինագար հավա կիւզէլօտուղունտան, Մ. տիւգիւն, թէնէզղիւհ իչին Լիօսէնէ կիթմէսինէ տէ հիչ պիր ժահզուր եօգ տուր։

Ջամբա ախըրա կիրաիկի զէժան, հօճա Վանթիւր՝ սօն էմրլէրի վէրմիշ օլուպ, եաթմադա կիթմէք իչին հազրլան-ժագտա իտի։

Ջամբա.- (Վանթիւրէ խիթապէն.) Միւսիւ արապաճը, շիմտի Մ. տիւգիւն օտասընա չէգըն, սիզին իլէ կէօրիւշմէք իսթէեօր։

Վանթիւր սարսըլտը իսէ տէ, Ինկիլիզլէրէ ճախսուս օլան սօղուգ գանլըլըգընը ժուհաֆազա, վէ Ինկիլիգքեարի թէլէֆֆիւզլէ,

— Շիմտի կիտիեօրում, տէյի ճէվապ վէրտի։

Ջամբա՝ պիր ալթա օթուրտուպ, Սալանտրէրա իգամէթ-կեահրնա կիթտի։ Եէնի արապաճը տա տիւգիւն նէզտինէ չէգտը։ Տիւգ, հալա Մէհաքիմ զաղէթասընը էլինտէ թուԹ-ժուշ օլուպ, ալթիսօթ հալտէ իտի։

Տիւգ.. (արապաճըեա.) Վի՛լհամտ, իքի ըչս Իրլանտա ա-Թըմը ֆայթօնա գօշ, վէ սէնտէ քիւրքիւ գաթօթուննու կիչ, չինքի կիճէլէր սէրին տիր, տէտի։

Արապաճը լէվազու իթտի, ֆագաթ տիւգիւն ԹուԹ-ժուշ օլտուղու զաղէթանըն իսմինի օգուտնաեա վադիր օլտու։ Ֆիքրինտէն տախի,

— Պու իչին ալթընտա Բօգտափօլ վար մըը, տէյի միւ-լահազա իթտի։

Պատէհու տիւգ՝ էվապընը թէպսիլ իթմիքլէ մէչղուլ օլտուղու սըրատա, Վանթիւր թէքրար ախըրլարա էնէրէք, իճապ իտէն Թալիմաթը վէրտիքտէն սօնրա, օթուչին քիւչիւք պիր գաթուսունտան սիչարը չէգտը, վէ օ ճիհէթտէ զաղէ-Թա սաթան պիր պարագա կէօրմիշ օլմադըյա, օրատա պիլ միւրաճաա, պիր նիւսխէ Մ. հաքիմ զաղէթասը ատթընը ալտը։ Մուախխարէն ախըրա ալտըրտը, միւաէրիճաթընը կէօդտէն կէչիրիրքէն, տիւգ սը Շաթօ-Մաիեէ ֆէվգէլատէ թէէսսիր

իթմիչ օլան մէգալէ՝ նազարը տիգգաթընա չարբաը, ֆէնտի քէնտիեէ,

— Պիրինճի ֆասլընը իճրա իթմիչ օլտուղում քիչիւք տրատրն պու տա իքինճի ֆասլը տրը զանն իտէրիմ։ Դօնթէս Արթօֆուն ժէրթուպունու էլտէ իթմէք իւզրէ պէն Միւրիլլօեու էօյտիւրտում։ Օտէսատան կէլմէքտէ օլան բեաղրտա-րը եօտան չէվիրմէք իւզրէ թաթարը տախի պաշգասը գաթլ ու թէլէֆ իթմիչ տիր, տէտի։

Վանթիւր՝ ավլիտէ պուլունան տիւգիւն՝ — Հազը՞ր մը տրը, արապաճը նէ՞րէտէ տիր, տէյի պաղըրտըղընը իչիթտի, վէ դաղէթաեը ճէպինտէ հրֆզ իթտիքտէն վէ քիւրքիւ պիր գաթօթ կիեինտիքտէն սօնրա, տիւգիւն գարչըսընա չէգտը։

Ամլար ֆայթօնա դօշուլու օլուպ, տիւգ՝ պիր չիֆֆթ թապանճա ալարադ, իլք տէֆա արապաեա օթուրտու, վէ եուլարը էլինէ ալտը։ Արապանըն էնսէտէքի իսկէմլէսինէ չը-գըպ օթուրմաեա հազրլանմագտա պուլունան արապաճըեա տա, — Եանըմտա օթուրունուզ, տէտի։

Գաբուճու՝ գաբուճուն իքի գանատընը աչըպ, ֆայթօն սօղադա չէգտը, վէ էվվէլճէ Արթօֆ իգամէթ կեահրնա կիտի-իպ, հէնուզ եաթմըչ օլան գաբուճու չաղրըլտը։ Պու գա-բուճու հէր նէ գատար մուգատատէմա Վանթիւրիւ կէօրմիչ իտի իսէ տէ, պու տէֆա անը թէպսիլ գրեաֆէլմինտէ կէօր-մէքլէ թանըեամտը։

Տիւգ.. (գաբուճուեա.) Ֆօնթէս Արթօֆուն Բուսիաեա կէօնտէրմիչ օլտուղու թաթարը թանը՞րմըսընըզ, տէյի սօրտու։

Գաբուճու.- Էվվէլ, ֆագաթ պու սապահ զաթընըզա պէեան իթտիկիմ վէճճէ, թաթար հէնուզ ավտէթ իթմէտի։

— Պիւիւրիմ։ Անճագ թէքրար իտիեօրում, սիզ քէնտի-սինի բէկ զիեատէ թանը՞ր մը իտինիզ։

— Էվվէլ։

— Զօգտան պէրի՞ մի։

— Ագալի օն սէնէտէն պէրի։ Պէն քէնտիսինի միւսիւ-ֆօնթէուն խանէսինէ կիրտիրտիմ։

— Բէք եյի, չըպլագ օլարագ կէօրմի՞շ միւսիւնիւզ։

Գաբուճու՝ պու սիւալտէն տօլաթը թէաճճիւպտէ գալ-մագլա պէրապէր, ճէվապէն,

— Պիզ պէրապէր չալըշարդ։ քէնտիմի պէնիմ պուլուն-տուղում պիր կէմիտէ թայֆա իտի։ պէն տե պահրիէ քիհա-տէ նէֆէրաթիներն չալուշու իտիմ, տեմի։

— Բէք եյի, թէհնինին իւզէրինտէ նագշլար վա՞ր մը իտի։

— Լվվէթ, սաղ պաճաղընտա վար իտի։

— Նէ՞ չէքլտէ իտի։

— Քէմէրէ գատար եաքըլմըշ չըպլագ պիր սաէմ օլուպ, պիր թօք աթըեօր թարզընտա իտի։

— Հէքսի պու գատա՞ր մը։

— Խայր, պունուն ալթընտա տախի գըլըճլա եաքըլմըշ պիր քիւրէք ըէամի վար իտի։

— Բէք եյի, թէշէքքիւր իտէրիմ։

Գատէհու արապա թէքրար եօլա չըգտը, վանթիւր տէ Մէ-հաբիմ զագէթաընտա զիքր իտիլմիշ օյան նագշլարը խա-թըրլաեարագ։

— Եիմտի հէր չէյի անլատըմ, տէյի միւլահազա իթտի։

Մ. տը Եաթօ-Մաի արապա գուլանմագտա մահիր օլ-մատըյլա, եիրմի տագըգա զարֆընտա Ֆայթօն Եարանթօն սինօրունա վատըլ օլտու։

Օլ վագըթի Մ. տը Եաթօ Մաի սաաթընը չըգարըպ։

— Սաաթ օն պիր տիր, Լիէօսէն տէ, պուրատան իւչ Ֆար-սախ ուզագտա տըր։ Օրաեա գատար իքի սաաթ եօլ տուր, չինքի եաղմուր եաղմըշ օյտուղունտան, սօգագլար չամուր-լու տուր, տէյի միւլահազա իթտի։

Վանթիւր՝ էֆէնտիլէրինէ խիթապէն սէօզ սէօյլէմէյէրի ճաիզ օլմատըղընը թագտիր իտէն արապաճըլար կիպի տիւ-գիւն գարշըսընտա սիւքիւթ իթմէքտէ օլուպ, էֆէնտիսի իսէ, ֆիքրի զաեէթլէ մէշղուլ օյտուղունտան, եաճընտա պիր ըէ-ֆիգի պուլունտուղունա տիգգաթ պիլէ իթմէեէրէք, պիր սաաթ գատար Մէլէօն եօլունտա արապաեը սիւրաթլէ սիւր-

տիւ։ Ֆագաթ օ կիճէսի զաեէթ գարանլըգ օյտուղունտան, վէ եօլտա էյրի պիւյրիւ օյուպ, պիր գազաեա ուղրամամագ իչին ֆէվգելատէ տիգգաթա իհթիեաճ պուլունտուղունտան, տիւգ՝ արապանըն իտարէսինի արապաճըեա թէսլիմ իթտի։ Եուլար վանթիւրէ կէչտիկինտէ, հայվանլար՝ սիւրաթը ճէքտիտէ իլէ պիլհարէքէ, եարըմսաաթ զարֆընտա Մանժէրօնա վէ պիր սաաթա չէնտ տագըգա գալարագ Լիէօսէնէ վատըլօյտուլար։

Քէօյիւն օրթասընտա վագը պիր էվին գանատլարը արգասընտան ըշըգ կէօրիւլմէքտէ օյուպ, օրատը, պիր գաչ կիւն էվվէլ թաթար իլէ գաթիլինին էնմիշ օյտուգլարը միւսաֆիր-խանէ իտի։ Ալրապանըն սէսի իշիտիւտիկինտէ, իշպու միւսա-ֆիրխանէնին գաբուտու այըլարագ, տիւգ, գաբունուն էշի-կինտէ կէօրիւլէն խանճըեա,

— Պապա իկիտ, Լիէօսէնտէ պուլունուեօրուգ, տէյի՞լմի, տէտի։

— Էվվէթ, մօնսիէօ, տէյի խանճը ճէվապ վէրտի։

Մ. Եաթօ-Մաի արապատան էնտի, ֆագաթ Վանթիւր՝ զարիպ պիր Ֆրանսըգ թէլէֆֆիւզիյէ, արապաեը հըճգ իտէ-ճէք մահէլէ, վէ հայվանլար իչինէ եէմ պուլունուպ պուլուն-մատըղընը սիւալ իթտի։

Տիւգ, իտանա կիբիպ, աթէչին գարշըսընտա օթուրտու-ղունտա, խանճր տա, արապանըն հայվանլարընը սէօքմէք իւգ-րէ արապաճըեա եարտըմ իթտի։ Մէրգուժուն ավտէթինտէ, տիւգ,

— Սօն կիւնլէրտէ պուրատա վէխիմ պիր վագըա օլմուշ, տէտի։

— Էվվէթ, էֆէնտիմ, պիր ճինաեէթ վուգու պուլտու։

— Մագթուլ քի՞մ իտի։

— Նայըր օլ գատար թէպտիլ օլմուշ իտի քի, քիմ օլտու-ղու անլայըլմատը։ Ֆագաթ պէն էյտն օ իթթիգատտաեըմ քի, մագթուլ պուրատան կէչմիշ օյան պիր թաթար տըր։

— Սիզ օ թաթարը կէօրտիւնի՞զ միւ։

— Էվվէթ, պուրատան հարէքէթ իթտի։

— Նա՞րլ ատէմ իտի։
— Ուզուն պօյու, կիւզել վէ գուվվէթլի պիր ատէմ իտի։
— Նէ՞րէտէն կէլիեօրսուս։
— Բուսիատան։

Տիւգ։ (քէնտի քէնտիէէ։) Ո տուբ։ (Աչիքեար։) Նաչը նէ՞րէտէ տիր։

— Էնզարը ուժուժիէէէ վազ իտիլտի իսէ ատէ, թանըեան օլմասը։

— Նէ՞րէէէ վազ իտիլմիշ տիր։

— Քէօյիւն ուճունտա եօլիւզերինտէ պիր սաման վէ արբա անպարընտա։

— Պէնի օրատա կէօթիւրի՞ր միւսիւնիւզ։

— Էվվէթ էֆէնտիմ, (Իլավէթէն։) Ջաթընըզ օ թաթարը թանը՞ր մը իտինիզ։

— Քէնտիսինի Բուսիատա պէն կէօնտէրմիշ իտիմ։

Տիւգ՝ պու սէօզլէրի մահզունէն իրատ իթտի։

Խանճը պիր ֆէնէր եադտը, վէ պու արա վանթիւր՝աթլարըն իչինի պիթիրմէքլէ իչէրի կիրտիկինտէն, տիւգ՝ մէրդումա,

— Պէնիմլէ պէրապէր կէլինիզ, տէտի։

Խանճը էօնտէն վէ տիւգ իլէ արապաճըսը տա արդատան կիթտիքլէրի հալտէ, պիր միդտար մէսաֆէ գաթ իթտիքտէն սօնրա, խալի պիր ժահէլլտէ պիւեիւք պիր սաման վէ արբա անպարընըն գաբուսունա վասըլ օլտուղար քի, պունուն իչէրիսինտէ եանմադտա օլան պիր ֆէնէրին ըչըղը տիշարըեա շավդ վէրիեօրսու։

23

Մադթուլուն նաչը սըրթ իւսթիւ եաթըրըլմըշ օլուպ, գօլարը, կէօքսիւ, վէ գարընը՝ բիրէճէ թէսատիւֆ իթմիշ օլմասըյլա, գիեատէճէ եանմըշ, վէ եիւգիւ տէ ասլա թանըլմազ պիր հալէ կէլմիշ իտի։

Ջիքը իթտիկիմիզ անպար՝ ժուվադադաթ թէչհիրխանէ հալինէ իֆրաղ իտիլմիշ օլուպ, պիր ժանտարմանըն մուա հաֆազասը թահթընա վազ իտիլմիշ իտի։

Տիւգիւ վէ արապաճըը օրատա կէօթիւրմիւշ օյան խանճը՝ գլաղուզլուղունու իթտիկի չախսըն սըֆաթընը, վէ անըն՝ նաչը թէտիկ իթմէքլիկէ նէ տէրէճէ ալէգատար պուլունտուղունու ժանտարմատա անլաթտը։ Օէնար օրմանընըն ավ չիրքէթինին պաշլըճա հիսսէտարը պուլունան տիւգ տը Եաթօ-Մահինին իսմինի մէրդում ժանտարմա թչիթտիկինտէ, էլինտէքի շարգասը եէրէ տիւշտիւ։

Վանթիւր՝ ֆիթուրսուզճա պիր թավը իլէ տիւգիւն արդասընան կիթմէքտէ օլուպ, մէրդումուն չու հալինի կէօրէն՝ տիւգիւն նաչ իլէ ժուվաճճէհէսինէ հագրդի պիր էհէմմիեէթ վիրմէքտէ օլտուղունա ինանամազ իտի։

Կէնճ տիւգ՝ նաչըն գարշըսընտա իգրահընը թէսկին իտիպ, խանճընըն էլինտէ թուֆէնկ օլտուղու ֆէնէրին ըչըղը իլէ, իւզերինտէ նագչար պուլունան նաչըն սաղ տիզինի թէտիդիդ իթմէք իւզրէ էեիլտի, վէ պիրտէն պիրէ ըէֆը սէտա իլէ բիւճաթ իչլէտի։ Շէօյլէքի գօնթ Արթօֆուն դաբուճուսունուն պէեան իթմիշ օլտուղու վէճհլէ, պիչարէ թաթարընը սաղ տիզինտէ, պէլինէ գատար չըպլագ պիր ատէմ թասվիրի

պուլունմագտա, վէ պու առէմ՝ պիր թօք տօլտուրուեօր չէք-
լինէք օլտուգտան պաշդա, պունուն ալթընտա տախի գը-
լըճլա աչըլմըշ պիր եիւրէք ըէսմի կէօրիւլմէքտէ իտի, Իմտի
պու պապտէ արթըգ չիւպհէեէ մահէլլ օլմաեըպ, նաշը մէգ-
քիւր՝ թաթարըն նաչընտան դայրի քիմսէնին օլմադ իտի,
Մէրգում չըպլադ օլարադ պուլունմուշ օլտուղունտան, ճի-
նաեէքին սէպէպի՝ սիրդաթ օլտուղու տախի տէրքեար իտի,

Տիւգիւն էֆքեարընճա, ժատմադէլ տը Սալլանտրէրա
իլէ էվլէնմէսինէ եէկեանէ ւյասըթա օլտճադ օլան իքի մու-
հիմ էվրադա կէլինճէ, պունլար մանհվ մը օլմուշ, եօգտա
չալընմը՞շ մը իտի,

Իչթէ Մ. տը Շաթօ Մաի քէնտի քէնտիեէ էվվէլ էմիրտ
պու սիւալի իթտի, Ֆագաթ վանթիւր՝ մէգքիւր իքի էվրադ-
տան տօլաեը իգհարը թէէսսիւֆէ վագըթ պրագմաեըպ, մէգ-
քիւր նաչր՝ պիլա իգրահ գալտրըտագ, վէ խանճընըն ֆէ-
նէրինի էլինէ ալտրագ, պիչարէ թաթարըն վէֆաթընա սէ-
պէպ օլմուշ օլան սիլահըն հասըլ իթթիֆի իւչ քէօչէլի տէլի-
կի տիգգաթլէ մուահէնէ իլլէտի,

Մէրգում պիր սանիէ թէտպիգլէ, նաչը պրագտը, վէ
պատէհու տիւգ է խիթապէն, ինկիլիզճէ,

—Պէն եարաեը թանըրըմ, վէ նէ՛ կիպի սիլահլա հուսուլէ
կէլմիշ օլտուղունու տա պիլիրիմ, տէտի,

Տիւգ պու սէօզլէրի իչիթթիֆկինաէ սաթըլտը իսէ տէ,
սախթէ Ինկիլիզ արապաճըտը,

— Սուս օլուն, պու առէմլէրին հուզուրընտա պիր քէլի-
մէ պիլէ աղզընըզտան դաչըրմաեըն, տէտի,

Տիւգ՝ ժանտարմա նէֆէրի իլէ խանճքեա,

— Պու առէմ՝ թաթար տըր, քէնտիսինի շու իչարէթ-
լէրինտէն բէք էյի թանըրըմ, Իմտի եարըն սապահ էրքէն
տէֆն իթթիրէգպիլիրսինիզ, տէյի պէեան իլլէտի,

Ժանտարմա՝ էֆէնտիմ, պու խուսուս՝ սուլհ հաքիմինէ
վէ միւլազիմէ աիտ տիր, պունա բահի պիր չէյ տէյիլ տիր,

Տիւգ վէ վանթիւր տիչարը չըգտըլար, նէ՛ խանճը վէ նէ՛

ժանտարմա՝ տիւգ իլէ արապաճըտը արասընտա թէհաթի թ-
տիլմիշ օլան սէօզլէրտէն պիր բէյիմէ պիլէ անլաեամատըլար,
Տիչարտա վանթիւր՝ թէբլիֆսիզճէ տիւգէ եադլաշարագ,

— Էֆէնտիմ, սիզ իֆտաէնիզի վէրին, պէնտէ աթլարը
արապաեա գօշաեըմ, տէտի,

Տիւգ, թէբլիֆսիզճէ օլան պու լիսանտան տօլաեը իզհա-
րը թէհաճճիւպլէ, արապաճըսընըն եիւզիւնէ պագտըղը սըրա-
տա, վանթիւր տէ, տիւգէ աթֆը նազար իլէ,

— Միւսիւ տիւգ, պու լիսանը գուլանտըղըմ իչինն պա-
նա եօլ վիրէպիլիրսինիզ, Ֆագաթ էկէր պիր տադըղ աճըգ մէ-
մուրիեէթիմի ունուտարագ, սէրպէսթճէ իֆտաէի մէրամիթ-
մէքլիկիմէ միւսաատ իտէրսէնիզ, պէյի նատիմ օլմազսընըզ,
տէտի,

— Բէք էյի, սէօյլէեինիզ,
— Պուրատա սէօյլէեէմէմ,
— Նի՞չին,
— Սէօյլէեէճէքսինիզ՝ մուֆտասսալ տըր,

Տիւգ՝ թէհաճճիւպլու կիմիթքճէ արթտրագ, արապաճը-
սընա իքինճի տէֆա պագտը,

Արապաճը՝ ասլա պօպուլմաեադրագ տուրուպ, եալընըզ
զաիֆ սէտա իլէ չու սէօզլէրի սէօյլէտի,

— Ճանիեի՝ եարանընն չէբլինտէն թանըրտմ, պու պապտէ
եանըլըպ եանըլմամըշ օլտուղումու պիր ազտան անլաեաճագ-
սընըզ, Ածաճ էֆէնտիմ, եօլա չըգմամըզա տէկին պէքլէմէ-
նիզի ըէճա իտէրիմ,

— Բէք էյի,

Պատէհու Մ. տը Շաթօ-Մաի՝ խանա կիրիպ, գալէմ վէ
միւրէքքէպ իսթէտի, վէ սուլհ հաքիմինէ խիթապէն եազտը-
ղը թէզքիրէտէ, մադթուլ՝ քէնտինին պիր թաթարը օլտու-
ղունու, վէ գաթիլինն՝ Օտէսատա մուդիմ Ռուսիա թէպասսըն-
տան վէ միւթէպաիւտ զապիթանատան միրալայ տը Շաթօ-Մաի
թարաֆընտան Բարիստէ Բլաս Պօլտտա Մ. տիւգ տը Շաթօ-
Մաիեէ եազըլմըշ օլան պիւեիւճէք պիր ճիգտանը մահվ եա-

խօտ սիրդաթ իթմէք դաստիյէ իշպու ճինահէթի իրթիքեապ իյլէմիչ իտուկինի պիլտիրտի, վէ մալիւմաթը միւքէմմէլէ ալմադըղ խուսուսունը հիւքիւմէթէ թաւսիյէ իյլէտի։

Տիւգ իշպու թէզբիրէեի եապարքէն, սախթէ Ինկիլիզ՝ աթլարը ֆալթօնա գօչտու։ Ափտան օն տադըդա կէչինճէ, տիւգ, խանճընըն էլինէ իբի լուի ալթունու սըդըշտըրըդ, արապաեա բաքիպ օլտու։

Լիէօսէնին սօն էվի կէչիլիր կէչիլմէդ, սօլ թարաֆտա օթուրմուշ օլան վէ էֆէնտիսինէ րէֆագաթ իտէն միւքէմմէլ պիր սէիս կիպի դօլլարընը գաւուշտուրմուշ պուլունան Վանթիւր՝ էֆէնտիսինէ խիթապէն,

— Մ՚օ՚նսիէօ տիւգ, գամչըևը վէ եուլարը պանա վէրինիզ, տէտի։

Տիւգ, օլվագթա տէկին արապաճըսընը ասըլ Ինկիլիզ զանն իթմէքտէ իքէն, պու քէրրէ անըն ասըլՖրանսըդ կիպի թէլէֆֆիւզիւնատէն տօլաևը թէաճճիւպտէ գալտը, ֆագաթ թէաճճիւպիւնիւ միւպէյեին պիր քէլիմէ պիլէ իրտա իթմէզտէն էվվէլ, Վանթիւր չէօյլէ իյտի իթտի։

— Միւսիւ տիւգ, իպթիտա, խանէնիզէ նի՞չին Ինկիլիզ արապաճը ժագամընտա կիրմիչ օլտուդումու անլաթտաեըմ։

Տիւգ, պու սըրտա օլտէրէճէ թէաճճիւպ իչինտէ պուլունուեօրտու քի, պիր քէլիմէ պիլէ ագզընտան չըգմատը։

Վանթիւր։ - (տէվամէն։) Միւսիւ տիւգ, սիզ հէր նէ գատար պանա հիչ պիր չէյ ա՚օյլէմէտինիզ, վէ պէն տէ անճագ օն պէշ սաաթտան պէրու սիզին լըզմէթինիզտէ պուլունուեօր իսէմտէ, իշլէրինիզին եարըսընը պիլիրիմ։

— Սի՞զ մի։

— Սիզ՝ ժատմազէլ Գօնսէքսիօն տը Սալանտրէրաեա աշըդ օլմուշտունուզ տուր։

Տիւգ։ - (թէքէպպիւրանէ։) Տիդդաթ իտին...

Լաքին Վանթիւր պու ա՚օդտէն պօզուլմաեըպ, քէմալր սիւքիւնէթլէ իֆատէ՚սինի շու եօլտա իյէրի կէօթիւրտիւ։

— Միւսիւ տիւգ, պուլունտուդումուզ ժահէլլ խալի տիր,

վէ չիմտի տէ սապահըն իչիւ տիր, եանի եարը կիճէեի իւչ սաաթ կէչմէքտէ տիր, պինապէրին արապաճընըդ իլէ թէքլիֆսիզճէ կէօրիչտիկինիւզիւ քիմսէ նէ՛ իշիտէպիլիր, նէ՛ կէօրէպիլիր։ Էկէր սիզին իլէ պու եօլտա կէօրիչիւեօր իսէմ, վապիէէթինիզ հադդընտա պէլքի տօղրու մալիւմաթըմ օլտուդու, վէ սիզի իշպու միւչքիլ հալտէն գուրթարապիլէճէք թէտպիրիմ պուլունտուդու իչին տիր։

Տիւգ։ - (Վանթիւրիւն սուրէթի իֆատէ՚սինատէն քէնտի միւրաատընա բաղմէն ա՚էրագտա գալարագ։) Ա՚օյլէեին պագալըմ։

— Պիր տագըդաճըգ ֆարգ իտինիզ քի, պէն սիզին արապաճընըդ տէյիլիմ, վէ օ հալտէ արամըզտա սէրպէսթճէ կէօրիչէյիմ։

— Ա՚օյլէեինիզ, սիզի տինլէեօրում։

Վանթիւր։ - (թէքրար իյէ։) Սիզ մատմազէլտը Սալանտրէրաեա աշըդ օլմուշտունուզ տուր։

— Էվվէթ։

— Զըդան սէնէ, վագթիյլէ Պագդարա թէսմիէ օլունմուշ օլան վէ չիմտի միւթէպէր պիր գատըն պուլունան գօնթէս Ալթօֆ...

Տիւգ սարսըլարագ։

— Նէ՞, սիզ պիլիեօ՞րմուսունուզ...

— Պէն տահա պաչգա չէյլէր տէ պիլիրիմ։ Գօնթէս Ալթօֆ՝ մատմազէլ Գօնսէքսիօնուն տէսթի խզմէվաճընը սիզին իչին թաւէպ իթմիչ տիր։

— Օ տա սահիհ տիր։

— Սիզի րէատ իթմիչ օլտուգլարը տախի սահիհ տիր։ Հալ պու քի օնտան սօնրա գօնթէս Ալթօֆ՝ ագրապաճընըդտան օլուպ, Բուսիա թէպասընտան պուլունան Շաթօ-Մախ սիլսիլէսինէ վէնտուպ պիր գաթ իյէ իւլֆէթ բէյտա իթմիչ տիր։ Պու Բուսիալը՝ գօնթէսէ պիր հիւեաեէ նագլ իթմիչ տիր քի, պունուն նէ օլտուդունու բէք էյի պիլմէմ, լաքին էսասը, սիզին, Սալանտրէրա սիլսիլէսինէ վէնտուպ օլմանընդտան իպարէթ տիր։

Տիւգ՝ թէաճճիւպիւնիւն տէրէճէսի ֆէվդէլատէ արթաբաղ։

— Ֆագաթի սիզ պու խուսուսու նա՞սըլ պիլիեօրսունուզ, տէտի։

— Տիւգ տը Սալլանտրէրանըն՝ իսբանիատա պուլունտուղու սբրատա գօնթէսին օնա եազմըշ օլտուղու պիր մէքթուպտան։

— Սիզ օ մէքթուպու օգուտտունո՞ւզ մու։

— Էվվէթ։

— Լաբին տիւգ օ մէքթուպու ալմամըշ։

— Իչթէ պէն տէ, անըն ալմամըշ օլտուղու սէպէպիյլէ օ մէքթուպու օգուտտում։

— Ֆագաթի նէ՞րէտէ վէ քի՞մէրին եանընտա օգուտտունուզ։

Վանթիւր՝ պու արա գաժըսընը վուրարաղ,

— Օ մէքթուպ եանըմտա տըր, տէտի։

— Սիզի՞ն մի։

— Էվվէթ, պէնիմ։

— Լաքին սիզ քի՞մսինիզ։

— Պիւեքը պիր մուխաթարատան գուրթարմըշ օլտուղունուզ ատէմիմ։

— Ատէմա բիւեա կէօրմէքտէ օլտուղումու զանն իսթեօրում։

— Միւսիւ տիւգ, թանըմատըղընըզ էօյլէ բիմսէլէր վար տըր քի, ժատմազել տը Սալլանտրէրա իլէ էվլէնմէմէնիզտէ մէնֆաաթլարը վար տըր։

Օլվազըթ տիւգ՝ կիւեա տիւշէսին հիմաեէ իթտիկի խէեալի պիր բաքկա վար տըր կիզի Գօնսէքսիօն թարաֆընատան եաղըլմըշ օլան սախթէ մէքթուպլարը վէ Զամբանըն իֆատաթընը խաֆըրլաեարագ։

— Խայր, սիզ օ ատէմլէրի թանըմազընըզ, վէ թանըեամազընըզ։

— Տիմէք սիզ թանըեօրսունուզ։

— Պէլքի։

— Քի՞մլէր տիրլէր։

— Ածվ իտէրսինիզ միւսիւ տիւգ, պու խուսուսու իլէրուտէ սէօյլէէճէկսինիմ։ Շու գատարը պիլինիզ քի, գօնթէս Արթօֆուն տիւգ տը Սալլանտրէրատա եազմըշ օլտուղու մէքթուպու եօլտան չէվիրմէյէ, վէ էհէմմիյէթսիզ պիր մէպլաղը սիրգաթ իչին տէյիլ, իլլա սիզէ կէթիրմէքտէ օլտուղու իքի գըթա էվրադը զասպ իթմէք իչին թաթարընըզ գաթլու թէլէֆ իտէնլէր՝ օ ատէմլէր տիրլէր։

— Տիմէք սիզ՝ օ ալչագլարըն քիմլէր օլտուգլարընը պիլիեօրսունուզ։

— Հայ հայ։

— Խրզմէթիմէ նի՞չին կիրտինիզ։

— Պու ատէմլէրի զահիրէ չըգարմազ իչին, միւսիւ տիւգ։

— Հալպու քի պէնի իմանըմատըղընըզ հալտէ, պունտա սիզին իչին նէ՞ մէնֆաաթ վար տըր։

— Ածվ իտէրսինիզ, ամճանըզ Մ. տիւգիւն հաեաթը զէմանընտա չօզ տէֆա կէօրմիւշ օլտուղունուզ ահըպպանըզտան պիր Ինկիլիզ բէգ էյի թանըրըմ։

Տիւգ սարսըլտը, վէ վանթիւր իլավէթէն՝

— Օ տօսթունուզուն իամի՝ տըր Արթիւր Գօլլէնս իտի, տէտի։

Կէնճ տիւգիւն ալնը պու արա թէրլէտի։ Մէրգում, պիր տէն պիրէ մատամ Ֆէրնան Բօչէնի, վէ տըր Արթիւր Գօլլէնս թէամիլ օլունան իշպու շիւպհէլի Ինկիլիզին՝ մէզպուրէնին նէզատինատէ իրթիքատա իթմիշ օլտուղու շայեանը թէվպիխ հարէքէթի խամիրլատը։

Վանթիւր։ — (տէվամէն։) Մօնսիէօ տիւգ, քէնտի շախսըմ հագըքընատա պու կիւնլիւք պէնտէն գիւատէ մալիւմաթ խոթէմլէյինիզ։ Պունա լիւզում եօք տուր, հաթթա պու խուսուս մէնաֆիյինիզէ տէ զարարլը տըր։ Շու գատարը եալընըզ պիլին քի, հէր հալտէ մատամազել տը Սալլանտրէրա իլէ էվլէնմէնիզէ մանի օլմազ իխթիլեէնլէր, գօնթէս Արթօֆուն մէքթուպունու եօլտան չէվիրմէյէ պէնի մէմուր իթմիշլէր իտի։

— Սիգի՞մ,

— Էվվէթ, պէնի,

— Ֆօլտան չէվրիլէն օ մէքթուպ նէ՞ օլտու,

— Գէն աչտըմ,

— Բէք էյի,

— Պիր քէրրէ հալը հազրըա վագըֆ օլտուղումտա, տիւշ-մէն Թարաֆընտան սիգին Թարաֆընըզա կէչտիմ,

— Լաքին պունտա նէ մագսէտինիզ վար տըր,

— Սիւպհա՛ն Ալլահ, պու խուսուսու ուզուն միւտտէթ սիգտէն կիզլի սաղլաեամամ, Մագսէտիմ՝ քէսպի սէրվէթ իթմէք տիր,

Կէնճ տիւգիւն տօտագլարընտա Թահդիրամիզ պիր կիւլիւմսէմէ հասըլ օլտու,

Կիճէ գարանլըզ օլտուղունտան, վանԹիւր պու Թէպէսսիւմիւ կէօրմէտի իսէ տէ, անը հիսս իտէրէք,

— Հէր քէս քէնտի սէնսաԹրընը իճրա իտէր, պէն տէ պու կիպի իշլէրլէ մէչղուլ օլուրում, տէյի պէեան իյլէտի,

— Ֆիքրինիզի իյզահ իտինիզ,

— Պէն օլմասամ ուսԹա պիր էլսիզի մահվ իտէճէք տիր, վէ սիզ տէ պու տարպէնին՝ քիմին Թարաֆընտան վուգուա կէլտիկինի պիլմէմէճէքսինիզ, հաԹԹա Ֆօնսէքսիօն տա սիզին իլէ էվլէնմէճէճէք տիր,

— Բէք ալէա, սիզ օլմանըզլա, նէ՞ օլաճագ տըր,

— Էկէր, միւսիւ տիւգ, պէնիմ նասիհաԹլարըմը տինլէր, վէ պանա մէէզունիճէլի քեամիլէ վէրիրսէնիզ չալընմըշ օլան իքի էվրագ պուլունաճագ, վէ իզտիվաճ տա վուգուա կէլէճէք տիր,

— Վատ իտիւօ՞րմիւսունուզ,

— Հայ հայ, չիւնքի պէն էմին օլան իշլերէ Թէշէպպիւս իտէրիմ,

— Բէք էյի, նէ՞ պէտէլ իսմէէօրսունուզ,

— Ագչէտէն պահս իԹմէզտէն էվվէլ, պանա, զաԹընըզըն տիկէր պիր վատը լազըմ տըր,

— Մէօլէճէին,

— Սիզին արապաճընըզ գալաճաղըմ, վէ արավզտա վաղը օլան ահվալտէն քիմսէ իտապէրտար օլմաեաճագ տըր,

— Բէք էյի,

— Պու պապտէ սէօզ վէրմէօրմուսունուզ,

— Էվվէթ,

— Պունտան գաԹինագար հէր նասիհաԹըմը իճրա իտէճէ՞քմիսինիզ,

— Էվվէթ,

— Խուսուսիլէ նէ էաբտըղըմը վէ նէ էաբաճաղըմը սօրմաեաճագսընըզ,

— Խայր,

— Օ հալտէ ագչէտէն պահս իտէպիլիրիզ,

— Նէ՞ գատար ագչէ իսԹէէօրսունուզ,

— Հը՛ հը՛, չու սաաԹտա պէն էլլի ալԹը էաչընտաեըմ, վէ չալըշմաեը սէվմէմ, Իմտի իհԹիեարլըղըմը ըահաԹ կէչիրմէք իչին, հէր վագըթ եէրմի պէշ պին ֆրանգ իրատըմ օլմասընը արզու իԹմիչիմ տիր,

— Եանի պէշ եիւզ պին ֆրանգ իսԹէէօրսունուզ,

— Էվվէթ, լաքին էկէր պու մէպլաղ՝ պիրինճի նագարտա գաԹընըզա պահալը կէօրինիւր իսէ, բէչինէն հիչ պիր բարա իսԹէմէտիկիմի պէեան իյլերիմ,

— Նէ՞ տիմէք իսԹէէօրսունուզ,

— Մատմազէլ տը Սալանտրերա իլէ էվլէնտիկինիզ ագշամ, եէրմի պէշ պին ֆրանգ իրատըմը վէրին, վէ օնտան էվվէլ պիր չէյ վիրմէեին,

— Բէք էյի, էկէր չալընմըշ օլան գեաղըտալարը պուլուրսանըզ, պու Թէքլիֆի գապուլ իտէրիմ,

— Պուլաճաղըմ,

— Պունտան գաԹինագար, խասիլէրիմի զահիրէ չըգարըզ անլէրին իգԹիտարընը ժահվ իԹմէնիզի իսԹէրիմ,

— Պու պապտէ պանա կիւվէնէպիլիրսինիզ միւսիւ տիւգ,

— Նէ՞ էաբաճագսընըզ,

Վանթիւը՝ պիր ազ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա, չէօյլե ճէվապ վէրտի.

— Միւսիւ տիւդ, էկէը պանա ինանըը իսէնիզ. էկէը հիւսնի նէթիճէէե վասըլ օլմազլըղըմըզը իսթէը իսէնիզ, պէնի հարաքեաթըմտա սէրպէսթ պրագըպ, եաբաճադ չէյլերիմ հադգընտա հիչ պիր շէյ սօրմաեըննըզ.

— Բէք էյի, իսթէճաիկինիզ կիպի օլսուն, եալընըզ պիր շէյ սօրաճաղըմ.

— Սօրուն.

— Քեաղըտլարը պուլմազ իչին չօգ վագըթ կէչէճէ՞ք մի տիր.

— Իչթէ պուրասընը պէեան իտէմէմ. Գէլքի սեքիզ կիւնտէ, եախօտ տահա չօգ եա տահա ազ վագըթտա պուլունապիլիր.

Վանթիւը՝ զիեատէ սէօզ սէօյլէմէեիպ, աթլարա պիր գամչը վուրտու. Մ. տը Շաթօ-Մաի՝ միւմթէֆէքքիր հալտէ օլմասըյլա, մէրգումա տիկէը պիր շէյ սօրմաեա ճէսարէթ թոէմէտի.

Ադրապա եիրմի տագըգա զարֆընտա Սէնար օրմանընտան կէչիպ, պիր չարեէք սաաթ սօնրա տախի Շարանթօն քէօբրիւսիւնէ վասըլ օլտու.

Կիւն աղարմագտա օլուպ, չէֆֆագըն իլգ զիեալարը Մարն չայընըն սուլարընա աքս իթմէկէ պաշլամըշ իտի. Մէգքիւր քէօբրիւնիւն իւզէրինտէն կէչիլտիկի սըրատա, Վանթիւը Մ. տը Շաթօ-Մաիեէ,

— Գա՛գընըզ, հէր հալտէ ժատմագել տը Սալլանտրերա իլէ էվլէնմէնիզ մանի օլմագ իսթէէէն էշխաստան պիրի, պունտան պէշ սէնէ մուգատաէմ տիքիլի պէր թօրպա իչինտէ օլարագ պու չայա աթըլտը, տէտի.

— Գօղուլմաստը՞ մը.

— Խայր. Եիրմի տէօրթ եաշլարընտա պիր կէնճ օլուպ, չագը իլէ թօրպաեը քէսիպ եիւզերէնք գուրթուլտու. Կէօրիւեօրսունուզ քի, խասիմլերինիզ պու եօլտա ճիտտի քիմսէյսըզ օլուպ, պէն պունլար իլէ ուղրաշմաեա թէչէպպիւս իթտիմ.

Վանթիւը՝ պու սէօզլերի իրատ իմտիքտէն սօնրա թէէքրար սիւքիւթ իտիպ, աթլարը գամչըլատը. Ադ սօնրա արապա Բարիսէ տաիխիլ օլտու.

Պիր միւտտէթ տահա էֆէնտի իլէ սախթէ արապաճը միեանընտա պաղը սէօզլեր ճէրէեան իմտի իսէ տէ, զաթէն հէքեաեէնին իլերիսինտէ, նէթիճէի վագըա անլաչըլաճաղընտան, մէգքիւը սէօզլերին պուրաճըգտա զիքրինի ֆագլա ատտ իտէրիզ.

24

Ադրապա՝ Շաթօ-Մաի օթէլինէ կիրտիկի գէժան, հէննուզ պունտա հէր քէս ուեուեօրտու.

Տիւդ, գաբուճունուն չանընը չէքէրէք, խանէ խալգընը ուեանտըրմասընը իսթէմէտի. եալընըզ օտա խըզմէթճիսինին իլգ ագշամը կէլիպ կէլմէմիչ օլտուղունու սօրմագ վէ մէրգումընն կէլմիչ օլտուղու ճէվապընը ալմագլա իգթիֆա իլլէտի.

Վանթիւը՝ արապատան էնմէզտէն էվվէլ, էֆէնտիսինին գուլաղընա տօղրու էեիլէրէք,

— Մօնսիէօ տիւդ խանէնիզտէ հէր քէստէն սագընընըզ, տէյի պէեան իթտի.

— Օտա խըզմէթճիմտէ՞ն մի.

— Խուսուսիյլե ռանտէն, գիրա անըն քիսմէթինի պէեէնէմէեօրում.

Տիւդ, ֆիքրինտէ պիրտէն պիրէ շիւպհէ հասըլ օլարագ,

— Բէք էյի, տէտի.

Պատէհու մէրգում, Զամբաեը ուեանտըրմաեարագ եաթաղընա կիրմէք նիեէթիյլե, բարմագլարընըն ուճունա պասարագ, եաթագ օտասընա կիրտի. Տիւդ, սախթէ արապաճընըն պէեանաիթը հադգընտա միւթալէա իտէպիլմէք իւզէրէ եալընըզ գալմագա միւհթաճ պուլունմագտա իտի. Անճագ

չէֆֆագըն իւք զիեալարըլյա օտա թէնվիր օյմուշ օյտուղունտան, տիւգ, մասա իւզերինտէ գօնուլմուշ օյան սիւահ չէրչիվէլի վէ Սալլանտրէրա արմասընը հավի պիր մէքթուպու կէօրմէքլէ սարսըլտը։

Զամբա, չիւպհէսիզ պու մէքթուպու, Մ. տը Շաթօ-Մաի թարաֆընտան եազըլմըշ օյան թէգքիրէէ ճէվապէն կէլմիրմիշ խոի։

Տիւգ, տիթրէէրէք մահֆազաըը երբթտը, ֆագաթի օգուրքէն կէօզիւ գարարտը, լէհճէսի սօյտու, վէ մէքթուպ էլինտէն տիւշտիւ։

Մէքթուպը մէգքիւր՝ Մ. տիւգ տը Սալլանտրէրա թարաֆընտան եազըլմըշ օյուպ, միւնտէրիճաթը չու իոի։

«Մօնսիէօ տիւգ,

«Ֆամիլեամ վէ պէն մէմուլին զայրի պիր սէյհահաթա մէճպուր օյտուգ, վէ գիքր ու իշարը գապիլ օյմահան պազը վագրալար՝ Բարիսաէն հարէքէթիմիզ միւնասիպէթիլէ արաժըզտա թասավվուր օյունժուշ օյան իգտիվաճ մատտէսինի պիր գաչ կիւն թէէխիրէ պիդի մէճպուր իթմիշ տիր։

«Պու պապտէ գիեատէ սէօզ սէօյլէմէգ իսթէմէմ, վէ հիսսիեաթը խալիսանէմէ իթիմատընըզը ըէճա իտէրիմ։

«Տիւգ տը ՍԱԼԼԱՆՏրԷՕԱ»

Պու թէգքիրէ՝ բէք գաթի վէ միսէրտահ օյտուղունտան, Մ. տը Շաթօ-Մաի՝ գուպպէի ասիւման պազընըն իւզերինտէ հարբէրճասընա միւթէէսսիր օյտու, անճագ պիրտէն պիրէ ֆիքրինտէ երլտըրըմ կիպի սիւրաթլը սուրէթտէ պիր իւմիտ չէօյէսի հասըլ օյմագլա, նէ՛ ըէֆը սէտա իթմի, նէ՛ սըրթ իւսթիւ տիւշտիւ. իւմիտի իսէ, վանթիւր խոի։

Միւշքիլ հալու վազիեէթլէրտանէ՛ն զիեատէ գօրգան քիմսեյէր՝ էն սօն վէ տէհշհէթլի տագըդատա, ֆէվգէլատէ պիր ճէսարէթի վէ մէթանէթի ֆիքրինէ իտրազ իտէնլէր տիւլէր, պինապէրին տահա պիր սանիէ էվվէլ սրթ իւսթիւ տիւշմէք իւզրէ պուլունան տիւգ, հէման այնի տագըդատա սիւքիւնէ-

թինի թէքրար քէսպէ, մէքթուպու վէ մահֆազաըը եէրտէն ալարագ ճէպինէ դօյտուգտան սօնրա, եանընտաքի օտատա եաթմագտա օյան Զամբաէա տուէուրմամագ իւզրէ, աեագլարընըն ուճունա պատարագ, օտասընտան տիշարը չըգտը, վէ ախըրլարընն թարաֆընա կէօթիւրէն վէ խըզմէթճիլէրէ մահսուս օյան նէրտիվէնէ վասըլ օյտու։

Օլէանատէ հօճա Վանթիւր՝ Ինկիլիգեաբի թավը ու լիսանը իլէ, «էյհսէրտէն պիրինի, եօյտուգ պիր հարէքէթինտէն տօյաըը թէքտիր իթմէքտէ խոի։

Տիւգ, մէրգումա եագլաշտըղընտա, լէհճէսի օլ գատար սօլկուն վէ հարէքէթի զայրը մունթագամ խոի քի, սախթէ արապաճը՝ էֆէնտիսինին ֆէննա պիր խապէր ալմըշ օյտուղունու անինտէ տէրք իթտի։

Տիւգ, մէրգումա պիր իյարէթ իթտիկինտէն, Վանթիւր պուլունտուղու մահէլլի թէքքէ էֆէնտիսինէ տօղրու իլէրլէտի, վէ ախըրտան այրըլտըղը սըրատա, սէյհսէ,

— Հօճա ֆան, սիզ սէնաաթընըզը պիլմէէօրսունուզ. ճինս հայվանլարա՝ ատի արապա հայվանլարը կիպի մուամէլէ կէօսթէրիեօրսունուզ, իմտի քէնտինիզէ տիկէր պիր եէր արաբընըզ, եարըն սիզին եէրինիզէ պիր տիկէրի կէլէճէք տիր, տէտի։

Սէյհսէ, — Բէք էյի, տիմէքլէ իքթիֆա իթտի, վէ տիւգիւ կէօրմէտի։

Մ. տը Շաթօ-Մաի՝ սէվտիկի քիւչիւք պիր գըսրաղընպէօրմէսինէ կիրիպ, էնսէսինտէն կէլմիշ օյան արապաճըսընա, եէտինտէքի մէքթուպու վէրտի, վէ օ տա, պիր սէօզ պիլէ սէօյլէմէքսիզին այրպ օգուտու, վէ զարֆըն մէօհրիւնիւ տիգդաթլէ մուամէլէնէ իթտի։

Տիւգ՝ պաշընը էյրէթի պէօլմէտէն եօգարըեա ուգաթարագ, եանընտաքի պէօլմէնէ պագտը, վէ գիքր իթտիկիմիզ սէյհին՝ հայվանլարընը աեագլարընը երգամագ, վէ ֆանէլաարընը կիեէնտիրմէքլիկ մէշգուլ օյտուղունու, վէ տիկէր թարաֆտան պէտտուա վէ քիւֆր իթմէքտէ պուլունտուղունու կէօրտիւ վէ իչիթտի։

Վանթիւր.- (Համայն սեպէ.) Մօնսիէօ տիւդ, իշպու մէքթուպ՝ գաթի պիր այրըլըդ տըր, լաքին թէէսսիւֆ իթմէկինիզ, վէ զալէպէհի անլէր չալտըլար զաննընտա պուունմաեընըզ։

Տիւդ.- Ֆագաթ պու իշիտիլմէմիշ չէյ տիր. աճապա տիւդէ նէ՞ սէօյլէտիլէր, քէնտիսինի նա՞սըլ գանտըրտըլար։

— Պիզ վազիֆէմիզի իճրա իտէճէկիմիզ կիպի, անլէր տէ քէնտի վազիֆելէրինի իճրա իթմիշլէր տիր։

Վանթիւր՝ իթմինանը գալպ իլէ պու սէօզլէրի սէօյլէմէքտէ օլտուղունտան, կէնճ տիւդիւն, ֆիքրինտէ իւմիտ հասըլ օլտու։ Սաղթէ արապաճը հալէա զարֆըն մէօհրիւնիւ թէտգիդ իթմէքտէ օլուպ, պիրտէն պիրէ,

— Մօնսիէօ տիւդ, պու մէքթուպու սիզէ քիմ կէթիրտի, տէյի սորտու։

— Օտա խըզմէթքեարըմ կէթիրմիշ օլաճադ տըր։

— Զամբա՞ մը։

— Էվվէթ. տիւն ադշամ պիզիմ ազիմէթիմիզտէն սօնրա կէթիրմիշ օլմալը տըր։

— Էօյլէ իսէ, խըզմէթքեարընըզ սիզէ խիճանէթ իտիեօր։

— Զամբա՞ մը։

— Էվվէթ։

— Նէ՞տէն անլաեօրսունուզ։

— Շու մէօհրէ տիգդաթ իտին։

— Պունտա նէ՞ վար տըր։

— Պիր ազ պօզուգ օլտուղունու կէօ՞րմէեօրմուսունուզ։

— Էվվէթ։

— Իչթէ պու մէօհիւր՝ տիւդիւն միհրիյլէ եաբըլմամըշ տըր։

— Եա նէ՞ իլէ եաբըլմըշ տըր։

— Պիրինճի պասմատան ալընըպ, եումշադ միհր ժօմունտան եաբըլմըշ տըր։ Մէքթուպուն մէօհրիւ երրթըլմըշ, վէ թէբբար եաբըշմըշ տըր։ Հաթթա օլ գատար մէհարէթլէ իմալ իտիլմիշ տիր քի, պունու անլամադ իչին հէր հալտէ էրպապը սէնաաթտան օլմադ լազըմ տըր։

— Տիմէք պու ատէմ պէնի ալտատըեօր։

— Շիւպհէսիզ։

— Լաքին քի՞մին իչին, քի՞մին մէնֆաաթը իչին։

— Սիւպհա՜ն Ալլահ, օրասընը պէն պիլի՞րմիեիմ։ Բէք իհթիմալ տըր քի, գօնթէս Արթօֆուն մէքթուպլարընը եօլտա ալըգօեան վէ թաթարլարըն սիզէ կէթիրմէքտէ օլտուգլարը մէքթուպլարը սիրգաթ իտէն կիզլի խասիմլէրին իչին, մէնֆաաթը իչին, չիւնքի...

Պու սըրատա Վանթիւր՝ պիրտէն պիրէ ֆիքրինտէ պիր թասավվուր տօղարադ, սէօզիւնիւ քէստի, վէ տիւդ մէրդումունն եիւզիւնէ պագտըղընտա, սախթէ արապաճը սէօզէ չու եօլտա տէվամ իլլէտի։

— Զիւնքի էկէր սիզին ատէմլէրինիզտէն օլուպ, հէր սաաթ օտանըզա կիրէն պիր բիմսէ, քէնտիլէրինէ խապեր վէրմիշ օլմասա իտի, իհթիմալտըր քի խասիմլէրինիզ՝ գօնթէսըն տիւդէ մէքթուպ եազտըղընը, վէ սիզին՝ Օտէսատան պիր թաթար պէքլէմէքտէ օլտուղունուզու պիլմէեէճէքլէր իտի։

— Տօղրու տուր։

Օ անտէ Մ. տը Շաթօ-Մաի՝ սանտրգճա տէրունինտէ եանան էլեազըսընը խաթրլաեարագ, Զամբանըն, թէնէֆֆիւսխանէեի գաստէն եագմըշ օլտուղունա չիւպհէսի գալմատը։ Պինապէրին քէմալը հիտտէթլէ,

— Պու ալչաղը տէֆ իտէճէեիմ, տէտի։

Վանթիւր.- Սագընն պու տէտիկինիզի եաբմաեընըզ։

— Նի՞չին։

— Զիւնքի օ ատէմ սիզէ ֆայտէլի օլապիլիր։

— Էօյլէ պիր զատտա՞ր մը։

Սաղթէ արապաճը կիւլիւմսէեէրէք,

— Մօնսիէօ տիւդ, խըզմէթճինիզ էկէր պէնիմ կիպի հաչարաթ ալէմինտէ եաշամըշ իսէ, կիզլէնմիշ օլուպ, քէնտի քէնտիզի էմին զանն իտէն պիր տիւշմէնտէն նէ եօլտա խաթիֆատէ իտէճէկինի պիլիր։

— Իսթէտիկինիզի եաբըն։

— Ընվ իտէրսինիզ, մՆսիէօ տիւգ, սիզ՝ պէնիմ սէօյլէ-եէճէքլէրիվի եաբաճագ սըՆըզ։

— Բէք էյի սէօյլէեինիզ։

— Շիմոի օտանըզա չըդըպ եաթմալըսըՆըզ։

— Բէք էյի, սօ՞Նրա։

— Օտա խըզմէթճինիզ իչէրի կիրտիկինտէ, չէտիտ պիր մէյեուսիեէթ հալէերի կէօսթէրմէլիսինիզ։

— Սօ՞Նրա։

— ՍօՆրա պիր չէյ լազըմ տէյիլ տիր։ ՊէՆ Զամբաեը տէբրիւհատ իտէրիմ։

— Մ. տը Սալլանտրէբաեա մէքթուպ եազմաճ՞ըմտը։

— Թայր։

— Ֆագաթ Մ. տը Սալլանտրէբա կիտիեօր։

— Կիթսին։

— ԷֆքեարըՆըզը անլամաեօրում։

— Էֆքեարըմը անլամագ պօշ չէյ տիր։ ՊէՆ տէտիկիմի պիլիեօրում, վէ պունտան պաշգա մատամագէլ տը Սալլանտրէբա իլէ եվլէՆմէՆիզ Նէ գատար ալեագատար օլտուղումտա պիլիրսինիզ։

— Տօղրու տուր։

Տիւգ, պու սէօզիւ սէօյլէտիկի սըրատա, մէմուլՆ ղայրի պիր սուրէթտէ գարշըսըՆա չըգմըշ օլան միւտիինինէ իէմամիյլէ էՀՀիեէթ վէ իթթիֆատ իթմէկէ պաշլամըշ իտի։

Պէօյլէճէ տիւգ՝ վանթիւրիւն ՆատիհաթլարըՆա սիւիւք իթմէք գարարըյլա, մէրգումտան մուՀարագաթ իթտի, վէ անըՆ ՀարէքէթինտէՆ չէՆտ տագըգա սօՆրա, Զամբա իչէրի կիրտի։ Վանթիւր տէ բահաթճա եաթմագ իւզրէ օլէՆատէ տիշարը չըգմըշ իտի։

Զամբա՝ աթլարըՆ եանըՆտա եալըՆըզ սէյիսի պուլտու, վէ էսրարլի պիր Հալ իլէ եանըՆա եագլաշըպ, եիւզիւՆէ պագարագ կէօզ գըըրտը վէ պատէհու,

— Նէ՞ խապէր, տէյի սորտու։

— Նէ՞ խապէր օլաճագ, արապաճը պէՆի եօլա գօյտու։

— Բէք էյի, պէՆ սէՆին իչին Մ. տիւգ իլէ կէօրիւշիւրիւմ, վէ սէքիզ կիւՆէ գատար թէքրար պուրատա կիրէրսին։ Շու օՆ լուի ալթունունու ալ։

Ֆիլվագը Զամբա՝ սէյիսին էլինէ օՆ ատէտ եիրմի ֆրանգլըգ սըգըշտըրտը։ Սէյիս մէգքիւր ագչէեի ճէպինէ աթտըգտան սօՆրա ԶամբաՆըՆ եիւղիւՆէ պագարագ,

— Աճայիպ, եէՆի արապաճը թարաֆըՆտան եօլա գօՆուլմագլըզըմ իչին պանա օՆ ատէտ լուի ալթունու վատիմՆինգին սէպէպի Նէ՞ տիր, տէտի։

— ՍէՆին եէրինի՝ ագրապամտան օլուպ, թահթը հիմաեէմտէ պուլունան պիր ատէմէ վէրտիրմէք իչին տիր։

— Վա՛յ...

— Իչթէ տօսթում, սէպէպի պու տուր։

— Լաքին ագրապանըզտան օլան քիմսէ մէմուրիեէթիմէ կէչտիկի Հալտէ, պէՆի սէքիզ կիւՆտէՆ իպգա իթտիրէմէգսէՆիզ...

— Աֆվ իտէրսին։

— Նա՞րըլ օլապիլիր։

— Սէքիզ կիւՆտէՆ խրսըմըմ՝ սէյիսլիքտէՆ արապաճըըզգա կէչէճէկինտէՆ, Ինկիլիզի եօլա գօյտուրաճաղըմ։

Սէյիս՝ իպրազը թէչէքքիւր զըՆՃըՆտա սէլամվէրիպ կիթտի, վէ Զամբա տա քէՆտի քէՆտիեէ,

— ԵէՆի սէյիս եարըՆ իչէ պաշլաեաճագ տըր. չու ԻՆգիլիզ արապաճը իսէ, ահմագ պիր հէրիֆ օլտուղունտան, խաթէտիկիմի եաբաճագ տըր, տէտի։

. . . . . .

Տիւգ տը Եաթօ-Մահ, ԼիեօսէՆտէՆ ավտէթէ, պիր կիւՆ էվվէլ ԶամբաՆըՆ Սալլանտրէբա իգամէթկեաՀըՆտան կէթիրմիշ օլտուղու տէՀչէթլի մէքթուպու աչտըղը սաաթտա, սահթէ մարքի տը Եամրի՝ սըր Վիլիամսըն Նէզտինտէ պուլունմագտա իտի։

Ֆէօր՝ ուեանըդ ֆագաթ եաթաղընտա օլուպ, սըրթըՆը

եասթըգլարա տաեսթմըշ օլտուղու Տ.յտե, եապը թաշընը տիզլէրի իւզէրինտե թուխմագտա, վէ Բօգամպօլտա, տիզ տիզ իւզէրինէ գօյմուշ, վէ ապընա պիր բիրտօ սիկարասը ալ-մըշ օլարագ, եագընտա պէւեխւբ պիր իգպալե գօնաճապընը մուհագգագ պիլէն ատէմլէր կլիպի գամընգճա օթտուրմագտա, վէ տիւգ տը Սալլանտրէրաեը թուալէթ օտասընտա կիզլէեէ-րէք, Գօնսէրսիօն իլէ կէնճ տիւգ արասընտա ճէրէեան թ-տէն մէնզարէտէն իբի սաաթ էվվէլբէնտիսիլէ մզպուրէ մի-եանընտա վուգու պուլմուշ օլան միւքեալէմլեի հիքեաեէ իթ-մէքտէ իտի։

Քէօր.- (Թաշըն իւզէրինէ եագարագ.) Տիմէք տիւգիւն իչի թէմամլլէ պիլմտի։

— Էվվէլմ, իսպաթը տա, Մ. տը Սալլանտրէրանըն տիւն ագշամ քէնտիսինէ եազմըշ օլտուղու չու մէքթուպ տուր։

— Գօնսէրսիօն՝ բէտէրինէն քէնտիսինի Ֆրանչգօնթէեէ կէօթիւրէճէկինէ գանմըշ մը ապր։

— Տիւգ, գաեէթ հիւրմէթլու վէ թէվէքէլլի էնիչթէմՖա-պիէնէ պու պապտէ չու թէզքիրէնի եազմըշ տըր։

«Ազիզիմ վիգօնթ,

«Տիւնքի միւլագաթ ըմըզտա, Ֆամիլեաճա պագը վէխիմ զայէլէր քէշֆ իթտիկիմտէն տօյտընը Հօբաատա պուլունտան, վէ Ֆիեաթը զաեէթ միւթէաթիլ օլտուղու կիպի, մէնզարէի տիւ-բուպաը տաթի ճաթտը թէվճճիւհ օլունտան խանէնիզի զիեաբէթ իթմէք իւզրէ, Նէ՞ վագըթ պիզէ ըէֆագաթ իտէ-ճէկիմի թայէին իտմըշ իտիւ։ Լաբին իյտա իթտիկիմ պու զայէլէրը դատար մէտուլին զայրի վէ մուճիպի բէտէր պիր վա-գըա՝ հիւրիհէթիմի իտատէ իթմէշ տիր։ Իտտի, էմրինիզէ մունթազըրմ, վէ էկէր վիգօնթէտա՝ Ամօլ պու սէյեահաթ-տա պիզէ ըէֆագաթ իտէրսէ, զէվճիմ վէ գըզըմ ֆէվգէլա-տէ մէճտուն օլաճագտար տըր։

«Տաիմ մուխլիսինիզ,

«Տիւգ ար ՍԱԼԼԱՆՏՐԷՐԱ»

— Մէօյլէ պագալըմ, պու սանա նաՏըլ կէօրիւնիւեօր։

— Ֆապիէնի կէօրտՏ՞ւն մի՞։

— Շիմտի օնտան կէլիեօրում։

— Սանա նէ՞ սէօյլէտի։

— Քէնտիսի վէ Պանչ եարընը կիմ մէկէ հազըրլանըեօրլար։

— Ֆապիէն տիւգէ մէքթուպ եագաը՞ մը։

— Էվվէլթ։

— Սէն Գօնսէրսիօնու կէօրէճէ՞ճիսին։

— Պու ագշամ կէօրէճէեիմ։

Սըր Վիլիամս պիր միւտաէթ միւթէֆէքքիր գալըպ, Բօ-գամպօլ պու սըրատա պիր սէօզ պիլէ սէօյլէմէտի։

Քէօր.- (տէվամէն.) Հալէա Վանթիւրաէն խապէր եօ՞ղ մու տուր։

— Ասլա խապէր եօգ տուր, վէ պու խուսուս պէնի էնտիչէ իչինտէ պրագմագտա տըր։

— Պէնի տէ, Օ խապիս պունտան էվվէլ պիզէ պիր տէֆա խիեանէթ իթմիչ իտի, եիննէ իտէպիլիր։

— Պէն տէ անտէն գօրդուեօրում։

— Լաքին համտ օլսուն պու պիլմէճէեի հալիթմէքլիք քէնտիսի իչին միւշքիլ օլաճագ տըր, գիրա Պագդարա կիմ միչ տիր։

— Սահիհ տիր։

— Պունունլա պէրապէր տիւգ իլէ օլան մուամէլէմիզէ արթըգ խիթամ վէրիլմէլի տիր։

— Ամմա, էվվէլէմիրտէ չունու պունա սէօյլէմէլիսինիզ քի, Ֆապիէն վէ տիւգ տը Սալլանտրէրա իլէ պէրապէր կիմէ-լիկիմէ միւսաատ իթմէէիպ տէ, եարընտան իթիպարէն սէյիս մագամընտա Մ. տը Եաթօ Մանինէն եանընտա սէյհսիլիկէ կիրմէլիկիմի իտմէէմէնտէ մագսատն վէ բլանըն նէ՞ տիր։

— Խայր, սէօյլէեէմէմ։

— Նիչին։

— Զիւնքի սէն պէնիմ իչին հալէա կէնճ պիր ահմագսըն, վէ պիր բլանը սանա, սնճագ իճրասը սաաթընտա սէօյլէմէք լազըմ տըր։

— ԷՅԻԼԵԷԹԻՆԵ ԹԷՂԷԲԲԻԲ ԻՈԷՐԻՄ։

Իօգաժպօլ պաշընը եօգարը գալտըրարագ, սըր Վիլիամսըն՝ Թաշըն իւզերինէ եազմըշ օյտուղու աԹիտէքի սէօզլէրի օգուտու։

— Պու կիւնլիւք ըահաԹ օյապիլիրսին, վէ վարիտաԹ ընը սուրէԹի միւնասիպէտէ գուլլանաճն պիր ատէմ կիւպի, վէ միւքէմմէլ պիր ճէնԹԹըլմէն Թարզընտա եաշաեապիլիրսին։ Իժմի աշաղըա էն տէ, գըզգարընտաշընտան էօյլէ Թաամընը իսԹէ։

— Բէք էյի, սօնրա՞։

— Սօնրա կէզմէնէ կիւԹ։

— Տահա սօնրա՞։

— Սէրգլընա կիւԹ, վէ օրատա քեաղըա օեուննու իլէ վագԹընը կէչիր։

— Ամճա, զանն իոէրիմքի, սէն պէնիմլէ էյլէնիեօրսուն։

— ԷվվէԹ։

Մէրգում, պու սըրատա իսԹիհզաքեարի սուրէԹտէ պաընը սալատը, հալպու քի գուրչուն գալէմիյլէ չեօյլէ իլալէ իԹտի։

— Ագշամ Թաամընտան սօնրա վէ Գօնսէբսիօն իլէ վետաշմաեա կիԹմէնտէն էվվէլ, պուրաեա չընգարսըն, օլ վագըԹ տիւգ տը ԵաԹօ-Մաինին նի՞չին պիր սէյիսէ իհԹիեաճը պուլունտուղունու սանա անլաԹընըմ։

Իօգաժպօլ պու սէօզլէրտէն սօնրա, մէքրուհ ապըլ հօճասընըն էլինի սրգրպ վիզօնԹէօ տ'Աժօլուն նէզտինէ կիԹտի։

Օլ կանատէ էօյլէ Թաամը վագԹը օլմազլէ, Ֆապիէն սուֆլաեա օԹուրտուղու զէման,

— Ազիզիմ, սանաատի պիր չէյ սօլտապիլի՞միեիմ, տէտի։

— Շիւպհէսիզ։

— Հօքատաքի չաԹօմու Մ. տը Սալլանտրէըաեա սաԹմամը իսԹէտին, տէյի՞մի։

— ԷվվէԹ։

— Եարընտա տիւգ, պիր իլԹիֆաԹ օլմազ իւզրէ, պուրատան կիմ մէմիզի իսմէէօրսուն, վէ պունու իսմէմէքլիկին

տէ, ժատմազէլ Գօնսէբսիօնուն իշպու սէյհահաԹտա պուլունաճաղը իչին տիր։

— Թապիի։

— Օ հալտէ սէն նի՞չին պիզե ըէֆագաԹ իԹմէք իսԹէժէեօրսուն։

— Սէվկիւլիւ էնիչԹէճիկիմ, պու իֆատէ նտէ եանընըեօրսուն։

— Աճա՛իպ, պու սէյհահաԹտա սէն պիզիմլէ պէրապէր կէլիե՞օրմուսուն։

— Հայ հայ, սօնրատան կէլիպ սիզի պուլաճաղըմ։

— ԻշԹէ պու զարիպ։

— Ղարիպ օլաճագ հիչ պիր սէպէպ եօգ տուր։ Պէն սիզատէն տէօրԹ պէչ կիւն կէրիտէ գալտըղըմ հալտէ, սիզ պէնիմ իւզերիմէ կէօրիւչէպիլիրսինիզ։

ՎիգօնԹէս պատըն օլմասը ճիհէԹլէ, պու իֆատէնին մանէասընը անլաեըպ կիւլիւմսէեէրէք։

— Գարընտաշըմ պիր տիբլօմաԹ տըր, պիզի տէ քէնտիսինէ էյլի Թայինի իտիեօր, տէտի։

. . . . . .

Իօգաժպօլ, սըր Վիլիամսըն բրօկրամընա հարֆը հարֆընա իմմիխալ իԹտի։ Եէօյլէքի պիր սաաԹ գատար աԹա օմուրտու, պիր միւտաւէԹ գլիւպինտէ վագըԹ կէչիրտի, Ֆաքմիլեասըյա պիրլիքտէ Թաամտա պուլունտու, վէ գըզգարընտաշընըն եօլճուլուգ իչին հազըրլատըղը սանտըգլարըն ԹէտարիքեաԹընտա իշԹիրաք իԹտիքտէն օնրա, քէօրուն օտասընա չըգ ար։ Օրատա իլգ տէֆա քէնտիսի քէլամա աղազլէ։

— Եիմտի աճա, Մ. տը ԵաԹօ-Մաինին եանընա սէյհս մագամընտա կիրմէքլիկիմիչին պու գատար իսրար իԹտիկինի պէեան իԹմէլիսին, տէտի։

Սըր Վիլիամս Թաշըն իւզերինէ պէր վէճհի աԹի եազտը։

— Եարպօնուն նէ օլտուղունու պիլիե՞օրմուսուն։

— Եարպօն՝ աթ վէ ինէք նէվինատէն պուլունան պաղը հայվանլարատա՝զուհուրա կէլէն պիր նէվ մուհիք խասթալըգ տըր։

Ըբր Վիլհամս.. (ֆէննա պիր կիւլիւմսէմէ իլէ։) Օ խաստալըգ եալընըգ հայվանլարա մախսուս օլմաերպ, ինսանլարա տա տախի զուհուրա կէլտիկի՝ բէք չօք թէճրիւպէ վէ վագըալար իլէ անլաշըլմըշ տըր։

25

Պիր ադշամ, սաաթ օն պիր ըատտէլերինատէ, պիր բաչավրաճը՝ սրրմըննատա պիր սէբէթ օլտուղու վէ էլինատէ ֆէննէրինի թուխտուղու հալտէ, Պուլվար տէզ էնվալիտատէն ահէսթէ ահէսթէ եիւրիւեէրէք, քէնտի քէնտիսէ չու սէօզլէրի սէօյլէմէքտէ իտի։

— Պէնիմ կիպի միլէթպէր վէ ժաարուֆ ատէմլէրին սրգ սըգ թէաթրօլարա կիթմէսի նէ՛ գատար ֆայտալի օլտուղու ինքեար օլունամազ, թէաթրօատան բէք չօգ չէյլէր էօյրէնէպիլիր, էկէրչի վագթիյլէ Մ. Ֆրէտէրիք Լը Մէթրի՝ Բաչավրաճը ըօլունու իճրա իթտիկի զէման կէօրմէմիշ օլսա իտիմ, չու սրրատա կիեինմիշ օլտուղումէլպիսէնի թէրթիպ իտէմէզ իտիմ։ Ֆիլվագը միւքէմմէլ պ/ր բաչավրաճը ըօլու իճրա իտիեօրում։

Բաչավրաճը պու սէօզլէրի սէօյլէտիկիձէնատէ, կիեինմիշ

օլտուղու էսկի պիւսկիու էլպիսէլերինէ քէմալը հայրէթլէ նազար իթտի, վէ միւթալէատըն չու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ։

— Եիւպհէսիզ պէր խաըրդ, բէնտինի թահթը էճթիհէտէթ ատմագ իսթէրսէ, եա պիր գարագօլխանէտէ եախօտ պիր բօյիս գօմիսէրի նէգզինտէ կիզլէնմէսէի տիւշիւնիւը։ Պիր խըրսըզ հէր թարաֆտա արանըլըր իսէ տէ, եալընըգ օրալարտա արանըլմազ։ Իմտի տօսթում Բօգամպօլ, Ֆիքար խաթունա բաչավրաճը գըեաֆէթլիյլէ թէհատիւֆ իթմիշ օլտուղու հալտէ, պէն տէ հիչ պիր մուխաթապատա հէտէֆ օլմաեարագ, պու գըեաֆէթլիյլէ քէնտիմի թէհլիքէյէ իլգա իտէպիլիրիմ։

Պու միւթալէատան, մէգքիւր բաչավրաճընըն վանթիւր օլտուղու էլպէթթէ անլայըլմըշ տըր։

Մէրդում, Պապլիօն սօգաղընա գատար իլէրլէյէպ, օրատա պիր գանաբէ իւզէրինտէ օթուրտու, վէ պիր սիկարա եագըպ միւթալէատընը չու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ։

— Տուր պագալըմ, իլէրի հալը իթմէգ վէ հէր չէյէ սօղուգ գան իլէ պագմագ ֆայտէտէն խալի տէյիլ տիր։ Մէյտանատա կիւպէլ պիր քեաղըտ օեունու օյունպ, պու օեունատա գազանըլաճագ օլան մատատէ՝ Իսքանիանըն պիւեիւք ասըլզատէկեան ֆամիլեալարընատան օյունպ, պիր գաչ միլեօն սէրվէթի պուլունան ժատմագէլ Գօնսէքսիօն տը Սալանտրերա տըր։ Օեունճուլար բի՞մ̇էր տիր։ Սեունճուլար տա Մ. տը Շաթօ-Մաի իլէ Բօգամպօլ տուր։ Լաքին Բօգամպօլ՝ քէնտի հիսապը իչի՞ն մի. եօգսա տիկէրլերի հիսապը իչի՞ն մի օյնաեօր, իչթէ մէսէլէ պուննատա տըր։ Էվվէլ էմիրտէ նէ՞իսմ թաչքեօր, վէ նէ՞ գալըպա կիրմիշ տիր։ Իչթէ պուրատընը պիլմէմ, վէ հէր հալտէ պիլմէեէ միւհիմճըմ։ Սանիէն՝ նէ՞ կիպի ճիտտի խասիմ գարշըսընատա պուլունուեօրում։ Եիրմի տէօրթ սաաթատան պէրի տիր քի իճրաի թահգըգաթի իմտիկիմ հալտէ, հիչ պիր նէմիճէեէ տէսմիրէս օլամատըմ։ Մատմազէլ Գօնսէքսիօնուն տէսթի իզտիվաճընա ճիտտի պիր թալիպ պուլունտուղու մալիւմ տէյիլ տիր։ Լաքին Ֆիքար խաթուն եարը կիճէ էանալէրինտէ պուլվար իւզէրինտէ Բօգամպօլու կէօրմիւշ տիւր՝

Նէ՞ըէտէն չըդմըշ տըր։ Իշթէ պուրասը տա մալիւմ տէյիլ տիր, ֆագաթ լաէնգաթի սէքիզ կիճէ պուրատա վագըթի կէչմէքլիկիմ լազըմ կէլսէ, Սալանտրէրա իգամէթիկեահընընէն քիչիւք դաբուսունտան կիրիպ չըդ տըղընը կէօրէճկէիմ։

Վանթիւր պու սէօզ՞էրի սէօյլէեէրէք, վէ Սալանտրէրա իգամէթիկեահընընէն պաղչէլէրինի կէօղիւնտէն աերըմաե տրագ, օրալարտա եօղ տրը աշաղըեա կէզինմէկէ պաշլատը։

Եարը կիճէ ըատաէլէրինաէ, Վանթիւր, սիւրաթը պիր ատըմ սէսի իշթիտի, վէ այնի վագըթտա, սիեահ էլպիսէլի պիր խըզմէթքեարընն, պէյն էլ խալդ չաղրըլան պիր թիւրքիեի ըսլըգա չաղըրարագ պուլվարա տօղրու կէլտիկինի կէօրտիւ։ Իյպու խըզմէթքեար՝ Վանթիւրիւն եաննընտան կէչիպ, ատըմլարընը տահա դիեատէ սիւրաթլէ ալարագ, Պապիլօն սօգաղընա տաթիլ օլտու, ֆագաթ հէմտէն այնի վագըթտա մէզքիւր սօգագտան չըդըպ, պաղչէնին տիվարը պօեունտան եիւրիւտիւկիւ հալտէ, խէեալի պիր նէսնէ կիպի նապէտիտա օլտու։

Պաղչէնին քիչիւք դաբուսու աչըլըպ թէքրար գաբանտը։

Վանթիւր։ — (քէնտի քէնտիեէ։) Օհօ՛, աճապա Րօգամպօլ քէնտիսի՞ մի տիր։ Հէր հալտէ ժատմազէլ Գօնսէքսիօնուն չու սաաթտա վէ ՚պու գըեաֆէթտէ աչըգընը կէօրմէսի՝ պէնճէ խաֆիֆմէչրէպլիք տիր։

Մէրդում, կէզինմէսինէ տէվամ իտէրէք, լիֆտաէսինէ չու սէօզլէրի իլավէ իյլէտի։

— Էկէր Րօգամպօլ տէյիլ իսէ, քէնտի ատըմլէրինտէն պիրի օլապիլիր։ Քի՞մ պիլիր, պելքի տէ օթէլին պիր խըզմէթքեարը տըր։

Գու իչ թախմին տախի չայեանը գապուլ օլուպ, արատան պիր սաաթ կէչտիկի հալտէ, իչէրի կիրէն քիմսէ տիշարը չըդմատըղընտան, Վանթիւրիւն սապրը թիւքէնմէկէ պաշլամագտա իտի։ պունունլա պէրապէր, սապահա գատար պէքլէմէք լազըմ կէլսէ, պէքլէեէճէեիմ, տէտի, վէ ֆէնէրբահչէ սէօնտիւրիւպ, քիչիւք գաբունուն հիզասընտա պիր թա-

րաֆտա սէրխօշ կիպի եամթտը, լաքին էն ճիւզլի սէսի իշիտէպիլմէք իւզրէ, տիգդաթը էյտէն պրագմատը։ Ֆիլվագը չէնտ սանիէ սօնրա, պաղչէտէ ատըմ սէսլերի իշիթտի։

Մէրդում, կէօղլէրինի գաբաեարագ, ՚սրըրըլտաեաեա պաշլատը։ Հէման օ անտէ գաբու աչըլմազլէ, Վանթիւր պիր կէօզինիւ աչտը, վէ օ կիճէ զիեատէ գարանլըգ օլմատըղընտան, իչի կէօլկէնին՝ գաբունուն արալըղընա կիրտիկլէրինի միւշահէտէ իյլէտի։ Կէօլկէնին պիրի խըզմէթքեարըն, տիկէրի տէ Գօնսէքսիօնուն արագընըն իտի։

Խըզմէթքեար՝ էլինի արագա տօղրու ուզաթտագ,

— Միւքեաֆաթընըզը ալըն, տէտի, վէ Վանթիւր՝ ալթուն սիքքէլէրին սէսինի իշթիտի։

Ագրագ՝ քէմալը հիւրմէթլէ սէլամ վէրիպ,

— Թէշէքքիւր իտէրիմ, մօնսիէօ մարքի, տէտի։

Գաբու գաբանտը, վէ խըզմէթքեար՝ պուլվարտան կէչտիկինէ էնաեատէ, Վանթիւրէ չարբըլտըղընտան,

— Սէրխօ՛շ, տէտի, վէ եօլունա տէվամ իյլէտի։

— Հայվան տէտի եավաշ սէսլէ սախթէ բաչավրաճը՝ տէրին ույգունտան պիրտէն պիրէ ուեանան ատէմլէր կիպի սըգըլտագ, վէ պաչընը նըսթիէն եօգատը գալտըրըպ, իլավէթէն չու սէօզլէրի սէօյլէտի։

— Է՛յ թէվէքքէլի տօսթում, պու տէֆա սէսինի պէնտէն կիզլեմէտին, վէ պու սէսին՝ Իսքանիատա կիլիտիկիմ կիճէ պաեա թալիմաթ վէրմիշ օլան սէս իտուկինի թանըտըմ։ Հա՛ հա՛, սէն խըզմէթքեարսըն, էօյլէ՞ մի, վէ եարը կիճէ էնաեընտա քիչիւք գաբուլարտան կիրտիկին կիպի, մօնսիէօ մարքի իսմիյլէ տէ թէսմիեէ օլունուեօրսուն։

Գատէհու Վանթիւր աեաղա գալգըպ, քիւֆէսինի սըրթընա ալտը, վէ ֆէնէրինի տէ եագտը։

Րօգամպօլ, խայլի եօլ եիւրիւմիչ օլտուղու հալտէ, Վանթիւր՝ էլլի ատըմ մէսաֆէ աչըգտա գալարագ արգասընտան եէթիչտի։ Պունլար պիրիպիրինի թէսադիպէն խայլի եօլ եիւրիւտիւքլերի հալտէ, խըզմէթքեար՝ Սիւրէյն սօգաղընա վասըլ

օյտու, Բայավրաճը մէրգուժտան օթուզ ատըմ գատար ուզագտա օյտուղու հալտէ, խըզմէթքեար գարշըսընա այլեան պիր գաբուտան իչէրի կիրիպ, գաբուեու գաքատը։

Վանթիւը... (քէնտի քէնտինէ.) Է՛յ միւսիւ մարքի, նէրէտէ իգամէթ իթտիկինի պիլիրիմ. պէլքի տէ էլպիսէնի թէպտիլ իթմէք իչին պուրատա կէլմէքտիր, պու խուսուսու անլատաճաղըմ, տէտի։

Վանթիւը ֆէնէրինի թէքրար սէօնտիւրտիւ, վէ իբի էվին արասընտա պուլունան պիր թաչ իւզերինտէ օթուրուպ պէքլէտի։ Օլէնատէ եարը կիճէեի իբի սաաթ գատար կէչմիչ իտի։ Սահմէթ բայավրաճը նագարը սիգգաթընը էվին եիւզիւնէն աեըրմաեըպ,

— Էկէր եիւզ թարաֆընտա իգամէթ իտիեօր իսէն, ըչընը բէք էյի կէօրէճէեիմ, տէյի միւլահազա իթտի։

Ֆիլվագը Բօգամպօլուն կիրտիկի խանէ գաբուսունուն գաբանմասընտան իւչ տագըգա սօնրա, ալթ գաթ տաիրէսինտէքի բէնչիրէյէր ըչըրտընը կիպի, գալըն բէրտէյէրին արգասընտա տա պիր ըչընըն կիտիպ կէլմէքտէ օյտուղու կէօրիւտիւ։

Բէնչիրէյէր պիր սաաթ գատար ըչընգ հալտէ գալտըգտան սօնրա, ըչընգ սէօնտիւ իսէ տէ, Վանթիւը հալէա պէքլէմէքտէ իտի։

Ֆիքրինտէն տէ, — Եա՛ պուրատա իգամէթ իտիեօրսուն, եախօտ էվապընը տէեիշտիրմէք իչին պուրատա կէլիեօրսուն։ Պիրինճի գաղիէտէ, եաթաղընա եաթմալըսընըն, իքինճիտէ տէ վագըթ կէչիրմէքսիզին տիշարը չըգմալըսընըն։ Իմտի պիր ազ տահա պէքլէեէլիմ։

Լաքին Վանթիւը պօչ եէրինէ պէքլէտի, չիւնքի էվին իքի գաբուսու պուլունտուղունու պիլմէզ իտի։ Բօգամպօլիսէ, պիրինճի գաբուտան կիրիպ, իքինճիտէն՝ քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ օյան մարքիլիք արապասընա րաքիպ օլմադ իչին տիշարը չըգար իտի։ Վանթիւը, կէօղլէրինի պիրինճի գաբուեա աթֆ իթմիչ օյտուղու հալտէ, իքինճիեէ տիգգաթ իթմէտի։

Հալ պու քի պու գաբու աչըլարագ, ժանթօեա սաբըլմըշ օյան պիր քիմսէ պուննտան տիշարը չըգտը։

Եախսը մէրգուժ՝ մէգքիւր արապաեա օթուրուպ, արապաճըեա պիր իչարէթ իթմէկճի իւպէրինէ, արապա եօլա չըգտը։

Վանթիւը հալէա պէքլէմէքտէ օյուպ, արատան պիր ոսաթ տահա կէչտիկի ճիհէթլէ,

— Եիմտի եարաճաղըմը պիլիրիմ, պուրասը Մ. մարքինին բօլիթիգ վէ բէսմի տաիրէսի օյտուղու անլաչըլըսը։ Եիւպհէսիզ եագմամըշ օյտուղու մահուտ քեաղըտըրը եարըն ագշամէլէտէ իթմէկճին չարէսինի տիւչիւնէճէեիմ։ Բօգամպօլ՝ալթունտան զիեատէ գըյմէթի պուլունան քեաղըտըրը մահվ իտէր պիր քիմսէ տէյիլ տիր, տէտի, վէ պուլունտուղու մահէլլի թէրք իթտի։

. . . . . .

Իրթէսի կիւն, պիր համալ, Սիւրէյն սօգաղընտա Բօգամպօլուն արասընրա կիրտիկի խանէյէ կիթտի։ Պու համալ Վանթիւը օյուպ, մավի պիր ճաքէթի կիեինմիչ, վէ պաչընա պիր գասքէթա գօյմուչ իտի։ Իչպու գասքէթա աննընա գատար ուզանմագլա պէրապէր, ալթտաքի գըրմըզը սաչլարը կէօրիւնմէքտէ իտի։

Մէրգուժ, էլինտէ պիր մէքթուպ օյարագ, հէյնուզ Բաբիսէ աեագ պասմըչ օյան Օվէրնեը եախօտ Սավուա քէօյլէրի կիպի, սատէտիլմէյէ պիր թավը լյէ, տօղրուճա գաբուճունուն օտասընա կիրտի, վէ,

— Միւսիւ մարքի պուրատա՞ մը տըր, տէյի սօրատ։

Գաբուճու, ահվալը բօլիթիգիէ հագգընտա քէսգի վուգուճ իթմէկ իւզրէ, վագարը պիր թարգտա զագէթասընը օգումագլա մէչղուլ օյտուղու սըրատա, պաչընը եօգարը գալտըրըպ, համալը պաչտան աեագա գատար թէճէսսիւս իթտիքտէն սօնրա,

— Միւսիւ մարքի՞ մի, հա՞նկը միւսիւ մարքիեէ սօրուեօրսունուզ, տէյի սիւալ իթտի։

Համալ.– (սաֆտէրունանէ.) իսմինի պիլմէմ. Մատլէն սօ. գաղընըն քէօշէսինտէ պիր գ՚ատըն պու մէքթուպու պանա վէրտի, վէ գուսուրունու սիզին պիլտիկինիզի անլաթմըը.

— Ֆագաթի պու էվտէ մարքի եօզ տուր.

Վանթիւր՝ պու ճէվապը ալմազ իւզերինէ պիր ազ սար-սըլըը իսէ տէ, իշին ըէնկինի սէզտիրմէկեէրէք.

— Մարքի տէնիլէն գաթի՝ կէնճ, ուզուն պօյլու, սարը ըէնկլի վէ ալի գաթտա իֆադէթ իտէր պիր ջիմսէ իմիշ, տէյի թէքքրարլատը.

— Սօգադ իւզերինտէ՞մի, հավլի իւզերինտէ՞ մի իֆադէթ իտիեօր.

— Սօգադ իւզերինտէ.

— Ընլաշըլար, Մ. Ֆրէտէրիդ տիր. պէն քէնտիսինի եա լընըզ պու իսմտէ թանըրըմ, մարքի օլտուղունու պիլմէմ.

Գաբուճու, չիւպհէսիզ պու եօլտա ճէվապ վիրմէք իշին թալիմաթը դաթիէ ախզ իթմիշ իտի.

Վանթիւր.– (պուտաղա կիպի ապղընը աչարագ, վէ գապաճա կիւլիւմսէեէրէք.) Հա՛, չիմտի անլատըմ. Մէրամընա էրմէք իշին օ կէնճ գատընա քէնտինի մարքի տէյի թանըթմըշ, տէտի.

— Գապիլ տիր.

— Հէր նէ իսէ, չիմտի պու միւսիւ պուրատա՞ մը տրր.

— Խայր.

— Տիշարը՞ մը չըգար.

— Սէքիզ կիւն եօլճուլուգ իշին հարէքէթ իթտի.

Վանթիւր, գաբուճունուն իֆատէսի խալխանէ օլուգ օլ-մատըղընը անլամագ ֆիքըրիյլէ, քէնտիսի տէ մէրգումու թէճէսսիւս իթտիքատէն սօնրա, մահիյլի մէղբիւրու թէրք իյլէտի, չու գատար քի կիմսէյիկի զէմմն հավլիտէ տիկէր պիր գաբունուն աչըգ օլտուղ նու կէօրմէսի իւզերինէ, հէր չէյի անլաեարագ.

— Բ՛նք թէվէքքյլի պիրի իմիշիմ, կիճէնի պօշա կէչիր տիմ. Մարքիմին պիր գաբուտան կիրիպ տիկէր գաբուտան

չըղտըղընը չիմտի տէրք իտիեօրում. Տիմէր գուբէ արապա-սընա օթուրտուղունու կէօրտիւկիւմ ատէմ օ իմիշ. Ցօղրու-սու հօճա Րօգամպօլ իշինի բէք ալէա տիւզմիւշ. կիճէլէրի Սալանտրէրա իգամէթկեահընա կիտիեօր, վէ իքի ամըը պիր գուբէ արապասը սագլաեօր, տէյի միւլահազա իթտի.

Սախթէ համալ, տէրունքինտէ եալընըզ պիր պէեազ քեա-ղրա օլուպ, զարֆընըն իւսթիւնտէ տէ հիչ պիր ատրէս եա-ղըմըշ օլմաեան մէքթուպունու գաբուճուեա թէսլիմիյէթմէ-սիզին օրատան մու ֆարագաթլա, պիր գաչ սօգագտան պիլ միրուր, Սօլէյլ բասաժընա վասըլ օլտու, վէ պունատա մէվ-ճուտ օլան վէ ամէլէ թագըմըյլա համալլարընը վէ ճիվարտա-քի մօտա մաղազալարը մէմուրլարընըն իգամէթ իթտիքլէրի իւչ տէօրթ օթէլլէրտէն պիրինէ կիրտի, վէ գաբուճունուն օտասընատա էնքսէրտէն ասըլմըշ օլան պիր անախթարը ալա-րագ, ալընճը գաթտա, տէրունքինտէ պիր մատա իլէ իքի խա-կէմէ վէ խայիճէ պիւեիւքլիւքտէ պիր սանտըգ պուլունան քիւչիւք պիր օտաեա տախիլ օլտու.

Վանթիւր՝ մէղբիւր սէֆիլ էչեաեա աթթը նազար իլէ, քէնտի քէնտինէ.

— Եիրմի պին ֆրանգտան գիեատէ թատաբրուճ ագչէսի պուլունան վէ եագընտա եիրմի պէշ պին ֆրանգ իրատ մի-րասա գօնճաճագ օլան պիր ատէմին՝ պէօյլէ պիր խանէտէ իգամէթ իթտիկինէ քիմսէ լինանամազ, տէտի, վէ պաչտան ա-եաղա գատար սօեունուպ, սանտըղընը աչտը, վէ պունատան լաճիվէրտ պիր ըէտէնկօթ, սիեահ պիր բանթալօն, վէ գըր-մըզը գաչմըրտէն պիր եէլէք չըգարտը. Գեաֆֆէսի տէ պիր ազ սօլմուշ իտի. Լաքին Վանթիւր պունըարը կիեինտիկինէ, իշի կիւճիւ օլտուգճա սըրտասընատա օլան վէ էմթատա սաթքն ալմազ իւզրէ Բարիսէ կէլմիշ պուլունան պիր թաճիրէ պէն-զէտի. Մէրգումա, մէղբիւր խանէտէն չըգտըգտան սօնրա, պիր գաչ սօգագտան կէչիպ, պիր արապաեա օթուրտու, վէ էկլիզ սօգաղընատա Հարպիէ մէքթէպի թարաֆընատա 5 նումէ-րօու մահէլլէ կիթմէք իսթէտիկինի արապաճըեա պէլտիրտի,

վէ նադլիէ իւճրէթինեէն պաչգա, պադշիշ տախի վատ իթտի։

Եաբըմ սաաթ օօնրա Վանթիւբ՝ էկլիզ սօղաղընա մուս վազըլէթլէ, 5 նուժէրօղու խանէնէին գաբուսու էօնիւնէ տուրտու։ Իթի գաթտան իպարէթ պուլունան իչպու խանէնէին քիպարճա պիր կէօմթէրիչի օղուպ, Վանթիւբ՝ բէնչիրէսինեէն պաչընը տիչարը չըղարան խանեի մէզքիւրուն գըրմըզը ելուպիս վէ կէօզիւքլիս գաբուճուսունա խիթապէն,

— Ցօ՛սթում, պիզիմ վալիտէ իլէ նա՞սըլսընըզ, տէյի սօրտու։

Գաբուճու։ — Էյի պիր գատըն տըր։ Հաթթա օտասընընն իզզվէթլէրինի կէօրէն զէվճէմ՝ պու խաթտուն իչին գուպու կիպի խօշ թապիեսթը պիր գատըն օլտուղունու սէօյլէօր։

Վանթիւբ, կիւլիւմսէմէքլէ գաբուճուեա պագտը, վէ ճիւդիճէ կէօզիւնիւ գըրըբտը։ Գատէհու իֆատէեէ աղազլէ,

— Գիչարե գատըն, վաթիսլէ օլ գատար չալըշմըշ տըր քի, չիմտի իսթիբռահաթա հագգ գազանմըշ տըր։ Գէն տէ պէրաթտըր օլարագ սէքիզ էվլատ իտիք, ճիւմլէմիզի տէ քէնտիսի պիւեիւքմիւշ տիւր։

— Օլապիլիր։

— Ընճաղ սըզըլմագտան իւսթիւնէ պիր ֆէնալըգ կելմէսին տէյի վէսվէսէ իտիեօրում։

— Գու տա իհթիմալտէն տիր։

— Զիւնքի հէր վագըթ չալըշմըշ օլան քիմսէյէր՝ եիւնէ չալըշմաեը արզու իտէրլէր, նասըլքի պագըլարը տա գէվք ու սէֆաեա միւպաեէլա օլուրլար։ Իմտի էկէր քէնտիսինէ պիր մէշգուլիեէթ, մէսելա տէօշէլի պիր օթէլին իտարէսի կիպի խոշ վէ գօլայ խըզմէթ պուլսամ...

— Էյի եա՛ պու օթել սաիբլըգ տըր։

— Ընաթըՙըգ մը տըր։

— Էվվէթ, սահիպի իշտէն չէբիլմէք, վէ մալինի պիր տէկէրինէ սաթմագ իսթէեօր։

— Գահվալը՞ մը տըր։

— Խայր, տէքիզ պին ֆրանգ գըյմէթինտէ տիր։

— Գաՙչ օտասը վար տըր։

— Օն ալթը։

— Գօնթրաթը նէ՞ գատար միւտտէթի իչին տիր։

— Ալթը սէնէ միւտտէթի վար տըր։ Ֆիրասը տա պին պէշ եիւզ ֆրանգ տըր։ Միւղթէբիլէրի իսե միւթեպէրը քիմսելէր օլուպ, հիչ պիր պօչ օտասը պուլունմամագտա տըր։

— Բէք էյի, կիտէեիմ վալիտէեի կէօրէեիմտէ, աչաղըեա էնտիկիմտէ, պու խուսուստա կէօրիւշիւրիւզ։

Մէրգում, Ֆիրաը խաթտունուն տաիրէսինէ չըգտըղընտա օլտուգճա տէօշէլի օլան պու տաիրէգտէ, մէզգուրէ պիր գատընաբէ իւգէրինտէ օթտուրմուշ օլուպ, էհալէթի էֆալիսինտէն օլան վէ հալու վագթը տիւզգիւն պուլունտան պիր գատըն կիպի, կիւմիւշտէն թիւթիւն թաագագտը եանընտա օլտուղու վէ պուրնունա կէօզիւք թագմըշ պուլունտուղու հալտէ, պիր զագէթա օգուժագտա իտի։

Վանթիւբ։ — (մէրգումէնին չու թավրընա հայրան օլաբագ։) Հագըգ էթէն վալիտէ, ումուրը խայրիէ նամընա թէեաթրօ լուպիեաթը վէ տաիրէ իճրա իթտիլէն գատընըտա պէնզէեօրտուն։ Հալու հէյեէթին տահիհէն միւթեպէերանա մախտուս տուր։ Հաթթա սէնի պուբատա տուլ ժամամ գըրիգտու, Ընօրմանտատա գաեէօ էհալիսինտէն, տագըգէն սէպզէվաթ թաճիրի, վէ Բարիս բիեաչաղընտա թիւճճար պագդալ Մ։ Օնօրէ գրիզընտունուն վալիտէսի տէյի գայտ իթտիրմիչ օլտուղումու տիւչիւնտիւգճէ, ասլա եանընմամըշ օլաուղումու տէրք իտիեօրում։

Գու։ միհրիէտէն սօնրա, հօճա Վանթիւբ դաբուեու գաբաեըգ, Ֆիրաը խաթտունուն եանընտա օթտուրտու։

26

Գլինեանգուրտա պիր պարագատա վէ էսկի պիւտկիւ էլ-պիսելէր իչինտէ, վէ բաչավրաճըլըգտան պաշգա մէտաըը թէ-այեիւչտէն մահրում պիր հալտէ պրագմըշ օլտուղումուզ Ֆի-բար խաթունուն էկլիզ սօգաղընտա վէ կէօրտիւմիւմիւզ հալ-ատէ նասըլ օլուպ տա պուլունտուղունա կէլինճէ, պու խու-սուսու իյգահ իչին պաղը սէօզ սէօյլէմէք իսթէրիզ։

Վանթիւր՝ գօնթէս Արթօֆուն տիւգ տը Սալանտրերա-եա եազմըշ օլտուղու մէրթուպու աչըպ օգուտուղունտա, վէ Ֆիբար խաթունուն վէրտիկի մալիւմաթ սաեէսինտէ Բօգամ-պօլուն գուրտուղու վասի էնթրիգաեա քէսպի վուգուճ իթ-աիկինտէ, Գլինեանգուր սէմթինտէն գաթիչէն ուզապ լանմագ-ըզդ վէ ահհչէթի գարըեը բէնտի զապթընա կէչիրմէքլիք լու-պուժունու անլատը։ Ֆիլմագը Բօգամպօլ՝ Ֆիբարը պուլալագ, քէնտինին եանի Վանթիւրիւն պուլունտուղու մահէլլի իգբար իթիէկէ մէզպուրէեի մէճպուր իտէպիլիը իտի։

Տիկէը թարաֆտան Ֆիբարըն՝ էօեէ օղու ալէյհինտէ իզ-հար իթտիկի պուղղու ատավէթ՝ չու սըլատա գըյմէթտար իտի. իտտի Վանթիւր՝ վագթը միւնասիպինտէ խոսմինին ա-ըընը Մ. տը Շաթօ-Մաքնին նազարընտա պիւէ մէյտանա գօյ-մագ լազըմ կէլսէ, Ֆիբարըն ժուավինէթինէ ֆէվգէլատէ իհ-թիեաճը պուլունտուղունու անլատը, վէ Մ. տը Շաթօ-Մաք-նին նէգատնտէ արագաճըլըգա կիրտիկի կիւն, կրօ-Գայեու մահէլլէսինտէ կիտիպ պիր տաիրէ քիրալամաեը տիւշիւնտիւ, չիւնքի Բօգամպօլ՝ Ֆիբարըն էօյմիւշ օլտուղունա գանմըշ պիւէ օլմասա, մէզպուրէեի օ մահէլլէտէ արամագըզդ պէյքի խաթ-րընա կէլէմէզ իտի։

— Էյ վալիտե, պու կիւնքի էօմրիւնիւզիւ նա՞սըլ պուլու-եօրսունուզ։

— Զանն իտերիմ քի, պու կիւն պիր ազ զիեատէճէ իչտիմ։

— Աճա՛իպ, հալէա իչի՞եօրմուսուն։

— Հէր վագըթ իչմէեօրում, չիւնքի հադգըմտա հիւրմէթ վէ րիաեէթտէ գուսուր իտիլմէմէսի իչին, եալընըզ պիր գա-տէհ րագը իչմէքլիկիմի աչն պանա թամահեէ իթմիչ իտին։ Գահվէմի տէ ատէթա մարքիզ կիպի իչտիմ։

— Օ հալտե զիեատէ իչտիմ նի՞չին տիեօրսուն։

— Տիմէք իսթէեօրում քի, պիր ազ քէյֆիի օլտուղումզէ-ման վագը օլան ահվալի ատէթա բիւեա զանն իտիեօրում։

— Անլաեօրում, տիւչ կէօրմէքտէ իտուկինի զանն իտի-եօրսուն։

— Եվվէթ։

— Էօյլէ իսե, պու տէֆա սանա տահա դարիպ պիր չէյ սէօյլէեէճէեիմ։

— Պանա իրա՞տ մը թամահս իտէճէքսին։

— Գապիլ տիր։

Ֆիբար՝ քիւչիւք վէ գըրմըզը կէօզլէրինի աչտը։

Վանթիւր։ — Վա՛լիտե, պուրնունուն ուճունտան նէ ասըլը օլտուղունու պիլմէզսին։

— Ասըլան պիր միրա՞ս մը տըր։

— Սալքի էօյլե։

Ֆիբար՝ թէաճճիւպինիւ պէեան իտէճէք քէլիմէ վէ հա-րեքէթ պուլամաեըպ, Վանթիւր իսէ իլավէթէն,

— Պու մահէլլէեի նա՞սըլ պուլտուն, տէտի։

— Բէք կիւզել տիր։ ասքէրիլէր իլե տօլու տուր։ պէն տէ ասքէրիլէրի սեվէրիմ։

— Պու էվի՞։

Ֆիբար։ — (հէեէճանըընտան նայի տիթրէեէրէք։) Միզ պէնի մէսէրրեթտէն թէլէ՞ֆ մի իթմէք իսթէեօրսունուզ։

— Տինլէ՛։ պու օթել սաթըլըգ տըր, պէն սաթըն ալա-ճաղըմ, սէն տէ իտարէ իտէճէքսին։

— Խիւտա ալիմ, ապլմա կէյէճէք զանն իտիեօրում.

— Վէ էկէը պիր միւտտէթ սօնրա սէնտէն իռօշնուտ գա-լըրամ, հէը չէյի սէնին իսմինէ թահվիլ իտէճէնիմ.

Սօն սէօզլէը՝ Ֆիքարըն մէսէրրէթինի արթըրաճագ եէլտե աքսի թէէսսիր հասըլ իթտիլէը. Մէզպուրէ, ապլըը պիր գա-տըն օլմասըյլա, վանթիւը, քէնտիսինէ պու գատար էյիլ իթտիկի հալտե, մութլագա գարշըլըղընա պիեատէսինի իսթէ-եէճէկինի անլատը, վէ կէօզլիւկլիւնիւ ալընընա տօղրու գալ-տըրտըգտան վէ ղազէթասընը եէրէ գօյտուգտան սօնրա.

— Տուր պագալըմ, ղալիպա Ֆիքար խաթունա իհթիւեա. ճընըղ օլաճագ տըր, տէտի.

— Հայ հայ.

— Էօյլէ իսե, պիր ազ կէօրիւշէլիմ.

— Բէք էյի, կէօրիւշէլիմ.

— Սէն պէնիմ իչին պիր օթել սաթընն ալըեօրսուն, իտա-րէսինի պանա թէսլիմ իտիեօրսուն, վէ պիր կիւն հէը չէյի պէնիմնամընա թահվիլ իտէճէկինէ սէօզ վէրիեօրսուն, տէյի՞մի.

— Եվվէթ.

— Հալպու քի, պէն պու չէյլէրի գաղանմագլըղըմ իչին նէ՞ եաբաճաղըմ.

— Շիմտի անլաթըրըմ.

— Տինլէեօրում.

— Միւթէվէզիա Նիգօյսու խաթընա՞ եօրմուսուն.

— Հիչ խաթընլամատագ գապի՞մի տիր.

Ֆիքար պու սէօզլէրի սէօյլէրքէն մէհնուլինի կէօզլէրինէ կէօթիւրտու.

— Օ պիչարէնին գաթըլկհասա չըդտըղընը իչինթիչիմտիր.

— Պիչարէ՞, պիսուչ օլարագ կիյեօթինի լէ պաշը քէնթիտի...

— Պիլիրիմ.

— Ցագաթի գապահաթ օ հաչարի Րօգամպօլուն խտի քի, մօնսիէօ Նիգօյոնուն պագը խէթթալարը պուլունտուղու հագ-դընտա պէնի գանտըրտը... Պիլիրսին ա՛, գըսգանճ պիր գա-տըն հէը չէյի եաբմաեա միւգթէէտիր տիր.

— Պուննան տա պաշգա սանա օն պին ֆրանգ վէրիլտի.

— Տօղրուսու պէն օ բարաեը տիւշիւնմէեօրսուն.

— Նիհահէթի պու տա իչին պիր ճիհէթիի տիր.

— Ցագաթի չու էմնատէ նի՞չին Նիգօյոտան պահս խտի-եօրսուն. Խաթըրէսինի սալիհէ՞մի չըգարաճաղըգ.

— Օ պիհատէ չէյ տիր, անճագ պէն սէնին տիլինէ միհ-թաճըմ.

— Ֆիմէ՞ գարշը.

— Րօգամպօլա գարշը.

— Ա՜հ, օ քիւչիւք եր՛լան... էլիմտէն կէլտե պաշընը քէս-տիրիրիմ.

— Իչթէ պուննու սանա թէէքլիֆ լտէճէք իտիմ, չիւնքի սէն տէ միւշթէրիլէրի՝ ասքէրիլերտէն իպարէթի օլան տեօչէլի պիր օթել իտարէ իթմէքլե հաեաթընըն խըթմամ պուլմասը-նը իսթէեօրսուն.

— Բէք էյի, պէնի միւսթէնթիգին նէզտինէ կէօթիւր. քէնտիսի թուրքուտո՞ մու.

— Հէնուզ թուրքուլմասը, լաքին իչինի պուլմուշում.

— Հէր նէ վագըթ իսթէրսէն, պէն իճապընը իճրա իտէրիմ.

— Ընըն պաշընըն քէսիլտիկի կիւնիւն իրթէսի կիւնիւ պու օթել սէնին իսմինէ օլաճագ տըր.

Վանթիւը՝ պու սէօզլէրտէն սօնրա մուֆթարագաթ իչին գալգըպ, անճագ իլավվէթէն.

— Էյի խաթըրմա կէլտի, չիմտի արապաճը օլտուղումու պիլի՞եօրմուսուն, տէտի.

— Ը՞ն մի արապաճը օլտուն.

— Եվվէթ, Րօգամպօլուն իչինի գօյտալթմագ իւզրե, միւթէպէր պիր իսանէտե արապաճըըզա կիրտիմ.

— Շու վար քի, պէնիմ օ քիւչիւք չէյլման չէքիճի՝ ազ վագըթտա բէք պիւեիւմիւշ տիւր.

— Վագըթսըզ եէթիշէն չօճուգլարըն էօմիւրլէրի ուզուն օլմագ տէրլէը.

Վանթիւը՝ Ֆիքարտան այրըլտըգտան սօնրա, օթել սա-

հիպինի պուլուպ, բազարլըղը պիթիրտի, վե սէնէտ եազըլտը։ Գատէհու մէրդում արապասընա օթուրուպ, Բէբինիէը սօգաղընտա վագը խանէսինէ ժուվասըլէթ իլէտի։ Օրատա արաապաճը էլպիսէսինի թէքրար կիեինէրէք, Շաթօ-Մաի իգամէթկեահընա կիթտի։

Տիւգ, օլ էմնատէ ախըրլարտա օլուպ, հայվանլարընթիժարընը սէյր իտիեօրտու։ Մէրդում, Վանթիւրիւ կէօրտիւկիւնտէ, Ինկիլիզճէ,

— Կէլտինի՞զ մի· պէն տէ խըզմէթլէրինիզի թախճիճ իչին սիզէ պիր ժուավին ալմաեա գարար վէրտիմ, տէտի։

Վանթիւր, տիւգէ պագտը։ Տիւգ իսէ, տէվամէն,

— Տիւն սիզ պիր սէյիսի եօլա գօյտուննուզ, պու սապահ պէն պիր տիկէրինի ալտըմ, պու ագշամ խըզմէթինէ պաշլաեաճագ տըր։ Գիշարէ պանա բէք սէֆիլ կէօրիւնտիւ։ Եօլա գօյտուղուժուզ սէյիսի թանըտըղընտան, կէլիպ քէնտի քէնտիսինի թագտիմ իլմտի։ Աշաղըեա էնտիկիմ զէման հավլիտէ սիզէ պէբլէեօրտու· պէն քէնտինի գապուլ իմտիմ։

Արապաճը·- (հիւրմէթլէ·) Մօնսիէօ տիւգ, խանէնիզտէ սէրպէսթսինիզ, իսթէտիկինիզ գարարը վէրէպիլիրսինիզ։

Վանթիւր՝ տիւգէ ճէվապ վէրտիկի զէման, չու եօլտա միւլահազա իթմէքտէ իտի·

— Էֆէնտիմ կիպի հաիզի ասալէթ, օլան գաթլար՝ նաժուալու վէ սաֆտէրուն օլուրլար, վէ պազը չէյլէրի անլաեամազլար։ Գիր ազտան պանա բէք չօգ չէյլեր սօրաճագ տըր։ Էկէր պու կիճէքի թէշէպպիւսաթըմ հագգընտա քէնտիսինէ ժալիւմաթ վիրէճէք օլուրսամ՝ պիզգաթ Սիւրէյն սօգաղընա կիտէպիլիր, սօնրա··· Տիկէր թարաֆտան էկէր եարը կիճէ րատտէլէրինտէ Սալանտրէրա իգամէթկեահընտան գիր ատէմին տիշարը չըգարըղընը կէօրմիւշ օլտուղուժու նագլ իտէրսէմ, ժատմազէլ Գօնսէքսիօնու ասլա վէ գաթա իսթէմէեէճէք տիր։ Իմտի պու պապտէ քէնտիսինէ պիր շէյ սէօյլէմէժ։

Գիլվագը տիւգ՝ Վանթիւրիւն օ կիճէեի տիշարտա կէ-

չիրտիկինի պիտիկինտէն, օլանը կէչէնի անլամաեը չէտիտէն արդուլէմէքտէ իտի։

Աթլարը իչինտէ ալէա ճինատէն պիր արապ աթը պուլունուպ, վէ պունուն տա պէօլմէսի այրը օլուպ, տիւգ, աթլարընը կէօրմէք իւզրէ ախըրլարա էնտիկինտէ, մէզգիւր արապ աթընը կէօրմէզտէն կիթմէզ իտի։ Իմտի պու տէֆա տա մէզգիւր աթըն պուլունտուղու գօղուշա տօղրու կիթմէսինտէ, սէյիսլէրին ասլա թէճաճճիւպիւնիւ ժուճիպ օլմատը,

Վանթիւր տախի էֆէնտիսինին արգասընտան կիթտիկինտէ, տիւգ,

— Նէ՞ խապէր, տէտի։

— Իշլեր եօլունտա տըր։

— Նէ՞ կիպի։

— Գազը մալիւմաթ ալտըմ։

— Տիւշմէնլէրիմ իւզէրինէ՞ մի։

— Բաքիպինիզ իւզէրինէ։

Մ· տը Շաթօ-Մաի սարսըլտը։

Վանթիւր·- (տէվամէն·) Ցագաթ էֆէնտիմ, զաթընըզ պէնտէնիզէ էմնիեէթ իտէճէկինիզի վատ իթմիշ իտինիզ։

— Եվվէթ։

— Հաթթա պէնի իսթիճվապ տա իթմէեէճէք իտինիզ։

— Բէք էյի, էօյլէ օլսուն։

Վանթիւր·- (սէօզիւ թէպտիլ իտէրէք·) էֆէնտիմ, ալտընընըզ սէյիս Ինկիլիզ մի տիր։

— Գիսվէթինտէն վէ հալինտէն Ինկիլիզ օլտուղունու զանն իթմէքտեեիմ։ Իչթէ քէնտի տէ կէլիեօր։

Գիլվագը տիւգ, օլէնատէ ախըրլարա կիրմէքտէ պուլունան եէնի սէյիսի Վանթիւրէ կէօսթէրմէքտէ իտի։ Մէզգիւր սէյիս եիրմի պէշ օթուզ եաչլարընտա գըրմըզը սաչը վէ քիրէմիտ ըէնկի օլուպ, հիքեաեէմիզ սըրասընտա, գատ սօգաղընտա վագը պիր արապալըգտա խըզմէթ իթտիկինի կէօրմիւշ օլտուղուժուզ սէյիս օլմաղէ, մէզգիւր արապալըղըն խատէմէսի կէօրմիւշ օլսա, անինտէ թանըեաճագլարը

թապիի իտի։ Մերդում, հէր կիճէ ոն ժողէնի Անդիէրէ կէօթիւրէն արապաճընըն եէրինէ կէչմէք իւղրէ մէզքիւր ա-
րապաճըեա պին ֆրանզ վէրմիշ օլան ճօն նամ արապաճը, եախօտ Բօղամպօլ օլուպ, պին տիւրլիւ գըեաֆէթլէրէ կի-
րէն վէ քեամիլէն թէպտիլի քիսվէ իտէպիլէն իչպու հայլազ
պու տէֆա տախի օլտէրէճէ թէպտիլի դրեաֆէթ վէ քիս-
վէթ իթմիշ իտի քի, Վանթիւր, քէնտիսինէ ֆիթուրսուզճա
պիր թավը իլէ ամֆը նադար իյլետի։

Բօղամպօլ պաչտան աեաղա գատար եէնի պիր ատէմ օլմուշ օլուպ, հիչ պիր պիր սուրէթլէ նէ՛ վիգօնթ տը Գամ-
պօֆլա, նէ՛ մարքի տօն Ինիկօ տը լօս Մօնթէսէ պէնզէմէ-
տիկի կիպի, Վանթիւր տախի այնի մէրթէպէտէ թէպտիլ օլ-
մուշ իտի։ Շէօյլէքի սագալընը դըրմըզը ֆավօրիս թարզընա
թէպտիլ իտիպ, քէսիլմիշ վէ եէր եէր պագը պէեազ դըլլար
հասըլ օլմուշ օլան սաչլարը եէրինէ տէ ալընընըն պիր գըսմը-
նը սէթը իտէճէք գատար պիր բէրուդա գօյմուշ, վէ եիւ-
զինիւ գըրմըզըեա պօեամըշ իտի։ Պունտան գաթինագար վի-
ճուտինի տէ զաեէթ սըգը գօրսէ իչինէ ալմըշ օլտուղունա-
տան, չիշմանլըզընըն եիւզտէ պիր բաեը զայպ օլմուշ իտի։
Խիւլասա կիեինմիշ օլտուղու ուզուն լաճիվէրտ րէնկի բարլագ
էլպիսէսի տէ, մէրգուժուն իլը հալինի պիւթիւն պիւխիւն
զայպ իթտիրմիշ իտի։

Իմտի Վանթիւր՝ Բօղամպօլու թանըմատըղը կիպի, Բօ-
ղամպօլտա Վանթիւրիւ թանըմատը։ Շու գատար քի, տու-
էլլօ իտէն իբի խասիվէլէր իւղէրինտէ չօգ տէֆա կէօրիւլտիւ-
կիւ իւզրէ, պունլարտան հէր պիրի խասմինէ տիգգաթ իտէ-
ճէք եէրտէ, քէնտի նէֆսինի միւտաֆաա իթմէկի տիւչիւն-
տիւ։ Շէօյլէքի Վանթիւր վէ Բօղամպօլ, եէկտիկէրինի ասըլ
Ինկիլիզ զանն իթտիքլէրինտէն, պիրիպիրինի տիգգաթլէ թէ-
ճէսսիւս վէ թէգդիգ իթմէեիպ, հալընըզ թէյնֆիլուէրինի
վէ հարէքէթլէրինի ասըլ Ինկիլիզլէրէ պէնզէթմէք զայրէթինա
տէ պուլունմագտա իտիլէր։

Ալապաճը։ - Սիզ նէ՞րէտէ չալըշմըշընըզ։

Սէյիս։ - Լօնտրաատա։
— Ֆի՞մին եանըննտա։
— Լօրտ Վ...նին եանըննտա։
— Սօ՞նրա։
— Մարքիզ Լ...նըն եանըննտա։
— Բարիստէ քի՞մին եանըննտա չալըշտրըզ։
— Տիւք Ր...նին եանըննտա։
— Նէ՞ գատար իւճրէթի իսթէէօրսունուզ։
— Հէր նէ թէնսիպ իտէրսէնիզ...
— Բէք էյի, իճապընա պագարըզ։
Վանթիւր՝ աթլարընըն ագկընընը կէօսթէրէրէք,
— Շու հայվանը թիմար խոինիզ, տէտի։

Ճօն մէզքիւր հայվանը թուլումպաեա եագընը կէթիրիպ, պիր սիւնկէր վէ ֆըրչա ալարագ, միւտտէթի էօմրիւնիւ սէ-
յիսիէտ կէչիրմիշ օլան պիր քիմսէ կիպի հայվանընը թիմա-
րընա պաչլատը։ Ալթ՝ տիթրէմէքտէ, քէչնէմէքտէ, աեագլա-
րընը եէրէ վուրմագտա, սպպէրսըզլըգ կէօսթէրմէքտէ, վէ
թէքմէ վուրմագ իսթէմէքտէ իտի, հալպուքի ճօն պիր քէ-
լիմէ իրատ իթմէքլէ, եախօտ էլինի հայվանընը իւզէրինէ գօյ-
մագա, անը թէսկինի իտէպիլտիկինտէն, Վանթիւր, Մ. տը
Շաթօ-Մաի իլէ պիր գաչ ատըմ ուզագլանարագ,

— Էֆէնտիմ, պու ատէմ սէնատոը պիլիեօր, քէնտի-
սինի խըզմէթինիզէ ալապիլիրսինիզ, տէտի։

Բօղամպօլ՝ թիմարա տէվամ իթմէքլէ պէրաբէր, Մ. տը Շաթօ-Մաի իլէ պէրապէր կէօրիւշէրէք կիթմէքտէ օլան արապաճըեա տիգգաթ իթմէքտէ իտի։ Մերդում, պիրտէն պիրէ սարսըլարագ,

— Պու զարի՛պ, աճապա շու Ինկիլիզ արապաճը՝ ֆրանսըզ քիւրէկինտէ՞մի գալմըշ տըր։ Պանա էօյլէ կէօրիւնիւեօր քի, սաղ տիզի պիր ադ ագսաեօր։ Պիր բրանկալըեա պէնզէմէքտէ տիր, տէյի միւլահազա իթտի։

Բօղամպօլուն տիգգաթ ու թէճէսսիւսիւնիւն նէթիճէսի նէ օլաճաղընը պիլմէզտէն էվվէլ, չըգան կիճէ զարֆընտա

հիքեաեէվիղին գահրամանը պուլունան պու չահսա նէ օլտուղունու նագլ իտէլիմ։

Մալիւմ օլտուղու իւզրէ, Մ. մարքի տը Շամրի, ագշամ Թաամընտան սօնրա սըր Վիլիամսըն նէգտինէ չըգմըշ, վէ պու քէօր քէնտիսինէ, պաղթէթէն,

— Շարպօնուն նէ օլտուղունու պիլի՛րմիսին, տէյի սօրմուշ իտի, Բօգամպօլտա ճէվապ օլարագ,— Ալէսսէվիէ ինէք վէ աթ ճինսինտէն օլան այվանլարտա գուհուրա կէլիր վէ չիֆտսը գապիլսիզ պիր նէվ խասթալըգ տըր, տէվիշ իտի։

Սըր Վիլիամս տա,— Ինսանլար տահի պու խասթէլիքտէն Թէրբի հաեաթ իտէրլէր, տէյի իլավէ իթմիշ իտի։

Բօգամպօլ.- Ֆագաթ ամմա, նի՞չին պանա պունու սօրուեօրսուն։

— Շիմտի անլարսըն։

Ֆէօր. Ն (եագարագ.) Թուալէթ օտանտաքի եուվագտան պիր Թօքու ալըրսըն։

— Բէք էյի։

— Սըգը սըգրեա գաբալը օլան պիր գուԹուտա սագլարսըն։

— Բէք էյի։

— Պատէհու եարըն սապահ, չէֆֆագ սէօքսիւկիւնտէ, Մօնֆօսօն Թարաֆընտա կէզինմէեէ կիտէրսին։

— Օօ՞նրա։

— Շիւպհէսիզ սիւբրիւնԹիւլիւքտէ չարպօն խասթէլիկինտէն էօլմիւշ պիր աթ պուլաճագսըն։

— Օ խասթէլիքտէն էօլմիւշ օլտուղունու նա՞սըլ Թանըեաճաղըմ։

Սըր Վիլիամս ումուզլարընը չէքտի, վէ Թաշ իլէ չու եօլտա ճէվապ վէրտի։

— Գարղալար՝ հէր նէվ խասթէլիքտէն վէֆաթ իթմիշ օլան աթլարըն էթրաֆընտա տօլաշարագ, էթէլէրինի բարչալարլար իսէ տէ, չարպօն խասթէլիկինտէն վէֆաթ իթմիշ օլանլարա ասլա տօգունմազլար։

— Գու պիր մալիւմաթ տըր։

— Իմտի գարղա տօգունմամըշ պիր աթա Թէսատիւֆ իտէրսէն, Թէճրիւպէ իտէպիլիրսին։

— Նէ՞ կիպի Թէճրիւպէ։

— Էվվէլա էլլէրինի տիգգաթլէ մուայենէնէ իտիպ, հիչ պիր եարէ պուլունմատըղընա՝ Թէեմին օլմալըսըն։

— Օօ՞նրա։

— Օօնրա Թօքունու աթըն վիճուտինէ սօգուպ, չէնտսանիէ պրագտըդտան սօնրա, գուԹունտա սագլամըլըսըն։

— Ս Թօքուեու նէ՞ եաբաճաղըմ։

— Եարըն Մ. տը Շաթօ Մաինին խանէսինէ կիտէճէքսին։ էն կիւզէլ աթրնը անլաեըպ, Թօքուեու անըն գարնըն ա խաֆիֆճէ սօգարսըն։

— Անլաեօրում, սէն պէնի գուգլա կիպի օյնաթըեօրսուն, ֆագաթ Գօնսէրսիօն իլէ էվլէնիրսէմ, սանա աֆվ իտէճէեիմ։

— Էօլմէզսէմ, էվլէնէճէքսին։

Գու սէօզլէրտէն սօնրա Բօգամպօլ մուֆարագաթ իտիպ, Սիւլէյմն սօգաղընա ազիմէթլէ, քէօրուն Թավսիէլէրի մուճիպինճէ իճապ իտէն չէյլերի ալտը, վէ էվվապընը տահի Թէպտիլպիրլէ, Մօնֆօգօնա կիԹմիշէք Թէտպիրինի տիւչինէրէք տիչարը չըգտը, վէ պօչ օլարագ կէչմէքտէ պուլունան պիր արապա կէօրիւպ, արապաճըսընա, Մօնֆօգօնու պիլմպ պիլմէտիկինի սօրտու, վէ պիլտիկինի անլաեընճա, արա գասընա րաքիպ օլտու։ Եօլտա կիԹմիհըլերի սըրատա, կէչէնտէ Մօնֆօգօնտա եաղմուրլու պիր հավատա արապասընըն պիր հայվանը դաեըպ սագաթլանտըղընը, վէ Թէլէֆ օլուպ, մահէլլի մէզքիւրտէ վադը հայվանաթ մէզարլըղընա աթլտըղընը հիքեաեէ իթտիկի կիպի, Բօգամպօլտա քէնտինին օ լ արաֆա կիԹմէսի, կիւեա խըզմէթքեարլըղընտա պուլունտուղու էֆէնտիսինին կիւզէլ պիր հայվանը օլուպ, պու հայվան խասԹալանարագ, Թէտավիսի իչին պիր պայԹարա կէչնաեէրիլէմիշ իքէն, պիր գաչ կիւն սօնրա հայվանըն շարպօն խասթէլիկինտէն վէֆաթ իթտիկի պայԹար Թարաֆընտան խա-

պէր վէրիւմէքլէ, Մօնֆօգօնա աթտըրըլտըղը, հալպու քի քէնտիսի պունա ինանմատըղընտան, պայթարըն իֆատէսի տօղրու օլուպ օլմատըղընը անլամագ իւզրէ մահէլլի մէզքիւրէ կիթտիկինի պէեան իյլէտի։

Ընդպա հուտուտա վասըլ օլուպ, եարըմ սաաթ գատար տա Գէլվիլտէն էօթէտէ գաթը մէսաֆէտէն սօնրա, պիր քէօբրիւ իւզէրինէ կէյտիկինտէ տուրտուրուլտու, վէ պու եօլճուլուղ իսէ, կիճէ վագթը վուղու պուլտուղունտան, Րօգամպօլ՝ արապանըն Ֆէնէրպահչէնտէն պիրինի այարագ, պիր տէրբ իչինէ տօղրու իլէրլէտի, վէ օրատա պիր չօգ հայվան լաչէլերի իչինտէ հէննուգ տէրիսինտէն սօեուլմամըշ պիր աթա թէսատիֆի իտիպ, գարդալարըն պանա իլիշգիտիքլէրինի վէ թէրք իթտիկի արապա իլէ քէնտի պուլունտուղու ժահէլլին արասընտաքի մէսաֆէ տէ խայլի զիեատէ օլուպ, արապաճընէն՝ եաբատրղընը կէօրէմէեճէկինի անլամասը իւզէրինէ, էլլէրինտէ եարէ պէրէ օլմատըղընա թէէմին օլտուգտան սօնրա, եէտինտէքի թօբլուեու էօլմիշ օյան աթըն գարնընա սաքլաեըպ, պիր գաչ տագըգա պրագտը, վէ պատէհու չըգարագ, համիլօլտուղու գուլթուսաա սուգլատը, վէ արապաճընէն նէզամինէ ավտէթլէ, հիքեսէսինի իմմիշ օլտուղու հայվանը՝ էօլմիշ օլարագ կէօրտիւկինիւ թէէսսիֆլէ պիլտիրտի։

Մուախարէն այնի արապա իլէ Բարիսէ ավտէթ իտիպ, արապաճըը սավատգտան սօնրա, պիր ազ ուզագտա եամիշ օյան բայավրաճը գըեաֆէլինտէքի Վանթիւրէ էհէմմիեէթ վիրմէկէրէք. Սալանտրըրա լոգամէթ կեահջընըն պաղչէսինէ կիրտի։

. . . . . .

Գօնսէքսիօն՝ իսթէտիկի քիմանէի բէնտինէ զեվգ ինթիխապ իմմէսի խուսուսընտա բէտերի թարաֆընտան իսթիհսալ իթտիկի մէդունիեէմտէն պէրու զաեէթ մէսուտ վէ մէսբուր, վէ զաթէն չօգտան ինթիխապընը իմմիշ օլտուղու հալտէ, հէր վագըթքի կիպի, Րօգամպօլու բէսիմխանէսինտէ

գապու Լ իթտիկինտէ, պու մէսէրրէթինի իգհար, ֆագաթ Հօբատաքի խանէնին զիեարէթի իչին հէմչիրէսի վէ էնիչթէսի տէ պէրապէր օյարագ, բէտերի, վալիտէսի վէ քէնտիսի պիրլիքտէ կիլթտիքլէրինտէ, քէնտինին պէրապէր պուլունմամընտան տօյաեը պէեանը թէէսսիֆ իյլէտիկինտէն, Րօգամպօլ, քէնտինին պիրլիքտէ կէլմէմէսի, իքի կիւն սիւրէճէը օյան եօլճուլուղ էնանսընտա, մալիսմ օյան թասավվուր հադգընտա դըղդարընտայը թարաֆընտան իճապ իտէն սէօզլէրին էպէվիրինէ սէօյլէնմէսի իչին օլտուղունու, վէ քէնտինին վիսուլինտէ, բէտերինին գարարը մուհիմմինի վիրմէք իւզրէ օլաճաղընը անլաթտը, վէ կէնճ գըղ՝ պու իյգահաթա խօշնուտ գալարագ, պիր միւտտէթ տահա կէօրիւշտիւքտէն սօնրա, սախթէ մարքի տը Եամրի, մէզպուրէտէն այրըլտը, վէ պաղչէտէն չըգտըգտան սօնրա, մալիմմիմուզ օլտուղու իւզրէ չալըըգ իչինտէ սէրիսօչ կիպի եամիշ պուլունան Վանթիւրէ չարըըլտը, վէ անտէն Սիւրէյն սօգաղընտաքի տաիրէսինէ ադիմէթլէ, միւթաատը օյան էսվապընը կիեինէրէք, էվին տիկէր գաբուլսունտան տիշարը չըգտը, վէ օթէլինէ ավտէթ իմմէք իւզրէ արապասընա բաքիպ օլտու, Մէրգում, Վանթիւրիւն, քէնտիսինի ատըմը ատրմընա թէէագիպ իթտիկինի պիլմէեէրէք,

— Հէր չէյ եօլունտա իսէ տէ, եարընըգ Վանթիւր պէնի էնտիշէ իչինտէ պրագըեօր, տիմէքտէ իտի։

Ընդպա կիտէրքէն, զահիրէն էհէմմիեէթսիզ, ֆագաթ սախթէ մարքի իչին էհէմմիեէթի օյաճագ պիր վագըա, մէրգումըն նագարը տիգդամըընը ճէլպ իթտի։

Օ կիճէ խայլի գարանլըգ, հավա սիսլի վէ սօղուգ, վէ օրթալըգ խալի օլուպ, պիրտէն պիրէ մարքի Սէն նէհրինին օրթասընտան չըգարճասընա պիր գատընըն զահիֆ պիր սէսլէ «եարը տըմա՛ եարտըմա՛» տէյի խթիմտատ իթտիկինի իչիտէրէք, ադրապաեը տուրտուրտու, վէ արապատան էնիպ, քէօբրիւնիւն բարմագըղընա գօչտու, վէ սուեուն իւզէրինտէ սիեահ պիր երղընթը միւշահէտէ իմմէքլէ, տէրհալ էլպիսէսինի չըգարըգ, սուեա աթըլտը, վէ քէնտիսի, իսպաթընը էվվէլճէ տէ

կէօսթէրմիչ օլտուղու վէճճլէ, եւ ւզմէքտէ ուս դա օլտուղունտան, ժահիրանէ եւ ւզմէքլէ պէրապէր, «եաորը» դաղէթալար պու ֆըդրաեը՝ իսմիմի իշարէն եաղտըդլ սըրըն, ա, գաեըն բէտէրիմ օլաճագ զամ իֆթիխար իտէճէք տիր», տէյի տիւշիւնէրէք, պօղուլմագ թէհլիքէսինտէ պո լունան քիմսէյէ եախօտ գատընա եագլաշտը, չիւնքի պու պիր գաատըն օլուպ, Բօայեալ քէօբրիւսիւ իւզէրինտէն քէնտիսինի չաեա ամմըշ, վէ ֆիսթանը սաեէսինտէ սուեու ն իւզէրինտէ տուրմաեա մուա վաֆֆագ օլմուշ իտի։

. . . . . .

Ջէնտ տագըդա սօնրա, մարքի, գուրթարտըղը գատընտա պէրապէր օլարագ, տէօրթ նէֆէր ճա՝ գուրթարանըն սանտալընա րաքիպ օլարագ, կիմտիքլէրի սըրատա, սանտալընա ֆէնէրի սաեէսինտէ, մէզպուրէնին զաեէ՝ կիւզէլվէ կէնճ օլուպ, էլպիսէսի տէ մունթազամ օլմասըյա, հարէքէթի վագըսը՝ սէֆալէթտէն նաշի տէյիլ, աշղ ու սէվտա նէթիճէսի օլտուղու, ֆագաթ սօուղու վէ էօլիւմիւ կէօզու էօնիւնտէ կէօրտիւկիւնտէ, պիր տագըդա էվվէլ նէֆէլէթ իմտիկի էօրի. բիւ եէնիտէն արզուլմուշ օլտուղու անյաշըլմագտա իտի։ Մարքի իսէ, սիեաֆ բանթալօն, վէ գօլլարըյա պօղազընտա էլմաս տիւյմէլէր պուլունան պաթխաթա կէօմլէկի իլէ օլմասըյա, սանտալճըլար՝ մէրգումուն զէնկին պիր քիմսէ իտուկընի թօնըտըլար։

Սանտալճըլարտան պիրի,— Սիզ սահիհէ՝ բէք պիւեիւք պիր տաէմսինիզ, սիզին աեարընըզտա պուլունանլարտան չօգ-լար, սիզին պու եաբաշընըզը եաբմայըլար, տէտի։

Բօգամպօլ.- Պէն վազիֆէմի իճրա իմտիմ։

— Պունու վազիֆէ իմէամիէ իմմտիկինիզ՝ համիյէէթինիզէ իսպաթի տը, չիւնքի պու վազիֆէ սիզէ աիտ օլմաեըպ, պիզէ աիտ տիր, նասըլքի պիր համիթատան պէրի հէր կիճէ պօղուլմագ թէհլիքէսինտէ մի քիմսէյէրի սուտան չըգարըեօրուզ։

Բօգամպօլ սարսըլտը։

Սանտալճը.- Զըդան կիճէ Բասի թարաֆընտա պիր իհթիեար գատընը սուտան չըգարտըդ։

— Էօլի՞ մի։

— Խայր, զալիպա թէէլլֆինի էվվէլճէ իսթէմիշ իսէ տէ, սուեա տիւշիւնճէ բիւշման օլմուշ տուր։

— Բասի քէօբրիւսիւնիւն էօն թարաֆընտա՞ մը։

— Պէլքի իւշ եիւզ մէթրօ ուզագտա։

— Պու վագըա ճումաա իրթէսի կիւնի՞ մի օլտու։

(Սանտալճը.- (իչպու հիքեաեէ էսնասընտա Բօգամպօլուն՝ բէնկինի պիր գաչ քէրըէ թէպտիլ իմտիկինի կէօրմէեէրէք։) էվվէթ, ճումաա իրթէսի կիճէսի օլտու։

Մարքի.- (ֆիքրինտէն։) Մութլագա ֆիքար օլաճագ տը րը... տիմէք քէնտիսինի թէքմիլէն պօղամամըշըմ։ (Ացիքեարէն։) Պէլքի սէֆալէթի նէթիճէսի տիր։

— Ֆէնտիսի պիզէ պիր նագլիեէթտէ պուլունտու իսէ տէ, խաթրըմտա գալմատը։ Անճագ արամըզտա պիր միգտար իեանէ թօբլաեըպ, պիր արապա թութարագ, խանէսինէ ավտէթ իմմէք իւզրէ բէնտիսինէ վէրտիք։

Բօգամպօլ.- (տամարլարընտա պիր տամլա պիլէ գան գալմաեարագ։) Շիւպհէսիզ օ գատըն ուզագտա իգամէթ իտէր իմիշ։

— Գիլինեանգուրտա իգամէթ իմտիկինի սէօյլէտի։

Բօգամպօլուն լէհճէսի օլտու, ֆագաթ սանտալըն ֆէնէրինին այտընլըղը բէք գիեատէ օլմատըղընտան, սօլկունլուղու կէօրինմէտի։

Բօգամպօլ.- (Պիր ազ սիւքիւթտէն սօնրա։) Տօսթլար, բէճա իտէրիմ, գարաեա եագլաշալըմտա, չու կէնճ գատընը խանէսինէ կէօմթիւբէլիմ, պէն տէ կիտիպ էսվապընը ալաեըմ։

Սանտալճըլար գարաեա եագլաշտըլար։

Սախթէ մարքի պունլարա իքի ատէտ լուի ալթունու վէրբէրէք։

— Սիզտէ եարտըմտինիւ քի, չու գատընը կէօմթիւբէեիմ, տէտի, վէ քէնտիսի կիտիպ էսվապընը ալտըգտան սօնրա,

գատրնըն, Բրօվանս սօգաղընտա իգամէթ իմէտիկինի անլա մասը իւզերինէ, արապասընա իրքեապկն,

— Մա՛տամ, էկէը պանա իմթիեաճընըզ օլուր իսէ, պիա թէրէէտիւտ պիտիրին. պէն մարքի տը Շամրիեիմ, վէ վէրնէօյլ սօգաղընտա իգամէթ իմէէքսէեիմ, տէտի,

Սանտալճըլար՝ մէրկու մուն մարքի օլտուղունու իշիմտիքլէրինտ, հարէքէթի գահրամանէսինտէն տօլաթը տահա զիեատէ հայրան օլտուլար,

Բօգամպօլ. - (արապաճըսընա.) Սիզ մատամը կէօթիւրիւնիւզ, պէն եաեա կէլիրիմ, տէտի,

Սանտալճըլար վէ արապա կիմտիքտէն սօնրա, Բօգամպօլ, տէրին պիր միլահադաեա տալտը, վէ ֆիբարը պօղամատրզ օլմասընտան տօլաթը քէնտի քէնտիեէ աֆիվ իտէմկեէրէք օմէկէ ավտէթ իմտի. Գաբուճուտան վէ օտա խըզմէթքեարընտան պաշգա, տէրունը խանէտէ հէր քէս եաթմըզ օլուպ, Բօգամպօլ, էնվագընը սօեունարագ, պիր լօպ տը չատաք կիեինտի, վէ տօղրուճա սըր Վիլիամսըն օտասընա չըգըպ, մէրկումու ույգուսունտան ուեանտրրտը, վէ վուգութ հալի հիքեաեէ իմտի, վէ ֆիբար իյէ Վանթիւբիւն ուզլաշտըգլարը իհթիմամի խաթրրա կէլտիկինտէ, սըր Վիլիամս տա Բօգամպօլ կիպի տիւշարը հէեէճան օլտու իսէ տէ, պէլլի իթմէկէրէք,

— Թաշքն իւզերինէ,— Շիմտի մատտէ օ գատընա տաիր տէյիլ տիր. Մօնֆօգօնա կիմտի՞ն մի, տէյի սօրտու,

— Էվվէթ.

— Բէք էյի.

— Ֆօղրուսու չու հարէքէթին չաշըլաճագ չէյ տիր. Գօ՛րգմաեօրմուսունն.

— Խայր.

— Լաքին ֆիբար հէնուզ եաշաեօ՞ր իսէ...

— Գլինեանգուր վասի պիր եէր տէյիլ տիր. իսթէտիկին գէման վալիտէնի պուլապիլիրսին, վէ իյք տէֆա կէօրէմէտիկին իչի պու քէրրէ կէօրիւրսիւն,

— Բէք էյի, էօյլէ իսէ չիմտի կիտէրիմ.

— Խայր, պու իշի կիճէեէ պրագ. պու կիւն եաբաճագ տիկէր իչէրիմիզ վար տըր.

— Տօղրու տուր.

— Թօբու եանընտա՞ մը տըր.

— Էվվէթ, չարպօն խասթէլիկինտէն էօլմուշ օլան պիր աթա սօգտում.

— Իմտի կիտիպ պիր գաչ սաաթ ուեուեապիլիրսին, վէ պատէհու սէյիս մագամընտա Մ. տը Շաթօ-Մաինին խըզմէթինէ կիրմէլիսին.

— Ցագաթ վալիտէմ...

Սըր Վիլիամ ուժուգլարընը չէքէրէք, ճէվապա թէնէզզուլ իթմէկտի.

Բօգամպօլ,— էլպէթթէ պիր ֆիբրի վար տըր, տիեէրէք, խարար իթմէկտի.

. . . . . .

Շիմտի վուգուաթ մալիմ տիր.

Ճօն նամ սէյիս՝ եօլա գօնուլան սէյիս թարաֆընտան Մ. տը Շաթօ-Մաինէ թագտիմ իտիլէրէք, գապուլ օլունտու, ֆագաթ նէ՛ Բօգամպօլ Վանթիւբիւ, վէ նէ՛ Վանթիւր Բօգամպօլու թանըեամատըլար, Անճագ Բօգամպօլ, պիր ադրա Վանթիւբիւն Ֆրանսըզ բրանկալըլարը կիպի տիւգ իլէ պիրլիքտէ թօբալաեարագ կիմտիկինի կէօրմէսինտէ, գու խուսուսու անլամալըերմ, տէմիշ իտի. Գատէհու արապաճը կիմտիկինտէն, վէ ավտէթ իտէճէք օլմատըղընտան, թիմար իմտիկի աթը պէօլմէսինէ կէօթիւրտու, վէ քէնտիսի արապ աթըն եանընա եագլաշըպ, գուրուղունուն ալթընտան վահուտ թօբլուեու սօգտու.

27

Օ կիճէսի սաաթ օնտա Վանթիւր Սիւրէզն սօգաղընտա իւր կիճէսի Րօգամպօլուն կիրտիկինի կէօրմիւշ օլտուղու էվին թարաֆընա կիտիպ տուրտու։ Մէրգում, պու սըրատա Ինկիլիզ արապաճը քիսվէթ վէ գըբաֆէթինի թէրքլէ, ատէթա պագդալ գըբաֆէթ վէ քիսվէթինտէ պիր էսվապ կիւինմիշ իտի, եէտինէ տէ պիր թագըմ անախթարլար իլէ խըրսըզ ալէթլէրի, պիր չիֆթ թապանճա վէ պիր գամա ալմըշ իտի։

Օիւրէզն սօգաղը, կիճէլէրի ալէսսէվիէ սաաթ 9-10տան պաշլաեարագ զաեէթ խալի օլուր իտի։ Իմտի Վանթիւր, մէզքիւր սօգագտա էնինէ պօեուննա կէպինէրէք, իշերի կիրէճէք պիր թէտպիր տիւշիւնմէքտէ, ֆագաթ պուլամամագտա իտի։ Նիհաեէթ ուզագտան պիր արապա սէսի իշիտիլիպ, պու արապա՝ մէզքիւր էվին գաբուսունտա տուրտու։ Մէյիս գաբուեու չալտը, վէ էվին քիրաճըլարընտան պուլունան պիր ժահքէմէ մէմուրընա ահտ օլան իշպու արապանըն իշերի կիրտիքիլմէսի իչին, գաբուճու գաբունուն իքի գանատընը աշմաեա ուղրաշտըղը սըրատա, Վանթիւր, պիր թագրիպ նագաըը տիգդաթը ճէլպ իթմէքսիզին իշերի կիրտի, վէ ալթ գաթա տօղրու իլերլէեիպ, պունուն կազ պօրուսունու գաբաժագլա, հասըլ օլան գարանլըգտա պիր գաբունուն քիլիտինի արատը, վէ պուլտուղունտա խըրսըզ անախթարըլյա աէսսիճէ աչտը։ Ցէրունը օտաեա տուխուլինտէ էթրաֆտա հիւքմ իտէկէլէն սուսլուղու կէօրմէքլէ, պիր քիպրիթ եագտը, վէ իչ օտատա պուլունտուղունու անլատը։ Մէրգում, կիւզելճէ թէֆքրիշ իտիվիշ օլան օտալարը կէզտիքտէն սօնրա, սալօնա կիրտի, վէ քիպրիթի թիւքէնտիկինտէն օրատա պուլտուղու պիր մուժու նագարագ, էվի կիպի պիր աղմիւտտէթ օթուրտու։ Մուախխարէն եինէ տօլայմաեա գալգըպ, եաթագ օտասընա, վէ օրատան թէնէֆֆիւզխանէէ կիրտի։ Պունտա պուլունան էչեատան՝ չէլիքտէն իւչ քիլիտլի պիր սանտըգճա Վանթիւրիւն նագարը տիգդաթընը ճէլպ իլլէտի։

Անճագ Րօգամպօլ կիպի պիր ատէմին պիր թագըմ մուհիմ էվրագը, աչըգտա չէքմէճէ տէրունինտէ հըֆզ իթմէէէկինի սօնրատան տիւշինէրէք, սանտըգճաեա էհէմմիեէթ վիրմէտի։ պատէհու սաիր թարաֆլարը արամտաեա պաշլաեըպ, պէլքի քիմագլարտան պիրի տէրունինտէ կիզլէնմիշ տիր մէմուլիլէ, քիւթիւպխանէտէ պուլունան քիթապլարը պիրէր պիրէր եօգլատը, անճագ արատընընը պունտա տա պուլամաեարագ, գաբալը օլան պիր սանտըղը՝ եէտինտէքի խըրսըզ անախթարլարընտան պիրի իլէ աչտը, ֆագաթ անտէն տէ պիր քէսե, Մ. Ֆրէտէրիգ նամընա եագըլմըշ պագը մէքթուպլարը հավի պիր ճիզտան, վէ տիկէր պիր թագըմ էհէմմիեէթսիզ էչեա զուհուր իթտի։ Եալընըզ պու էչեա իչինտէ իւչ աղըզլը պիր գամա պուլուպ, թաթարընն ուժուզունտա կէօրմիւշ օլտուղու ճէրիհա պու գամա իլէ աչըլմըշ իտուկինի տէրհալ թանընը։ Մէրգում, իշպու սիլահը եագընտան թէտգիգ իթմէքլէ, վագթիյլէ սըր Վիլիամընն Ֆաննինի գաթլիթաժէք իչին գուլլանընըղը, վէ ճինաեէթտէն եարըմ սաաթ սօնրա ժատամ Մալասինին օտասընտան պուլմուշ օլտուղու սիլահ իտուկինէ շիւպհէսի գալմատը։ Վանթիւր՝ նէ՛ քէսէեէ նէ՛ ճիզտանա էլ տօգունտուրմատը իսէ տէ, գամաեը ճէպինէ աթտը, վէ քէնտի քէնտինէ տէ,— Պիր կիւն Րօգամպօլու մուհաքէմէ իտէրլերտէ, ճինաեէթ ժահքէմէսի ըէիսինին մատասը իւզէրինտէ իգնա իտիճի իսպաթլար իչինտէ պու տա պուլունաճագ տըր, տէտի։ Մուախխարէն սանտըղը գաբաեըպ, գօլթուգլու իսկէմլէտէ օթուրուպ, տիկէր թարաֆլարը տախի եօգլամա իթմէկէ հազըրլանըրքէն, պիրտէն պիրէ գաբունուն սիւրկիւսիւնտէ պիր սէս էչիթմէքլէ տէրհալ ըէըղը

սէօնտիւրտիւ, վէ էլինտէ գաւա օլարագ, պիր բէնչիրէ արա-
լըղնտա, գալըն բէրտէլերին էնսէսինտէ կիզլէնտի։ Ա֊
ֆնի վա-
գըթտա աբարթըմանըն էթրաֆընտա պուլունան սօֆատա ա-
տըմ սէսի իշիտիլիպ, պու սէս եագլաշարագ սալօնա կիրտի,
վէ նիհաեէթ եաթագ օտասընտա տուրտու։ Իչերի կիրէն պիր
խըզմէթքա՞ր մը եօգսա Բօգամպօ՞ղմու իտի։

Օ սապահը գաբուճու, Վանթիւրէ, Մ. Ֆրէտերիգին սէ-
քիգ կիւն եօղճուլուգ իչին կիլիմիշ օլտուղունու պէեան իթ-
միշ իտուկինտէն իչերի կիրէն շախսըն Բօգամպօղ օլմասը բէք
տէ իհթիմալտէն տէյիլ իտի։

Վանթիւր՝ նէֆէսինի ալմաեարագ, վէ գամաեը սաբըն-
տան թուքթարագ, գըմըլտանմագ սըղըն տուրտու։ Մէրգում,
եագաեը էլէ վէրմէք քէրթէնինտէ, շախսը մէճհուլու խէլէֆ
իթմէկէ գարար վէրմիշ իտի։ Օն տագըգա գատար եաթագ
օտասընտա ատըմ սէսլերի իշիտիլիպ, պիր արա վանթիւր,
քէնտիսինին տիգգաթ իթմէմիշ օլտուղու պիր գաբունուն ա-
չըլտըղընը կէօրտիւ քի, պու գաբուտան, Բօգամպօղուն կիզ-
լի էլպիսէլերինին մահֆուզ օլտուղու թուալէթ տաիրէսինէ
կիտիլիր իտի։

Վանթիւր՝ տուրտուղու եէրտէն օ օտաեը, վէ պունտա
տօլաչան շախսը կէօրէմէզ իտի, ֆագաթ օ շախս աղ սօնրա,
կիւզէլճէ պիր գըեաֆէթէյ, Վանթիւրիւն պուլունտուղու օ-
տաեա կիրտի։ Սախթէ արապաճը՝ մէրգումու թանըմատը,
յաբին օն պէշ կիւն գատար էվվէլ Սէնթ-Օնօրէ վարըշընտա
անը կէօրմիւշ օլտուղունու պիր քէրըչ խաթըրլաեընճա, գիհնի
աեըլարագ, օ կիճէսի սըր Վիլհամսըն իմզասընը հավի պիր մէք-
թուպ ալմըշ օլտուղունու, վէ օ կիճէսի Բօգամպօղա թէսա-
տիւֆ իտիպ, անըն թէշվիգի իւղէրինէ Խսքանիաեա կիլիտի-
կինի, վէ հաթթա Բօգամպօղուն, «սէսիմի թանըրսըն ամմա,
պաշպա սուրէթլէ պէնի թանըեամագսըն, չիւնքի պիւսպիւ-
թիւն թէպտիլ օլմուշում տուր» տէտիկինի թէխաթթիւր
իյլէտի։

Պատէհու Վանթիւր՝ թապանճալարտան պիրինի ճէպին-

տէն չըդարըպ, հաղըրտա պուլունտու։ Մարքի տը Շամրի
թէնէֆֆիւս օտասընտա պիր չէյ արամագդա կիտիպ կէլիեօր-
տու, ֆագաթ արատըղընը պուլամաեօրտու։ Նիհաեէթ չըմի-
նէնին իւզէրինտէն պիր սիկարա ալըպ եագտը, վէ սօնրա,
քի թիւպխանէեէ եագլաշարագ, եավաշ սէսլէ, «Յարակօսա
բիսդօքօսունուն մէքթուպունու թէքրար օգուեաեըմ» տէ-
տի։ Վանթիւր պու սէսի թանըեարագ, տէրհալ թապանճա-
սընըն թէթիկինէ բարմաղընը պատագ իւզրէ իքէն, պիրտէ-
պիրէ պու թատավվուրտան կէրի տուրտու։ Քէնտի քէն-
տիեէ տէ,

— Էկէր էօտիւրսէմ, թապանճանըն սէսի տուեուլարագ,
պէն տէ եագաեը էլէ վէրիր վէ քիւրէեէ դատար կիտէրիմ։
Պունտան գաթինագար Բօգամպօղու թէլէֆի իթմէք իչիմէ մէ-
տըր օլմազ։ պանա մահուտ քեաղըտար լազըմ տըր քի, էլ-
պէթթէ քէնտիսի նէրէտէ օլտուգլարընը կէօսթէրէճէք տիր,
տէյի միւլահազա իթտի։

Ֆիլվագը քէնտիեի եալընըդ զանն իթմէքտէ օլան մարքի
քիւթիւպխանէտէն պիւեիւք պիր քիթապ չըգարտը։ Վանթիւ,
մէրգումու վէ մուամէլաթընը կէօզլիւնտէն զայպ իթմէտիկի
հալտէ, քէնտի քէնտիեէ, — Պէն օ քիթապը եօգլատըմ ամ-
մա, պիր չէյ չըգմատը, տէտի։

Բօգամպօղ՝ մէղքիւր քիթապը ալարագ, իւզէրինէ ըշըղը-
նը վաղ իթմիշ օլտուղու չըմքինէնին գարշըսընտա օթուրտու,
վէ պիր գաչ սահիֆէ օգուտու։

Բօգամպօղ, քիթապը եէրինէ գօյտուգտան սօնրա քիւ-
թիւպխանէեի գաբատը, վէ Վանթիւրիւն պուլունտուղու քէն-
չիրէ արալըղընա աթֆը նազար պիւէ իթմէքսիզին թէնէֆ-
ֆիւս օտասընտան տիշարը չըգտը։

Մէրգում, միւթատը վէճհէյէ խըզմէթքեարլար գաբու-
սունտան կիրիպ, պիւեիւք գաբուտան չըգմագ իւզրէ աչա-
ղըեա էնտի, վէ մէղքիւր գաբունուն գաբանմասընտան՝ սաճ
վուշուպ կիլիմիշ օլտուղունու Վանթիւր անլատըղը կիպի, քէր-
տէյլերին արասընտան պագարագ, եագընտաքի կազ ֆէնէրինին

այտընկերը սահէսինաէ Մատլէն սօգտզը ճիհէթինէ իւերլէսիկինի տէ կէօրտիւ։

Մուախթարէն վանթիւր՝ ճէպինաէքի քիպրիթերտէն պէրի իւէ մաւմու հագրպ, Բօգամպօլուն ալմըշ օտուղու պիւեիւք քիթապը քէնտի տէ ալար, վէ շիմինէնին հանընտա օթուրուպ, «Եըվալիւ Տօն Քիշօթ տը լա Մանչըն հիքհաեէսի» սէրլէվհասը թահթընտա օլան վէ իսբանեօղճա հազըլմըշ պուլունան մէգքիւր քիթապը թէտգիգե պաշլատը։

Վանթիւր իսբանեօղճաները պիլտիկի ճիհէթէ, իւլք սահիֆէեի օգուտու, վէ սօնրա թէքրար սարատը իսէ տէ, հիչ պիր մէքթուպ տիւշմէտի, Քէնտի քէնտինէ տէ,— Մուխթադա գօլա իւլէ հաբըշտըրըլմըշ տըր, տէյիպ, քհաֆիֆէյի հաբրագլարը պիրեր պիրեր սօնունա գատար չէվիրտի իսէ տէ, արատըղընը պուլմահընճա, արգատան թէքրար չէվիրմէհէ տէվամ էթտի, ֆագաթ օրթալարընա կէլտիկինտէ, պիրտէն պիրէ սարսըլտը, վէ պիր աշա էյինէ, տիկէրլէրինտէն գալըն պիր հաբրագ կէլմէքէ,—Ֆու նէ՞ տիր, տէէիպ, վէ իբի քհաղըտըն հաբըշըգ օտուղունու տէրքէ,— Սարակօսա բիսգօբօսունուն մէքթուպու պէսպէյլի չու իբի հաբրագըն ատրասընտա իսէ տէ, միւթէվէքքա տիւգ տը Սալանտրէրանըն մէքթուպու պունտա տէյիլ տիր, տէվամիտէյիմ», տիհէրէք, պիր գաչ հաբրագ տահա տէօնտիւրտիւ, վէ—Իչթհէ իբի տահա, տէտի։

Ֆիլմագը հաբըշըգ օլարագ տիկէր իբի սահիֆէ տահա պուլտու։ Վանթիւր, պու սահիֆէլէրի աէրքմահը էվվէլճէ տիւշհունտիւ իսէ տէ, սօնրատան,

— Սիւքհունէթի էլտէն պրագմահալըմ, Բօգամպօլ պու սէվկիւլհի բիթապընը էլպէթթէ ատատըրա կէօդտէն կէչիրէճէք տիր, Իմտի էկէր պու քհաղըտը գօքատըրտագ, հարըն քէնտիսի պունուն սիրգամի օտունմուշ օտուղունու կէօրէճէք տիր։ Հալպուքի պէն գուսուր քէսիք իշ կէօրմէք իսթէմէմ, վէ օ ատէմի տուգագա տիւշհուրմէք ատգուսընտահէիմ։ Պանա լա ղըմօլան հալընըգ քհաղըտատ տէյիլ, իլլա անըն պաշը տըր,

չհունքի պու ալէմտէ անը սաղ պրագաճագ օտուրսամ, ագլու ֆիրաէթիմ սահէսինաէ քէնտիմէ իրատ իթթիֆագ իտէճէը օտուղումհէրմի պէշ պին ֆրանգըն քէյֆինի հիչ պիր վագըթտա չըգարամամ։

Գատէհու վանթիւր՝ տիդգաթլէ հաբըշտըրըլմըշ օլան իքի սահիֆէլէրի մուայէնէ իտիպ,

— Ահօ՛, նէ՛ գատար մազպուրթճա հաբըշմըշ, տէտի, վէ քհաղըտըն քէնարընա տիւինի սիւրմէքլէ,

— Գօլա տըր, ֆագաթ մէօհիւր կիպի հաբըշմըշ տըր։ պունունա պէրապէր վագթիլէ նէ՛ գատար մէքթուպտարըն մէօհիւրինիւ այմըշ օտուղումտան, պու պապտէքի մալիւմաթըմտան իսթիֆատէ իթմէլիհիմ, տէտի։

Վանթիւր՝ հաթթագ օտասընտա, թուճտան պիր կիճէ գանտիլի վէ ալթընտա տա սու իւէ տօղու պիր չարագ գատէհի կէօրմիւշ օլուպ, գանտիլի կէթիրիպ հագտը, վէ սու գայնամահա պաշլատըղընտան, քիթապը սուհունն պուխարընա հէտէֆ իտէրէը, պունուն իւզերինէ վուղ իթտի։

Զէնտ տագըղտա սօնրա գօլա էրիմէքլէ, իքի սահիֆէլէրը՝ ուճտարընտան այրըլտըլար։ Վանթիւր Բօգամպօլուն հազրհահէհի իւզերինտէն պիր ֆիլտիշի պըչագ ալարագ, քհաղըտատըը նէկտիկերինտէն թէմամիյլէ աերրտը, վէ օն սէքիզինճի ասրըն էսէրի օտուղու գապաճա հազըլդըշընտան անլաշըլան սարարմըշ պիր քհաղըտ գուհուր իթտի։ Պու քհաղըտ՝ Սարակօսա բիսգօբօսունուն մէքթուպու օլուպ, չօճուգ թէպտիլինտէ հազըը պուլունմուշ օլան խըղմէթքհար թարաֆընտան իմզասը սահթէ սուրէթտահ թագլիտ իտիլմիշ իտի։

Վանթիւր՝ այնի մուամէլէ իւէ տիկէը իքի սահիֆէլէրին տէ գօլասընը սէօքիւպ, պիր իքինճի մէքթուպ էլտէ իթտիքի, պունուն իմզասը «Բէտէրինիզ տիւգ տը Սալանտրէրատան իպարէթի իտի։

Վանթիւր՝ իքի մէքթուպտարը ճէպինտէ հըֆզ իտիպ, Բօգամպօլուն հազրհանէսի իւզերինտէն մէքթուպտարըն պիւեիւքլիկինտան իքի հաբրագ պէհազ քհաղըտ ալտը, վէ գօլա հէնուզ թագէ օտուղունտան, մէհարէթլէ հաբըշտըրտըգտան

վէ քիթապը քիւթիւպխանէէե, վէ հէր չէյի եէրլի եէրինէ վաղ իթտիքաէն սօնրա, վիճտանէն պիր կէօնա պիհուզուրլուգ հիսս իթմէեէն պիր ատէմ կիպի այաղըեա էնտի։ Օլէսնատէ եարը կիճէ օլուպ, գաբուճու եամիսը օլաուղունտան, վանթիւր, մէրգումուն օտասը ճամլարընը վուրարագ,

— Իբի չէք, տէյի պաղըրտը։

Գաբուճու ույգուսունտան ուեանարագ, տիշարը չըգան քիմ օլաուղունու սիւալ իթմէ քսիգին իբի չէքտի։

Վանթիւր սօգադա չըգտըղընտա,

— Ո՛ֆ, գաեէթ թէհլիքէլի պիր սէֆէր իճրա իթտիմ, տէտի, վէ պիր սաաթ սօնրա Ինկիլիզ արապաճը գըեաֆէթիլլէ, տիւգ տը Շաթօ-Մաինին խանէսինէ տախիլ օլտու, վէ տիւգիւ օ անտէ ուեանտըրմաեա լիւզում կէօրմէեիպ, քեաղըտարըլ իրթէսի ոապահ վէրմէեի տիւշիւնտիւ։ Ֆիքրինտէն տէ,— Պունտան սօնրա ժատտէ Բօգամպօլու էլտե իթմէք տիր քի, պու տա գօլայ տէյիլ տիր, տէտի։

Վանթիւր՝ եաթմագ իւզրէ օտասընա չըգարքէն աքըրտա ըշըգ կէօրիւպ վէ սէս իշինթաիկինտէն, մէրագա աշաղըեա էնտի, վէ իքի սէյիս իլէ տիկէր պիր արապա խըզմէթճիսինին, արապ ամըընըն եանընտա տուրմուշ օլտուգըընը, վէ մէղրիւր հայվանըն իգնիրապ իշինտէ պուլունտուղունու կէօրտիւ։

Վանթիւր պունարա եագլաշըպ, ժամիւմ օլան Ինկիլիզ թէլէֆֆիւգիւ իլէ,

— Պու հայվանա նէ՞ օլտու, տէյի սօրտու։

Արապա խըզմէթքեարը, — Պիլմէմ, ագշամըն սաաթ պէշինտէն պէրի տիր պիւքիւմ պիւքիւմ կելիեօր։ Մ. տիւգ հայվանը կէօրմէք իւզրէ պիտտէվաթ պուրաեա կէլտի, վէ քէնտի էմրի իւզէրինէ պայթարա խապէր կէօնտէրիլտի իսէ տէ, պայթար խանէսինտէ պուլունամատը։

Վանթիւր հայվանա եագլաշըպ ժուայեէնէ իթտիկինտէ սարսըլտը, վէ պիրտէն պիրէ,

— Պու աթտա շարպօն խաժալըզը վար տըր... գուրթուժասընա իւժիա օլմաեըպ, հէման թէլէֆ իթմէք լազըմ տըր, տէտի։

. . . . . .

Հիքեաեէվիզտէ իլերլէմէզտէն էվվէլ, Բօգամպօլուն, սէյիսլիք մէմուրիեէթինէ պաշլատըղը կիւն, Մ. տը Շաթօ-Մաինին եէնի արապաճըսընըն, Ֆրանսըզ բրանկալըարը կիպի սաղ աեաղը ագսատըղընա տիգգաթ իթմիշ օլտուղու տագըդաեա նագլը քէլամ իտէլիմ։

Բօգամպօլ, պու խուսուսա տիգգաթ իթտիկինտէ, տէրեաի թէֆէքքիւրէ տալարագ,

— Պու ատէմի գիեատէճէ թէտգիգ իթմէք լազըմ տըր։ Խիւտա ալիմ էկէր պիր ազ գիեատճէ չիշման օլսա իտի... Ֆագաթ նայր... գապիլ տէյիլ տիր... Վանթիւր բէք գիեատ տէ չիշման տըր, տէտի։

Հալպու քի Վանթիւր՝ օլգատար թէպտիլի քիսվէ իթմիշ իտի քի, Բօգամպօլ՝ միւլահազաթընը պունատան իլերիեէ կէօթիւրմէեիպ, քէնտի իշլերինէ սարֆը էվգաթ իթտի։ Շէօլէքի միւսահիտ պիր սըրա պուլմագլա, արապ աթընա թօբլուեու սօգտու, վէ պատէհու պիշարէ հայվանըն թամիրլիյէ պէլլիսիդճէ մէչղուլ օլմագտա իքէն, Զամբա կէլիպ,

— Արապ աթը հազըրլաեըն, Մ. տիւգ անըն իլէ տիշարը չըգաճագ տըր, տէտի։

Բօգամպօլ, տէրհալ մէզքիւր աթը հազըրլամաեա խպթիտար իլէ, ֆիքրինտէն,

— Պախթըմըզ տաիմա եավէր տիր. հայվան պու սէյեահաթը իճրա իթմէքլէ, խասթէլիկի օն միսլի արթաճագ տըր, տէտի։

Մ. տը Շաթօ-Մաի աշաղըեա էնիպ, Զամբաեա,— էօյլեեին ավտէմ իտէճէեիմ, պու կիւն պագը վիզիթալարըմ վար տըր. սաաթ իքիտե արապամ հազըր օլմալը տըր, տէտիքտէն սօնրա, հայվանա սիւար օլտու։

Բօգամպօլ տիկէր պիր աթը թիմար իթտիկի սըրատա,

տիւգիւն սէօզլէրինի իչինէտի։ Տիւգիւն ազիմէթինտէն սօնրա, արապաճը տա, չիւպհէսիզ ալտըղը միւսաատէ մուճիպլինճէ տիշարը չըգըպ, պիր տախի մէյտանա չըգմատը։ Տիկէը խըզմէթքեաալըար տա, էֆէնտիլէրինին դայպուպէթի իւզէրինէ պիրէը թարաֆա չէքիլտիքլէրինտէն Բօղամպօլ՝ կիզլիճէ Զամբաեը պուլտու անըն վասըթասըյլա տիւգիւն ալէսսէվիճ պուլունաուղու վէ քէնտինէ իշ տաիրէսի իմթիխազ իմտիկի թէնէֆֆիւս օտասընա կիճտի։

Բ›գամպօլ։ - (պիր գօլթուգլու իսկէմիչ կէօսթէրըրէք։) Տիւգ եազը եազմազ իսթէտիկինտէ, պունտա օթուրուր, տէյի՞չմի։

— Էվվէթ։

— Բէք էյի, սէն տիշարտա պէքլէ քի, պիր քիմսէ կէլմէսին։

. . . . . .

Էօյլէեին տիւգ սվտէթլէ թաամընը իչտի։ պատհու իշ օտասընա կիտիպ, Զամբանըն կէլէիրտիկի մէքթուպլարը կէօզտէն կէչիրտի։ Պունլարտան պիրի քէնտի նօթէրի թարաֆընտան եազըլմըշ օլուպ, հէր հալտէ ճէվապ վէրիլմէք լազըմ կէլտիկինտէն, տիւգ գօլթուգլու իսկէմիչէսինտէ վէ եազըխանէսինին դարչըսընտա օթուրուպ, ճէվապընը եազտը։ Մուախխարէն Զամբաեա խիթապէն,

— Էսվապըմը կիեինտիր, տիշարը չըգաճաղըմ, տէեիպ, գալգմազ իւզրէ իբի էլինի գօլթուգլունուն քէնարլարընա տաեաթտըղընտա, պիրտէն պիրէ աճը պիր ֆիղան ըէֆ իլէ, հիտտէթլէնէրէք,

— Հօճա Զամբա, թօբլուլարը եումաղընա սօգաճագ եէրտէ գօլթուգլումուն քէնարլարընա սօգմանըզ՝ պիւեիւք պիր չօլբաղըզ տըր, տէտի, վէ սօլ էլինին պաչ թարաֆընտան պիր տամլա գան ագտըղընը կէօրտիւ։

28

Տիւգ տը Շաթօ-Մաի սէվտիկի արագաթը իւէ պիր իբէ սաաթ գատար Պուլօնեը օրմանընտա վէ Շանզ-Էլիզէտէ տօլաչտըգտան սօնրա ավտէթինտէ, մէզքիւր աթը Բօղամպօլ թիմար իտէլքէն, գարընընը ալթընտա գէհիրլի թօբլուեու սօգմուչ օլտուղու եէրէ պագտը վէ պունտա սիեահ պիր նօգթա հասըլ օլմագտա իտուկինի կէօրտիւ։ Հաթթա էլինտէքի ֆըրչաեը օ թարաֆա կէօթիւրտիւկիւնտէ, հայվան աճրընտան չէտիտ պիր թէբմէ գալտըրտը, վէ Բօղամպօլ պունտան քէնտինի չէվիքլիքլէ գուրթարտը։ Մերգում, պուխըզմէթ իւէ մէչղուլ օլտուղու սըրտատա, Զամբա ախըրլարտա էնիպ, իւչ պէօյմէ ուգագտա տիկէը պիր աթը թիմար իթմէքտէ օլան Գաս-Գու նամ սէյիսէ եագլաշարագ,

— Ափսըզ, սէնին գուլագլարընը օլգատար չէքէճէեիմ քի, քէլպ գուլագլարընա պէնզէեէճէք տիր, տէտի։

— Նի՞չին։

— Զիւնքի աղ գալտը քի սէնին սէպէպին իւէ մէմուրիեէթիմտէն թարտ օլունաճագ իտիմ։

— Պէնի՞մմի։

— Էվվէթ,

— Ֆագաթ պէն նէ՞ եապարըմ։

— Թաթրընա կէլիեօ՞ր մու քի, տիւն ագշամ, Մ. տիւգիւն էանտի դայպուպէթինտէ, պէն զաղէթա օգուտուղում սըրտատա, սէն եօգարը չըգըպ, պէնիմէ թէքլիֆսիզճէ կէօրիւշտիւկիւն զէման, եումագտաքի թօբլուլարտան ալտըն, վէ չըմընէնէն էօրթի իւսիւնէ սօգուպ չըգարտըղըն կիպի, Մ. տիւգիւն

գօլֆուգլու իսկէմլէսինին քէնարլարընա տա սօգժուշ, հալթ թա օրատա թօբլու պրագժընշըն։

— Խայր էֆէնտիմ, պէն պէօյլէ պիր շէյ եաբմատըմ։

— Եաբմըշըն, վէ թօբլուլարտան պիրի տէ Մ. տիւգիւն էլինէ պաթտըղընտան, գանը պիլէ չըդտը, վէ պուննուն իչին պէնի թէքտիր իթտի։ Իմտի պիր տախի պէօյլէ պիր շէյ եաբարսան, քէմիքլէրինի գըրրաճաղըմ։

Գաս-Գու՝ ճէվապ վիրմէտի, վէ Զամբա՝ իշպու սէօզլէրին, Րօգամպօլ թարաֆընտան իչիտիլմիչ օլաուղունա էմին օլաբրագ, ախըրլարտան կիթտի, վէ Րօգամպօլ տախի, տիւգիւն խանէսինտէ տուրմաեա պիր սէպէպի գալմատըղընտան, եագըն պիր մահէլլէ կիթմէք պէհանէսիյլէ, օրատան մուֆթարագթաթ իթտի, վէ Սիւրէյն սօգաղընա պիլագիմէ, մարըի տը Եամրի գըբեաֆէթինէ կիրտի։

Պիր սաաթ սօնրա մէրգում, Վէրնէօյլսօգաղընտաքի խանէսինէ վասըլ օլուպ, վիգօնթ վէ վիգօնթէս տ'Ասմօլ Ֆրանչ Գօնթէէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթի իթմիչ օլտուգլարընտան վէ տէրուննը խանէտէ սըր Վիլիամստան դայրի քիմսէ գալմամըշ իտուկինտէն, տօղրուճա անըն օտասընա չըգտը։ Քէօր տա քէնտիսինէ սապրըլըգլըգլա պէքլէեօրտու։

— Մէրգում, Րօգամպօլու կէօրտիւկինտէ,

— Նէ՞ խապէր, եօլունտա պաշընը գալտըրտը։

— Իչլէր եօլունտա տըր։ Ալթա վէ տահիպինէ թօբլուեու սօգտում։ Շիմտի նէ՞ եաբմադ լազըմ տըր։

Սըր Վիլիամս... (Թաշը իւզէրինէ եազարագ.) Ֆիքարը պուլմալը վէ վանթիւրիւն նէ օլտուղունու անլամալը։

— Իչթէ պու չօգ միւշքիլ տիր։

— Հրապաճը, վէ սէյիս օլան՝ պիր պլուգ կիեէրէք, Գլինեանդուրա կիտէպիլիր։ Ֆիքարը պուլուրսան, միւլահիմ լիսան գուլլանմայընըն, չիւնքի օ սէնի սէվտիկինտէն, քէնտիսինտէն պու սաեէտէ իսթիֆատէ իտէպիլիրսիդ։

— Նէ՛ կիւզէլ էֆէնտիմ, անճագ պու նէթիճէեի էլտէ իթտիքտէն սօնրա նէ՞ եաբըլաճագ տըր։

— Զամբաեը օրթատան գալտըրմալը։

— Նա՞ըլ

— Հէնուզ պիլմէմ, ֆագաթ պուննա տա պիր չարէ պուլունապիլիր։

— Սօ՞նրա։

— Սօնրա, իհթիեար կէմիճի վալթէր Պրայթ իլէ պէրապէր Ֆրանչ-Գօնթէէե կիտիպ, օրատան, Գօնսէքսիօնուն զէվճի օլարագ ավտէթ իթմէլիսին։

— Ուժա՞րմըըըն։

— Պէն սաղ օլտուգճա վէ եանընտա պուլունտուգճա ումարըմ։ Լաքին պէն օլմատըղըմ հալտէ, եաբըլան բլան պիլ քիւլլէ պօզուլաճագ տըր։

Ֆագաթ Րօգամպօլ, պու սէօզլէրէ զիեատէ էհէմմիեէթի վիրմէեէրէք, Գլինեանդուրա սաաթ գաչտա կիտէճէկլինտէն պահս աչտը, վէ սաաթ 7տէ օրատա օլմասընա գարար վէրիլտի։ Պու սուրէթլէ մէրգում՝ սըր Վիլիամստան Ֆուֆթարագթաթա, Գլինպինէ վէ անտէն Սիւրէյն սօգաղընա կիտիպ, Թէպտիլի գըբեաֆէթի իթտի, վէ սաաթ ալթըտա խանէի մէզքիւրե կէլէրէք, արապ աթընըն խասթալըղը աղրըլաչտըղընը, վէ տիւգիւն, քէյֆիեէթտէն խապէրսար օլարագ պիր գաչ տէֆալար ախըրլարա էնտիկինի, վէ թօբլու կիրէն էլի իլէ հայվանը թուրթտուղունու պիլտիրտի, վէ Րօգամպօլ իչպու մալիւմաթտան վէճհուն օլարագ, եէնի պիր շէյ օլուպ օլմատըղընը վէ տիւգիւն կիճէեի նասրլկէչիրտիկինի խապէրվէրմէք իւզրէ, իրթէսի կիւն թէքքար կէլմէսինի իհթար իլմտիքտէն վէ օրատան ազիմէթի իւզէրինէ, քէնտիսինի սօրան օլմատըղընը, վէ արապաճը իլէ արապա խըզմէթքեարընըն հէնուզ օթէլէ ավտէթ իթմէմիչ օլտուգլարընը անլատըգտան սօնրա Զամբաեը եօլա գօյտու, վէ պատէհու քէնտիսինէ եէնիէն չէքի տիւզէն վէրիպ, պօչ կէզէն վէ չունտա պուննտա օթուրարագ, իչըէթ իտէն ամէլէ գըեաֆէթինէ կիրմէլէ, եօլա չըգտը։ Գլինեանդուրտա պիր թագըմ քաչավրուճըլարընը վէ էսկի տէմիրճիլէրին իսքեան իթտիքլէրի մահէլլէ ժու-

վասըլէթինտէ, օն տէօրթ օն պէշ հաշընատա կէնճ պիր բա-
չավրաճը պուլարագ, մէրդումու, ճիվարտա քեալին պիր մէյ-
խանէյե կէօթիւրտիւ, վէ օրատա պիրէր դատէհ րագը ըս-
մարլամագլա,

— Աըգատաշ, էլպէթթէ թէյզէմի թանըրսըն, տէտի,

— Էմանէթ սանտըղընը՞ մը,

— Մասխարալըդ իսթէմէդ, ասըլ թէյզէմի, եանի միւ-
թէվէֆա վալիտէմին խալխս գըղդարընատաշընը,

— Օ տա պիղիմ էնանֆըմըզդատ՞ն մը տըր,

— Էվվէթ, բաչավրաճը տըր,

— Պուրատա՞ մը օթուրուր,

— Պիլմէմ,

— Իսմի նէ՞ տիր,

— Մատամ Ֆիբար տըր,

— Մատամ Ֆիբա՞ր մը,

— Թանըշո՞րմուսուն,

— Էլպէթթէ թանըրըմ... կիյեօթին ալէթինին պիր գօ-
լու կիպի գըրմըզը օյանչու գաբու՝ անըն գաբուսու տուրլա-
քին օրատա օլուպ օլմատըղընը պիլմէմ, պու կիւն կէօրմէմիմ,

Պու սէօղլերատէն սոնրա Բօղամպօլ՝ իլքի գատէհ րագը-
նըն պէտէլինի վէրտիկի կիպի, բաչավրաճընա տա պադշի
իթաասըյլա, իչար օլունան գուլիպկնէ իլէրլէմի,

Ֆիլմագը մէղքիւր գուլիպէ Ֆիբարըն օլուպ, Վանթիւր
Իսքանիատան ավտէթինտէ մէզպուրէնի օրատա պուլմուշ ի-
տի, Լաքին Բօղամպօլ՝ մէղքիւր գաբուտու չալարղընատա, գա-
բու աչըլմատը, վէ օրալարատան կէչմէքտէ օլան պիր գատըն՝

— Խաթուն օրատա տէյիլտիր. տիւն, հալի վագթը սը-
րասընատա կէօրիւնէն պիր ատէմ կէլիպ պիր Ֆիսխան, ա-
եագ գապը վէ չարպա կէթիրիպ կիներնտիրտի, վէ քէնտիսինի
ալըպ կէօթիւրտիւ,

Բօղամպօլ՝ (սարսըլտըտագ) Վանթիւրէ բէք պէնղէօր,

Բաչավրաճը գատըն պօշպօղագ օլմատըյլա չու եօլատա տէ-
վամ իթտի,

— Օ ատէմ արապա իլէ կէլտի, իսպաթը տա չու տուր
բի, արապաճըրը թանըրըմ,

— Տիմէք արապաճըրը թանքեօրսունուզ,

— Էվվէթ,

— Արապասը նէ՞ըէտէ տիր,

— Մօնմարթրտա, Շօղուա նամ չըգմազ սօղագտա,

Բօղամպօլ, իչպու մալիւմաթը ալմասընատան տօլատը
թէչէբքիւրէն, մէզպուրէտէն մուֆթարագաթլա Մօնմարթրա
ավտէթ իլէտի, վէ գիքը օլունան չըգմազ սօղագա կիրտիկի
էնատէ, պիր արապաղըն կէլմէքտէ իտուկինի միւշահէտէ իլ-
լէտի, վէ տէրհալ մէրդումու գարշըլաեարագ,

— Տօ՛սթում, սիղէ պագը չէյլէր սօրմագ իսթէրիմ, իս-
կէմլէտէն էնինիզ տէ կէօրիւչէլիմ, տէտի,

Արապաճը՝ Բօղամպօլու գալըպ գըեաֆէթի տիւզկիւն
հալատ կէօրմէքլէ, տէրհալ իսկէմլէտէն աշաղըեա աթլատը,
վէ չարգասընը էլինտէ թուլթարագ, մէրդումուն եանընա
եագլաշտը,

Բօղամպօլ՝ (վագարլը պիր թավը իլէ) Սիզ պու արա-
պանըն արապաճըսը՞մըսընըզ,

— Էվվէլթ էֆէնիմ,

— Զըգմազ սօղագտա՞մը իգամէթ իտիեօրսունուզ,

— Էվվէթ,

— Պուրատա սիզտէն դայրի արապաճը եօ՞ղ մու տուր,

— Խայր էֆէնիմ,

— Էօյլէ իսէ միւլազաթըմ սիզին իլէ վագը օլաճագ տըր,
Տիւն Գլինեանգուրա կիլիտինի՞զ մի,

— Էվվէթ,

— Օրաեա, օրթա եաշլը, պիր ազ դաֆասը տազ, վէ սի-
եահ ֆավօրի սապալը պիր ատէմ կէօթիւրմիւշսիւնիւզ պանա
էօյլէ սէօյլէտմէյնիզ,

— Էվվէթ,

— Բաչավրաճըլարըն սէվմէյինէ, տէյի՞մի,

— Էվվէթ,

— Վէ անը, վէ սիեահ էօվապ կիեհինմիչ օլան իհթիեար պիր գաարնը տա օրատան կէօթիւրմիւշսիւնիւզ։

— Էվվէթ ժօնսիէօ։

— Օ իքի քիշիեի նէ՞րէեե կէօթիւրտիւնիւզ։

— Կրօ-Գայեուեա։

— Հա՞նկը սօղ աղա։

— Էկևիզ սօգաղընա։

Րօգամպօլ.- (ֆիլքրինատէն.) Իքի հայտուտու տա եագաա լատըմ։

Արապաճը, ժուսահիպինին միւթէպէր պիր գաթ օլտուա դունա օլտուրէճէ գանմըշ իտի քի, վագը օլան սիւալլէրինէ ճէվապ վիրմէքտէ ասլա թէրէտտիւտ կէօսթէրմէտի։

Րօգամպօլ.- (տէվամէն.) Տիմէք քէնտիլէրինի էկևիզ սօգաղընա կէօթիւրտիւնիւզ։

— Էվվէթ։

— Գա՞չ նումէրօեա։

— 12։

— Օրատա՞ մը գալըրլար։

— Լվվէթ, չինքի էշեալարընը օրաեա էնտիրտիլէր։

— Պու սըրատա պիր սէօզ իշլիթմինի՞զ մի։

— Լվվէթ, չիշման ատէմ գաբուճուեա, «վալիտէմ, տուլ մատամ Գրիզըտու տուր, Նօրմանտիատան կէլիեօր» տէտի։

Րօգամպօլ, իշպու մալիւմաթը ալտըգտան սօնրա, ա-

րապաճըտան մուֆարագաթլա, Կրօ-Գայեուեա կիթտի, վէ Հարպիէ մէքթէպի ճիվարընտա արապատան աշաղըեա էնտի։ 12 նումէրօու խանէ իւչ գաթտան իպարէթ օլուպ, գաբուտունուն իւզէրինտէ սարը պիր եաֆթատա «Ֆիրալըգ տէօշէլի տաիրէլէր վէ օտալար» տէյի եազըլմըշ իտի։

Րօգամպօլպիր տագըգա պիւէ չիւպհէ իթմէեէրէք, գաբուեու չալտը, վէ գաբու աչըլտըղընտա, գաբուճու կէօզիւլիւլիւ պաշընը օտասընըն բէնչիրէսինտէն տիշարը չըգարարագ,

— Ֆի՞մի իսթէեօրսունուզ, տէյի սօրտու։

— Աֆվ իտէրսինիզ, 12 նումէրօ պուրասը՞ մը տըր։

— Էվվէթ։

— Տիմէք էֆէնտիմին կէօնտէրտիկի եէր պուրասը տըր։

— Էֆէնտինիզին իսմի նէ՞ տիր։

— Գրիզըտու տուր։

— Աճա՛իպ, վալիտէսի տէ պուրատա տըր։

— Զաթէն էֆէնտիմ պէնի պուրաեա քէնտի վալիտէսի իչին կէօնտէրմիչ տիր։

— Վալիտէսինի կէօրմէք իչի՞ն մի։

— Էվվէթ, քէնտիսինէ պիր խապէր կէթիրմիչիմտիր։

— Թէք էյի, սիզի անըն նէգտինէ կէօթիւրէեիմ։

— Բահալմըզ օլմաեըն, օտասը նէրէտէ իսէ, սիզ անը պանա սէօյլէեին։

— Պիրինճի գաթտա, 2 նումէրօու օտա տըր։

— Թէշէքքիւր իտէրիմ։

Րօգամպօլ մէղքիւր օտաեա կիտիպ գաբուեու չալտըղընտա, իչէրտէն պիր սէս՝

— Կի՛րինիզ, անախթար գաբունուն իւզէրինտէ տիր, տէյի ճէվապ վէրտի։

Րօգամպօլուն իչէրի կիրտիկի էանատէ, Ֆիքար եաֆթաղընտա իտի։ Մէրգումէ, իրատը կիպի եաչամաեա պաչլայեալըտան պէրի՝ էրքէն եաթըպ կէճ գալդմագլըգ՝ ապամէթ հալի տիր իթիգաոըլյա, պու եօլտա հարէքէթ իթմէքտէ իտի։ Պինապէրին սաաթ սէքիզ օլմագլա պէրապէր, մէրգու-

ժէ եաթժըշ, վէ ըշըղընը տա սէօնտիւրմիւշ օլտուղունտան, Րօգամպօլ իչէրի կիրտիկինտէ, տէրունը օտա պիւսպիւթիւն գարանլըգ իտի։

Ֆիքար։ - Ֆի՞մ տիր։

Րօգամպօլ։ - (սէսինի թէպտիլ իտէրէք։) Մատամ Պրիզը տու սի՞զմիսինիզ։

— Էվվէթ պէնիմ, նէ՞ իսթէօրսունուզ։

— Օղլունուզ Մ. Պրիզըտու Թարաֆընտան կէլիէօրում, պէն անըն ուշաղըըմ։

— Տիմէք ուշաղը վար տըր։

— Էվվէթ։

Ֆիքար։ - (քէնտի քէնտիէ։) Աճա՛յիպ, պէն պու սէսի զալիպա Թանըէօրում։ (Աչիքեարէն։) Լաքին օղլում պուրատան կիտէլի, անճագ պիր սաաթ օլտու։

Րօգամպօլ։ - (քէնտի քէնտիէ։) Վա՛յ... (աչիքեարէն։) Պիլիէօրում, պէնի տէ պու սէպէպլէ կէօնտէրտի։

— Տուրունուզ լամպամը եագաէրմ։

Մէրդումէ, էլինէ պիր քիպրիթ ալարագ տիվարա սիւրտիւ, ֆագաթ Րօգամպօլ, գաբուեու գաբամըշ օլտուղու կիպի, քիպրիթի տէ սէօնտիւրիւպ, հէման իչի էլինէ իհթիեաըրըն պօղազընա սարըլտը, վէ սէսինի կիզլէմէկէրէք։

— Վալիտէ, պէն իմ... Րօգամպօլ տուր քի, սէնի լաեըգըյա պօղամատըմ։ Սէսինի չըգարմա... սանա ֆէնալըգ իտէճէք տէյիլիմ։

Ֆիքար գօրգուսունտան նէ՛ պաղըրապիլտի, նէ՛ պիր քէլէմէ իրատ իտէպիլտի։

Րօգամպօլ։ - (միւթէէսիլ պիր սէսլէ։) Վալիտէ, վիճատանէն պիհուզուր իտիմ, վէ սէնին գուրթուլմուշ օլտուղունու խաըպէր ալտըղըմտա մէմնունն օլտում... վալիտէճիմիմ, սէվկիւլիւ վալիտէճիմիմ, բաթըրտը կիւրիւլթիւ իթմէ, պէն սանա ֆէնալըգ իթմէք իստէմէմ... կէօրիւշէճէնիզ... վէ կէօրէճէք սին քի Րօգամպօլուն նէ՛ գատար նազիքեանէ մուամէլէ իտէճէք տիր։

— Րէճա իտէրիմ, սագըն պէնի էօլտիւրմէկէօին։

— Նէ՛ պօշ լաֆլար իտիէօրսուն վալիտէ... սանա պիր կէօնա ֆէնալըգ իհմմէկէճէնիմ տիեօրում. իսպաթը տա շու տուր քի ըշըղընը եագըէօրում։

Պու սէօզլէրի սէօյլէտիքտէն սօնրա, Րօգամպօլ, տիկէը պիր քիպրիթլէ լամպաեը եագտը, վէ այնի վագըթտա Պուժիվալըն սապգը մէյմանէճիսի իլէ էօեէ օղլու սիւքիւթլէ պիր էյիամ պագըշարար։ Ֆիքարըն եիւզիւնտե տէհշէթի էսէրի ժիւշահէտե օլունուէօրտու։ Պիլաքիս Րօգամպօլ թէպէսսիմ իտէրէք։

— Զէվալը վալիտէճիմիմ, տէտի, վէ մասանըն իւզէրինէ տօլու պիր թապանճա գօեարագ։

— Վալիտէ, շու թապանճաեը կէօրիւէօրմուսուն։ Իմտի էկէր ագիլ իսէն, վէ Րօգամպօլուն իլէ կէօրիւշմէք իսթէրսէն պունու գուլլանմաեաճաղըմ։ Լաքին էկէր ագըլսըզճա պաղըրըպ չաղըրըրսան, նաւտըմա քիմսէ կէլմէզտէն իչինի պիթիրիմ, տէտի։

Ֆիքարըն տիշլէրի գօրգուսունտան եէկտիկէրինէ վուրժադտա օլուպ, Րօգամպօլ, զաեէթ խօշ վէ լաֆիֆ պիր սէտա իլէ,

— Վա՛լիտէ, պէն սէնի տաիմա սէվմիշիմտիր, լաքին կէչէն կիւն պիր ագ սէրխօշ իտիմ, սէն տէ պաղըրտըն... պէն տէ ժարբի օլտուղումտան... տէտի։

— Սէն մարբի՞մի սին։

— Էվվէթ։

— Լաքին վալիտէնի եիւզ իւսթիւնէ պրագտըն։

— Ա՜հ վալիտէ, արթըգ պունտան պահս իթմէ, զիրա պու սէպէպլէ խայլի աղլաըմ, հալէա տա աղլաէօրում, խաթըրմա կէլտիքճէ...

Րօգամպօլ պու արա էլինի կէօզլէրինէ կէօթիւրտու, վէ Ֆիքար պու հարէքէթտէն միւթէէսսիր օլարագ, տահա օ սապահը մէրգումա գարշը իզհար իթտիկի պուղու ատավէթի ունուԹտու։ Զաթէն Րօգամպօլու քէնտիսի պիւեիւթմիւշ

վէ ժալիւմ օլան թարիգէ սէվգ իթմիշ օլտուղու ճիհէթլէ, մէրգուժու սէվէր իտի։ Իմտի քէնտիսինին տէ կէօզլէրի եա-շարտըղընտա, Րօգամպօլ,

— Աղամա, վալիտէ, աղամա, պէն հէր վագըթ սէնինիմ, տէտի, վէ իքի գօլուլա մէզպուրէնին պօղազընա սարըլարագ, իքիսի արասընտա պարըշըգլըգ հասըլ օլտու։ Օլ վագըթ Րօգամպօլ՝ թապանճասընը ճէպինտէ հըճգ իլէ,

— Սահիհէն վալիտէ, պանա աճվ իմտի՞ն մի, տէտի

— Պունու սօրմագ արթըգ ճագլա տըր։

— Էօյլէ իսկ կէօրիւշէլիմ։

— Ցիմէք չիմտի սէն ժարքի սին։

— Էվվէթ, հաթթա միլիօնէրիմ։

— Վալիտէնի տաիմա սէվիեօ՞րմուսուն։

— Ցօն նէֆէսիմէ գատար սէվճէէիմ։

— Ցէնի արսը՛զ... պանա եաբտըղընը խաթըրլատըգճա...

Ֆիքար պու սէօզլէրի սէօյլէրքէն, սէրթ էլէէրիյլէ ժարքինին եանադընը օխշամագտա իտի։

— Պունտան արթըգ պուՏս իթմէ, օլ էննատէ ագըմ պաշըմտա տէյիլ իտի։

— եինէ եաբաճա՞գ մըսըն։

— Ասլա։

— Հադըմտա խայրխահանէ տավրանաճագ սըն, տէյի՞մի։

— Սանա իրատլար իթախսիս իտէճէէիմ։

— Օ հալտէ պէն տէ հէր շէյի սէօյլէրիմ։

— Ղալիպա վանթիւրտէն պահս իտէճէքսին։

— Ա՛հ, օ հայլազտան ասլա խօշլանմաեօրտում... վագտա պանա վատալտա տա պուլունտու...

— Սէօյլէ պագալըմ վալիտէ, սանա նէ՞ վատ իթտի։

— Պու օթէլի սաթըն ալտը։

— Սանա վէրտի՞մի։

— Խա՛յր, ֆագաթ սէքիզ կիւն իշնի իտարէսինի պանա թէրը իթտի։ Ցօղրուսու սանա գարշը տարկըն իտիմ. օ տա պանա...

— Սէօյլէ, վալիտէ, սէօյլէ։

— Վուգուտրն իրթէսի կիւնիւ...

— Եանի իտամըմըն իրթէսի կիւնիւ...

— Էվվէթ, օթէլի պէնիմ իսմիմէ չէվիրէճէկինի վատ իթտի։

— Վա՛լիտէ, Վանթիւր՝ պօշպօղազ վէ եալանճը սըր։ Հալ պու քի, պէն սանա ալթմըշ պին ֆրանգ գըյմէմիշտէ, վէ եիւզտէ եէտի ֆաիգ կէթիրիը պիր էվ սաթըն ալըպ իհտա իտէճէեիմ։

Ֆիքար քիւչիւք կէօզլէրինի աչտը։

Րօգամպօլ։— Անճագ սէն պանա հէր պիր շէյի նագլ իտէճէքսին։

— Բէք էյի օղլում, հէր շէյի նագլ իտէրիմ։

Ֆիլվագը Ֆիքար, ժալիւմիւմիւզ օլան քեաֆֆէյի վուգուտրը, հաթթա իշին իգթիդասընճա Վանթիւրիւն պիր ժահէլտէ արապագըըգ իթմէքտէ օլտուղունու նագլ իթտի, վէ Րօգամպօլ, օլ վագըթ, տիւքիւն խանէսինտէ սաղ աեաղը ագասաեարագ կէօրմիւշ օլտուղու արապագընըն Վանթիւր իտուկինի լմանըտը։

Ֆիքարըն էօեէ օղլու պու ժալիւմաթը ալտըգտան սօնրա,

— Իմտի վալիտէ, էշեանը հազըրլա, տէտի։

— Պէնի կէօթիւրէճէ՞քմիսին։

— Պու ագշամ տէյիլ, եարըն կէօթիւրէճէէիմ։

— Ֆագաթ նէ՞րէէ։

— Սէնին ասըլ էվինէ. Ֆէրաղ սէնէտինի էլին իլէ իմզալաեաճագսըն։

— Սահի՞հ մի։

— Խիւտա ալիմ։

— Լաբին Վանթիւր...

— Կէլիրսէ, պէնի կէօրմիւշ օլտուղունու սէօյլէմէզսին, վէ պանա գարշը օլան ատավէթինտէն պահս իտէրսին։

— Գուրնագ չօճուգ...

Ֆիքարըն կէօզլէրի հէնիտէն եաշարտը։

Րօգամպօլ՝ կիտէրքէն, մէզպուրէեէ թիւթիւն քարտը

օլմագ իւզրէ, պէշ եիւզ ֆրանգլըդ պիր գայմէ պրագտը։

Բօգամպօլ օրատան մուֆարագաթընտա եարը կիճէ իսի, Տօղրուճա Սիւրէյն սօգաղընտաքի տաիրէսինէ կիթմի, վէ իչթէ պու սըրատա վանթիւր՝ իչէրտէ պուլունուեօրտու, լաքին մալիւմիւմիւզ օլտուղու իւզրէ մէրգումու կէօրէմէմի, վէ տաիրէյի մէզքիւրէտէն չըգըպ, չիւպհէսիզ սըր Վէլիաժտան նասիհաթ ալմաեա կիթմէգտէ իքէն, մէմուլին զայրի պիր վագըա՝ կէրի տէօնմէսինէ սէպէպ օլտու։ Եէօյլէ քի Ֆիրարըն իֆաատլէրիյլէ ֆիբրի մէչղուլ օլմասըյլա, եէլէկինի թէպտիլ իթմէկէ ունութմուշ օլտուղունտան, վէ օ եէրէքլէ օթէյէ կիթմէսինտէ, օտա խըզմէթճիլիյինի գիհնինտէ իհթիմալքի չիւպհէ հասըլ իտէճէք իտուկինտէն, թէքլիար Սիւրէյն սօգաղընա ավտէթլէ, եէլէկինի տէյիշտիրտի։

Հալպու քի տիչարը չըգաճաղը սըրատա րչըղը սէօնմէքլէ, քիպրիթ ալմագ իւզրէ թէննէֆֆիւսանէեէ թէքրար կիրմէեէ մէճպուր օլտու։ Օրատա լամպասընըն եէրի տէյիշմիշ օլտուղունու զանն իթմտի, չինքի եարըմ սոտաի էվվէլ չըմինէ իւզերինտէ պուլունտուղունա տիդգահ իթմիշ իքէն, պու քէրըէ ժամանըն իւզերինտէ պուլտու։ Վանթիւր՝ պու նօգթաեա տիդգահ իթմէեէրէք կիթմիշ իտի։ Բօգամպօլ՝ ժամանըն իւսթինտէ պիր գաչ տավա սու տա կէօրտու բի, պու սու՝ հէնուզ սըճագ օլան սու գապընտան տէօքիլմիշ իտի։ Բօգամպօլ, տէրհալ եահագ օտասընա գօչարագ իտարէ լամպասընը թուքուպ, պունուն սրճագ օլտուղունու կէօրտիւկինտէ,

— Գուրաեա տաէմ կիրմիշ, աէտի, վէ անինտէ էլինի ճէպինտէքի թապանճաեա կէօթիւրտու։

30

Ֆագահ Վանթիւր օրատա պուլունմաեըպ, օտա պօչ օլտուղունտան, Բօգամպօլ թէքրար թէննէֆֆիւսանէեէ կէտիկինտէ,

— Շիւպհէսիզ պուրատա քիմսէ եօգ տուր, հալպու քի հէր հալտէ պիրի կէլմիչ տիր, նէ՞ եապմագ իչին օլապիլիր, Խըրսը՞զ մը սըր, Վանթի՞ր մի տիր, տէտի։

Մուախխարէն էթրաֆը արամաեա պաշլաեըպ, քիւթիւպխանէտէ ալթիւսթլիւք կէօրմէտիկի ճիհէթլէ, Վանթիւրիւն աչմըշ վէ իչինտէն նալընըպ պիր գամա ալմըշ օլտուղու սանտըը աչմաեա իպթիտար իթտի, ֆագահ անախթարը չէվիրմէսինտէ, ճիւդի պիր կիւճլիւկէ թէսատուֆֆութիկինտէն, մէզքիւր սանտըըղն տիկէը պիր էլվէ անախթար թարաֆընտան քիշատ իտիլմիշ օլտուղունու անլատըը կիպի, գամանըն նապէտիտ օլմուշ իտուկինի տէ միւշահէտէ իտինճէ,

— Օհօ՛, պուրաեա կիրմիշ օլան՝ տաի պիր խըրսըզ տէյիլ տիր, տէտի, վէ եաթագ օտասընա գօչուպ, իտարէ լամպասընըն եագըլմասընտան վէ սուեուն գայնաթըլմըշ պուլունմասընտան, պու մուամէլէնին՝ հէր հալտէ մէքթուպ զարֆլարը, եախօտ եէկտիկէրինէ եաթըշտըրըլմըշ օլան իքի քեաղըտ պիրիպիրինէն աելմագ իչին իսթիմալ իտիլտիկինի տէրքէ, անինտէ քիւթիւպխանէտէն, «Տօն Քիշօթ տը լա Մանչը հիքեաեէսի» նամ քիթապը աչաղըեա ալտը, վէ պունտա պազը գօլա տամլալարընտան իքի եաթրաղըն պիր իւչհինճիւեէ եաթըշմըշ օլտուղունու, վէ մահուտ մէքթուպլարըն եէր-

լերինտէն չըգարըլըպ, պունլարըն եէրինէ պէեազ քեաղըտ գօնմուշ իտուկինի կէօրտիւ։

Օլվագըթ Վանթիւր իլէ աեաղը ագսաեան արապաճըն՝ այն ի ատէմ օյտուղունա չիւպհէսի գալմաեարագ, պիր արա ագլը պաչընտան օլտերէճէ կիթտի քի, էսվապընը պիւէ թէպտիլ իթմէգսիզին, Վանթիւրիւն իւզերինէ գօչմաեը տիւչիւնտիւ իսէ տէ, սօնրա ագլը պաչընա կելմէքլէ, սէյիս ճօն գըեաֆէթինէ կիրտի, վէ քէնտիեէ լաեըգ օյան հօճասընը իքինճի տէֆա պուլտուղունտան պէրու, իլը տէֆա օլարագ մեր-գումու իսթիֆսարէ հաճէթ կէօրմէքսիզին, լեապանճալարընը եէտինէ ալտընը հալտէ տօղրուճա Թաթօ Մահ իզ ամէթկեա-հընա ազիմէթ իյլէտի։

Բօգամպօլ, օ կիւնիւ արապ աթընը զէհիրլէտիքտէն սօնրա, կիւեա եագընը պիր մահկլատ պուլունան էչեասընը կէ-թիրմէք իւզրէ կիթմէքտէ օյտուղունու, վէ անճագ օ կիճէսի ավտէթ իտէճկինի արգատաչլարընտան պիրինէ պէեան, վէ խըզմէթինի տէ մուվագդաթէն մերգումա իհալէ իյէ, օրա-տան կիթմիշ իտի։ Շու գատար քի Բօգամպօլուն ազիմէթի՝ պիր տախի կէլմէմէք նիեէթիյլե օյտուղու հալտէ, հիչ մէմուլ իթմէեէրէք, թէքրար կէլմէք իչին միւսաիտ պիր պէհանէեի մուհաֆազա իթմիշ պուլունտու։

Մերգում, իչերի կիրտիկի զէման արապ աթընըն պէօ-մէսինտէ ըշըգ կէօրիւպ, պազը սէպէր տախի իչիթտիկինտէն, տօղրուճա իչերի կիրտի, վէ քիմսէտէն կէօրիւմէքսիզին պիր թարաֆտա տուրտուղու հալտէ, արապաճը իյէ իքի սեյիսին խասմէյիկի աղըրլաչմըշ օյան մէզքիւը հայվան հագդընտա մուհավէրէ իթտիքլերինի տինլէտի, վէ Վանթիւրիւն սէսի-նէ վէ հարէքէթլերինէ տահա զիեաատ տիգգամթ իթտիւ Հաթ-թա մերգումուն՝ «Մ. տիւգ հայվանը կէօրտի՞ միւ» տեյի սիւալինտէն, Վանթիւրիւն՝ բեաղատարը աչըրտըգտան սօնրա էֆէնտիսինի կէօրէմէմիշ օյտուղու նէթիճէսինի չըգարտը։

Պիր ազ սօնրա Զամբա կելմէքլէ, արապաճը մերգումա խիթապէն,

— Մ. տի՞դ միւ, խապէր ալմագ իւզրէ սիզի պուրաեա կէօնտէրտի, տեյի սօրտու։

Զամբա. — Եվվէթ։

— Ֆէնտիսինի կէօրէպիլի՞րմիեիմ։ Հայվանըն խասթէյի-կի նէ օյտուղունու պիլտիրմէք իսթէրիմ։

— Միւսիւ տիւգ եաթմըշ տըր, ֆագաթ քէնտիսինի կէօրմէք իսթէտիկինիզի կիտիպ խապէր վէրիրիմ։

Պու միւքեալէմէ էսնասընտա, Բօգամպօլ, կելտիկի կիպլ, քիմսէտէն կէօրիւլմէքսիզին տիշարը չըգտը, լաքին Զամբա տախի չըգտը, հավլիտէ պիր գաչ սաըմալմըշ օյտուղու հալ-տէ, սէյիս ճօնու գարշըսընտա կէօրտիւկիւնտէ, պիրտէն պիրէ սարսըլտը։

Բօգամպօլ. - (եավաչ սէսլէ.) Մուս օլ, տէտի։

Պատէհու մերգումու գօյունտան թուրթուպ, ներտիվէնին ալթ թարաֆընա կէօթիւրտիւկիւնտէ, Զամբա,

— Սի՞զ միսինիզ, տէտի։

Բօգամպօլ. - Եվվէթ, վէ սանա սէօյլեեէճէկիմէ տիգգամթէթ, չինքի էկէր էմրլերիմի թէմամըյլե իճրա իթմէզսէն, հէր չեյ ահվ օլմուշ տուր։

— Հէր չե՞յ մի։

— Ասլա Սալլանտրէրա էմլաքընըն վէքիլխարճը օլամա-եաճագսըն։

— Նէ՞ վագը օյտու։

— Շու օյտու քի, էկէր արապաճը տիւգիւ կէօրիւրսէ, հէր չեյ պիթմիշ տիր։

— Թէք էյի, կէօրէմէմէճէք տիր։ Շիմտի կիտիպ, տիւ-գիւն խասթալըղը աղրլաչտըղընտան քէնտիսինի գապուլ ի-տէմէեէճէկինի խապէր վէրիրիմ։

— Ցիւգ նաՏըլ տըր։

— Սըթմասը վար տըր։

— Հէբսի պո՞ւ մու։

— Դօյու շիշիեօր։

— Հէքիմինի իսթէտի՞ մի։

— Հէնուզ իսթէմէտի։

— Բէք էյի։

Րօգամպօլ՝ պիր արա տիւշիւնիւեօր կիպի կէօրիւնտիւ։ Մուախխարէն,

— Էֆէնտիներին եաթադ օտասընա կիթմէզտէն էվվէլ իւչ օտա՞ մը վար տըր, տէտի։

— Էվվէթ։

— Պիր իչ օտա իլէ պիր սալօն վէ պիր թէնէֆֆիւս տաիրէսինտէն իպարէթ պուլունմադտա տըր, տէյի՞լմի։

— Թէմամ։

— Սալօն գաբուլարընըն քէրտէլերի իքի գաթը՞ մը տըր։

— Էվվէթ։

— Սայօնտա սէօյլէնէն սէօզլէր եաթադ օտասընտան իչհիւէպիւի՞ր մի։

— Ղաեէթ եիւքսէք սէսլէ սէօյլէնմէ՞սի լազըմ տըրքի, իչհիսին։

— Բէք էյի, հայտէ տիւգիւն օտասընա չըդ, վէ հայվանընն էյի օտուդունտան պահս էթ, ֆագաթ արապաճընըն լագըրտըսընը իթմէ։ Պէնի տէ սալօնա կէօթիւր։

— Կէլինիզ։

Րօգամպօլ՝ Զամբանըն արգասընտան կիտէրէք, պիրինճի գաթա չըդտը։ Ու գաթտա խըզմէթքեար օլարագ Զամբատան զայրի եաթան եօգ իտի։ Սալօնա կիրտիքլէրինտէ, Րօգամպօլ՝ Զամբաեա խիթապէն,

— Ախըրա էն, վէ արապաճըեա սէօյլէքի, տիւգիւննէգտինէ չըդսըն, տէտի։

— Ֆագաթ պիր ադ էվվէլ...

— Սապը էթ։ էլինտէ պիր չամաշան թուԹաուդուն հալտէ, սէն էօնտէն կիտէրէք, անը պիւեիւք նէրտիվէնտէն եօգարը չըդար։

— Ո՞նրա՞։

— Ոնրա պուրաեա կիրտիր։

— Բէք էյի։

— Գաբունուն էշիկինտէն կէչէճկի սըրատա, մուժունու սէօնտիւր, վէ իքի գօլունտան թուր։

— Բէք էյի, ամո՞նրա։

— Ոնտան սօնրասը պանա րաճի տիր։ Հայտէ չաբուդ կիթ։ Զամբա էնիպ, Վանթիւրէ,

— Կէլին, տիւգ սիզի պէքլէեօր, տէտի։

Սախթէ արապաճը՝ հիչ պիր չէյ հադգընտա չիւպհէ իթմէեէրէք, Զամբանըն արգասընտան եօգարը չըդտը։ Իչ օտանըն գաբուտու աչըդ, ֆագաթ սալօն գաբուտու գաբալը օլտուդունտան, սալօն գաբուտունա կէլտիքլէրինտէ Զամբա, էլինտէքի չամաշանը պիր ժասա իւզէրինէ վազ իլէ, սալօն գաբուտունու աչտը քի, պունտա Րօգամպօլ գըմըլտանմադըզըն տուրմուչ իտի։

Զամբա.— Կիրինիզ, ֆագաթ դաեէթ եավաչ եիւրիւեինիւդ, չինքի Մ. տիւգ չէտիտ պիր սըթմաեա տիւչար օլմուչ օլուպ, սէս վէ չամաթաշտան եօրկունլուդ տուլտուդունու անլաթտը։

Վանթիւր, քէմալը էմնիեէթլէ աեաղընը խալըեա պասըպ, գաբունուն էշիկինտէն կէչմէք իւզրէ իքէն, Զամբա՝ մէրգուժուն իքի գօլունու գուվվէթլիճէ թուԹտու, վէ այնի տագըգատա Վանթիւր, պաղըրմաեա վագթը օլմազտան էվվէլ, աղընա պիր էլ վէ պօղազընա պիր գամա տաեատըլտըղընը հիսս իթտի, վէ պատէհու թանըտըղը պիր սէս՝ թէհտիտավէր պիր սուրէթտէ, եավաշճա,

— Պէն Րօգամպօլում, տօսթում, վէ էկէր պաղըրըրսան, սէնի էօլտուրուրում, տէտի։

. . . . . .

Քէնտիլերի, իճրաի ճինաեէթտէ էն զիեատե վահչէթի կէօսթէրտիքլէրի հալտէ, միւշքիլ պիր սըրատա սօն տէրէճէ գօրգադ վէ այչագ օլմաեան գաթիլլէր՝ նատիր տիր։ Վանթիւր՝ թախթա աեադը պիչարէ Միւրիլլօեու, սօղուդ գան իլէ թէլէֆ իթմիչ վէ պէլքի տէ եիրմի տէֆա էլէրինի գան-

լարա միլէմմա իթմէկկէ հազըր պուլունմուշ օլտուղու ճիհէթլէ, մուխաթապա գէժանընտա ճէսարէթի համիդ օլաճաղը մէմուլ օլտուղու համաէ, Բօգամպօլուն ակսինի իշլիթտիկինտէ, վէ պըչաղը պօղազընա տօգունտուղունու հիսս իյլէտիկինտէ, ագը պաշընտան կիտէրէք, եալընըզ,— Մէրհամէթ իտին, պէնի էօլտիւրմէյին, սէօզլէրինի բէբէլէյէրէք իրատ իտէպիլտի։

Բօգամպօլ.- Սուս օլ։ (Ջամբաեա էեիլէրէ։) Գավի թուէթ։

Բօգամպօլ՝ գամաորընը Վանթիւրլիւն պօղազընա տաեաթմըշ օլտուղու համաէ,— Սէնին կիպի պիր համտուտ սիլահսըզ օլամազ, տիեէրէք, մէրդումըն ճէպհէրինէ արաշթըրտը։

Էվվէլա պիր գամա գուհուր իտիպ, իշպու գամանընն, պիր սաաթ էվվէլ խանէսինտէն աչըրըլմըշ ոլան գամա իտուկինի թանըրտը, վէ պունու լիսանէն տէ սէօյլէմէքլէ, Վանթիւր՝ Բօգամպօլուն Սիւրէյն սօգաղընտաքի իդամէթկեահընա կիթմիշ օլտուղունու, վէ շիւպհէսիզ ժահուտ քեաղըտլարընն աշըրըլմըշ օլմասընտան խապէրտար պուլունտուղունու անլատը։ Հէր նէ իսէ, Բօգամպօլ թէհարրիեաթընա տէվամ իթմէքտէ, պիր չիֆթ թապանճա վէ պիր տէ պրչադ չըգարտը, վէ իւղերինտէ սիլահ գալմատըղընա էմին օլտուղունտա,

— Շիմտի կէօրիշէպիլիրիզ, տէտի։

Վանթիւր՝ տիշէրի տէհշէթինտէն նաշի չարբատըղը համտէ, ըչճա իտէրէք։

— Մէրհամէ՛թ իտին, պէնի էօլտիւրմէյին, տիմէքտէ իտի։

Բօգամպօլ, մէրդումուն դօլտարընը վէ աեագլարընը Ջամբանըն մուավէնէթիյլէ պաղլատը աղզընա թըդաճ վաղ իթտի, վէ գարուտարը Ջամբաեա գաբաթտըդտան, վէ Վանթիւրլիւ պիր գանաթէ իւղերինէ սըրթի իւսթի եաթըրթըդտան սօնրա, Ջամբաեա,— Հայտէ կիթ, պագ էֆէնտինին սրթմասը նէ՞ համտէ տիր, տէտի, վէ օ տախի քէմալը իթտաթլէ տիչարը չըգարը։

Բօգամպօլ՝ գանաթէեէ եագլաշարագ, հաքլիմանէ պիր թավը իլէ։

— Էվվէլա՝ մուհթէրէմ ըէիսիմիզ սրը Վլիսամսա գարշը իսեանտա վէ էմնիեէթի սուի իսթիհմալտէ պուլունտուղուն, վէ սանիէն՝ Սիւրէյն սօգաղընտա մուդիմմ։ Ֆրէտէրիդ նամ չախսըն խանէսինտէն իքի մուհիմմ մէքթուպու սիրգաթ իթմիշ օլտուղուն իչին, վազիեէթինին գաեէթ վէհիմ վէ իտամ ճէզասընա միսլիհատագ օլտուղունու գաթիէն պիլտիրիրիմ, տէտի։

Բօգամպօլ պու սէօզլէրի սէօյլէրքէն կիւլմէքտէ վէ Վանթիւր տէ, կէօզլէրինի տալկըն տալկըն տէօնտիւրմէքտէ իտի։

Բօգամպօլ.- (գաեէթ կիւլունճլու պիր ալէամէթլէ։) Օէնի, սիւալլէրիմէ ճէվապ վիրէպիլմէք համինէ կէթիրմէզտէն էվվէլ, վազիեէթինին պէեան իլմմէլիեիմ։ Իհթիմալքի հաեաթընը զայը իթմէկկէ սէպէպ օլաճաղ օլան իքի մէքթուպա մուդապիլ Մ. տիւգ տը Շաֆօ-Մահ, սանա պիւեիւք պիր միքեաֆաթ վատ իթմիշ տիր, հալպու քի տիւգ, օ մէքթուպարտան իսթիֆատէեէ վազիթ օլմադտան պիր գաչ սաաթա գատար չարպօն խասթէլիկինտէն վէֆաթ իտէճէք տիր։ Իմտի աէնին իչին խաեըրըսը՝ չու տագըդատա օ մէքթուպըը պանա կէրի վիրմէք տիր։ Թէքրար իտիեօրում, էկէր աքսի հարէքէթտէ պուլունուպ պաղըրըրսան, հարտըմա տէվամ չաղըրըրսան, վէ պիր սաաթ էվվէլ Սիւրէյն սօգաղընտան սիրգաթ իթտիկին մէքթուպըը կէրի վիրմէզսէն, չու պըչաղըա աէնի թէլեֆ վէ ֆիրար իտէրիմ։ Պիլմիշ օլքի կէօրտիւկիւն Ջամբա պէնիմ էսիրիմտիր, վէ քէնտիսինի գամըլկեահա կէօնտէրմէքլիլիք էլիմտէ օլտուղու ճիհէթլէ, անտէն սանա ֆայտէ եօգ տուր։ Համիթա պէնի, Ֆրէտէրիդ տէյի թանըր։ Ֆիմ օլտուղումու պիլմէզ, Սիւրէյն սօգաղընտաքի էվինի գաբուճուսու տա պէնի թանըմազ։

Վանթիւր.- (պու արա աղզընտաքի թըդաճ չըգարըլմըշ օլմասըյլա, պիր տէրէճէ ճէսարէթլէնէրէք։) Համպու քի սէնինի մարքի օլտուղունու պէն պիլիրիմ, տէտի, վէ Բօգամպօլ պըչաղընը գալտըրարագ,

— Տիմէք էօլմէք իսթէեօրսուն, տէյի պէեան իթտի, վէ իլավէթէն տախի,

— Զաբուգ իսմիմի, նէ իսիմտէ մարքի օլտուղումու սէօյլէ, ետգսա էօլէճէքսին, տէյի պէեան իյլէտի։

Վանթիւր էօլիւմ իլամընըն վէրիլմիշ օլտուղունու Բօգամպօլուն բարլագ կէօզլէրինտէն տէրք իտէրէք։

— Մէրհամէ՛թ, մէրհամէ՛թ, մարքի օլտուղունու պիլիրիմ, ֆագաթ իսմինի պիլմէմ, տէտի։

Բօգամպօլ՝ պիր ազ նէֆէս ալարագ,

— Իսմիմի պիլմէտիկին կիպի, իգամէթի իթտիկիմ մահէլլէտէն պիլմէզսին. տիմէք պէնիմ մալիմնին, վէ իսթէտիկիմ գէման, սէնի թէլէֆ իտէպիլիրիմ, տէյի իֆատէ լ՛ի՛տի։

Վանթիւր։ — Պէնտէն նէ՞ իսթէէօրտունուզ։

— Ֆեազըտարը։

— Եէլէկինին արասընտա տըր։

Բօգամպօլ, Վանթիւրիւն իսթիմտատ իթտէսինտէ վուրմաեա հազըր պուլունարագ, ոլ էլիյլէ ասխթէ արապաճընըն եէլէկինի սէօքտիւ, վէ պունտան մահուտ ֆեազըտարը չըգարըպ մումուն ըշըղընտան եագտը։ Մուախխարէն Վանթիւրէ խիթապէն,

— Շիմտի արթըգ պէնտէն պիր չէյ կիզլէմէեէ սէպէպին գալմատը, տէտի։

— Պանա աֆվ իտէճ՞քմիսինիզ։

— Իչի պիլիր։

— Պէնի ֆագըր հալտէ պրագմաեաճագ օլընըզ, տէյի՞լմի։

— Սէն սէօյլէ տէ, իճապընա պագարըզ։

— Լաքին պիլմէք իսթէտիկինիզ նէ՞ տիր։

— Էվվէլէմիրտէ Իսքանիտտա նէ՞ եաբտըն։

— Բօսթա մէմուրընը լազըֆ իթտիմ, վէ մէքթուպու ա-չըրտըմ։

— Մօ՞նրա։

— Բարիսէ ավտէթլէ, մէքթուպու աչտըմ։

— Անլատըմ, վէ Մ։ տը Շահ օ-Մահ սէնին հագդընտա տահա զիեատէ ճէօմէրտճէ տավրտնաճագ տըր գանն իչտին։

— Էվվէթ։

— Մարքի օլտուղումու նա՞սըլ էօյրէնտին։

Վանթիւր թէրէտտիւտ կէօսթէրտիկինտէն, Բօգամպօլ՝

— Տօսթում, սէն բէֆ ահվազ սըն քէնտինի գուրթարմագ իչին, հէր չէյին տօղրուսունու սէօյլէմէքտէն զայըլ չարէն օլմատըղընը պիլմէյիսին, տէտի։

Բօգամպօլ՝ հէր չէյի եաբմագա միւգթէէտիր պիր ատէմ թարզընտա սօղուգ գան իլէ պու սէօզլէրի սէօյլէեիպ, Վանթիւր իսէ, հէր չէյի իգրարտան պաշգա չարէսի պուլունմատըղընը անլաեարագ, Ֆիքարըն խանէսինի արատըղընը նագլիթտի։

Բօգամպօլ, ֆիքրինտէ ճէհէննէմի պիր թաեավվուր տօղարագ,

— Ղալիպա պուլամատըն, տէտի։

— Խայր պուլտում։

— Քէնտիսի էօլմիւշ, տէյի՞լմի։

— Պիլաքիս, սէնին պէնիմ կիպի սաղ տըր։

Բօգամպօլ՝ հայրէթլէ ըէֆը սէտտ իթտի։ Հասըը օն տագըգա զարֆընտա Բօգամպօլ, տէօրթ կիւն իչինտէ Վանթիւրիւն նէ եաբմըշ օլտուղունու թաֆսիլաթըլա անլատը, վէ իքիսի պիրլիքտէ օրատան չըգըպ, Սիւրէյն սօգաղընա կիթտիլէր։ Վանթիւր՝ տիւգ տը Շահ օ-Մահին չարպօն խասթէլիկինէ տիւչար օլմուշ օլտուղու ճիհէթլէ, գուրթուլմասը գապիլ օլմատըղընը, պինապէրին մէրգուժա խըզմէթ իլմէքտէն իսէ, Բօգամպօլա խըզմէթ իթմէսի քէնտիսի իչին տահա ֆայտէլի օլաճաղընը միւլահազա իյլէտի։

Բօգամպօլ, Սիւրէյն սօգաղընտա Ֆիքարա խիթապ օլմագ իւզրէ, Վանթիւրէ չու մէքթուպու եազտըրտը։

«Սէվկիւլիւ վալիտէ,

«Բօգամպօլուն իչինտէն տօլաեը պու կիւն սիգի կէօրէմէէճիմ։ Լաքին պու կիճէ, Գլինեանգուրտա վագը էսկի իգամէթկեահլընա կէլմէնի ըէճա իտէրիմ։ Եաթաղընտա եա-

թա-պիլիրսին, անճադ անախթարը գարուհուն իւզերինէ պրադ։

«Եարը կիճէ իլէ եարը կիճէեի իքի սաաթ կէչէն արասըն-տա կէլէճէեիմ։»

Վանթիւր։ (մէքթուպու եազարդտան սօնրա, թէաճ-ճիւպանէ Բօգամպօլա պագարագ։) Տօղրուսու օ գատընը թէբրար Գլինեանգուրա ճէլպ իլթիէքտէ նէ՞ մագսէտին պու-լունաուդունու անլամաեօրում։

— Տիկէը պիր չէյ վար սըը քի, օնա տահա գիեատէ թէաճճիւպ իտէճէքսին, եանի սէնի եէնիտէն պաղլաեըպ, աղըընա թըզդաճ վազ իտէճէեիմ։

— Նէ՛...

— Վէ պու ագշամա գատար պուրատա պէնիմ էսիրիմ օլաճագսըն։

Վանթիւր՝ բրօթէսթօ իլթիմէք իսթէրճէսինէ պիր թավր-տա պուլունաուդու ճիհէթլէ, Բօգամպօլ եինէ պրչադընը կէօս-թէրէրէք,

— Եիմիտէն պօդուչաճա՞գ մըեըդ, տէտի,

31

Իրթէսի սապահ մարքի տը Շաարի՝ սըը Վիլիամսընն օտա-սընա կիտէրէք,

— Պունատն պիր գաչ ալ էվվէլ սէնի վահչի հալինտէ

կէօրտիւկիւմտէ, բիւչիւք պիր նուֆթգ իլտա իթմիշ իտիմ, տէտի։

Բօգամպօլուն սէօզլէրի, սըը Վիլիամսը գաեէթի մէրագա տիւշիւրտու։

Բօգամպօլ։ (տէվամէն։) Էկէր օ նուֆթգու խաթընըլար իսէն, կիւն կիպի այիքտար սուրէթտէ իսպաթի իտէպիլիրիմ քի, ճին կիպի ագըլը օլման իլէ պէրապէր, տահմա չարըդգ եօլտա պուլունտուն։

— Հադգըն վար սըը։

— Վէ պիւթիւն բլանլարընըն նէթիճէսի՝ պագդարա թա-րաֆընտան տիլինին քէսիլմէսինի վէ կէօզլէրինին չըգարըլ-մասընտան, վէ սօնրա տա Ալեքթրալիա վահչիլէրի մարիֆէ-թիյլէ վիճուտինտէ նիշանլար եաթըլմասընտան իսպարէթ օլտու։

— Օ տահի սահիհ տիր։

— Իմտի, էկէր գուվվէի հաֆըզան միւքէմմէլիսէ, պուն-ճա ֆէնալըգլարընը եէկլեանէ սէպէպի քիմ օլտուգունու չի մ. տի սանա իսպաթի իտէպիլիրիմ։

Սըը Վիլիամ՝ պու սէօզլէրտէն պիր չէյ խաթըրլամատը, վէ գիեատէ հայրէթի կէօսթէրտի։

Բօգամպօլ։ (տէվամէն։) Պէտպախթլըընա սէպէպ չու տուրքի, սէն Քիւրդիսթանէր Գուրժուագ նամ քիթապը օգու-մագլա, պիր թավշան եահնիսի եաբմագ իչին, հէր հալտէ պիր թավշան լագըմ օլտուդու իթիդաընտա պուլունմագտա իտին։

Գու անէ տէկին սըը Վիլիամս, եալընըզ պաշընը սալա-մագլա վէ սահիր իշարէթլէրլէ մուգապէլէ իտէրքէն, պու քէրրէ սապրը թիւքէնէրէք, թաշը էլինէ ալըպ,

— Ֆիքրին նէ իսէ աչըգտան աչըգա պէեան էթ, վէ պէ-նի եօրմա, տէտի։

Բօգամպօլ։ (խաթիհզաքեարի սուրէթտէ։) Տարպը մէսէլ-լէր միլլէթլէրին գուվվէի փիքրիէսի տիր։— Էվվէթ իֆատէ-մի թէէքիա իտէրիմ։ Էկէր սէն Քիւրդիսթանէր Գուրժուագ նամ քիթապը օգուժուշ օլմասա իտին, պու կիւն տիլի քէսիք Վալթէր Պրալթ թէսմիէ օլունաճագ եէրտէ, գարընտաշընն Ադմանտան

տուլ գալմըշ օլան մատամ գօնթէս ժանն տը Քէրկաղըն մութլուլու զէվճի վիգօնթ Անտրէա օլաճագ իտին։

Սըր Վիլիամս հիտտէթ վէ սապըրսըզլըգ հարէքէթի իպրաղ իթտի, վէ Րօգամպօլ տէվամէն,

— Ֆէնալըգ իթմէք իչին իչլէրինի նամուսլու ատէմլէրէ իհալէ իտէճէք եէրտէ, պիր թագըմ հաչարաթա իհալէ իթտին, Գու սէպէպլէ սէն քէօր Վալթէր Պրայթ օլտուն, պէն տէ մաարուֆ մարքի տը Շամբիեիմ, տէտի։

Սըր Վիլիամսըն հիտտէթի վէ սապըրսըզլըղը գանի իտէրսին քի արթըեօրտու։

Րօգամպօլ. Ալտըղըն տէլս՝ սէնի թասհիհ տէ իթմէտի, վէ պու տէֆա եինէ պու սէպէպլէ, իչպու կիճէ էօյլէ պիր պէլիէեէ տիւչար օլտումքի, Գօնսէբսիօն իլէ ասլա էվլէնէմէեէճէք իտիմ, վէ էճտատըմըն Շամբի նամը ստալէթ իւնվանընը տախի քիւրէքլէլէրտէ պէրպատ իտէճէք իտիմ։

Սօն սէօզլէրտէն սըր Վիլիամս սարսըլտըգ, թաչըն իւզերինէ,

— Նէ՞ մասալ օգուեօրսուն, նէ՞ վագը օլտու, տէյի պէեան իյլէտի։

— Վանթիւրիւ խաթըրլաեօ՞րմուսուն։

— Էվվէթ, անը կէօրտի՞ն միւ։

— Տիկէը պիր հալ կէօրտիւմքի, սէն քէնտին մուհաքէմէ իտէպիլիրսին։

Րօգամպօլ, վուգուի հալի, եանի Վանթիւրիւն եարտըղը չէյլէրի, վէ կէչիրտիքլէրի մուխաթարաեը նօգթասը նօգթասընա սըր Վիլիամսա նագէլ իթտի։ Սըր Վիլիամս՝ մէղքիւր հիքեաեէի տիթրէեէրէք տինլէմէքտէ օլուպ ալնընտան աչաղըեա թէր տավալարը տիւչմէքտէ իտի։

Րօգամպօլ.- (հիքեաեէսինի իքմալ իտէրէք) Իմտի ֆարղ էթ քի, էկէր Վանթիւր եիրմի տէօրթ սաաթ գատար պիղտէն իյէրտէ պուլունմուշ օլուպ, տիւգ չարպօն խաաթէլիկինէ թութուլմագտան, եախօտ Գօնսէբսիօն կիթմէզտէն էվվէլ, իքի մէքթուպլարը ելտէ իթտէ իտի, հալիմիզնէ՞ օլաճագ իտի,

Սըր Վիլիամս՝ պու արա խըրսընտան տօտագլարընը ըսըրեօրտու։ Րօգամպօլ՝ Վանթիւրիւ նասըլ տէրտէթի իտիպ, Սիւրէդն սօգաղընա կէօթիւրտիւկիւնիւ, վէ օրատա գօլլարը վէ աեագլարը պաղլը վէ ալղը թըգաճլը օլարագ թէրք իթտիկինի նագէլ իյէ, հիքեաեէսինէ խիթամ վէրտի, վէ սօնրա Վանթիւրիւ, Զամբաեը վէ Ֆիբարը օրթատան գալտըրմագ իւզերինէ պահս այըլմագլա, քէօր՝ թաչա եազարագ, իֆաւ տէեէ չու եօլտա տէվամ իթտի։

— Սէն Ֆիբարա կիտէրսին, վէ անը Գլինեանգուրտաքի էսկի գուլիպէսինէ կէօթիւրիւպ, օրատա պրագըրսըն։

— Էկէը չիւպհէ իտէ՞րսէ...

— Էլինէ 25 լուի ալթունու սըգըշտըրըրսըն, եախօտ խայը, պիւթիւն բաչավրաճըլարըն կէօրէպիլէճէկի պիր սուրըթթէ օրաեա կէօթիւրիւրսիւն։

— Սօ՞նրա։

— Սօնրա եէրին իճապընա կէօրէ, իչիմիզի թէրթիպ իտէրիզ։

— Ֆագաթ Ֆիբարը Գլինեանգուրա կէօթիւրմէք իչին նէ՞ սէօյլէեէճէեիմ։

— Քէնտիսինէ պիր էվ վատ իթտին, տէյի՞լմի։

— Էվվէթ, պէշ գաթը պիր էվ։

— Վատ իթմէք՝ իճրա իթմէք տէյիլ միր։

— Ելվէրիր քի վատ իթտիմ։

— Բէք էյի, պիր իլանաթ ղազէթասը ալըպ, Մօնմարթը Թարաֆընտա սաթըլըգ պիր էվ արարսըն. պուլտուղունտա, կիտիպ կէօրիւր, վէ Ֆիբարա տա, «Վալիտէ, օ էվի սանա վիրէճէեիմ ամմա, Վանթիւրիւն ժահվը իչին պանա եարտըմ իտէճէքսին» տէրսին։ Օլ վագըթթ քէնտիսինի իսթիճվապ իտէրսին, էկէր Գլինեանգուրտաքի գուլիպէսինտէ ժահզէնի եօգիսէ, օրաեա կիթմէք պէյհուտէ միր։

— Օ հալտէ նէ՞ եաբաճաղըմ։

— Պէնի պուլուրսուն, իճապընը տիւչիւնիւրիւզ։

— Տիեէճէկին հէբ պո՞ւ ժու տուր։

— Էվվէթ, անճադ Շաթօ-Մաի իդամէթկեաՀընտան տա խապէր ալմաեա չալըշ։

— Օ գօլայ, Զամբա սաաթ օնտա Սիւրէդն սօգաղընա կէ. լէճէք տիր, պէն տէ չիմտի օրաեա կիտիեօրում։

Ֆիլմագը սախթէ մարքի, մէզքիւր խանէեէ կիտիպ, դը-եաֆէթինի թէպտիլ իթտի, վէ Զամբա օրաեա կէյտիկինտէ, աթըն էօտիւկիւնիւ, վէ տիւգիւն տէ ֆէնալաշարագ, իւչ թաապիպ ճէյպ իտիտիկինի, վէ գօլու չիշմէքտէ օլուպ, հէքիմ-լէր թարաֆընտան քէսիլմէսի թավսիէ գրլընտըղընը, վէ ագ-րապասընտան պազրաը տախի կէլմէչ օլտուղունու պիլտիրտի։ Զամբա՝ օ ագշամը սաաթ սէքիզտէ թէբրաը կէլմէք էմրինի ալարագ օրատան կիթտի։ Մէրգումուն ադիմէթինտէն սօն-րա Բօգամպօլ՝ վանթիւրիւն էյի գօլու պաղը վէ ազը թը-գաճը օլարագ պուլունտուղու տաիրէեէ կիտիպ, մէրգումա,

— Ա՞ճ մրսըն, տէյի սօրտու։

Վանթիւր. — (պաշընը սալաեարագ.) Էվվէթ,

— Բէք էյի, ոանա պիր գատէՀ մալակա շարապը իլէ բէքսիմատ վիրէեիմ։ Գուրատա պաշգա պիր չէյիմեօգ տուր։ Լաքին միւսթէրիհ օլ, պու ագշամ իշպու էսարէթին խի-մամ պուլաճագ, վէ եարըն սանա, էլլի պին ֆրանգ իլէ Ա-մէրիգաեա կիմմէք իչին տէ պիր բասաբօրթ վէրէճէեիմ։

Վանթիւր. (քէյֆլէնէրէք.) Սահի՞ մի։

— Էվվէթ, չու շարթ իլէ քի սէն տէ պէնի ֆիբարատան գուրթարմալըսըն։

— Էմին օլուն, պօղար վիճուտինի օրթատան գաթիէն գալտրըրըմ։

Պու սէօզլէր արասընտա Բօգամպօլ, Վանթիւրիւն աղըն-տաքի թրգաճը չըգարտըղը կիպի, էլլէրինի տէ չէօզտիւ, վէ պու սաեէտէ մէրգում, բէքսիմատալարը շարապա պաթըրա-րագ եէնեպիլտի։

Բօգամպօլ. — Ցօլտու՞ն մու։

Վանթիւր. — Էկէր պիր բարչա գօգլէթ եախօտ բօզպիֆ օլսա իտի, տահա էյի տօեար իտիմ։

— Լօյլէ օլտուղունու պիլիրիմ, ֆագաթ պունա չիմտի վագըթ եօգ տուր։ Սէն էլլէրինի պանա վէր։

— Երնէ՞մի պաղլաեաճագ-սընըզ։

— Էվվէթ։

— Լաքին պէն ֆիրար իթմէք իստէմէմ, էլլի պին ֆրանգ-դը թէրճիհ իտէրիմ։

— Ուամարըմ, ֆագաթ...

— Տիմէք պէնատէն չիւպհէ իտիեօրսունուզ։

— Թայը, լաքին աղզընա երնէ թրգաճ վագ իթմէլիեիմ։

— Րէճա իտէրիմ, պունու եաբմաեըն, պօղուլուեօրում։

— Ցօսթում, պաղըրըրսըն տէյի գօրգամ, չիւնքի պու օտանըն գաբուլաըը դաեէթ մազպուլթա գաբալը օլմասընը-տան, տիշարըեա ասլա սէս չըգմազ, ֆագաթ տիշլէրին իլէ իլգէրինի չէօզէպիլմըսըն, Իմտի բահաթ տուր քի, պու իշի կէօրէեիմ։

Բօգամպօլ՝ մէրգումու պաղլաեըպ աղզընա տա թրգաճը վագ իթտիկինտէն սօնրա, միւնասիպ պիր էյպիսէ կիեէինէլէք, վէ Վանթիւրիւն պուլունտուղու օտանըն անախթարընը եէ-տինէ ալարագ, Սիւրէդն սօգաղընտան մուֆարագաթ իլէտի։ Օրատան պիր արապա իլէ Ֆիբար խաթունուն նէզտինէ մու-վասըլէթինտէ, մէզպուրէ, սիւտլիւ գահվէսինի իչիեօրսու։ Բօգամպօլ, ճէպինատէն պիր իլանաթ դաղէթասը չըգարըպ,

— Վա՛լիտէ, Մօնժարթը թարաֆընտա 80 պին ֆրանգ գըյմէթինտէ սաթըլըդ պիր էվ վար սըր։ Իչինէ կէլի՞ր մի, տէտի։

— Օղլում, պէնիմլէ էյլէնի՞եօրմուսուն։

— Ասլա։ անճադ սանա պու էվի սաթըն ալըեօրսամ, սէն տէ պանա միւթէշէքքիւր օլմալըսըն։

— Սօն սաաթըմա գատար միւթէշէքքիւր օլաճաղըմ։

— Վէ Բօգամպօլունա քիւչիւք պիր խըզմէթտէ պուլուն-ժալըսըն։

— Իսթէտիկինի եաբաճաղըմ։

— Վանթիւրէ պիր օեուն օյնաեաճաղըզ։

— Օղուա՛, օ սանա ֆէննալըդ իմմէը իսթէտիկի իչին, զէյթին եաղընտա գավրուլմասը լազըմ կելսէ, ժուվաֆադաթ իտէճէեիմ։

— Բէք էյի, չիմտիվիք չաբդանը կիեին տէ կիտէլիմ։

— Նէ՞րէեէ։

— Էվվէլա սաթըլըդ էվի կէօրմէեէ. սօնրա տա Վանթիւր հադդընտա կէօրիւշիւրիւդ։

Գէօլէճէ սախթէ մարըի իլէ Ֆիքար՝ արապա իլէ Մօնմարթրա կիթտիկը, վէ էվի կէօրիւդ, Րօգամպօլ՝ դաբուճուստուննա խիթապէն,

— Եարըն սապահ թէքրար կելիրիդ, վէ իհթիմալ քի իչի պիթիրիրիդ, տէտի։

Ֆիքար.- Շիմտի նէ՞րէեէ կիտիեօրուդ։

— Գլինեանգուրատաքի սապըդ չարշընա։

— Նի՞չին։

— Նասըլ օլտուղունու կէօրմէք իչին։

— Գէնի եէնիտէն օրատա՞մը իսքեան իթտիրմէք իսթէեօրսուն։

— Հիչ էօյլէ չէ՞յ մի օլուր. սէն ալթը գաթըը պիր էվին ասհիպէսի օլաճագսըն։

— Էօյլէ իսէ նի՞չին Գլինեանգուրա կիտիեօրուդ։

— Վանթիւր իչին. էվինտէ ժահզէն վար տըր, տէյի՞մի։

— Եվվէթ։

— Իչթէ անը կէօրէճէեիմ։

— Նէ՛ զարիպ էֆէեար։

— Էֆէեարըմըն զարիպ օլուպ օլմատըդընը պու ագշամ անլարսըն։

Պու սուրէթթէ մէրգուժվար նօլա չըգտըլար։

. . . . . .

Ֆիքարըն սապըդ իդաւէթկեահը խարապ օլուպ, Րօգամպօլ՝ ժահզէնին էյրէմի պիր գաբաղը պուլունտուղունու կէօրտիւ, վէ պունուն տէմիրտէն խալգասընը թուքթուպ, գաբաղը գալտըրտը։ Րօգամպօլ՝ պիր նէվ կիրատպ օլան իչպու ժահզէնին գարանլըդ օլմասընտան տէրինլիկինի անլաեամագեարադ,

— Եէրլի նէրտիվէնի վա՞ր մը տըր, տէյի սօրտու։

— Խայը, էյրէթի նէրտիվէն իլէ աչաղըեա էնիլիր, տէյի Ֆիքար ճէվապ վէրտի։

Մէզպուրէ՝ տիվարտա տաեաթըլմըշ օլան նէրտիվէնի կէօսթէրտի, վէ Րօգամպօլ պունու ժահզէնէ ուզաթըպ, Ֆիքարա պիր տէ ֆիէնէր եադտըրարադ, աչաղըեա էնտի։

Մահզէն՝ օն աեադ տէրինլիկինտէ վէ իքի միւրէպպա մէթրօ կէնիշլիկինտէ օլուպ, պիր այտընլըդտան պիր ազհավա ալընմադտա իտի։ Տէրունը նէմազաք օլուպ, պիր քէօչէտէ պիր եըղըն բաչավրա վէ քեաղըտ գօնմուչ իտի։ Գարշը ճէհէթտէ տէ պիւեիւք վէ պօշ պիր ֆըչը պուլունմադտա իտի։ Րօգամպօլ ֆէնէրինի ֆըչընըն իւսթիւնէ վազ իլէ, ժահզէն իտիդաթլէ թէտադիդ իթտի, վէ քէնտի քէնտիեէ,

— Սըր Վիլիամըն պու մահզէնի նէ եաբաճաղընը պիլմէմամա, էբէյիճէ չամաթա հասըլ իտէճէք պիր մէնզալէ վուդու պուլաճաղընը անլաեօրում. իմտի խարիճտէն քիմսէնին քէնտի իչլերինէ գարըշմասընը իսթէմէտիկինի պիլտիկիմտէն, չու այտընլըդը գաբամալըթըմ քի, տիչարըեա սէս չըգմասըն, տէտի, վէ ֆըչըթը այտընլըդընը ալթընա եուվարլադեարադ իւսթիւնէ չըգտը, վէ մէզքիւր տէնիկէ բաչավրալար իլէ մազպուրթճա դաբատը։ Պու արա Ֆիքար՝

— Աչաղըտա նէ՞ եաբըեօրսուն, տէյի սօրտուղունտա, Րօգամպօլ՝

— Բաչավրալարընընէն իչինտէ պիր խաղինէ մէվճուտ օլուպ օլմատըդընը արաեօրում, տէյի ճէվապ վէրտի։

Րօգամպօլ, այտընլըդ տէնիկինի սըդը սըդը գաբատըդտան սօնրա եօգարը չըգմադ իւզրէ իքէն, տիվարլարըն նէմազինի նազարը տիգգաթըն ճէկպ իթմէքլէ, պիր եէրտէն սու սըզմադտա օլտուղունու կէօրտիւ, վէ իֆատէէ աղազ իտէրէք,

— Վալիտե, պիր ազ աչաղըեա էն, պուրասը պանա դաբիպ կէօրիւնիւեօր, տէտի։

Ֆիբար՝ աչաղըեա էնամիկինաե, Բօղամպօլ՝

— Պու սու նէ՞ տիր, տէյի սօրատու։

— Տիվարըն իչինաե չինկօտան եարըլմըշ օլան պիր սու պօրուսունատան հասըլ օլմազտա տըր։

— Օ պօրու նէ՞րէեե կիտեր։

— Զարչընըն օրթասընտա պուլունան չէշմէեե։ Պազր տէֆա ճիւղիճե սըզար. չըդան սէնե մալ սահիպի բէք չօղ սէֆա թամիր իչմիտիր։

— Տիվարըն հանկը թարաֆընտա տըր գանն իտէրսին։

— Քէմէրին թա իւսթիւնատ տիր։

Ֆիբար՝ էլինի մահզէնին դարաղընա ուզաթտը։

Բօղամպօլ։ — (քէնար քէնարիե։) Սըր Վիլիամընն ֆիբրինի պիլմէմամա, պէնիմ գիհնիմտե պիր թաատիւր տօղատու։ (Ալէնէն։) Հօղարտա պիր դաղման վա՛ր մը տըր։

— Խայր։

— Պիր չէքիճ եախօտա տիկէր պիր ալէմին վա՞ր մը տըր։

— Գօլդալընըղընտա վէ ուճու տիվրի պիր նէվ բէ րատ չէշիմ վար տըր։

— Կիմ կէթիր։

Ֆիբար՝ բայավրաճըլըդ իթտիկի սըրատա սօղադտա պուլմուշ օլատուդա մէղթիւր չէյի կէմիրտիկինտե, Բօղամպօլթէքբար ֆըչընըն իւսթիւնէ չըդտը, վէ եէմինտեքի ալէթի սու սըզան եէրտե իբի թաչըն արատընա սօղուպ, դուվվէթլիճէ պատմասը իւղէրինէ, թաչլարտան պիրի եէրինտէն չըդտը։ Բօղամպօլ, օլվադըթ, չինկօտան գօլ գալընըղընտա օլան պիր պօրուտա թօբլու պաչը դատար պիր տէլիք աչըլմըշ օլուպ, սուեուն պունատան սրզտրզընը անլատը։ Իմտի մէղքիւր տէմիկի, պիր բարմադ կիրէճէք տէրէճէտե կէնիչէմէմէօին տե, մուսլուդ կիպի սու ադմատա պաչլատը։ Մուախխարէն Բօղամպօլ սաաթընա պագարադ,

— Ագշամըն սաաթ օնունատա մահզէնտե տէօրթ տեադ վէ եարը կիճէտե ալթը տեադ սու պուլունուպ, չէֆֆադ սէօքտիկինտե մախզէն սու իլէ տօլաճադ տըր, տէտի։

Սուեուն սէսինի քէմէք իչին տե թաչը եինէ եէրինէ վադ իթտի։ Սօնրա եօղատըը չըդարադ, Ֆիբարա,

— Շիմտի կիտէիմ, տէտի։

— Աչաղըտա նէ՞ եարտըն։

— Պէր համամ հազըրլատըմ։

— Քիմի՞ն իչին։

— Վանթիւր իչին։

Ֆիբար՝ պիր զաչ կիւն էվվել Բօղամպօլուն, քէնարսինի ճէպրի սուրէթտե սօղմուշ օլատուդու պանեօեու խամթըլատեադատ սարօըլտը, վէ պատէհու իբինի պիրլիբատե թէէքբար ադրատատա բաքիպէն եօղա չըդտըլար։

Ֆիբար։ — Նէ՞րէեե կիտիեօրսուդ։

Բօղամպօլ։ — Սէն կօճ-Դայեատա կիտէճէքսին։

— Է՛յ սէ՞ն,

— Պէն Մատլէնե դատար սանա ըէֆադաթի իտիճէեիմ, անճադ օրատա իչիմ օլատուդունատան, դալաճաղըմտան, սէն եաըընըզճա էվինե կիտէճէքսին։

Ադրատա սիւրաթլէ հարէքէթինե տէվամէ, Թրօնչէ սօղաղընա մուվասըլէթլերինատ, Բօղամպօլ աչաղըեա էնատ, վէ Ֆիբարա խիթապէն,

— Պէնի տինլե, պու ագշամ սաաթ տօղուդտա եատատա օլարադ Գլինեատանդուրա ավատէթ իտէճէքսին, տէտի։

— Եինէ՞ մի։

— Վէ օրատա պէնի պէքլէեէճէքսին։ Ֆադաթ չալըշ քի իչէրի կիրտիկինի կէօրէն օլմասըն։

— Սօ՞նրա։

— Օլվադըթ Վանթիւրիւ նէ եարաճաղըմըզը սանա սէօյլէրիմ։

— Լաքին քէնարսինի տահա էվվէլ կէօրի՞ըսէմ։

— Կէօրմէեէճէքսին։

— Հալպու քի տիւն պանա պէօյլե եազմըշ...

— Եագմաքնըն էհէմմիեէթի եօգ տուր։ Ալլահա ջամալ-լատըդ, պու ագշամ կէօրիշէրիւդ։

Բօղամպօլ օրտանան Սիւրէյն սօղաղընա պիլագիմէ, կէ-զելճե պիր թուալէթ իլէ խանէսինէ ամանէթ իլլէտի։

. . . . . .

Բօղամպօլ՝ սըր Վիլիամըն օտասընա չըդարագ,

— Ամճա, Ֆիքարըն կիւզել պիր մահղինի վար սըր բի, համամ օղագիլիր, եէտի։

Քէօր սարսըլար, վէ չակիրտի՝ մահէլլի մէդքիւրու թէ-մամիյլէ թարիֆ իթտի։ Իլավէթէն ատ,— Ամճա, էֆքեարընը պիրմէմ ամմա, պէնիմ էֆքեարըմըն ֆէնա օյմատրդընը զանն իաէրիմ, ատյի պէեան իլլէտի։

Քէօր... (Թագըն իւզերինէ շունու եազար.) Էֆքեարըն՝ պէնիմքինէ մուվաֆըդ սըր։

— Նէ օյտուդունու պիլիեօրսունուս։

— Մատէմքի Վանեթիւրիւ պիր պանեեօեա սօղմանէք տիւ-չիւնմիշսինն տիւր։ Ջամբա իյէ Ֆիքարըն տախի իշլէրինի պի-թիրմէեի իթթաղ իտէրիմ։

Բօղամպօլ։ - (Հայրէթլէ։) Սէն պուլունմադ պիր ամճասըն։

Սըր Վիլիամս գալէմինի էլինէ ալարագ, աէրիան պաղը իպարէլէր եազարդընտա, Բօղամպօլտա, մէրդուման ումու-զունա սօղրու էեիլէրէք, եազարդը չէյլերի օգումադտա իտի։ Խիթամընտա սըր Վիլիամ՝

— Անլատը՞ն մը, տէյի սօրտու։

— Միւքէմմէլէն անլատըմ։

. . . . . .

Թամ սաաթ ալթըտա Բօղամպօլ՝ Սիւրէյն սօղաղընա ագիմէթլէ, Ջամբաեը գապուլ իթմէկէ մահտուս օլան գը-եաֆէթինէ կիրտի, վէ մէրդուման մուվաֆըլէթինտէ։

— Տիւդէն նէ՞ խապեր, տէյի սօրտու։

— Բէք ֆէնա սըր։ գօլունուն քեսիլմէսինէ լիւզում կէօ-

րիւտու։ Պունունլա պէրաբեր աֆըղպանըն էֆքեարը մի-խթէլիֆ օյուդ, պիրի եազատընը իւմիա իտիօր, տիկեր ի-քիսի իտէ իւմիա իթմէեօրլար։

— Իւմիա իթմէկէն հա՞նկիսը սըր։

— Ցօղիօր պ... տիր։

— Պու սօղիօրուն եանըլմատը նատիր տիր։ Հէր նէ իտէ հօճա Ջամբա, մատմազէլ սը Սալամանտրիա իյէ էվլէնմէք իս-թիէկէն կիղլի շահս սիզտէն իսօշնուտա օյտուդունու պէեան ի-տիեօր։ Սիզ մատահամիկիւդար օյաճադսընըզ։

— Սահի՞հ մի սէօյլեեօրսունուզ։

— Իզտիվաճըն իրթիէտի կիւնու, մէմուրիեէթինիզէ պայ-լաեաճադսընըզ։

— Եիմտիլը սիզի թէշվիղ իչին ճիւզի պիր հէտիէ մադամընտա պիներ ֆրանգըզ օյան չու իչ ատէտ պանգ-նօթու՝ էֆէնտիմ օյան օ զամի թարաֆընտան սիզէ վիրմէկէ մէմուր օյտուշում տուր։ Եու գատար քի սիզտէն սօն պիր իսգամէթի պէքլէնիեօր։

— Խամէտիկինիզի իճրաեէ հազըրըմ։

— Իչիմիզի թէմամիյլէ պօղմադ սէրէճէլէրինէ կէթիրմէ օյան չու սահմէթ արտագընըն քիւչիւք պիր հիսագընը թէս-վիկ իտէճէքսին։

— Ախրէթէ եօլճո՞մու խոլէճէք տիր։

— Էվվէմ, Խմոի իչ սահմէթ սօնրա Գյանչ սինօրունտա պուլունուն։ պէն օրտատա օյաճադրմ, իճազ իտէն եէրէ սիզի կէօմիւրիւրիւմ։

— Բէք էյի։

— Էն պիւեիւք պըչաղընըզը տա պիրլիգտէ ալըն։

32

Թամ սաաթ սէքիզտէ Ֆիքար՝ Բօղամպօղուն թավսիէսի մուճիպինճէ Գլինեանդուր չօչէօինտէ պիր արապատան էնիպ, Հաւա օլարագ վէ բայավրաճը էմնաֆիր տան քիմսէյէ Թէսատիւֆ իմմէյէրէք, էսկի իղամէթկեահրնա կիմսի։ Բօղամպօղ մերդումէյէ ըշըղ եազմաեարագ, խանէսինտէ քէնտիսինէ պէքլէմէսինի Ալթար իմմիշ օլտուղունատան, Ֆիքար՝ ուղուն միատէթ եաթագ տէյի դուլանմըշ օլտուղու քերէվէթ իւղերինէ եապըշանաք, վէ միսթիֆիքքիր Հալաէ էօյէ օղունու պէքլէմէյէ պա չլատը։

Ղարիպ տիրքի, Ֆիքար՝ մերդում Թարաֆընատան պիր տէֆա պօղուլմուշ վէ յուկա ամըլմըշ, վէ Նիգօղուն սուրէթի միւէլլիմէտ վէֆաթընը կէօրմիւշ, Համմա Բօղամպօղ՝ Լօնտրատա վէ Բարիստէ տէպատէպ իշինտէ եապաերդ, քէնտիսի իսէ պէշ սէնէ գարուրէթի վէ սէֆալէթի չէքմիշ օլտուղու Հալատէ, պունլարը քեաֆիֆէթէն ունուտարագ, Գլինեանդուրա կէլմէսինտէ ապա չիւպհէսիզ պուլունմատը, Համմա պէշ ալթը գաթը պինաեա միսթէապըրընի օլաճաղը միւլահազատը եաերլարդճա եաերլարագ, պիր չօղ խէեալաթա գահիպ օլտու, չէօյլէքի արապալարա, իւնվանլար, վէ կէնճ պիր զէվճէ մալիք օլմազլըղը տիւշիունմէյէ պաշլատը։ Մերդումէ պու կիպի էվհամ իշինտէ իրէն, գարու չալընըպ, Բօղամպօղ՝ Զամբա իլէ իչէրի կիրտի։ Սախթէ մարքի՝ կիւեա Վանթիւր իլէ

կէօրիւշմէք իսթէյէն պիր սաէմ տիր կիպի Զամբաեը Ֆիքարա թաղտիմ իմմէքտէն սոնրա, Զամբաեա,

— Սալլանտարէրա սիլսիլէսինին սէրվէթինէ մասլահաթկիւզար օլմազլըղըն, վէ դինճիրպէնտիքտէն գաթիէն գուրէթլուլմազլըղըն իչին, եարաճագ իչինի պագ սանա անլաթաեըմ, տէտի։

Զամբա՝ դինճիրպէնտիքտէն օլգատար գօրգար խոքի, պունատան գուրթուլմագ իչին պիր եէրինէ եիրմի քիչի թէէֆ իմմէք յազըմ կէլսէ, թէերէտտիւտա իմմէդ խոր։ Բօղամպօղ, չիւպհէսիզ Զամբանըն զայրէթինի արթըրմագ իչին պութապիրի խոթխոճալ իմմիշ խոր։

Սախթէ մարքի՝ Ըշըղ եազմազատան էվվէլ, մատաէեի անլաթաեըմ։

Ֆիքար՝ Մատաէ Վանթիւրէ տաիր տիր։

Զամբա՝ Աբապաճընըն խամի Վանթիւրը միւ տիր։

— Էվվէթ, հէր նէ գատար մասարուֆ պիր խամ տէյիլ իսէ տէ, պուս իսմին սահիպինի հաեաճէտտա պրագըրագ, սէն վէքիլխարճ օլամաեաճազընը կիպի, պագըյէհի էօմրիւնիւտէ գինճիրպէնտիքտէ կէչիրէճէքսին։

Զամբա՝ տիթրէեէրէք։

— Եօյլէ խէ, եէտիմէտքի գատա իլէ իչինի պիթիրիրիմ, տէտի։

— Թէք էյի՝ կէօսթէրէճէկսին գայրէթէ կէօրէ միւբեաճաթընը ալաճագսըն։

Պատհու Բօղամպօղ, թէրթիպ օլունան բանատան հէնուզ պիր չէյ անլատաեան Ֆիքարա խոթխոպէն,

— Վա՛լլահէ, չիմտի ֆէնէրինի եագ, տէտի։

Ֆիքար ֆէնէրի եագտը, վէ պունուն ըշըղը իլէ Զամբա՝ պուլունտուղլարը դուլիպէնի թէճէմմութ իտէթլտի։ Օլվագըթ Բօղամպօղ՝ մահզէնին գապաղընը աչըպ, վէ ֆէնէրի էլինէ ալարագ աչաղըեա մահզէնէ էնտի։ Պու արա Ֆիքար իլէ Զամբա թէէմմիյլէ դարանըլդուտա դալտըլար։ Մահզէնատէ ալթը աեագ եիւքսէքլիկինտէ աու տօղմուշ իսի Բօղամ-

պօլ՝—Տիմէք պիր ատէմպուննա միւքէմմէլլէն պօղուլապիլիր, տէյի տիւշիւնէրէք, պիր քէլըբ տէ նազարը տիդգաթըննը՝ սուճուն ադմագտա օլտուղու թարաֆա չէվիրամի, Սու՝ թաշլարըն արասընտան էօյլէ պիր թարղտա ագըճօլտու. բի, պուճու անլամագ իչին, տէլինմիչ օլան պօղունուն թարաֆըննը պիլմէք լազըմ իտի, Պիր քէլըբ սուճա տիւշտիւքտէն սօնրա, ուզուն միւտտէթ իմտատա պէքլէնիլէմէճէկկի կիպի, վագը օլաճագ ֆիղանըն տախի՝ այտընլըգ տէլիկլինին գարալը օյմասընա մէպնի իչխտիլմէսի գապիլ տէյիլ իտի, Քէմէրին տիվարլարը տա թըրմանըպ ճօգարը չըգըլմասընա միւսահատ պուլունմամագտա իտի,

Բօգամպօլ՝ պու չէյլերի էյիճէ թէտգիգտէն սօնրա, ճօգարը չըգտը, վէ ֆէնէրի եէրէ գօճուպ, քէնտիսի տէ ներտիվէնին աճագլարընտա տուրտուղու հայտէ, Զամբաճա,

— կէօրիւճէօրսուն ա՛, պուրասը ժահզէն տիր, վէ պունտա նէ եաբըլաճաղընը սանա անլաթաճաղըմ՛, տէտի,

— Տինլէճօրում,

— Պէնիմ էնտիկիմ ճօլտան սէն տէ էնէճէքսին,

— Բէք էյի,

— Մահզէն սու իլէ տօլու տուր,

Ֆիքար,— Նէ՞,

Բօգամպօլ,— (Ֆիքարը սիւքիլթէ ժիճպուր իտէճէք պիր սէտա իլէ,) Սու իլէ տօլու տուր տիճօրում, կէչէնտէ եաղան եաղմուրլար՝ պունտա պիր գուճու հասըլ իթմիչլէր տիր,

Զամբա,— Իչինտէ ինսան պօղուլապիլիր,

— Էվվէթ վէ խայր,

— Նա՞սըլ,

— Պուրաճա սէն վէ օ կիրէճլէքսինիդ,

— Բէք էյի,

— Արապաճը պօղուլաճագ տըր,

— Էյ պէ՞ն,

— Սէն տէ վէքիլխարճ օլաճագսըն,

— Անլամաճօրում,

— Շիմտի անլաթըրըմ,

Բօգամպօլ՝ ճօգարը չըգըպ, գաբաղըն քէնարընտա օթուրտու, Ֆիքար իլէ Զամբա տա հալէա նէրտիվէնէ պագարագ, նէ եաբըլաճաղընը անլաճամամագտա իտիլէր,

Բօգամպօլ,— Պէնի տինլէ, չու նէրտիվէնի վէ չու գաբաղը կէօրիւճէօրսուն ա՛,

— Էվվէթ,

— Գարագ՝ Ֆիքար խաթունուն եաթաղը իլէ սօգագ գաբուսունուն արասընտա տրը, Մումմ սէօնտիւրիւլճէք վէ գարագ տա աչըգ պրագըլաճագ տրը,

— Անլատըմ՝ հէրճէք իչէրի կիրտիկինտէ մահզէնէ տիւշճէճէք տիր,

— Էվվէթ,

— Ֆագաթ պէ՞ն...

— Օ հայլազ՝ ուսթա պիր եիւգիւճիւ օլուպ, պիր գաչ սաաթ սուճուն եիւգիւնտէ տուրապիլիր, պաղըրապիլիր, վէ սէսի տէ տիչարտան իչիտիլէպիլիր, Իմտի սէն, էվվէլճէ նէրտիվէնին աճագլարընտա տուրարագ, անըն, քէնտինի գուրթարմասընա ժանի օլաճագսըն, վէ իճապ իտէրսէ, պըչագլա թէլէճի իտէճէքսին,

— Բէք էյի, էօլիւրսէ նէ՞ եաբաճաղըմ,

— Իչի պիթէրսէ սէսլէրսին, գաբաղը աչարըգ, սէն տէ ճօգարը չըգարսըն,

— Բէք էյի, շիմտի անլաճօրումքի, վէքիլխարճ օլապիլէճէճիմ,

— Գու թէքլիֆիմ՝ զինճիրպէնլիքտէն էվլէա տէյի՞ժի տիր,

Գու սէօզ՝ Զամբաճա պաչգաճա ճէսարէթ քէսպ իթտիրտի,

Բօգամպօլ,— Ճունու տա խապէր վիրէճէիմքի, ժահուտ ապրապաճը պուրասան խայլի ուզագ օլուպ, պիր սաաթ սօնրա կէլէճէք տիր,

Զամբա,— Պէյլիս ճօգ տուր, պէքլէրիմ, տիճէրէք, նէրտիվէնտէն աչաղըճա էնտի,

Ֆիբար. — (Բօգամպօլ իւէ եալընըզ գալարզընատ.) Վանթիւրիւն կէլէճէկինէ էմի՛նմիսին։

— Հայ հայ, չիւնքի քէնտիսինէ էլլի պին ֆրանգ վատ իթմիշիմ։

— Ֆագաթ պուրատա նէ՞ եաբմատա կէլէճէք տէյի գանն իտիեօր։

— Մէնի էօլտիւրմէեմ։

— Գէնի՞ մի։

— Էվվէթ, պիլիրսին քի Վանթիւր պիր ալչագ տըր, վէ բարա իչին հէր չէյի իրթիքապ իտէր։

— Օ՛հ հայտուտ...

— Քէնտիսի սանա, պէնի թէլէֆ իթտիրմէք իչին պիր օթել վատ իթմիշ իտի. պէն ոէ քէնտինէ, մէնի էօլտիւրմէք իւզրէ էլլի պին ֆրանգ վատ իթտիմ։— Նա՞բըլ պու տուզագ եօլունատա տէյի՞լմի տիր։

— Ալէա՛...

— Ինճագ, լազըմ օլան թէտարիքեաթըմըզը կէօրմէք իւզրէ, քէնտիսինի իչի սաաթ գատար իշղալ իթմէքլիկիմ լազըմ կէլտիկինատէն, պիր մատալ օգուեարագ, պու ագշամ իչին ժահուտ չիլինկիրիմիզատէն պիր անախթար ալըպ կէթիրմէսինի իթտիրմէ, վէ օ անախթարա իհթիեաճըմ պուլունտուղունու պէեան իթտիմ։

— Ֆագաթ Վանթիւր՝ պէնի կրօ-Դաեուտա պրագմըզ օլտուղու հատէ, պուրաեա պէնի էօլտիւրմէք իչին նա՞բըլ կէլէկիլիր։

Բօգամպօլ, օլվագըթ, էվվէլճէ Ֆիբարա խիթագ օլարագ Վանթիւրէ եագտըրմըշ օլտուղու մէքթուպու ճէպինատէն չըգարըպ կէօսթէրտի, վէ իլավէթէն,

— Մէնի պուչմուշ օլտուղումու պէն քէնտիսինէ խաթըր վերմէեմիմ, տէտի։

— Օ պաչգա։

Օլ ղէժան Բօգամպօլ ֆէնէրի սէօնտիւրիւպ, բաչավրաճը գուլիպէսի քեամիլէն գարանլըգ իչինատէ գալաը։ Ալատան

պիր ագ վագըթ կէչինճէ, Վանթիւր, գուլիպէեէ կէլէրէք, եավաչ սէտա իւէ։

— Գուրատա՞ մըսըն իհթիեար, տէյի սորտու։

Ֆիբար տախի այնի սէտա իւէ,— Էվվէլթ, տէյի ճէվապ վէրտի։

Վանթիւրիւն՝ գօլվէ սեագլարընըն պաղլարընատան վէ աղզընատաքի թըդաճատան գուրլմուլարագ օրաեա կէլէպիլմէսի Բօգամպօլուն էվվէլճէ Սիւրէյն սօգագընա կիտիպ, եագտըրմըզ վէճհլէ, մէրդուժու տէսիսէ իւէ պիր չիլինկիրէ սէվգիմէսի սաեէսինատէ իտի։

Հէր նէ իսէ, Վանթիւր՝ անախթարը չէվիրիպ գաբուեու աչտը։ Մուախխարէն պըչաղընը չէքիպ, գարանլըգտա, նէ՞րէտեսին, տիեէրէք իլէրլէտի։

Ֆիբար. — Գուրատաեըմ, տէյի ճէվապ վէրտի։

Վանթիւր իւչ սաըմ ալըպ, տէօրտիւնճիսիւնիւ տէ ալմագ իւզրէ իքէն, սեագը պօչա բաախ կէլէրէք, չուգուրա տիւշտիւ, վէ ըէֆը սէտա իլէտի։

Օլզէժան Բօգամպօլ ժահզէնի գաբատը, վէ աչաղըեը տինլէմէք իւզրէ, գաբագրն իւսթիւնատէ եաթտը։

. . . . . .

Մէրգում, էվվէլա տէհչէթլի քիւֆր ու պէտտուալար, վէ սօնրա Վանթիւրիւն՝ սեագլարընը վէ էլլէրինի սուեա վուրարագ, եիւզտիւկիւնիւ իչիթտի։ Անճագ քիւֆր ու հագարէթէրի վէ եիւզէսի սէտասը՝ Բօգամպօլուն գուլաղընա բէք ագ կէլտիկինատէն, տիշարատան իչիտիլմէսի գաալիլ տէյիլիտի։ Օն տագըգա գատար պու հալ տէվամ իթտիքատէն սօնրա, պիր արա տուրատուղունատան, Բօգամպօլ՝

— Ներտիվէնի պուպատու, իթըբմանմատա չալըշըեօր, տէտի, լաքին պու տէֆա տիկէրլէրինատէն քէսկին տիկէր պիր սէտա վէ այնի վագըթտա պիր ճիսմին սուեա եուվարլանմասը սէտատը իչիտիլտի։ Օնատան սօնրա, հիչ պիր չէյ իչիտիլմէգ օլունճա, Բօգամպօլ՝

— Ջամբա էօլտիւրտիւ, համո օլսուն պիրի էքսիլտի, տէյի միւլահազա իթտի։

Սըր Վիլհամընըն չակիրտի թէէքրար տինլէտի, վէ մահգէնտէ տէրին պիր սուսլուգ հիւքմ իթմէքտէ օլտուղունու անլատը։

Ուրատան չէնա տադըդա կէչիպ, Ջամբանըն մահգէն ի չինաէն,

— Իչի պիթտի, աչըն քի չըդաեըմ, տէտիկի իչիտիլտի։

Րօգամպօլ։ Ֆէնէրինի եագ վալիտէ, տէտի։ վէ մերդումէ ֆէնէրի եագտըղընտա, էօեէ օղու,

— Կէլէքի կէօրէսին վալիտէ, տէտի, վէ քէնտիսի տէ էեիլէքէք, ֆէնէրի Ջամբաեա վէրտի։

Տէրհալ մահգէնին տէրուննու ըշըեարագ, գանլարա միւլհմա օյան Վանթիւրիւն նաչը միւշահէտէ օլունտու։

Ֆիքար։ Ա՜հ հայտուտ, սանա իտէճէկի ֆէնաըղը տիւչինտիքճէ...

— Վա՛լիտէ, պէն անը պունուն իչին ահրէթէ եօլճու իթմէտիմ, իչլէրիմէ ակեահ օյմասը պէնի սըդրեօրտու...

Ֆիքար սարսըլտը, վէ գաբաղըն քէնարընտա տիզ չէօքմիւշ օլտուղու հալտէ, տախիլի պիր հիսսէ գալգմագ իսթէտի, ֆագաթ Րօգամպօլ քէնտինտէն չէվիք պուլունարագ իքի էլինի ոմուզարը իւզէրինէ տաեաթըպ տիզլէրի ալթընտա թուեթտու,

— Տօսթունա էյի պագ, էօլտիւ տեյինըմի, տէտի։

— Ջանն իտէրիմ։

Ֆիքար տիթրէչեէրէք պու սէօզլէրի սէօյլէտիքտէն սօնրա, եէնիտէն աեուզա գալգմագ իսթէտի, ֆագաթ պու տէֆա Րօգամպօլ,— Օթուր, սանա տիւէճէկիմվար, տէյի պէեան իլէ, իքի էլինի մէնկէնէ թարզընտա մէզպուրէնին պօղազընա սարըպ,'— Պագալըմ պու քէրրէտէ ճանընըն սաղ գալմասընա վէ մահգէնտէ սէնի գուրթարան պուլունմասընա պախթիեար օլաճաղմըսըն, տիեէրէք, պիչարէնի պաղըրմասընա վագըթ պրագմագսըզըն պօղտուգտան սօնրա,

— Ջա՛մբա, սանա պիր տիկէրինի տահա կէօնտէրիեօրում, րագը միւպթէլատը իտի, պրագ պիր աղ տա սու իչսին, տէյի պաղրըտը, վէ մէրդումէնի մահգէնէ ալթմասընտան սօնրա,

— Շիմտի տիչարը չըգապիլիրսինիզ, վէքիլհարճ էֆէնտի, տէյի իֆատէ իլթտի։

Ջամբա սէվինճինտէն սարսըլտը, վէ պըչաղընը տիչէրինտէ, վէ նէրտիվէնին գատէմէլէրինի պիր էլիյլէ, վէ ֆէնէրի տէ տիկէր էլիյլէ թուեթարագ եօգաըը չըգմաեա պաչլատը։ Ճիմտի՝ գաբաղըն եարըսընա վասըլ օլտուղունտա, պիր ան էվվէլ վէ գօյալըգտա չըգապիլմէք իւզրէ, ֆէնէրինի քէնարա վագ իթտի, վէ նէրտիվէնի իքի էլէրիյլէ թուեթտու։

Օլ էտնատէ Րօգամպօլ արգատա տուրմուշ օլմաղէ, Ջամբա իքի աեաղընը՝ միւթէվէֆիլէ Ֆիքարընն գուլպէտի էչիկինէ պատագ իւզրէ իքէն, Րօգամպօլ, իսթիհզաքեարի պիր սեատա իլէ,

— Սիզ, հէքինիզ տէ ահմագսընըզ, տէտիկինի իչիթտի, վէ իքի ումուղու արատընտա պիր խանչէր տարպէտի ալմագ ւա, րէֆը սէտա իտիպ, Ներտիվէնի թուեթմագտան տուր օլարագ իքի նաչընն պօղուլմուշ օլտուղու չուդուրա տիւչտիւ։ Օլ վագըթ Րօգամպօլ Ներտիվէնի չէքիպ, մահգէնին գաբաղընը գաբատը, վէ քէնտի քէնտիեէ,

— Էօլտիւկիւնիւ պիլմէմ, լաքին հէր հալտէ, էկէր խանչէրին տարպէտինտէն իթէէճ տէ օլմատըն իսէ, ղարգ օլաճագսըն, տիչարը չըդմանա եարտըմ օլմագ իւզրէ Ներտիվէնի օրատա պուլամաեաճագսըն, տէտի։

Րօգամպօլ՝ պու մէրտիեէի պիլա հէեէճանը գալպ իրատ իթտիքտէն սօնրա, ֆէնէրինի սէօնտիւրիւպ գաբուեա տօղրու իլէրլետի, վէ իհթիեաճըգա աչտը։ Օ կիճէսի զիեատէ գարանլըգ օյուպ, խաֆիֆ ֆագաթ սօղուգ պիր սիս էթրաֆը իհաթա իթմիչ իտի։ Րօգամպօլ՝ քիմսէնէ իթէատիւֆ իթմէքսիզին տիչարը չըգտըգտան սօնրա, քէնտի քէնտիեէ,

— Պու քիւչիւք տրամ հէէժմիեէթտէն արի տէյիլ տիր։ Եու իւչ ահմաղըն, եանի քէնտիսինի էլզէմ զանն իտէն վան-

թիւրիւն, վէ էվլատ մուհապպեթինէ ինանմազ տա օլան Ֆիքարըն, վէ Գօնսէբսիօնուն զէվճի օլտուղումտա, վէքիլխարճ օլմազ խիւլասընտա կէզէն Զամբանըն հիքեաեէլերինի սըր Վիլհամ տինլէեճէք օլուրսա, կէօզլէրինտէն եաչ կէլմէք տէրճէսինտէ կիւլճէք տիր, տէտի։

. . . . . .

Յախմէ մարքի տը Եամրի՝ եաեա Բարիսէ վասըլօլուպ, Սիւրէդն սօգաղընտաքի տաիրէսինտէ զըեաֆէթինի թէպտիլ իթտի, վէ արապասընա օթուրտուղունտա, արապաճըեա, օթէլէ կիթմէսինի իխթալ իթտի։ Լաքին Մատլէն եագընընտան կէչէրքէն, կէօզէրինի ակրգլըսընա աթֆ իլէ, իչէրտէ խայլի ճէմիյէթ պուլունտուղունու՝ ր ըգլարըն զիեատէճէ եանմասընտան անլատը։ Պինապէրին արապաեը պուրտու-ր ը պ, աչաղըեա էննէրէք, քէնտի քէնտի,

— Իքի իւչ կիւնտէն պէրու խայլի չալըշմըմ, պիր ազ տա քէմֆլէնմէքլիկիմտէ հիչ պիր մահզուր եօգ տուր։ Լվվէթ, պագդարա օյնա՛սեա կիտէեիմ, տէտի։

Թապիա՝ իւչ ճինաեէթ իչլէմիչ օլտուղու հալտէ, վիճատընընըն բահաթսըզ օլմաեա հիչ պիր սէպէպի պուլունմաեան քիմսէլէր կիպի, պուրնունուն ալճընտան պիր չարդը մըրըլտանարագ նէրտիվէնտէն եօգարը չըգտը։ Ննճագ իչէրի կիրտիկինտէ պիր խուսուս հայրէթինի մուճիպ օլտու։ չէօյլէ քի եէրմի գատար օեունճու մասանըն էթրաֆընտա թօպլանմըչ օլտուգլարը, վէ պանքէր տէ իչլէրինտէ պուլունտուղու հալտէ, օեուն օյնամաեըպ, մահզունիյէթինէ կէօրիչմէքտէ իտիլէր։

Րօգամպօլ։ - Միսիւլէր, բարանը՞զ մը եօգ տուր, եօգսա պանքէրին պախթիեարլըզը գարշըսընտա օյնամաեա ճէսարէ՞թ մի իթմէեօրսունուզ, տէտի։

Օեունճուլարտան պիրի։ —Մարքի, մատտէ զաննընըզ կիպի տէյիլ տիր, հէբիմիզին բարասը վար տըր, վէ պանքէրին պախթը տա օլ գատար եավէր տէյիլ տիր։

— Էօյլէ իսէ նի՞չին օյնամաեօրսունուզ։

— Չիւնքի ֆէննա պիր խապէր ալտըգ։

— Նէ՞ կիպի խապէր։

— Շաթօ Մաիեի Քանր՞ըմըսընըզ։

— Ցիւգի՞ւ միւ։

— Էվվէթ։

— Իչթէ օ էօլտիւ։

— Լաթիֆէ՞ մի իտիեօրսունուզ։

— Ա՛օյա։

— Օ հալտէ, եա ֆիւճճէթինէն եախօտ տուէյլօտա վէֆաթ իթմիչ օլաճադ տըր։

— Նէ՞ օ, նէ օ պիրի, պիչարէ էօլտիւ վէսսէլամ։

— Ցագաթ նէյտէ՞ն էօլտիւ։

— Շարպօն խասթալըղընտան։

— Լաքին չարպօն խասթալըղը՝ աթ խասթալըղը տըր։ Պու խասթալըգտան սէչիս եախօտ թիմարճը օլանլար էօլիւր։

— Տօղրու տուր։ անճագ տիւգիւն սէվտիկի պիլ՝ արապ աթը՝ նասըլսա չարպօն խասթալըղընա թէութէութլուղ, վէ տիւգտէ սապահ էլի ճիւղճէ պիր թօբլու եա պաթմոյ օլտուղու հալտէ, խասթա հայվանը սէվմէչ։

— Էօյմի՞չ միւ։

— Էվվէթ։

— Նէ՞ վագըթ։

— Պու ադչամ սաաթ իքի իւչ բատտէլէրինտէ։

Րօգամպօլ, հէր քէստէն տահա էյի պիլտիկի շէյլէրի տինլէտիկի սըրատա ֆէվգէլատէ հէեէճան վէ թէէսսիւր էսէրլէրի կէօսթէրտի, Մ. տը Շաթօ-Մաինին էվսաֆընը մէտհ ու սէննա, վէ էօյլէ պիր բարլագ իսմին մահվընտան, վէ սէրվէթի ճէսիմէսինին չունուն պունուն էլլէրինէ կէչմէսինտէն տօլաեը իզհարը թէէսսիֆ իլէտի։ Ելհասըլ Րօգամպօլ, բօլունու, հագըգի մարքի տը Եամրինին պիլէ տահա ալէսընը իճրա իտէմէեէճէկի սուրէթտէ միւքէմմէլէն իճրա իլէտի։ Գատէհու գիւպատէն մուֆարագաթլա խանէսինէ ավտէթինտէ, Գօնսէրսիօն թարաֆընտան եազըլմըչ օլան պիր մէքթու-

պու պուլտու քի, պունտա մէպպուրէ. Հօբատաքի չաթօտա իչլէը սըրասընտա օլուպ, իզտիվաճ թէքլիֆլինին՝ ըլտէրինէ պէնան վէ անըն թարաֆընտան թատվիպ խոլմիշ օլտուղունու իճատէ իլէ, ասլա վագըթ կէչիրմէկէրէք մէղրիւր չաթօտա կել մէսինի Բօղամպօլա իսթաբ, վէ օրատան քէնտիսինի մարքինգ տը Շամրի օլարագ կէօթիւրէճէկինի իշար իլլէմիշ իտի։

Սըր Վիլիամսըն չակիրտի մէքթուպու օղուտուդտան սօնրա, աղըլ հօճասընըն նէզտինէ չըղտըրագ, օլանը կէչէնի պիլտիրտի, վէ սըր Վիլիամս, տէրհալ հաղըրլանարագ, Հօբատա կիթմէսինի չակիրտինէ իսթաբ իլէ,— Պէն տէ կէլէճէնիմ, զիրա իզտիվաճ գօնթրաթընը պէն իմզալամագ իսթէրիմ, տէտի, Բօղամպօլ տահի թութիհզաքեարի սուրէթտէ,—Պու թէքլիֆ պէնիմ իչին պիր իսթիֆամ տըր, տէյի մուգապէլէ իլէտի։

Սըր Վիլիամս.. Պունտան պաշգա պէն հաղըր պուլունմազտամ, սէն էվլէնէմէզսին, զիրա չուբաեը զինհինտէ էյիճէ զապթ էթ քի, սէնին քարլագ իգնալինին ըհտիէրի պէնիմ. պէն օլմատըղըմ կիւն օ իգնալ սէօնէճէք տիր։

33

Բարիստէ պու մուգուամլար ճէրէճան իսթիտիկի էնատէ, Նիս չէհրինտէ տահի, հիրեաեէմիզճէ ֆէվգէլատէ մուհիմմ տիկէը պիր վագըա ճէրէճան իլլէմէքտէ իտի։ Գօնթէս Արթօֆ, ադըընա ճինտէթի կէլմիշ օլան պիչարէ զէվճինի Նիսէ

կէօթիւրմիւշ, վէ չէհրին խարիճինտէ տէնիզ քէնարընտա կիւզէլ վէ քիւչիւք պիր էվ քիրալամըշ իտի։ Բարիս աթըպպասընտան տօգթէօր Պ... միւտավաթը լագըմէի իչիճա իչլին մէրդիւմանա րէճգագաթ իթմիշ օլուպ, գօնթուն, միւմքին մէրթէպէ իզտիհամընըզ պիր եէրտէ վէ եալընըզ գէվճէսիլէ իգնամէթ իթմէսինի թավսիյ իլլէմիշ իտի։

Պունունլա պէրապէր էսնաի սէյհահաթտա գօնթուն ահվալը սըհհիէսինճէ պիւեիւք պիր թէպէտտիւլ վուգու պուլմամըշ իտի իսէ տէ, օլտուգճա էյիլիք հուսուլէ կէլմիշ իտի։ Շէօյլէքի սիւբհունէթինի քէսպ իթտիկի կիպի, հալիմ վէ միւթթէտիլ թապիեաթը տա զանն իտէրսին քի տէրքեար օլան տէրէճէսինի պուլմուշ իտի։ Հալպու քի հալէա քէնտի՝ գօնթ Արթօֆ եէրինէ Բօլան տը Գլաեէ զանն իթմէքտէ տեվամ իտիեօրտու։ Նիհաեէթ գէվճէսինի ըէտտա վէ թարտ իթմիշ օլտուղու հալտէ, գօնթէսին, քէնտինէ ֆէվգէլատէ աչգ ու մուհապէթի օլմասըյլա, պէրապէրինճէ կէլմէեէ բազը օլմուշ օլտուղունու անլատը։

Տօգթէօր Պ... տէնիզ սահիլինտեքի խանէտէ իգամէթ իտիպ, խասթասընը հէր կիւն հէր սաաթ կէօրմէքտէ, վէ տիվանէլիկինին չիճա գապուլ իթմէզ սուրէթտէ օլտուղու էֆքեարը կիթտիքճէ գավիլէշմէքտէ իտի։ Օլէսնատէ Նիստէ բէք չօգ էճնէպիլէր, վէ պունլարընը իչինտէ պիր տէ ինկիլիզ պահրիէ գապթիթի պուլունուպ, մէրդում, աղըր պիր ճէրիհա սէպէպիյլէ Նիս չէհրինին լաթիֆ իգլիմի ալթընտա պիր միւտաէթ եաշամաեա մէճպուր օլմուշ իտի։

Ուզուն միւտաէթ Հինտիսթանտա ասքէրլիք իթմիշ օլան պու գապթիթ՝ Նիսէ մուվասըլէթլէրինտէն պէրու բէք չօգ տէճա գօնթ վէ գօնմէս Արթօֆա թէսաիուճ իյլէմիշ իտի։

Գօնթէս, էքսէրիա, պիչարէ մէճնուն զէվճինին գօլթուղունա կիրէրէք, տէնիզին քէնարընտա կէգէրլէր իտի։ Եարալը գապթիթին տէ կէզինմէք իչին էն սէվտիկի եէր օրասը իտի։

Պու միւնասիպէթլէ թարաֆէյն պիր կիւն սէլամլաշմըլար, վէ պիր սաբահ, գօնթէս, սըր Էտվարտ իսթինտէ օլան

ժէրգուամ գապէթաէն պիր մէքթուպ ալաը քի, պունտա, պահրիէլի արգո իթիֆաթ իչին մէզպուրէեէ թադուիմ օլունմաեը պէեան իմմիշ իտի։ Իչպու մէեքիթի, դօնթէսին ֆէվգէլատէ մէհաճճիւպիւնիւ մուճիպ օլմազլէ, էվվէլճէ ըէտտա ճէվապը վէրմէեի տիւշիւնտիւ իսէ ատ, մուախախարէն պէլքի մուհիմմ պիր իշ իչին տիր միւթալէաօըյա, օլպապտէ միւսաիտ ճէվապ վէրտի։

Էվին տօդթօրու պալըդ ավր իչին տիշարը չըգմըշ, վէ դօնթ տա հէնուզ եաթմըշ օլուպ, պինապէրին դօնթէսին եաըլընըզ օլմուգու պիր սրըատա պահրիէլի կէլտի։ Դօնթէս՝ մէրդումու ապի գաթտա քիչ՛իք պիր սալօնա կիրտիրտի։

Սըր Էտվարտ։— Մատամ դօնթէս, չու քիւսթախըղըմ, ֆէլաքէթինիզտէն վէ զէվճինիզին ճիննէթինտէն տօլայը պաղթէթմէն հասըլ օլան էսէըլ թէվէճճիւհ նէթիճէսի օլտուգունու անլարսանըզ, իհթիմալքի հարէքէթիի վագըտա աֆվ իտէրսինիզ տիեէրէք ա՛օզէ պաչչատը։

Դօնթէս։— (տօտագլարընտա մահգունանէ պիր թէպէաիւմ գուհուրա կէլէրէք։) Թէչէքքիւր իտէրիմ, մօնսիէօ։

— Մա՛տամ, տէնիզ պանէօլարընը հավի պիր չէհիր տաիմա պիր չօգ բիվաեէթլէրին, ֆասլու զէմմլէրին, վէ սահիհ եախօտ գայրը սահիհ հիքեաեէլէրին մէրքէզի տիր։ Հէր կէնի կէչէն քիմսէնին թէրճէմէի հալի, իրթէսի կիւնիւ աղըզտան ապզգա բիվաեէթ օլունուր։

— Շիւպհէսիզ պէնիմտէ թէրճէմէի հալիմ իտիլմիշ տիր։

— Էվվէթ մատամ, հադգընըզտա սէրգլըլէրտէ պահս օլունուեօր։ Պիր չօգ լէհինիզտէ վէ ալէյհինիզտէ սէօյլէեէնլէր վար տըր։

— Էֆէնտի, եէմին իտէրիմքի, պու կիւն ալէմին էֆքեարընա ասլա էհէմմիեէթի վիրմէմ։

— Խուսուսիլէ գօնթուն տիվանէլիկի բէր չօգլարա սէրմաէեի պահս ու մէգալ օլուեօր։ Տիւն, Բարիտէն կէլմիշ օլան պիր ալֆաբէթի քեաթիպի՝ պիր քադըմ մալիմաթը ղարիպէ նադիր իմտի... ափեօրտու բի... Ալֆվ իտէրսինիզ մատամգալ-

պիմի վէ ֆիբրիմի օդուտանըզը արգու իտէրիմ։ Միզէ ֆայտէլի օլմազ իւզրէ անտէ չէտիտ պիր արգու վէ հադգընըզտա քեմալը հիւրմէթի պուլունտուղունու կէօրէճէկինիզէ չիւպհէ իմմէմ։

Դօնթէս։— (միւսաֆիրինին նէթիճէյի քէլտիչ նէրէեէ վարաճաղը ը անլաեատմաեաղ։) Մէօյլէնինիզ մօնսիէօ։

Սըր Էտվարտ։— Մէֆարէթի աֆֆաչէսի օլան Մ. կասթօնտը Լանթիլ տիեօրտու քի...

— Մ. կասթօն Լանթի՞լմի, • զէվճիմի էյի թանըր... դաեէթ տօսմի իտիլէր։

— Իչթէ օ զաման, մատամ, հադգընըզտա վէ տիւչար օլտուղունուզ ֆէլաքէթի հադգընտա բէմալը հիւրմէթլէ պահս իմմիշ տիր։

— Մօնսիէօ, պէնիմ կիպի պիր գատընըն բէնափեի միւտաֆաա իմմէքլիք մէճալուրիեէթի նէ գատար կիւճ օլսա, եաըլընըզ չուրատընը պէեան իտէրիմքի, պանա պիր ալչագ եախօտ մէճնուն թարաֆընտան միւֆիթէրիեաթ վուգու պուլտու։

— Գունա պիր տադըգա պիլէ չիւպհէ իմմէմիշիմ տիր մատամ, լաքին միւսաատէ իտինիզ քի, զէվճինիզին ահվալինտէն պահս իտէեիմ։

Պադգարա սաբսըլաբաղ, սըր Էտվարտ պադգը։ Մէրգումհսէ, քէլամընա տէվամլէ,

— Մ. կասթօն տը Լանթիլ պիզէ պիր չէյ ա՛օյլէտի քի, ճիւմլէմիզի իեէաճճիւպտէ պրագտը, տէտի։

— Նէ՞ սէօյլէտի։

— Չէվճինիզ գօնթ Ալթօֆուն պիրտէն պիրէ թէճէնինուն իմմիշ օլտուղունու սէօյլէտի։

— Էվվէթ մօնսիէօ։

— Ֆուէլլօ մահէլլինտէ, տուէլլօ իմմէք իւզրէ օլտուղու պիր սըրատա պու ֆէլաքէթի վագը օլմուշ։

— Լվվէթ մօնսիէօ։

— Վէ պու տիվանէլիք իսէ, քէնտինի իսասիմ, վէ անը տա գօնթ Ալթօֆ զանն իմտիրակէտէն իպարէթի պուլունմուշ։

— Թէէսսիւֆ իտէրիմ՛քի մօնսիէօ, հալեա էօյլէ զանն իտիեօր։

— Մաատամ, պու վագըանըն էն ղարիպ ճիհէթի՝ զէվճինիղին Բարիստէ պուլունմայ օլմասը տըր։

— Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուզ։

— Գօնթուն կիրիֆթար օլտուղու տիվան էլիը՝ ատի տիվանէլիքլերտէն տէյիլ տիր։

— Գօնթ պէնի բէք զիեատէ սէվեր իտի մօնսիէօ, լաքին պէնիմ...

— Տուրունուզ մաատամ, եանըլըեօրսունուզ, գօնթուն պիրտէն պիրէ վագը օլան չու ղարիպ ճիննէթի՝ տիկէր պիր սէպեպ հավը օլունապիլիր։

— Նէ՞ սէօյլէեօրսունուզ։

— Եվվէթ, զէհիրլէնմէկէ։

Վագդարա.. (թէաճճիւպանէ.) Օ՛հ...

— Մաատամ, պէնտէնիզ Հինտիսթանտա խըզմէթ իթտիմ, պիր սէնէ գաատար ծավատա գալտըմ, վէ օ ատատա թէօրէեէն պիր նէպաթ իլէ իսթիհսալ իտէն պիր նէվ տիվանէլիկէն թէէսսիրաթը ղարիպէսինի կէօրտիմ։

— Ծագաթ... մօնսիէօ...

— Իչպու զէհիրին թէէսսիրաթը սիւրաթլէ վագը օլուպ պաշլըճա խասսէսի՝ զէհիրլէնէէն քիմսէնին քէնտինի պիր տիկէրի գանն իյլէմէսի քէյֆիեէթի տիր։

— Լաքին մօնսիէօ, զէվճիմ ասլա Հինտիսթանա կիթմէմիշ տիր։

— Գիլիեօրում։

— Բարիստէ տէ, Հինտիսթանտա իգամէթ իթմիշ քիմսէյի թանըմազ։

— Մաատամ, սիզէ իֆթիրաեա ճիւրէթ իթմիշ օլանլար՝ հէր կէօնա ալչագլըզը իրթիքեապէ, հաթթա զէվճինիղի զէհիրլէմէեէ տէ միւգթէտիր տիրլէր։

— Էօյլէ իսէ, մօնսիէօ, զէվճիմ էկէր զէհիրլէնմիշ իսէ, իհթիմալըի հիչ պիր չարէ եօգ տուր։

— Զըգան այ Բարիստէ պուլունտուղում սըրատա, պիր գաչ սէնէ Գալկիւթատա վէ Եանտէրնակօրտա գալարագ ֆէվգէլատէ չէօհրէթի գազանմըշ օլան պիր ատէմէ թէէսատիւֆ իթմտիմ։

— Օ ատէմ մէճնունլարա չիֆա՞ մը քէսպ իթտիրիեօր։

— Խուսուսիյլէ սըճագ իգլիմէրը ալթընտա եաչաեարագ, եախօտ օ իգլիմէրտէ թէօրէեէն զէհիրլէր վասըթասըլյա հուսուլէ կէլմիշ օլան ճիննէթլէրէ չիֆա պուլտուրուեօր։

— Սէօյլէեինիզ, մօնսիէօ, սէօյլէեինիզ, պու ատէմ քի՞մ տիր։

— Անթիլ ատալարընտա տօղմուշ, տօգթէօր Սամուէլ Ալպօ իսմինտէ մէյէզ պիր թապիպ տիր։ Էկէր սիզէ պու պագտէ պիր նասիհաթ վէրէպիլիրսէյ, օ տախի, պու աօգթօրու կիտիպ իսթիֆսար իթմէկտէն իպարէթ տիր։ Ֆէնտիսինի՞ չին գօնթուն նէզտինէ չաղը՞րմաեօրսունուզ։

— Խայր, խայր, անը պուրատա կէթիրթմէկ ուղուն իշ տիր· պիզդաթ Բարիսէ կիտէրիղ։

— Օ տահա էյի։

Գօնթէս Աըթօֆ.— (Ինկիլիզ զապիթթինին էլլէրինի թուրթարագ.) Մօնսիէօ, էկէր կէօսթէրտիկինիզ հիւանի թէվէճճիւհէ միւֆթէրիեաթ թահթընտա պուլունան պիչարէ պիր գաթընըն թիւքէնմէզ ուպուտիեէթի գարշըլըգ օլապիլիր իսէ, ըէճա վէ նիեազ իտէրիմ։ (Կէօզլէրի եաչարարագ) Իչպու ուպուտիեէթիմի գապուլ իտինիզ։

— Մաատամ, Բարիսէ կիտինիզ, Սամուէլ Ալպօեու իսթիֆսար իտինիզ, վէ գօնթու քէնտիսինէ պիլա թէէրէտտուտ թէսլիմ իյլէեինիզ, էկէր գօնթու էյի իտէպիլիր պիր քիմսէ վար իսէ, չիւպհէսիզ օ զաթ տըր։ (Քէվալը հիւրմէթլէ Պագդարան էլինի եօբէրէք։) Սիզէ սօն պիր նասիհաթ վիրմէքլիկիմէ միւսաատէ իտէ՞րմիսինիզ։

— Ըէճա պիլէ իտէրիմ։

— Թապիպլէր՝ քէնտի սէնաաթտաշլարընը դըսգանըրլար, վէ պազը քէրրէ տիկէրլէրին ֆէննինտէն զիեատէ քէնտի քէն-

տիւերինէ ինանըրլար։ Իմտի Բարիսէ կիթմէք իչին պիր պէհանէ իթթիխազ իտինիզ։

— Անլաեօրում մօնսիէօ, տօգթէօր Պ...՝ տօգթէօր Սա մուէյէ միւրաճաաթըմտան ասլա խապէրտար օլմաեաճագ տըր։

Պու միւթեալէմէտէն սօնրա սըր էտմարտա, սօն տէֆա սէլամլաշարագ օրատան մուֆարագաթ իթտի։ Իրթէսի կիւն գօնթ վէ գօնթէս Արթօֆ, պիր բօսթա արապասընա րաքիպէն, վէ եօլտա ալթուն սաչարագ, Նիսատէն հարէքէթի իթտիլէը, վէ Լիօն չէհրինէ մուվասըլէթլէրինտէ չըմէնտըֆէր գաթաըընա բարիպ օլտուլար։ Վէլհասըլ Նիսատէն հարէքէթլէրինտէն իչ կիւն սօնրա Բարիսէ եէթիշտիլէր։

. . . . . .

Գօնթէս Արթօֆ՝ զէվճի իլէ պիրլիքտէ սիւրաթլէ Բարիսէ կէլտիկի սըրատա, իթտիկի ֆէնալըգլարըն ճիւմլէսի տէ իխթիեարի օլմաեան Մ. Բօլան տը Գլաեէ տէ, ամճասը չըվալիէ տը Գլաեէնին Ֆրանչ-Գօնթէտէ ֆիւճէթէն վէֆաթ իթթիչ օլմասընա մէպնի, օրաեա կիթմէկէկ հազրըլանմագտա իտի։ Մէրգուճ իչին, գօնթ Արթօֆ իլէ վուգու պուլան տուէյլօ. սունատան սօնրա Բարիստէ իգամէթ իթմէքլիք՝ սըգըլաճագ պիր հալ օլմուչ օլմասըյլա, ամճասընըն վէֆաթը բէք միւնասիպ վագթա թէսատիֆ իթմիչ տիւէք իտի։

Մալիճ օլան բէզալէթ վագըասը իւզերինէ Բօլան՝ պէչն էլխալագ չէօհրէթի գազանճաղընը զանն իթմէսիյլէ, եանըլմըչ իտի։ Գօնթուն թէճէննիւն իթտիկի խապէր ալընտըղը կիւն, Բօլանըն իթթիպարը պիւթիւն պիւթիւն պօզուլտու, վէ Օգթավ իլէ տիկէր պիր գաչ տօսթունատան պաչգա, հէր քէս մէրգուժա եիւզ չէվիրտի։ Բօլանընը՝ գօնթէս Արթօֆու սաիդաի աչգ իլէ իթէապիպ իթմէսինէ պիր տէրէճէեէ գատար պիր չէյ տէնիլմէմէքտէ իտի իսէ տէ, պու խուսուսու ալէնէն իլան վէ պունատան տօլաեը թէֆախխիւր իթմէսինի հէր քէս թայինիպ իյլէմէքտէ իտի։ Հաթթա պաղը միրթէպէր սալօնլար տախի քէնտիսի իչին դաբանտը։ Օն պէչ կիւն սօնրա,

Բօլան՝ Բարիսին եարը էհատիսիյլէ տուէյլօ՞ մու իթմէսի, եօգասա պիր սէյեահաթտա՞ մը պուլունմասը լազըմ կէլէճէկինի տիւշիւնմէկէ մէճպուր օլարագ, իքինճի ճիհէթի իխթիեար իթտի, վէ հանկը թարաֆտա կիթմէք միւլահազաթընտա իքէն, ամճասընըն վէֆաթը խապէրինի ալընճա, եէնի օտա խըզմէթքեարընա էշեասընը հազըրլաթտը։ Շուրաեը պէեան իտէրիզ քի, սահաթ մարքի տը Շամրինին կէօնտէրմիչ օլտուղու սապըէ խըզմէթքեարը՝ գօնթ Արթօֆուն թէճէննիւնի իթտիկինին իրթէսի կիւնիւ սավուչուպ կիթմիչ, վէ ֆիրարընըն սօրէ սէպէպինի կիզլէմէք իչին, էֆէնտիսինին եիւզ գատար լիրասընը վէ պագը միւճէվհէրաթընը աչըրմըչ իտի։ Պունլար իսէ Բօգամպօլուն իխթիարլարը իւզերինէ վուգու պուլմուչ իտի։

Իմտի Բօլան տը Գլաեէ, օ ագշամը Բարիստէն մուֆարագաթ իթմէկէ գարար վէրմիչ օլմասըյլա, եէկեանէ տօսթու գալմըչ օլան Մ. Օգթավ իլէ վէտալաչմաեա կիթմէք իւզրէ արապաեա օթուրտու. անճագ Մէնէճ Սնօրէ վարըչը աղընտա պիր օմնիպուս արապասըյլա տիկէր պիր քիրա արապասընըն թէքէրլէքլէյէլի եէկտիկէրինէ չարբմըչ օլտուղունտան, գարղաչալըգ վուգու պուլմուչ օլմասըյլա, պիր խայլի արապալար կիպի, Բօլանըն տախի արապասը տուրմաեա մէճպուր օլտու։ Գարղաչալըգ իչինտէ, շիւպհէսիզ քիրա արապասընըն մուվագգաթ սահիպի օլան պիր գատըն պուլունուպ, Բօլան, մէզպուրէեի կէօրմէքլէ թանըտը, վէ թէճճիւպինտէն նաչի րէֆը սէտա իթմէքտէն քէնտիսի մէնն իտէմէտի։ Պու գատըն գօնթէս Արթօֆ, եախօտ տահա տօղրուսու Պագգաբաեա թէմամիյլէ պէնզէմէքլէ, Բօլան թարաֆընտան օ օլտուղու զանն օլունմուչ օլան գատըն իտի։

Կէնճ գատըն՝ Բօլանըն րէֆը սէտա իթմէսինտէ, պաչընը չէվիրիպ անը թանըտը, վէ Բօլան սէլամ վէրմիյինէ, օ տախի թէպէսսիւմէ մուդաֆէլէ, ֆագաթ սիւքիւթ իթմէսինի իշարէթլէ իխթար իթտի։

Շիւպհէսիզ Բօլան արապատան էնէրէք, մէզպուրէեէ ար-

գը խըտմէթ էչին եանընա կիտէճէք էտի իսէ տէ, վագթը օլ-
մասը, չինքի սախթէ գօնթէս՝ պօշ օլարագ կէշմէքտէ պու-
լունան պիր արապաեա րաքիպէն, արապաճըեա տա, Բօլանըն
իչիտէպիլէճէկի գատար եիւքսէք սէօլէ,— Բասիտէ Բօմբ սօ-
գաղընտա 53 նումէրօլու խանէկեէ, տէտի, վէ Բօլան,

— Շիմտի քէնտիսինի պուլուրում. էվին նիւմէրօտունու
պիլիեօրում, օրատա պիր տէֆա կէօրիւշտիւք, տէյի ժիւլա-
հազա իթթի, վէ արապալար իչլէմէկէ պաշլատըղը ճիհէթլէ,
քէնտի արապասը տա եօլա չըգ-ը, վէ օն տագըդա սօնրա,
Օգթավըն խանէսինէ վասըլ օլմագլա, թէսատիւֆիւնիւ օնա
նագլ իյլէտի։ Պատէհու,

— Սէնին էֆքեարընճա նէ՞ եարմագ լազըմ տըր, տէյի
սօրտու։

— Կիթմէկիսին։

— Ֆրանչ-Գօնթէկէ՞մի։

— Էվվէթ։

— Քէնտիսինի կէօրմէքսիզի՞ն մի։

— Ընճա՛իպ, սէն իչիտէպիլէսին իչլին արապաճըեա կիտէ-
ճէկի մահէլլի պիլմի՞ըմէտի մի։ Իմտի պու ադշամ վէ եարըն
սէնի պէքլէկէճէք, վէ եարըն տէյիլ օլ պիր կիւն սանա մէք-
թուպ եազաճագ տըր։

— Իհթիմալ տիր։

— Սանա թէպէսիւմատ իթտի, տէյի՞մի, տիմէք հալէտ
սանա մուհատպէթի վար տըր։

— Ջանն իտէրիմ։

Բօլան՝ արդատաչընըն նատհամըընը տինլէտի, չինքի օ
ադշամը սաաթ սէքիզտէ Լիօն մէզդիքինատ պիրինճի մէզգի-
տէն պիր վակօնա րաքիպ օլտու։ Ֆագաթ պիրինճի ըսթա-
սիօնտա, եանի Վինէօվ Սէն-Ժօրժտա, Բարիստէն հարէքէթ
իտէն էքսբրէս գաթարը՝ Բարիսէ կէլմէքտէ պուլունան գա-
թարա րասթ կէլտի։

Իքի գաթարլար չէնտա սանիէ տուրտուգլարընտան, Բօ-
լան նագարը տիգգաթընը րասթ կէլտա Լիօն գաթարընըն պիր

վակօնունա աթԹ իյլէտի, վէ օ սապահը Սէնթ-Օնօրէ վա-
րըշընտա րէՁը սէտա իթտիկի կիպի, պուրատա տախի այ-
նի ժուամէլէնի իճրա իյլէտի, չինքի մէզքիւր վակօնտա, գօնթ
իլէ Բարիստէ Բասի ճիվարընտա Բօմբ սօգաղընտա պուլուն-
տուղունու զանն իթտիկի Պագգարաեը կէօրտիւ, չու ֆարգ
իլէ քի, սապահլաերըն մէզպուրէ միւքէմմէլ թուալէթ իթմիչ
օլտուղու հալտէ, օ ագշամը եօլճուլուգ գբեաֆէթիյլէ Լի-
օնտան կէլիեօրտու։ Քէնտի քէնտիսէ,

— Ընճա՛իպ, պու գօնթ Արթօֆ տուր։ ապլըմա ճիննէթ
կէլէճէքտիր... տէտի, վէ տէրհալվակօնուն գաբուսունու ա-
չըպ աչաղըեա աթլատը իսէ տէ, նագարը տիգգաթընը ճէյպ
իթմիչ օլան գաթար Բարիսէ տոգրու պաթէն եօլա չըգտը-
ղընտան, պունա եէթիչէմէգ իտի։

34

Գաթար պայ մէմուրը պագըրարագ, — Ջաբուգ մՕնսիէօ,
չաբուգ, վակօնա կէլին, տէտի։

Լաքին Բօլան, հէնէճանը չէֆթա իլէ,

— Պէն կէլմէմէճէեիմ, տէյի ճէվապ վէրտի։

— Նէ՞ տիեօրսունուգ։

— Էվվէթ, Բարիսէ ավտէթ իտէճէեիմ։

Պու սէօզլէրտէն սօնրա, թրէն եօլունա տէվամ իտիպ,
Բօլան իսէ Բարիսէ ավտէթ իթմէկ իւզրէ պիլէթ ալարագ,
կէլէն սիկէր պիր գաթարա րաքիպ օլտու, վէ եարըմ սաաթ
սօնրա բահթախէա մուվասըլէթինտէ, պէյքի էվվէլճէ կէլմիչ

օլան էքսբրէս գաթարըն եօլճուլարընտան պուլունան օլգատըն՝ էշեասքնը ալմագ իւզրէ էշեա անպարընա կիթմիչ տիր մէմուլիյլէ օրաեա կիթտի իսէ տէ, մէզքիւր եօլճուլար ճիւմլէթէն ազիմէթ իթմիչ օլտուգլարընտան, Բօլան, էվվէլճէ կելմիչ օլան գաթարըն պաչ մէմուրընը պուլտու, վէ սելամվերտիքտէն սօնրա,

— Մօնսիէօ, պունտան էվվէլ վիրուա իտէն թրէն իլէ Լիօնտա՞ն մը կելիեօրսունուզ, տէյի սորտու։

— Էվվէթ, մօնսիէօ, պու սապահ Լիօնտան հարէքէթ իթմիչ օլան էքսբրէս գաթարըյլա գրրգ տագըդա էվվէլ վասըլ օլտում։

— Վակօնուն պիրինտէ իքի էրքէքլէ պիրլիքտէ կէնճ վէ կիւզէլ պիր գատըն կէօրտիւնի՞զ միւ։

— Էվվէթ մօնսիէօ։

— Օ գատընըն իսմինի պիլի՞եօրմուսունուզ։

— Գօնթէս Արթօֆ տուր։ զէվճի վէ անըն թապիպիյլէ պէրապէր Նիստէն կելմէքտէ տիր։

— Մօնսիէօ, սէթրինիգտէ գրրմըզը պիր չէրիտ կէօրիւեօրում, Իմտի նամուսլու պիր ատէմ օլտուղունուզա ինանըրըմ։

— Պէն տէ նամուսլու ատէմ օլմագ իստիասընտաեըմ։

— Իմտի մօնսիէօ, էն էհէմ, հաթթա էն ագտէս մէնաֆի նամընա օլարագ, նամուսունուզ իւզէրինէ օլարագ չունու պանա սէօյլէեինիզ քի, գօնթէս Արթօֆ պու սապա՞հ մը Լիօնտան հարէքէթ իթտի։

— Էվվէթ մօնսիէօ, պու խուսուստա եէմին տախի իտէրիմ. վակօնա օթուրմասը իչին տէ պէն քէնտի էլինի թուտտում։

Բօլան՝ գաթար պաչ մէմուրընա թէչէքքիւր իթմէկի, հաթթա մէրգումու սէլամլամաեը պիլէ ունուտարագ, տիվանէ կիսպի մէվգիֆտէն տիշարը չըգտը, վէ թէսատիւֆ իթտիկի իւք արապաեա րաքիպէն, արապաճըեա,

— Ցանա իչ լուի ալթունու վիրէճէեիմ, պէյկիրին թէ-

լէֆ օլմագ լազըմ կելսէ տախի, ասլա էհէմմիեէթ վիրմէեէրքէ, չաբուդ պէնի Բասիեէ կէօթիւրմէլիսին, տէտի։

Արապաճը իւչ լուի ալթունունըն վատընտան սէսի պօղուլարագ,

— Հա՞նկը սօգաղա, տէյի սորտու։

— Բօմբ սօգաղընտա 53 նիւմէրօեա։

Արապաճը, հայվանը, օլանճա գուվվէթիյլէ սիւրմէքլէ, եաըրըմ սաաթտա մահէլլի մագսուտէ վասըլ օլունտու։ Էսնաի սէֆէրտէ Բօլան տը Գլաեէ օլ տէրէճէյ հէեէճան իչինտէ իտի քի, իքի սէօզիւ պիլէ րապթա միւգթէտիր օլամաեըգ, սապահլաեըն կէօրմիւչ օլտուղու գատըն իւէ Լիօն գաթարընտա կէօրտիւկիւ գատընը րուպէրու կէթիրմէքտէն պաշգա պիր չէյ տիւշունմէտի։

Բօլան՝ արապատան էնտիքտէն սօնրա չիտտէթլէ գաբուեու չալտը։ Պիր բէնչիրէ այըլարագ, պիր գատըն սէսի՝

— Ֆի՞մտիր օ, տէյի սորտու։

Բօլան։ (սապրրսըզլըգլա։) Այը՛ըզ, տէտի, վէ գաբուեու թէքրար չալտը։

Օլէսնատէ եաըը կիճէեէ եագըն օլմաղլէ, գաբունուն աչըլմասընտա թէրէտտիւտ կէօսթէրիլտի իսէ տէ, Բօլան տահա չալմագտա օլտուղունտան, նիհաեէթ գաբու աչըլտը, վէ մէրգումիչէրի կիրմէքլէ, կէօզ պաղընը այտրգլարը մահէլլտէ պուլունտուղունու անինտէ թանըտը։ Էպէգանըն Բօլան թարաֆընտան սէվիլտիկի գէժան մէզպուրէնին օտա խըզմէթճիլիկինի իտէն գատըն՝ էլպիսէօյնի եաըը կիեինմիչ օլտուղու հալտէ կելտի, վէ Բօլանը թանըեարագ,

— Մատամ պուրատա տէյիլ տիր, տէտի։

— Էկէր պուրատա տէյիլ իսէ, քէնտինէ պէքլէեէճէեիմ։

— Ֆագաթ կելմէեէճէք տիր։

— Պանա պագ գըզըմ. իքիսինտէն պիրինի ինթիխապ էթ. եա պէնի չիմտի մատամանընը օտասընա կիրտիր, վէ օն լուի գաղան, եախօտ ուֆագ պիր իսթինթագ վիրմէք իւզրէ քօլիս գօմիսէրինին նէզտինէ կէլ։

Խըզվէթճի գըզ գըզարարագ ,

— Մատամ պէլքի պէնի գօվաճագ տըր , ֆագաթ պէն զաթընըզըն համիյեէթինէ կիւվէնմէքտէեիմ, կէլինիզ էֆէնտիմ, սիզի մատամըն օտասընա կիրտիրէեիմ, տէտի ,

Բօլան՝ պէսլէմէ իլէ սալօնա չըգ տը, վէ անտէն , չօգ տէֆա սախթէ գօնթէս Արթօֆուն քէնտիսինի գապուլ իթմիչ օլտուղու մավի վէ պէեազ հալվէթ օտասընա կիրտի , Բէպէ-գա , գատիֆէտէն կիճէլիք պիր էլպիսէ կիւեինմիչ օլտուղու հալտէ , պիր գանաբէ իւզերինտէ եաթմըշ իքէն, Բօլանըն արա արտա վէ չիտտէթլէ չէքմիչ օլտուղու չան սէսինէ բաղվէն ուեանմամըշ իտի ,

Պէսլէմէ . (եավաշ սէսլէ .) Մատամըն ույդուսու աղըր տըր ,

Բօլան . — Պէնի եալընըզ պրագ ,

Պատէհու ամիրճէ պիր թավը իլէ պէսլէմէեի եօլա գօ-եուպ , քէնտիսի , էլինի կէնճ գատընըն ումուդունա տօգունտուրմասընատ, մէզպուրէ պիրտէն պիրէ ուեանտը, վէ կիճէ միւսաֆիրինի կէօրտիւկիւնտէ , թէաճճիւպ , համթա տէհ-չէթլէ րէֆը սէտա իյլէմէքտէն քէնտիեի մէնն իտէմէտի , Մուախխարէն իֆատէեէ ազագլէ ,

— Սի՞զմիսինիզ, տէտի ,

Բօլան . — (սօղուդ գան իլէ .) Եվվէթ պէնիմ,

Բէպէգա՝ տէրհալ աեազա գալգարագ, վէ գաչլարը չա-թընլարագ ,

— Աճա՛իպ, պուրաեա կէլմէկէ ճէսարէթ իթտինի՞զ մի, տէտի ,

— Շիւպհէսիզ ,

— Իգնիմ օլմաեարագ, տէյի՞մի ,

— Ազիզէմ, պու կիւն ատրէսինիզի պանա պիլտիրմէք կի-պի պիր զահմէթտէ պուլունտուրունուզ ,

— Պէ՞ն մի ,

— Հայ հայ, սիզ պէնիմ իշլէթմէքլիկիմ իչին , արապա-ճընըզա եիւքսէք սէսլէ , «Բասիտէ Բօմք սօգաղընտա 53 նիւ-

ժէրօլու խանէեէ» տէյի իսթար իթտինիզ , պէն տէ իշիթտիմ ,

— Բէք էյի, մատէմքի կէլտինիզ, օթուրունուզ ,

— Մատամ գօնթէս Արթօֆ, զէվճինիզ հագգընտա պա-նա պազը մալիւմաթ վիրէպիլի՞րմիսինիզ ,

— Զէվճիմ հալէա մէճնուն տուր ,

— Վա՛յ . . .

— Քէնտիսինի Նիսէ կէօնտէրտիմ,

— Զօգ վագըթ գալաճա՞գ մը տըր ,

— Հէքիմինին էմրի պիլիր ,

— Ղալիպա հէքիմի՝ Նիսատէ իգամէթինին ֆայտէսի օլմա-տըղընա հիւքմ վիրմիչ ,

— Վա՛յ ,

— Վէ քէնտիսի պու ադշամ պուրաեա ավտէթ իթմիչ ,

— Քի՞մ, զէվճի՞մի ,

— Խայր . . . գօնթէ Արթօֆ վէ զէվճէսի , եանի ասըլ գօն-թէս Արթօֆ տա ըէֆագաթընտա պուլունմուչ ,

Րէպէգա զաեէթ քիւսթախ պիր գատըն օլմագլա պե-րապէր, մէգքիւր սէօզլէրտէն պօզուլտու , Նիհաեէթ Բօլան մէրդումէեէ տիք տիք պագարագ ,

— Եալանճըլըգ վէ մասխարալըգ զէմանը կէչտի, Սէն գօն-թէս Արթօֆ տէյիսին, անճագ քիմ օլտուղունու պիլմէտի-կիմ ճիհէթլէ, պունու պանա սէօյլէմէլիսին , տէտի ,

Բօլանըն պագըշը բէք չիտտէթլի օլմասընտան , Րէպէ-գա պու պագըշըն գարշըսընտա սարսըլտը, վէ տէլիգանլընըն թագէիդաթընտան եագաեը դուրթարմաեա սայ էթտի , ֆա-գաթ Բօլան՝ թէհտիտավէր պիր թավը իլէ ,

— Հայտէ, սէօյլէ պագալըմ , տէտի ,

Օլվագըթ կէնճ գատըն ալսըզճա պիր գահգահա գօ-բարմագլա , Բօլանըն հիտտէթ ու զաղապը սօն տէրէճէեէ վարըպ ,

— Ասլըսմինի պիլտիրէճէ՞քմիսին , եօգսա սէնի էօլտիւ-րէճէեիմ, տէյի պէեան իյլէտի , վէ իքի էլիյլէ մէզպուրէնին պօզազընը սըգմասընտա, կէնճ գատըն կէրչի շաչըրմաեարագ,

ֆագաթի պիր տէրէճէ տիւչարը հէեէճան օյտուղու հալտէ,

— Իսմիմ Բէպէգա տըր, տէտի,

— Սէն քի՞մսին,

— Բարիսին ֆահշիեաթի ալէմինտէ եաչաեան պիր դըզըմ,

— Պէնի ալտաթմաեա, գօնթէսլիք թասլամաեա վէ պու իսմէ պանա մէգթուպ եազմաեա սէնի քի՞մ թէչվիգ իթտի,

— Թանըմմատըղըմ պիր ատէմ,

— Եալան սէօյլէեօրսուն,

— Խայր էէմին իտէրիմ-քի եալան սէօյլէմէեօրում,

— Տիմէք պէօյլէ տիր, սէնի էօյտիւրէճճէեիմ,

Բօլան պօղազընը սըգտըղընտա, մէզպուրէ չու սէօզլէրի քէբէլէտի.

— Մէրհաբէթ իտին... էէմին իտէրիմ-քի իսմինի պիլմէմ. պիր ագչամ պանա բասթ կէլերէք, պիլմէտիկիմ պիր սօգաղա վէ պիր էվէ կէօթիւրտիւ, իրթէսի կիւն տէ պէնի պուրատա թգամէթ իմտիրէրէք, «Պուննան պէօյլէ իսմին գօնթէս Արթօֆ տուր» տէյի պէեան իյլէտի,

— Բէք էյի, պուննարը քէնտիսինէ սէօյլէեէճէքսին,

— Ֆի՞մէ,

— Գօնթէս Արթօֆա,

Կէնճ գատըն... (սարսըլարագ.) Խայր, խայր, ասլա,

Բէպէգա պու ճէվապը վիրտիկի սըրատա, Բօլան՝ չըմի-նէնին իւզերինտէ կէօրտիւկիւ քիւչիւք պիր մէյվէ չագըսընը տէրհալ ալըպ, կէնճ գատընըն կէօքսիւնէ տաեաթարագ,

— Պէնիմլէ պէրապէր կէլէճէ՞քսիսին, տէտի,

— Նէ՞րէէ,

— Բարիսէ,

— Սիզ տիվանէսինիզ, պու սաաթտա Բարիսէ կիտիլի՞ր մի,

— Շիմտի կիտէճէեիզ, հէմ քէնտինի սագըն, զիրա պէն սէնի թէլէֆ իտէպիլիրիմ,

Բօլանըն կէօզլերի պու արա օլդատար բարլաեօրտու քի, կէնճ գատըն գօրգուպ տիթրէեէրէք,

— Իսթէտիկինիզի եաբմաղա հաղըրըմ, տէտի,

— Էօյլէ իսէ պէնիմլէ կէլ,

Պիր սէտիր իւզերինտէ պիր չալ պուլունմազլէ, Բօլան պու չալը մէրգուժէեէ կիտինտիրտի, վէ չագըեր էլինտէ թուրթարագ, ճէպրէն հալվէթի օտաօրնտան տիշարը չըգարտը,

Գունլար գաբուճունուն տահրէմի էօնիւնտէն կէչէրլէրքէն, գաբուճու իյէրլէեէրէք,

— Մատամ պու կիճէ ավտէթի իտէճէ՞ք մի տիր, տէյի սօրտու,

Բօլան տա,— Պէյքի տէյի ճէվապ վէրտի, վէ իսկէմլէսի իւզերինտէ ույգուեա տավըշ օյան արապաճըսընը ուեանորըրպ,

— Բէբինիկը սօգաղընտա Արթօֆ օթէլինէ կիտէճէնիզ, այնի սիւրտիլ կիթթիտիկին հալտէ, սանա պիր լուի ալթունու զիեատէ վիրէճէեիմ, տէտի,

Բօլան՝ կէնճ գատընը արապատա օթուրտուպ, քէնտիսի տէ եաղընտա օթուրտու,

Մէզպուրէ, Բօլանըն թէհտիտլերինտէն զիեատէ իսմինի հիյլէլի սուրէթտէ պուլլանմըշ օյտուղու գատընըն գարշըսընտա պուլունմագտան գօրգուեօրտու իսէ տէ, պու սըրատա Բօլան՝ նուֆուզը ֆէվգէլատէեի հաիզ օլտուղունտան, իսթէմէզ օնա իմտաթտա մէճպուր իտի,

Արապա կիտէրքէն, Բէպէգա՝

— Համիմ օյան բիմտէ օն պէշ կիւն տիւր քի կէօզիւքմէտի, պէյքի տէ պէնի թէրը իմտիշ տիր. իտտի պու հալ քէնտի հադգընտա նէ նէթիճէեի մուճիպ օլուրսա, վաղիֆէմտաէյիլ տիր, տէտի,

— Հա՞նկը համիտէն պահս իտիեօրսուն,

— Միւսիւտէն,

— Հա՞նկը միւսիւտէն,

— Գօնթէս բօլու իճրա իմտիրմէք իւզրէ պէնի պուրատա իսքեան իմտիրմիշ օյան չահատան,

— Աճայիպ, օն պէշ կիւնտէն պէրու քէնտիսինի կէ՞օրմէտին մի,

— Խայր, այըզըմ օյան պին ֆրանգըզ իչ գայմէեի պը-

բազտը։ Ինքսա զաթէն թէէտիւէ իսկ իմ, Ինչիւք պէր եօղունէտէն պահս իմ ալ օլտուղունտան, էվվէլճէ ալուշարը էնտիշէ օլմատըմ, լաքին ինթիմալըն տէ եիւզտէն պրագըլմըշըմ սըր։

— Օ համին նա՞սըլ ատէմ իսկ։

— Ուզուն պօյլու, զաիֆ, սարը վէ ադ պըճըգը պիր ատէմ իսկ։

— Գա՞չ եաշընտա օլմասը մէմուլ տուր։

— Եիրմի սէքիզ։

— Իսկի նէ օլտուղունու պիլի՞րսիսին։

— Թայը։

— Իգամէթ ինթիհկի մահէլլի։

— Ընը տա պիլմէմ։ Օ ադ չամը պէնի հանկը սօգաղա կէօթիւրմիւշ օլտուղունու անլաեամատըմ։ Ընճագ Մատլէն ճիվարընտա օլմալը տըր։

Օլվագըթ Բօլանըն ինգլիզի իւզէրինէ, Ինգլէզա, պաշլըճա ալէթ օլմուշ օլտուղու մէքտուպ վէ տէհլիլի գօմէտիա հիքաեաէսինի ինգիլիզճէյլա նագլ ինթի, հաթթա ալմըշ վէ եաղմըշ օլտուղու մէքթուպլարը զիքր ինթիհկի տախի ունութմատը։ Ես գատար քի Բօղազկէօյու սուրէթի միւքէմմէլէտ ինգլիզճէյլէ ինգիլիզճէյլէ իսէ մէսէլէ, Բօլան անը թանընէապլըմըն։ Պունունլա պէրապէր Բօլան՝ էն կյի տօսթու օլմուշ օլան Մ. տ'Ասօլուն գայնը մարքի տը Եամրի հագգընտա չիւպհէ իսէնէ գատար ինգլիզճէյլէ Բարիս էհալիսինի իհտամ իսէնճկի տէրքեար իսի։

Ադրապա սիւրաթլէ հարէքէթ իսէրէք, Ինքինիէր սօգաղընա մուվասըլէթ ինթուի։

Բօլան, խըզմէթքեարլարըն հայրէթէնկիզնիտաալարընը տավէթ ինթիմէք իւզրէ, Ինգլիզանըն նիգապընը էնտիրմատ, վէ պատէհու օմէլինի քիչիւք պարուսունու չալտը։

Գաբուճու, օտա գարուսընտան իքի չէքէճէք եէրտէ, պիզգաթ գաբուեու քէնտի աչտը, վէ օ սաաթտա վուգուպուլան զիեարէթտէն վէ թանընմատըզը պիր էրքէք իւչ պիր

գատընը կէօրմէսինտէն տօլաեը թէճաճիւպտէ գատը։

Բօլան։ (գաբուճուեա։) Տօ՛սթում, մատամ գօնթէս Արթօֆ պու ադ՞ամ մը կէլտի։

— Էվվէթ էֆէնտիմ։

— Եաթմը՞շ մը տըր։

— Խայր էֆէնտիմ, տիշարը չըգմըշ տըր։։

— Եարը կիճէեի իքի սաաթ կէշէրէ՞ք մի։

— Էվվէթ էֆէնտիմ։

— Բէք էյի, միւսաատէ իտինիզ քի պէքլէմէք իւզրէ իշէրի կիրէեիմ,

Բօլան՝ օթէլին պիրինճի գաթընտաքի միւխթէլիֆ քէնիշէրէտէն ըշըգ կէօրմիւշ օլուպ խըզմէթքեարլարըն կիտտիգ կէլմէքտէ օլտուգլարընը տա հավալտէն միւշահէտէ ինթմէքտէ իսի։

Գաբուճու։ (խըզմէթքեարլարտան պիրինէ։) Ժէրմէն, տէյի չաղըրտը, վէ ժէրմէն կէլտիկինտէ, Բօլան՝

— Դօնթէս Արթօֆու կէօրմէէե իհտիեաճըմ վար տըր։ մատամ՝ քէնտիսի վէ պէնիմ իշին դաեէթ մուհիմմ մէնաֆիէ տաիր տիր, վէ տիշարը չըգմըշ օլտուղու հալտէ, քէնտիսինի սօգագտա պէքլէմէքլիկիմ զարուրի տիր, տէտի։

— Էֆէնտի, մատամ գօնթէս՝ քիմսէ իշին գաբուսունու գաբամամըշ տըր, վէ հէր նէ գատար եարը կիճէեի իքի սաաթ կէշմէքտէ իսէ տէ, սիզի սալօնա կիրտիրէպիլիրսիմ։

Մ. տը Գլաեէնին հէմֆիրճէ, հէր միւէսսիր թամըր՝ ուշաղա թէէսսիր ինթմէքլէ, մէրդումմ, Բօլանը ալէթ գաթթ սալօնունա կիրտիրտի։ Ինգլիզա հալէա նիգապը իտի։

Զէնտ տագըլդա սօնրա պիր արապա վէ արապա գաբուսունուն աչըլմասը սէմի իշիտիլտի, կէլէն քիմսէ գօնթէս իտի։

Մէրդումմ օ սաաթտա նէ՞րէտէն կէլիեօրտու։

Նէ՞ վագը օլմուշ իտի քի, գօնթէս, ադ՞ամըն սաաթ տօգուղունտա խանէսինէ վասըլ օլմուշ օլտուղու հալտէ, տէրհալ միշարը չըգմաեա, վէ կիճէնին օլվագթընա գատար միշարտա գալմաեա մէճպուր օլմուշ իտի։

Մու խթաստարէն պու խուստուստու անլաթալըմ։ Գօնթէս-տէն պիր գաչ սաաթ էվվէլ Նիստէն Հարէքէթի իթմիշ օլան պիր սիւարի՝ քօսթա ալապասընտան եարըմ կիւն էվվէլ Լիօնա վէ օրատան օթուրտուղու գաթար իլէ էօյլէյին Բարիսէ կէլմիշ իտի։ Իմտի Պագդարա Բարիս մէվգիֆինէ վիսուլինտէ խըզմէթճիլէրիյլէ արապասընը պուլուպ, էչեասընը ալմագ իւզրէ ըսթասիօնտա պիր խըզմէթճի պրագարագ, քէնարսի տօղրուճա Թէքինիէր սօգաղընա կիթտի։

Գօնթէսին էմրի իլէ, սիւարիի մէրգում, աճէլէթէն եաղըմըշ օլան պիր թէղգիրէյի համլ օլարագ Պուլվար Պօմարշէտէ Լէօն Բօլանըն խանէսինէ ազիմէթ իյլէտի։

Թէղգիրէյին մէսալի շու իտի։

«Ազիզէմ Սըրիզ։

«Պիր գաչ տագըգամ օտուղունտան, զիեատէ պիր շէյ եապամամ։

«Սաաթ ալթըտա Բարիսէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթի իտիեօրում, չինքի Բարիստէ, սէվգիլու Սթանիսլասըմը շիֆա իտէպիլիր եալընըզ պիր ատէմ պուլունտուղու թէէմինէն պէեան իտիլտի։

«Իմտի, սէվգիլու Սըրիզիմ, սէն տէ պիլիրսին քի, տիւնեատա պէն զէվճիմի բէք զիեատէ սէվէրիմ, վէ անըն ուղրունա էօմրիւմիւ ֆէտաեէ հապըրըմ, հաթթա պու ուղուրա ֆէտա իտէճէք եալընըզ պիր էօմրիւմպուլունմասընա թէէսսիւֆ իտէրիմ։ Շու հալտէ, սէվգիլու գըզգարընտաչըմ, խասթա օլան զէվճիմին թէտավիսի իչին, մութլագա վէ պիր ան էվվէլ Բարիսէ կէլմէյիգիմ իհթիար օլունմուշ իսէ տէ, զաթէն թապիպի պուլունան զաթը կիւճէնտիրմէեէրէք, տիկէրինին ըէյինէ միւրաճաաթ իտէպիլմէք իչին պիր հիյլէ վէ պէհանէ իթթիխազընա մէճպուր օլտում, չէօյլէքի տահա տիւնքի կիւն խաթըրտան կէչմէեէն պու սէյեահաթա պիրտէն պիրէ նիչին գարար վէրմիշ օլտուղումու կիգլէմէք իչին պիր մասալ ույտուրտում։ Շու գատար քի իլմու ֆէննինէ էհէմիեէթի քեա-

միէսի օլուպ, պէրապէրիմիզճէ Բարիսէ ավտէթ իտէն, վէ զէվճիմտէն պաշգա խասթաստը օլմատըղը ճիհէթլէ, անըն եաընընտան կէօյկէսի կիպի ասլա այրըլմաեան թապիպ տէ պիրլիքտէ կէլմէքտէ տիր։

«Ա՜հ թապիպլէր, թապիպլէր, իչլէրինտէ էօյլէյէր վար տըր քի, խասթալարընը պիր տիկէրի էլիյլէ չիֆա պուլմուշ կէօրմէքտէն իսէ, թէյէֆֆի իթմէկի թէրճիհ իտէրլէր։ Իմտի, սէվգիլու գըզգարընտաչըմ, հէքիմիմիզէ չիւպհէեէ մահէլվիրմէմէք իչին սէնին եարտըմընը տիկմէք իւզրէ պու մէքթուպու թարաֆընընա եազընօրում։ Իքի սաաթըտան իպարէթ պանա պիր թէղգիրէ եազարագ, եաթագտա խասթա օլուպ, աեաղա գալգամազ հալտէ պուլունտուղունտան պահսլա, չըմէնտըֆէր ըսթասիօնունա կէլէմէեէճէկինի պիլտիր։ Անլաեօրսուն, տէյի՛լմի։

«Պունտան գաթինագար Ֆօպուար-Սէնթ-Օնօրէ սօգաղընտա, Սամուէլ Ալպօ իսմինտէ պիր մէլէզ տօգթօրուն նէզտինէ կիտէրէք, պու ագշամ սաաթ տօգուզ իլէ օն պիր արապընտա պիզի խանէսինտէ պէքլէմէսինի ըճա էթ։

«Ալլահա ըսմարլատըգ գըզգարընտաչըմ։ Սէվգիլու չօճուղունու՝ սաըը սաչլարընտան պուս էթ, էլինի՝ էէօնուն էլի իչինէ գօ, վէ պէնի տաիմա սէվ։

«ԼՈՒԻԶ»

Գօնթէս՝ խանէսինէ վիսուլինտէ աթիտէքի ժուխթասար ճէվապը պուլտու։

«Սէվգիլու գըզգարընտաչըմ,

«Հէքիմիմ վէ զէվճիմ եաթագտան գալգմամը մէնն իթմիշ տիրլէր։ Պունունլա պէրապէր սէնի կէօրմէկէ օլգատար էչէտտի արզում վար տըր քի, սէյեահաթընըն եօրկունլուղունա պագմաեարագ, եարընա պէքլէմէքսիզին պէնի պու կիւն տէրագուշ իթմէկէ կէլէճէկինի գալպիմ թէէմին իտիեօր։

«Սէվգիլու գըզգարընտաչըն

«ՍԸՐԻԶ ՐՕԼԱՆ»

Պադարա՝ իշպու Լէգքէրէեվի գօնթուն թապիպինէ կէօսթէրէբ,

— Տօգթօր, խասթանըզը եաթաղընա եաթըրմաեա չաղընըզ, տէտի,

— Արզունուզուն իճրասը միւշքիլ տիր, չիւնքի զէվճինիզ հալէա քէնտիսինի Բօլան տը Գլաեէ զանն վէ քէնտինի պուրաեա կէթիրմէնիզի ֆէվգէլատէ քիւսթախլըզ ատտ իտիեօր։ Անճագ համտ օլսուն քի զիեատէ եօրկուն օլմասըյյա, ույգուսու չաբուգ զալէպէ իտէճէք տիր։

Պադգարա՝ եօլճուլուգ էսվապընը թէպտիլէ վագթը օլմազտան տիշարը չըգըպ, Պուլվար Պօմարշէէ կիթտի։ Գըզգարընտաշը տա էսվապընը կիեինմիշ օլարագ քէնտիսինէ պէքլէեօրտու։

Իքի գըզգարընտաշլար էօբիւշտիւլեր։

Պատէհու Սըրիզ Բօլան գօնթէսէ, — Մէլէզ թապիպի կէօրտիւմ։

— Նէ՞ սէօյլէտի։

— Պիզե պէքլէեօր։

— Հայտէ չաբուգ կիտէլիմ։

Իքի կէնճ գատընլար արապաեա օթուրտուլար։ Գօնթէսին արապաճըսը՝ սիւրաթլէ պէյկիրլերի սիւրմէքլէ, պիր չարեէք սաաթտա մահէլլի մագսուտէ եէթիշիլտի։

Տօգթօր Սամուէլ՝ Պադգարանըն վիզիթասընըն մագսատինատէն էվվէլճէ խապէրտար օլմուշ օլտուղու կիպի, գօնթ Աըթօֆուն տիվանէլիկի տէ օն պէշ կիւնատէն պէրու Բարիսատէ օլտէրէճէ չաի օլմուշ իտի քի, պու խուսուսու օ տախի իշլիթմիշ իտի։

Տօգթօր՝ գօնթէսին քէնտիսինէ կէլմէք արզուսինատէ օլտուղունու խապէր ալտընընտա, օ ագշամ իշին վուգու պուլաճագ օյան իքի վիզիթասընը կէրի իթտի, վէ եալընըզ սէնաաթընը իճրա իթմէք իշին ճէմիյէթէ տախիլ օլմասըյյա, ասլա վէ գաթա իւլթէք իթմիշ օլմաեըպ, անճագ հէր սուրէթատէ մէշհուր պիր գատըն օլտուղունու իշլիթմիշ պուլունտուղու Պադգարաեը գապուլիշին խանէսինատէ գալտը, իքի գատընլար, թապիպին իշ օտասընա կիրտիւէր։

Գաբու աշընտընընտա, մէլէզ թապիպ, մէրգուման խաթիգպալ իթտի, վէ գօնթէս՝ տօգթօրուն վէրտիկի իսկէմլէտէ օթուրարագ,

— Մօնսիէօ, միւտատէթի մէտիտէ գարանըլգտա տօլաշտըգտան սօնրա ըշըղա չըգան քիմսէյսէր կիպի սիզէ կէլտիմ, տէյի պէեան իյլէտի։

— Մատամ, զէվճինիզ հագգընտա պահս իթմէք իշին կէլմիշ օլտուղունուզու անլաեօրում։

— Էվվէթէ մօնսիէօ։

— Մատամ, ֆէննի թըպպըն եանըլմազ օլտուղունու խատիա իտէնլէր՝ եա մէճնուն տըրըար եախօտ եանըլմագտա տըրըար։ Իմտի զաթընըզա՝ գօնթ Աըթօֆու պուրաեա կէթիրինիզ, քէսպէ իֆագաթ իտէճէք տիր տիմէմ, անճագ չունու սէօյլերիմ քի, չիֆա պուլմասը միւմքինսիզ տէնիլէճէք սուրէթտէ զարիպ խասխալըգլարը էյի իթտիմ։ Եիրմի սէնէ զարֆընտա տիվանէլիկէ գարշը թէտապիր վէ վէսաիթի թէտավիէ իլէ մէշղուլ օլտում։ Շիւպհէսիզ բէք չօգ ուղրաշտըմ, զաեէթ միւշքիլաթ չէքտիմ, ֆագաթ չօգ տէֆֆա, հէման տաիմա մուվաֆֆագ օլտում։

— Թապիպ էֆէնտի, զէվճիմի էյի իտինիզ, սիզէ նիհաեէթսիզ սուրէթտէ միւթէշէքքիւր գալաճաղըմ։

— Մատամ, գօնթու կէօրմէզտէն վէ տիվանէլիկի նէ սուրէթտէ վուգու պուլտուղու հագգընտա տօղրու մալիւմաթ ալմազտան էվվէլ, սիզէ հիչ պիր վատ իտեմէյմ։

— Տիվանէլիկի պիր տագըգատա վուգու պուլտու։

— Նէ՞ եօլտա տիվանէլիք տիր։

— Գօնթ՝ քիմսին իլէ տուէլլօ իտէճէք իտի խսէ, անը քէնտինի զանն իտիեօր։

Թապիպին գաշլարը չաթըլտը իսէ տէ, Պադգարանըն իֆատաթը պիթմէսինէ պէքլէտի։ Գօնթէս՝ թաֆսիլաթա կիրիշէրէք, թէսաուրաք իթտիկի սըր էտվարտ նամինկիլիզ կէ-

ժիճիսինի տէ զիքը իթաք, վէ անըն, գօնթուն զէհիրլէնժիշ օլմասընա տաիր իհթիմալ կէօսթէրմիշ իտուկինի տերմիեան իլլէտի։

Թապիպ, զէհիր քէլիմէսինի իշիթտիկինտէ սարսըլտը։ Պատէհու,

— Մատամ, պու եօլտա տիվանէլիք իքի տիւրլիւ զէհիր իլէ վուգուա կէթիրիլէպիլինիր։ Պիր նէվի՝ պիր միգտար պէլ-Լատօնա եէմէքլէ օլուր, ֆագաթ պու թէհլիքէլի տէյիլտիր, տէտի։

— Զէվճիմ սայքի պիր այտան պէրի մէճնուն տուր։

— Տիկէր նէվի տէ, ֆավատա թէօրէեէն զէհիրլի պիր նէ-պաթըն իսթիմալիյլէ զուհուրա կէլէպիլիր։

— Օ նէպաթըն իսմի նէ՞ տիր։

— Տիհթյօա տըր։

— Զանն իտէրիմ քի, սըր Լտվարտ տա պու քէլիմէեի գուլ-լանտը։

— Լաքին մատամ, զէվճինիզ ասլա Հինտիսթանա կիթ-մէմիշ տիր, տէյիլմի։

— Ասլա մօնսիէօ։

— Օրատան ավտէթ իթմիշ հիչ պիր քիմսէեի տէ թանը-մազ, տէյիլմի։

— Ասլա, ասլա։

— Մամաֆի տիհթյօա նէպաթըյլա զէհիրլէնմէքլիք պիր գաչ սաաթլըգ իշ տիր։ Պէօյլէ պիր շէյի գապուլ իթմէք վէ սըր Լտվարտըն էֆքեարընա ինանմազ իչին, գօնթ, տուէլյօտան պիր կիճէ էվվէլ զէհիրլէնմիշ օլմալը տըր։

— Էօյլէ տիր։

— Հալպու քի շիւպհէսիզ գօնթ օ կիճէեի քէնտի խանէ-սինտէ կէչիրմիշ տիր։

— Խայր մօնսիէօ, զէվճիմին օ կիճէեի նէրէտէ կէչիրտի-կինի պիլմէմ, ֆագաթ բէք իհթիմալ տըր քի, Մ. տը Շաթօ-Մաինին խանէսինտէ կէչիրմիշ տիր։

— Տիւգ տը Շաթօ-Մաինի՞ն մի։

— Զանն իտէրիմ։ Տիւգ տուէլյօտա չահիտի օլմուշ տուր։ իմտի վուգուի հալի սիզէ սէօյլէեէպիլիր։

— Ֆագաթ մատամ, տիւգ տիւն ագշամ վէֆաթ իթտի։

Գօնթէս պու սէօզիւ իշիթտիկինտէ, օթուրտուղու եէր-տէն սըչրաեարագ,

— Տիւգ վէֆա՞թ մը իթտի... տիւգ տը Շաթօ-Մաի էօլ-տի՞ մի, տէտի։

— Էվվէթ մատամ։

— Լաքին պու գապիլ տէյիլ տիր։ Հէնուգ օթուշ եաչըն-տա կէնճ վէ տիրի պիր ատմ պաղթէթէն էօլէմէզ։

Ցր։ Սամուէլ ճէվապ վէրմէեիպ, անճագ Պագդարատա պիր ղազէթա իթա իթտի քի, պունտա տիւգիւն վուգուի վէ-ֆաթը եաղըլմըշ իտի։

Գօնթէս՝ ղազէթաեը պիր թարաֆա աթըպ, կէօզլէրի եաչարմըշ օլտուղու հալտէ,

— Օհ-պհա՜ն Ալլահ, նէ՞ խասթալըգտան վէֆաթ իթտի, տէյի սօրտու։

Տօգթօր վուգուի հալի անլաթտը, վէ կէնճ գատըն պուն-տան ֆէվգէլատէ միւթէէսսիր օլմուշ օլտուղու հալտէ, տօգ-թօր թէքրար զէվճինտէն պահալա, մէրդումէնին ֆիքրինի պու-նուն իլէ իշղալ իթտի։

— Զանն իտէրիմ քի մատամ, զէվճինիզին տիվանէլիկի՝ սըր Լտվարտըն կէօրտիւկիւ էմարէլէրտէն պաչդա պիր սէպէ-պէ տէ համլ օլունապիլիր։

— Սէօյլէեինիզ, տօգթօր, սէօյլէեինիզ։

— Սիզէ սըր Լտվարտըն պէեան իթմիշ օլտուղու գէհիր՝ եալընըզ ֆավատա թէօրէր։ Պունուն նիւժունէէլէրի էվրօբա-տա բէք նատիր օլուպ, պէնիմ կիպի պագը երպապը ֆէնն նէզտինտէ պուլունուր։

— Տիմէք սիզտէ վար տըր։

— Իչ օնս գատար կէթիրմիշիմ տիր, վէ Բարիստէ պէն-տէն մատտա քէմսէտէ պուլունմատըգընա իսքեաֆի օլմու-շում տուր։

— Իհթիմալի եօգ տուր էֆէնթիմ։

Խըզմէթքեար պու սէօզիւ օլ տէրէճէ սաֆտէրունլուգա իրատ իթթի քի, քէնթիսինին պու իշտե գաթիէն պէրի իւգ զիւմլէ օլտուղու անլաշըլըը։

Տօղթօր։ — (Պագդարաեա տէօնէրէք։) կէօրիւնօրսունուգ ժատամ։

— Մօնսիէօ, պէն պու ատէմի ասլա իթհամ իթմէմ։

Օլ վագըթ թապիպ՝ քէսպի միւլահիմէթլէ,

— Եու՛նկ, տօսթում, տիւշիւն պագալըմ, թագրիպա պիր այտան պէրի, պէնիմ էնսաի զայպուպէթիմտէ պու րաեա քիմսէ կի՞րմէտի մի, տէտի։

— Ֆիմսէ՝ կիրմէտի էֆէնթիմ։

— Ընախթարլարըմը ունուԹմուշ օլտուղումու հիչ կէօրմի՞ւն միւ։

— Ասլա։

— Էմի՞նմիսին։

Հինտի, - էկէր եալանըմ վար իսէ, պաշըմը քէմէնիզէ հազըրըմ։

— Պուրաեա չիւպհէլի պիր քիմսէեի գապուլիթթի՞մ մի, վէ քէնթիսինի եալընըզ պրագը՞մ մը։

Սաժուլ Ալպօ՝ պու սէօզլէրի միւպհէմ պիր խաթըրէ Թէէսսիրիւլէ իրատ իտիպ, խըզմէթքեար մէզբիւր սիւալ իւգէրինէ, ըէֆը սիտա իլէ,

— Էֆէնթի՛մ, էֆէնթի՛մ, խաթըրմա կէլիւօր, տէտի։

— Նէ՞ խաթըրնա կէլիւօր։

— Պուրաեա պիր ատէմ կէլտի, վէ պիր միւտտէթ պուրատա գալտը։

— Պէնի՞մլէ մի։

— Էվվէթ, վէ սիզ, պիր արապատան տէվրիլմիչ օլան պիր խըզմէթքեարա եարտըմ իչին գօշտուղունուգտա, օ ատէմ եալընըզ գալտը։

— Ֆիլվագը պունտան օն պէշ եախօտ օն սէքիզ կիւն ժուգատտէմ պուրատա պիր միւսաֆիրիմ վար իտի, կէօրի ւ-

չիւեօրտում։ Պաղթէթէն գաբու աչըլարագ, իքի քիչի իչերի կիրիպ պիր թապիպ իսթէտիլէը։

— Էյ օ ատէմլէ՞ր։

— Ընդալարընտան կիթթիմ, վէ պէրապէրիմճէ պուլուն շախսը չէնտ տագըդա եալընըզ պրագտըմ։ Սօգագտա պայկըն պիր ատէմ պուլտում, պու ատէմ տէվրիլմիչ իտի խսէ տէ, եարալը տէյիլ իտի, հաթթա ուքագ պէրէլէը տէ հասըլ օլմամըշ իտի։ Մուախխարէն միւսաֆիրիմին նէզտինէ ավտէթ իթթիմ։ Շիպհէսիզ զէհիրլէրի հավի օլան չէքմէճէ-եի աչըգ պրագմըշ իտիմ։

— Տիմէք օ միւսաֆիր...

— Խալը, միւմքին տէյիլտիր, մարքի տը Շամրի պիր էհլի նամուս վէ միւքէմմէլ պիր ասլզատէ...

— Շամրի՞ մի։ լաքին օ վիգօնթ տ'Ասմօլուն գայնը տըր։

— Թա քէնտիսի։

— Ինկիլթէրրանըն պահրիէ խըտմէթինտէ չալըշմըշ՝ կէնճ վէ մաարուֆ պիր քիմսէ տիր։

— Էվվէթ, մատամ, օ տուր։

— Իմտի մօնսիէօ, հէր քէս հագդընտա շիւպհէ իտինիզ, ֆագաթ անըն հագդընտա շիւպհէ իթմէէինիզ։

— Հագդընըզ վար տըր մատամ։

Անճագ թապիպ՝ Րօգամպօլ իլէ վուգու պուլան միւլագաթընը եավաչ եավաչ խաթըրլաեարագ,

— Հալպու քի... տէտի։

— Նէ՞ տիր։

— Խաթըրմա կէլիւօր քի, պայկըն ատէմ իչին պէնի չաղրտըգլարը զէման, մարքի վէ պէն պու զէհիրլի նէպաթ իւզէրինէ կէօրիշիւեօրտուգ։ Հաթթա չու տա ֆիքրիմտէ տիր քի, մարքի՝ պու զէհիրին թէէսսիրաթընա վէ նէ գատար զէմանտա հիւքմիւնիւ իճրա իթտիկինէ տաիր պանա բէք չօգ չէյլէր սօրտուգտան սօնրա, պու զէհիրի կէօրմէք արզուսուն տաիի իզնար իլլէտի։

— Սիզ տէ քէնտիսինէ կէօսթէրտինի՞զ մի։

— Բարժագլա կէօսթէրտիմ։

Գօնթէս Արթօֆ.– (ադլը պաշընտան կիտէրէք.) Ֆագաթ ժօնսիէօ, պու սէօյլէտիկինիզ՝ ադլէ ժուղաիր վէ միւմքինսիզ չէյ տիր։

— Մատամ, պու ալէմտէ միւմքինսիզ պիր չէյ եօք տուր, վէ էկէրչի չիւպհէլէրիմէ ինանմագըղըմ լազըմ կէլիրսէ...

— Պիթիրինիզ մօնսիէօ, պիթիրինիզ...

— Էկէր պու թօզ չալընմըշ իսէ, չալան ժարքի տիր, էկէր գօնթ զէհիրլէնմիշ իսէ, զէհիրլէեէն եինէ մարքի տիր։

Տօգթօր պու սէօզլէրի էօյլէ պիր սուրէթտէ թէլէֆֆիւղ իթտի քի, Պադգարա սարսըլդը, վէ թապիպ իլավէթէն,

— Գունունլա պէրապէր ժատամ, էկէր զէվճինիզ՝ զանն իթտիկիմիզ տիվանէլիքտէն թէճէննիւն իմժիշ իսէ...

Պադգարա.– (հէնճէման իլէ ժէրգուժուն սէօզիւնիւ քէսէրէք.) Ֆէնտիսինի թէտավի իտէճէք օլտուղունուզա տաիր սէօզ վէրինիզ։

— Էվվէթ, մատամ, զէվճինիզի էյի իտէճէեիմ։

Կէնճ գատըն՝ ժէսէրրէթինտէն նաշի ըէֆը սէտա իթտիկի կիպի, ճէնապը Ալլահա իդհարը թէչէքքիւր իչին տէ էլէրինի գավուշտուրտու։

Տօգթօր՝ իֆատէսինի չու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ։

— Մատամ գօնթէս, խանէնիզէ ավտէթլէ, Հադգ Թէալա հազրէթլէրինտէն վէ սօնրա քէնտի հէմճինսլէրիմի չիֆա իթմէք իւզրէ անըն պանա իհսան պուեուրտուղու ֆէնտէն իւմիտինիզի գաթթ իթմէեին. եարըն էօյլէեին խանէնիզէ կէլէճէեիմ, վէ գօնթու կէօրիւպ, ահվալինի թէտագիգ իտէճէեիմ. Մուահխարէն չայեանը թէէտիպ պիր պիւեիւք միւթթէհիմ վար իսէ, անըն ճէզալանտըրըլմասը խուսուսընտա ճէնապը Հադգ պիդէ միւլեին օլաճագ տըր ժատամ։

Գօնթէս, ադլը պաշընտա օլմաեարագ տիշարը չըգըպ, գըղդարընտաչըյա պէրապէր արապաեա րաքիպ օլտուղու սըրատա, քէնտի քէնտիեէ,

— Խայր, պու միւմքին տէյիլտիր, վիգօնթ տ'Ասմօլու թանըըըմ, քէնտիսի էհլի համիյէթի վէ սահիպի ուլուվը ճէնապ տըր։ Անըն ապրապասընտան օլանլար տահի էլպէթթէ քէնտիսի կիպի օլաճագ տըրլար։ Շամրի սիլսիլէսինէ միհնուպ պիր զաթ գէհիրլէյիճի օլաժագ։

— Հէք պու չէյլէր՝ ճէհէննէմի տիր։ պունլարտա սըր Վիլհամընի ֆիքրի մէլանէթի միհնուսու մէվճուտ կիպի կէօրիւնիւեօր, տէյի պէեան էթտի Սըրիզ։

Գօնթէս՝ մէզքիւր իտի իչիթտիկինտէ սարսըլտը իսէ տէ, ադ սօնրա տօտագլարընտա թէպէսսիւմ հասըլ օլարադ։

— Սէն տիվանէսին, սըր Վիլհամ վէֆաթ էթմիշ տիր, վէֆաթ տահի էթմիշ օլմատա, միւէյյէտէն պիր չէյ եաբամաղ հալտէ տիր, տէտի։

Գօնթէս, արապասընա րաքիպէն գըղդարընտաչընը խաեէսինէ պրադտըդտան սօնրա, օթէլինէ կիթտի։ Անճաք արապատան էնտիկինտէ, ալէ գօթի սալօնունտա ըղղ եանմագտա օլտուղունու կէօրմէսի իզէրինէ,

— Ա՛ճա՛իպ, գօնթի ուեուտմատը՞ մը, տէտի։

Պիր խըղմէթքեար.– Մ. գօնթ էքի սահթտան պէրու եաթմըշ սըր։

— Տիմէք տօգթօր տուր...

— Խայր, պիր էրքէք իլէ պիր գատըն օլուպ, պու կիճէ զաթընըղը կէօրմէք իչին խորար իթմիչլէր տիր։

— Իսթէմիքլէրի նէ՞ տիր։

— Պիլմէմ, Ֆագաթի էրքէեի պուրատա կէօրմիւշ օլտուղումու զանն իտիեօրում։

— Գատըն քի՞մ տիր։

— Եիւզիւնէ պիր նիգահ վաղ իթմիշ տիր։ Լաքին զաթընըղ կիպի ուղուն պօյլու տուր, վէ կէնճ թամամ ու հէյեէթինտէ տիր։

Պադգարա՝ պու թարիֆին սօնունա պէքլէմէեէրէք, հէմժան եօգսըր չըգաբ, վէ Րէպէգա իլէ Րօյան տը Գլաեէնին պուլունտու գլարը սալօնա կիրտի։

Գաբունուն աչըլմասը սէսինի իչիթտիկինտէ, նիգապընը

Եիւզիւնտէն գալտըրմըշ օլան Րէպէգա աեաղա գալգտը։ Ի-քէ կէնճ գատըքլար գարչը պէ գարչը պուլունտուգլարընտա գօնթէս՝ Րէպէգաեը քէնտիսինէ օլտէրճէ պէնզէթտի քի, թէաֆճիւլինտէն նայի ըէֆը սէտա իթտիկի կիպի, պիր ա աըմ բիւճաթ տախ իլէտի։

Լաքին օլանէ տէկինի կէօրմիւշ օլմատըղը Բօլան տը Ֆլաեէ՝ պիր գաչ աըմ իլերլէեիպ, մէզպուրէնինի գարչըընտա քէ-մալը թէվազու իլե տիզ չէօքտիւ։

Պագդարա պիր այնէ իչինտէ քէնտիսինի կէօրիւրճիսինէ քէնտինէ պէնզէէէն օ գատըն, վէ գարչըընտա տիզ չէօքէ-րէք աֆվէրգ տիւէեէն Բօլանը կէօրտիւկիւնտէ, հէր չէյի ան-լաեըպ,

— Գալգընըզ մօնսիէօ գալգընըզ, հէր չէյի տէրք իտի-եօրում; տէտի։

Ֆագաթ Բօլան՝ գալգմատը, վէ գօնթէս Րէպէգաեա վագարը պիր պագրշ աֆֆ իտէրէք,

— Սիզ քի՞մսինիզ քի սիմաթը, պօեուզու, հարէքէթիմի, աէսէմի, իսմիմի պիլէ սիրգաթ իթմէկէ իճթիսար իթտինիզ, սիզ քի՞մսինիզ, տէտի։

Րէպէգա։-(արսըզճա պիր պագրշ իլէ ժուգապէլէ իտէ-րէք։) Մատամ, քիմ օլտուղուժո՞ ժու անլամագ իսթէեօր-սունուզ։

— Շիւպհէսիզ։

— Բէտէրինիզլին գըզըէըմ, իսմիմտէ Րէպէգա տըր։

Պագդարա։- (Հիտտէթի կէչէրէք։) Գըզգարընտաչը՛մ...

Ճէրգուժէ պու քէլիմէլէրի աճըգը պիր թարզտա թէ-լէֆֆիւզ իթտիկինտէն, Րէպէգա ժիւթէէսսիր օլտու։

Պագդարա։. (չօճուգլուգունըն պիր խաթըրէսի ֆիքրինէ կէլէրէք, ժիւէէսսիր սուրէթտէ։) Էվվէթ, շիմտի խաթըրմա կէլիեօր քի, սիզ պէնիմ գըզգարընտաչըմ օլմալըսընըզ։ Էվվէթ, էվվէթ, խաթըրմա կէլիեօր քի, պիր կիւն բէտէրիմ, էլիմտէն թուէթուգ, պիրլիքտէ Պասթիլ մէյտանընտան կէչիեօրտուգ։ Պէն օլվագըթ իչ պէլքի տէօրթ եաչընտա իտիմ, էլինտէ սարը պիր չօճուգտու թուէթմուշ օլան պիր գատքն եահնըմըզա եագլաչար։ Բէտէրիմէ նէ սէօյլէտիկինի պիլմէմ, լաքին աղ-լաեօրտու, բէտէրիմտէ քէնտիսինէ երթտի։

Րէպէգա։-(թէէսսըրլի պիր սէսլէ։) Օ գատըն վալիտեմ իտի, չօճուգ տա պէն իտիմ։ Իչթէ օ կիւնտէն պէրի, պէն պիր վէլէտիզինա օլտուղում հալտէ, գարանլըգտա եաչա-տըմ, հէր քէստէն հաթըա ձէննապը Հադգտան պիլէ ըետտ օլուննտուում։ Սիզ իսէ, կիւնէչ վէ գիա ալէմինտէ տօպժուշ օլ-տուգունուգ հալտէ, տաիմա սիզի կէօրիւբ իտիմ։-Օ կիւնտէն պէրի ժատամ, սիզէ գ՛արչը սօն տէրէճէ քին ու ղարագ սագլա-մըշ օլտուղում ճիհէթիլէ, պու հալհադգընըզտա պուննճա ֆէ-նալըղա սէպէպ օլտու։ Հաթըա օ քին ու ղարագը՝ աէօնմէգ պիր աֆէչ զանն իտէրքէն, պէնի «գըզգարընտաչ» թէսմիէ իթտիկինիզտէն պէրու նէտատմէթէ թէպտիլ օլմագ իւզրէ, թատիլու թէսկինէ եիւգ թուէթտու։

Րէպէգա սօն քէլիմէլէրի՝ կէօզլէրի եաչարմըշ օլագագ իւ-րատ իտիպ, Բօլան կիպի քէնտիսի աէ գօնթէս Արթօֆուն գարչըսընտա տիզ չէօքէրէք, էլլէրինէի պուս իթտի։

Պագդարա, զաթէն գալպը նէճիպ սահիպէսի օլտուղու ճիհէթլէ, ժիւթէէսսիր օլտու, վէ քէնտիսի զաթէն իզհարը նէտատմէթ իթմիշ օլտուղու հալտէ, իզհարը նէտատմէթ իթմէկ իւզրէ պուլունան գատընա էլինի ուզաթագ,

— Աեաղա գալգ գըզգարընտաչըմ, սանա աֆվ իտիեօ-րում, տէտի։

Մուախխարէն ժէզպուրէ Բօլանա խիթապ իտէրէք,

— Մօնսիէօ, սիզ հէնուզ կէնճ օլտուղունուգտան, ֆէնա պիր ատէմ օլամազսընըզ, վէ շիւպհէսիզ եանըլմըշսընըզ տըր, տէտի։

Բօլան։-(նամուսլու վէ ժիւգատարըպ պիր գալպ սահի-պինէ ժախսուս սէտա իլէ։) Օ՛հ ժատամ, պէօյլէ օլտուղու-նա ինանընըզ, վէ իճրա իթմիշ օլտուղում ֆէնալըղը թամիը իչին հաիգի ճէսարէթի օլաճաղըմա սէօգ չ՛էրիրիմ։

— Մօնսիէօ, պանա եաբմըշ օլտուղունուգ, վէ պէնիմտէ

ևգճան ը ատիլ աֆվ իթմիշ պուլաՆաուդումֆլենալըդ, իամինի պանա հասը իթմիշ օլան ալիճենաց վե քենահսինի տերեճեի նիհաեհատ սէվտիկիմ խայրխահ գախա իթտիկինիդ, եահսօտ սիդ իթտիրտիլըերի ֆլենալըդն եանըննատա էհէմմիեհէթտիդ տիր։ Մօնսիէօ, պու ֆլենալըդը թամիր իթմէք լազըմ տըր, սիդին վե պէնիմ հէաէֆ օլմուշ օլտուդումուդ ահհչէթլի էնթրիգանըն ֆամիլվե միւթէճասըրրնը պուլմազ իւդրե, պանա եարտըմ իթմէֆքիկինիդ լազըմ փըր։

Օլվադրմ Բօլան՝ Բէպէդաեա խիթտապէն,

— Սիդի պուլուդ թէհահաէն պուբաեա կէթիրմիշ օլտուդում հալաե, հադըդէթի հալի պէեան խահճէքսինիդ, ասէյիլ մի, պէտի։

— Հէր շէյի սէօյլեհէճեմ։

Պինապէրին Բէպէդա՝ Բօլանա իթտիկի հիքեաեհէճի գօնթԷս Աըթօֆա տախ իթտի։

Պադդարա իշտու հիքեաեհէճի մուտադդըդ անե տինդեիպ, ֆտաֆիլմի վե թհէֆիրրուահթրնատան հիշ պիր շէյ գա չըրմատը։

Պադդարա։ — (Բօլանա։) Սիդին Պահթախթ իտինտաե պիր օտա խըզմէթճաըրնըդ վար իտի։

— Նվվէթ մատամ։

— Գու խըզմէթքեար՝ պէնիմ պէալէմէմ իլե հիւանի միւնասիպէթի պուլունատուդունու պէեան խաէր իտի։

— Էօյլե սէօյլէր իտի։

— Սիդ կէթիրահկի թէգդիրէլէրի...

— Օ պէալէմէատէն ալտըդընը սէօյլէր իտի։

— Եթտա, շիւպհէսիզ սիդին ալտանմադըդլըդլարընըդա իշ-թիրաք իթմիշ օլան օ խըզմէթճընար նէ՞րէատ տիր։

— Պադը էշնատը չալարադ ֆիրար իթմիշ տիր։)

— Նե՞ վադըթ։

— Գօնթ իլե տուէլլօ իթմէկէ դարար վէրիլտիկի կիւնե։

— Զօդ ատան պէրի՞ տի խըզմէթճինիդատ պուլունատուեօրատա։

— Օն պէշ կիւնտէն պէրի։

— Խըզմէթճինիդե նատըլ կիւրմիշ իտի։

— Անըդադատան պիրի, եանի ժարքի տը Եատրի թատսիէ իթմիշ իտի։

Պադդարա... Եատրի՞ տի... (քենտի քենտինէ։) Ֆադատթ պու ատամ քի՞մ տիր... պէն քենահսինե նէ՞ եաբատը... (պատէհու Բօլանըն էլինի թուԹատրադ։) Մօնսիէօ, սիդ կէնճ տե խահճիֆմէշրէպսինիդ, Ֆադատթ նատուտուլու պիր ատամ օլմանըդ ճաիդ տիր։ Պիր եէմինի թուԹմատը պիլմէյիսինիդ։

— Մատամ, պէնատէն հէր նե թատէպ իտէրսէնիդ, եաբատաղը։

— Պանա թէէժամիլէ իթտատթ իտէճէկսինիդե եէմին իտին։

— Լճատատըրմըն մէդարը իւզերինե եէմին իտէրիմ։

— Պանա սէօյլէտիկինիդ տե արամըզտա սէօյլէչտիկիմիդ շէյլերատէն հիշ պիրը ադդընըզտան չըդմատեաճադ տըր։

Բօլանըն տատմարլարընատա, լճատանընըն էակի դանընհատեէթ ճէվէան իթմէկէ պաշլատարադ։

— Ֆադատթ մատամ, նատուտունուդու իէատէ իթմէյիեիմ, պիլհէսե սէէմե պիլտիրմէյիեիմքի... տէտի։

— Խայր խայր։ Նատուտումա նահադ եէրե խատէ կէթիրմիշ օլտուդունու, ադմիեատթ տե միւֆէթտիրիեատթա տուշար օլտուդումու տե պիր դատընըն պանա տուրկիի ֆէտդէլատէտ պէնդեհիդ, անը պէնի դանն իթտիկինիդի քիմսե պիլմէմէլի տիր։ Գրդդարընատաշըմ, եարը նիդատը օլարադ տե պիր քօսթա արատատընատա կիդէնմիշ պուլունարադ, եարընը մուֆթարադատթ իտէճէք տիր։ Քիմսէնսին անը կէօրմէսինի խահէմմէմ։

Բօլան տե Բէպէդա պու սէօյլէր իւզերինե միւթէհահիր դալմըշ օլտուդտարը հալատ, գօնթԷս Աըթօֆ՝ քէմալը մահդունքեհի տե վադատ իլե,— Իէատէի նատուտումուն հէնուդ վադթը կէլմէտի, ատյի իտատէհէն պէեան իթտի։

35

Իրթէսի կիւն տօդթօր Սամուէլ Ալպօ՝ սապահըն սաաթ եէտի բաառէլերինաե միւթաաը վէճհլե գալդըպ, պիւեիւը պաղչէվի տօլաշար, վէ ավաէթինաե, ապօնէսի օլաուդու պիր մէհաքիմ զագէթասը վիրուա իթմիշ օլմաղլե, պուննու այըպ, «Գլինեանդուրաագի ճինաեէթ» սերլեվհալը ուզուն պիր մէդալե նազարը տիդդաքընը ճէկպ իլէտի։

Մէզքիւր մէդալեաե, պիր վագըթաան պէրու ճինաեէթլերին չօզալմըշ օլաուդունաան, վէ պիր գաչ հաֆթա եվվել պիր թաթարըն՝ Մէլէօն իլե Բարիս արասընաա Սէնար օրմանընաա թէլէֆ իսլոխկինաեն պահալա, ախիրէն տախի Գլինեանդուրաա Բաչավրաճըլար չարշըսընաա պիր մահգէն իչինէն իքի նաչ իլե պիր ոե եարալը ֆագաթ հէնուզ սաղ պիր սաէմ չըգարըլմըշ իտուկի իչար գըրընմըշ, վէ հիւքիւմէթճէ իթրա իտիլէն թահդըգաթաան նաչլարաան պիրի՝ մահէլլէ էհալիսինճէ իսանըլմըշ օլան Ֆիքարըն նաչը օլուպ, տիկերի թանըլմամըշ, վէ մէճրուհ իսէ, թէճէննիւն իթմիշ օլմասըյլա, քէնտիսինէ պագը չէյ սօրուլաուդաա, մէճնունէլարա մախսուս գահգահալը պիր կիւլիւմսէմէքլէ մուդաապէլե իլլէմիշ իտի, վագըա՝ եարար նէվինաէն օլուպ, չու գաաար քի պիր կիւն եվվել Ֆիքարըն, 26-27 հաչլարընաա սաբը պըէգդը վէ եէկէնի օլաուդունու պէհան իտէն պիր կէնճ քիմսէ իլե Գլինեանդուրա կէլմիշ օլաուդունու պիլէնէլը օլմասըյլա, մէզքիւր իքի ճինաեէթին ֆաիլի աճապա օ կէ՞նճ մի իտի։ Զիքը օլունան իքի նաչ՝ Մօրկա տէնիլէն վէ իսանըլմաեան նաչլարընն թէչհիւրանէ մախսուս օլան մահէլլէ նագէլ իտիլիպ, մէճրուհ իսէ թէճմարխանէեե կէօթիւրիւլմէքլե, թէհսաիւֆէն թանըլմըշ իտի։ Եէօլէքի բէնտիսի իչին պիր եամադ հագըրլանմըշ օլան դօդուշա կիւրտիրիւտիկի սըրատա, իսաթհալարտան պիրի՝

— Զամբա տըր, տէմիշ իտի։

— Զամբա քի՞մ տիր, տէյի սօրուլաուդտա, իսաթհա,

— Մ. տիւդ տը Եաթօ-Մաինին իսըդմէթքեարը տըր, տէյի ճէվապ վէրմիշ իտի։

Մէրդումմ իսաթհա՝ պիր հաֆթա եվվել պիչարէ տիւդիւն իսանէսինաէն չըգմըշ պիր սէյիս օլուպ, մէճնունըն՝ միւդիւն իսանէսինաէն չըգմըշ պիր սէյիս օլուպ, մէճնունըն՝ միւթէվէֆանըն օտա իսըդմէթճիսի օլաուդունու պէհան իլլէմիշ իտի։

Մէհաքիմ զագէթասընըն միւնասէբիճաթը պունտան իպարըէթ օլուպ, իքի նօգթաի նագար իլե Տր. Սամուէլ թէէսիր իթհաի եվվէլա Զամբանըն՝ դօրդու վէ տէհչէթինաեն մէճնուն օլաուդու պէհան իտիլմիշ օլուպ, Տր. Սամուէլիսէ, տիմանէթլիկին միւսաֆէնա հալլէրինճէ վուդուֆիեէթ բէյտա իթմիշ վէ սանըէն պու հիքեաեէտե տախի դարըշմըշ օլան Մ. տը Եաթօ-Մաի իտի մէրագընը թահրիրէ ալպէպ օլմուշ իտի։ Ֆիլվագը, տիւդիւն իսըդմէթճիսի, շիւպհէսիզ էֆէնտիսինէն ճէնագե աալայը իճրա իտիլտիկի պիր զէմանտա նա՞սըլ օլուպ տա Գլինեանդուրաա պուլունուր, վէ էսարի պիր ճինաեէթէ իչէթիրաք իտէր իտի։

Տօդթօր, սաաթընա պագըպ,

— Սաաթ տօդուզ տուր. դօնթէս Արթօֆ պէնի էօլէեէին պէքլէեօր, իտտի իչ սաաթ տահա վագթըմ օլուպ, պու եէնի ճինէեէթ վագըասընը թէտադիդե կիտէպիլիրիմ, տէյի տիւչինաեու։

Մէլէգ թապիպ՝ արապասընը հազըրլաթըպ, պիր չարեէք սաաթ սօնրա Մօրկա կիլիտի, վէ թապիպ օլաուդունու անլաթարագ, Ֆիքար իլե Վանթիւրիւն նաչլարընը մուսայէնեեէ իպթիտար իլլէտի։

Րօդամպօլն բարմադլարընըն նիշանէսի հալէա պօզաընտա կէօրիւմէքտէ օլան Ֆիքարըն նաչը՝ եվվել էմիրտե թա-

պիպին նապարը սիպդաթըն ճելով իթիէքլե, նիչանէի մէդքիւբեի մատաղէնէ իթանկինաէ ատրըլըը, վէ քենաի քէնաթէ,

— Պու գաաբն՝ ամէրիդաքեաբի պօղուլմուշ աուբ, իմաի հէր հալաէ պունու պօղան Նիւ-Եօրդաա եափօա Ֆիլատէլֆիաա եազամըշ օլաճադ ատր, ուէտի, վէ պանէհու Վանթիւրիւն մուտաէնէնէթինէ պիլիդմիւրսա, մէրդումին, դահէթ դուվվէթլի պիր էլ իլէ թա գալդկնահընաան խանչեր իլէ մուրուվմուշ ծլաուդունու կէօրսիւ։ Տօդթօրա բէֆադաթ իաէն կարտհան մէմուրու՝

— Պունուն քիմ օլաուդու ասխի պու ատադհ թանըլըը, ուէտի։

— Ինչ ատը։

— Ռուսաի հադսխանէթինաէ իչ էնէ պիրլիքաէ պուլունմուշ օլան պիր քիմսէ թարաֆընաան թանըլըը։ Սադրդ բրանկալը օլան պու չաիս՝ Վանթիւր, Ժանդաա վէ Փօդէֆ օլուդ, Պրիդքաու խանէրինաէ պէչ սէնէ էվվէլ, գենկին վէ իմթիհաթ օլուդ, չիմսի վէֆաթի իմմիչ օլան պիր քիմսէնէնին մէթրէսի պուլունան պիր գաաբնըն խըզմէթքնարլըդընը իմմիչ։ ատհա պու ատադհ Մադաա հադսխանէթինաէն կէմիրիլէն օ քիմսէ, կէրէք իհմիհաարըն վէ կէրէք գաաբնըն խսխիդիրինի սէօյլէսի իսէ սէ ունութաուտ, Ֆադաթի իգաէմիկնահը Պօմօ մէյատաներնաա օլմուչ օլաուդունու, վէ գաաբնըն Թէրինիէր ադադընաա իգաէմի իմմանկինի պիլիրիմ։

Տր։ (թէաճճիւպլէ) Պօմօ մէյատանը՞ մը,

— Էվվէթ ժանհէօ։

— Տիւդ ատը Եաթօ Մաի օլմատըն։

— Էվվէթ, էվվէթ, պու իսէ ատը։

— Իչթէ զարիպ պիր հադքընըդ։ Պու ատէմ՝ իհմիհաար ատուգինն մէթրէսինինն օտաա խըզմէթճիի իմմիչ, ատուդ՝ մէթրէսինինն իմմալէրինէ գարշը օ ատադ սէրվէթինին եէկնէնինէ պրատադմըչ, վէ ատխանէ օլան իսէ, քէդալիք վէֆա՞ իմմիչ պուլունան կէնճ ատուգինն օտաա խըզմէթճիլիկինի իմմիչ։

Մէլէդ հէքիմ, ատհէնէքըր պիր հալաէ Մօրիտան չըդըդ, Լարիպատպէը թիմարհանէսինէ կիթտի, վէ Զաճրաէը կէօրիր կէօրմէդ, պիր կիւն քենաթի մարքի ատ Եամրի իլէ կէօրիշիրբէն, Ա՛ի թ-Օնօրէ վարըշընաա պիր ատադընըն օգունա չարբըլատադ Կվրիմիշ օլան իրգմէթճիլաէ խատկինի թանըը, վէ տխՄդատա նամ՝ մահուա իթօգուն ատրդաթընաան ատալաէը չիւպհէլի գալմատը, չէօյլէքի մարքի ատ Եամրի՝ ատրդաթընըն փաթիլ իտի իսէ, Զաճրա ատա անընն չէրինքի թէօհմէթի օլմուչ իտի։

Տօդթօր՝ մէճնունու ատիդդաթլէ մատաղէնէաէն ատնրա,

— Պու ատէմին ատվանէլինի թէհլիքէլի ատյիլ ատը, հաթթա մուտաղդաթի օլուդ, բէնատընէ չիֆա քէտդ իթատրմէկի ատրըհաէ իլլէրիմ, ուէտի։

Գաաէհու թիմարհանէսէն հարէքէթլէ Թէրինիէր ատդաղընա կիթտի։

Արթօֆ իգաէմիկնահընա հիրնի մուտաքէթինաէ, թատ էօյլէ օլուդ, Գադգարա՝ գօնթաուն հէքիմինի օ սրըտաա ատալմըչ օլատունատան, մէդդուրէ ատրդաթճէ մէլէդ թագիդ՝ գարշըլատը, վէ էլինաէն թուխարադ, «կէլինիդ, զեվճիմ պունըտաա ատը» ատիէրէք, գադշէճէ կէօթիւրտու։

Գօնթ, գադշէտ պիր գանատէ իւզէրինաէ օթուրմուշ օլուդ, ատիվանէլէրէ մախսուս օլատունու վէճհէ, էլինաէ պունունան պիր գաալթօնուն ուճուրտա գուման իւզէրինաէ B գադէը հարիքընը էտազըդ գօդմադտա իտի։

Մէլէդ հէքիմ մէճնունա պիր քէրէչ գադմադտա, անընն, մահա թօգու իլէ զէհիրլէնմիչ օլատունունու անլատը։

Գադգարա իսէ, թագիդին ատատադլարընաան ատըլմըշճատընա, ատղընաան չըդ ադադ քէտմա պէքլէմէքտէ իտի։

Նիհաճէթ Սամուէլ Ալգօ՝ քէտմա ատգէ,

— Մատամ գօնթէս, զեվճինիդի չիֆա իտէճէհիմ, լաքին էվվէլճէ միսատատաէ պուէուրան քի, սիդէ պիր չէյ ատրաէրմ, ուէտի։

— Սօրունուդ ժանհէօ։

— Գօնթ վէ սիզ՝ տիւգ տը Շաթօ-Մաի իւէ բէնք գիեատէ ատ՞նթ մու իտինիզ։

— Էվվէթ մ'նսիէօ։

Սաժուէլ Ալպօ ապագհլաեըն օգուտմուշ օլտուղու վէհապիմ ղաղէթասընը չըգարըպ պադգարաեա վէրտի։

Մէզպուրէ պու ղազէթաեը օգուտու, վէ տէհչէթլի վադըալարը խաթըրընա պրագան Ֆիքար իսմինի կէօրտիւկիւնաէ, իզհարը թէաճճիւպ իյլէտի։ Լաքին մէճրուհ քիմսէնին, պիչարէ Շաթօ-Մաինին օտա խըզմէթճիսի օլտուղունուն թանըլտըղը ֆըգրասընա կէլտիկինտէ, թէաճճիւպիւ տահա գիեատէ արթտը։

Մուախխարէն տօգթօր ինֆատէեէ տէվամ իտէրէք,

— Մադթուլ՝ վանթիւը իսմինտէ օլուպ, մէճնուն տախի դըրմըզը թօզուն սիրգաթ օլունտուղու կիւն էվիմին գաբուսունտա սախթէ պիր պայկընըզդ կէօսթէրմիշ օլան խըզմէթ. քեար տըր, տէտիկինտէ, գօնթէս տիթրէտի, վէ «տըր վիլհամս» իսմինի բէբէլէտի։

. . . . . .

Գօնթ Ալթօֆ, հալէա գուժուն իւգէրինտէ B հարֆընը եաղըպ պօզուեօրտու, վէ մէյեզ թապիպին օրատա պուլունտուղունու կէօրմէմիշ իտի։

Գօնթէս վէ թապիպ՝ պիր ազ ուզագլանտըլար, կէնճ գատըն պիր արա քէնտինի զայպ իթմիշ օլտուղու հալտէ, ազ սօնրա քէնտինի թօքտաեըպ, ահվալու վէգաինին իճապ իթտիրտիկի վազիէեթէ մուվաֆընդ թավը ու հարէքէթի մուհաֆազա իյլէտի։ Տօգթօրա խիթապէն տէ,

— Մ'նսիէօ, սիզին պանա սէօյլէտիքլէրինիզ, վէ պէնիմ ալմըշ օլտուղում մալիւմաթ, վէլհասըլ պիրլիքտէ քէշֆ իթտիկինիզ հէր հալ, ֆէվգէլատէ զարիպ տիր, տէտի։

— Պէնտէնիզ տէ պու էֆքէարտաեըմ, մստամ։

— Ֆարանըզդ պիր կիճէտէ սահրա օրթասընտա զայպ օլմուշ եօլճուլարա պէննզէեօրուզ։ Ֆագաթ հէր հալտէ պու զարանըզդտան զիեա հասըլ օլաճագ տըր։

— Էվվէթ մատամ։

— Տիւն, — տէտի գօնթէս՝ թապիպի քէնտի եանընտա պիր դանաբէ իւգէրինտէ օթուրմաեա տավէթ իտէրէք,— տիւն, խանէնիզտէն սիրգաթ վագը օլմուշ օլտուղունու մէյտանա չըգարտըզ։

— Էվվէթ մատամ, վէ պու սիրգաթ մատտէսի տէ աչիքեար տըր։

— Պատէհու խաթըրէյէրինիզէ միւրաճաաթ վէ խըզմէթքեարընըզը իսթիճվապ իտէրէք. էկէր մէյտանտա պիր սարիդ վար իսէ, օ տախի մարքի տը Շաւրի օլապիլիր տէյի պէնի թէէմին իթտինիզ։

— Օ սարիդ՝ անտէն պաշգա քիմսէ օլամազ, չինքի չիմտէ, զէհիրլի թօզուն թէէսսիրաթը հագգընտա նէ տէրէճէ մէրագ վէ իսրար իւէ պէնի իսթիճվապ իթտիկինի տէրխաթըը իտիեօրում։

— Պու կիւն տէ պուրաեա կէլմէքլէ, իւք կէօրիշտէ, զէվճ ճիմին տիվանէլիկի մահզա օ թօզուն թէէսսիրիյլէ օլտուղունու քէշֆ իթտինիզ։

— Աքսինի իտտիա իթմէքլիք՝ պէնճէ մուճիպի թէճճիւպ տիր մատամ։

— Օ հալտէ, պու պապտէ պիր նէթիճէ չըգարմազտան էվվէլ, միւսաատէ իտինիզ քի, տիւնքի կիւն վուգու պուլան պիր վագըաեը պէեան իտէեիմ։

— Պէնտէնիզտէն մուֆարագաթքընըզտան սօնրա՞ մը։

— Էվվէթ մ'նսիէօ։

Տօգթօր, պիր տէրէճէ թէճճիւպլէ գօնթէսէ պագտը։ Մէրդումէ զաեէթ սաքին օլուպ, սէտասընտա ասլա էաէրը հէեէճան միւշահէտէ օլունմաեօրտու։ Մէօզէ չու եօլտա աէվամ իթտի.

— Տօգթօր, Բարիստէ շայեանը թէէսսիւֆ պիր չէօհրէթի աղիմէ գաղանմըշըմ տըր. հէր քէս պէնի թանըր։

— Մատամ, Բարիս՝ սիզին եալընըզ ֆագիւլէթլէրինիզի խաթըրլամագտա տըր։

— Եու էանաաէ մօնսիէօ, Բարիս պանա իֆֆէրա իսէեօր, պէնէ միւթթէհիմ դանն իսէեօր։

— Բարիս եանըլըեօր մաամաֆ։

Գադդարա պիր իշարէթլէ մէրդումու սիւքիւթէ տավէթլէ։

— Տինլէեինիզ, միւթթէհիմ օլմադըան պիեաաէ հաֆիֆմէշրէպ օլան պիր քիմսէ՝ կէօեա պէնաէն սէվիլմիշ տիր տէյի էօնիւնամիւշ տիւր։

— Ալչա՛գ...

— Խայր, տէրէ կէլմիշ պիր բիմսէ տիր։

— Նէ՞ տիեօրսունուզ։

— Տիւն, սիգաէն մուֆֆարագաթլա խանէմէ կէլտիկիմտէ, պիրի էրքէը վէ տիկէրի դաաըն օլարագ իբի քիշի պուլաամա, էրքէք՝ ալչագ տէտիկինիզ աաէմ իսէ։ դաաըն տա, պիր տաամա սուեուն տիկէր պիր տաամա սուեա պէնգէտիկի կիպի, պանա պէնգէնէն դաաըն իսէ։

— Միւմքի՞ն մի տիր։

— Գէնիմ քիսվէթիմտէ, պօեուամա վէ սեսիմտէ օլան պու դաաըն՝ պէնիմ բօլումու իճրա իթմիշ տիր։

Գադդարա, Բօլան տը Դլաեէ վէ Բէպէդա իլէ ճէրէեան իսէն միւքեալէմէսինի հարֆը հարֆընա տօղթօրա նադէ իտիպ, խիթաամընաա տախի,

— Կէօրիւ էօրսունուզ ա՛, տօղթօր, Մ. տը Դլաեէ տէքէ կէթիրիլմիշ պիր քիմսէ օլուպ, ալչագ տեյիլ տիր, վէ էկէրչի պու իշաէ պիր ալչագ վար իսէ, օ տախի Բէպէդաեը պուլամուշ, վէ ոնը բէնաէ մէզմուտ իթաամվուրաթընա ալէթ իթմիշ օլան քիմսէ տիր, տէյի։

Տօղթօր՝ իշպու հիքեաեէէի տիդդաթլէ տինլէտիքտաէն սոնրա,

— Մաամաֆ, օ դաաըն՝ էվվէլճէ մէճհուլ քիմսէ իթրաֆընաան քէնտինին պանն օլունան պիր սրարթըմանա՞ մը կէօքիւրիւմիշ տիւր, տէյի սորաու։

— Էվվէթթ մօնսիէօ։

— Օ սրարթըմանըն հանկը սօղ ադամա օլտուղունու պիլմէէօր մու։

— Խայր, լաքին Մաամէն մահէլլէսինաէ օլմալը սըր տիեօր։

— Պէլքի տէ Սիւրէյն սօղաղընաա տրը... մարքի սը Եամբինին օրաամա պիր իդամէթկեահը պուլունաուղունու պէն տէ պիլիրիմ։

— Նէ՞ սէօյլէեօրսունուզ մօնսիէօ։

— Ֆիւչիւք պիր էվ կիպի իսի։ Պիլի՞րսինիզ օրաամա քիմի գապուլ իտէր իսի։

— Օրաամա քէնաի իամիյլէ՞ մի թանըլմըշ իսի։

— Չանն իթմէմ։ Օրաամա Մ. Ֆրէտէրիք թէամիէ օլունուր իսի։

— Սիզ օրաեա կիթմի՞շ մի խոնիզ։

— Զօգ տէֆա։

— Տիմէք ատմաունուզ իսի։

— Խայր, հէքիմի իսիմ, վէ բէք գիեաաէ սէվտիկի, վէ վահշիլէր թարաֆընաան վիճաուտինաէ նիշանէլէր եաբըլմըշ օլուպ, Ինկիլիզ կէմիճիսի օլաուղունու պէեան իլէտիկի պիր աաէմի թէտավի իթմիմ։

Գադդարա սօն քէլիմէլէրի իշիթտիկինաէ եէնիաէն ադըալարագ,

— Կէմիճի՞ մի... վիճաուտինաէ նիշանէլէր եաբըլմըշ պիր աաէ՞մմի, տէտի։

— Լէվվէթ մաամաֆ։

Գաաէհու տօղթօր՝ Ավսթրալիայը վահշի Օքէննիի թարիֆ իթտիկինաէն, կէնճ դաաըն,

— Սըր Վիլիամս տրը, տէտի։

— Սըր Վիլիա՞մս մը... սըր Վիլիամս քի՞մ տիր։

— Ա՛հ տօղթօր, սըր Վիլիամսըն նէ օլաուղունու սիպէ պէեան իթմէր՝ ֆիլաքէթի ու մուսախաէթլէրիմին, նէտաուէթիմին, վէյհասըլ թէքմիլ եօմրիւմիւն ուզուն հիքեաեէսինի սիպէ նադիլ իլէմէք տիմէք տիր։ Եու դաաարը պիլմինի քեաֆի աաա ի-

աին քի, տօգթօր, սըր Վիլիամս՝ բուհլարը մահզա ֆէննալըդ իչին եաբըլմըշ օլան վէ հաեաթլարըննին իլք սաըմլարընա՝ քեֆէրլէրինի դաթլ իթմէքլէ պաշլաեըպ, դա՛յկեահա չըդմադլա խիթամ վիրէն ճանվէրլէրտէն պիրի տիր։ Սըր Վիլիամսըն ազասընը քէսէն վէ քէնտիսինի տիլսիզ գըլան վահիլէը տէյիլ տիր։

— Ֆիմէ՞ր տիր ժաոամ։

— Վէննիմ։

Պադգարա պու քէլիմէլէրի օլտերէճէ սիւքիւնէթլէ իրատ իթտի քի, մէյէզ թապիպ սաըսըլարադ։

— Սի՞զ մի, սի՞զ մի, տէտի։

— Ցօգթօր, իլէրուտէ հէր չէյի անլաեաճադսընըզ, լաքին չիմտիլիք պուլունտուղումուզ գարանլըգտան չըդմադ իչին ըշըգ արաեալըմ։

— Ցօղրուսու բիւեա կէօրմէքտէ օլտուղումու գանն իտիեօրում։

Պադգարա... (տէվամէն։) Սըր Վիլիամս վիգօնթ տօղմուշ, ազնրա գաթիլ, խըրսըզ, վէ հայտուտլար ըէիսի օլմուշ տուր։ Վադթիլլէ հիւքմիննիւն ալթընտա պուլունանլարտան պիրինին իսմի Վանթիւր, տիկէր պիրինին տէ Ֆիքար իտի։ Տէօրթ սէնէ, կիճէ վէ կիւնտիւզ, վիճուտ վիճուտա, եիւզ եիւզէ, ճէհէննէմէ լաեըգ օլան օ ըուհ իլէ ուղրաշտըմ, վէ նիհաեէթ գալէպե իթտիմ։ Պու տէհչէթլի մաեհարէպե սաեէսինտե ֆէվգէլատե ֆիէթանէթ վէ զէքաֆէթ սահիպի օլտում։ Սըր Վիլիամս իլէ ուղրաշագիլմէք իչին, էն էհէմմիեէթսիզ պիր իշաըէթտէն խոթիֆատե իթմէք, հէր պագըշը կէօզէթմէք, վէ հէր թէպէսսիւմիւ հալ իլէմէք լազըմ իտի։

— Ցիմէք պու ատէմ պիր չէյթան իտի։

— Էվվէլէ տօգթօր, կալընըգ կէօսթէրիշի ինսանի իտի։ Իսմի էկէր պիր կէմիճի մագամընտա թարիֆ վէ նագլ իթտիկինիզ թաավիր հադդընտա նանըլմաեօր իսէմ, վէ էկէր թէտավիսի մարքի տը Եամրի թարաֆընտան սիզէ իհալէ իտիլմիշ օլան չախա՝ հադըգէթէն սըր Վիլիամս իսէ, չիմտի հէր չէյի

սիզէ անլաթըըըմ։ Մարքի՝ տը Եամրի սըր Վիլիամսըն ինթիգամընա ալեթի օլմուշ տուր։ Նամուսումու բահմալ վէ զեվճիմի մանէն թէլէֆ իթմիշ տիր։ Եու գատար քի, մարքի տը Եամրի կիպի պիր ասըլզատէնին, վէ պիւեիւք պիւեիւք իճրաաթտա պուլունմուշ օլտուղու սիճիլլի ահվալինտէ մուգայեէտ օլան պիր զաթըն՝ սըր Վիլիամս կիպի պիր ալչաղա ալեթի օլմուշ օլտուղու նա՞սըլ գապիլի թաաավվուը օլապիլիր։

— Ցէքէ կէթիրիլմիշ օլմատըղընը քի՞մ պիլիր։

— Ցօգթօր, նամուսլու պիր ատէմ տուգաղա տիւշիւրիւլէպիլիր, ֆագաթ ատէմ զէհիրլէմէզ։

— Հադգընըզ վար տըր ժաոամ։

— Իմտի, Ինկիլիզ կէմիճիսինին սըր Վիլիամտան գալրի բիմսէ օլմատըղընը, վէ ժամա թօգունուշ խըրսըզը տա մարքի տը Եամրի իտուկինի էսաս թուխթարադ, մարքի տը Եամրինին, մուհլիք տիւշմէնիմ օլմագտա նէ՞ մէնֆաաթը պուլունտուղունու անլամագլըղըմզդ լազըմ տըր։ Իչթէ տօգթօր, իչին գարանլըգ ճիհէթի պունտա պաշլաեօր։

— Ֆիլմագը պուրասը անլաշըլմազ պիր սըրր տըր։

Ցագաթ պիրտէն պիրէ Պադգարանըն գիհնինտե պիր թաաավվուը տօղարադ։

— Տօ՛գթօր, դագէթանըգտա միւնտէրիճ ֆաճիատան՝ անլաշըլմազ պիր սուրէթտե գուրթուլմուշ օլան ատէմի կէօրտիւնի՞զ միս, տէյի սօրտում։

— Էվվէթ ժաոամ։

— Զէհիրին չալընտըղը կիւն քէնտիսինի արապանըն ալթընա աթմըշ օլան խըղմէթքեար իտուկինէ էմի՞ն միսինիզ։

— Էվվէթ ժաոամ, օ տուր։

— Զանն իտէրիմ քի, արատըղըմզդ ըշըգըն գուհուր իտէճէք գըզըլճըմը պունտա տըր։

— Մէմուլ իտե՞րմիսինիզ։

— Խըրսըզընըզըն չէրիքի օլտուղունա չիւպհէ իտիլմէեէն օ ատէմին՝ պիշարէ տիւգ տը Եաթօ-Մաինին օտա խըղմէթճիսի օլտուղու թաստիգ օլունմա՞շ ժու տուր։

— Գունու խասթա սէյիս թաատիդ իլլէմիչ տիր։

— Բէք էյի, ամուդ իրի կիւն էդվէլ վէֆաթ իթմտի, տէյնէ մի։

— Էվվէթ, սէվտիկի պիր աթը օխշարքէն ալմըշ օղուլդու չարպօն խասթէլիկինաէն թէերըի հաեսիթ իլլէմիչ տիր։

— Տօղթօր, ամուդ՝ գօնէթ Արթօֆու վէ պէնի վուրան ապնի էլտէն գաթլ իտիլմիշ, եախօտ տահա տօղրուտու գէհրլենմիչ տիր։

Տօղթօր պու սէօզտէն սարսըլտը, վէ Գադդարա չէօյլէ տէվամ իթտի։

— Տինլէնինիդ, սըր Վիլիամս իլէ մարքի տը Եամրի վէ Մ. ամուդ տը Եաֆօ-Մաինին օտա խըզմէթքեարը արաւարընտա նէ կիտի կիզլի բապրթա մէվճուտ օղուրդունու պիլմէմ, լաքին պադընըդ պիլտիկիմ նէ՞ տիր։

— Տինլէօրում ժաւամ։

— Կկէր Գլինեանգուլ ֆաճիասընտան գուրթուլմուչ օլան չախս՝ Բօրթիկէդ վէ Ջաժբա իսմինաէ իսէ, գաթէն տօն ժօղէ տ՝Ալմարընտ օտա խըզմէթճիսի օլմուչ օլաճադ տըր։

— Ինչի այ էվվէլ ժէնէրալ Ս... նէրն պալօսունտա մահպուսպէսի թարաֆընտան գաթլ իտիլմիչ օլան Իսքանէօղ՞ն ժու։

— Էվվէթ, տօն ժօղէ՝ ամուդ տը Սալլանտրէրանընդ գընը տօնա Գօնսէքսիօնուն նիչանլըտը իտի։

— Գէնտէնիդ տէ պուռնու իչիթմիչիմտիր ժաւամ։

— Ջաժբանընդ՝ էֆէնտիսինին վէֆաթընտան տօնրա Մ. տը Եաֆօ-Մաինին խըզմէթինէ նիչին կիրմիչ օղուրդունու պիլմէմ, լաքին չուրասը զարիպ պիր թէօռուիֆ տիւր քի, տօն ժօղէ՝ ժաւամադէ տը Գօնսէքսիօնուն նիչանլըտը իտի, վէ ամուդ տը Եաֆօ-Մաի տէ Գօնսէքսիօնու սէվտիկինաէն, անընդ իլէ էվլէնմէէի թէքլիֆ իլլէմիչ իտի։ Բարիսաէն ժուֆարադ աթըմ էանտաընտա տաիւ, Բուսիաման, ամուդ տը Սալլանտրէրանընդ օվխուսուտաքի բիզասընը թէէմին իսէճէք սուրէթտէ էվրադը ժուհիմմէնէ պէքլէէօրսու։

— Մաւամ, պէյլէօ՞ղուսունուդ քի, պու թարդ միւթալէաներ ամուդ տը Եաֆօ-Մաինին խըզմէթինէ նիչին կիրմիչ օղուրդունու պիլմէմ, լաքին չուրասը զարիպ պիր թէօռուիֆ ամուդ քի, տօն ժօղէ՝ ժաւամադէ տը Գօնսէքսիօնուն նիչանլըտը իտի, վէ ամուդ տը Եաֆօ-Մաի տէ Գօնսէքսիօնու սէվտիկինաէն, անընդ իլէ էվլէնմէէի թէքլիֆ իլլէմիչ իտի։ Բարիսաէն ժուֆարադ աթըմ էանտաընտա տաիւ, Բուսիաման, ամուդ տը Սալլանտրէրանընդ օվխուսուտաքի բիզասընը թէէմին իսէճէք սուրէթտէ էվրադը ժուհիմմէնէ պէքլէէօրսու։

— Մաւամ, պէյլէօ՞ղուսունուդ քի, պու թարդ միւթալէաներ

թէէհիւէրի պուլտաղ իչին պիւեիւք իղթիսատ իպրաղընա մէճպուր օլաճաղըդ։

— Տինլէնինիդ տօղթօր, էյան դարանըլդտաեր, վէ ընչըը նէրէտէ պուլաճաղըմըը պիլիէօ՞ղուսունուդ։

— Տինլէէօրում ժաւամ,

— Ա՞տաըը՞ղըմըդ ընչը՞դ՝ Ջաժբա իսմինաէ օյան չախսընը զայդ օլմուչ օյան ադըընտա տըր. էյիլէչէճէկինի մէմուլ իտէ՞ղմիսինիդ։

— Մէմուլ իտէրիմ։

— Սիւրաթլէ՞մի։

— Պէլքի։

— Ջիւնքի միւսահադա իսինիդ քի, տօղթօր, էկէր տիւի քէսիբ կէմիճի իլէ սըր Վիլիամս այնի քիմսէ իսէ, վէ էկէր ամուդ տը Եաֆօ-Մաինին վէֆաթը՝ ատհշէթլի պիր պէտպախթըըընը նէթիճէսի օլմաեընդ տա, ճինաեէթ նէթիճէսի իսէ, տադըդալար տաաթի դատար ատէէրլի տիրլեր։

— Նի՞շին ժաւամ։

— Ջիւնքի սըր Վիլիամսընն ճին կիտի ադը՝ պիր գատընըն նամուտատուդուդու վէ պիր ճինաեէթլէ դանատի իթմէդ։

— Մաւամ, զաթիրընդ նիւքսէր մէվդի տահիպխինիդ, վէ բէք չօդ նուֆուդու ահըպադընդ վար տըր։

— Գէլքի։

— Իմտի Ջաժբանը՝ հիւքիւմէթին էլինաէն ալարադ, պունա թէսլիմ իտինիդ։

— Լէյի իտէճէ՞ղմիսինիդ։

— Ջալըշաճաղըմ։

— Գէնիմէ կէլինիդ։

Գօնթէս՝ տօղթօրու քէնտի հալվէթի օտասընա կէօթիւրիւդ, ամիտէի մէքթուպու եազադը։

«Մօնսիէօ գօնթ,

«Նամուտատուդուդում իմանմատըդընըդը դըդգըրընտաչըմ Սըրիդ սէօյլէտի, պիրա ահդ ալիճէնաղ պիր զաթսընըդ։ Իմտի պիլա թէերէտտիւտ սիդէ միւրաճաաթի իտէպիլերիմ։

«Մէքքուհ պիր էնթրիգաեա գուրպան օլտում. իշպու էնթրիգա իսէ, հէննուզ մէճհուլ օլան տիկկը ճինաեէթլէրէ մէրպութ իսէ աէ, ուժարըմբի պու ճինաեէթլէրի եագընտա պահիրէ չըգարաճաղըմ։

«Վաքին էֆքարը ուժուժիէ նէզտինտէ իեատէի նամուս իտէալիմէք, վէ գարանլըգտան գիաեա չըգապիմէք իչին, պաննա եարտըմ իթմէնիզ, իթիպարընըզը՝ պէնիմ էմրիմ թահթընա վազ իլէմէնիզ լազըմ տըր։

«Տօգթօր Սամուէլ Ալպօեու թարաֆընըզա կէօնտէրիեօրում, ֆէնտիսինէ պիր չէյ օօրմաէրն, չիւնքի ճէվապ վիրէմէզմ, անճագ սիզատէն իսթէէէճէկինի էլտէ իտինիզ։»

«Ճարեէնիզ գօնթէս ԱՐԹՕՃ»

Պաղդարա պու մէքթուպու զարֆ տէրունինէ վազ իլէ, իւզերինէ, «Մօնսիէօ գօնթ Արման տը Ֆէրկազա» իպարէսինի եազտը։ Պատէհու,

— Տօգթօր, պիլտիկիմիզ, եախօտ տահա տօղրուսու ֆարզ իթտիկիմիզ շէյլէրտէն հիչ պէրինին աղզընըզտան չըգմաեաճաղընա տաիր նամուսումուզ իւզերինէ վատ իթմէնիզի՝ միսաատէնիզէ իսթինաատէն իտալէպ իտէրիմտէտի։

— Վատ իտէրիմ մատամ։

— Եիմտի պու մէքթուպու ալըն, վէ արապաեա օթուրուպ, Ֆիւլթիւր-Սէնթ-Գաթէրին սօգաղընա կիտին։

Տօգթօր մէքթուպու ալըպ, գօնթէսին էլինի պուս իթտիքտէն սօնրա արապաեա բաքիպէն գօնթ տը Ֆէրկազըն խանէսինէ կիթտի։

. . . . . .

Իւչ սաաթ սօնրա գօնթէս՝ տօգթօրտան աթիտէքի թէզքիրէեի ախզ իթտի։

«Մատամ գօնթէս,

«Մ։ տը Ֆէրկազ՝ Գլինեանգուր վագըսընըն թէտպիպի նէ մէմուր օլան միսօթանթիգէ պէնիմլէ պերապեր կէլտի։

Միսթանթիգ՝ Զամբաեը սաղիէնին էմրի թահթընտա պուլունտուրմադ իչըրէ վէրտիկիմ թէէմինաթա պինաէն, մէրդումուն մուվազդաթէն սալը վէրիլմէսինէ տաիր իճապ իտէն էմրնամէեի պիլա թէրէտտիւտ իմզալաար։ Մէճնուն պաանա թէսլիմ օլունտու։

«Պիզզաթ Լաբիպուազիէր թիմարխանէսինէ կիտիպ անը ալտըմ։ Շիմտի պէնիմ էվիմտէ օլուպ, պու ադչամտան իթիպարէն թէտավիսինէ իպթիտար իտէճէկիմ։ Վիճուտինին դուվվէթլի օլմասը սաեէսինտէ իճրա իտէճէկիմ միշքիլմիւտավաթա տաեռնապիլէճէկինի մէմուլ իտէրիմ։

«Պէնտէի չաքէրինիզ

«ՏՐ։ ՍԱՄՈՒԷԼ ԱԼՊՕ»

Գօնթէս իշպու մէքթուպու օգուտուդտան սօնրա,

— Նէկը չիւպհէլէրիմ էսասի իսէլէր, վէ էկէր սըր Վիլիամս, հազըդէթէն, ինթիգամ չէյթանընըն ըէհպէրլիկկիյլէ Ազաթրալիա մէմալիքինտէն ավտէթ իթմիչ իսէն, սէնին իլէ եէնիտէն ուղրաշմաեա պաշլաեաճաղըմ, վէ պու տէֆա սէնի հաեաթտա պրագմաճաճաղըմ։

Պաղդարա պու սըրատա եանըլըեօրտու։ Սըր Վիլիամ քէնտի էլիյլէ էօյէճէք տէյիլ իտի։

36

Մէճնուն Զամբանըն Տր։ Սամուէլ Ալպօնուն խանէսինէ նագլինտէն իւչ կիւն սօնրա, գօնթէս Արթօֆ՝ ադչավըն սաաթ սէքիզինտէ արապա իլէ մէյէզ թապիպին խանէսինէ վարըլ օլտու։

Տօգթօրուն սատրդ էվէքտաբը Եուննկ, պիղդաթ արա-պանըն գաբուսունու աչարադ, կէնճ գատընըն էնվէսինէ եար-տըմ իթտի, Պատէհու,

— Մատամ գօնթէս, Մ. Սամուէլ գաթընըզը պէքլէէօր, տէտի, վէ ժէզպուրէ՝ խըզմէթքեարքն ըէհպէրլիկլիյէ զէհիր-լէրին պուլունտուղու տաիրէէհ կիրտիկինատ, քէնտի տավէ-թի իւզերինէ էվվէլճէ օրատա կէլմիշ օլան Բօլան տը Գլաեհ իլէ տօգթօրուն պիր սուրէթի ժախսուսէտ կէօրիւշմէքտէ օլտուղլարընը կէօրտիւ.

Ջամբա իսէ. գըմըլտանմադըզըն պիր սէտիր իւզերինատ եաթմըշ իտի.

Տօգթօր վէ Բօլան եավաշ սէյրէ կէօրիւշմէքտէ օլտուղ-լարընտան, Պագդատա, Ջամբանըն ույգունտա օլտուղու նէթի-ճէսինի չըղտարտը.

Տօգթօր՝ մէրդումէնի իսթիղպալ իտէրէկը սէլամլատըղ-տան, վէ օթուրմատը իչին պիր իսկեմլէ կէօսթէրտիքտէն սօնրա,

— Եավաշ սէյրէ կէօրիւշէլիմ, տէտի.

— Ուեուեօ՛ր ժու.

— Լվվէթ, ուեանտըղընտա ադը պաշընա կէլմիշ օլաճադ տըր.

— Էմի՞նմիսինիզ.

— Ուժարըմ.

Գօնթէս՝ աեադլարընըն ուճունա պատարադ Ջամբաեա եադլաշտը, վէ մէրդումուն կէօղէրինէ պիր պաղ պաղլանմըշ օլտուղունու կէօրտիւ.

Տր.. Իճրա էթտիկիմ միւտաֆաթ իդթիզասընճա, խատ-թա, պիր միւտտէթ թէմամիյլէ պարանըզդ իչինտէ գալմալը տըր. Կէօղէրինէ վէ աննընա պաղըը օլան պաղատա, Հինտիս-թանատան կէմիրմիշ օլտուղում պիր նէգաթըն խիւլատասընը հավի պիր պէգ մէվճուտ տուր. Իլտճըմ պու տուր.

— Իչ կիւնատէն պէրի ուեուեօ՛ր ժու.

— Սայըն էօղլէ. եանի վիճուտճա վէ գիհինճէ պիր նէվ ուեուշուդ-լուդա թապի օլուպ, չու պաղը գալտըրտըղըմ ան-տէ, պու ուեուշուդ-լուդ զահիլ օլաճադ տըր.

— Զանն իտէրիմ-քի իֆատէի մէրամ իթմիշ տիր.

— Կէօղ պաղընըն գօնուլմասընտան պէրու իթմէմիշ տիր.

— Պու պաղ չըգարըլտըղընտա ադը պաշընա կէլէճէկինէ էմի՞նմիսինիզ.

— Էվվէթ ժատամ.

Բօլան տը Գլաեհ.. Տօգթօր, սիզ ատէթա միւճիզե իչ-լէեէճէքսինիզ.

Տր.. Մօնսիէօ, պէն հէքիմ տօղմամըշըմ տըր, պու ֆէնն իսէ, էքսէրիեա միւթալէաթ նէթիճէսի տէյիլ, թէճ-րիւպէ նէթիճէսի տիր.

Պատէհու Սամուէլ Ալպօ՝ Հինտիսթանտա պուլունտու-ղու զէման պաղը ժալիւժաթը թրպպիէեի նասըլ քէսպ իթմիշ օլտուղունու հիքեաեէ իթտի. Մուախխարէն Ջամբաեա եադ-լաշըպ, պաղը չէօղտիւկիւնատ, մէրդում կէօղէրինի աչըպ, հայրէթլէ էթրաֆա պագտը.

Տօգթօրուն պիր իշարէթի իւզերինէ Պագդատա իլէ Բօ-լան՝ օտանըն ուճ թարաֆընա կիթմիշ օլտուղլարընտան, Ջամ-բա քէնտիէրինի կէօրսէ պիլէ թանըեամազ իտի. Պիր գաչ տադըգա գատար Ջամբա՝ սիբբիւթ իւզրէ տուրուպ, պու-լունտուղու եէրի անլամաեա վէ պաղը վադըալարը փիքրինէ կէթ բմէեէ սայ իմտի. Նիհաեէթ լիսանը մատէրդատը օլան Բօրթիկէզ լիսանը յա,

— Նէ՞րէտէ պուլունուեօրում, տէտի.

Տօգթօր իշպու լիսանը պիլտիկի ճիհէթլէ,

— Զա՛մբա, տիվանէլիկինիզի կէչիրմիշ օլան պիր թապէ-պին եանընտա պուլունուեօրսունուզ, տէտի.

— Տիմէք պէն տիվանէ օլտում.

— Պէչ կիւն գատար տիվանէ օլտունուզ.

Ջամբա.. (էթրաֆընա կէօղ կէզտիրէրէք.) Տիմէք աբա-թըզ սու իչինատ տէյիլիմ.

Տր.. (արդասընա տէօնիւպ գօնթէսէ եավաշ սէյլէ.)

Կէօրիւեօրսունեալ ա՛, էլան սօն ֆէէ սիրաթընա ֆապի պուլունուեօր։ (Եիւքսէք սէս իլէ տէ Զամբաեա։) Սիզի, տէօրթ կիւն էվվէլ, Գիննեահնդուրտա, ժահզէնի սու իլէ տօլու օյան պիր էվաէ պուլտուլար, վէ օ ժահզէնտէն իչի նաշ չըղարըլար։

Զամբա։ (էլինի աննընա կէօֆթիւրէրէք։) Եիմտի խաֆըրժա կէլիեօր։ Հէր վագըթ Բօլօնէզ գընեաֆէֆֆինտէ պանա կէօրիւնէն ատմ պէնի վուրտու, վէ էլիմտէ ֆէնէր վէ տիշլէրիմին արասընտա պըշաղըմ օլարադ չըղմադտա պուլունտուղում ժահզէնէ պէնի աֆտը։

Տօղթօր՝ ֆիքրինտէ պիր ֆասավուր տօղարադ,

— Սիզ, օ պըշադ՞ ը վանթիւրիւ էօլտիւրտիւնիւզ, աէմի։

Զամբանըն րէնկի տօլուպ սարսըլարադ,

— Սիզ պունու պիլիեօ՞ղտուսունուզ, աէյի սիւալ ֆֆտի։

— Հէր չէյի պիլիրիմ։

Տօղթօրուն արգասընտան պիր սէս։— Գէնտէ,

Սաժուէլ Գայօ՝ պիր ֆարադա չէֆիլմէֆլէ, Պադդարա տախիլ ջըղըը էէրէ տախիլ օլտու, վէ Զամբա՝ Մ. ը Եաֆօ-Մաինին ժէֆթուպլարընը կէօֆթիւրմէը իչդրէ, իչի տէֆա Ազթօֆ օֆֆէլինէ կիմմիչ օլտուղունտան,

— Գօն՞դէս, տէմի, վէ Պադդարա՝ սէրթ չէհրէ իլէ ժէրգուժա պադդարադ,

— Զա՛մբա, սիզ վանթիւրքու դաֆէլ ֆֆտինիզ, վէ տիւդը Եաֆօ-Մաիի տէ գէհիրլէտինիզ, տէտի,

— Սիզին պու չեյլէրտէն խապէրինիզ վա՞ր ժը ը,

— Էվվէթ,

— Օհ տիւդ... ֆագաթ պէն տէյիլիմ, օ տուր,

— Օ քի՞մ տիր,

— Չէհիրլի թօրլուեու գօֆմուգու իսկէմլեհէ սօգան օ տուր։

Պադդարա սարսըլըգ,

— Ֆագաթ օ քի՞մ տիր, տէյի ֆֆէքրար սօրտու։

— Բօլօնէզ գընեաֆէֆֆինտէի աատէմ։

— Բօլօնէզ գընեաֆէֆֆինտէի աատմ քի՞մ տիր,

— Պիլմէյ։

Տօղթօր։— (սէրթճէ։) Զա՛մբա, Վանթիւրիւ դաֆէլու ֆֆէֆ ֆֆմիչ օտաուղունուզու՝ պէնիմ, ժաուամըն, վէ (բարմաղէֆ ֆֆմիչ Բօլանը կէօսթէրէրէք։) շու միսիւնիւն գարշը աընտա ՇՀյա Բօլանը կէօսթէրէրէք։ Շու միսիւնիւն գարշը աընտա իգրար իֆֆտինիզ, Պու իգրար՝ սիզի գաֆէլկէհահա կէօնտէրժէյիզ քնաֆի տիր։

Պու իֆֆատէ՝ Զամբաեը պիւսպիւֆֆիւն տիւշարը եէյիս իֆֆէքէ, տիզ չէօքտիւ, վէ էլէրինի գավուշտուրարադ, աֆվէդը տիլէտի։

Օլ վագըթ Պադդարա չու սէօզլէրի իրատ իֆֆտի։

— Սիզէ աֆվ օլունժասընը վէ սիզի ատուլէֆֆ ֆէնտիմ իֆֆժէմէլէկիմիզի էկէր իսթէյօր իսէնիզ, հադըգէֆֆի հալի պէհան իֆֆժէնիզ լազըմ ատը։ Տիւդիւ գէհիրլէնէն վէ սիզի, սու իլէ տօլու օյան ժահզէնէ աֆտան չաքս քի՞մ տիր։

— Բօլօնէզ գընեաֆէֆֆի աատէմ տիր։

— Լաքին էլպէթթէ պիր իսմի վար ատը։

— Հա՛... իսթէրըմա կէլիեօր։ պօղտուղու իհֆթիեար գարը՝ քէնտիսինէ օղուտ, վէ Բօղամպօղում տիեօրտու։

Պադդարա րէֆը սէտա իլէ, սըր Վիլիամս իսմի ֆֆէքրար աղրընտան չըղմը։

Պատէհու ժէզպուրէ, շու եօլտա իֆֆատէեէ տէվամ իյլէտի։

— Զա՛մբա, սիզ հէնուզ րէնկէի հիւքիւմէֆֆտէ պուլունուեօրսունուզ։ Վագտա հիւքիւմէֆֆ սիզի տօղթօրա ֆֆէսլիմիֆֆիչ իտէ տէ, սիզէ գարշը օյան տավասընտան վագ կէչմէմիչ իտի։

Զամբա սարսըլտը։

Գօնֆէս։— (տէվամէն։) Եէօյլէքի էյի օլտուղունուզ կիւն, նասըլըի չիմտի էյիսինիզ, տօղթօր սիզի եէնէ հիւքիւմէֆֆէ ֆֆէսլիմ իֆֆմէկէ պօրճու տուր։

Զամբա՝ ժէզպուրէնէն լուֆֆու ժէրհամէֆֆինի ֆֆէմէնէն

իթժէք իւզրէ սէօզ սէօյլէմէք իսթէտի իսէ տէ, Պադդարա իշարէթլէ քէնտիսինի սիւքիւթէ տավէթ իտիպ.

— Սիզէ սէօյլեեէճէքլերիմի էյիճէ տինլեեինիզ, վանթիւրիւ գաթլու թէյէֆ իթժիչ օլտուղունուզու իդրար իթտինիզ, Տօգթօրուն վէ պու էֆէնտինին չահատէթի սիզի գաթըլկահա կէօնտէրմէեէ քեաֆի տիր.

Բօրթիկէզ խըզմէթքեար.- (տիշլերի՝ տէհշէթինտէն նաշի եէկտիկէրէ չարբարագ.) Աֆվ իտինիզ ժատամ, աֆվ իտինիզ.

— Տօգթօր վէ պէն սիզին աֆվընըզը իսթիհսալ իտէպիլէրիզ, լաքին պու խուսուս սիզին էլինիզտէ տիր.

Ջամբա.- (Հալէա տէհշէթի ազիմէ իշինտէ օլարագ.) Նէ՞ եաբմագ լազըմ տըր.

— Հէր շէյի սէօյլէմէք լազըմ տըր.

— Մատամ, հէր շէյի սէօյլեեէճէեիմ, Շու գատար քի էկեր գաթըլկահա տա չըգժազսամ, անլեր պէնի թէյէֆ իտէճէք տիրլեր.

— Անլեր քի՞մլեր տիր.

— Բօլօնէզ գըեաֆէթլի ատէմ իլէ ամիրի.

— Ամիրի քի՞մ տիր.

— Ֆիլմէմ.

— Սա՛գընընըզ Ջամբա, ճիւզի պիր եալան՝ ժահվընըզա սէպէպ օլապիլիր.

— Մատամ, հէր շէյի, վէ Իսբանիատա միւսթահագդ օլտուղում միւճազաթտան տօլաեը պէնի թէհտիտ իտէրէք, պանա եաբաըրըլմըզ օլան հէր շէյի սէօյլեեէճէեիմ.

Պադդարա.- (մէրգուժըն սուրէթի իֆատէսինին խալիսէթինէ ինանարագ.) Սէօյլեեինիզ.

Օլվագըթ Ջամբա՝ մագհարը աֆվ օլաճաղը խուսուսընտա քէնտիսինէ իտիլէն վատտան տօլաեը պիր ազ քէսպի սիւքիւնէթ իտէրէք, վէ տիկէր թարաֆտան, Բօղամպօլտան ինթիգամ ալմագ արզուսինէ տիւշէրէք, Բօլօնէզ գըեաֆէթլի վէ պիր արա տա սէյիս ճօն իսմինտէ թանըտըղը ատէմ

իլէ օլան միւնասէպաթընը՝ տօն ժօղէնին թէյէֆինի ինթաճ իտէն վուգուաթլարտան պաշլաեարագ թա կէնճ տիւգ տը Շաթօ. Մաինին զէհիրլէնմէսի վագըասընտա գարալ գըլմըշ օլան ահվալի, էն ճիւզի թաֆսիլաթ վէ թէֆէրրուաթը պիլէ գօնթէսէ վէ միւթէհաիր օլան իքի ըէֆիգլերինէ նագլիթտի.

Գօնթէս՝ մէրգուժուն իֆատէսինի ասլա քէտմէքսիզին սօնունա տէկլին տինլէտի. Եալընըզ Ջամբա՝ Միւրէզն սօգաղընըն իսմինի վէրտիկինտէ, մէյէգ թապիպ՝ թէճաճիւպլէ ըէֆը սէտա իյլէտիկինտէն, Պադդարա, մէրգուժու սիւքիւթէ տավէթ իթտի.

Ջամբա՝ հիքեաեէսինի պիթիրտիկինտէ, գօնթէս Բօլանա տէօնէրէք.

— Մօնսիէօ տը Գլաեէ, սիզ Մ. տ'Ասօլու զիեաասէսիյլէ թանըրսընըզ, տէտի.

Բօլան.- Էվվէթ, ֆիքրի միւսթագիմ վէ գալգը նէճիպ սահիպի պիր զաթ տըր.

— Գայնը հադդընտա նէ՞ էֆքեարտա տըր.

— Մարքի տը Շամբի հադդընտա՞ մը.

— Էվվէթ.

— Քէնտիսինի սէվէր, վէ տէրէճէյի նէհսաեէտէ րիտեէթ խտէր.

— Իչթէ պու ղարիպ.

Մէզպուրէ.- (Ջամբաեա խիթապէն.) Սիզ, մարքի տը Շամբրիեի թանըեէօ՞րմուսունուզ.

— Էվվէթ, Մ. տը Սալմանտրէբանըն խանէսինտէ պիր տէֆա, սօնրա տա տօն ժօղէնին ճէնապէ ալայընտա քէնտիսինի կէօրտիւմ.

— Էվվելճե հիչ կէօրմէմի՞շ մի խտինիզ.

— Խայր.

Գօնթէս.- (Մամուէլ Ալպօեա.) Տօգթօր, խըզմէթճինիզի չաղըրըն, վէ պու ատէմի՝ խանէնիզտե իչղալ իտէճէք օլտուղու տաիրէեէ կէօնտէրին.

Տօգթօր՝ եունկու չաղըրմադըա,

— Պու ատէմի, պէրինճի գաթտա, քէնտիսինէ թախսիս իտիմիշ օլան օտաեա կէօթիւբ։

Գօնլէս.- (Զամբաեա նէզաքէթլէ.) կիտինիզ, իճապընա իլէրուեէ պագարըզ։

Զամբանըն կիթմէսինտէն սօնրա, Պաղդարա պիր միւտէթ միւթէֆէքքիր գալըպ,

— Մօնսիէօ տը Գլաեէ, սիզ կէնճսինիզ, ֆագաթ թէէսսիւֆ օլունուր քի, պուտալալըդ եօլունտա պիւեիւք պիր չէօհրէթ դագանմըշընըզ տըր, տէտի։

— Մատամ, խէթալարըմըն մալի պանա օլ տէրէճէյէ օլմուշ տուր քի, պունտան սօնրա միւէպպէտէն իսլահը նէֆս խէճէկիմ տէրքեար տըր։

— Պունա գանմըշըմ տըր, վէ պու սէպէպլէ հալինէ չալըշաճաղըմ քեաֆֆէյի էսրարա սիզի տէ վագըֆ իթմէկէ թէրէտտիւտ իթմէմ։ Ումարըմ քի, իշպու էսրարը թէմամիյլէ քէթմ իտէրսինիզ։

— Պու խուսուսու վատ իտերիմ, մատամ։

— Տօգթօր, մալիւմիւմիւզ օլան վուգուաթլարընն, եանի զէվճիմին զէհիրլէնմէսինին, տօն ժօզէնին գաթլ վէ Մ. տը Շաթօ-Մաինին թէէֆ իտիլմէսինին եալընըզ պիր մագսատ վար տըր քի, օ տաիի մատամզէլ տը Սալլանտրէրանըն տէսթի իզտիվաճընը թալէպ իտէն իլի քիչիեի պու սէվտատան կէրի տուրտուրուպ, անը պիր իւչիւնճիւեէ նասիպ իթմէքտէն իպարէթ տիր։

— Պու խուսուս, մատամ, ինքեար օլունմազ պիր սահհիհլիք տիր։

— Լաքին պու իւչիւնճիւ թալիպ քիմ տիր. անը արաեօրում, ֆագաթ պուլմաեա ճէսարէթ իտէմէեօրում։ Պիր թարաֆտան Րօգամպօլ իսմինտէ պիր ալչագ կէօրիւեօրում քի, գաթլ իթմէք, զէհիրլէմէք, վէ հէր կէօնա ճինաեէթտէն չէքինմէմէք իւզրէ. Զամբա իսմինտէ տիկէր պիր հայտուտու ալէթ տէյի գուլլանըեօր։ Պու ատէմին քէնտի հիսապընա իյ կէօրտիւկիւ նաՙսըլ ֆարզ օլունապիլիր, վէ իս-

քանիանըն պիւեիւք պիր ասլզատէսինին գըզընա կիւնիւն պիրինտէ զէվճ օլմագլազը թէէխատեիւլ իթմիշ օլտուղու, նաՙսըլ դապուլ իտիլէպիլիր։

— Ֆիլվագը պու էքէյիճէ միւշքիլ չէյ տիր։

— Պունուն զաեէթ քիւսթախ պիր հայտուտ օլտուղունու պիլիեօրում, ֆագաթ բէք իհթիմալ սըր քի պիր տիկէրինին հիսապընա իյ կէօրիւեօր։

— Ֆի՞ պիլիր։

— Տիկէր թարաֆտան, իյ վուգուաթ՝ Ֆրանսանընն էն մէչհուր ասլզատէկեան իտիլէրինտէն պիրինի՝ պու զարիպ վագըաեը րապթ իտիեօր։ Լվվէլա մարքի տը Շամրի՝ Մ. տը Գլաեէէ պիր օտա խըզմէթքեարը թավսիէ իթմիյ, վէ պու խըզմէթքեար՝ հադգըմտա իճրա իտիլէն մուամէլէի խաինանէտէ մուհիմմ պիր րօլ իճրա իյլէմիյ տիր։ Իքինճիսի՝ էվինիզտէն չալընմըշ օլան զէհիրին սարիգի հալընըզ մարքի տը Շամրի օլապիլէճէկինի պէեան իտիեօրտունուզ։ Զամբա սա էվինիզին գաբուսունտա պիր արապանըն օգունտան տէվրիլմէք էմրինի Բօյօնէզ գըբեաֆէթլի ատէմտէն ալմըշ օլտուղունու թէէմին իտիեօր։ Իւչիւնճիւսիւ՝ Զամբանըն թալիմաթընը ալտըղը եէր՝ Սիւրէյն սօգաղընտա Մ. տը Շամրինին՝ քէնտիսինի Մ. Ֆրէտէրիգ լմէսմիեէ իհտիրտիկի մահէլլ օլտուղու թէպէյիւն իյլէեօր։

Տօգթօր.- Տիմէք Զամբանըն թարիֆինտէն եանըլմամըշըմ տըր։

Գօնլէս.- Պու հիսապճա, իշպու քեաֆֆէյի ճինաեէթլէր՝ սըր Վիլիամսըն թալիմաթըյտա իյ կէօրէն մարքինին լէհինտէ լճրա իտիլմիյ տիր։

Րօլան.- Ֆագաթ մատամ, սէօյլէտիկինիզ վէ իշհատիկիմ չէյլէր՝ ագլըմը շաշըրմըեօր։ Մ՚արքի տը Շամրի միւթէպՙո վէ ասլզատէ պիր զաթ տըր, վէ միճիլի ահվալինտէ խաթը ու խէեալէ կելմէզ պիւեիւք վագըալար գայտ օլունմուշ տուր։ Քէնտիսի արսլան կիպի պիր իկիտ օլուպ, պարօն տը Շամբոյ իլէ տուէլլօ իհմիյ տիր։ Թէքմիլ Բարիս քէնտինի սէվէր վէ

ըիաեէթ իտէը, գըզպ արընտաչընըն իսէ, քէնտինէ թաբարճա-
սընա մուհապպէթի վար տը՛ը։

Գօնթէս.- Ջաթէն պունճա թախտինաթ տա, օ նամուս-
քեարըզ մէթէրիսինէ չարբըրըպ զաիլ օ՛լմահօր մու։

Տը.- Պէնճէ պու չէյլէր՝ պիւթիւն պիւթիւն անլաչըլմազ
չէյլէր տիր։

Գօնթէս.- Պունտան գաթինազար մատմազէլ տը Մալան-
տրէրա կիպի նամուսլու պիր գըզըն՝ տօն ժօզէնին գաթինտէ
վէ Մ. տը Շաթօ-Մաինին զէհիրլէնմէսինտէ մէտխէլի օլմուշ
օյտուղու նա՛սըլ ֆարզ օլունապիլիր, էվվէթ, պունլար տէհշէթ-
լի էորար սըր, լաքին տուրունուզ, ֆիքրիմտէ ճէհէննէմ պիր
թաասավվուր տօղուհօր. անճագ բիմէնէ պիր չէյ սէօյլէմէ-
եէճէկինիզէ տաիր էվվէլճէ ըէսմի վէ մուգատտէս պիր եէ-
մին իթմէյիսինիզ։

Բօլան վէ Սամուէլ՝ գօնթէսին միւէսսիր սէտտաըընտան
միւթէէսսիր օլարագ, եէմինի ըէսմի մագամընտա էլլէրինի
եօգարը գալտըրտըլար, վէ իքիսի տէ,

— Եէմին իտէրիզ քի, իքիսիզ տէ աղզըմըզտան պիր սէօզ
գաչըրմաեաճաղըզ, տէտիլէր։

— Էօյլէ իսէ տինլէյինիզ, Ինգըլտագաթ տէվրինին իպթի-
տալարընտա, պիր թագըմ Ֆրանսըզ ասըլզատէկեանը, եիրմի
պէշ սէնէտէն սօնրա նէֆիտէն Ֆրանսաեա ավտէթ իթտիք-
լէճինտէ, պիր ատէմ, ասլընը մուսատտագ պիր թագըմ էվ-
րագը համիլ օլարագ, Ֆրանսանընն ասըլզատէկեան սիլսիլէ-
սինտէն պիրինէ մէնսուպ կիպի կէօրունմուշ, վէ էօյլէ օյտու-
ղու իշպու սիլսիլէ, համիյա հիւքիւմէթ թարաֆընտան տախի
թաստիգ գըլընմըշ, վէ գրալքէնտիսինէ միրալայ բիւթպէսի-
նի թէվճիհ իլէմիշ տիր։ Կէնիւն պիրինտէ պիր ըէսմի կէչիտին
խիթամընտա, պու միրալայ, երքանը հարպ տաիրէսինէ կիտեր-
քէն, պիր տիլէնճի եանընտա եապըլաշարագ, գուլաղընտան,

«— Մէն գօնթ տը Հ... ատ-յիսին, իլլա պէնիմ բրանկա
արդատաշըմ Ս...սին տէտիկինտէ, միրալայ հիտաէթլէնէրէք,
տիլէնճիեէ թօղաթ վաւրմուշ վէ անը թուխտուրմուշ տուր։

Բրանկալը իֆատէսինի թէէքիտ իթտիկինտէն, հիւքիւմէթ
թահգըգաթա կիրիշմիշ, վէ պիր գաչ այ սօնրա սախթէ ա-
սըլզատէ՝ թաշրտըղը իսմին ասըլ սահիպինի գաթլ իլէ, քեա-
ղըտարընը սիրգաթ իթմիշ օյտուղու իչին, ճինաեէթ մահ-
քէմէսի թարաֆընտան թէքրար քիւրէեէ կէօնտէրիլմիշ տիր։

Բօլան.- Նէ՞ տիեօրսունուզ մատամ, վէ նա՛սըլ ինանա-
պիլիրսինիզ քի...

— Պէն հիչ պիր չէյ թէէմին իթմէեօրում, վէ եանըլ-
մըշ օլմագ իչին հէր չէյէ գաթլանըրըմ։ Ֆագաթ հէր հալ-
տէ պու ատէմի կէօրմէլիեիմ, էկեր Րօգամպօլ վէ քէնտիսի
այնի չախս իսէ, տէրհալ թանըեաճաղըմ,

Բօլան.- Լաքին սիզ պիր տէֆա մարքի տը Եամրիի կէօր-
միւշսիւնիւզ տիր։

— Էվվէլթ, պիր ագչամ էվիմտէ կէօրտիւմ ամմա տիգ-
գամ իթմէտիմ։

— Բէք էյի, եարըն քէնտինի պիզգաթ թէքրար կէօրէ-
ճէքսինիզ։

— Նէ՞ըէտէ։

— Պէնիմէվիմտէ, անը թաասա տավէթթ իտէճէեիմ, սիզ
տէ կիզլէնէրէք, քէնտիսինի կէօրէպիլիր վէ սէսինի իչիտէպի-
լիրսինիզ։

Տը.- Պու միւմքին տէյիլ տիր։

— Նի՞չին։

— Ջիւնքի մարքի չիմտի Բարիստէ պուլունմաեօր։

— Նէ՞ըէտէ տիր։

— Պիլմէմ, չու գատար քի խըզմէթքեարըմ եունկ, պու
կիւն վէրընէօյլսօզ աղընտա վագը օթէլինէ կիթտիկինտէ, մար-
քինին ազիմէթթ իմմիշ օյտուղու ճէվապընը ալմըշ տըը։

— Նէ՞ վագըթթ եօլճու օլմուշ։

— Իւչ կիւն էվվէլ։

— Եալընը՞ղ մը։

— Խայր, քէօր կէմիճիեի տէ բօսթա արապասըյլա պիր-
լիքտէ կէօթիւրմիշ։

— Գօնթէս . – (դաթիէն իսքեաթ օլմուշճասընա .) Ըր Վիլհամս տըր, տէտի ,

Վագըթի կէճ օլտուղունտան , գօնթէս Արթօֆ՝ ժարքի տը Շաւրինին ան յեահաթըննըն ժագ ան տի հագգընտա օ ագշամը ժալիւմաթի ալամագ իտի ,

Գօնթէս . – Տօ՛գթօր Մ . տը Գլաեէ վէ պէն արթըգ մուֆարագաթ իտէիմ, եարըն , պիչարէ խասթա իչին սիզի պէքլէեճէիմ,

— Մատամ, եարընտան պէտ իլէ , խասթանըզը հէր հալտէ թէտաւի իտէճէք սուրէթտէ չալըշաճաղըմ ,

Գագդարա՝ Մ . տը Գլաեէտէն մուֆարագաթը էննասընտա ,

— Եարըն իսթէտիկիմ մալիւմաթը ալաճաղըմ, վէ պէլքի տէ սիզէ իհթիւեաճըմ օլաճագ տըր, տէտի ,

Մ . տը Գլաեէ . – (քէմալը հիւրմէթլէ սէլամլաեարագ .) Մատամ, էմրինիզէ մունթազըրըմ ,

Ֆինվաղը իրթէսի կիւն Բօլան , եօլէտէն էվվէլ գօնթէսատէն պիր թէզքիրէ ալտը քի , պունտա «Ցէրհալ կէլինիզ , բէճա իտէրիմ» տէյի եազըլմըշ իտի ,

Բօլան , օթէլ Արթօֆա գօչտու , Հավլիտէ պիր քօսթա աբապասը կիմժէք իւզրէ հազրը պուլունուեօրտու , Բօլանըն կիրաիրիլտիկի օտաստա , գօնթէս՝ Սամուէլ Հալօ իլէ պիրլիքտէ օլարագ քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ օլուպ , ժէզպուրէնին երքէք գըեաֆէթինէ կիրմիշ օլտուղունու Բօլան Հէօրտիւկիւնտէ, ֆէվգէլատէ թէաճճիւպտէ գալտը՝ Մէրդուժէ օն աէքիզ եիրմի եաշլարընտա պիր տէլիգանլըեա պէնգեեօրտու , Շու եօլտա տաիմ բէլամա աղագ իլլէտի .

— Մօնսիէօ տը Գլաեէ , կէչէնտէ պանա թէսատիւֆ իթտիկինիզտէ ֆրանչ-Գօնթէսէ կիտիեօրտունուզ , տէյի՛մի ,

— Լվվէթ ժատամ , էօյլէ զանն իթտիմ ,

— Կէլինիզ , քօսթա արապամ աչաղըտա տըր , պիրլիքտէ կիտէլիմ ,

— Ֆրանչ Գօնթէսէ՞մի ,

— Էվվէթ ,

— Ֆագաթի օլատտա նէ՞րէյէ կիտէճէյիզ ,

— Մ . տ՛Ասմօլուն չաթօսունտան իւչ ֆարտախ ուզագտա վագը միւթէվէֆֆա ամճանըզըն չաթօսունա ,

— Ֆագաթի մատամ . . .

— Մ . տ՛Ասմօլ , տիւգ տը Սալլանտրէրա վէ դըզը օլատտա պուլունուեօրլար , մարքի տէ անլէրի պուլմագ իւզրէ տէօրթ կիւն ագտմ պուրատան հարէքէթի իմմիչ տիր , չիմարի անլաեօ՞րմուսունուզ ,

— Անլաեօրում , վէ սիզէ ըէֆագաթի իմմիչկէ հազըրըմ , մատամ ,

Գիր սաաթ սոնրա գօնթէս Արթօֆ՝ սէվկիլիլիս խասթասընը տօգթօր Ալպօեա թէսլիմիլէ , քէնտիսի , Բօլան տը Գլաեէ իլէ պիրլիքտէ Պըզանսօն թարիգինտէն սիւրաթլէ կիթմէքտէ իտի , Ֆագաթի գօնթէսին բէք կէճ վասըլ օլաճաղը տէրքեար օլուպ , չիւնքի Բօգամպօլ իլէ սըր Վիլհամս մէգպուրէտէն տէօրթ կիւն էվվէլ եօլա չըգմըշ օլմալարըյլա , Հօբատաքի չաթօտա բէք չօգ վագըտալարընն գուհուր իմմիչ օլմասը թապիի իտի , Գագդարատան էվվէլ մէգքիւր չաթօեա վասըլ օլաճաղըմըզ ճիհէթլէ , վէգաիի մէգքիւրէեի գիյրտէ նագլու պէեան իտէճէյիզ ,

37

Հօբա չաթօսու՝ ժիւրա պօղազընտա , պիր տաղ թէքէսինտէ , զաեէմի կիւզէլ վէ աղաճլար վէ եէշիլլիքլէր իլէ իհաթա օլունմուշ կիւզէլ պիր ժահէլ օլուպ , Ֆագինէն իլէ կէնճ զեվճէսինի , վէ տիւգ վէ տիւշէս տը Սալլանտրէրա իլէ

գըզլարը Գօնսէքսիօնու պուլտուդումուդ դէման, պունլար, ալթը կիւնտէն պէրու մէզքիւր չաթօտա կէլմիշ իտիլէր։ Իշպու ալթը կիւն զարֆընտա, տիւդ ու Սալանտրէրա գաթիէն սաթըն ալտըղը ճիվարտաքի ֆապրիդալարը, կեահ պիր խըզմէթքեարըն, կեահ տախի Ֆապիէնին րէֆագաթիյա կեզմէեէ կիտիպ, իքի կէնճ գատընլար իսէ, պազէն արապա իլէ պազէն եաեա օլարագ, ճիվարլարը տօլաշմադտա իտիլեր։ Ըլլանչ վէ Գօնսէքսիօն ազ վագըթտա մուհիպպ տօսթ օլտուլար, վէ պու տա թապիի իտի, չիւնքի պիրի՝ եալանճը վէ ալչագ Բօգամպօլու քէնտի ասըլ գարտաշը զանն խթտիկի, վէ տիկէրի տէ պունա կէօնիւլ վէրմիշ օլտուդու հալտէ, եէկտիկէրի արտասընտա տէրհալ իրթիպաթի հասըլ օլմասընա թէաճճիւպ օլունամազ իտի։ Տէօրթ կիւն սօնրա, եիննէ պու իքի կէնճ գատընլար եալընըդ պուլունտուդլարընտա, Գլանչ՝ իզտիհաճ մէսէլէսի հագդընտա տիւդէ սէօզ աչմըչ վէ օլտուդճա անըն բիզասընը թահսիլ իթմիչ օլտուդունու պիլտիրտի։ Իշթէ պու էսնալէրտէ Գօնսէքսիօն թարաֆընտան, Բօգամպօլա մալիւմիւմուդ օլան մէքթուպ եազըլմըչ իտի։

Գիր կիւն տիւդ իլէ Ֆապիէն ավա կիթմիչ օլուպ, ավտան ավտէթ իթտիքլէրինտէ, օրմանտա իքի կէնճ գատընա թէսատիւֆ իթտիլեր, վէ հէր պիրլիքտէ չաթօտա տէօնմէեէ հազըրլանըրլարքէն, եագընտան պիր արապանըն սիւրաթլէ կէլիչի վէ գամչը սէսի իշիտիլտի։

Գլանչ։ — Ա՛հ, գարընտաշըմ օլսա իտի։

Ֆապիէն։ — Անտէն պաշգա քի՞մ օլապիլիր։ Զանն իտէր սեմ պիր տիկէրինի պէքլէմէեօրուդ։

— Սահի՞հ տիր։

Ցիւդ՝ խէֆիէն գըզընա պագտը, վէ մէզպուրէնին լէհճէսի սօլկուն օլտուդունու, վէ քէնտինին իզթիրապը չէտիտ իչինտէ պուլունտուդունու կէօրտիւ։

Օլվագըթ մէրգումալար կէրի տէօնէրէք, քօսթա արապասընը գարշըլամաեա կիթտիլեր։ Զէնտ տագըդա սօնրա մէզքիւր արապա վասըլ օլտու։

Բօգամպօլ, ասըլ մարքի տը Եամրի թավրընտա, եօլճուլուդ մանթօսունա ատրըվիշ, վէ պաշընա եուվարլագ պիր գաաքէթա գօյմուշ օլտուդու հալտէ, արապատան աթլաեաբագ, էվվէլա վիգօնթու վէ սօնրա գըզդարընտաշընը տէրտաղուշ իլլէտի։ Գաուէհու տիւգիւ սէլամլաեը, Գօնսէքսիօնա պագտը վէ անըն գարշընտաշըմ վիգօնթէս՝ սանա չարագ տօլտուրաճագտըն, վէ գըզդարընտաշըմ վիգօնթէս՝ սանա չարագ տօլտուրաճագը միսիլու, տիւնքի կիւն սէնէք հայրէթտէ պրագտըչ օլան Գօնսէքսիօնուն սէսինի տէ քէյֆինճէ իշիտէպիլէճէքսին. էյ պունլարա նէ՞ տէրսին, տէտի։

Գէօր՝ չիւքրանիէէթինի միւպէյնին թէպասիւմ իթտի, վէ էվինի ուզաթտագտ Բօգամպօլուն էյինի թուրթտու։

Բօգամպօլ։ — Պէնի տինլէ ամճա, Ֆրանսըզճա անլամատըղընա, վէ լիսանը մատէրզտընտան ղայրի լիսան պիլմէտիկինէ գըզդարընտաշըմ գանմըչ տըր։ Իմտի էսնաի ղայպուպէթիմտէ իչ գատընըն՝ հագդըմտա սէօյլէտիքլէրինի տինլէմէյինին։

— Բէք էյի։

— Պանչ տիւն ադչամ պանա, հէր չէյ եօլունտա օլուպ, տիւդիւն, դրշընը պանա վիրվէհէ բազը օլաճաղընը պիլտիրտի իսէ տէ, տիւշէսին հագդըմտա նէ էֆքեարը պուլունտուղունու պիլմէք իսթէրիմ։

— Էվվէթ, պու Թէատիր՝ էմրի պասիրէթէ ժուվաֆըգտըր։

Իշպու սէօզլէրտէն սոնրա, պու իրի խապիսլէր եէկտիկէրինտէն այրըլտըլար։

Մուախխարէն սախթէ ժարքի Թամամ սայասընա էնէրէք, էրքէնճէ հազըր իսկմիշ օլան գահվալթըտա պուլունտու։

Մամամ ա'Ահմօլ իլէ Գօնսէբսիօն օ սապահ վագթինտէն էվվէլ գալգմըշ օլուպ, Բօգամպօլ՝ Թամամ սայասընա կիր ոիկինտէ. Գօնսէբսիօն զամէն օրտտա պուլունտուղունտան, եէկտիկէրինէ պագըշտըլար, վէ Մ. տը Սալանտրէրա իլէ Ֆապիէնին տիշտրը չըգտըգլարը զէման տախի Թօգալաշըպ, եամաչ սէօլէ պիր գաչ սէօզ սէօյլէշմիյէր։

Բօգամպօլ, ավ Թիւֆէնկինի ալտըդը էնտատէ, տիւդ վէ Ֆապիէն ալթա սիւար օլմուշ օլուպ, պիզիմ տախթէ ժարքի տէ քէնտի աչընա սիւար օլտուղունտա, սօն տէֆա վիգօնթէս իլէ Գօնսէբսիօնու սէյամտատը։

Իւչ նէֆէր բիտատէ խըզմէթքեար լազըմ օլան ավ քէյպլէրինին ըէֆադաթըյլա, մէզքիւր իւչ ավը իլէ պէրապէր կիթմէկտէ իտիյէր։

Ֆապիէնին վէրտիկի իշարէթի իւզէրինէ, ավճըլար չամօնուն հավխսինտէն տիշտրը չըգտըլար։

Բօգամպօլ, Գօնսէբսիօն իլէ պու քէրրէ կէօրիւշիւրքէն, «պէնիմ իդպալիմեավէր տիր, պանա տահմա եարտըմ իթմիշ տիր» տէմիշ օլտուղունտան, եօլտա կիթտիքլէրի սրըտտա տախի, էլինի պէյինտէքի պըչաղա կէօթիւրէրէք։

— Քիմպիլիր, պէյի պու տէֆա տա գահմ քէտէրիմօ-լաճադ գաթը՝ սբընըն բէնչէյէրինտէն գուրթարաճաղըմ, տէյի միւլահազա իթտի։

. . . . . .

Աբը ավըյտա իչթիղալ խիլէճէք օլան մահէլլ, Բավչնուար եանի Գարա-տէրէ նամիյէ մտարուֆ, չայհանը Թէմտա պիր մահէլլ օլուպ, օրատա վտրլ օլտուղլարընտա տիւդ,

— Ֆիլտագը պուրատը Թատիւտաթըն կիւզէլիթէրինի հավի պիր եէր իսէ տէ, սբընըն նէրէտէ օլտուղունու վէ պիզտա նը նատըլ ավտատաճաղըմզը հայէտա անտատամատեօրում, տէտի։

Վիգօնթ, գամչըսընը մէզքիւր տէրէճէ ուզաթարագ,

— Գագընըզ, չու էօնտատէ սայթի գուրուժուչ օլան սուեուն եանընտատաքի եօլու կէօրիւեօ՚րմուսունուզ, տէտի։

— Էվվէթ։

— Շու չամ աղաճընըն քէօքիւնէ տէ պագընըզ։

— Ֆէօրիւ Թէչքիլ իտէն չամ աղաճը քէօքիւնէ՞ մի։

— Էվվէթ։

— Խըզմէթքեարլարըմզ վէ քէլպէրիմիզ օ քէօքրիւնիւն իւզէրինտէն կէչէճէք տիրլէր, վէ ուչուրումուն տէրինլիկինէ բաղմէն, գօրգուսուզճա կէչէճէքլէրինի կէօրէճէքսինիզ։

— Տիմէք պու սրըտտա զահմէթ ճէսարէթի իպրաղ իտէճէք տիրլէր։

— Իչթէ պագընըզ, եօլուն ուճունտա տրլար, վէ տէրէտէն եօղարը չըգտատեօրլար։ Զամ աղաճը քէօքիւնէ վտրլ օլտուղլարընտա, գլաղուզլուգ իտէն մէմուրըմզը էօնտէն կէչէճէք, վէ տիկէր իզթիսինտէն պիրի տէ պուռնուն արգտասընտան կիտէճէք տիր։ Պունլար՝ տէրէնին տիկէր ճիհէթինտէ քիւչիւք եօլուն եախստ գահվալարըն արտասընտա օժուրմուչ օլան նէրտիվէնի պուլուպ, պիզէ գտտար կէլէճէքլէր տիր։

Տիւդ... Ֆագահի քէյպլէր,

Ֆապիէն.— Հագդընըզ վար տըր. չունու իյզահ իթմէկէ ունութտուրմըն, իւզէրինտէ պուլունտուղումուզ գահվալարըն ալթը չուգուր օլուպ, պիր ուճտան տիկէր ուճտ գատար ալթտան էնէլի պիր եօլ այրըմըշ տրր, վէ պու եօլուն աղգրնտան պիր գաչ ահտգ ուզագտա, չամ աղաճըընըն քէօքիւ, վէ էվվէլճէ պէնտն իթմիշ օլտուղումեօլ պուլունմագտա տրր։

— Ահը օ մազարտա իչինտէ՞ մի տիր։

— Օրատա օլաճադ տըր· կիւնէչ խայլիճէ սբճագ օլուպ, օ ճանվէր իսէ, պու սապահ օրմանատա գարնընը տօհուրատուգ-տան սօնրա, չիւպհէսիզ չիմսի ուհուվագատա տըր։

Տիւգ իլէ Բօղամպօլ՝ Ֆապիէնի տինլէմէգքաէ օլուպ, մէր-գում իշպու մալիւմաթ վէ իղահաթա պիր ազ տահա տէ-վամ իթտի, վէ տիւգիւ,

— Պիզ նէ՞ եաբաճաղըզ, տէյի վագր օլան սիւալինէ ճէ-վապէն, Ֆապիէն չու եօլատա իլավէի մէգալ իյլտի։

— Պիզ տէ, աթա սիւար օլարագ ավը թէագիպ իտէճէ-եիզ՝ սէյիսլէրիմիզատն պիրի իլէ գլազուզումուզ պու գա-եալարըն իւզէրինատ տուրաճագ տըրար։ Էկէր Մ· տուգ եախօա սէն, աեընըն Ֆիրաբընա մէյատն վէրիրսէնիզ, պէն հագդընատն կէլէճէեիմ, տէտի։

Վիգօնթ· (կիւլիւմսէերէկ·) Էյլէ կէօրիւնիւեօր քի, սէն Հինտիսթանատա գարյան ափրնատա պուլունմուշսուն։

Բօղամպօլ· (քէնատ բէնսիմէ·) Պէն իյիմ պիլիրիմ։

. . . . . .

Պու արա գլազուգ վէ սէյիս՝ դաեալարըն իչինտէքի եօլա կիրտիկէր։ Ա՛յնի վագըթատա իքինճի սէյիս՝ քէլպէրատէն իքի-սինի տալը վէրիպ, պունյարատան պիրի չամ ազաճընըն քէօբ-րիւսիւնատէն կէչէրէք, մազարանըն գաբուտունա վիտուլինատ, չիտատիլէ հավլատը։ Վիդօնթ կիւլէրէք, — Հօճա Մարթէն (աեըրըն իտմի տըր) ինինատ տըր, տէտի։

Քէլպէրին իլք հահլատատը աքս իթմէգատէն էվվէլ, տախ-թէ մարքի ալտատն ալթատը, վէ Մ· տը Սալվանտրէրա իլէ վիդօնթ իտէ, սիւրաթլէ ալթարընը Գարա-տէրէեէ կէօթիւ-րէն պաերըտատն աշաղրնա սիւրտիւլէր։

. . . . . .

Սախթէ մարքի, պուլունատուգու եէրատէ սիկարատընը իչ-մէքատէ իքէն, տէրհնին ուճունատատն, աեըրընը սիեահ պիր նօգ-թա կիպի սըչրաեարագ կէլտիկինի կէօրտիւ։ Քէլպէրը, պիր ազ ուգագտատն թէագիպ իթմէքատէ օլուպ, քէլպէրին ար-գատընատատ տախի գաեէթի սիւրաթլէ պիր սիւարի կէլմէք-տէ իտի։

Բօղամպօլ՝ մէգքիւր սիւարինին տիւգ տը Սալվանտրէրա օլտուգունու թանըտը, վէ պիր արա աեըրա եագլաշարագ, գարագինատընը ամէրիկինատն, աեըրընը սըչրաեըպ չահ գալգտըգընը կէօրտիւ։ Տիւգիւն իլք ամէրի պօշա կիտիպ, ամը տա, գըրըրատանըպ տուրտուգունատատ, պունու թէագին իչին Ֆէվգէլատէ կիճիւք չէքմէքատէ իտի։ Ֆագաթ աթջ-լատ իքինճի գուրշուն թէատիւֆ իթտիկինատէն, աեը՝ խըր-լաեարագ թօղուն իչինէ տէվրիլտի։ Անճագ, հէմ աթը-լատ իքի գուրշունըն սէտի, հէմտէ աեըրընը խըրլամատը՝ տիւգիւն աթընը թահրիք իթտիկինատէն, թէագինի գապիլ օ-լամատը, վէ այնի վագրիտա մէճրուհ օլատ տատը, աեագա գալգարագ, տէհշէթիլ քէնդէրինի ամըն գարնընա վուրտու-գունատատ, ամ եէրէ տէվրիլտի, վէ սիւարիսի տէ ալթընտա գալտը։

Պու արատա իքի տագըգա կէչտի իսէ տէ, իշպու իքի տագըգա տիւգ իչին թիւքէնմէգ զանն օլունատու։

Տիւգ դաեէթ ճէտուր օյմատրյա պէրապէր, չիւպհէսիզ ամըն իչինի պիթիրտիքատէն սօնրա քէնատ իւզէրինէ հիւճում

իսէճէկը պուլունան ճանվէրին նէֆէսինի ալմադլա, ազ ատէ չէթ հիսս իթմէտի. Լաքին պիրտէն պիրէ իւչիւնճիւ պիր սիլահ բաթալամասը իչիտիլիպ, պու տէֆա տախի վուրուլան աեը՝ աթը պրագըպ, էննի խասմինէ տէօնտիւ։

Մէզքիւր աթ՝ տիւչէրքէն, էնբսէ աեագլարընտան պիրի գըրըլմըշ օլուպ, թէբրէնմէմի արասընտա տիւդ, եարը պօղուլմագ տէրէճէսինէ կէլմիշ օլարագ քէնտիեի գուրթարտը, վէ տէրհալ թիւֆէնկինի պրագըպ, քէմէրինտէքի ավ պրչաղընա սարըլտը իսէ տէ, պու պրչաղը իսթիմալէ համաթթ գալմամըշ իտի։

Զիւնքի Թօգամպօլ՝ տիւգիւն աթէչ իթտիկինի, վէ աեընէն խըրլաեարագ տիւշտիւկիւնիւ վէ պէյկիրին գալդըղընը կէօրմէսի իւգէրինէ, պուլունտուղու մահէլլի թէրքիւէ, չամ քէօքրիւհէ գօչտու, վէ օրաեա աեագ պասադղը սրրատա, աեը, աթը տէվիրտիկինտէն, պիր սանիէ տահա կէճիքէճէք օլսա, տիւգիւն իչի պիթմիշ օլաճաղընը անլաեարագ, քէնտիսի տէ աթէչ իթտի։

Լաքին ճանվէրը իւէ քէնտինին արասընտա էլլի մէթրօ գատար մէսաֆէ պուլունտուղունտան, աթըլան գուրչուն թէմմամիլէ մագսատէ էրմէտի։ Աեը, իբինճի տէֆա մէճբուհ օլմագլա, տահա միւտհիչ սուրէթտէ գալդըպ, Թօգամպօլա տէօնտիւ իսէ տէ, մէրգում, ազաճ քէօքիւն իւգէրինտէն սուեու կէչիպ, տիկէր գըեըտան ճանվէրին իւգէրինէ աթէչ իտէպիլէճէկինի զանն իթտի։ Ընճագ ազաճըն քէօքիւ սալանթրը օլմասրյա, մէրգումէմրի պասիրէթի իւզրէ եիւրիւմէկէ մէճպուր օլտուղունտան, քէնտիսի հէնուզ եօլուն օրթասընտա իքէն, աեը գարշը գըեըրա կէչտի։

Օլվագըթ տիւգ տը Սալանտրէյա՝ թիւֆէնկինի ալարագ թէքրար աթէչ իթմէկէ հազըրլանտըղը սրրատա, տէհչէթլի պիր մէնզարէ գարշըսընտա պուլունտու։ Ճէօյլէքի աեը, ադաճ քէօքիւնէ իլերիմէքտէ իքէն, Թօգամպօլ տուրտուպ, իքինճի տէֆա թիւֆէնկինի աթէչլէմի իսէ տէ, ճանվէը եէրէ տէվրիլմէճէք եէրտէ, էվվէլրինտէն զիեատէ չիտտէթլէ հիւ-

ճումունա տէվամ իլէտի։ Թօգամպօլ իհթիմալքի ֆաճիանըն պու մէրթէպէսինի խաթրընա կէթիրմէմիշ իտի, լաքին քէնտիսի կիպի, Հօլիւմիւ չօգ տէֆա եագրընտան կէօրմիւշ օլան պիր հայտուտ իչին, պու վագըտտա չաշըրմագ գապիլ օլմատըղընտան, թիւֆէնկինի աթըպ, խանչէրինի էլէ ալարագ աեընըն կէլմէսինէ պէբլէտի։

Տիւգ վէ վիգօնթ, տէհչէթի ազիմէ իւէ, պիր սանիէ զարֆընտա, ճանվէը իւէ Թօգամպօլուն եէկատիկէրինէ սարըլըպ, երրմի աեագ տէրինլիկինտէ օլան պիր ուչուրումունիւզէրինտէքի ազաճ քէօքիւնիւն եանընտա ուղրաչտըգլարընը, վէ այնի վագըտտա սօն պիր խըրլամա իւէ պիր ֆիթուհաթ ֆիդանը չրգտըղընը, վէ մէզքիւր իքի ճիսմին պիրտէն պիրէ այրըլտըղընը կէօրմիւէր։

Աեը՝ խասմինին խանչէրիյլէ վուրուլարագ, վէ կիւրիւլթիւ իւէ սուեա տիւշտիւ։ Թօգամպօլտա ֆաթիհանէ հէյեէթլէ մահէլլի մէնզարէտէ աեագտա տուրտու։ Մէրգումուն ալմըշ օլտուղու պիր գաչ քէնտէ եարասը թէհլիքէսիզ օլուպ, ֆագաթ տիւգ տը Սալանտրէրանըն հաեաթընը, մուհագագ պիր էօլիւմտէն գուրթարմըշ օլտու։

Սախթէ մարքի պիր միւտաֆէթ գըմըլտանմագտըզընտուրուպ, հէեէճանը կէչտիքտէն սօնրա սուտտն կէչտի, վէ Մ. տը Սալանտրէրա «օղլում» տիեէրէք մէրգումու գուճագլատը։

Իսքանիա ասըլզատէսի, միւթէէսսիր պիր հալիւէ Թօգամպօլու ուչուրումտան պիր ազ ուզագա կէօթիւրէրէք,

— Օղլում, տիզ չէօքիւն վէ նիեագըմը գապուլ իթմիշ օլտուղու իչին ճէննագը Հագդա թէչէքքիւր իտին, տէտի։

— Մօնսիէօ տիւգ, ճէննագը Հագդանէ՞ նիեագ իթտինիզ։

— Իքի տագըղա էվվէլ ճանվէր սիզէ սարըլմըշ իքէն, սիզի քէնտիմէ էվլատ իթմէկի ահա իթտիմ։

— Սիզէ էվլա՞տ մը։

— Էվվէթթ, հէր չէյի պիլիրիմ. գըզըմը սէվիեօրսունուզ, գըզըմտա սիզի սէվիեօր։

Թօգամպօլ, մէսէրրէթլէ ըէֆը սէտա իթտի, վէ էօլիւմ-

տէն գուրթուլտուգտան սօնրա սաքին տուրտուղու կիպի, պու քէրըչ տէ պաերլմասը իչէ ժուվաֆըգ տիւչէճէկինի միւլահազա իլէտի։

Ֆիւգ, ժէրգումու գուճագլտասը վէ անըն ժէճրուհ օլտուդունու զանն իթտի։

. . . . . .

Սախթէ մարքի տը Եամրի՝ կէօղէրինի թէքրար աչմաեա թէնսիպ իթտիկինտէ, վիգօնթ տ'Աամօլ վէ տիւգ, խըղժէթ-քեարլարը տա պիրլիքտէ օլտուղլարը հալտէ, հէր պիրի պիրէր էլինի թուխժուչ օլուպ, բուհ ղօպլամըչօրլարտը։ Մէրգուժուն վիճուտինտէ, բէնչէ եարէլերի օլուպ օլմատըղընը թահգըդ իչին էվլադընը չըղարտըլար, վէ թէհլիքէլի պիր հալի պուլունմատըղընը անլատըլար։

Բօգամպօլ՝ աեըլըեօր կիպի պիր հէյեէթ կէօսթէրտիկի զէժան, տիւգ, Ֆապիէնէ,

— Ագիգիմ վիգօնթ, չիմտիեէ գատար Գօնսէքսիօն իլէ էվլէնմէք թէքլիֆինտէ պուլունանլարընը սօնու օլտէրճէ ֆէնա օլմուչ տուր քի, սէվկիլու մարքիմիզ տէ էօլէ օլմասընը տէյի գօրդուեօրում, տէտի։

— Պօչ լաղըրտըլար։

— Իմտի, ժատէմ քի հաեաթըմը գուրթարմըչ օլան մարքի օղուժ օլաճագ տըր, պիր ան էվվէլ իշլէրիմիզի կէօրէլիմ։ Սիզ պու պէլտէնէն միւտիրիեինիզ, տէյիլմի։

— Էվվէթ։

— Թիք էյի, եարընը բազար տըր։ Մարքի տը Եամրինէն իպտիվաճ իլանընը եաբըշտըրմատընըզ։ պաշ բաբաս տա քիլիսէճէ իլանը իթտին։ Ադշամ քէօյիւն ժուդավէլաթ ժուհարըիրի գօնթրաթը եապընը, վէ բազար իրթէսի տէ ըչտի իպտիվաճ իֆրա իտիլսին։

Բօգամպօլ։ Ը (ֆիքրինտէն։) Իքինճի տէֆա պաեըլմաեա արզում կէլիեօր։

38

Ֆիլվագը իրթէսի կիւն բազար օլուպ, քէօյիւն պաչ բաբասը՝ սապըգէն Ինկիլիզ վէ Հինտիսթան պահրիեէ խըզմէթինտէ միւլազիմ օլան Մ. Ֆրէտէրիգ-Ալպերթ-Օնօրէ տը Եամրինին՝ եադընտա մատմազէլ Գօնսէքսիօն տը Սալիսպըրա իլէ ըչտի իպտիվաճընըն իֆրա իտիլէճէկինի քիլիսէտէ իլան իթտի։

Սապահլեընըն տա այնի իլան՝ գարիէնին պէլէտիեէ սապիրէսի գաբուտսունտա թահալիգ իտիլմիչ օլուպ, ճիվար գասապանըն ժուդավէլաթ ժուհարըիրի հօճա կօչէր՝ վիգօնթ թարաֆընտան էօյլէ թահամընա տավէթ իտիլմիչ օլմազլէ, իքի սահաթ գատար Մ. տը Սալիսպըրայա իլէ կէօրիւշտիւ։

Թամ էօյլէտէն տէօրթ սահաթ սօնրա, չաթօնուն պիւեիւք սալօնու ըչտի պիր հէյեէթ քէսպ իթտի։ Շէօյլէ քի պու վասի օտանընն օրթասընտա պիր սուֆրա գօնմուչ օլուպ, պունուն իւսթիւնտէ քեաղըտ, գալեմ վէ միւրէքքէպ պուլունմագտա վէ էթրաֆընտա տա, եալտըզլը պիր գօլթուգլու իսկէվէտէ չիչման գարընլը ժուդավէլաթ ժուհարըիրի, վէ պունուն եանլարընտա վիգօնթ Ֆապիէն տ'Աամօլիւե զէվճէսի Գլանշ տը Եամրի, տիւգ վէ տիւչէս տը Սալիսպըրա վէ սըր Վիլիամս օրթուրմագտա իտիլէր։

Բօգամպօլ, քէնտինի էօլիւմտէն գուրթարմըչ օլտուղունու պէեան իթտիկի սախթէ կէմիճի Վալթեր Գրայթընն տախի, Ֆամիլեա գիչնէթինտէ հազըր պուլունմասընը արզու իթմիչ օլուպ, մէրգում, ուզուն պիր ըչտէնկօթ կիյմիչ վէ պաչընա սիեահ իբէքլի պիր թագեա գօյմուչ օլարագ, ժուդավէլաթ մուհարըիրինտէն իչ ատըմ ուզագտա պիր գօլթուգլուտա եասլանմըչ, վէ եիւգիւնտէ կէօրիւլէն սիւքիւնէթի վէ սաֆտէրունուգ՝ չիրքինլիկինի զայպ իթտիրմիչ իտի։

Պիր ազ էօթէտե Բօգամպօլ իլէ Գօնսէբսիօն օթուրմուշ օլուպ, ել էլէ թուխմուշ օլտուգլարը հալտէ, եավաշ սէսլէ կէօրիւշիւեօրլար իտի։

Մուգավէլաթ մուհարբիրի՝ գօնթրաթը եազըպ պիթիրտիկինտէ, տիւգ,

— Օգուեուննուզ, տէտի։

Մուգավէլաթ մուհարբիրի աեաղա գալգըպ, Մ. տը Եամբինին՝ մատամազէլ տը Սալանտրէրա իլէ վուգուի իզտիվաճը՝ միւպէյեին մուգավէլէնամէեի օգուտտու։

Պունտա մատամազէլ տը Սալանտրէրանըն ճիհազ ագչէսի իքի միլեօն, վէ մարքինին իրատը սէնէվիսի՝ եէթմիշ պին ֆրանգ օլտուղու պէեան, վէ մարքի տը Եամբինին՝ Ֆրանսա վէ Իսբանիա հիւքիւմէթլէրինէ միւրաճաաթլա, Սալանտրէրա իսմինին քէնտի իսմինէ իլավէսինի իսթիտա իտէճէկի, վէ տիգիւնտէ, տիւգ իւնվանըյլա ճէխամէթլու սըճաթընըն տամատընա ինթիգալի խուսուսունտա Իսբանիա գրալիցասընըն միւսաատէսինի իսթիտա իլէնէճէկի տէրմիեան, վէ զէվճ ու զէվճէտէն սօն պէրհաեաթ գալանա քեաֆֆէյի էվլաք ու սէրվէթին միրաս գալաճաղը իշար գելընմըշ իտի։

Բօգամպօլա վէքեալէթ իտէն Ֆապիէն իլէ Մ. տը Սալանտրէրա՝ պազը նօգթալար հազ գընտա մուպահասա իտիպ, մուախխարէն ուզայտըլար։ Բօգամպօլ վազիֆէսինին ճիտիեէթինի պիլիլթիգամ, Գօնսէբսիօնու, գատընլարըն էն մէսուտու իտէճէկինէ տաիր եէմին իթտի։

Մուգավէլէնամէնին օգունմասը խիթամ պուլտուղունտա, հուզզար թարաֆընտան իմզալանտը։ էն սօն սըր Վիլիամս իմզա իլմտի։ Պու սըրատա, մէրգում, վագը օլան մուվաֆֆագըյեէթտէն տօլաեը զաեէթ քէյֆլի կէօրիւնիւեօրտու։

. . . . . .

Օ կիւնիւ սապահտան պէրու գուպպէյի ասիւման պուլութլու օլտուղու հալտէ, կիճէ գարանլըղը էթրաֆը իհաթա իթտիկինտէ, շիմշէքլէր, սահիլալար եէկտիկէրինի թաագիպէ պաչլատըլար։

Հօ-Բա չաթօսունտա Ֆապիէն իլէ զէվճէտի վէ տիւգ իլէ տիւշէս վէ Գօնսէբսիօն պիրինճի գաթը իշղալ իթմիշ իտիլէր։ Սահթէ մարքի իլէ սըր Վիլիամս մուվասըլէթլէրինտէ, պունլար տա իքինճի գաթը իշղալ իյլէտիւէր։ Բօգամպօլ, սըր Վիլիամսըն եաթագ օտասընա պիթիշիք օլան օտատա եաթմաեը թէրթիպ վէ թէնսիպ իթմիշ օլուպ, իքի կիւնտէն պէրու չաթօեա կէլմիշ օլտուգլարը հալտէ, ագչամլարը, հէրքէս չէքիլտիքտէն «օնրա, պու իքի հայտուտլար, գօլթուգ գօլթուղա կիրէրէք, սէյֆիեէնին թէրտացասընտա կէգինիրլէր իտի։ Ագչամը սըր Վիլիամս վէ Բօգամպօլէրքէնճէ օտալարընա չէքիլտիլէր։

Օ կիճէսի, եարը կիճէլէնին, չաթօ խալգընըն քեաֆֆէսի ուեուշտա օլմասա եաթագտա պուլունուպ, եալընըզ սաքթէ մարքի, գօլլարընը գավուշտուրմուշ, վէ տէրին միւտահագաթա տալմըշ օլարագ, օտասընտա պիւեիւք ատըմլար իլէ տօլաշմագտա իտի։ Պաղէն տուրուպ գաչլարընը չաթմագտա, կէօզլէրինի աչաղըեա էյմէքտէ, վէ պաչընը իքի էլէ իչինէ ալմագտա իտի։ Պաղէն տախի ղայրը մունթազամ եիւրիւէ-չիւնէ տէվամ իտիպ, արա սըրա բէնչիրէեէ եագլայարագ, գարարմըշ օլան գուպպէի ասիւմանա պագմագտա իտի։

Բօգամպօլուն պէօյլէ հէեէճան իչինտէ օլմասընա նէ՞սէպէպ օլապիլիր իտի։

Իզտիվաճ մուգավէլէնամէսի իմզա իտի՞լմէմիշ մի իտի, վէ իրթէսի կիւն այնի սաաթտա Գօնսէբսիօնուն գէվճի օլաճագտէյի՞լմի իտի։ Մուգավէլէնամէնին իմզա իտիլմէսինտէն սօնրա սաթթէ մարքինին արզուլարինի կէճիբտիրէպիլէճէը պիր վագըա օլմո՞ւշ մու իտի։

Խալը, Լաբին Բօգամպօլ՝ պիր թարաֆտան մէնֆաաթընըն իճագ իթտիրմէքտէ օլտուղու, վէ տիկէր թարաֆտան վիճտանընըն (էկէր վար իտի իսէ) մէնն իյլէտիկի միւտիշ պիր գարարը վիրմէք իւզրէ հէեէճանը ագիմէ կիրիֆթար օլուպ, պիր սաաթտան պէրու թէրէտտիւտ իչինտէ պուլունմագտա իքէն, նիհաեէթ պաչընը տօղրուլթարագ,

— Գաթիէն պու հալէ նէթիճէ վիրմէլիեիմ, Իպրանիանըն պիւեիւք ասըլզատէկեանընտան օլաճաղըմ. Թէքմիլ ճիհան իչին տախի Գօնսէքսիօնուն զէվճի մարքի տը Շամբի՛էն պիւեիւք ասըլզատէկեանտան օլմալը տըր, տէտի, վէ ըհտիննկօթիունու տիւյմէլէեիպ, Թագեասընը տա կէօզերինէ գատար էնտիրկընէք, ապր Վիլիամսըն օտասընտա կիրտի։

Քէօր օղէնատէ եաթաղընտա օթուրմուշ օլուպ, քի՞մ պիլիր նէ կիպի էսքարի բանլար գուրուեօլտու։

Ֆիշարտա ֆուրթունա իճրաի հիւքմ Թէմիզքատէ օլուպ, ֆաղաթի հէնուզ եաղմուր եաղմաեօրտու։

Րօզամպօղ։ (էլինատէքի չամատանը մատա իւզերինէ գօեարագ։) Ա՛եուժաեօրսուն։ զաթպա պօրա օղնի տէ ուեուԹժաեօր։

— (ԻշարէԹլէ։) Եվվէթ։

— Պէն էվվէլճէ եաթաքմ, ֆագաթի սրդընմը հիտա Թէտիկիմատէն գալդըմ։

— Պէն տէ էօյլէ օլտում։

— Պունտան գաթինագար, եարըն էվլէնէճէք օլտուղում հալատէ, պու կիճէ նա՞սըլ ուեուեապիլիրիմ։

Սըր Վիլիամս կիւլիւմսէտի։

Րօզամպօղ։ — Մատէմքի աղնին ուեումատա արզուն եօղտուր, հայատ րօպ սը՛ չամպըրընը վէ բանթուֆլարընը կիեին տէ, Թէրացատա սիկարա իչմէկէ կիտէլիմ։ Ֆիշարըտը իչէրիսի գատար սըճադ տէյիլ միր։

— (Իշարէթլէ։) Բէք էյի։

— Էվվէլա պաղը ճիտատի չէ իչէրատէն վէ միւսթադ պէլատէքի Թատավվուր ըտարըմտան սոնա պահս իտէճէեիմ։

Քէօր։ — Ա՛ճապա ֆագիկէթ եօ՞ղունա՞ մը կիրԹեօրսուն, մանէճաբընտա կիւլիւմսէտի։

Րօզամպօղ։ — (սըր Վիլիամսըն ֆիքրինի անլատարագ։) Էվվէթ, տէյի ճէվապ վիրտի, վէ քէօրա էտապընը կիեինտիրիպ, մուժու սախի սէօնտիւրտիքէն սոնրա, գօյմուղունա կիրէրէք։ Թէրացատա չէգտրաք, վէ Թոթիհզա իլէ, «Պուրատը պիզիմ սաեըլըը, զիրա տիւգ սաթըն ալտը, վէ պէն տէ տիւգինն կիւվէյիտի օլտուղում ճիհէթէ, իւզերինտէ սէրպէսԹճէ կէզէպիլիրիզ, տէտի։

Պէօյլէճէ Թէրացատա վատըլ օլուպ, սախԹէ մարքի քէօրու Թէրացանըն քէնարընտա օթուրմուշ վէ քէլատա ադաղէ,

— Ա՛մճա, պիլի՞ժիսին, Թօշ պիր րիւեա կէօրտիւմ, տէտի։

— Նէ՞ կիպի րիւեա, տիմէք իսԹէրճէսինէ սըր Վիլիամս կիւլիւմսէտի։

— Պիլմէմ նէ՞րէտէ, իհԹիմալքի պիր քէրէվէԹ իւզերինտէ տօղմուշտում, քէտէրիմի կիյնօԹին իլէ գաթը իԹմիշէր, պէն պիր մէյհանէճի չըրադը, սոնրա Խըրսըզ, գալմըլ, նէ՞ պիլէեիմ, տահա պիր Թագըմ չէյլէր օլմուշտում։

Սըր Վիլիամս,— Սիզ հէր պու գալըպալարա կիրտինիզ, տիւժէք իսԹէրճէսինէ պիր հալատէ պուլունտու։

— Շիմտի պէնի, իչքի սահիֆէ քեադըր իլէ Թուրօն հապսխանէսինէ, վէ իչքի սահիֆէ ֆագիր քեադըր իլէ տէ գաթըլմէհա չըգարմագըճ բէք գօյայ իսէ տէ, պէն պու սահիֆէլէրի էլտէ իԹմամըմէտիկէ սայ իտէճէեիմ։ Պու սէպէպտէ Զամբա իլէ ՎանԹիւրիւն վէ Ֆիքարընն վիճուտէրինի օրԹատան գայտըրմամըզ խաեըրլը օլտու։ Շիմտի, մարքի տը Շամբինին, վազԹիլէ Րօզամպօղ Թէմամիէ օլտունմուշ օլտուղունու սէնատէն պաշգա պիլէն եօղ տուր։

Պու արա զուհուրա կէլէն պիր չիմչէքտէն՝ սըր Վիլիամսըն սաֆտէրունճա կիւլիւմսէտիկի կէօրիւլտու։ Շիւպհէսիզ մէրդում, պու կիւլիւմսէմէյէճէկ։— Պիլիրսին քի պէն սէնի զամմազատատեաճադըմ, զիրա սէնի էվլատա կիպի սէվէրիմ, վէ սէն պէն պիր վճճուտա օլմուշուզ տուր, տիմէք իսԹէմէքտէ իտի։

Րօզամպօղ, այնի վազրԹտա սարսըլարագ,

— Ա՛հ նէ՛ տէհշէԹլի կիճէ, նէ՛ ֆուրԹունա պէօյլէ։ պիր կիճէտ վէ պուլունտուղումուզ չաԹօնուն չու խալի ճիհէԹինտէ։ տահմ էօյտիւրիւսէ, քիմսէնին խապէրի օլմազ, տէ-

ան, վէ սըր Վիլիամսըն ճէվապ վիրմէք իչին եաղը թաշը պուս-
լունմատըղընատան, վէ հէր հալտէ Բօգամպօլու տինլէմէկէ
մէճպուր օլտուղունատան, մէրգումմ, իֆատէսինի շու եօլտա ի-
լէրի կէօթիւրտիւ։

— Ամճա, պիզիմ կիպի, ալէյհագ պօղուդլուղու լիչ էօվրէ
պաչլաեանլարըն սօնրատան ֆագիլ օլմալարը զարիպ տէյիլմի
տիր, իմտի պէն տէ պունատան պէօյլէ ֆագիլ, նամուսքեար վէ
իամիմէ իւնվանըմա լաեըգ վէ ալիճէնապ օլմագ իսթէրիմ։ Սէ-
նինի գուվվէի թէսթայեիւլիէն վագաա եիւքսէք օլուպ, պազը
սըրալարտա պանա եարտըմ իթտին, ֆագաթ պիւեիւք պիւ-
եիւք նօգսանլարըն տա վար տըր։ Էվվէլէմիրտէ գարընատա-
չըն գօնմ տը Քէրկագա օլան աատավէթին՝ պիր էօղր տիւր,
էկէր սէնի նիզամա գօյմագ իսէմ, պիր կիւն, ժարքի տը Շամ-
բի կիպի պիր սօրլուատէեի վէ բահաթճա եաչամագ իսթէ-
եէն պիր զաթը տա էէնի պիր պէլիէեէ տիւչար իտէպիլիր-
սին պունատան պաչգա, սէն պանա իքի չէրիքտէն գուվվէթ-
լիսի՝ տիկէր չէրիքինտէն գուրթուլան տըր տէմիչսին։

Սըր Վիլիամս՝ սօն սէօզլէր իւզէրինէ աեագա գալգմագ
իսթէտի, վէ միւպհէմ պիր էնտիչէեէ տիւչար օլտու։

Բօգամպօլ։— (տեվամէն։) Ամճա, չու աչաղըտաքի տէ-
րէյեի կէօրիւեօ՛ղմուսուն, եիւզ մէթրօ տէրինլիկինտէ վէ գա-
եալարտան իպարէթ օլուպ, պունատան աչաղըեա աթլաեան
իչին սէլամէթ օլամագ։

Սըր Վիլիամս գաչլարընը չաթըպ աեագա գալգմագ իս-
թէտի, վէ Բօգամպօլ մէրգումուն պօղաղընա սարըլըպ,

— Սէնտէն այրըլմագ իչին նէ՛ գատար թէէսսիֆ իթ-
մէքտէ օլտուղումու պիլմէզմին, վէ էկէր մարքի տը Շամբի ի-
չին, սըր Վիլիամս իամինտէքի հայտուտու թանըմըշ օլմամագ
գապիլ օլսա իտի... տէյի պէեան իթտի։

Պու տէֆա քէօր՝ իչի անլաեարագ, ֆիրար իթմէք իսթէ-
տի իսէ տէ, Բօգամպօլ՝ էլ վէ աեագլարընատան թուխթարագ,

— Իչին պիլմիչ տիր ամճա, զաթէն տիլին եօգ տուր։
եալընըգ խըրլաեաճագսըն, ֆագաթ բիւգկեար վէ պօրա խըր-

լամագլըղընըն խարիճատէն վէ խանէ խալգը թարաֆընատան ի-
չիտիլմէսինէ մանի օլաճագ տըրլար, տէտի։

Մուախխարէն, տէրքեար օլան կէնճլիք գուվվէթիլէ սըր
Վիլիամսը թէրացանըն բարմագլըղընա կէօթիւրիւպ եաթը-
բարագ։

— Պա՛գ վէֆաթընը նէ՞ եօլտա իյգահ իտէճքլէր տիր։
Սըճագտան օըգըլարագ թէրացաեա չըգմըշ վէ կէօզիւնիւն
կէօրմէզ հալիյլէ քէնարա տօղրու իլէրլէեիպ, մուվազէնէսինի
ղայպ իտէրէք, տէրհէե տիւշմիւշ տիեէճէք տիրլէր։ Նա՞սըլ,
անլաեօ՛րմուսուն։

Պատէհու իլավէթէն,— Միւսթէրիհ օլ, սէնին իչին պիր
գաչ ա վա կէօգ եաչը տէօքէճէհիմ, վէ ճէննագէնին տէֆ-
նինտէն սօնրա, Գօնսէ՛ աստօն իլէ էվլէնէճէհիմ, օնտան սօն-
րա արթըգ պիր կէօնա րահաթսըզլըղըմ գալմագ, չիւնքի
սէն մէյտանտա օլմատըգ ճա, պէնիմ կէչմիչ էօմրիւմիւ, աս-
լըմը պիլէն եօգ տուր, տէ՛տի։

Բօգամպօլ, իչպու սօն սէօզլէրի թէէէֆֆիւգ իթմէքլէ
պէրապէր, սըր Վիլիամսը տէրհէե աՃ՛ադ։

. . . . . .

Տէրհտէն էվվէլա պիր ֆիղան, պատէհու պիր խըրլամա,
վէ նիհաեէթ ագըլ հօճասընըն ճիամինին գաեալարտան քաբա-
չալանարագ տիւշմէսի սէսինի իչիթտի։

Ամնի վագըթտա չէտիտ պիր կէօք կիւրիւլտէմէսի՝ չա-
թօեու թա թէմէլինտէն սարստը, վէ տիւչէն եըլտըրըմ, ասիւ-
մանը վէ եէրի այտընլաթտըղը կիպի, սըր Վիլիամսըն նաչընըն
եուվարլանտըղը տախի կէօրիւլտիւ, վէ պիրտէն պիրէ Բօ-
գամպօլ, քէօրուն՝ «Պէն սէնին բարլագ իգպալինէ նէգարէթ
իտէն պիր ճինիմ, պէնիմ օլմատըղըմ կիւն սէնին իգպալ կիւ-
նէչին սէօնէճէք տիր» տէտիկինի խաթըրլատը, վէ տիզ չէօ-
քէրէք, «ԳՕՐԴՈ՛ՒԵՕՐՈՒՄ... ԳՕՐԴՈ՛ՒԵՕՐՈՒՄ...» սէօզլէրինի
իրատ իլէտի։

. . . . . .

Շիւպհէսիզ օլտագըգատա քիւսթախ հայտուտ, քէնտիսինի պէքլէեէն տէհլիլի միւճազաթը հիսս իթմէքտէ իսի, գու միւճազաթ՝ իչպու մուֆասսալ հիքեաեէմիզին նէթիճէսի օլաճաղընտան, պէր գաչ սահիֆէտէ պուննու նապլու պէեան իտէճէեիզ։

ՊԷՇԻՆՃԻ ԳԼՄՄԸՆ ԽԻԹԱՄԸ

NL05424229
դիմումով դիմեցեք էջ 34